

༐། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་

གསུང་འབུམ།

སྒྲེགས་བཅ་བཅུ་བཞི་པ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་ཐུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Paldan Drepung Gomang Library

2015

༡༡། །ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཐར་ལམ་
 རབ་གསལ་ཆོད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བའི་
 མཐའ་དཔྱོད་སློ་གསལ་མགྲུལ་རྒྱན་
 སྐལ་བཟང་འཇུག་དོགས་
 བཞུགས་སོ། །

སླེགས་བམ་བརྒྱ་བཞི་པ།
 དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཀྲ་ཤིས་སློ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Drepung Gomang Library
 2015

Copyright © 2015 by Drepung Gomang Library

First Print. 1,000 Copies

Typesetting: Computer Section-Drepung Gomang Library

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

These books (*Kunkhyen Sungbum*) are dedicated to the memory of the Venerable Geshe Kalsang Monlam, Benjamin Cohen and Gerald Esner.

Ama-Sandra Esner, Geshe Ngawang Samten and His Eminence Drepung
Tripa Khensur Rinpoche Geshe Lobsang Tenpa.

Published by:-Drepung Gomang Library Computer Section,

L.C # 2 P.O.Tibetan Colony, Mundgod-581411

Dist: North Kanara, Karnataka, INDIA

Tel: 0091-8301-245687

Email: gomanglibrary@yahoo.com

དཀར་ཆག

ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་བཤད་པ།

མཚན་བཟོད།.....	1
ཐུང་གི་དོན།	3
འགྱུར་ཕྱག་	25
གཞུང་གི་དོན།.....	29
ཕྱོགས་སྒྲ།.....	49
གཏན་ཆོག་མ་ཡང་དག་བཤད་པ།	75
གཏན་ཆོག་མ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།	116
འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་	123
རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས།	155
མ་དམིགས་བའི་ཏྲགས།	161
གསུམ་ཉིད་དུ་སྒྱུབ་པ།.....	199
མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་རྒྱས་བཤད།.....	225
ལུང་འགལ་དུག་མོགས་བཤད་པ།	345
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ།	381
དགག་ཏྲགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།	387
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས།.....	433

ལེ་འུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་བྱ་བ་པའི་ལེ་འུ་བཤད་པ།

ཚད་མ་བཤད་པ།	443
ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།	473
མཚན་གཞིའི་སྟངས་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད།	495
བྱ་བ་པ་ཚད་མ།	511
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་བཤད་པ།	519
ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་པ།	547
བསམ་པ་ལུན་ཚོགས།	551
སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་བཤད་པ།	557
ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ།	583
རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་བཤད་པ།	593
ལྷག་མ་བཞེ་བཤད་པའི་གཞུང་སོ་སོར་སྟོན་པ།	601
ལུགས་བརྒྱུག་བཤད་པ།	607

ལེ་འུ་གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེ་འུ་བཤད་པ།

གཞལ་བྱའི་གངས་ངེས།	619
ཚད་མའི་གངས་ངེས་བཤད་པ།	625
པར་བྱང་སྟོན་ཚིག།	644

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་གྱིད་
པ་སྤྱི་གྱིད་དང་། །སྤྱི་བ་པར་གྱིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་
གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་གཟེགས་ཤིང་སྤྲུགས་བཅེ་ཆེན་
པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསྐྱེད་
པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཛིག་
རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྡེ་ལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་པའི་
པ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱི་བ་ཡཔ་སྤྱི་བ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཤུ་བྱ་བ་
གནས་ཀྱིས་ས་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཐའ་གྲས་པ་ཡིག་འདྲི་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐྱེ་བྱེ་ནི་གསུགས་སུ་བྱུང་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་
པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཡུང་བཀའ་བྲིན་གཙོ་བོ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་བྱུང་བའི་དབང་སྤྲུག་འཕགས་པོད་ལོ་བཤུ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྤྱར་ལྟ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཁུས་ཏེ་གཏན་ལ་པ་བ་
པའི་ཉེར་ལེན་ལས། མྱོངས་པའི་སྤྲུག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་བྱང་སྤྱོད་ཁུས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྤྱི་བ་
སྤྱི་བ་བསྟན་ཉིན་གྱི་འོད་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས། གངས་ལྗོངས་སྤྱི་བ་འགོ་ལྷོག་པའི་
ལེགས་ཆོགས་དཔག་བསམ་སྡོན་པའི་རྩ་བ་རབ་དུ་བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བཞིན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་དུ་རྒྱས་
ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་གཤུག་དུ་ཐ་བའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་
དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱ་སྐར་དང་། ས་ཡི་རྩེ་ཤིང་ལྟ་བུར་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་
གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་སྒྲ་ན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་བཟློང་གྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་
པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།

དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་པོ་བྱི་བ་བྱི་ལོ་༡༩༧༤ལོར་མཆོན་དཔེ་མེ་ཉོག་གངས་
ཅན་སྤྱ་ལའི་སྟན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་། སྤྱ་ཆད་སྟེ་བ་སྟོར་སྟན་དངགས་མཛོན་བཟློང་
ལ་སོགས་པའི་སྟན་མོང་དང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་བར་
འགྲན་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པའི་ཆེན་དག་གི་རྒྱ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་
གནས་ལྷ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལེགས་
བར་སྤྱག་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དུ་མས་ནི་རྟེན་སུ་བཟུང་། ཟབ་ལམ་རྟོ་རྟེན་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱུང་
པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་མཁུན་སྒྲ་མ་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྟོ་རྟེན་སྤྱགས་
ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་པན་དབང་པོའི་སྟེ་ཞེས་གྲགས་སྟན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྟོད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་
གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་བླ་བ་གཉིས་ལྟན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་
ཏེ་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཛམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལུང་
རིགས་དེ་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་
བཞེད་སྟོལ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྟ་སྟོད་གཅིག་གོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དབྱུང་འཛོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
སྒོམ་ཚུལ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་སྤྱགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་སྟོང་ཆད་མར་
སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐབས་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྟོལ། སྟོབ་དཔོན་བླ་
སྤྱ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་བཅུད། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་
འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་གཞན་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་བྱུང་བར་འཕགས་ཆོས་
འབྲམ་གྱིས་སྤྱག་པ། རྒྱལ་པའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་
རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཆང་ལ་མ་ནོར་བའི་སྤྱགས་བཟང་།
རྟེན་བཙུན་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་སྤྱགས་གསུམ་ཅན་ལའང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་

བདེ་ཐླག་ཏུ་སྤྱོད་བའི་སྤྱར་ལས། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དག་ལྟ་བུའི་མདོ་སྤགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཤེས་ལྟ་བུ་ལྟེ་གསེར་གྱི་ཡང་ལྷན་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་ཚིག་ཚིག་གསུམ་གྱིས་སྤྲེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །རི་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དཀོན་ཡང་། །འཁྲལ་བྲལ་ཁྱོད་གསུང་སྤྲེགས་བམ་རྣམས། །གདུང་སེལ་དབྱགས་དབྱང་མཆོག་སྟོན་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐྱལ་དུ་གནང་བའི་ཚིག་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྤྲེལ་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྤྱི་དབྱའི་མོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྟོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ལྷལ་པཎ་གྲུབ་དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་ཐླག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། བོ་དྲི་ལྟེ་མཐའ་དཔྱོད་ལྟ་བུར་མཆོན་ནའང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་མོ་ཆེའི་བྱི་ཚིག་ཡིན་གཤིས། སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཆོག་གི་འབྲི་བ་ལྟ་བུ་ཆུན་ཆད་ནས་བདར་ཤོ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འདིལ་བའི་དབྱང་པ་མཐིལ་བྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་ལྟ་བུ་ཅམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །

སྟོན་ཆུ་ཡོས་དུས་འཁྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཛོར་གྱུར་དུ་སོང་སྟེ་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་བཀའ་ཚིག་རྣམས་ལས་རྟེན་སྟེ་སྟོན་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོར་བསྐྱབས་སུ་སོང་བའང་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབྱ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་དུས་ཆོགས་ལོ་ཆེན་སྟོ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ། ཅན་བྱ་བའི་རྒྱ་ཀ་ཚིག་འཕྲོ། བསྟན་ཅིས་ཆོགས་བཅད། སྟེ་ཆོགས་ལྷལ་གྱི་བུམ་ཆོག་གཉོར་མའི་བཤད་པ། འཁྲལ་འཁོར་དང་ལྷགས་མཁར་སྟོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཆུང་མང་པོ། ཁྱོ་བཅུའི་ཆོག་མི་འདྲ་བ། ཉག་པོ་མདའ་འགོངས་ཀྱི་སྟོར་ལེ་ཆོན་མང་པོ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཀ་སོགས་དང་། གཞན་མཆོན་མ་ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་། དེང་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་སྤྲེལ་བྱང་བཀའ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་སྤྲེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་

འདི་ཉིད་ཆ་ཆང་ཤོས་སུ་སྤང་ལ། ད་ལམ་གསུང་འབྲུམ་དེ་བ་ཐེང་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་པར་དུ་
 བཞེངས་ཆེད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་རི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐྱལ་ཞུས་པ་བཞིན། མཁས་བཙུན་
 བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་པ། འབྲུམ་སྤངས་ཁྲི་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྗེ་བཙུན་ལྗོངས་བཟང་བསྟན་
 པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་རང་གྲུ་ཅུ་བཟང་དགེ་བཤེས་དག་དབང་བསམ་གཏན་
 རྣམ་པ་གཉིས་ནས་སྤྱགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཨ་རི་པ་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་མོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཨ་
 མ་(Ama- Sandra Esner) སེན་ལི་རྩ་ལགས་ལ་གཞུན་བསྐྱལ་དང་། ལམ་སྟོན་མཚམས་སྦྱོར་
 གནང་བས་རྒྱུན་བྱས། ཨ་མ་རང་ཡང་གསུང་རབ་པར་སྦྱོན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལ་ཉ་ཅང་དགའ་ཆོར་ཆེན་
 མོས་དང་ལེན་གྱིས། ཁོ་མོར་བཀའ་འདྲིན་མཚུངས་མེད་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྟོན་
 ལམ་མཆོག་གི་སྤྱགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཀའ་འདྲིན་རྗེས་བློ། ཆེ་ལས་འདས་པ་
 བྱ་རྩེན་རྩ་མིན་ཁྲོ་ཉེན་(Benjamin Cohen)དང་། བཟའ་ལྗེ་རྩ་ལ་ལི་ཨི་སུའུ་ནར་(Gerald
 Esner) གཉིས་ཀྱི་དགེ་ཅུར་དམིགས་ཏེ། ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབྲུམ་པོ་ཉི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཆར་གྲངས་
 ཆེག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་པར་དུ་བཞེངས་རྒྱུ་འཕྲོ་ཐོན་ཆ་ཆང་གི་སྤྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུ་འཕྲོ་ཐོན་བཞེས་ཐོབ་པའི་
 དེན་ལས། གསུང་འབྲུམ་དཔེ་རིང་མར་པོ་ཉི་བཙེ་ལྷ་བཞུགས་པ་ལས་ད་རེས་གསུང་འབྲུམ་༼ཐ༽པར་
 སྟོད་སྤང་གཉིས་སུ་བྲེ་སྟེ་པོ་ཉི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་པར་ཅ་སྤར་སྟོག་ཁྲད་དུ་བཞུགས་པ་
 རྣམས་ལ་ཞུས་དག་བསྐྱར་མ་ཐེངས་གསུམ་ཅམ་དང་། སྤར་མེད་གསར་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་
 ལན་གྲངས་བདུན་ཅམ་རེ་འཕྲོ་ཞུས་བཀྲིས་ཀྱང་། མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་དཔེའི་ཆེག་ཟེན་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ་ལྷ་བྱ་ལ། མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཡིན་ཀྱང་ལྷ་བྱ་ལ། ཡིན་ཡང་དང་། འབྲེལ་བ་ལྷ་བྱ་
 ལ། འབྲེལ་བ་དང་། སྟོང་ག་ལྷ་བྱ་ལ། སྟོང་ཁ་སོགས་མིང་མཐའ་དང་ཆེག་ཟེན་རི་སྟེད་ཅིག་བརྗོད་བདེ་དང་
 རྟགས་མཚུངས་འདྲིན་ཚུལ་གྱི་བྱད་ལས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པར་ཆེར་མི་
 གཞོད་པས་དེ་རིགས་ལ་མཚན་རྟགས་བཀོད་མེད་ལ། མ་དཔེ་༡༩༥༧ལོར་ལྷོ་ཡི་གསར་བར་པར་དུ་བཏབ་
 པའི་བྱི་དེབ་གཟུགས་དང་ནང་དཔེ་རིང་ཤོག་ངོས་ཉིན་སྟེན་ལྷ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་མདོ་སྤང་བཀའ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་
 པར་རྒྱུད་གི་བསྐྱར་པར་ཡིན་འདུག་པས་ཁྱེད་ས་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབུས་པར་གང་
 བཞུགས་དང་སྤྱག་སའི་དོ་པར་མ་གང་བཞུགས། རྩོད་སྟོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལུས་མཆོན་པའི་སྤར་ཡོད་དེ་བ་

གཟུགས་པར་མ་སོགས་བསྐྱར་དཔེ་དུ་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་མཆན་རྟགས་སུ་(དབུས་པར་)(སྤག་ས་)
 (པར་ཐེངས་གཉིས་པ་)ཞེས་བཀོད་ཅིང་། རྟོགས་གནས་ཅན་རེ་བྱང་དབྱང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གྲུག་རྟགས་སུ་
 བཞག་ཅིང་གཤམ་མཆན་དུ་(ཡིན་ནས་སྟུང་)ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྤྲིག་གི་ལས་
 གཞི་འདི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་རེད་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གསར་ཉིད་མང་པོ་ཞིག་ནས་འབད་
 འབྱུངས་རྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོམ་རེ་བ་ཞིག་ཏུ་རྫོམ་མོད། འོན་ཀྱང་རེད་དཔེ་མཛོད་པ་
 རྣམས་ལ་ཞུས་དག་གི་ཉམས་སྟོང་དང་། གཞུང་བརྒྱའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་
 དམན་པས། འོར་འཕྱུགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གྱུང་ཡོད་པ་གཤོག་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྤྱན་སྲར་
 བཅོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་
 པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་རྒྱལ་
 བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡུལ་སྤྱོད་སྟེ་རྣམ་འདེན་ཡསྟུབས་མགོན་ཡུལ་པའི་དབང་པོ་
 མཆོག་གི་སྤྱོད་ཆེ་བསྐྱེད་བརྒྱུད་ཅིང་སྤྲུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་གཤམ་མེད་སྟུན་གྱིས་འབྲུབ་པ་
 དང་། རྣམ་དཀར་གྱི་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་དང་བྱང་པར་ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཨ་མ་སེན་ལི་
 ར་དང་། དགེ་བཤེས་དག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཡིད་བསམ་ལྟར་འབྲུབ་
 པ། གསུང་རབ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་བཞུགས་སྟོ་མང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 མཆོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་འདུན་གྱི་སྟེ་རྣམས་སྤྲུགས་མཐུན་ཁྱིམས་གཅོད་པའི་ངོས་ནས། ལམ་བསྐྱབ་
 པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
 རྣམས་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་འབྲན་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༧༥༣རབ་བྱུང་
 ༡༧རབ་གནས་ཤིང་ལུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༧༥(ཆུ་ཆེས་༡༧) ཡུལ་སྤྱོད་སྟེ་རྣམ་འདེན་ཡསྟུབས་མགོན་རྒྱལ་
 པའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་དགྲུང་གངས་བརྒྱུད་ཅུར་མེགས་པའི་སྤྱིའི་བྱ་སྟོན་ཉིན་སྟེལ་བ་དགེ་ལེགས་
 སུ་གྱུར་ཅིག་གྱ།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་བཀའ་ཤིས་སྟོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

སྤང་མཐའི་སྐྱ་འབྲུལ་པའི་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱི་གསུང་ལས། དག་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡི། །མདོ་སྟགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྟེལ་བ་ལ། །བཙོན་འགྲུས་ལྟོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྟགས་པ་སྤྱིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་དག་དབང་བཙོན་འགྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ཉེར་ལྷ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་དོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཀན་གྱི་ཉིང་རིང་ལྷས་ཁ་ཉིང་ཞེས་པར་ལྟོང་བུལ་ཆེན་བཙོན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་བུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་ཏུ་ཡབ་དཔལ་འབྲུམ་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བུམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐྱ་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཆེ་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཤེབས་སྐབས་མཚོ་སྟེན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཉེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་སྟུན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ལྟོག་རི་མོ་འབྲི་བ། སྐྱབ་ཐབས། སྟན་དབྱང། ཟ་ཡིག་ས་དབྱང། སྟགས་འབྲུལ། མཁྱེད་དབྱང་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་གནང་གསན་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐྱ་མཆམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཇ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཆོན་ལམ་དུ་དུ་ལོ་དོ་རྩེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྟོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ཆེངས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཉེ་དབྲུས་སུ་ཤེབས་ཁར་སྐྱ་བསྟན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་བྱུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྩེ་ས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་དབྲུས་གཅང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་མཛད་པར་སྟེན་ནས་བྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུ་

སྐྱེལ་བསྟན་བཀའ་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་
 གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྷས་མང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་པོ་ལྷ་ཁྱུ་ཞེ་དང་།
 འཇམ་དབྱངས་གྲང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུ་མ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་
 འོན་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འདིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྒོ་དང་དབྱེས་བཅི་
 ཆད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤངས་ཆོགས་དྲུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྟོན་ནས་
 དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ལྔ་ཀྱལ་དབང་གོང་མའི་ཕྱེར་སྐྱ་
 ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྲོན། ལྔ་ཀྱལ་དབང་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོས་བཞེངས་
 པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱ་བརྟན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་། ལོ་དེའི་རྟོར་ཆེད་ཀྱི་པའི་
 ཆོས་ཉིར་ལྷའི་ཉིན་སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟེ་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀའ་ཞུ་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲུགས། སྒོ་མང་
 མཁན་ཆེན་སྐྱ་འབུམ་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མཆོད་དུང་ནས་བཅི་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་ཅོད་གྲ་
 རྟེན་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཀོ་སྐྱེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་སྒོ་ལྷང་སྐྱ་དག་དབང་ཆོས་ལྷན་དགེ་
 ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བར་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལུགས་
 ཁྱིའི་ལོ་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པའི་དུས་འདྲིན་གྲ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞེད་དང་། རྣམ་བཤད་
 སྐབས་དང་པོ་པལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་སོགས་ལེག་ཆ་མང་པོར་
 ཞེབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང་། བཅི་བཞག་སྐྱོར་ལམ་དུ་སྐྱེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་
 མའི་པོངས་ཆོད་ཙམ་པ་ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་
 གོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྲངས་དེ་ལྷ་ལྷར་
 ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང་། ཆོས་གྲར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱ་ཆས་བཀའ་པོ་བྱུང་སྟེ་སྟན་མ་རྒྱར་
 སྤངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞེ་བར་འདྲིན་གྲ་པར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་
 བཤད་གསེར་སྤང་གི་དཀའ་གནད་དང་། འབྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་
 བཅས་བཟུང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྟོན་ཆ་པལ་ཆེར་ཐུགས་འདྲིན་མཛད་ཅིང་།
 ཞར་ལ་རྗེ་བརྟན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྤངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གྲོང་བཞོལ།

དེ་གཤི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྤྲུགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་
སྦྱངས་ཤིང་། སྦྱ་དང་སྟན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཞིགས་ཏྲོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས།
པར་ཕྱིན་སྟོན་མའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་ཚུ་གྱི་ལ་འཛིན་གྲ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་
བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་
ལྷ། རྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཞིགས་ཀྱིས་ལྷ་བའི་གནད་ལ་དབྱེད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་
ཉིར་བྲག་པར་གསང་ཕུ་ཞེ་ཕུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲ་སྐྱོར་མཛད། བསེ་ཁབ་པ་ཞལ་གཞིགས་ཏེ་ཁྱིད་ཀྱི་སྟན་
གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲབ་པར་འགྲུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཅུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་ཕོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མཐོས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དགྲུ་བར་རྒྱད་སྦྱང་དུ་ཕེབས། རྗེ་རྗེ་འཆང་སྒོ་བོས་རྒྱ་མཆོ་བསྟེན་
ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་རྗེ་རྒྱ་ཆུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཚུ་མིག་
ལུང་དུ་ཁྱི་ཁང་བཅི་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྗེའི་དམར་ཁྱིད་ཀྱི་བྲག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་སྲོང་ཁྲད་པར་
ཅན་སྤྱོས།

དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྦྱངས་རྒྱལ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱིད་དུ་སྦྱབ་པ་མཛད། ཁྱི་སྦྱིན་
པ་རྒྱ་མཆོ་སྦྱིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱད་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་
མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱིད་དུ་བྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་
བརྩམས། དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་
དེ་ཉིད་དུ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྤྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་
ཆེན་མོ་རྩལ་པའི་དབུ་བཅུགས། དགྲུང་ལོ་དགཉིས་པ་ས་སོ་ལོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་
བརྩམས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་པག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་
བརྩམས། རྗེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱུས་ཆོན་དུ་ཡོད་ཤིས་པའི་ལན་དུ་བསྐྱུས་གྲུའི་རྩ་ཆོག་བརྩམས་
པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྲང་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྲ་བ་ཡང་
ལོ་དེར་མཛད། དགྲུང་ལོ་དགསུམ་པར་རྗེ་སྤྱིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩལ་འཕྲོར་ལུས་
པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱལ་སྤྱིའི་ངོར་མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྦྱབ་ཐབས་མཛད། དེ་

ལྟར་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཅིང་སྒྲ་མ་
དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོང་བཞོལ། ཞར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་
ལྷ་བརྩུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྒྲོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། ཡ་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བརྒྱུག་མ་
རྒྱས་པར་དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ལོ་༡༧༠༠ རྟོར་སྒྲོ་བརྩུ་བའི་ཆོས་ལྷ་ལ་དཔལ་ལྷན་བཟླ་
ཤིས་སྒྲོ་མང་གི་མི་འཛིགས་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲུག་སྐྱགས་ཁུར་
བཞེས་ཏེ་ཁང་ཆཅན་སོ་སོའི་དགེ་ཆུན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲུབ་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་ཆུན་བཅས་ལྷལ་ཏེ་
གྲུ་ཆང་གི་བཅེ་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་བྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཅོམ་བསྐྱལ་རྒྱས་པ་
ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡལ་སྐྱལ་སྐྱུ་རྒྱས་པོར་འཛིགས་ཀྱི་ཆོས་འབྲུང་བརྩམས་པ་སོགས་
གསུང་ཅོམ་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་གི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲུ་ཆང་གི་སྒྲ་མར་ཉེ་ཐང་བ་སྒྲོ་
བཟང་ཤིས་རབ་བསྐྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་བྲུང་གི་ཁང་པར་སྒོས་ནས་བྱར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་
དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབྱས་གཅིང་དུ་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་
སྒྲོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་བསྐྱེདས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཐབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས།
དགྲུང་བྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སྒྲོ་མང་སྒྲ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ཀྱིས་གྲུ་ཆང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་པ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་
ཆོས་ཀྱི་ཆར་པབ་པ་སོགས་དབྱས་གཅིང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྐད་དུ་རྒྱལ་
པའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་བྲག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། དཔོན་རྒྱ་
ནང་ཡལ་སྐས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྲམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་།
རབ་འབྲམས་པ་སྒྲོ་བཟང་དོན་གྲུག་སྐྱགས་སྐས་ངག་དབང་བཟླ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་
པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྐད་དུ་བྲགས་བཏེགས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྐྱང་གི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་སྒྲོ་བྲང་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་བྲག་བཏབ། དགྲུང་
ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏོར་ལུང་དུ་གཏོར་བྲུམ་བཞེས། སྐྱགས་སྐས་གཙོ་བོ་ནི། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་

ཆོགས། ཁྱིཾཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྷན། ཐུགས་སྤྲོས་དག་དབང་བཟུལ་གྱིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོ་
རྩེ། སྤེཾཁྱིཾཆོ་བཟང་དོན་གྱུག། ཐང་སག་པ་དངོས་གྱུབ་རྒྱ་མཆོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྱུབ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་མང། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་སྤྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྩོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་དོན་
བཞི་པ་ལུགས་མོ་སྤང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ་༡༧༥༡ཉོར་ཆེ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་གཟུགས་སྤྱི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་
བསྐྱས་སོ། །ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་ཚོམ་བོད་བཙུ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་
བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་
དང་། ཐུགས་སྤྲོས་དག་དབང་བཟུལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཆའ།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༧༩ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༡ ལ།
མཛྲ་ལོ།

༡༡། །ཚད་མ་ནམ་འགེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱིད་ཐར་ལམ་རབ་
གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལེ་ཏུ་དང་
པོའི་མཐའ་དཔྱིད་སྒོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་
སྐལ་བཟང་འཇུག་དོགས་
བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་ཅ་རྒྱ་ཐ་མཚུ་སྒོ་ལྷོ་ཅ་སྤ་ར་སྤ་སྒྱེ།

ཇི་བཅུན་ལྷ་མ་ནམས་དང་ཇི་ཡབ་སྐུ་གི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་
སྐབས་སུ་མཆིའོ། །མ་ལུས་ཆོས་ཀྱན་རི་བཞིན་གཟིགས་དང་ཕུན་ཆོགས་ནམ་དཀར་གྱི་བས་
ཚད་མར་གྱུར་པར་བསྐྱེད། །འགྲོ་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བཅེས་ཟག་མེད་ཆོས་སྐྱ་མངོན་བྱས་ཐེག་
གསུམ་བདེན་བཞི་པ་རགས་སྟོན། །ཆགས་སོགས་མངོན་གྱུར་ས་སོན་བག་ཆགས་སྒྱུན་སྤངས་
དེ་ཉིད་མཁྱེན་བརྟན་མ་ལུས་བདེ་བར་གཤེགས། །སྲིད་ཞིའི་གཡང་ལས་དོན་བཞིན་སྟོན་པས་
སྐྱོབ་མཛད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་དུས་ཀྱན་གཙུག་ན་མཛེས། །རྒྱལ་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐྱ་ཅན་
རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ། །ལྟ་ངན་ཀྱན་གཅོད་མཁྱེན་རབ་རལ་གྱི་གདེངས། །འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་
སྤྲིང་གི་བད་མཆོ་ལ། །བཞུགས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དེང་སྟོང་། །སློང་པོའི་ཆང་གིས་
སིལ་དང་། །བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་ཀྱུན་བཞིན། །དབྱངས་ཅན་མ་གྱི་བདག་ཅག་སྒོ། །ནམ་དཔྱིད་

ཆོན་བརྒྱུས་བཟ་བར་མཛོད། །ཁྲོལ་ངན་ལོག་རྟོག་ཆེས་རྗེའི་ཕུན་ཆོག་གས་ཀྱི། །འཛོམས་ལ་
མཁས་དབང་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་སྤང་བས་འཛིག་རྟོན་གསུམ་བཀལ་
བའི། །གྲགས་སྟན་འདིར་གཟིགས་ཀྱི་ཀྱན་འཇུག་ཞིང་བཞད། །ནམ་འཕེན་ཆེ་མེད་གྱུར་གྱང་
འགྲོ་སྒྲོར་འཆོམས་པའི་གསང་གསུམ་ཅི་ཡང་འཆར། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་གཡོ་བ་
མེད་གྱང་བདུད་སྡེ་མ་ལུས་འཛོམས། །དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྟན་གྲགས་པ་རབ་འབར་ས་གསུམ་སྒྲ་མ་
ཙོང་ཁ་པ། །རྒྱལ་བ་ཀྱན་དངོས་ཇི་བཞིན་མཁས་བྱབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ན་མཛེས་དེར་འདུ། །ཀྱན་
གསལ་ངོས་ལ་རྒྱ་སྐར་བཞིན། །ཐུགས་ལ་སྤྲོ་ཞིབ་ཤེས་བྱའི་ཆོགས། །བཟ་བའི་མཁས་རྣམས་
གཙུག་གི་རྒྱ། །ཀྱན་མཁུན་སྤྲས་གཉིས་སའི་ཉི་ཟླ། །སྲིད་ཞིའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་གཅིག་བསྐྱུས་
ན། །མཚུངས་པའི་ས་གསུམ་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་རབས་
དང་བཅས། །སྲིད་འདིར་ཆེ་མེད་བཙུག་ཉིས་བདག་བཞིན་གསལ། །བྱང་དང་གོལ་བའི་ཡོན་ཏན་
མ་ལུས་ཀྱི། །བསྐྱུས་གྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་གསུམ་དཔལ་ཕྱག་ཆ། །མཆོན་མིན་དག་གི་དབང་ཕྱག་
ཐམས་ཅད་མཁུན། །སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས་ལ་སྡིང་ནས་འདུ། །སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
བསྟན། །སྤེལ་མཛད་སྤང་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གར། །སྐྱར་མཛད་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པའི་གཙོ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་
མ་དེ་བསྐྱགས་འོས། །འཛིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་མི་ཡི་རྣོས་གར་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་པན་བདེའི་སྡིང་པོ་
མཆོག་གཅིག་ལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ས་གསུམ་དུ། །སྤེལ་མཛད་པད་དཀར་འཛིན་པའི་
ཞབས་ལ་འདུ། །འཇམ་མགོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་བཤད་སྐྱབ་བསྟན། །མཁུན་བཅེ་རུས་པས་
རྒྱ་མཆོའི་གོས་ཅན་མར། །དར་ཞིང་རྒྱས་མཛད་འཇམ་དཔལ་སྐྱུ་འཕྱལ་ཆེས། །སྐྱར་མཛད་བཤེས་
གཉིན་མཆོག་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ། །ཀྱན་དགའ་པོ་བཞིན་མདོ་སྤྲགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ། །འཛིན་མཛད་
ལེགས་སྟོན་མཐོན་པོའི་རི་དབང་བཞིན། །མཁས་བཙུན་བཟང་འཛོམ་འཇམ་མགོན་རྣམ་བཞི་
སོགས། །བཀའ་འཛིན་ཆེ་མེད་བཤེས་གཉིན་རྣམས་ལ་འདུ། །མི་དབང་གནས་ལྷ་གཟིགས་པའི་ཀྱན་

མཁུན་གྱིས། །རྒྱ་གཞུང་འཐད་ལྡན་གཞིར་ཞོག་བཀའ་བསྩལ་བཞིན། །ཉི་མ་གྱེ་བའི་འོད་ཅན་ལུང་
 རིགས་བརྒྱས། །མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དགོངས་དོན་དེ་དང་དེའང་། །ཆེས་གསལ་སྟོང་ཁུན་ཟ་འོག་རི་
 མོ་ལྟར། །སྤྱོད་སྤྱོད་གྲགས་པ་ཐེབས་བཞིན་ངས་འདིར་འཆད། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་མདོ་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར། །ཐར་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་བགྱོད་པའི་ཚུལ། །མ་འདྲེས་གསལ་བ་ཤད་
 མཁས་གྲུབ་མཐའ་དག་གི། །འབྲུག་དོགས་མཆོག་འདོད་སྟོབས་དོན་གཉེར་ཉོན། །རང་ཉིད་སོམ་ཉིའི་
 སྟོག་བརྒྱས་བཅིངས་བཞིན་དུ། །གཞན་དག་སྟོབས་འདམ་ལས་སྟོབས་འདོད་པ། །སྟོན་པས་སྤང་
 ཆེན་འདུལ་ལྟར་བཞད་གད་རྒྱ། །མི་བྱེད་འཕགས་ལུལ་པཎ་ཆེན་ཚུལ་དེར་སྟོ། །

དེ་ལ་འདིར་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་སྤང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་
 མཐུག་གི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོན་དོན་དང་འབྲུར་ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་
 དུ། བ་སྤྲུལ་བཞི་ཀླ་ཀླ་རི་ཀ་ བོད་སྐད་དུ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱུང་།
 འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་
 སོགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ། རྒྱ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་
 ཆད་མ་ནི་གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་རྒྱ་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དགོངས་
 པ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་དེའི་གཞུང་ཁོ་བོས་བཤད་
 ཅེས་པའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བརྟུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མཛད་པར་
 འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་ཟེར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྟོབས་དཔོན་ལ་བརྟུས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་
 འབྲུལ་བའི་སྤྱོ་བོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བར་འདོད་པའི་ཐུགས་རྗེས་དེའི་གཞུང་གི་བཤད་པར་གྱུར་པ་
 ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བཞི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལ་ཆད་མ་མེད་དོ། །གང་
 གི་ཕྱིར་དེའི་གཞུང་ལ་ཁོ་བོས་བཤད་ཅེས་པའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། ཆད་མ་

མདོར། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །ཞེས་པའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་དོན་
འཆད་པར། འདིའི་ལེའུ་གཉིས་པར། ཚད་མ་སྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུ་བཅོམ་
ལྟ་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཞུང་འདིས་བཅོམ་ལྟ་འདས་ལ་ཀུན་བརྟུས་ལས་ཚད་མར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་བསྟན་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཞུང་འདི་འཆད་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
དེའི་གཞུང་ཁོ་བོས་བཤད་ཅེས་པའི་ཆོག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། ལེའུ་གཉིས་པར། མ་སྐྱེས་པ་ནི་
བརྒྱུ་དོན་དུ། ⁽¹⁾ གྱུར་པ་ཞེས་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། །གསུངས་པ་འདི། ཚད་མ་མདོར། ཚད་མར་
གྱུར་པ་ཞེས་པའི་གྱུར་པའི་འགྲོལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་
པའི་ཚད་མ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཚད་མ་མདོར་གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲོས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བརྟེན་ཚུལ་བཤད་མི་ཤེས་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་སྤྲུག་འཆལ་ཏེ། །ཞེས་པའི་
སྟོན་པ་དང་བདེ་གཤེགས་དང་སྐྱོབ་གསུམ་གྱི་དོན་རེ་རེ་ནས་རྣམ་འགྲོལ་འདིར་རྩ་འགྲོལ་སྤྲུང་ནས་
རྒྱས་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པའི་དོན་བཤད་པར།
ལེའུ་གཉིས་པར། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། །ནས། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་
སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་གྱི་དོན་བཤད་པར། དེ་ཉིད་ལས།
རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་བདེར་གཤེགས་སུ་ག་ཏའི་
སྤུའི་དོན་ལེགས་པར་དང་། ག་ཏའི་དོན་སྤངས་པ་དང་སོང་བར་བྱས་ནས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་
དང་། ཐབས་ལེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་། ཡང་སྤུའི་དོན་ཤིན་ཏུ་དང་ག་ཏའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱས་
ནས། སྤང་མི་ལྟོག་པར་གཤེགས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་འཕམ་ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་འཆད་

1 རྩ་བར། གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར།

པར། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་ཕྱིར། །ལེགས་ཡིན། སོགས་དང་། ག་ཉའི་དོན་འཆད་
པར། དེ་ཉིད་ལས། ག་ལེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཉེ། །ཞེས་སོགས་སྤྱད་ཞེས་སྤྱར་ནས་བཤད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་བདུས་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆོས་བྱུང་བ་ཡི། །གཏན་ཆེགས་
ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་
པའོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་བྱད་པར་ལ་ངེས་པ་སྤྱར་ཚུལ་བཤད་པར། རང་དོན་ལེའུ་
ལས། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བསྐྱོད་དོན་དང་། །འབྲུལ་བ་ཅན་
ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིས་ཞེས་པ་དང་། མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་
མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལེའུ་དང་པོའི་སེལ་འཇུག་སྒྲོར་སོགས་དང་། མཛོན་སུམ་ལེའུ་
དང་ལེའུ་བཞི་པ་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཞིག །བྱས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་འབྲེལ་
ལས། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ནས། ངེས་པ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཡིན། །སོགས་
ལུང་འགལ་དུག་གི་དོན་དང་མཛོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སློན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་མའི་
དགོངས་པ་བཀའ་རྒྱ་མཉམ་པར་ཐལ། འདི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང་། བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་སྤང་གཅིག་ཤུའི་དགོངས་འབྲེལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཉེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་སློབ་དཔོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དག་རྒྱུན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་བཀོད་པ་ཕྱོགས་སྤང་གིས་རྗེས་སློབ་སྤྱི་མ་བཀོད་ལ། དེ་རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་རྗེས་སློབ་
སྤྱི་མ་བརྗོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྤྱིར་རིག་པའི་གནས་ལྡེའི་སྐབས་སུ།
སྤྱི་དང་དེ་ཡི་ཞལ་ལྟེ་བ། །དེ་ནི་གནས་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་། །དེ་ནི་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་། །འབྱུང་

དང་གཅེས་སྤྱོད་བཤོལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་བཞིན། རི་སྐད་དུ།
འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་ཅན་ལས། དེ་ནི་དེའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཡིན་པ་འདིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
སྤོན་གྱི་སློབ་དཔོན་བརྒྱད་པ་ལས་འོངས་པ་རྟོག་པ་དང་བཤམ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་འདིར་ཡང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་དུ་བཤད་པའི་དོན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་
གཞུང་གི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་པར་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་གཞུང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ལུང་ཕྱི་མ་འདིས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་བྲངས་ལ་མདོ་བསྟན་
བཅོས་གཞན་མ་བྲངས་པ་ནི་བསྟན་སྤྱོད་པའི་ཆོད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
མ་བྱུང་བར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་ཆད་མ་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་དང་བཀའ་དང་སློབ་
དཔོན་སྤྱོད་པའི་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དང་
འགྲེལ་བཤད་སོགས་འཕེན་ལ། ཆད་མ་མདོ་གཅིག་ལུང་འགྲེལ་བར་འདོད་པའི་བོད་དག་འདིས་
ལེགས་པར་ཁེགས་སྤང་དོ། །རྒྱས་པར་དེར་ལྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ །རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་རང་
ལུགས་སུ་གཙོ་བོར་བཤད་པས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ལ། འོ་ན། འདིས་ཆོག་
དོན་ལྟར་སྤང་བཞི་རང་ལུགས་སུ་གཙོ་བོར་བཤད་པར་ཐལ། འདིས་དེ་བརྒྱད་ཀ་གཙོ་བོར་རང་
ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ་སོང་། འདོད་ན། རྟགས་ཚུལ་གཅིག་པ་
དང་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་ཚུལ་དུག་པ་དག་དང་གངས་ཅན་གྱི་མདོན་རྗེས་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱུང་ཆད་མ་གསུམ་དང་། རིག་པ་ཅན་པའི་མདོན་རྗེས་དཔེ་དང་སྤྱོད་བྱུང་གི་ཆད་
མ་བཞི་དང་། རྒྱལ་དཔོགས་པའི་མདོན་རྗེས་གཉིས། དཔེ་དང་སྤྱོད་བྱུང་གཉིས། དོན་གྱིས་གོ་དང་།

དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་བྱུག་དང་། ཅ་ར་ཀ་བའི་རིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་སྤྲིད་པ་
དང་། ཞེས་བྲགས་དང་། ལྷམས་སེམས་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པར་
ཐལ། ལྟར་སྒྲུབ་བཞི་གཙོ་བོར་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། སྐབས་འདིར་དེ་དག་
གཙོ་བོར་བཀག་པ་དེ་དེ་དག་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། འདོད་ན། འབྲུམ་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ཆོས་བདག་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་མདོར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་བདག་གཙོ་བོར་བཀག་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་
ན། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་པར་གཙོ་བོར་མི་འཆད་པར་ཐལ་བ་དང་དགོངས་
འགྲེལ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཀུན་བརྒྱས་དང་ཚད་མ་བཟགས་པ་བར་
འདོད་པ་དང་། སྡོ་སེར་སོགས་ཤེས་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོ་སེར་དེ་སྡོ་
འཛིན་མདོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྡོ་འཛིན་ཤེས་པ་གང་ཞིག །སྡོ་སེར་དང་སྡོ་འཛིན་རྟོག་
པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་ཁས། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྡོ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྡོ་
སེར་སྒྲུབ་བ་སྡོ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་བ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་
ན། ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་
གཟུང་རྣམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རྟག་
པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ཁྱོད་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཀུན་བརྒྱས་དེ་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་མདོན་སུམ་དུ་ཐལ།
སྡོ་སེར་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྒྱས་དེ་ཚད་མར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
ཡང་ཚད་མ་ཀུན་བརྒྱས་ཆོས་ཅན། མདོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་པའི་མདོན་རྗེས་

གཉིས་ཀའི་གཟུང་ནམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། ཡང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཆད་མའི་ཤིང་རྩ་བ་ཁ་
ཅིག །ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་ཆད་མ་བཏགས་པ་བ་དང་། དེ་ཁོ་རང་ཚོ་མ་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པར་
སྤྲས་སྐད། དེ་ལྟར་ན་ནང་འགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དེ་ནམ་མཁུན་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཁོ་རང་གསུངས་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། ཆད་
མ་ནམ་འགྲེལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཏགས་གསལ་དངོས། ཡང་ཁ་ཅིག །ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱད་གྱི་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཆད་
མ་ཀུན་བཏུས་ལ་ཡིད་འདོན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་ལུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་སོང་། དེར་ཐལ། བྱོད་
གྱི་ཡིད་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་དེ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། དེ་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་ལུལ་གྱི་ཆད་མ་
ཀུན་བཏུས་གང་ཟག་དེའི་དགའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་གང་ཟག་དེའི་དགའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏགས་དེར་ཐལ། དེ་
འབྲེལ་ཀུན་བཏུས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་གྱི་དགའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཀུན་བཏུས་དག་
ཆོག་གང་ཞིག །གཞན་རྒྱད་གྱི་དགའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དག་གིས་
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན།
གང་ཟག་དེའི་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་ལུལ་གྱི་དགའ་ཡིན་ན་གཞན་རྒྱད་གྱི་དགའ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེས་སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོ་གསུང་བྱགས་
གསུམ་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གང་ཟག་དེས་མིང་ཆོག་
ཡི་གེ་སྒྲོམ་པ་ལ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་སྒྲོམ་པ་དང་སྤྱིའི་གཟུགས་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་

འཕེན། བྱས་པ་ལ། ཐ་སྙད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། དབྱངས་ཉམས་པ་གསལ་
བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་མ་ཞུགས་པ་
ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་མི་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གངས་ཅན་ལྟར་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱ་མདོ་ལས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རོལ་དུ་བྱངས་ཞེས་པ་
ལྟར་གཙོ་བོར་ཡི་གེའི་གཞུགས་བྱི་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤར་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོར་ཡུལ་གྱི་ཀུན་བདུས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཀུན་བདུས་ལ་ངག་འདོན་བྱེད་བཞིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འོ་
ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་རང་གཞན་གྱི་ལོ་སྤྱི་མར་སྐྱས་པ་ལ་ཡིད་སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་ཡིད་སྐྱོར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ངག་ལ་སྐྱབས་འདིའི་རང་ངག་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཁས། འདིས་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་གོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་དེ་མདོ་སྟེ་བའི་སྐྱབས་འདིར་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་
པར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཞུགས་སམ་འདུ་བྱེད་དག་དུ་འདུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
སྟེ། ཆོས་ཕུང་གི་དོ་བོ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་གཞུགས་ཡིན་
པར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་བས་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདུས་པའི་ཆོགས་སྐྱི་ལ་ཕུང་བོར་བཏགས་པས་ན་
ལྷན་མིན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིང་སྐྱི་ཞེས་པ་མིང་གི་སྐྱི་དང་མིང་གི་དོན་
སྐྱི་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་ཆོགས་སྐྱི་ཡིན་པས་ད་ལྟ་སྐྱ་བས་སྐྱི་བྱངས་སུ་བསྐྱར་སྤང་ཞིང་སྐྱབས་
འདི་དག་དུ་དོན་སྐྱི་དང་སྐྱི་དང་ཆོགས་སྐྱི་དང་རིགས་སྐྱི་དག་སོ་སོར་མ་ཤེས་ན། བ་སྐྱི་ཡོད་
མེད་ཅོད་པའི་སྐྱབས་དང་ནགས་ཆལ་སོགས་སྐྱི་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་མེད་པར་བཤད་པ་དག་གི་
སྐྱི་སྐྱི་ལས་མི་གོ་བས་འོལ་ཆད་མ་བྱེད་ཅིག །དགོས་པ་ལ་ཡང་གསུང་རབ་ལ་སྐྱངས་མ་སྐྱང་གི་

བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བདུན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། ཆོས་འབྲེལ་སོགས་སྡེ་བདུན་
ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་སྟེ། རྟོག་གཤེད་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཕྱི་
རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟོག་གཤེད་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་གླིང་སྟེས་ལ་སོགས་པས་
རྟོག་པས་བཀྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་རྟོག་གཤེད་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་གཤེད་ཡིན་ན་ཐར་བ་
དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བས་བྱུང་བ་དང་རྟོག་གཤེད་བསྟན་བཅོས་ལ་ནང་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལས་
ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱེད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་དབྱེད་བྱེད་སྟོ་
གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པས་རྟོག་པས་བཀྲགས་ཅམ་གྱིས་རྟོག་གཤེད་ཐལ།
རྟོག་གཤེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིས་པ་སྟེ་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་སྟེ། བྱུང་སྟེ། གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་མ་
མཐོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་རྟོག་གཤེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས། རྟོག་གཤེད་ཅིང་⁽¹⁾མ་ངས་པ། །མ་བྱུང་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་
པར་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རྟོག་གཤེད་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ལ་
བརྟེན་པ་ནི་ལུང་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དབུས་མཐའི་འབྲེལ་བ་འདད་ཏུ་
སྟོ་བརྟེན་གྱིས། རྟོག་གཤེད་པ་དག་ནི་རྟོག་པ་དང་སེལ་བྱས་པ་དག་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་
རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྟོག་གཤེད་ལ་
གསུམ་བཤད་པ་དང་། དམིགས་བརྟག་རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་གཏན་ཆོགས་པ་དག་ནི་ཞེས་
པའི་འབྲེལ་བ་འདད་ཏུ་ལྟས་མཛད་པ་ལས། གང་དག་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་
གཏན་ཆོགས་པ་དག་སྟེ་རྟོག་གཤེད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མ་ངས་པ།

སྤེའི་སྤྱིང་སྤྱེས་སོགས་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་
 རུས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་དེས་འདོད་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འབྲེལ་ཅིང་།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་གའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐལ་སྤྱིང་དེ་རྒྱ་སྟོག་གྲུར་
 པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོག་གེ་བ་
 ཡིན་ན་རྣམ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཐེར་བ་དང་། རྟོག་གེ་ཡིན་ན་རྣམ་འབྱོར་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་
 སྟུང་བ་དེ་སྤར་ལྟར་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་གའི་སྤྱི་གཏན་ཆོགས་དང་རྟོག་པ་གཉིས་
 ཀར་འབྲུག་ཅིང་། རྟོག་གེ་བ་ལ་ཡང་རྟོག་གའི་ས་ཅུམ་ལ་གནས་པ་དང་། སྟོམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་གེ་དབྱེད་པ་ཅན་དག་སྟེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། དག་ཅེས་པའི་གཉིས་ཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཅིང་། འདིའི་རྟོག་གེ་
 བ་དང་དབྱེད་པ་ཅན་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། རྟོག་གེ་བ་དག་ནི་གང་དག་དབྱེད་པ་ཅན་དག་སྟེ། སྤེ་མ་བསྟན་པར་བསམ་ནས་ཆོག་
 ཕྱི་མ་བཤད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་གའི་ས་དང་། སྟོམ་པའི་ས་ལ་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་བ་དག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་གའི་སྤྱི་དོད་ཏེ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་དང་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀར་
 འབྲུག་པས། རྟོག་གེ་ཡིན་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་མི་མཁོ་བས་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པའི་མིག་
 འབྲིན་པའི་ཐུར་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བཟོད་པར་གྱུར་པའི་གཟུངས་བཞི་དང་གཞན་
 ཡང་སྟོར་ལམ་སྐབས་སུ་ཉིང་འཛིན་ལྟ་བུ་སོགས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །འཕགས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་གེ་གང་ལའང་མི་བརྟེན་པས་འབྲེལ་པར་ཐལ།
 མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ་སྟེ། དོན་དམ་

དབྱུང་པའི་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་པ་ལ་བྱིས་པས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྦྲ་སྦྱིར་འགོ་ཁྲིམ་གསུངས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་
ཡིན་ཀྱང་ཅིག་ཅར་བ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་སྤིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་
ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར།
རྟགས་སོང་། མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོག་གི་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ས་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཅིས་དང་གཏན་
ཆིགས་སོགས་སྟོབ་པར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་མ་
བྱས་ན་འཕགས་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་
ལས། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྟོབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། ས་
བཅུའི་བྱང་འཕགས་བཅུ་ཀས་སངས་རྒྱས་ཏུ་མ་ལ་ཆོས་ཉན་པར་བཤད་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་གཞལ་བ་རྟོག་གི་སྟེ་གཏན་ཆིགས་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་།
རི་སྟོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་
དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་གི་གང་ལའང་མི་བརྟེན་པས་ཁྱབ་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་གནས་ལྔ་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟེར་བ་དང་དེ་ལྟའི་ནང་རིག་
དང་གཏན་ཆིགས་རིག་པ་འགལ་ཟེར་རོ། །ཅ་ཤེ་སོགས་རིགས་ཆོགས་དང་། རྒྱད་སྟེ་མ་དང་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ཡང་ཆོས་ཅན། ནང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། སྐབ་དང་སུན་འབྲིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་ས་བདག་མེད་དང་། ལམ་གྱི་
རིམ་པ་སྐབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་ཆོགས་གྲགས་ཆེ་བས་སྐབ་མི་
དགོས་ལ། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་

མ་བྱས། །ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད། །སོགས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གངས་མེད་ཕྱིར། །རྟོག་གཏེ་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །འབའ་ཞིག་བག་
 ཆགས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་ཉགས་ལྡན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོད་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་གངས་མེད་དང་བསམ་མེད་དང་མཉམ་མེད་དང་དག་པའི་
 མཐར་ཐུག་ལྡར་རིམ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཆོགས་མང་པོ་མགོ་མཇུག་ཀྱན་ཏུ་བཤད་པ་དང་།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱུང་། །སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་བྱུང་པ་དང་། །ཡོད་དང་
 མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྐྱ་གཞན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་འབྲུམ་སོགས་
 བཀར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སོགས་ཀྱིས་ཅོད་སྟོང་བཅས་ཏེ་སྐྱབ་ཅིང་འདི་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་མགོ་མཇུག་
 ཀྱན་ཏུ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཅེས་
 པས་བསྟན་པའི་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཉགས་ཀྱིས། འབྲུམ་སོགས་བསྟན་པ་གཞོད་
 བྱེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་
 དམིགས་པ་དང་བྱུང་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྐབས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་འབྲེལ་པར་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས། འོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
 གཏན་ཆོགས་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཅེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཉགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་འབྲེལ་པ་ཉི་འོད་སྣང་བར་བལྟ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་གཏན་
 ཆོགས་རིག་པའི་གཞུང་དུ་མི་འཛོག་ན་དེའི་འཛོག་ཚུལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་རིག་གནས་ལྟ་བུ་བཟོ་རིག་པར་འདུ་བ་དང་རིག་གནས་ལྟ་བུ་འགལ་བར་འདོད་པ་ནང་
 འགལ་བར་མ་ཟད་རྟོག་གཏེ་ཆོག་དོན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་རིག་མི་
 འདོད་པ་ནང་འགལ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སྤོ། །ཡང་བོད་ཀྱན་ལ་ལ་ན་རེ། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་
 ལྷ་སྟགས་ཀྱི་ཁོལ་བ་བསྟོག་ཕྱིར་བྱས་པ་ཡིན་པས་སུ་སྟགས་མེད་པའི་ས་སྟོགས་སུ་དེ་མི་དགོས་

ཏེ། རྩོམ་པོའི་བདེན་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །པ་རོལ་གྲོལ་བ་བསྒྲིག་
པའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། འདི་ནི་
དགོངས་པ་སྒོ་དམན་འགའ་ཞིག་གི་ཞུས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་འདིའི་རང་མཆན་འདས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་མི་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
ཆོས་སྤོང་རྒྱལ་མ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། འོ་ན། ལུ་སྟེགས་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
གི་བསྒྲིག་རྒྱར་འདྲིན་པའི་ལྟ་བ་ཀུན་བཏགས་བཅུ་དྲུག་གི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་མི་དགོས་པར་ཐལ།
ལྟ་བ་ཀུན་བཏགས་ནི་བྱུང་མཐས་སྒོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་
ཀུན་བཏགས་བཅུ་དྲུག་སྤང་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ཞེན་ཡུལ་སུན་
མ་བྱུང་བར་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆེར་མ་དབྱེད་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲིག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་བྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྒྲིན་དང་
རྗེས་འགྲེལ་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་གསུམ་གང་གི་ཡང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་ལམ་
རིགས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་བརྒྱ་པ་དུ་མས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་འང་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་བསམ་ན་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་གསོག་པར་སྒོ་གོས་མི་ཟད་པ་སོགས་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སྤང་རིགས་
པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་རྒྱུན་གྱིས་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བསམ་པའི་བསོད་ནམས་
དང་བག་ཆགས་ནི་སྒྲིན་པོ་དོན་མི་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་གཅིར་བྱ་བ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ལམ་འཁྲུལ་པ་ལ་
དཀའ་སྤྱད་བསྐྱལ་བར་བྱས་ཀྱང་མི་འོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱུང་པར་དེ་འདྲའི་དགོངས་
ནས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

ལམ་དང་རིགས་པ་དབྱུང་སྒོམ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་གྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུན་གཉིས་ཀྱི་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གྲོལ་ཚུལ་དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་
 པར་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར།
 འདིས་ནི་ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་སློབ་དུ་མས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སྦྱངས་ན་གསུང་རབ་ལྟོག་ལ་པན་
 ཀྱང་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་སྟུང་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་སྡེ་བདུན་གྱི་
 དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ཟླ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དང་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་
 དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་ལས། ཆད་མ་ཀྱན་བརྟུས་དང་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཆད་མ་
 གཉིས་ཀ་ཆད་མ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་སྒོ་སོགས་ནི་སྤྱི་མའི་ཆད་མ་དང་ཆད་མ་ཀྱན་བརྟུས་ནི་ཕྱི་མའི་
 ཆད་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆད་མ་ལ་རང་ཡིན་གྱི་བཀའ་བསྟན་
 བཅོས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་བཤད་ཟིན། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་རྩ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་པ་གཉིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། དེ་བརྗོད་
 བྱེད་པའི་གསུང་རབ་དང་ཀྱན་བརྟུས་ལ་ཡང་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
 རྣམས་པར་འགྲེལ་བས་རྣམས་འགྲེལ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་ཞེས་པ་ལ་སྒོ་རྣམས་རྟོག་དང་
 བཀའ་ཆོག་གཉིས་ཡོད་དེ། བཀའ་ཆོག་རྣམས་དང་བཀའ་ཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་དཔྱད་སྒྲོ་རྟོག་
 པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་དང་བཀའ་ཆོག་རིགས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་དོན་གཅིག་ལ། དེ་དང་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་མིན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་རིག་
 ཁོ་ན་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རིགས་ཆོགས་དང་སྡེ་བདུན་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་གི་ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཆོག་དོན་བརྟུན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པ་སྤྲོད་དུང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ།
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དང་ངེས་གཉིས་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་
བསྐྱུས་ཏེ། རོན་ཀུན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་དེ་དག་གི་རོན་ཀུན་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད། ལེའུ་གསུམ་པར་དང་ངེས་སུ་བསྐྱུས་
ནས་བཤད་ཅིང་། ལེའུ་ལྔ་མས་རོན་དེ་དག་རང་གིས་ངེས་ཐབས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་
སྤང་གཉིས་དང་། ལེའུ་བཞི་པས་རོན་དེ་དག་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་བྱེ་ནས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དེ་དག་རང་གཞན་གྱིས་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་རྟོག་གཏི་ཆོག་རོན་
ཡང་དག་བཞི་གཙོ་བོར་བཤད་པ་དང་། རོན་དེ་དག་ལ་རང་གཞན་འབྱུང་བའི་གོལ་ས་བཅད་པའི་
ཆེད་དུ་རྟོག་གཏི་ཆོག་རོན་ལྟར་སྤང་བཞི་ཕྱོགས་སྤང་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་
སྒོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་
སུན་འབྱེན་ངག །ལྟར་སྤང་བཅས་པ་གཞན་རིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་གཏི་ཆོག་རོན་
བརྒྱད་ལས་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྒོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་རྗེས་དབག་
དང་། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་སྟེ་མངོན་རྗེས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། གོལ་
ས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་སྟེའི་བདག་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ལྟར་
སྤང་སོགས་རྗེས་དབག་ལྟར་སྤང་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། རྟེན་པ་ཕྱི་
མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱབ་ངག་དང་སུན་
འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས་དང་། གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྟེའི་སྐྱབ་ངག་དང་སུན་འབྱེན་ལྟར་
སྤང་གཉིས་བཤད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་རོན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་གསལ་
བར་བཤད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་རྟོག་གཏི་ཆོག་རོན་
བརྒྱད་དགོས་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་མངོན་རྗེས་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་བཞི་

དགོས་པ་གང་ཞིག་། གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་དག་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས་
 དང་། གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་གཉིས་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལ་རག་
 ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གི་རྟོན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་རག་ལས་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུ་ལ་
 གསུམ་ཀྱང་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པའམ་མཐར་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པ་ལ་ཐུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཚུ་ལ་མཐའ་དག་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ལ་སྟོན་ན་ཐུག་མེད་དུ་
 སོང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡང་མི་འབྱབ་པ་དང་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་
 ཡོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་གྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་པལ་ཆེར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་
 སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པ་ལ་མདོན་རྗེས་ཡང་དག་དེ་ལྟར་དགོས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་མི་
 བསྐྱེད་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་མདོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གི་སྒྲོ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་སྐྱབ་
 འགྱུར་བས་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོན་རྗེས་ལྟར་སྣང་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟེན་བདུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་གཏན་ལ་བབ་པ་
 ལྟར་དོན་ལ་གནས་མི་གནས་ནི་གཏན་ལ་འབབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡང་དག་དུ་སོང་མ་སོང་ལ་རག་ལས་
 པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་སྒྲོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་མེད་རྗེས་དཔག་དང་། མདོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་
 སྒྲོན་མེད་མདོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མདོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། སྒྲོ་གཞན་གྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་མདོན་རྗེས་ལྟར་
 ལྟར་གཉིས་གསུངས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་ཚོད་པའི་
 སྒྲོན་ས་མ་ཟད་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཡང་སྐྱབ་དག་སུན་
 འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས་དང་གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ།

འཆད་ཚོད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏེག་སེལ་བའི་
ཆེད་དུ་དེ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པའི་སྟུན་འབྲིན་ནམ་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་དགོས། མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བསྟན་དགོས་
ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོལ་ས་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དང་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས་
ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་བར་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་མི་ལྟོག་ལ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མ་ངེས་པར་རྟགས་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་འཇུག་གམ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་སོགས་མི་ལྟོག་པས་ཡང་དག་གཉིས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
སྤང་གཉིས་ལྟར་སྤང་དུ་མ་ངེས་ན་ཡང་དག་གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྲ་རྟག་
སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལྟར་སྤང་དུ་མ་ངེས་ན། སྤྲ་མི་རྟག་ཏུ་སྐྱབ་འདོད་ནས་བཀོད་པའི་ཡང་དག་གཉིས་
ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་སྟུན་སེལ་ལས། རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་
ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་བྱི་མ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏེག་གི་དབལ་གཞོལ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟུན་འབྲིན་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་
སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་གསུངས་ཤིང་། གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་ལྟར་
སྤང་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོ་རིམ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐེགས་དང་ཆད་མ་མདོའི་
མདོན་སྟུམ་དང་པོར་བཤད་པ་དག་མི་མ་ཐུན་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་སྟུམ་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་འཐད་པ་དང་པན་ཚུན་འགལ་སྟོན་དག་མེད་པར་ཐལ། མདོན་
སྟུམ་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་དང་པོར་
བཤད་པ་ནི་ལོག་ཏེག་རྒྱས་པར་བསལ་བའི་སྟོན་སྟུམ་གཏན་ལ་འབེབས་ཀྱིས་ཀྱི་ཆད་མ་གོ་སྤྲ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་ལྟར་དང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་

པོར་མངོན་སུམ། དེ་མེས་ལྷོག་གྲུར། དེ་མེས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྲུར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་འཐད་དེ། ལྷོག་ས་
 ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐུག་པའི་མངོན་གྲུར་གྱིས་ཉག་ས་ལས། ཐར་འདོད་གྱིས་
 ཤེས་བྱའི་གཙོ་བོ་བདེན་བཞི་ལྟ་བུའི་ལྷོག་གྲུར་ཆད་མས་ཉག་ས་པའི་མེས་སུ་ངན་སོང་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 ལྷ་ཆོག་ས་པ་སྦྱིད་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་ལྷའི་བྱེད་པར་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་ཤིན་
 ཏུ་ལྷོག་གྲུར་ཆད་མས་ཉག་ས་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་ལུང་དེ། དབྱུང་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཉག་ས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྲུར་སྟོན་པའི་ལུང་། རང་གི་བསྟན་བྱའི་
 དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་
 འབྲེལ་ལས། མྱེད་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡི། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་
 མི་སྐྱའི་བྱིར། །གཞན་ལ་མེས་སུ་དབག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 གསུང་ལྷོག་གྲུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་གྲུར་བ། །དེ་ཡི་སྟོང་བ་ཉིད་ཉེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་
 ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་དང་པོར་མངོན་མཐོའི་ཆོས་དང་
 པའི་སྟོར་དང་། དེ་མེས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་གཉིས་ཉག་ས་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་གཏན་ལ་
 འབེབས་རིམ་ལ་བསྒྲོགས་ནས་བཞད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུང་གསུམ་
 ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཉག་ས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྲུར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་
 སྐྱ་བར་སྐྱབ་པའི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱུང་བ་རྫོགས་
 པའི་གང་ཐག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིགས་
 པས་སྐྱབ་དང་རང་ཆོག་གིས། །གཞོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་བ། །གཟུང་བར་བྱ་བྱིར་དཔྱོད་
 འཇུག་འགྲུར། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཇིན་
 ཡིན། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགེ་སྟོང་དག་
 གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་སྐྱོང་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་

ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲ་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསེར་བསྐྱེགས་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱིས་
བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་བཀའ་དོན་ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་གྲུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱིས་བརྟགས་ནས་དག་པ་ན་འདུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ལེའུ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་རང་དོན་
རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་སྟོན་
པ་དང་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཆད་མ་མངོན་དང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་རིགས་ཐེགས་བཞིས་ཆིག་དོན་
ཆང་བར་སྟོན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཆིགས་ཐེགས་པ་དང་འགྲེལ་བ་བརྟགས་པ་དང་རྒྱད་
གཞན་སྐྱབ་པ་དང་ཚོད་རིགས་བཞི་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཐེགས་
པ་ནི་འདིར། ཐུགས་ཆོས་དེ་ཆོས་བྲུབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆིགས། ཞེས་པའི་འཕྲོས་དོན་ཚུལ་གཅིག་
པ་གཉིས་པ་བཞི་པ་བྲུག་པ་དག་བཀག་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནར་སྟོན་བྱེད་དང་། འགྲེལ་བ་བརྟགས་
པ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་འཕྲོས་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ལྟན་པའི་
དང་འདུ་བའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་འགྲེལ་བ་རྩལ་ཡོད་བཀག་ནས་འགྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་དང་
དེ་བྱུང་གི་འགྲེལ་བ་ཁོ་ནས་བྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་དང་། རྒྱད་གཞན་སྐྱབ་པས་སེམས་ཙམ་
ལ་⁽¹⁾གཞན་རྒྱད་བྱང་བར་བཤད་པས་མངོན་སུམ་ལེའུའི་འཕྲོས་དོན་དང་། ཚོད་རིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་
དང་སུན་འབྱིན་སྟོན་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པས་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་མ་ཐད་རིགས་ཆད་འཛིག་རྟེན་
པའི་བདེ་བ་ཙམ་འཆོལ་བ་དང་། རྒྱང་པན་ལྟ་བུའི་ལོག་ལམ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་དག་ཀྱང་ལེགས་
པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་

1 རྒྱད་གཞན་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

བྱའི་དོན་ནི་རྫོང་བྱེད་དག། ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་
བྱས་མིན། །ཞེས་ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་གྲོལ་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་།
དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་དང་། འདོད་དོན་དེ་དག་གྱང་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཐབས་
དམ་པར་ཞུགས་ན་ཐོབ་ལ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཐབས་ལོག་པར་སྤྱད་གྱང་མི་འཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྷོག་གི་འབྲེལ་དང་། བསྟོད་པ་ལས། དུས་གསུམ་ཆ་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་ལས་གཞན་
ལ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་ནི་ཞེས་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་ཐབས། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་
དང་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱད་
པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལུང་དེ་སྒྲོན་མེད་དུ་སྐབས་ཚུལ་ཡང་དེའི་བརྗོད་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་གྱུར་
དག་ཆད་མས་བྱུབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
པར་བསྐྱབས་ནས་ལུང་སྒྲོན་མེད་པར་འབྱུབ་ལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལས་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དེ་ལོ་ངེས་པ་གྱངས་ངེས་པ་གོ་ངེས་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོན་མེད་དུ་ལེགས་
པར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཉག་གཅིག་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱུབ་པ་
ན་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་སྐབས་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་སྒྲོན་མེད་པར་བྱུབ་ལ། དེ་ལྟར་བྱུབ་པ་ན་གདུལ་
བྱ་སོ་སོ་ལ་རང་རང་གི་སྒྲུལ་བ་དང་འཆོམ་པའི་དགོས་པ་ཡང་དག་རེ་འབྱུབ་འོང་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཆེ་རིགས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཐོག་ཆེན་རིགས་ཅན་
དག་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་རིགས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་ཚུལ་ལ་
ངེས་པ་ནས་དག་ཉིད་ནས། སངས་རྒྱས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟེ་པའི་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤར་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་ནས་སྤར་མི་ལྷོག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་དག་
གྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པ་དང་དེའི་ཆོས་དང་དགེ་

འདུན་ལ་ཤེས་ནས་⁽¹⁾དད་པ་འཐོབ་ཅིང་སེར་སྐྱ་བ་སོགས་གཞན་སྤེའི་ལམ་ལ་གྲོལ་བ་མེད་ཚུལ་གྱི་
ངེས་ཤེས་གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་སྤྱབ་པ་སྐྱེ་ལ། རིགས་ཆད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་
ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་སངས་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་སྐྱབས་སྟོན་པ་
དང་། ⁽²⁾དེའི་བཤད་པའི་མངོན་མཐོའི་ཆོས་ལ་འདུག་དོགས་སུ་འཛིན་ཅིང་། དབང་ཕྱག་ཆངས་པ་
སོགས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། ཕྱགས་ཀྱི་
མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། ཟབ་དོན་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དབང་ཕྱག་
གི་དབང་སྐྱར་དང་། ལུས་གདུང་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྐྱ་བ་མཐའ་དག་གིས་པའི་དོལ་ཐབས་སྐྱ་བ་
ལྟ་བུ་དང་། ཆད་པས་ཉེན་པ་མེར་འདུག་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མིན་པ་ཆེན་པོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ།
རྒྱང་པན་ལྟ་བུའི་ཉེས་བཤད་ཀྱིས་མིག་ལོང་བ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཅམ་གྱི་བདེ་བའི་ཕྱིར་སོག་གཅོད་
སོགས་ལ་ཅི་དགར་འདུག་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་ཆེ་འདི་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་སྐྱ་
བ་དང་འཛིན་པ་ནི་ཆེ་འདིའི་ཉི་མ་གཅིག་གི་ལོངས་སྟོང་གྱིས་ཆོག་པར་སྐྱ་བ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་
ཤིང་། སོག་གཅོད་སོགས་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྤྱིའི་ལམ་འདྲ་བར་ངེས་
ནས་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། འདི་ཕྱིའི་ལམ་དཀར་པོའི་ལམ་ནམས་དང་དུ་ལེན་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་གཉིས་པར། སྟོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཟན་དང་། །མ་
ལུས་ཁྱད་པར་མཐུན་པར་གྱུ་བ། །གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་
སྟོབ། །མི་སྟོབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་མཐུན་སྦྱོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་དང་། བདག་ཡོད་
ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །སོགས་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡི། །སོགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་
སྟོམས་ཅན། །སོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་ནི་རང་གི་ཕྱོགས། །སོགས་ལྟ་བུའི་དེ་དག་རྒྱས་པར་ཆད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་པ།

2 དེས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཚད་ཆེན་འབྲེལ་པར་བསྐྱེད་པར་ཚུལ་གྱིས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐོས་
ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
དད་པ་སྐྱེའོ་གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་འདོད་པ་
རྣམས། དེའི་གསུང་རབ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་
འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གྲུས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་རིམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟར་
གཟིགས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་མ་དང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཚད་ཆེན་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་⁽¹⁾ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་
རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་པ་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་དང་ཐར་པ་གསུམ་ཡང་ཉིང་
དགོས་བྱའོ། །ལྷ་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། འདིའི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་
ཡོངས་སྒྲུ་དགོས་པའི་ས་བཅུ་ལ་འབྲེལ། དེ་འདིའི་བརྗོད་དོན་གྱི་ཐོས་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཆོན་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལ་བསམ་པའི།

སྒྲུས་པ།

བཞིན་བྱ་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་དཀར་ཆ་ཇོགས། །

གནས་གསུམ་སྒྲིབ་པའི་ཐུན་ཆོགས་མཐར་བསྐྱད་ཅིང་། །

འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་བདུད་ཅི་འབྱམ་འཇག་པས། །

སྒོ་ལྷན་ཀྱུན་མ་ལུས་བཞད་པའི་དཔལ། །

ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། འཕགས་པ་འངས་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། །ཞེས་བྱུང་། གཞུང་དོན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་དགེ་པའི་སྒོ་གྲོས་དང་རྩོག་སྒོ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། ས་ལོ་
 བཤེན་གྱུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་བསྐྱུར་བའི་ཐོག་མར་འཕགས་པ་འངས་
 དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཆོག་ས་རྩོག་ས་
 པ་དང་། འདི་མངོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་
 བ། ཡིག་རྙིང་ལ་འཁྲལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། བསྐྱེད་པ་གསུམ་མི་འགལ་ཟེར་ན། འོ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གསུམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
 ཁྱབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཞི་གནས་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དགོས་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞི་གནས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་
 པར་རྩིས་མའི་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྩིས་ལན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དབང་རྩིས་ལན་ལས། རྩིས་
 མ་ཐུན་པ་དང་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཞི་
 གནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཛོག་ཅིང་། ལྷག་མཐོང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་ལ་བྱ་དགོས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩིས་འབྲང་བཅས་ན་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
 མི་འགལ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་བསྐྱེད་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 པར་ཕྱིན་ཡིན་མིན་ལ་སྟུ་བཞི་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་པ་གཙོ་བོར་བཞེད་བྱུང་བྱེད་

པའི་ལེགས་བཤད་དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད། ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་བ་རྒྱུ་བ་གཙོ་བོར་བརྟེན་བྱས་
བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་རྒྱུ་བ་གཙོ་བོར་བརྟེན་བྱས་
བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །བསྐྱབ་བ་⁽¹⁾གསུམ་གཙོ་
བོར་བརྟེན་བྱས་བྱེད་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་པར་འདོད་པ་སོགས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་བརྟེན་
བྱ་ཅམ་གྱིས་འབྱེད་འདོད་པ་དག་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་བྱེད་པར་
བཞི་བཞིས་བཤད་པས་སོ་སོ་ལ་དེར་བཤད་པའི་བྱེད་པར་བཞི་མ་ཆང་ན་མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་
སོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་འབྲུམ་བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་བ་གསུམ་གཙོ་
བོར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་བ་རྒྱུ་བ་གཙོ་
བོར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེས་དེ་གསུམ་གཙོ་
བོར་བཤད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་གྱིས་སོ་སོ་ཐར་བ་དང་། མདོན་པའི་སྡེ་སྡོད་གྱིས་ལྷག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཡུལ་སོགས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་
བ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་
སྡོད་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྤང་བྱ་བེ་ཆོས་དང་མཐའ་གཉིས་སུ་སྟོད་པ་དང་། ལྟ་རན་གྱི་
གཉེན་པོར་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་གསུམ་དང་། སྤང་བྱའི་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་མཆན་དགའེ་སྟོ་
ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྡོད་དག་ནི་གསུམ་མམ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ནི་དགུར་
འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་དགུ་
སྟེ་བེ་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་མདོ་སྡེ་སྟེ། ཞེས་བ་ནས། ཡང་མདོ་སྡེས་ནི་བསྐྱབ་བ་གསུམ་བཤད་
དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པོ།

ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེའི་
 སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བཅོད་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་
 རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། ཡང་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ལ་
 བཏེན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བྱང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལས་དེ་རྒྱས་པར་བཅོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་
 སྡོད་མི་འགལ་བར་འདོད་ན་ལེགས་མོད། ཡུམ་འབྲུམ་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
 དེ། འབྲུམ་པ་ཚོས་ཅན། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་
 རོས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་གཉིས་གང་རུང་བཅོད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་
 པའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་བཅོད་བྱ་གཙོ་
 བོར་བཤད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་མདོ་སྡེ་
 བེ་གང་ལགས། འདུལ་བ་བེ་གང་ལགས། མ་མོ་བེ་གང་ལགས་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་དེ་ཉིད་
 ལས། ངས་གང་དུ་ཉན་རོས་རྣམས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་འཇལ། སོ་སོ་
 ཐར་པ་དང་ལྷན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བེ་འདུལ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འདུལ་བའི་བཤད་པའང་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྷར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་
 མ་ཁྲལ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་རོས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པའི་བཅོད་བྱ་གཙོ་བོར་འཆད་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ལྷར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་བྱལ་སྟེ།
 ཁྱོད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་ཚན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 སྟེ། མདོན་པ་ཀུན་བདུས་ལས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དང་། མདོ་དུ་བྱང་བའི་སྡེ་གང་
 ཡིན་པ་འདི་དག་མི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་

ས་ལས་སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོང་བྱས་
ནས་ལྷག་མ་བཅུ་ཀ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མདོ་སྡེ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། འིན་ཏུ་གྲུས་པའི་སྡེ་དང་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་མདོ་
སྡེ་ཡིན་ལོ། །སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་འདུལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཏན་ལ་དབབ་པར་
བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས་ལས། སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་དང་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་
ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་རྟོགས་བརྗོད་སོགས་གསུམ་འདུལ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་སར་དེ་
གསུམ་མདོ་སྡེར་བཤད་ཀྱི་འདུལ་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་
དང་མདོའི་སྡེ་མི་འགལ་ལ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་རབས་ནི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་འདུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཉན་ཟོས་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་མ་ཡིན་པས་ཉན་སར་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ལ།
གཞན་གཉིས་ནི་མདོ་འདུལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྟོན་པས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་རྣམ་པ་དུས་བསྐྱེས་པར་རིག་པར་བསྐྱེད་ལགས། འཇམ་
དཔལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྦངས་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དང་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་
དངོས་སོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷང་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་སོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་
པ་དང་། ལྷང་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། ལྷང་བ་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པ་དང་། སྟོམ་པ་
གཏོང་བ་བསྟན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་དོན་ཆང་བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཀྱི་
འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་སོ་གཉིས་དང་དེའི་རྗེས་
འབྲང་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ཆོག་དང་པམ་སོགས་བཤད་པའི་

སྐབས་གང་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེན་པར་ནམ་སྟོང་དང་དགོན་བཅེགས་སལ་ཆེན་
 སོགས་བྱངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་མཚན་ཉིད་དེ་ཆང་བའི་ཕྱིར་སོགས་གཞོད་བྱེད་ནམ་
 དག་དུ་མ་མཐོང་། ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་གི་འདུལ་ལའང་སྤང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་འདུལ་
 ཞེས་པ་ཆ་ཤིག་སོགས་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་ན་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ལ་སྤང་བར་
 བཤད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུལ་ཞེས་པ་དེ་སྡེ་སྟོང་ཁོ་ན་
 ལ་འཆད་པར་ཐལ། དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཞེ་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འདུལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དེའི་འབྲེལ་པར་དབྱིག་གཉིས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདུལ་ལའང་སྤང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སོགས་
 མི་འཐད་པར་དེས་རྟོགས་སྤྲེལ་འདི་དག་ལ་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་འཛོག་སྟེ།
 རྒྱ་དགུའི་སྟོན་ས་སྤར་ལྟར་འཛོག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་གསུམ་འགལ་ཡང་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་སྡེ་སྟོང་
 གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཚན་གཞི་དགོན་བཅེགས་དང་། སངས་
 རྒྱུ་སལ་ཆེན་དང་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་ས་བཅད་ཆེན་པོ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། བཤད་
 པ་ཉིད་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་
 ལུས་ཀྱི་སྟོན་ས་མཚན་པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་

གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་
མངའ་བ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག། ཀུན་ནས་འཕྲོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བྲུང་། འདི་ལ་
གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱིད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་འདིར་
སྟེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
བདག་ཉིད་དམ་པར་བསྟན་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་ཞིང་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དང་སྐབས་འཕྲོ་རྣམ་དག་བྱེད་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་
རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་བཞི་ཆང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་
ཀྱིས་བྲངས་པའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཛྲོད་ནས་སྐབས་སུ་སོང་བས་ནི་གནས་སྐབས་རྩལ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་
སོགས་དང་མཐར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས་ཀྱང་། སྐབས་ཀྱི་མཆོག་
ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །སྟོབས་བཅུའི་ཆོས་ཤེས་དེ་འཆོལ་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལ་དད་སྦྱིད་
ན། །སངས་རྒྱས་སྐབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དུ་མའི་བཤད་ཚུལ་ལ་མཆོན་སྟངས་
བས་དེར་བལྟ་ལ། རྒྱུའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡང་། ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཙུང་བཙུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཐོག་མར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་བྱེད་དོ། །དེ་བས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་དམ་པ་
རྣམས་དང་སྦྱོད་པ་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་
འཕེལ་ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་ཀྱང་བསྟན་བཙུང་བཙུང་བཤགས་མེད་པར་མཐར་ཐུན་པ་དང་། ཞེས་
སོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང་དགོངས་པ་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་ན་རྣམ་བཤད་
ལྟར་ན་ཆོགས་བཅད་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོན་ཅན་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་ཕུན་
ཆོགས་བཞིའི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་པས་སྤངས་པ་
ཕུན་ཆོགས་དང་། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་རི་ལྷ་བཞོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྟོན་བཤད་ལ། དེ་

བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པས་
 རྟོགས་པ་སྤུན་ཆོག་གས་དང་། རང་དོན་གྱི་སྐྱ་དེ་གཉིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངའ་ཚུལ་སྐྱ་མངའ་བ་
 ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་གས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་
 གཞན་དོན་བཤད། འོད་ཟེར་དག་གུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འཕྲོ་ལས་
 སྤུན་ཆོག་གས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟོད་པ་ལ་རང་དོན་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་སྤུན་
 ཆོག་གས་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་གཞན་དོན་ལ་རོ་བོ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་
 ཕྱིར་དང་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འབྲུ་སྟོན་གྱིས་ཤེས་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས།
 བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐུན། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །གུན་ཏུ་བཟང་
 པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཞེས་སོགས་དང་། འདོད་འཛོལ་ས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་སྤུན་སུམ་
 ཆོག་གས་པ་བསགས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་འདིར་མཆོད་པར་བཙོད་ནས་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྲམ་ཟེའི་གསུང་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

ལྷ་ཀྱའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་ཆོག་གས་བཅད་འདིས་གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བསྟོད་པུག་མཛོད་
 ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལ་དང་། བྱང་སེམས་གུན་བཟང་ལ་བསྟོད་པུག་མཛོད་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པུག་མཛོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་
 སྤུན་ཆོག་གས་དང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་གས་དང་། འོད་ཟེར་དག་གུན་
 ནས་འཕྲོ་ཞེས་པས། དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤུན་ཆོག་གས་དང་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདིའི་དངོས་བསྟན་གུན་བཟང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཀྱའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། བསྟོད་པ་ལ་ཡང་རང་གི་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སུམ་ཆོག་གས་པའི་ཐབས་དང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བཟང་

པོ་ནི་དགེ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་
པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྤངས་པའི་དང་ཟབ་པའི་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་ལོངས་སྐྱེད་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བསྟོད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེལ་དང་། ཟབ་ཅིང་སྐྱེལ་མངའ་ཞེས་པས་ལོངས་
སྐྱེད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སྐྱེལ་མངའ་ཞེས་པས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཡིས་དང་པོར་བྱེད་གོང་མས་
རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱེལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་
ཟབ་པའི་ཁྱད་པར་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པར་བསྟན་
ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེལ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལོངས་སྐྱེད་རྟོགས་པ་དང་སྐྱེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་
དེ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱེལ་མངའ་བ། །ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྟོག་པའི་བྲ་བ་བསལ་བ་དང་། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆིང་བས་ན་བྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་སྤངས་པ་ནི་རྣམ་པར་བསལ་བའི་དོན་དང་། ལོངས་སྐྱེད་ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་
ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་ཟབ་པ། སྐྱེལ་སྐྱེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཡིས་རྟོག་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེལ་གང་ལ་དེ་རྣམ་
པར་བསལ་ཞིང་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་སོགས་ཞེས་པ་ནས། བཙུམ་ལྡན་འདས་
གང་ལ་རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེལ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱན་བཟང་ལ་ཡང་སྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོག་དོན་སྤར་ལྟར་ལ་སྐྱེལ་གསུམ་
བཏགས་པ་བརྟོག་པའི་བྲ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་སྤྱི་བ་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་

བ་དང་། ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩོ་
 རྩེའི་སྐྱེ་དང་ཕྱིན་བྱུག་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱང་པར་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཀྲས།
 ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་སེམས་བྱང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས་
 འདི་བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་
 བདག་ཉིད་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱེ་མངའ་བ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
 པར་བྱང་སེམས་ལ་རྩང་ངམ་ཞེ་ན་མདོ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པར་ཡང་
 བྱང་སེམས་ལ་སྐྱེ་བཤད་པས་ཆོས་སྐྱེ་སོགས་སྐྱེ་གསུམ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལྷ་ཀྲས།
 བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྐྱེ་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོགས་བཅད་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྣམ་གཞག་
 གཞན་མེད་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་དུ་འདུས་ཤིང་དེ་ཡང་ཆོགས་
 བཅད་འདིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཆོགས་བཅད་འདིས་བཤད་པའི་སྐྱེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི་
 ཀྱི་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
 གཞལ་བྱ་རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་བཞི་བཤད་པ་དེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཐབ་ཅིང་
 རྒྱ་ཆེའི་སྐྱེ་མངའ་བ། །ཞེས་པས་བཤད། དེས་ནས་གཞན་གྱིས་ངེས་པའི་ཐབས་བཞི་ལེ་ལུ་བཞི་པས་
 བཤད་པ་དེ། །ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག །ཀྱུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པ་རྟེན་པ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་
 ནས། ཐབས་གཉིས་སུ་འདུས་པ་སྐྱེ་མ་ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་པས་སྟོན་ཅིང་། དེ་དག་
 དེམ་པ་བཞིན་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེ་ལུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་སྤངས་པ་རྒྱ་བཅས་དང་། ཐབ་པའི་
 བྱང་པར་བཤད་ལ་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པས་སྟོན་པ་བཤད་པས་ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་

དག། གུན་ནས་འཕྲོ་བ་ཡང་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྣམ་
བཤད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤངས་བ་དང་བཅས་
པའི་ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་
ལེའུ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟོན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་
ཀྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་འེག་ཐལ་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་སྤང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་སྐྱེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་རྣམས་
 སར་ཕྱིན་རྒྱན་ལས་བཤད་པས་དེར་སྟོན། འདིར་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་སོགས་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
 ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་སའི་གཉིས་
 སྟོང་གི་དེ་ཉིད་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཚུལ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
 ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་
 གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་
 དེ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་གང་ཞིག་། སངས་རྒྱས་སའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
 ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
 ཡོངས་གྲུབ་སྐྱབས་སུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་ལས་
 འདས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁྱེད་གཞོན་མ་ནས་ཞི་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་ལས་
 འདས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། ཟབ་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོ་ནས་ཁྱབ་

སྐྱུ་མངའ་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་སྐྱུར་ནས་གཟུགས་སྐྱུ་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་འཆད་བྱེད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་གང་
ལས་འབྲུབ་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འབྲུ་འཆད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྟོ་མིག་
གཉིས་ཆར་ལོང་བར་ཡང་གསལ་ལོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྐྱུས་དོན་སྐྱབས་སྟུ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟོད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཞུང་གཉིས་མི་
འགལ་བར་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་བྱག་འཆའ་ནས་ནི་རྣམ་
འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་ལྷན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
གྱི་ལུགས་བརྒྱ་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་འདི་གོང་ལོག་དུ་མར་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་མེམས་བསྟོད་པར་སྐྱུར་ཡང་མི་འགལ་ཚུལ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་བཤད་པས་ཤེས་པར་གྱིས།
ཡང་ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐྱུའི་མཆོན་གཞིར་ལོངས་སྐྱུའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་མི་
འཛོག་ཟེར་ན། ལོ་ན་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཡིན་
ན་ལོངས་སྐྱུ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ང་ལ་སྐྱེ་འཕགས་
གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་
ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་ལྟར་བརྟོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །གང་
ཟག་ཞེས་ནི་བརྟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བྱངས་ནས་ང་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ང་བཏགས་ཅམ་ཁོ་ན་དགོས་
ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་ང་ལ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དགོས་ཟེར་ན། བྱུང་མཐའ་ལོག་མ་གསུམ་
དང་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་རང་ལྟོག་བཏགས་ཡོད་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། གཞི་ལྟོག་

ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཡོད་རེ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་འགལ་ལ། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། འོན་ཏེ་
 འབྲེལ་འཛུགས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་མི་
 རྟོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་པའི་ཆེ་གདགས་གཞི་གང་རུང་ཞིག་བྱིད་
 ཏུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། མ་བྱུང་ན། ཐག་ཁའི་སྤྱལ་དང་སྤྱུ་མའི་སྤྱལ་གཉིས་དང་
 བྱིད་ལ་བདེན་རྒྱུ་གི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་གཞི་གང་ཡང་དེ་གཉིས་གང་ཏུ་
 མི་འཛོག་པ་ལྟར་བྱིད་ཀྱང་རང་གི་གདགས་གཞི་གང་གི་སྤྱིང་ནས་ཀྱང་མི་འཛོག་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། བྱུང་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་སྤྱལ་གཉིས་འཁོར་བར་མི་འཁོར་ཡང་དེ་འབྲེལ་
 སོ་སྤྱེ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེ་དག་གི་ཕྱགས་ལ་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོ་དང་འཁོར་
 བར་འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འབྲུག་པའི་དོན་ང་ཅམ་དང་། ང་དེའི་མཆན་གཞིར་
 ཀུན་གཞི་སོགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །ངེས་པ་ལྟ་བུར་གྱི་འོངས་སྤྱིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོངས་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་ལ།
 གཞན་དག་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱིའི་པར་ཐལ། འོངས་
 སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། བྱུང་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱི་གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར་ན་
 ཡང་མ་བྱུང་། ཁོ་རང་ལ་འོན། དེའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ང་ཆོས་ཅན། འཁོར་བྱང་
 འཕགས་ལ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྤྱང་བར་ཐལ། འོངས་སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་
 བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱི་འཁོར་བྱང་འཕགས་ལ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྤྱང་བའི་སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྤྱིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་འཁོར་
 ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱིའི་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྤྱིར་ཕྱགས་སྤྱིན་ཅན་ཏེ།
 འོན། བུམ་པའི་རང་རྒྱས་སུ་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་རི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
མཐུན་ཟབ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བར་འཐད་ལ་ཟབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འཇུག་པ་ལས། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འོན། ཟབ་པར་བཤད་ན་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། འོན་དམ་དུ་
བཤད་ན་འོན་དམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུས་མཐའ་ལས། འོན་
དམ་ཐོབ་དང་སྐྱབ་པ་དང་། །འོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་འོན་འོན་དམ་དང་ཐོབ་པ་འོན་
དམ་དང་སྐྱབ་པ་འོན་དམ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་མ་ལམ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་འོན་དམ་དང་། རྣམ་གངས་ཀྱི་འོན་དམ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་
དེ་བཞིན་ཉིད་རེ་དང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ལ་དང་། རྗེས་དཔག་གཅིག་ཕྱི་མར་
བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འདིའི་འོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་གསུང་ཁོ་ན་
ལ་འཆད་ཟེར་ན། སྐབས་འདིའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོས་པའི་མཐོང་ན་ལེགས་པའི་འོད་ཟེར་དང་།
ལྷའི་འོད་ཟེལ་གཞོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་དང་སྟོལ་བའི་འོད་ཟེར་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གསུང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འོད་ཟེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འོད་ཟེར་དེ་དག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་པས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་འདུལ་བ་གང་
ཞིག་།དེ་དག་ཐོས་ནས་དད་ན་འང་བདག་གིས་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱུ་མི་ཐོབ་བམ་སྟམ་པའི་
ཐེ་ཆོམ་སེལ་ཅིང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་འོན་གཉིར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཁས་བྱུབ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཤིག་ཆེན་ལས། འདིར་སྐྱ་གསུམ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་རི་ལྷ་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། གནས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཅེས་དང་། རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་
བྱུག་འཆའ་ནས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷ་དབང་སྟོང་དང་ཀ་ཤེས་མདོ་དུ་མ་བྱངས་ནས་བཤད་ལ། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས། དེ་དག་

འགྲོ་བ་དེ་མཚོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཅིང་། འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་རབ་བཞེསྟེ། འོད་ཟེར་བཞེས་ནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། མཐོང་ན་ལེགས་པའི་འོད་
 ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་རི་སྟེང་འོད་ཟེར་དེ་ཤེས་པ། རྟེན་གཤམ་མཐོང་ལེགས་དོན་མེད་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཁླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོག་གི་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས། མིག་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་
 གཏོང་ཞིང་། རྟེན་ཆེ་ཡོང་བས་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་། ཞེས་པ་ནས། འོད་ཟེར་སྒྲོ་མོ་དེ་
 དག་ལ་སོགས་པ། རྒྱང་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་བ་སྤྱི་སྒྲོ་གཅིག་ནས། འོད་ཟེར་གསྐྱེའི་བྱེ་མ་སྟེང་འབྱུང་
 སྟེ། ཀུན་ཀྱང་ལས་སྦྱོར་ཐ་དད་ཚུལ་ཅན་ལོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་སོ་སོའི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་
 ཀྱང་ཐ་དད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་
 དག་ ཀུན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་པའི་ཀུན་ནས་ཞེས་པའི་སྐྱད་དོད་ས་སྐྱུ་ནི་སྤྱི་ཀུན་དང་། ཡུལ་མཐའ་
 དང་སྤྱོད་དང་ཆ་སྟེ་འོད་ཟེར་ཆ་ཀུན་ནས་འཕྱོ་ཞེས་བཤད་ན་ཆོས་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འུ་ཀྱང་།
 འོད་ཟེར་དག་ནི་འོད་ཟེར་རྣམས་སོ། ཞེས་འོད་ཟེར་དངོས་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀུན་ནས་མ་ལུས་པར་འཕྱོ་བར་བྱེད།
 བྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕྱོ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་། གསུང་གི་འོད་ཟེར་ཁོ་ན་ལ་འཆད་ཟེར་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་དེ་
 ལས། འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། འོད་ཟེར་དང་འབྲེལ་ན་འོད་ཟེར་དག་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིར་འབྲེལ་སོགས་བཤད་ཟིན་པས་འོག་མ་ཡང་དེར་སྦྱར་ན་རྒྱུ་
 སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་པས་ཚོག་གོ།

རྩ་ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དཀོན་མཚོག་རྒྱ་ལ་ལས། གང་དག་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་འདི་ཐོས་
 བས། རྟེན་ཅིང་མོས་ལ་དང་བ་སྦྱིས་བྱུར་ན། བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཞེས། རྟེན་
 དག་དོགས་དང་སོམ་ཉི་མི་སྦྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་མཚོན་བརྗོད་འདི་བརྗོད་རེས་ཀྱིས་འོད་

ཟེར་དེ་དག་ཀྱང་བློ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཀུན་ལ་ཐལ་མོ་སྒྲོར་འཆོལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་བ་
ལའང་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་ལྟར་ཆོས་མ་གསུང་བར་དུ་གདུལ་བུ་རིགས་ལྡན་ག་འདུལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་
གསུམ་སོགས་ཀྱིས་འདུལ་ཚུལ་བསམ་མི་ཁྱབ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་མེད་བྱུང་
གིས་མི་བསྟོད་པར་ཀུན་དང་ཐུན་མོང་བ་བརྟེན་པས་བསྟོད་པར་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་
བས་ངག་སྒྲུ་ཞེས་པ་བཞིན། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་དུས་སྤྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་བསགས་ཤིང་
སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡས་བཏབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་དུ་མ་སྟོ། གལ་ཏེ་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་མི་འཐད་སྟུང་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་
རང་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱོགས་སྤྱི་ཚོད་ལན་དང་། གཏན་ཆོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་པོ་
དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་
དང་སྦྱར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་བྱུ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་དང་མཆོག་བརྟེན་པའི་བཤ་
བྱུ་དུ་མས་བཤད་པ་མཐའ་དག་སྟོང་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་རྣམ་བཤད་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་
ཅིང་བཤོད་ན་འང་ཡིག་ཆོགས་འབྲུམ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆེ་ཡོང་བའི་ཕྱིར་སོགས་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྟེན་ཀྱང་དེའི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆོད་
བརྟེན་ལུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཐད་པ་གང་ཞིག །མཆོད་བརྟེན་དེས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱན་མཁྱེན་
གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟོད་ཅིང་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ལུས་མདོར་བསྟན་བྱུང་བ་མེད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་དེ་ཡོད་ལ་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལ་མཆོད་བརྟེན་དེ་ལུས་མ་བྱས་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ལུས་མ་བརྟེན་པར་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོད་
རིགས་འབྲེལ་བ་དོན་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཞི་འཆོས་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་
མ་བརྟེན་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་

ཞེན། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་ཞེས་སོགས་ནས་བཤད་ཅིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་སྟན་དབྱང་བ་ཉིད་ལུས་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན། ཅེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་⁽¹⁾གསུམ་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས། སངས་རྒྱུ་སའི་ཆོས་ཉིད་དང་སྤངས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 སྐྱོང་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་དེ་དང་སྐྱོ་བར་རྣམ་དག་གི་དེ་གཉིས།
 ཁྱད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་དེ་ལོངས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། ཁྱད་པར་ལྷ་དང་ངེས་པ་ལྷ་མི་འབྲ།
 གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲ་ཆོགས་པར་སྐྱལ་པའི་སྐྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱལ་སྐྱའི་
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི། རི་ལྷ་རི་སྟེད་ལ་གཟེགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཉིས་དང་ལྷ་སོགས་ཡོད། རང་རྒྱ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱང་བའི་རྣམ་དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཁྲལས་ནས་སངས་རྒྱུ་སའི་བར་ན་ཡོད། དབྱེ་ན། བཅུ་གཉིས་
 དང་ཉེར་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་སོགས་ཡོད་དོ། །ཡང་ན་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལྷར་གནས་སྐྱར་སྐྱོན་ནས་འཛོག་ལ་
 འོན་ཀྱང་འདིར་ཀུན་གཞི་མི་རུང་བས། དེ་གནས་སྐྱར་ཚུལ་བྱང་དོན་དུ་བྱལོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར་འདི་ཉིད་ལས། སྐྱོ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་
 རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཐག་དོག་ཅི་མ་དག་
 གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ལོངས་སྐྱར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་
 པའང་མེད། །སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་
 བ་སྐྱེས། །ཞེས་བྱང་། གཞུང་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཚུམ་པ་ལ་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པ་དང་འགལ་ལོ། །

སྐྱོན་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་གཞན་ལ་མི་པན་ཡང་རང་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དངོས་བསྟན་ཆོག་ཟེན་གང་ཞིག། སྐྱོན་དེ་བུ་ལ་བའི་སྟོན་ལྟ་མང་པོར་པན་པ་སོགས་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱོན་བཞི་ལྟ་བུ་པན་པ་ཆེར་དཀའ་བ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ནས། བསམ་པའང་མེད། །ཅེས་བྱུང་། རང་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་ནི་ཞེས་སོགས་བྱུང་། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སྟོས་པས་ན་སྐྱོན་ལྟ་དེ་འདྲ་པལ་ཆེར་ལ་མི་པན་ཀྱང་སྟོན་ལྟ་མང་པོ་ལ་པན་པ་ནི། གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་ཞེས་པས་བསྟན་ལ་འདིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་རྒྱ་སྟོང་རྗེ་ཡང་བཤད་ལ། སྟོང་རྗེའི་རྒྱ་ནི་ཕྱོགས་གྲང་ལ་སྤང་བ་དང་སྤག་དོག་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་རྗེ་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནས། སྟོང་རྗེ་ཚུལ་པའི་རྒྱར་སྟོན་བཞེད་ནས་སྤག་དོག་ཅེས་དང་། སེམས་པའང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན་ཆོགས་བཅད་འདི་མ་འགྱུར་ལས་མཐུག་ན་ཡོད་པར་བརྟེན། ཁ་ཅིག་འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་མིན་ཟེར། ལ་ལས་མཆོད་བརྗོད་དང་འདི་གཉིས་ལ་རང་འགྲེལ་མ་མཛད་པས་གཉིས་ཀ་རྩ་བ་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་འདི་སྟེ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དང་། ཚུད་རིགས་ཐ་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྟེ་བདུན་ཐོག་མར་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཆོད་བརྗོད་བྱུང་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཐ་མ་ཚུད་རིགས་སོགས་སུ་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཡོད་གཞན་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་ཆོས་ལྟ་བུ་བཞིན། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་ངེས་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཐ་མ་ཚུད་རིགས་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་སྟེ་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་

ཕྱིར། གཞན་ཡང་བླ་མ་ཟེ་ཆེན་པོ་⁽¹⁾ཤི་ཀར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་
 ཞིང་། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་གྲུས་པ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་སྟོང་དང་བྲང་སྟོང་
 གི་སྦྱེ་བོས་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱས་བྱས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་
 བྱེད་པའོ། ཞེས་པ་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མཛད་པ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མཛད་པ་ན་ཞེས་པས་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་པར་རྩ་བའི་རབ་བྱེད་
 རྩམ་དུས་བྱས་འཆལ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། གཞན་ཡང་། །ལྟུགས། ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་རྩམ་པའི་ཐོག་མར་
 འདོད་པའི་ལྷ་ལ་བྱས་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་རྩམ་པའི་ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་མ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། བླ་མ་ཟེ་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། རྩམ་པའི་བྲ་བར་གྱིས་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་སོགས་ནས། གོམས་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་
 བཅུག་པ་ཉིད་རྩམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་རྩ་བའི་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྲ་བ་སྦྱེ། འགྲེལ་པའི་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འོག་ཏུ་འགྲེལ་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་འབྲེན་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། འགྲེལ་པས་དགོས་པ་བཤད་པ་
 བེ། དོན་དང་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། །ལྟུགས།
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པ་སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སློབ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་དེ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་དེའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། གཞན་ཡང་། །ལྟུགས། སེམས་པ་
 དང་སྟོང་ཐེ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ན་སེམས་ཡུན་རིང་ཞིང་དུས་རིང་བོ་ནས་ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤི་ཀར།

བའི་རྣམ་པར་གྱུར་བ་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བ་འདིས་ཆད་
མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་བཤད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་གས་བཅད་འདིའི་དུས་
སུ་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་ཞེས་དམ་བཅའ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་བྱས་མ་ཟེན་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདི་སྐོར་ལ་སློ་བྱོས་གཉིས་དང་རྒྱན་གྱི་སྐོར་གྱི་ཅོད་ཚུལ་མང་བ་ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་བ་དང་
རིགས་རྒྱན་སོགས་སུ་ལྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་རྟོག་གོ་བ་ཡིན་ཟེར་
བ་དང་། ལ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ཅམ་དུ་འདོད། འོན། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ས་བཅུའི་རྒྱས་སྤྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་གོ་བ་དང་ས་ཐོབ་ཅམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་རྒྱལ་སྤྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ལན་དུ་མར་རྒྱལ་
བས་ལུང་བསྟན་པར་འཕགས་ལུལ་གྱི་བཤ་བྱབ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱབ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རེ་རྒྱ་རིས་བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས་རྗེ་བཅུན་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་བ་བཟོད། ཅེས་དང་། བོད་
ཀྱི་མཁས་བ་དུ་མས་ཀྱང་བྲངས་བ་མགོན་པོ་མངོན་བྱུང་རྒྱུད་ལས། བཞི་ཏ་རྣམས་ཀྱི་གཙུ་བོར་
གྱུར་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་བ་ཞེས་བ་འདི་དང་། སྦྱེས་བུ་དུག་བསྟན་བ་ལ་མན་བ་ཆངས་པར་སྦྱོད་
བ་ལ་གནས་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱབ་བ་འཐོབ་པོ་ཞེས་དང་། རང་རེའི་མཁས་བ་སྤྲ་མ་དག་གིས་ཀྱང་
མགོན་པོ་མངོན་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལས། དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱལ་བ་
ཡིན། ཞེས་བྲངས་བ་དག་ལྟར། རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ས་
བཅུའི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་སྤྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་བ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་བས་
རབ་ཏུ་བྱེད་བ་སྤེ་བདུན་གྱི་སྟོན་ས་གསལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇམ་
དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཡི་གེ་རྩ་ཞེས་སྟོམ་བཙོན་ཉིད། ཁྱོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་གྲགས། ཁ་
རོལ་རྒྱལ་བ་བསྐྱོག་ནས་ནི། རྟེན་འཁོར་སྟོམ་བཙོན་སྤྲགས་ཀྱང་འགྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་གི་ལུགས་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་མདོ་སྡེ་བའི་
 ལུགས་དང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཁོ་ནའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྟན་དོན་
 འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། ལེ་ལུ་གཉིས་པར། སྤྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་
 ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། དེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་གྲུབ། །ཅེས་
 སོགས་དང་། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་འགག་སོགས་སྤིང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བདེན་བཞིའི་ཁྲད་པར་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། །ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅམ་བ་
 ལྟར་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེ་ལུ་གསུམ་བ་ལས། ཇི་
 ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །ཞེས་བ་ནས། ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འབྱུག་པར་མཛད། །ཅེས་བ་དང་། དོན་
 རིག་གང་ཡིན། །ཞེས་བ་ནས། རང་རིག་ཅེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེས་པར་སྟོན་དང་ལྟན་
 ཅིག་ཏུ། །ཞེས་བ་ནས། མཁས་བ་རྣམས་ལ་བཟོད་འདི་ཡོད། །ཅེས་བ་རྣམས་གྱི་བསྟན་དོན་སྐྱ་ཇི་
 བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །ཁྱོད་གྱི་རང་གཞུང་དང་མདོ་སྡེ་བའི་རང་གཞུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པའི་མཐེལ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དགོངས་བ་འགྲེལ་ཡང་དེ་དག་སེམས་ཅམ་དུ་
 འགྲེལ་བ་གང་ཞིག །བསྟན་བཅོས་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། དང་པོར་མ་ར་རྒྱ་སིར། །ཞེས་བ་ནས། ཡང་བའི་དོན་ཚིད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་
 བ་ལགས། །ཞེས་པས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་རྣམས་གྱི་
 རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལས་ཞེས་བ་ནས། ཡང་བའི་དོན་ཚིད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ལགས།
 །ཞེས་པས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གཉིས་བ་ཡང་དོན་དུ་བཤད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཞེས་བ་

ནས། ཚེད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་མ་ལགས་ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་ཕྱི་ངེས་དོན་
དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདྲིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་
གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་བྲང་དོན་དུ་བཤད། གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། །ནས། ཕྱི་རོལ་སྟོང་ལ་
འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་
དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཆོན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་པ་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་མུ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་དང་རྒྱན་མཁན་པོས་རྣམ་འགྲེལ་རིལ་བོའམ་རྣམ་འགྲེལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྟོ་
བའི་ལུགས་སུ་བཀལ་ཟེར་ན། རི་ལྟ་རི་ལྟར་དོན་བསམ་བ། །སོགས་གཞུང་དུ་མས་གཙོ་བོར་གདུལ་
བྱའོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བསྟན་
པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དབུ་མ་སྤང་བ་དང་རྒྱན་དང་
འགལ་ཚུལ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་གིས་འདྲིའི་གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྩ་བའི་དགོངས་པར་མཛད་ཅིང་།
ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤི་
ལས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། ཡང་དབུ་མའི་སྟོང་ཉིད་ཟུར་ཅམ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་མགོ་མཇུག་ཀྱང་
ཏུ་དབུ་མའི་ལུགས་བསྟན་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གཞུང་གི་ཐོག་མཐའ་ཀྱང་གྱིས་དབུ་མའི་
ལུགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་འདྲེས་
པ་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་གསལ་བར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་བྱུང་མཐའ་གཅིག་ལ་བཀའ་མི་
 རུང་ཡང་དགོངས་པ་མཐའ་ཐུག་བཀའ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཁན་པོ་ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་
 གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཐལ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་དང་རྩེ་རྒྱ་རིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་བ་དང་། །ལྷ་ཤུག་གཉིས་ཆོས་མཆོག་དང་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བཀའ་
 པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་འཐད་ལ་རྣམ་བཤེན་རྩུན་གཉིས་ལས་ཆོས་མཆོག་ལྟར་གྱི་རྣམ་
 རྩུན་དང་། རྣམ་བཤེན་གྱི་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་རྩེ་རྒྱ་རིས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་ཏེ། བསྟན་
 བཅོས་འདིས་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་བཤད་པ་མང་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་གཙོ་
 བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་སྐབས་སོ་སོར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡོངས་རྫོགས་སེམས་ཅམ་དུ་ཡང་བཀའ་མི་རུང་བར་ཐལ།
 དེ་ཡོངས་རྫོགས་བྱུང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀའ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསྟན་
 བཅོས་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གིས་བྱུང་འདིའི་གཞུང་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་མི་དགོས་པ་
 མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ལུགས་བརྒྱ་ཕྱག་སོགས་
 གཞུང་སོ་སོས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤུག་སློས། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས་ནི་རྣམ་
 འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་ལྟར་བ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ། ས་བཅད་ཆེན་མོ་ལྟར་རང་ཉིད་གྱིས་ཐར་བ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་ངེས་ཐབས་དང་། ཐབས་ངེས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཀུན་བདུས་བཤད་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སློག་གྲུང་ངེས་པའི་ཐབས་དང་།
 ཀུན་བདུས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་སློབ་⁽¹⁾སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྤྱབ་ཚུལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྟོན་པ་དངོས་སྟོབས།

དང་། སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་མདོན་སྐྱམ་ཆད་མ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྗེས་དཔག་རྟོན་གྱི་
སྒོས་བཤད་པ་དང་། ལོག་རྟོག་སྐྱེན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཏན་ཆིགས་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་གཏན་
ཆིགས་ཐོག་མར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་
པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་བྱུང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ། གངས་ངེས་
པའི་རྒྱ། བརྗོག་ཆེ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་དང་བཅས་པ་འཆད་པར། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་
ཡི། གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་
དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ། ཞེས་པ་ནས། རག་མ་
ལས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་འཕྲོས་དོན་དང་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདི་དག་
བཀའ་དང་ཆད་མ་མདོ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགོ་སྒྲོང་དག་གས་
མཁས་རྣམས་ཀྱིས། བསྐྱེད་བཅད་བཅར་པའི་གསེར་བཞིན་དུ། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་
ཡི་བཀའ། སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། ཞེས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་
དག་ནས་ལེན་དགོས། གུས་པ་ཅམ་དང་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་བྱང་བར་བཤད་པའི་དོན་རིགས་
པའམ་རྒྱ་མཚན་ནམ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། ཆད་
མ་མདོར། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་
པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་འཆད་པར་འདིར། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། གཏན་
ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཞེས་བྱུང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་
ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་དག་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་

དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
གཏན་ཆིགས་ལ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་འཆད་པར། ཀུན་བདུས་ལས། སོ་སོར་བཀག་པའི་མི་འབྲུལ་
པ། གང་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་འདིར་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ལས་
གཞན་ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་། ཀུན་བདུས་ལས།
ཚུལ་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་པ། རྟགས་དོན་མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། ཞེས་བཤད་པས་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་འཆད་པར། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་བྱུང་། བཤད་ཚུལ་
དེ་ལྟར་འཐད་དེ། འཁྲུག་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་གངས་ངེས་པ་
དང་། ངེས་པའི་རྒྱ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲིག་པ་བཤད་དེ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གསུམ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའོ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་ལྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་བསྐྱུས་ཅམ་བཞོད་ན། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དོན་ལྡན་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་། དེ་ཆས་བྱུང་བའི་དོན་དང་། གཏན་ཆིགས་གསུམ་
ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་སྟེན་སུ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཅོད་སྒྲུངས་ཤེས་བྱེད་དང་ལྡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་ཏེ་བཤད་པར་
བྱའོ་ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འབྲས་
བྱ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང་། བཞི་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཏེ། རྣམ། དེ་ནི་དེའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་། ལྷ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་

ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། རག་མ་ལས་པའི་ངོ་པོ་རྣམས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་བྱུང་། འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མདོ་ཙུ་
འགྲེལ་དང་དར་ཤིག་རྣམ་ངེས་ཙུ་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྷན་དང་དར་ཤིག་དང་འདིའི་རང་
འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ངེས་བརྒྱུང་བ་
དང་། གཏན་ཆོག་ས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤངས་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚད་སྤངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོ་ལས།
གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཉག་ས། །དེ་ལྟར་སྤང་བ་པལ་ཆེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འདིར་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་པ་དགྲུང་
བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྤང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
ལ། འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཉོག་གེའི་
གཞུང་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོག་ས་པའི་སྤྱི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕྱོགས་ཞེས་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གྲགས་པས་གཞོད་ལ། འདོད་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་
ཐལ་ལོ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོག་ས་དོན་གྱི་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་ཆོག་ས་དོན་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། བྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་བྱད་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པས་ཞིགས་སོ། །འདོད་
ན། གཏན་ཆོག་ས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པའི་ཚད་ཚུལ་ནི། མདོའི་རང་འགྲེལ་
ལས། རེ་ཞིག་ཅི་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འབྱུང་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། །ལྟུག་མདོ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་
ཞེས་བཤད་པ་ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་ན་གཏན་ཆོག་ས་ནི་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པར་ཕྱིར་ཆོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་སོ། །འོན་ཏེ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས།
འདིའི་སྤྱི་ནི་ཆོག་ས་སྤྱི་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ། འཐད་ལྷན་ལས། འདིར་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། བསྐྱབ་པར་བྱ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་

ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲུ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲུ་ནི་ཆོག་གས་
 འོན་ལ་བྱས་ན་སྐྱོན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་བྱེད་པ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་ཅན་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 རྟེན་དུ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར། ཆོས་ཅན་ནི་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་མི་
 འདོད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར། རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་དང་། །ཤུགས།
 ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སྟོས་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་འདིར་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ཚུད་མཁན་ནི་ཆ་བའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆ་ཆེན་ཉི་ཐེར་
 ལས་དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡིན་གསུངས། ཕྱོགས་ལྟ་དང་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བརྟེན་སྐྱུ་བར་འདོད་
 དོ། །སྐྱུ་ཐེང་པོ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུ་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལོ་རྩེ་
 བ་སྟོ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་བཅད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་
 ཀྱི་སྡེ་བདུན་སྒྱི་དོན་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ལས། ཚུད་པ་འདི་བརྟེན་སྐྱུ་ཐེང་པོས་ལོ་རྩེ་བ་སྟོ་
 ལྡན་ཤེས་རབ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ལས་གྲགས་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུ་འདི་མཆོན་གཞིར་རུང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སོགས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་སྒྲུ་གཙོ་བོ་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོག་གས་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་པར་ཨ་
 ཆ་ཤས། འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དབང་ཕྱག་སྡེ་སྟོང་བའི་ལན་བཏབ་པར་འདོད་པས་

ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི་གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟོ་
ན་ཤིས་རྣམ་ངེས་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས་ཀྱང་། འདིར་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྡེ་ན་རེ། དགོས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་འདོད་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་
གདགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་རིག་ལས། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྤྱོད་ལས་འདས་
འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པ་གང་ཞིག །འདིར་ཡང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཚིང་ཚུལ། རང་འབྲེལ་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་
ཞེ་ན་ཞེས་བྱུང་། །ཤུགས་པ་རོལ་བོས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ཚིང་མཁན་
ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །ལན་ནི་ཚིང་གཞི་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སྟོས་བཏགས་
པ་དགོས་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་
སྟོས་བཏགས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གོ་ནས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་སམ་རྟགས་ཡིན་པར་བྱུང་བ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་མིང་གིས་
མ་བཏགས་པར་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཏགས་ན་ཚིང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་
ཆོས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་ཡང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་སམ་ཕྱོགས་ཆོས་ཆང་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་སོགས་སྟོས་ཆོགས་
པ་སོགས་འདོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དང་
པོ་དང་། སྤྱི་རྟག་སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྤྱི་རྟག་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། ཉེ་བར་བཏགས་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཆོས་ཅན་སྒོས་པས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་པོ། །ཆོས་མི་མ་ཐུན་པ་ཅན་
ཀྱི་དཔེའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། ཆོས་མི་
མ་ཐུན་པ་ཅན་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་
སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡིན་དང་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་འདྲ་ལ། འཐད་ལྡན་ལས། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་
སྒོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཅན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་བཀག་པ་ནི་ཉེ་བར་གདགས་
སྟེ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཉོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་ཙྰཏགས་
གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་
ཆའམ་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། གདགས་གཞིའི་ཆ་ལ་དེའི་མིང་འདོགས་པ་འཛིག་
ཉེན་ན་གཤགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་
ཆོག་ཅེས་ཟེར་གྱི་ལྷ་བ་ཆོག་མི་ཟེར་བ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་ཆོགས་
དོན་དང་ཚོད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་གི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཉམས་ལ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཕྱོགས་ཆོས་སམ་
ཉམས་སྐྱབ་པ་དང་འགྲེལ་པས་ཚོད་གཞིར་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོར། བསྐྱུས་པ་བསྐྱུབ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ། །དངོས་སྟེ་མིན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ །ཡིན་

ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་ནས་བཞེད། ཁྱེས་དང་། རྟེན་རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་གི་དོན་ཆོས་
ཅམ་དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ་ལ་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། རྟེན་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། རྟེན་པར་ན། རས་ཡུག་ཆོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞེན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
འཆད་པར། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་བྱང་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྟེན་ཡན་ལག་དག་ལ་ཉེ་
བར་འདོགས་པའི་རྒྱ་ནི། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ། རྟེན་མ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་
འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྗན་ལས། གང་ཞིག་གང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་
དེའི་རང་བཞེན་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་ལྷ་བ་ཆོག་གོ་ཞེས་ཉེ་
བར་གདགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཚད་གཞིར་གོ་མི་རུས་
པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཚད་གཞི་
ལས་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཆོས་ཞེས་བཞེད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱད་གཞི་ཆོས་
ཅན་གཅིག་འགྲུབ་ལ། འདིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་ལྷག་པོ་སྒྲོས་པའི་
འབྲས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་གཞིར་
སྒྲོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ཉེ། རི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། གལ་ཉེ་ཆོས་ཞེས་བཞེད་པས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་
པར་གཞི་ལྟ་བུར་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲོས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བྱུང་བོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་ལ་འདིའི་གཞི་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། བྱད་གཞི་དེ་ལྟ་ཞེས་པ་
ཡིན་ཞིང་། རྟེན་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་འདིར་ཉེ་བ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྗན་
ལས། བྱབ་བཞེན་དུ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ནི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དེས་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རིས་སུ་དཔག་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ཉིད་དུ་སྒྲོ་ལ་གནས་

པ་ས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

ལན་ནི་སློབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ལྟར་སློབ་པ་ས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བྱང་པར་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོར་ཐལ་ལོ། །རྗེ་སྒྲིབ་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། མ་ཡིན་ཉེ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྫོས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཅོད་གཞི་ཁོ་ནར་གོ་མི་བྱས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ཁོ་ནར་འབྲུག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེར་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆས་བྱབ་ཅེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལས་གཏན་ཆོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐར་ཡང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པས་ཀྱང་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་རྫོས་པར་གོ་བའི་བྲགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་གིས་སློབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཟུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁོའི་ཅོད་ཚུལ་ནི། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བས་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་སོགས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས། དཔེའི་ཆོས་ཅན་འཛིན་ན་སོགས་དང་ལྟུགས། དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་སློབ་པ་ནི་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཉེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་བྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་

ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེས་གསུངས། ལན་ནི་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་ན་རེ། ཚོད་པ་དེ་ཡིན་ཏུ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟགས་ན་
མཐུན་དཔེ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟགས་པས་བྱབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་གང་ཞེག། ཆོག་ལྷ་མས་བསྟན་
པར་བྱབ་ཟིན་པ་སྐར་བསྟན་ན་སྒྲོལ་སྒྲོན་འོངས་པས་བྱབ་པ་ཡང་མི་འཐད། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་
དགོས་ན་རྟགས་དཀའ་བའི་སྒྲོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྗེས་བྱབ་བྱབ་ན་བསྐྱབ་
བྱ་བྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་བྱས་པ་མི་
རྟག་པར་མ་རྟགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟམ་བཤད་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བྱབ་ན་
མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བྱབ་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། རྗེས་བྱབ་བྱབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐྱོ་སྒྲོལ་སྒྲོན་
ཅན་དུ་ཐལ། དེས་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྟགས་སྒྲ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྒྲོན་
མེད་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཟིན་ཀྱང་བྱབ་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཉིས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་ཀྱང་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་དེ་ཆས་བྱབ་པ་གཉིས་ལ་འང་སྒྲོས་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། མཐུན་
དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བྱབ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡང་བསྟན་ནས་སམ་སྒྲོས་ནས་བཤད་པ་ནི་ངེས་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱབ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཡང་སྒྲོས་པ་ཡིན་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་བྱབ་མོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་མེད་པ་སྒྲོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་

གཙོ་བོ་ལ་དང་ཤེས་པ་འདོད་ལ་བྱ་བ་དེས་པ་དག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་ན་རྟོགས་དགའ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འབྲེལ་ལས། ཤུགས་
 གིས་དོན་གོ་ན་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། ཤུགས་སྒྲུབ་མེད་པའི་དོན་ལ་བདག་ཉིད་གིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲུབ་དོན་ཡོད་དེ། བཤད་ཅིན་བསྟུ་བ་དང་མ་བཤད་བ་
 བསྟུ་བ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། ཤུགས་སྒྲུབ་ཡང་ཞེས་བཤད་ཅིན་བ་བསྟུ་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། སུཅ་པ་རྗེ་ཏ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་པ་དང་ཆོས་
 ཅན་ཞེས་སྒྲོས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་ན་ཤེས་པ་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བའི་ཚུད་ཚུལ་ནི། ཤུགས་སྒྲུབ་གལ་ཏེ་པ་རོལ་པེ་ཉི་བར་
 བཏགས་པ་ཡང་མི་བྱ་ལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲོས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འདོད་
 པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱང་། དེ་ལ་ཤུགས་སྒྲོ་ན་རེ།
 དེ་ལ་མ་བྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་གཞུང་མང་བ་དང་། སྟེན་སྦྱོར་ཉམས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཤུགས་སྒྲུབ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱོགས་གཞན་ལ་འཆེལ་ན་གཞུང་མང་བ་དང་ཆིག་ལེ་ལུར་
 བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་བཤད་བ་བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ། རྣམ་དེས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་
 པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་
 ལ་ཚུད་པ་བྱས་ཤིང་། འདི་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆིག་ལ་ཚུད་དོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་རྟགས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པར་ཐལ་བ་སྤངས་
 པ་ལ་ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་ཆིག་སྟུད་འདི་
 དུག་པའི་བསྟུ་བར་ཐལ། འབྲུ་མང་པོ་དང་རྣམས་དབྱེ་དང་ལས་འཛིན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་

དུ་ཤུགས། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པས་ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་མང་པོ་བཞི་མ་
ཡིན་ཏེ་སོགས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་འདི་རྒྱས་དབྱེའི་བསྟུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་
སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་མཁས་འདོད་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་མ་གོ་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་ཆོག་དོན་
མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོས་ཚུང་ཆོས་ལ་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེ་བར་འདོད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྟུས་པ་འབྱེད་པ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེས་དུག་སྒྲ་བཏོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རྒྱུད་དུ་ཤུགས། དེ་ལྟ་བུས་
ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་དུག་པར་ཆོག་བསྟུ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དུག་
པའི་བསྟུ་བ་ཡིན་པར་བསམ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་སྟོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་པ་རོལ་པོ་ན་རེ། འོ་ན། དུག་སྒྲ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲེས་བྱ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲེས་བྱ་
ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཏེ་ཅོད་གཞི་སྒྲའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ།
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་བདག་པོའི་སྒྲས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་
ཁྲབ་མོད། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཅོད་ཚུལ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
ན་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་གཞན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་
ཞེས་དང་། རྣམ་ངས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དུག་པའི་བསྟུ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས།
རྒྱལ་པོའི་སྒྲེས་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཤུགས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཁོ་ནའི་ཆོས་
ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སོགས་བྱུང་།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཕྱོགས་

ཆོས་ཞེས་བདག་སྐྱེའམ་དུག་སྐྱེ་བསྐྱེས་པའི་བདག་པོའི་སྐྱེའམ་དུག་པའི་སྐྱེ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་
 ལྟར་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་ལ་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུག་པའི་སྐྱེ་ལ་ཡང་མི་ལྟར་ནམ་གཅོད་
 གཅིག་དང་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་གཅིག་དང་མི་སྲིད་ནམ་གཅོད་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བསང་བྱ་ནག་པའི་འཕོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་ནག་པའི་མདའ་འཕེན་པ་
 སྐྱེན་པར་བཤད་པའི་དུག་སྐྱེ་དེ་མི་ལྟར་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་
 བསང་ལ་རྒྱ་སྐར་ནག་པས་བྱིན་པའི་བྱ་ནག་པའི་འཕོང་སྐྱེན་པར་མ་གཤམ་པས་དེ་སྐྱེན་མི་སྐྱེན་
 དེས་པའི་ལན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་མདའ་སྐྱེན་པ་མི་གཅོད་པར་ནག་པ་འཕོང་
 སྐྱེན་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའམ་མི་ལྟར་བ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནག་པའི་འཕོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་
 པའི་དུག་སྐྱེ་བསྐྱེས་ནས་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་མི་ལྟར་ནམ་གཅོད་ལྟར་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་
 གླང་གིས་ཀྱང་བྱས་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཚོད་གཞིའི་ཆོས་སམ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དུག་
 སྐྱེ་བསྐྱེས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་ཚོད་གཞི་རྟགས་སུ་འཕྱོད་རྒྱ་དང་མི་ལྟར་བ་གཅོད་ཀྱི་
 གཞན་དང་ལྟར་བ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ནམ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་མ་འབྲེལ་བ་ནམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་མི་ལྟར་བ་ཞེས་བྱུང་གཞན་
 འདྲ། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བསང་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་བྱིན་པའི་བྱ་སྲིད་སྐྱེ་བའི་
 འཕོང་སྐྱེན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཡོད་དམ་སྐྱེས་པའི་རོར་སྲིད་སྐྱེ་བའི་འཕོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་པས་སྲིད་
 སྐྱེ་བའི་འཕོང་གང་ཟག་གཞན་ལས་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་གོ་བྱས་པས་དེའི་དུག་སྐྱེས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་
 གཞན་ལ་མི་ལྟར་པའི་འཕོང་སྲིད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་སྟོན་བྱས་པས་ན་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དུག་སྐྱེ་བསྐྱེས་ནས་སྲིད་སྐྱེ་བའི་འཕོང་
 སྐྱེན་ཞེས་པ་ལྟར་འདྲིར་ཡང་གཞན་ལྟར་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དུག་སྐྱེ་བསྐྱེས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་

བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། སྲིད་སྐབ་འཕོང་སྦྱོན་ནོ་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་
བུར་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ན་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་
བ་བྱུབ་སྟེ། ལྷན་ལ་མིག་ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་ཨན་ལ་སྟོ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ་དམར་བ་དགོན་ཞིང་།
མེ་ལོང་ལས། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་བ་ནི། །ཆུ་སྦྱེས་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་དམར། །ཞེས་བརྒྱ་ལ་
དམར་པོ་མང་ལ་སྟོན་པོ་དགོན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ན་བརྒྱ་སྟོན་པོ་མི་སྲིད་དམ་སྟུམ་པའི་
ངོར་སྟོན་པོའི་བརྒྱ་སྲིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྲབ་སྟེ།
དེའི་དྲག་སྐྱ་བསྐྱས་ནས་བརྒྱའམ་མཆོ་སྦྱེས་སྟོན་པོ་སྲིད་ཅེས་བཤད་ན་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་དུ་འགྲོ་
ལ། དེ་མ་ཡིན་ན་འདི་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོ་སྦྱེས་དང་སྟོན་པོ་
དང་དཀར་པོ་རྣམས་ཡོད་ཅེས་པའི་དང་སྐྱ་བསྐྱས་ནས་མཆོ་སྦྱེས་སྟོན་པོ་དཀར་པོ་རྣམས་ཡོད་
དམ་སྲིད་ཅེས་པས་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་ལྟར་མ་གོ་བར་སྦྱོན་པོ་དག་
གིས་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱས་སྒྲ་བ་ཅུང་ཟད་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་དོ། །

གསུམ་བ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆོམས་སྒྲར་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། རྩོགས་སྒྲ་ལ་དབྱེད་
པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས།
དང་པོ་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྩེ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་པན་བ་དང་མི་
པན་བ་ལ་བྱེད། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྩེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པས་རྩེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་
ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས། དོན་ནི་པན་པའོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་པན་པའོ། །ཞེས་བ་ནས། ཁ་ཅིག་
ནི་དེ་སྐད་དུ་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་
ན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྩེས་དཔག་ལ་རག་ལས་བྱས་ན་འང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག། དོན་དང་དོན་མ་
ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྩེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུབ་སྟེ། པན་མི་པན་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྩེས་བཏགས་སོགས་བཏང་སྟོམས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་

པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྡན། བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བན་མི་བན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
ངེས་ཅ་བའི་མཚམས་སྟོར་ལས། བན་པ་དང་མི་བན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྟོང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་སྐབས་འདིའི་
དོན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་སྒྲུབ་གིས་བཤད་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་ཡང་
དག་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་ཡིན་
པ་ནི་སུ་སྟོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་ལྟར་སྤང་དག་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རིགས་མི་རིགས་དེ་དག་འབྱེད་པ་ཚུར་མཐོང་
གིས་རྗེས་དཔག་ཁོན་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དབྱེད་ཡུལ་དེ་དག་རིགས་
མི་རིགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་དང་པོར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱའོ། །ཡང་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཡོད་དེ། དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་
དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་རྟག་པའི་དབང་ལྷག་དང་རི་བོང་རྩ་སོགས་
མེད་པ་དག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་
ངོ་བོའོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའམ་
གཙོ་བོ་དང་དབང་ལྷག་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་འཐུང་ཅུང་དབྱེད་ན། དབང་ལྷག་སྟེ་དང་སྟེ་བ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་
རང་མིང་གིས་སྟོས་པའི་ཉེས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བཏགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་དེ་སྟབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་ཆེག་ཏུ་རྟོགས་མི་
ཀུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོས་དེ་སྟེའི་ཆོས་

དང་། མི་རྒྱལ་པའི་ཆོས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་གྱི་ཆོས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་རྒྱལ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་
འདིར་ཤིན་ཏུ་མ་ཁུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཚོད་གཞི་དང་ཆོས་དང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚུལ་དང་པོའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་
སྐྱ་ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རྟོག་གཤེད་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་རྒྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་
པའི་གདགས་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། སྐྱ་དང་མི་རྒྱལ་པ་གཉིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་པའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་མི་རྒྱལ་པ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་
དོགས་པ་མེད་ལ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁུབ་མཆོམས་དང་འདིའི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཡིན་པས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཆད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྒྱལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ལེགས་གནས་
པའི། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་གཤེད་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ཅམ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། དེའི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ཞེས་དང་རྟོག་གཤེད་བསྟན་བཅོས་སུ་གྲགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཅམ་ནི་ཚོད་གཞི་དང་ཆོས་དང་ཚོད་གཞི་ཆོས་
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཚོད་
གཞི་ཁོ་ནར་གོ་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་
ཟིན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྒྱལ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་

ཆོག་ཟིན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཡང་དེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅམ་ཅོད་གཞི་དང་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་གང་
 ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གནས་སྐབས་དབང་གིས་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་དངོས་ཡིན་
 ལ་ཅོད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་གདགས་གཞིའི་ཡ་གྲུལ་དང་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་མཐོང་བ་ལ་རས་
 ཡུག་མཐོང་བ་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་ལས། བསྐྱུས་པ་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ། །དངོས་སྤྱི་མིན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ །ཡིན་ཕྱིར་བསྐྱུབ་བྱར་བཏགས་
 བས་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱུབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རེ་རེ་བ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུབ་བྱ་དངོས་མ་ཡིན་པ་ནི།
 དངོས་སྤྱི་མིན་ཡང་ཞེས་པས་བཤད། ལྷག་མས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་སམ་
 ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་བསྐྱུས་པའི་ཡན་ལག་གི་དོན་ཆོས་ཅམ་དང་། ཆོས་ཅན་
 ཁ་ཡར་བ་ལ་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་པར་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་གི་དོན་ཞེས་དང་བཏགས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཤུགས་
 ཀྱང་། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་ཡན་ལག་
 དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་རྒྱ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོང་
 གི་ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཆད་པའི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་
 པའི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཚུལ་དང་

པོ་འཆད་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞིས་ཁྲབ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་བརྗོད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཕྱོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲབ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་སྐབས་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཚད་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཚད་གཞིའི་ཆོགས་
དོན་གྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཞེས་དང་། དེའི་
རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆ་ནི་སྤྲོ་བ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
དེའི་ཆོས་ཡིན་གྱི། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྤྲོ་སྤྱི་ལ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྩ་བ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་རང་
འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་དེ་ནི་ཕྱོགས་
ཞེས་བརྗོད་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་
ཅན་ལོ་ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་ནི་འདིར་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཁྲབ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་པར་རྗེ་ཡབ་
སྲས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུ་ལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོགས་
དོན་ལ་འཇུག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་ཞེས་དང་། ཡང་འདི་ཉིད་ལས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་
ཆོས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཆོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་གང་དུང་
ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ལུང་
རིགས་དུ་མ་སྟོ་ཤེས་པར་གྱིས། བོད་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་
ཡོད་པ་བྱུང་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ས་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་
དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་། ཚད་མ་མདོར། གཏན་
ཆོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་གང་། །མེད་ལ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས།
གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྒྲེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་
 སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་བྱད་པར་བྱས་པའི་
 ཚོད་གཞི་དང་ཚོད་གཞིས་བྱད་པར་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་རྣམས་ཁོ་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་འཆད་པའི་ཕྱོགས་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོར། རྗེས་དབག་བྱ་དང་
 དོན་མ་ཐུན་ལ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་
 དབག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ཞེས་དང་། གཏཏ་ཆོགས་ཐིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་རིམ་གྱི་ཞིག་
 བསྟན་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་
 པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེ་འུ་བཞི་པ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་ཤིང་བྱད་པ་
 ཡིས་ཀྱང་བྱས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། རྒྱན་གྱི་བཞི་པ་ལས། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་
 བོ་པན་ཚུན་བྱད་པར་ཅན། །བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན་ཀྱང་སྤྲི་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཚོད་གཞིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཚོད་གཞིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། དེའི་འཁྱུགས་བསྟན་གྱི་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་དག་གི་
 བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྒྲ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་
 ལ་ཚོད་གཞིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱད་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཞིག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་
 ཆོགས་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་

པའི་ཚུལ་དང་པོ་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཚྱེད་གཞི་དགོས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་ཕྱོགས་སྐྱས་མ་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་དེའི་ནང་གི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོགས་
དོན་ནམ་ཕྱོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་
བཤད་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་
པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དམ་བཅའ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་
ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཁྲད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཚྱེད་གཞིས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་
ཐལ། ཆོག་དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྐྱས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱ་ལ་
ཕྱོགས་སྐྱས་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་མིང་གིས་གདགས་
རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བུམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཤགས་རྟགས་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །འདི་འདྲར་འཁྲལ་ནས་བུམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་མིང་གི་
གདགས་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
དང་ཚྱེད་གཞི་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཚྱེད་གཞིར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱས་བདག་གཞིར་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉམས་ཁས། འབྲེལ་གྱི་ རྒྱུ་ལས། ཉེ་བར་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུ་པ་ནི་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱིས་གདགས་
 གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུ་པ་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ལ་ཅོད་གཞི་དང་དཔེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཤིང་དཔེ་ཆོས་ཅན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
 དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཉམས་
 ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཆོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག། །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རིགས་
 པ་སྤྱོད་དགོས་སོ། །འདི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་མེད་དག་དོར་ཏེ། མཁས་པའི་ལུགས་དབྱེད་ན། བོད་
 ཀྱི་རྟོག་གཏེར་གཙུག་རྒྱུ་...^{ཆེན་པོ་}དག་ན་རེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་རྗེས་འབྲེལ་མི་སྒྲོལ་པའི་ཆེད་དུ་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་སྐྱེས་བཤད། ཉམས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 པ་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་གཉིས་སྒྲོལ་སྒྲོལ་
 འོང་གསུངས། འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་མཁས་པ་སྤྱོད་ཀྱང་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའམ་ཆོས་ཞེས་གཉིས་
 པ་བསྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཡང་རྟོག་གཏེར་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།...^{ཚུལ་}
^{ཆེན་པོ་} ཉམས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། རྗེས་འགྲོ་སྟོན་པ་ན་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ལྟན་ཆོགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཡོད་པར་བསྟན། དེས་ཡ་གྲུལ་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ། ཅེས་
 ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་རིམ་བཞིན་
 དུ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་མཁས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་བཤད་ཟེར། ཡང་རྟོག་གཏེར་ལ་
 སྤྱད་མཁས་པ་གཞན་དག་ན་རེ།...^{ཆེན་པོ་} ཉམས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་

ན་ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་ཟེ་ཆོས་ཟེ་ལ། ཉགས་ཇེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་
བརྗོད་པས་ཇེས་སུ་དབག་བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་ཆོས་
ཀྱི་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས། དབག་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ངེས་སོ་ཟེར་བ་ལ། ཉྱག་གོ་བ་ལ་
ལ་ན་རེ། ...^{དན་འབགས།} ཉགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་མ་བྱུང་ན་ནི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགལ་ལ། བྱུང་ན་ནི་
བྱུང་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། ཆོགས་དོན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
མཆན་ཉིད་མེད་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འགལ་ལ། ཡོད་ན་ནི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
ཉམས་སོ་ཟེར། འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་དང་པོའི་ཆོས་
ཅན་ལ་ཡོད་མེད་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་བ་
ཞེས་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པས་ཉགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཉག་པ་ནི་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་དེ་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་སོགས་བྱ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ངེས་སུ། ཇེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་
མེད་པར་ནི། །ངེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་འོ་ན། ཆད་
མ་མདོའི་རྩ་ཆོག་ལ་འདིའི་སྐབས་སུ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བཀོད་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཇིག་གཏུང་སེལ་ལས། ཇེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་
བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་མདོ་རྩའི་འགྲུར་ལས། ཇེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པའི་འགྲུར་ལས། ཇེས་དབག་བྱ་དང་དོན་མཐུན་
ལ། ཡོད་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཇེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སོགས་འགྲུང་བ་མི་འཐད་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གསུང་མེད་ལས། རྣམ་ངེས་
 སྲུ་ཐ་མར་སློལ་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡང་དེ་མཆན་ཉིད་
 གི་ཟུར་དུ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཅ་བར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཆུངས་ལ། །ཡོད་དང་
 (1)མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ་གཏན་ཆིགས་མི་དམིགས་དང་། །བདག་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་
 གསུམ། །ཞེས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་
 བའི་དགོངས་གསལ་ལས། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ་དང་
 འགྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཐད་ལྡན་དུ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་བརྩམ་
 བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་དག་ཀྱང་འགྲེལ་བའི་མ་
 ཡིན་པར་ཅ་བར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་རྒྱས་བསྐྱུས་གོ་ལོག་པར་ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་
 རོ། །འདི་ལྟར་མ་གོ་ནས་སྒྲན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་བཤད་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་སོ། །འོ་
 བ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལ་ངེས་པ་བྱུང་བ་དང་རྣམ་བཤད་འདིར་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་
 གསུང་བཀོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གསུང་
 གི་དོན་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་ངེས་སྲུ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་
 མེད་དང་། །ཞེས་པ་མདོ་ཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དག་ལྟོན་པ་ན། མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཉགས། །དེ་ལྟར་སྤང་བ་པལ་
 ཆེ་བས། །དེས་ན་གཏན་ཆིགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྟོན་དུ་རྒྱས་པར་དེ་བསྟན་བྱ། །མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཉིས། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་སོ་
 སོར་ནས། །ཡོད་མིན་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཞེས་པའི་ཆིག་སྤྱད་དང་རྣམ་བཅད་གསུམ་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་པལ་ཆེ་བ་མི་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། མེད་པ་མེད་པར་ནི།

གོ་ལ། བྱད་པར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཆོག་ཐད་སྒྲོར་ས་མ་ཤེས་པར་གདུགས་དཀར་གྱི་སྒྲགས་འདོན་
བ་ལྟར་འགྱུར་ལ། དེ་ཁོ་ན་འང་གཞུང་དུ་མའི་ཆོག་སྒྲོར་ལ་རུས་པ་བྱད་པར་ཅན་གོ་བར་སྤང་བས་
ན། དེ་དག་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་རེ་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ལ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཡོད་པས་ཞེས་
པའི་དོན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཀོད་ཟེར་ན། འོ་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱད་འདི་འབྲུ་མང་པོའི་བསྐྱུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོས་ཅན་ནས་ཕྱོགས་དེ་དང་ཆོས་གྱི་གཞི་མཐུན་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ལས་དོན་
གཞན་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆ་བསགས་ལས། གལ་ཏེ་ཆོག་གཉིས་
དག་གྱུར་རམ། །གལ་ཏེ་མང་པོར་གྱུར་པའང་རུང་། །དེ་ནས་ཆོག་དོན་གཞན་ལ་ནི། །འབྲུ་མང་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་ལ་ཆོག་གཉིས་པའི་འབྲུ་མང་ཤར་གྱི་ཞེས་པས་ཤར་གྱི་
ལས་གཞན་མཆོམས་བསྟན། ཆོག་མང་པོའི་འབྲུ་མང་མཆོད་བཟོད་དུ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་ནམ་བསལ་
ཅིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྒྲུ་མངའ་བ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་གཞན་པ་དེ་
ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པས་
ཅོད་གཞི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་ལྟན་ཆོས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཤུགས། འདི་ལ་ཕྱོགས་
གྱི་ཆོས་ཡོད་པས། །ཞེས་བྱ་བར་འབྲུ་མང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་དང་
ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས། འབྲུ་མང་པོ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། ནས། དོན་གྲང་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཡིན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལས་འཛིན་གྱི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་
ཟེར་ན། འོ་ན་ཕྱོགས་སམ་ཅོད་གཞི་ཡང་ཡིན་ཆོས་རྟགས་གྲང་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞི་མཐུན་ཞིག་ལ་
སྤྱད་པའི་ཆོག་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆ་བསགས་ལས། གཞི་མཐུན་པ་ཡི་ཆོག་དག་ནི། །ལས་

འདྲིན་བྱེད་པར་རྣམ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ཕྱོགས་དང་ཆོས་གཉིས་
ཀ་ཚོད་གཞིའམ་རྟགས་གང་རུང་ཞིག་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བྱས་
པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་དང་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ་
ལོ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆས་ཁྲབ་ཅེས་བཤད་པ་ནི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འཕྲུགས་གཞི་
མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་ལས་ཀྱི་གཞི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཐད་
ལྟ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འདི་ལས་འདྲིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཕྱོགས་དང་ཆོས་དང་ཞེས་པ་བསྐྱུས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སྒྲས་
དབྱེའི་ཆིག་སྟུང་སྟུང་བེད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་སྒྲས་དབྱེའི་ཆིག་སྟུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་
ཆོས་ལ་མིང་གཉིས་ལས་མེད་པས། སྒྲས་དབྱེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་མང་པོའི་སྒྲས་
དབྱེ་མ་ཡིན་ལ། མིང་གཉིས་པའི་སྒྲས་དབྱེ་ལ་པན་ཚུན་སྟོར་པའི་དང་ཀུན་སྟུང་ཀྱི་སྒྲས་དབྱེ་
གཉིས་སུ་ངས་པ་ལས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། པན་ཚུན་གཞན་སྟོར་ཀྱི་
མིང་གཉིས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཀུན་སྟུང་ཀྱི་མིང་གཉིས་པའི་སྒྲས་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དག་ཅེས་གཉིས་ཆིག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་
ཞེས་པ་པན་ཚུན་གཞན་སྟོར་རམ་ལྡན་སྟོར་ཀྱི་མིང་གཉིས་པའི་སྒྲས་དབྱེའི་ཆིག་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྲབ་སྟེ། འཕྲུགས། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲས་དབྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
པན་ཚུན་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཆིག་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མ་ནིང་གི་མཐའ་ཅན་དུ་ཐལ། སྒྲས་དབྱེའི་ཀུན་སྟུང་ཀྱི་གཅིག་
ཆིག་གི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྲབ་སྟེ། ཆ་བསགས་ལས། དེ་ནི་མ་ནིང་རྟགས་
སུ་འགྱུར། །སྒྲས་དབྱེ་གཅིག་དེ་བཞིན་པ་གཉིས། །ཞེས་པའི་མ་ནིང་ཞེས་པ་དང་སྒྲས་དབྱེ་གཅིག་
ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་

རྗེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྩི་སྐད་དུ་ཤུགས། གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ན་ནི་མ་ནིང་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་
ཐལ་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱས་དབྱེའི་གཞན་སྒྲོར་དང་ཀུན་བསྐྱུས་གང་
བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ནི། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་འདི་རྒྱས་དབྱེའི་བསྐྱུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་
ནིང་གི་རྟགས་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་དབྱེར་
འདོད་པ་ལ་སྒྲོན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། ཅ་བར། དེ་ཆས་ཁྲབ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཏེ་སྐྱ་བྱས་པ་ལ་དེ་ཆས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཤུགས། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ལ་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མི་ལྡན་ནས་གཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོག་བསྐྱུས་གསུམ་
པ་དེའི་སྐྱེས་བྱའི་བསྐྱུ་བའི་ནང་ཆོན་དུག་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དུག་སྐྱ་
བསྐྱུས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་སྐྱད་དུག་གི་འབྲུ་མང་དང་ལས་འཛིན་དང་
རྒྱས་དབྱེ་གསུམ་མིན་ཚུལ་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་གཉིས་པའང་ངག་གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ཟད་པའི་
བསྐྱུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལ་གངས་ཀྱི་ཆོག་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལ། མི་ཟད་པའི་ཉེར་སྐྱུར་སོགས་སྒྲོན་དུ་མ་བཞོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་རང་གི་རྗེད་བྱང་ཁོ་ན་ལགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྐྱན་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
དེ་འབྲའི་དཔག་བྱ་དང་དེ་འབྲའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དཔག་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་དང་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་ནམས་དོན་གཅིག་ནས་གངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གོལ་བ་མཁས་པས་དཔག་འདོད་
ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་གཟུང་བའི་ནས་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ནས་གངས་
ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔག་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཚེད་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ཚེད་གཞི་
 དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་གཞིས་བྱུང་བར་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་དང་དཔག་བྱའི་སྒྲུབ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲུབ་གསུམ་དངོས་བཏགས་སོ་སོར་འཇུག་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་གཞི་དང་ཆོས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག། ཆོག་ས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་
 ལ་གྲུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དངོས་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཁྱོད་ཆད་མས་བྱབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེད་
 གཞི་དང་ཆོས་ལྟན་ཅིག་བསྟོམས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱལ་བ་ལ་དེའི་དོས་སྐྱལ་དུ་གྲགས་པ་བཞིན།
 རི་སྐད་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། བཟུ་ཕྱོགས་དང་ལྟན་ཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆོག་ས་དོན་དང་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་སྐབས་
 སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་བོད་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པར་འཕགས་ལུལ་བཤ་ཆེན་དག་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། རེས་སུ་དཔག་
 པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལས་ཏྲོགས་པ་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་གྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་སུ་རེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱབ་པའི་ལུལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལུལ་ཆོས་ཅན་ནི་བཏགས་ནས་རེས་སུ་
 དཔག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིན་ཞིང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་སྟོས་སྐྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་བཞེད་ནས་ཏྲོགས་རྒྱུའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་ནི་ཆོག་ས་དོན་གང་ཞིག། བྱབ་པའི་ལུལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཞེས་པས་བྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆོས་དགོས་

པར་བཤད། ལྷག་མས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཕྱོགས་ལ་རྩོད་གཞིས་ཁྲབ་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྒྲ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། ཆོས་ཅམ་ཡང་འདྲར་
རྩིས་སུ་དབག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པའི་སྒྲོས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅམ་ལ་ཡོད་
པ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིས་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་ཡུལ་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆོས་ཅམ་མཐ་ཆོས་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། འདིའི་ཡུལ་ལ་སྤྱི་ནི་རྩིས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ལ་
རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་ན་ཡང་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པར་དངོས་
བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་དངོས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། ཡ་གྲུལ་གཉིས་
ལ་བཏགས་ནས་འབྲུག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྲབ་ཡིན་ཏེ། ⁽¹⁾དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་
ལ་དགོངས་གྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་མིན་ལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ག་དངོས། ཁྲབ་སྟེ། དངོས་བཏགས་གཉིས་འགལ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་མིང་དོན་གཉིས་
ཀ་འགལ་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོར། བཏགས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་ཕྱིར། །འབངས་ལ་རྒྱལ་པོར་
བཏགས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་མིང་དང་ཐུན་མོང་མ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་གྲུབ།

ཡིན་པའི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་པའི་དངོས་མིང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་
སྐྱབས་པ་གང་ཞིག །མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
རིགས་གཏེར་ལས། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དུག་གི་བར། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཚུལ་སོ་སོའི་དོས་འཛིན་
དང་འདོད་ཚུལ་མ་བཤད་པས་མཁས་སྤྱན་དུ་མས་ནས་རྟོག་འབྲུལ་བའི་བྲ་བ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཏེ། །ཁ་
ཅིག །ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་གྲགས་ཟེར་སྐད། འོ་ན། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཚུལ་གཅིག་ནས་
དུག་གི་བར་འདོད་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུང་ནས་དག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མཁས་བྱབ་ཆེན་པོ་དབྱེད་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱིས་པ་འབྱུག་པའི་རྟོག་གི་ལས།
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོས་པས་ནི། ཚུལ་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་དང་། དུག་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད་ཕྱིར་བསྐྱོད་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐས་གསུང་དང་འགལ་བ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འདི་དག་འདོད་མཁན་དང་ཚུལ་སོ་སོར་འདྲེན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྟུམ་ན། འདི་ལ་རིགས་
གཏེར་རང་འབྲེལ་མཁན་སོ་འང་མགོ་བོ་མགལ་མེ་ལྟར་འཁོར་བར་མཐོང་ལ། དེ་ཞིག་འདི་ལྟར་ཁ་
ཅིག །ཚུལ་རེ་རེ་འདོད་མཁན་དང་བཞི་སོགས་འདོད་མཁན་འགལ་ཟེར། ལ་ལས་གཞུང་འདིར་ཚུལ་
གསུམ་མ་སྟོས་པས་ཚུལ་གསུམ་འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འབྲེལ་
ལས། ཡང་རིག་པ་ཅན་པ་འགལ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བྱབ་པ་སྤྲ་མ་ཅན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
ལྟག་མ་ཅན་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མཐོང་བ། མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་
གཞོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་ཞེས་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་

འདོད་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ཅན་དང་། ལྷག་མ་ཅན་དང་། སྦྱིར་མཐོང་ཅན་ཞེས་པ་གསུམ་
ནི་གཏན་ཆོག་མ་ཐད་པ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གཅིག་གི་
ཚུལ་སོ་སོ་ལ་མིང་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲས་རང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་
གསུམ་ཉག་གསུམ་ལ་བྱེད་གྱི་ཉག་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མིང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོགས་སྒྲུང་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་
ལས། རིག་པ་ཅན་རྣམས་ན་རེ། དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གསུམ་སྟེ། སྤྲ་མ་དང་
ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྦྱིར་མཐོང་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་དང་ལྷན་པ་ཅན་ཞེས་པའི་ལྷན་པའི་སྤྲ་མཚུངས་པའི་དོན་ལ་བྱས་ན་རྒྱ་ལས་
འབྲས་བུ་ཉོག་པ་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་སྤྱི་མི་སྦྱོར་ན་རྒྱས་འབྲས་
བུ་དཔོག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདིའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཡངས་པ་དང་བྱི་མ་མེད་པ་རྒྱལ་
དབང་སྟོས་མཛད་པ་ལས། སྤྲ་མ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྲ་མ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་རྗེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་དུས་
ན་མདོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་ཉོག་པ་པའི་ལྟ་ཁོ་ནར། དུས་ཕྱིས་ཉོག་པ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལས་
ཤེས་པ་ཉི་བར་སྟེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྤྲ་མ་དང་འབྲས་བུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དར་ཁྱེལ་ལས་ཀྱང་། མདོན་སུམ་གྱིས་ཉོག་པ་ཆོས་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་གཟུང་བའི་དེ་
མ་ཐག །ཉོག་པ་ཅན་མཐོང་བའི་ཉོག་པ་ཅན་ཉོག་པ་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྲ་མ་མདོན་སུམ་དང་མཚུངས་
པའི་སྤྲ་མ་དང་འབྲས་བུ་དང་། སྤྲ་མ་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བོད་གཞན་
ཡང་འཁྲུལ་བ་མཐོང་རོ། །ཉོག་པ་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འདིའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། ཡང་ན་སྟོན་མ་ནི་
རྒྱ་སྟེ། དེ་འདིའི་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་སྟོན་མ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་རྒྱ་ལས་
འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའོ། །ཞེས་དང་། ལྟུགས་ རིག་པ་ཅན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྲ་མ་དང་ལྷན་
པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྦྱིར་མཐོང་བ་ཞེས་སྤྱི་བཤད། རྒྱས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་

ནི་སྤྲུལ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་དག་ཀྱང་གཞན་
 དུ་བཤད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་མཁན་ནི་འོ་ཆོད་པ་གཅིག་སྟེ་ཆོས་རྗེ་པཎ་
 ཆེན་ག་ལ་ཡིན་ཞིང་། ཡིན་ནའང་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལོ། །རྒྱས་པར་མ་སྟོས།

གཞན་ཡང་། ཚུལ་རེ་རེ་འདོད་པ་དང་ཚུལ་བཞི་སོགས་འདོད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལྷ་
 སྟེགས་སྟོད་ཀྱི་རྗེ་དེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཤུགས་
 ལ་འཕངས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་གསུམ་བསྟན་པའི་རྟགས་མཆན་ཉིད་བཞི་བ་ཡང་འདོད་པ་
 དང་། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་འདོད་པ་དང་།
 དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་མ་སྟན་བྱུང་བས་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དང་། ཡང་ན་དེའི་རིགས་མི་མ་སྟན་བྱུང་
 བའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དང་། ཡང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། རིགས་མ་སྟན་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 བསྐྱབ་བྱའི་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བྱུང་སྟེ། ཆོད་ཆེན་ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ་ལས། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི། །གང་འདི་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ཀ་གླིས་མཛད་པ་ལས། གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏན་
 ཆོག་ས་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཐད་པ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་བཞི་བ་ཡང་ཡིན་ལ་རགས་པ་འཕྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དངོས་
 ལྷ་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མི་འདོད་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁས་སྐྱངས་པས་རྟགས་ཚུལ་བཞིར་སོང་ཞེས་
 བཤོ། །རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཆན་ཉིད་
 གཅིག་པ་ཅན་ནམ་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ཅན་ནམ་མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་ཅན་ཡང་རིགས་ཏེ། འདི་
 ལྟར་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་གཅིག་པོ་དེས་མཆན་ཉིད་གཅིག་ཅེས་བསྟན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། རྟགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཆད་པའི་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཚུལ་གཅིག་པ་ཕྱི་མས་

བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དུ་མི་འཐད་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་རིགས་མཐུན་པ་ལ་བྱུང་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལྷོག་པ་མངོན་པར་
དབྱེད་ནས་མཆོན་ཉིད་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྔ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དང་། རིགས་མཐུན་པ་ལ་འདུག་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྷན་པས་ནི་གཏན་ཆིགས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དུ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཚུལ་གཅིག་དང་ཚུལ་བཞི་དང་ཚུལ་
དྲུག་རིག་པ་ཅན་དང་དཔྱོད་པ་བས་ཀྱང་འདོད་དེ། གཏན་ཆིགས་ཐིགས་པ་ལས། གཞན་དག་གཏན་
ཆིགས་མཆོན་ཉིད་དྲུག་པའོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། གཞོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཉིད་དང་། ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཨ་ཙ་ཌས་ཀྱང་རིག་པ་ཅན་
དང་དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པས་བསམ་པ་གཏན་ཆིགས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པས་
གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་
པར་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་རང་སྤེའི་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྟེ་ཡང་འདོད་ལ། ཚུལ་རེ་རེ་
བ་དང་གཉིས་གཉིས་པ་ཅན་འདོད་མཁན་བྱེ་རིག་དག་ཡོད་ཚུལ་འོག་ཏུ་⁽¹⁾འཆད་དེ། འདི་དག་ནི་
རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་རྗེས་འགོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ལྷོག་པར་
སྐྱབ་པས་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོད་གྱི་རྗེ་སོགས་གྱིས་གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་བྱ་དང་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བ་དེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་དོན་དུ་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟགས་བསྐྱབ་བྱ་ལས་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། འཆད་དོ།

བར་བྱ་བ་མེད་པར་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་རུས་པ་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས།
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འདོད་ལ་ནམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་
 ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡན་
 ཆད་ཀྱིས་གཞན་དུ་དང་མི་འཐད་པའི་དོན་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོས་ཉག་ས་ཚུལ་དེ་གཅིག་ཤུས་ཆོག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཉག་ས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་མ་བཟུང་བར་སྤྱི་ལོ་སྒྲོན་ལོན་ནས། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་བཟུང་
 བས་ཡིན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་ཤེས་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡིན་ནས་དཔེའི་ཡིན་བཞག་ས་
 བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲུ་ལ་མི་
 ཉག་པ་ཉིད་གོ་འམ་སྐྱབ་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ཉེར་གཉིས་པ་ལས། དེར་ནི་སྤྱི་ཡིས་ཉྱེན་ཤེས་ཤེ་
 བ། །སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ། །གཏན་ཆོག་ས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ན། །བརྗོད་འདོད་བྱུང་བ་མིན་
 པ་བསྟེན། །དཔེར་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ནི། །མི་ཉག་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བྱོད་ཀྱང་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 དུ་མི་འཐད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ཁས་སྦྱངས་ཟེན་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་སྦྱར་ཁས་སྦྱངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུལ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་
 ཆོས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་པར། །ཤེས་བྱ་ཞེན་དེ་ལྟ་ན། །ཚུལ་གསུམ་པོ་ནི་བྱོད་དག་གི་ །གཞུང་ལུགས་
 ལ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་རྗེ་སྐད་
 དུ་བཤད་པའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་པས་གཏན་ཆོག་ས་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་
 བརྟེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད། བྱེད་ཅག་
 གི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞག་ས་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཏན་ཆོག་ས་མ་
 བྱུང་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་དེ་ནས། བསྐྱབ་བྱ་ཉྱེན་པར་མ་གྱུར་ན། །གཏན་ཆོག་ས་

ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད། །སོགས་བྱུང་།

བརྟགས་པ་གསུམ་པ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་ཟེར་ན། ཤེས་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་
ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བ་འདི་དཔེ་ཅམ་ལ་རྟགས་
ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དཔེ་ཡི་ཡིན་ན་དེ་གྲུབ་ཀྱང་། །བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཅན་སྒྲོར་མི་འགྱུར། །དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ལ། །བྱབ་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེའི་གསུང་ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་
དྲག་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགོ་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པའི་
ཡུལ་ཅན་དང་། གངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་དྲག་ཏུ་བཞེད། ཚུལ་སོ་སོའི་
དབྱེད་པ་འོག་ཏུ་བྱ། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་
ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་བྱབ་ཡིན་ན་ལྷགས་ལ་ལྟོག་
བྱབ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མ་བྱས་ཞེ་ན། འཕགས་ཡུལ་དུ་འང་ལྷགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། དང་
པོ་ནི། སྟོན་གྱི་དབང་ཕྱུག་སྟེ་སོགས་རྟོག་གེ་ཆུན་པོ་རྣམས་ན་ལེ། དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་གཞན་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ཅམ་དང་འགལ་བ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཐར་
འབྱུང་གི་རྟོག་གེ་སྐད་ལས། སྟོན་གྱི་ཆུན་པོ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས། །དེ་
རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་ལྟོག་དགོས་ཀྱང་དེ་ཚུལ་

གསུམ་བཤད་པའི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམ་ངེས་སུ་བཀག་གོ། གཉིས་པ་ནི་རྟོག་གི་
གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲོར་བ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོར་བ་ངེས་པའི་དོན་
དུའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལས། ལྷོག་པ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲོར་བར་
བྱ་ཡི་གཉིས་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེར་དུས་འདི་ལྟར་འཆད་པ་མང་ངོ། །

གསུམ་པ་ནི་རྟོག་གི་བ་ལ་ལ་ན་རེ། ཆོས་མ་ཐུན་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་སྒྲོར་བ་བྱེད་ཚུལ་
མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་མ་ཐུན་པ་དང་ལྷན་པ་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་
པ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོར་བ་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་རིགས་
ཐེགས་ན་གསལ་ལ། ཇི་ན་མི་ཉམས་བསྐྱད་པ་ལས། ཚུལ་དགུ་རྟགས་གསུམ་སྒྲོར་བ་དང་། ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་སྒྲུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟགས་སྒྲོར་ཡང་དག་
གསུམ་དང་། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་བཤད་པ་སོགས་དང་མ་ཐུན་ནོ། །ཁོད་ཀྱི་རྟོག་གི་བའི་
དབང་...ཆོས་པའི་གསུང་ལས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྷོག་བྱེད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་ལྷོག་པས་སེལ་མི་རུས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་
རིགས་མི་མ་ཐུན་གང་ཡང་རྗེས་འགྲོས་སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་སོ་སོ་བ་རེ་མེད་པར་ཐལ།
ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདི་ཉིད་ལས། གཏན་ཆོག་གི་
ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་སྒྲོག་དོན་དང་། །འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་
སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་འགལ་བ་དང་
དེའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་སེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་ངེས་པས་མ་ངེས་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ལྷག་
ལྷན་སེལ་ཞེས་སོ་སོར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷོག་བྱེད་ཀྱིས་མི་སེལ་བའི་རིགས་མ་ཐུན་

དང་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པས་
ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་བ་རྣམས་བསལ་རྟོ། །ཕྱོག་པས་ནི་མ་ངེས་བ་དང་དེའི་
ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་བ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ལ་དཔེ་
ཡང་འདྲིལ་དགོས་སྟེ་མ་མེ་སེལ་བར་ཐལ། ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྣམ་ངེས་ལས། གཏན་ཆོགས་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིར། །དཔེ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་བརྗོད་བྱ་
མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་
ཅས་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིག་བ་ཅན་དེས་སྟོག་ལྷན་གྱི་ལུས་སུ་ཆད་མས་
དམིགས་བ་དེ་གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་འདོད་པར་ཐལ། རིག་བ་ཅན་བ་དེས་དེ་འདྲའི་ལུས་དེ། གསོན་
ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་བདེན་
ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དེས་ཕྱོག་བ་
རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཅ་བར་འདོད་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱོག་ཅན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལ་དགོས་
བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆད་མ་མདོར། ཚུལ་གཉིས་བ་དང་རེ་རེ་བ། །རྟགས་དོན་མིན་
པར་དོན་གྱིས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པས་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱང་བ་དང་
རྗེས་འགྲོ་རྒྱང་བ་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་རྒྱང་བ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་གཉིས་རྒྱང་ཅས་སོགས་
རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་བྱ་བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པ་གཙོད་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་

འཐད་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། འདི་རྣམ་རྟོག་ཟབ་མོ་ཞིག་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་དབྱུང་དོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་རྟེ། རྣམ་ངེས་
 ལ་འཁྲུལ་བ། འོ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་རྟེ། མེད་
 ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ནའང་རི་བོང་རྩ་ཡང་འཕེན་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་
 སྐྱོལ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་བྱ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། རང་གིས་ངེས་
 བཞིན་གཞན་དག་ལ། འངས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
 ཟེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཆད་མས་
 གཞལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། ཆད་མས་གཞལ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་
 ཆད་མས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། རིགས་གཉེར་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་
 གསུམ་ཆད་པའི་གཏན་ཆོག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་རྟེ། རིགས་གཉེར་ལས། ཐོགས་
 ཆོས་བྱུང་ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས། གཏན་ཆོག་མཆན་ཉིད་སྟོན་མེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཟེར་ན།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཁྱོད་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཀྱང་ཡོད། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་ཡོད། དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་

ཉག་ས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་ཐ་དད། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ་བྱ། གཞན་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
འཛོག་པ་ན་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་ཚུལ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་བྱས་པའི་
ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་བྱས་པ་བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་
གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་ཚུལ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། རྩེ་བདུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིད་
ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྗེས་ཁྱབ་ལྟོག་ཁྱབ་དང་དངོས་ཁྱབ་ལྟོག་ཁྱབ་
རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་འབྲེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་རང་གི་རིགས་གཏེར་འགྲེལ་
པར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་
དག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པར་འདོད་སྟུམ་ན། འོ་ན་གང་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ།
དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་འདི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་
ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། རི་བོང་
རྩས་གཤག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོར་བས་ཀྱང་སྐྱོན་སྟོན། འོ་ན། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏམ་ཆོག་ས་
ཉག་ས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏམ་ཆོག་ས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དཔེ་⁽¹⁾གཉིས་ནི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་
ཏྱག་པ་དང་། ཏྱག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལོན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྱགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་
ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡང་ཡོད་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་ད་
ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཏྱགས་དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ཏྱག་པར་
སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྱག་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་ཤིང་། སྐྱ་ཏྱག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེགས་ཐིགས་ལས། བྱས་པ་ཉིད་དང་བཅའ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི། ཏྱག་པ་ཉིད་⁽²⁾སྐྱབ་པ་
ལ་འགལ་པའི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྱགས་
ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ་སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཏྱག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་ཏྱག་པར་ཐལ་
ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཏྱག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཡང་ཡོད་ཏྱག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉིས་ཀྱི་ཆོས།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱབ་ལ།

མཚུངས་ཏེ། སྐྱེ་ཏྲག་པ་ཞེས་གཅིག་ཆོག་ལས་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆོག་པ་སྟོན་གྱི་ཐ་དད་མི་སྟོན་
 ལ། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་སྐྱེས་པས་གསུམ་ག་གང་བྱུང་མ་བྱུང་དབྱེད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཏྲག་འཛིན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྲལ། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཏྲག་འཛིན་སེམས་དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཅིག་
 གི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རང་འབྲས་ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་གྲང་གིས། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་ཏྲགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། ཆོས་དེ་ཡང་ཡོད་གཞི་དེ་ཡང་ཡོད་ན་ཆོས་དེ་དང་གཞི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཀ་བ་ཡང་ཡོད་བུམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན། ཆོས་དེ་ཡང་ཡོད་གཞི་དེ་ཡང་ཡོད་ན་
 ཆོས་དེ་དང་གཞི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་རྟོགས་ཀྱང་ཡོད་
 མི་མ་ཐུན་རྟོགས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་རྟོགས་མི་མ་ཐུན་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གཉིས་
 པ་དང་རེ་རེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བྱུམ་
 གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་བ་ཡང་ཡོད་བུམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། དང་པོ་མ་བྱུང་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཀ་བའི་དགག་གཞིར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་ཀ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་
 ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན་ཀ་བ་མེད་པས་བྲལ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པ་ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདིར་དགག་གཞིའི་ཁུས་པས་ཚོད་གཞིའི་ཁྱིད་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱ་མའི་རྟགས་གསལ་ལ་ཚོད་གཞི་མི་འཐེན་ལ་རྟགས་འདི་ལ་ཚོད་གཞི་འཐེན་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལ་འང་ཅི་རིགས་དེ་རྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ཆད་མས་ངེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྐྱབས་ཐེན། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། རི་བོང་ར་ཆོས་ཅན། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྤྱོམ་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མ་བཞོད་ཀྱང་སྤྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་ཐེར་ན། འོ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་སྤྱ། ཡང་དེ་ལས་སྐྱུན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་བཞོད་པར་མ་ཟད། དེ་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་བཞོད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱ་ཆོལ་ནམ་དག་

གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ནམ་དག་གི་ངོར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐབས་ལ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་
 པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཟེར། ཡང་དེ་བས་མོ་ཏ་ཁ་ཅིག་། དེ་གསུམ་གའི་དུས་མ་བཀོད་ཀྱང་། གང་བྱས་
 བ་མི་ཏྲག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཟེར། འདི་དག་སྐྱ་མས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཤིང་དགག་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་ལ། འབྲུལ་བའི་
 རྒྱ་དགག་ཏྲགས་སྐབས་ཏྲགས་ལ་སྐྱོངས་པས་སོ། །ཡང་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་གང་གྲུབ་
 དོན་དམ་དུ་གྲུབ་དགོས་སྟུང་པའི་བོད་ཀྱི་ལུག་ཆུང་འབབ་ཀྱི་རིགས་སྐྱ་དག་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་འགལ་
 ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་
 བ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་
 པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
 ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་དེས་ཁྱོད་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་འབྲའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་
 ཏུ་མ་བྱལ་པ་ཞིག་གོ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་སྐྱོར་བ་དེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱུས་གྲུའི་ཁས་ལེན་གྱི་བསྐྱུས་ཆེན་དང་རིགས་པ་འདི་གཉིས་བོད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་བརྒྱ་
 སྟག་ཆོག་གེད་ཡིན་པས་རིགས་པའི་སྐྱོར་དེ་དང་རྒྱ་མཆན་གསལ་བ་རེ་བསྟན་ན་དབྱ་ཆོད་ཀྱི་རིགས་
 པའི་དཔྱད་པར་ཕན་པས་འདི་ལྟར། འོན་རང་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ཁོ་བོ་སྐྱ་ཆོལ་དང་མཁས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཕྱི་ཆོལ་བྱས་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་གང་ཟག་གཞན་
 ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འབྲའི་སྐྱོར་བ་དང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱ་ཏྲག་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པར་ཐལ། རང་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དེ་བཀོད་དུས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཏྲག་མི་ཏྲག་དཔྱད་མཁན་ཡིན་ན་
 རང་ཅག་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ལྷ་ཞིག་གི་དཔྱད་མཁན་མང་པོའི་

མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཅག་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་བཞོད་པའི་ཆེ་ན་
བྱས་པ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་བཞོད་པའི་ཆེ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྦྱབ་
པའི་སྦྱོར་བ་བཞོད་པ་ཡང་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། ཉག་ས་སོང་། འདོད་ན། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་ཉེ།
བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེས་བྱས་པ་སྐྱེ་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་བཞོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱབ་
ཚུལ་ཡིན་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིན་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་བཞོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། སྦྱོར་བ་དེ་བཞོད་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་
འཁོད་མཁན་དང་ཐལ་འབྱུར་བཞོད་མཁན་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དབྱ་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་
ཟེར་བ་ལ་ཡང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་སྐབས་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་
གང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས་ལ། མ་གྲུབ་ན། དངོས་འགལ། འདོད་ན། དེ་ལ་
དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་དང་དམ་བཅའ་དང་རྒྱ་མཚན་སོགས་འདོད་དགོས་པར་
ཐལ། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཡང་དེའི་
སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་
ཉག་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་ཆེ་བ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱང་
མི་འདོད་ན་ནི་དབྱ་མ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དུས་མི་སྤྱི་དཔར་འདོད་དགོས། སྐབས་
དེ་འཛོག་ན་ནི་དཔྱད་པ་པོ་དང་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་དང་། དཔྱད་པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་
དཔྱད་པའི་ཕྱི་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་

དམ་དུ་བྱུང་ག་ལ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པས་དོན་དམ་ལ་ཚིད་
ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་སྒྲན་ཀ་སོགས་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་མ་བྱུང་བ་ཁོ་
ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་མ་ཤེས་ན་སྡེ་བདུན་འདིར་དབྱ་
སེམས་ཀྱིས་ཚིད་ཚུལ་མི་གོ་བས་བཤད་བ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། སོགས་བྱ།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
ཆད་མས་མ་ངེས་ཞེས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ཞེས་དུག་སྐྱ་བྱས་ནས་ཟེར་ན། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་
དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དག་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྡེ། ཕྱི་རྒྱལ་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་ནས་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་
པའི་སྐྱ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དེ་ཉོགས་མཁན་དུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྩ་བ་ལས། དུག་པ་འབྲེལ་བ་
ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་
དག་གིས་ཞེས་ས་མཐའ་བྱས་ན་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་
མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འབྲེལ་དུས་དང་བརྗོད་དུས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མ་འཁྲུལ་ཞིག འོག་གི་
ཚིད་བ་པལ་ཆེ་བ་འདི་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་ཚིད་པར་སྤང་ངོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་
ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་བྱས་པ་ལ། དངོས་འགལ་ཟེར་
ན། དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཆད་མས་ཉོགས་
པར་བྱེད་མཁན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེའི་སྐྱ་བྲེགས་ཞེས་དུག་སྐྱ་བྱས་ཆེ་དག་དེས་སྐྱ་
གང་ཟག་དེའི་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སྐྱ་གཙོད་མཁན་དུ་མི་སྟོན་ལ། གང་ཟག་དེས་སྐྱ་བཙད་
ཅེས་གསུམ་པ་བྱས་ཆེ་དག་དེས་གང་ཟག་དེ་སྐྱ་གཙོད་པར་བྱེད་མཁན་དུ་སྟོན་གྱི་སྐྱ་གང་ཟག་དེའི་
ཡིན་པར་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཕྱི་ལ་དོན་སོ་སོར་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་

སྤྱིན་གྱི་སྤྲེལ་ཞེས་དུག་སྤྲེལ་ཆེ་སྤྲེལ་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་ཡིན་པར་སྤྱིན་ཡང་སྤྱིན་ལེས་མཁན་དུ་
མི་སྤྱིན། ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་སྤྲེལ་ཞེས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱས་ཆེ་ངག་དེས་སྤྱིན་སྤྲེལ་མཁན་
དུ་སྤྱིན་ཡང་སྤྲེལ་སྤྱིན་གྱི་ཡིན་པར་མི་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་སྤྲེལ་ཞེས་པ་འབྲེལ་
ཆེ་ག་དང་། ལྟ་སྤྱིན་གྱིས་སྤྲེལ་ཞེས་པ་བྱེད་ཆེ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲེལ་ནམ་དབྱེ་དུག་པ་དང་ཕྱི་
མ་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་སྤྲེལ་དང་བྱེད་པའི་སྤྲེལ་དོན་སོ་སོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅན་བ་
ལས། དུག་པ་འབྲེལ་པ་ལའོ་ཞེས་དང་། བྱེད་པ་སོ་ལ་གསུམ་པའོ། །བྱེད་པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱངས་
ཅན་གྱི་སྤྲེལ་མི་ཉག་པར་ངེས་མ་ངེས་དག་ལ་དེ་ལྟར་ལེས་པར་གྱིས།

ཡང་ཁ་ཅིག །དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་གྱིས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པའི་ཉགས་གྱིས་སྤྲེལ་མི་ཉག་པར་སྤྲོབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་ན། བྱས་པའི་ཉགས་
གྱིས་སྤྲེལ་མི་ཉག་པར་སྤྲོབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་བྱས་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་བྱས་
པའི་ཉགས་གྱིས་སྤྲེལ་མི་ཉག་པར་སྤྲོབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་
དཔོན་དེས་བྱས་ཉགས་གྱིས་དེ་སྤྲོབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱས་ཟེར་ཡང་། འདི་དུག་སྤྲེལ་བྱས་ན་བརྗོད་བྱས་སྤྱིང་པས་གསུམ་
པ་དགོས་པས། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དཔོན་དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་བྱས་
པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དཔོན་དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་གྱི་
བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱས་སྟེ། སྤྱི་དཔོན་དེས་
བྱས་ཉགས་གྱིས་དེ་སྤྲོབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་སྤྱི་དཔོན་དེས་བཀོད་དུས་གྱི་བྱས་པ་ཡིན་པས་
མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དཔོན་དེས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དུས་གྱི་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་སྤྱི་དཔོན་དེས་སྤྲེལ་ཆོས་ཅན། མི་

ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། སྦྱོར་བ་བཀོད་དུས་ཁོ་ནའི་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན། བྱས་པ་མ་བྱུན་དཔེ་གཉིས་
 ལྷན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྦོལ་དཔོན་དེས་སྦྱོར་བ་བཀོད་ཉིན་
 གྱི་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཉི་མ་གཅིག་བྱ་དེའི་དུས་ཀྱི་བྱས་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 སྦྱོར་ལུགས་སྦྱོར་ཅན་ཡིན། འདོད་ན། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ནམས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་དེས་དེ་ལྟར་མ་བཀོད་གོང་གི་ང་
 ལས་ལུ་སོགས་ཀྱིས་གཤག་གོ། ཁོ་རང་ལ་བྱས་པའི་དུས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བདག་སྦྱེ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོགས་བྱ། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་
 བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་
 མ་ཡིན་པའི་ཁྲད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཉམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་བྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་སྟེ། འདོད་ན། དེས་དེ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་དུས་ཀྱི་ཁྲད་པར་
 དུ་བྱས་ནས་བཀོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་ཁྲད་པར་བྱས་ནས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་དེ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་དེ་དེ་དང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། མི་ཏྲག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཏྲགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་

ས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྤྱོད་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་
གྲགས་ཀྱི་ཞེས་པ་དུག་སྤྱོད་བྱས་ནས། སྤྱོད་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན།
མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། ཉག་ས་དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་བྱུང་བེན། ཅ་བར་
འདོད་ན། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ན་ཁྲོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
ན་སྤྱོད་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་བྱས་མི་ཉག་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཅིག་རུ་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག་ཁ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་རུ་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འཛིན་ཆད་མ་
རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེན་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྲབ། ཉག་ས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ས་སྤྱོད་ཆོས་
ཅན། སྤྱོད་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་
ཀྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བདག་མེད་ཡིན་ན་
ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མེད་ན་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས།
འདོད་ན། མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཉག་ས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་འདོད་ན། རིག་བྱེད་པས་ཉག་

བའི་སྐྱེ་འདོད་པ་དག་གི་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་འདི་འདྲར་འབྲུལ་ནས་དྲུག་སྐྱེ་བྱས་ནས། སྐྱེ་
 ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་
 བྱས་པ་བྱས་པ་མིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་ལྟར་སྣང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་ལྟར་སྣང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་
 བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་རེ། སྐྱེ་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དྲུག་སྐྱེས་དེ་
 འདྲའི་ཆོས་གྲགས་དེ་འགོད་མཁན་དུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲུག་སྐྱེ་བྱེད་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱིས་ཁྱེད་པར་བྱས་ནས་སྐྱེ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྲབ་ཡིན་
 ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་མ་བཀོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་འདྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཞེས་གསུམ་པའི་ཆོག་གིས་དེ་འདྲའི་ཆོས་གྲགས་དེ་དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་
 འགོད་མཁན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གསུམ་པའི་བྱེད་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་རྟགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་མི་རྟག་
 པ་ཆོས་ཅན་ཟེར་ན་སྐྱོན་ཅན་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་འདྲིན་ཆོད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ལ་སྒྲོར་ལུགས་སྒྲོན་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པ་
གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདི་ཆོག་འཁྲིང་ན་པ་ཡིན་ལ། སྒར་བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྒྲོར་པའི་དངོས་ཁྲབ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཅ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། གསར་དུ་མི་
སྐྱ་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་ཉོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲ་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱ་པའི་ཞེན་རིག་
ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། ཉགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
སྐྱ་མི་ཉག་ཉོགས་ཀྱི་ཞེན་རིག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མ་ཁྲབ་
སྟེ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་པའི་རིག་པ་བྱས་པའི་ཉགས་སུ་བཞུགས་ཆད་མར་སྐྱབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིས་བྱས་པའི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཅོད་པ་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཆན་གོ་བར་གྱིས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཆད་མར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
དེ་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་དེ་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲོན་འཛིན་མཛོན་སུམ་
ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མར་

རྟོགས་ནས་ཆོས་དེ་ཆད་མར་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བེད་ཤ་བར་ཆད་མས་ངེས་
ནས་ཤིང་དུ་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བེད་ཡང་ཡིན་ཤ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་ངེས་ན་ཤིང་དུ་མ་ངེས་པ་འགལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་
ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། ཤོད་གི་རྟགས་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་
བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རྗེས་དཔག་
ཆད་མར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་པོ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཆོན་
རུས་པའི་མཆོན་བྱ་ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་
དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་སྦྱོན་མེད་ཡིན་ན། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་
སྦྱོར་གཅིག་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཅན་གཏན་ཆོག་ས་དངོས་གྱུར་ནི། །ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྱུ་བ་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་
རིག་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཞེན་རིག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ལྷག་མ་ཅོད་
ཚུལ་ཤེས་བར་གྱིས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། དམ་བཅའ་བཞག་པ།

སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྐྱོན་ས་གསུམ་དང་
བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱོན་ས་གསུམ་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་བཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་
གཉིས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་གཉིས་དང་། རྟོལ་བའི་སྐྱོན་ས་གཉིས་
ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ངོ་བོའི་སྐྱོན་ས་འབྲས་རང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་
ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མི་གཅིག་སྐྱོན་ས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱོན་ས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དེ་དང་། གྲགས་པའི་དེ་གསུམ་བཞག་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་སྐོག་གྱུར་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཡུལ་གིན་སྐོག་དང་། གྲགས་པའི་
ཡུལ་འདོད་པས་བཞག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྐྱབ་ཚུལ་སྐྱོན་ས་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་དང་། དོན་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་དང་། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱི་
རྟོལ་ལ་སྟོས་ནས་དོན་ནམ་མཚན་བྱ་སྐྱབ་དགོས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱོན་ས་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དགག་རྟགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་ཤུགས་
གང་རུང་ལ་སྐྱབ་པ་འཕེན་པས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་བཞག་པའི་བྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
འཇུག་ཚུལ་སྐྱོན་ས་ནམ་གཉིས་སུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོལ་བའི་སྐྱོན་ས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་

དོན་སྐབས་ཀྱི་དེ་དང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་བྱ་བ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་
 ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། མིང་མཐར་དགག་ཆེག་ཅན་གྱི་མེད་དགག་
 ཡིན་ན་འབྲེལ་སྒྲིམ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་
 གང་རུང་ཡིན་ན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་སྐྱབ་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་དོན་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
 ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། གཞི་བྱ་བ་ན་གྲགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
 མ་བཀོད་ན་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་གནས། བྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
 སོང་པའི་ཆེན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་
 པ་གངས་ཅན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་བ་དེའི་ཆེན་བྱས་པ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཆེན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད།
 ཤེས་བྱ་ལ་ལ་རྟག་ཤེས་བྱ་ལ་ལ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟར་འདི་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་དོ། །སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན། དུ་ལྟན་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེན་དུ་ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཡིན།

བཞི་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། གཞི་གྲུབ་ན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། འོ་ན། ཉགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་དེ་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཁས། གོང་གི་མ་བྱབ་མཆོམས་ཀྱི་ཅ་ཉགས་མ་བྱབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་ན་འགལ་ཉགས་ཡིན་པས་བྱབ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། འགལ་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
ན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མ་བྱབ་ན་སྒྲོན་མི་རྟེན་ལ། མ་བྱབ་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་ཉགས་ཡང་དག་གིས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐོལ་
ཚོད་གཅིག་ཡིན་འོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་ཞེས་པས་བྱས་པ་ཉགས་ཡང་
དག་གསུམ་ཀྱི་མཆོན་གཞིར་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞུང་དེ་གཏན་ཆོགས་གསུམ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་གསུམ་ག་ཡིན་པས་དེ་འཆད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱའོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཁྱོད་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་ཆོགས་ལྟར་

སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། བྱ་སྒྲེ། གཏན་ཆོག་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྒྲེ། གཏན་ཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཏན་ཆོག་སྒྲུང་
སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྒྲུང་ཡིན་
ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྒྲུང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྩོད་གཞི་ཁ་ཡར་བ་
ཆོས་དེར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྒྲུབ་ཏྲགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་བྱུང་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན།
བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ལུང་རིགས་དང་འབྲེལ་བར་འཕེན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་འབྲས་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱུབ་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་འབྲེེ་
དངོས་པོ་དེ་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་རང་རྒྱུ་ལས་སྒྲེས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་འབྲེེ་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་འབྲ། རྩ་ཏྲགས་མ་བྱུབ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་སྒྲེན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་
འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་

ན་རང་རྒྱ་ཐོན་སོང་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རྒྱ་ཐོན་སོང་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དུ་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་སོགས། གཞན་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྷ་ལས་
ཆེས་མང་བ་འཛོག་མི་བྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས། འདི་དག་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་སྤྱོད་ཚོལ་གྱི་དཔག་
འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མ་བུན་པར་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་དང་དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར།
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་གྱི་རིགས་ཇི་སྟངས་ལའང་བ་འདི་དག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་འགོད་ཚུལ་གྱི་རིགས་མཐའ་ཡས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་སྟོ། འདི་ཡང་སྟོ་གོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་སྟོ་བརྒྱ་ཕྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཞི་བྱབ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་ན། རྒྱར་
རྟགས་ཡང་དག་གི་རིགས་པ་ལྟར་འགྲེས་ལ་སྐྱབས་ཤིག །རྟ་རྟགས་མ་བྱབ་ན། རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐུ་ལྟ་བུའི་ཚོད་གཞི་དེ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་གི་
རིགས་ཀྱི་ཆོས་དེར་སྐྱབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱབ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་
རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། །འོ་

ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ས་ཤིོ་ཤ་བ་སྟེ་ཨ་ཀ་རུ་དེ་བྲག་རྫོང་གི་ཨ་ཀ་རུ་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞིར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སོགས་ལུང་སོ་སོར་སྟོར། གཞི་བྱབ་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་བྱབ་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སྐར་གྱི་རིགས་པ་བསྐྱེ། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། རྒྱ་ལྡན་དང་དངོས་པོ་དང་ཤེས་བྱ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཚེད་གཞི་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་ཅིག་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་དེར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་རྒྱ་ཅན་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་ན་དང་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག །དོན་དམ་པར་ན་འབྱུང་བ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེན་བྱས་ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་ལྡན་སོགས་ཕྱིར་ཤེས་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། གང་དང་གང་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་ཉིད་དང་། ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི། འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ན་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་གི་རིགས་པ་གོང་ལོག་པན་ཚུན་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་དག་

ལ་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་དཔེར་བཀོད་ན། འབྲེལ་སྒྲིལ་དཔེ་རིགས་པའི་རྟགས་དང་འགལ་དཔེ་རིགས་
ཀྱི་རྟགས་དང་སྐབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་ནམས་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟིན། གཞི་
གྲུབ་ན་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གཞན་དོན་བསྐབ་བྱ་ཡང་དག་ལྟ་བུ་
ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསམ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དོན་སྐབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་བསྐབ་བྱ་ཡང་
དག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་གང་ཟག་
གི་བདག་ཆད་མས་མ་དཔེ་རིགས་པར་སྐབ་པའི་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དཔེ་རིགས་པ་དེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་སོ་སོ་ནས་སྐབ་སྒྲ། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་
ཆོས་ལ་མཆན་ཉིད་གང་རུང་ཞིག་བཀོད་པའི་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དོན་
སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཆད་མས་མ་དཔེ་རིགས་པར་སྐབ་
པའི་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། གཞི་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་ཐ་སྙད་
སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་ནང་གང་ཟག་དུ་མའི་དག་གི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་

ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེ་ཐལ་འགྱུར་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །མི་ཉག་པ་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེ་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱས། འོན། སྤྱོད་ཉག་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་བ་ཅམ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉག་ས་སྤར་བཞིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་སྤར་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉག་ས་བྱབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉག་ས་སྤར་བཀོད་པའི་ཉག་ས་བྱབ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་རང་གི་ཉག་ས་བྱབ་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ། དེས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་བསྐྱབས་ཐེན་ཏེ། སྤྱོད་བདག་མེད་ཏེ་སྐབ་པ་དང་། མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉག་ས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་བདག་མེད་དང་མི་ཉག་པ་གཉིས་དངོས་སྟོབས་ཇེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སོགས། གཞི་བྱབ་ན་གྲགས་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། གང་ཐག་གི་བདག་མེད་ཡང་བྱས་པ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་སྐས་བརྗོད་རུང་ཏེ་སྐབ་པའི་གྲགས་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉག་ས་སྤར་བྱི་ཚོལ་གཅིག་གིས་མ་བཀོད་ན་ཡང་བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དུས་ཀུན་ཏེ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆེན་ཡང་བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐབ་པ་ལ་དུས་ཀྱི་བྱི་བྱེད་པར་མ་བྱས་པ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཞིག་འོག་ཏེ་བྱའོ། །ཁོ་ན་རེ། དུས་ཀུན་ཏེ་བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐབ་

སའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྲི་བ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་
སོང་བའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དུས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚྲོལ་བའི་དབང་
གིས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་ཕྱི་ཚྲོལ་གཅིག་ལ་དེ་སྤྲི་བ་ཀྱི་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་དུ་
སོང་བ་འགལ་ཡང་། ཕྱི་ཚྲོལ་ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་སོ་སོར་སོང་བའི་དུས་འགལ་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རང་དོན་སྐབས་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་མི་འགལ་པར་སོང་ཚུལ་ཤེས་
པར་གྱིས། སྤྲི་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་སྤྲི་མི་རྟག་པར་
སྤྲི་བ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་འགོད་གང་རུང་གང་
ཞིག་ཡོད་འགོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་
ན། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྲི་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་
དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་པོ་རྩ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་
པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་བྱུང་ན། ཡོད་འགོད་ཡིན་པར་བྱད། དུ་
ལྟན་ལ་ལ་ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་
ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྲི་བ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་
འགོད་གང་རུང་གང་ཞིག་ཡིན་འགོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲི་བ་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེའི་ཆེ་
དུ་བ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྲི་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་
བ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྟན་ལ་ཚེས་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྲི་བ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་།
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འབྱུང་བས་དངོས་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཚྱོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྤྲི་བ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྲི་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐབ་
བྱ་ཐམས་ཅད་སྐབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་
ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། བྱས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་
གཙོ་ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་མེད་ངེས་ཀྱང་ཡིན་པ་
བཞག་ཆོག་ན་ཁྱོད་མེད་ངེས་ཡིན་མི་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
པ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་བཞག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་ལ་ཆད་མ་ཡོད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པ་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
འདི་ཉིད་ལས། གང་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་ཆད་མ་ཡོད། རེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། ཁྱེས་གསུངས་
པའི་རིགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་
ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་
པའི་ལོག་ཕྱོགས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་
གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་
ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྤང་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་གོལ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་གཏེ་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐབ་བྱ་ཡང་

དག་ཡིན་ན་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་ཟེར་ན་སོང་། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉག་ས་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་
པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། དེའི་ཆད་མས་
མ་བྱབ་པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆད་མས་མ་བྱབ་པ་ཆོས་
ཅན། དེའི་ཆད་མས་བྱབ་པར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཅ་ཉག་ས་
མ་བྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅ་ཉག་ས་དེར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱིན་ཏུ་མ་བྱབ། དེའི་ཆད་མས་མ་བྱབ་པ་ཁོ་
ཁོ་རང་དུ་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་
གི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་
མས་མ་བྱབ་པའི་བྱས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
བབས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱབ་པ་ཁོ་ན། ཉག་ས་བྱབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་མཆམས་ལ་འོ་ན། བྱས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་བྱབ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་
ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་ས་ཡང་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་དངོས་སུ་འགལ་ལ། དེར་ཐལ། སྤྲ་མའི་ཆད་མས་ངས་ན་ཕྱི་

མའི་ཆད་མས་ངེས་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཉགས་
 གྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱས་པ་སྐྱ་
 བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་སྐྱའི་སྤེང་དུ་བྱས་པ་ངེས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་བྱས་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ་དང་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཉགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་
 འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། རོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་རང་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག །ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་
 སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། ལ་ལ་མ་
 གྲུབ་ཟེར། བྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཉགས་ཡང་དག་གིས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འདི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆོག་སྒྲོན་ཡང་ཡོད་དོ། །འོ་ན། ཤེས་
 བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་
 ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་
 བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱལ་ན་བྱབ་པར་ཐལ། གཞི་
 གྲུབ་ན་ཤེས་བྱས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཆོག་

སྟོན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ན་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྲབ་པར་ཐལ།
རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེ་ཕྱི་ཚོལ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་ཆོས་ཅན། རྟགས་སྟོར་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་དེ་ཁྱོད་བཀོད་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན་བྲབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྟོར་བ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་པའི་རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་ངོས་བཟུང་ནས། ཕྱིར་ཞེས་པས་དེ་རྟགས་
སམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་གྲུབ་ཤི། དཔེར་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བྱས་པ་ངོས་བཟུང་། ཕྱིར་ཞེས་པའི་
སྐས་བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། གཏན་ཆིགས་ཉེ་བར་
འདྲིལ་པ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕྱིར་ཞེས་
སྟོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་ཡུལ་བཤ་ཆེན་གྱི་ཆིག་ལྷག་ཆད་ཅན་མི་མཛད་ཀྱང་
བོད་གན་དག་གིས་ཆིག་ཆོས་ཅན་མང་ངོ། །ཅེས་པར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་སྟོར་བ་ལྟར་སྟངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟགས་ཅམ་བཀོད་པའི་སྟོར་བ་ལྟར་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཅམ་
བཀོད་པའི་སྐབ་དག་ལྟར་སྟངས་ཀྱི་བྲག་པས་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱི་བྲག་པ་སོགས་
ཀྱིས་འདི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐབ་དག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་སྐབ་པར་འདོད་ཅིང་ཚུལ་ཕྱི་
མ་གཉིས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟག་གའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་སུ་ནི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅམ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ་ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་ལྷག་མ་
ནི་སྟོར་བ་མ་བཟོད་པས་དེའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དར་ཁྱིམ་མཐར་འཛིན་གསུང་སེལ་
ལས་ཀྱང་། རྟག་གའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ནམས་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅམ་སྟོན་པ་སྟོར་བ་ཡང་དག་

ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་ལ། གཏན་ཆོག་ས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་
རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་
ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་
སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་
བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞིར་
བཞག་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་
སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད།
དེ་ལས་མང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ།
དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འབྱུང་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་
ན། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །གསལ་བ་སྐྱ་མ་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་
སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་

མ་གྲུབ་ན། སྤྲེལ་ཆུག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རལ། ཡང་ན་ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁྲབ་དེ་སྦྱབ་ལ་སོང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་
ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། སྤྲེལ་ཆུག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་
དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྲེལ་ཆུག་
པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་གངས་ངེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། སྤྲེལ་
ཆུག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་ཤེད་དུ་འཇུག་པའི་ཉག་ས་
ཡང་དག་དང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་གངས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་
ན་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤར་བཞེན་བསྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་
སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་དང་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་རང་གི་ཉག་ས་དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་བསྟེགས་པ་ཡིན་པས་གཤགས་ན་རོ་
ཆ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་

ཐལ། དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་སོ། །འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྲབ་པ་ཁས་སོ། །འདོད་ན། དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདི་དག་ལ་ཆོག་འཁྲི་ཆེ་ཡང་གོ་ཐོབ་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་རིགས་པ་ལྷ་བར་པན་པས་སྒྲུང་ཆུང་མི་བྱ། ཡང་སྒྲ་ཕྱིའི་མཁས་པ་མང་པོས་གཞི་བྱུང་ན་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཏྲགས་ཡང་དག་གིས་ཁྲབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཆོག་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་པར་གོ་སྟེ། སེས་བྱ་ལ་གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་པ་དང་དངོས་སོ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། མ་ཁྲབ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཡ་གྲུལ་ལ་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲ་མའི་ཡ་གྲུལ་དང་། སྒྲ་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་རིགས་སྟོ་ནས་ཕྱི་ན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་ཁོ་ནར་ཟད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་སྟོགས་ཆོས་ཏེ་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ་སྟོགས་དང་། རྣམ་ངེས་
རང་འབྲེལ་ལས། མཆན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་དམིགས་དང་། བདག་དང་འབྲས་
བྱ་ཞེས་བྱ་གསུམ། ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་
ངེས་མ་བསྟན་ཡང་བཤད་མི་རུང་སྟེ། །ཤུགས། རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲངས་ངེས་པ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཆེགས་བཅད་འདིས། མཆན་ཉིད་གྲངས་ངེས་
སྟོགས་འཆད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཚུལ་ཅི་
རིགས་སྟོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཕྱེ་བ་ཆེག་དོན་
གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱབ་
བ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བ་འབྲེལ་ཚུལ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་
བྱ་བ་གཞག་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྐྱབ་བ་མི་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ཆེགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ཆོས་ཀྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་⁽¹⁾ལས། སྐྱབ་རྟགས་ལ་འབྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བས་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཕྱེ་བས་གསུམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ལྟར་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། འདིའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་བ་ཡིན་
ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་དོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་འབྲེལ་པར་ཡང་ངོ་། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་
ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་

ལ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཏུ་གསལ་བར་རྟོགས་སྤོ། །ཁ་ཅིག་
 བ་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོགས་
 རོན་ཞིག་མི་འཛོག་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཁོ་ནར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོགས་རོན་ཞིག་མི་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་གང་ཞིག །ཚུལ་གཞན་གཉིས་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འང་ཆོགས་རོན་ཞིག་མི་རུང་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྷགས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་འཇུག་
 གཞི་ལ་སྒྲ་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོགས་རོན་དང་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྲབ། འདོད་ན། དེའི་སྐྱབས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཆོས་རོན་གསུམ་ཀ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་ནམས་བཏགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲ་པ།

འཕགས་བོད་པའི་གྲུབ་བྱེད་སྤོང་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི། །དག་བྱེད་སྒོ་གྲོས་རལ་པའི་སྤོང་
 ཡངས་ནས། །གྲངས་མེད་རིགས་པའི་སྐྱབས་འཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ། །ས་གསུམ་ངི་མ་འཁྱུད་བྱེད་མཆོད་
 ཡོན་བསྐྱབ། །ཕྱོགས་སྒྲུང་ཇི་བཞིན་རྟོག་གའི་མཐར་སོན་ཀྱང་། །ཕྱོགས་སྒྲུང་ལྟ་བུར་དབེན་པ་ལ་
 དགའ་བས། །ཕྱོགས་སྒྲུང་རིགས་པས་སྐྱབ་བསྟན་ཀྱང་འབྲེལ་ཚུལ། །ཕྱོགས་སྒྲུང་གཞུང་བཞིན་

ཆོག་དོན་མ་འབྲུལ་བཤད། །ཅེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

འདི་ཉིད་ལས། གཏན་ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་
ན། དགག་གཞག་སྒྲིབ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་གཏན་
ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཟེར། མཁས་པ་མང་པོས་གཞི་བྱུང་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱུང་བ་ཟེར། དང་པོ་ལ། འོ་ན། ཆོས་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཚུལ་དང་འགོད་ཚུལ་ལ་ཡིན་
སྐབས་དང་ཡིན་འགོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པ་
སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གཏན་ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཏུ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་སྐབས་ཚུལ་ཡིན་སྐབས་དང་འགོད་ཚུལ་
ཡིན་འགོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། འདོད་ན། ཏུ་ལྡན་དེ་མེ་ཏུ་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ལས། དེས་མཆོད་ནས་ཤེས་པར་བྱ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མ་བྱུང་
པར་ཐལ། གཏན་ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཏན་ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་གི་མཆོད་
ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
ཆོག་སྐར་སྒྲིབ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དོན་ཐོབ་རགས་བཤད་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་ལ་ཏུ་འདི་དེ་སྐབས་ལ་སྐར་
རྒྱའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཅོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་གཞི་བྱུང་ན་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
བྱུང་བ་དང་མཛོད་སྒྲོག་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དག་གཞན་བྱུང་བ་གནས་གསུམ་འབྱེད་པ་སོགས་
སྐབས་མི་བདེ་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་རྟོད་པར་འདོད་དགོས་པས་གཤེས་ཀྱིས་འདོད་དགོས་
པར་སྐར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རྩུས་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཉག་མ་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་དེ་ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀ་བྱམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་
 པའི་ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་མ་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀ་བྱམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་མ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་མ་སུ་མ་བཞོད་པའི་ཆེ་བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་མ་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་མ་སུ་བཞོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་མ་སུ་མ་བཞོད་པའི་ཆེ་ལས་དུས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་མ་ཡང་དག་དང་ཉག་མ་སུ་བཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་མ་ཁས།
 མ་ཁྱབ་ན་དང་འདོད་ན་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉག་མ་ཡང་དག་དང་ཉག་མ་སུ་བཞོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པའམ་འདོད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདི་དམ་བཅའ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་མ་སུ་མ་
 བཞོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་མ་སུ་བཞོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོར་
 ལུགས་སྦྱོར་ཅན་ནོ། །འོ་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་མ་སུ་བཞོད་པར་ཐལ།
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉག་མ་སུ་བཞོད་མཁན་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉག་མི་ཉག་ཅོད་མཁན་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་མཁན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་སྒྲོལ་གཅིག་
 གི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ་སྦྱོར་སྒྲོལ་གཅིག་གི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རི་
 བོང་རྩེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་མ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །བྱས་ཉག་མ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་

རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྲི་མི་རྟག་སྐྱབ་ལྟ་བུར་སྐྱར་ནས་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
དམ་བཅའ་བཞག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲི་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་
མ་ཡིན་པ་དེ་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྐྱར་གི་མཆན་ཉིད། མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ། མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྐྱར་གི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། འདིར་བརྟན་རྟགས་
ལྟར་སྐྱར་ལ་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་དང་། འགལ་བའི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་ཡོད། དང་
པོ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། སྤྲི་རྟག་སྐྱབ་ལྟ་བུའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱབ་པའི་
ཆ་ནས་བཞག་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྐྱར་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་དོན་ལ་
ལྟོས་ནས་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་དང་། ལྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱབ་པའི་དེ་དང་། ལྟོ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
བྱབ་པའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟགས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་བྱབ་པའི་དེ་དང་།
ཆོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་བྱབ་པའི་དེ་དང་། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་ནས་མ་བྱབ་
པའི་དེ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པའི་དེ་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
ལ་རྟགས་མི་སྲིད་ནས་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་ལྟ་ཡོད། ལྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱབ་པ་དུག་བཤད་དེ། ཐེ་
ཆོམ་ཐ་ནས་མ་བྱབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་དང་རྟགས་ལ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ནས་
མ་བྱབ་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་དང་། གཞི་ཆོས་ཐ་
དད་མེད་པའི་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་བྱབ་པ་གསུམ་ལྟེ་དུག་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྟོ་ལ་
ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་བཤད་དེ། སྤྲི་ལྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་། ཕྱི་ལྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་། གཉིས་ཀ་
ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་ཉེ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱབ་པའི་རྟགས་ལྟར་

སྒྲིལ་བཤད་ཆུང་ལ་ཡང་། རིགས་ཐེགས་ལས། སྒྲིལ་བཤད་ལོ་བར་བྱ་བ་དང་ལོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་
 མ་གྲུབ་པ་འཕེལ་བའི་ཆོས་ཟུང་ཡང་རོ། །ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆུང་ལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་འཕེལ་བའི་ཆོས་
 ཟུང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲིལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འགལ་བའི་ཉགས་ལ་
 མཆན་ཉིད་ནི། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་བཤད་སྒྲིལ་བཤད་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་ལ་དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 གྲུབ་ཅིང་བྱས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དེས་རིགས་པ་འབྲེལ་། དེ་ལ་དུ་མ་བཤད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་
 བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱིར་པར་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱིར་པར་འགོག་པ་བཞི་བཤད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་དག་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིལ་བཤད་ཆོས་ཀྱི་བྱིར་པར་འགོག་པ་སོགས་འདྲ་ཡང་གཞན་ཀྱི་
 འདོད་པ་འགོག་ཆུང་ཀྱི་སྒྲིལ་བཤད་དབྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་སྒྲིལ་གིས་འདི་ནི་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲིལ་བཤད་བྱེད་པ་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བྱིར་དེ་
 བྱི་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། ཆོས་ཅན་བྱིར་པར་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་།
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅུ་ཞེས་ཐ་དང་པ་ཡིན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལ།
 མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲིལ་བཤད་སྒྲིལ་བཤད་པ་ཉན་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱིར་
 དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཉགས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་བྱིར་པར་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་བྱི་ཆོལ་གྱིས་མ་
 ངེས་པའི་ཉགས་ཏེ། སྒྲིལ་བཤད་སྒྲིལ་བཤད་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གོ་དོན་ནི། དེ་སྒྲིལ་བཤད་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མོང་བའི་བྱི་ཆོལ་གྱིས་དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་
 མ་མཐོང་བའི་ཉགས་དེ་དེ་སྒྲིལ་བཤད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། དེ་ལ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
 ངེས་པ་སྒྲིལ་བཤད་སྒྲིལ་བཤད་པ་ཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བའི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་པ་འོལ་པོ་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་ལྡན་ལྟ་བུ་དང་།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བ་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཉན་བྱ་ལྟ་
བྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ། གོ་དོན། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་
གཞལ་བྱ་བ་ཀོད་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གོ་དོན། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྡན་ཀྱི་མ་ངེས་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་གོ་དོན་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུང་སྐྱ་ཙོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་བ་ཀོད་པ་ལྟ་
བུའི་རང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་
པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཕྱེ་
ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྡན་ལ་ཡང་
དག་དང་འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་གཉིས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟར་སྒྲུང་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་
བྱབ་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་མཐུན་ཕྱོགས་
ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་འབྱུང་བས་དེ་བཞིས་བསལ་བྱ་རིམ་བཞིན་དུ་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་སྟོན་གཉིས། རྩོམ་མེད་ལྟ་བུ་
ཆོས་པ་གཉིས་དང་བཞི་བསལ་ཞིང་སེལ་བྱའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། འདིར་འགལ་རྟགས་
བསལ་བྱའི་གཙོ་བོར་བཤད། རྩོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་

ནང་དེས་པ་ཞེས་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅམ་དང་དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དང་། དེ་ལ་མེད་པར་
 དེས་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་བཞིས་བསལ་བྱ་བ་ཆོག་ཆེད་དོན་སྒྲིལ་གཉིས་དང་། དེ་
 ལྟར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་བཞི་སེལ་བས་དེ་ལྟར་གྱི་ཉག་མ་དེས་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་འགལ་
 པའི་ཉག་མ་ཀྱང་ཡོད། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྒྲིལ་བ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
 དེས་པ་ཞེས་བསམ། དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་། དེ་
 ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་བཞིས། ཚོད་གཞི་ལ་གཏན་མེད་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཁུབ་བྱེད་དུ་མེད་
 པའི་དོན་སྒྲིལ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་རེ་རེ་སྟེ་བཞི་སེལ་བས། དེ་ལྟར་གྱི་མ་
 གྲུབ་པའི་ཉག་མ་རྣམས་ནི་བཞོག་ཆེ་ཡིན་པས་ཉག་མ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་མ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་མ་
 དེས་པར་ཉག་མ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་མ་ཡང་དག་ཏུ་དེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་ན་འདིར་ལྟར་
 སྒྲུབ་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཆད་མས་དེས་པའི་གོ་རིམ་མ་ཡིན་གྱི་སྟེན་སྒྲུབ་རམ་བཤད་པའི་དབང་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཀྱང་པ་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་སོ་སོར་ཤེས་པའི་དོན་དང་སྟེན་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ལས་ཐ་མར་བསྟན་གྱི་ཆད་
 མས་དེས་པའི་རིམ་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟར་པར་མ་དེས་པར་ཚུལ་
 གསུམ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་དེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གོ་ཐོབ་བྱས་ལ་
 ཚོད་ཆེ་གཞི་ལ་སྒྲུབ་ཤེས་པར་གྱིས། མཆན་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ལ་སྒྲུབ་ཅིག །

གསུམ་པ་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ནི། སྐྱེ་ཉག་སྐབས་ལྟ་བུའི་འགལ་ཉག་མ་ཡིན་ན། ཁོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པས་དངོས་ཁུབ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་དང་། དེ་དེས་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁུབ་དེས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་
 པས་ཁུབ། སྐྱེ་ཉག་སྐབས་ལྟ་བུའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་ཉག་མ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཁུབ་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་པས་ཁུབ་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་སྐབས་པའི་ཉག་མ་

ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཉགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་བསལ་བྱའི་དོན་སྒྲོན་སྒོ་སྒྲོན་
བཞི་གང་རུང་ཞུགས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཉགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེས་
གཞན་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། གསུམ་པ་ཙྰ་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། གཏན་
ཆོགས་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ།

གངས་ཅན་ཉོག་གའི་དབང་ཕྱག་བརྒྱ་ཕྱག་གིས། །

ལུང་རིགས་ནོན་པོའི་རལ་གྱིས་མ་ཆོད་པའི། །

ཡང་དག་ལྟར་སྒྲང་ཉགས་ལ་སོམ་ཉིའི་སྒྲོག། །

ཆེ་བལ་རིགས་པའི་རྩོམ་སྤུམ་བརྒྱར་བྱས། །

ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱང་མི་མཐོང་གཤེས་ལུགས་དང་། །མགྱིན་མཆོར་གནས་ཀྱང་ལྷང་དཀའི་
སྒྲན་ཆོག་དག། སྒྲོབས་འབྱོར་རྒྱལ་པས་ཐོབ་མིན་མཁས་པའི་རྒྱ། །སྐྱ་སྒྲོན་མས་བྱིན་ཨ་ཏོ་འདི་
སྐལ་བཟང་། །གསལ་གསལ་དེ་བྲལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སྒོ་བཞིན། །སྒྲོད་སྒྲོད་མ་འཁྱལ་ཀྱི་ཤེས་ཅེ་མོ་
ལྟར། །འགྲིགས་འགྲིགས་ཆོག་དང་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱངས་ཀྱིས། །ཞིབ་ཞིབ་དཀའ་གནད་མ་ལུས་
ངས་འདིར་བྱེ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཆོགས་བཅད་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སོ་སོར་འཆད་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། ཀྲང་པ་དང་སོ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་། བཞི་
 པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་གསུམ་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་ཡོད་དེ།
 ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱས་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་ཞེས་པ་དེ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །ཅེས་
 སོགས་ལེ་འུ་ལྷག་མའི་གཞུང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་རྣམ་
 གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ཏྲགས་
 ལས་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་
 གཞན། །ཞེས་པའི་དོན། རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་
 བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་དོན་རྒྱས་པར། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཞེས་སོགས་ལེ་འུ་ལྷག་མས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་དམ་ཡང་ན་མ་འབྲེལ་
 པའི་སྟོན་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཀྲང་པ་གཉིས་པའི་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་མི་འབྱུང་ན་དེ་གངས་ངེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤད་དུ་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་འབྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཀྲང་པ་གསུམ་པའི་རྒྱས་པ་ཤད་དོན་
 མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ན་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་གཞུང་
 མ་འབྲེལ་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། ཀྲང་པ་གཉིས་པའི་ཞེས་
 པ་ནས། གསུམ་པའི་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་གཞུང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མི་
 ལྟོས། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། སྟོན་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། གཏན་ཆོག་གི་ཉི་མུལ་གསུམ་ལའང། སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱིར་ཚུལ་གཉིས་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅུས་ལ། རྒྱ་ལ་ཞེས་སོགས་གཞུང་འདི་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་དང་
འབྲེལ་བ་རྒྱས་བཤད་གཏན་ཆོག་གི་སོགས་དང་མཐུན་པར་སྤྱར་བས་གཏན་ཆོག་གི་ཉི་མུལ་
དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་མེད་དེ། གཞུང་གི་སྤྱིར་ཚུལ་གཉིས་པ་
ནི། ཞེས་པ་ནས། དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། འོན་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཞུང་སོ་སོར་
བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བཤད་མ་ཐག་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱིས་
རྟགས་གསུམ་ཀྱི་གངས་ངེས་དང་དེའི་མཆོད་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། གཏན་ཆོག་གི་ཉི་མུལ་
ཀྱིས་དེ་དག་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོན་དེ་གཉིས། ནས། རྒྱ་
མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། གཏན་ཆོག་ས། ཞེས་པའི་
དོན་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། བརྟེན་
ཆོས་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཏུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་
དང་། རྒྱ་སྤྱིར་ལས་ནི་རྒྱ་ལེས་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་ལྟར་གྱི། རིགས་ནི་མཆོད་
མ་དག་ལས་ཤེས། ཞེས་པས་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པ་དང་། རྒྱ་
སྤྱིར་ལྟོ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྱི་ཐང་ལ་རྒྱ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པ་དང་། སེམས་སྟན་རྒྱང་ལ་ཉན་
ཐོས་ཐེག་པའི་ཆོས་བཤད་པས་མཆི་མ་དང་སྤྱི་ལྟོ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་དང་།
ར་རྒྱལ་དང་གཅིག་སྤྱར་དགའ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་བཤད་པས་བ་སྤྱི་ལྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱིས་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་དགའ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པས་སྟོང་
རྩེ་ཆེ་བས་སྤྱི་ལྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཏུ་སྒྱུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་

ནམས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དངོས་བསྟན་ལ་ཡང་ཀུན་ཉོན་
 དང་ནམ་བུར་སྟོན་གས་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་དཔག་མེད་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིའི་མཚན་
 མ་ནི་ཏྲགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ་ཏྲགས་སམ་མཚན་མ་དེའི་སློན་ས་བཏྲགས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སློན་ས་ལུང་མ་བསྟན་བཏྲགས་ཚུལ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱང་ཡོད། དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱང་ཡོད། བྱང་སེམས་སུ་སྐྱབ་པའི་དེ་ཡང་ཡོད། ཆགས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་དེ་
 ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་
 སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སློང་པའི་ས་ལས། ཏྲགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་རམ་སྟོན་
 མཐོང་བའི་མངོན་ཚན་དང་མཚན་མ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲེལ་བ་ལས། དུལ་མངོན་པར་བཏྲགས་
 པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རུ་མཚོན་ལས་ཤིང་རྟ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། རུ་བ་ལས་མེ་དང་
 རོག་དང་རུ་ལས་བ་ལང་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཏྲགས་ལས་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་བཏྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་དང་། ལྷག་མ་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཞིང་། མདོར་བསྟན་གྱི་མངོན་ཚན་
 དང་མཚན་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་མཚན་གཞི་རུ་མཚོན་དང་དུ་བ་དང་། སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ་
 སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་འདོད་ཆེ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་
 དེ་ལྟར་གྱི་སྟེ་པོ་དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དམ་
 པའི་ཆོས་ཉན་འདོད་ཆེ་བ་དང་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་གྱི་དེ་དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེ་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་། སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ་ལས་དད་པ་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་བྱབ་སྟེ། མི་བཟོད་པའི་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་དེས་བྲངས་པའི་སྟན་སྒྲ་དང་།
 གཞན་དོན་ལ་སྟོ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤར་བ་མ་འཆུམ་པ་དང་། འབྲམ་སོགས་

ཀྱི་ཟབ་དོན་གྱི་དགོངས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྟགས་ལྟས་དེ་ལྟན་གྱི་སོ་སྐྱེ་བྱང་
སེམས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྡེ་ལས། སྤྱིང་བཅེ་བ་དང་། སྟན་
བར་སྐྱ་བ་དང་། སྤར་བ་མ་འཆུམ་པ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་དགོངས་པ་ངེས་བར་འགྲེལ་བ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ས་སོགས་ལས་བཤད་
པ་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ན་ཆོག་ཟེན་ཅམ་གྱི་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུ་ལྟན་གྱི་རྟགས་གཅིག་བྱས་ན་ཡང་རུང་
ངོ། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྡེ་ལས། རྒྱུ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་ཙམ་འདྲི་བ་དང་ཅེ་བ་དང་ཙམ་ཅེ་ཆེ་བ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་
ཀའི་མཐར་སྐྱར་རོ། །ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། མཚན་དཔེ་གསལ་ལྟོགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་རྟགས་སམ། མཚན་
དཔེ་དང་མཐུ་བསམ་མི་བྱུང་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
རྟགས་བཞི་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྡེ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱང་
བཟང་པོ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་།
མཐུ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྐྱབ་ན་སྤར་ལྟར་དང་དངོས་
ཟེན་ལ་བྱང་བར་ལྟ་ཀ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་བ་ལྟར་བྱས་ནས་ལྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལྟ་བུ་འོ། །འདི་ཡང་སྒོ་གསར་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་གེ་སར་
བྱེ་བ་བཞད་པའི་འོད་ཟེར་དུ་སྒྲོས་པ་ལགས་སོ། །

དོན་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་འདིར་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ལ་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་ལ་རང་
བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། འདི་
ཉིད་གཉིས་པར། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོའི་སྒོ་དག་དང་། །ཞེས་པས་

བཤད། རྒྱ་སྤྱི་ལས་རང་ལྷོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཉིས་པ་
 ལས། དེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི་རྒྱ་ཅན་ཉིད་གྲུབ། །ཅེས་བྱང་། རྒྱ་ཁྱད་
 བར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་
 བོའི་སློང་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། འདི་
 ཉིད་ལས། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་ཏྲོགས་པ། རྒྱ་ཆོས་
 རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བྱད་ཤིང་འབྱར་བ་བཞིན། །ཞེས་བྱང་། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 འདི་ལྟ་ཁོ་ནར་མ་དེས་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བདོ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་
 རོ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཆོགས་སོགས་སོ། །འདིར་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་
 བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཁྱད་པར་
 ཀུན་ཉོན་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། དེ་རྒྱུག་བྱེད་ནམ་བྱང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞར་བྱང་རྒྱང་འཕེན་
 ཀྱིས་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་གངས་ཅན་དང་དབང་སྤྱག་པ་དང་། ཁྱབ་
 འཇུག་པ་དང་སྤྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཏྲག་པ་དང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བྱ་སྤྱི་བར་འདོད་པ་
 དང་། སྤྱི་བའམ་བད་སྤྱོད་པའམ་ལུང་སྤོན་པ་ཁ་ཅིག་མེ་མེད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཡང་དུ་བ་
 ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྲོག་ཀུན་བཏགས་དུ་མ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ལུ་ལྷང་བའི་
 བདོ་ལས། སྤྱི་གྲ་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་བྱས། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་
 ཆང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་གྲ་མངོན་པར་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དེས་པར་བརྒྱང་བ་ལས་བདེ་འགོའི་རྒྱ་ལས་དང་འབྲས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྱི་ཞིང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་

རྟོགས་པ་ཡང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་གིས་
མི་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་མ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་
བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་
པའི་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད་དང་། ཉགས་ཆོས་དོན་
གསུམ་དང་། འསྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཉགས་གང་
ཞེག་།དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་གྱི་གཟུང་བྱེད་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཞེས་
བྱེད་པ་དག་ལ། དུ་བཙུག་ཅན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་རྩས་སུ་
མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། མི་ཉག་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གཉིས་རྩས་སུ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་ཉག་
པ་གཉིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་
ཉག་པ་གཉིས་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་
རྩས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་། དུ་བའི་ཉགས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
བྱེད་ཆོས་ལ་མེ་ཁོ་ན་འཛོག་ཅིང་མེ་ཡོད་པ་མི་འཛོག་ཟེར། ལ་ལས་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཉགས་གྱིས་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཆོས་ལ་དུ་ཡོད་དང་མེ་ཡོད་ཁོ་ན་འཛོག་ལ་མེ་དུ་གཉིས་མི་
འཛོག་ཟེར། དེ་དག་ལ་འོ་ན། དུ་བའི་ཉགས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ལ་མེ་

དང་ཏྲགས་ལ་དུ་བ་བཞོད་ཀྱང་འཁོད་ཚུལ་ཡོད་འཁོད་ཡིན་ཞེས་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་གཉིས་ཀའི་འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་མེ་ཚོས་དང་དུ་བ་ཏྲགས་ལ་འཁོད་ཀྱང་ཡོད་འཁོད་བྱས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིབ་དག་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། ཚང་མང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་ཅེས་པའི་སྒྲིབ་དག་འདི་དེ་འབྲའི་སྒྲིབ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་ཐིགས་ལས། འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཞི། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཚང་མང་བཞིན་ཏེ། འདི་ནའང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིབ་དག་དེ་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དག་དང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སོར་ཞོག་ཅིག་བྱ། །ཡང་ཁ་ཅིག །དུ་བ་ཡོད་པ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འོ་ན། མེ་ཡོད་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པ་མེ་ཡོད་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། འདོད་ན། མེ་ཡོད་དུས་དང་དུ་བ་ཡོད་དུས་སྤྱིར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། བདག་སྒྲེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བའི་རྒྱ་མེ་ཡོད་དུས་ན་དུ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དེ་རིང་སྒྲེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོ་བོས་མེ་ཡོད་པ་དང་དུ་བ་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དུ་བ་དང་མེ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་འཛོག་མ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲིབ་

བྱའི་ཆོས་དང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ལ། དག་ག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་
དག་ག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ཅིང་། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལ་འབྲུལ་ནས་རྟོག་
གའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ཞི་འཚོས་སེལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་འགོག་ཅིང་མ་ཡིན་དག་ག་དག་ག་པ་མིན་
གསུངས་ཤིང་། གཞན་དག་གིས་མ་ཡིན་དག་ག་དག་ག་པ་ཡིན་པར་བྱགས་གཏད་ནས་དག་ག་པ་
གཉིས་གང་རུང་ཞིག་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དག་ག་རྟགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་
པ་སྡོན་དང་བར་དང་བྱིས་སུ་སྒྲ་ཆོགས་⁽¹⁾བྱུང་ངོ་། །

འདི་དག་ལ་འཕགས་ཡུལ་པའ་བྱབ་ཆེན་པོ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་
རིགས་ཀྱིས་མཚོན་པ་རེ་དབྱེད་ན། འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དག་ག་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
བརྩུང་བའི་མི་རྟག་པ་དག་ག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན། མི་
རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དག་ག་པར་ཐལ། དངོས་མིང་ལ་དག་ག་ཆོག་སྐྱར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེའི་མི་ཞེས་པ་དག་ག་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འགོག་གོ །ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
རྟགས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དག་ག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་པའི་རང་ཅན་དེ། གཟུགས་སོགས་ལྟ་རང་དུས་འདས་མ་ཐག་ཏུ་
མི་གནས་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དུས་འདས་མ་ཐག་
ཏུ་མི་གནས་པ་དག་ག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་རྩ་རིས། སྦྱོར་བའི་གང་
ཞིག་གང་གི་ཆེ་འཛིག་པའི་རང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་

1 པར་ཐངས་གཉིས་ལ། འབྱུང་ངོ་། །

ན། མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་དུས་
 ན་འཇིག་པའི་རང་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏུ་བ་དེ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་
 བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས་ལ། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
 ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཅིག་བྱུང་ན་ཡང་དགག་ཏྲགས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ།
 ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཏུ་བ་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏུ་བ་ཏྲག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། །ཤུ་ཀྱའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ལས། སྦྱོར་བ་
 ཡང་གང་དང་གང་ཉེ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་
 གྱུར་བ་ནི་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན། མེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚུལ་སོགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་འཕེལ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །ཉེས་་
 པ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ཉེ་བ་ལས་ཀྱང་ཉེ་བ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་
 པ་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་
 ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་པ་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེ་ལྟ་བུ་

མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་བྱམ་པ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སོགས་བྲ། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་
གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱང་འབྲེལ་ཅན་
གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་གསུམ་དུ་
བྱངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་
དུ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །མ་ཁྲབ་
ན། ཁྲབ་པ་བྱུབ་ཅིང་འདོད་མི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡང་
དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཆོས་སུ་བཞུགས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པས་ན་
གསུམ་དུ་བྱངས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རྩ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་
པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་འཐད་
ལྡན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པར་བྱང་པར་མེད་པ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་གཏན་
ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཉིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཆོགས་
རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན་དེ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་གཏན་
ཆོགས་ལས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་དེ་ཐ་དད་
པས་གཏན་ཆོགས་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིས་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་སོགས་
ཀྱིས་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་གཉིས་ངོ་བོ་འཕ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་
པ་གཉིས་ཡོད་ལ། བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཐ་མི་དད་དེ་གཉིས་འགལ་བས་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་
བོའི་སྟོན་ནས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་གསུམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་རྟགས་
ཡང་དག་ལ་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་མི་དབྱེ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་དབྱེར་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་ངོ་བོ་སོགས་ལ་སྤྲ་རགས་དུ་མ་འབྱེད་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུ་མ་མེད་དང་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་རྟག་པའི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཞི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ལ་སྤྲ་རགས་འབྱེད་མི་སྐྱབ་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྲ་མ་དབང་མངོན་ཀྱི་བྱེད་པས་འབྲུབ་པ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱགས་རྩི་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆོས་གཉིས་ཀར་མེད་དགག་ཅིག་དགོས་པས། མེད་དགག་གང་ལ་ཡང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མེད་པས་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཉགས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་སུ་འགོད་རྒྱ་ལ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་རེ་བྱས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་རེ་སྐྱབ་པའམ། གོ་བར་བྱེད་པས་ན་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་སྐྱབ་ཉགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་རྟོགས་པའམ་གོ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས། གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་སྟེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཀོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །རང་འབྲེལ་དང་འཐད་ལྡན་ཀྱི་ལུང་བྲངས་མཚམས་གཉིས་

ལ་མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་པའི་རང་ཅན་ཉགས་ཀྱིས་གཟུགས་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཀོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཞིག་བཀོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོད་པ་དངོས་སུ་བགག་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་སྟེ།

གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ལ་སྐྱབ་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱབ་པར་དགག་བྱ་དེ་བཅད་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཅིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་གི་དོན་དང་། སྐྱ་མ་འབྲས་རང་གི་ཉགས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་བཀོད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ་གཙུག་ཆེ་བས་ན་སྐྱབ་ཉགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་ཉགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་གང་ཞིག །སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་བ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ལས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིས་ནི་ཞེས་སྐྱ་བྱུང་བྱེད་ཀྱིས་མཆོན་ནས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཤད། དངོས་ལ་ཞེས་པས་རྩོད་གཞི་དངོས་པོ་དང་འང་སྐྱས་དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་པོའི་ཆ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་གང་མི་སྐྱབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་མ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་ལའང་འབྲས་བྱ་དང་བྱུང་བྱའི་དངོས་པོའི་ཆ་ལས་

སྒྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་པ་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་སྡེ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྒྲུབ་
 པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྡེ་མ་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གིས་དངོས་
 སུ་སྒྲུབ་པ་དང་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། མ་ཡིན་པའི་སློན་ནས་དགག་པ་སྒྲུབ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་སྒྲུབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་
 ཐལ། སྡེ་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་དང་ས་བཅད་ཆེན་མོ་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ས་བཅད་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་མེད་དགག་གི་
 དོན་དང་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྡེ་མ་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་
 སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་བཟུང་ན་ཡང་
 །འུགས་ལ་དགག་པ་ཞིག་བཟུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པས་མཆོན་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་ཡང་མེད་དགག་ཁོ་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་ལས། དེ་
 ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་
 མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་
 འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་བའི་རིག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་མེད་དགག་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། འདིར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བ་སྒྲུབ་

པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་རྟགས་ལ་སྐྱབ་
རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་
ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་སྔ་མ་སྐྱབ་
རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཀྱང་བྱུང་ལ། ཕྱི་མའི་དཔེར་བརྗོད་ལ་མེད་དགག་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་བྱས་པ་བཙུ་གཉིས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བའི་རྟགས་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ལ་སྐྱབ་པ་གཙོ་
ཆེ་བའི་དགག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་
སུ་བཟུང་ན་ནི། དེ་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་པ་
གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་ལ་མེད་དགག་ཅིག་
དགོས་པར་ཐལ། ཚོད་གཞི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་བཟུང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་བཞི་
པ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་
འགྲེལ་པར་ལྟ་དབང་སྒྲོས། མི་དམིགས་པ་འདིས་དངོས་ཏེ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་
དགག་པ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གི་སྐྱ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན།
ཆ་ནི་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པ་ཅན་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་འདིས་མ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱི་སྤུང་མོང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་
ན་ཞེས་པའི་དགག་ཚུལ་དང་དགག་རྒྱ་ཅི་འདྲ་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། ཆ་ནི་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་
ཆ་གང་ཡང་དངོས་ལྷགས་དང་སྐྱབས་ཐོབ་གང་གིས་ཀྱང་མ་འཕངས་པ་དང་། ཁས་ལེན་པ་དང་དམ་

བཅའི་ཡུལ་དུ་མེད་པར་དགག་པ་ཅམ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན།
 ལུང་དེའི་མཐུག་ཏུ་རྒྱ་དང་བྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་གིས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་མ་དམིགས་པ་སྒྱི་ལ་འཆད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པ་དང་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱིས་བྲབ་ལ།
 མ་དམིགས་པ་གཞན་ལ་དོན་སྐྱབ་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་བཀར་ནས་བསྟན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལེའུ་བཞི་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་དང་། བྲངས་མ་ཐག་དེའི་མཐུག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་
 དང་བྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་གིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་དང་མེད་པའི་
 ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་
 འབའ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་འདིས་རྣམ་བཅད་ཀྱང་ཞེས་པར་གྱིས། གཞན་ཡང་མ་
 ཡིན་དགག་ཅམ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དགག་རྟགས་
 ཀྱིས་མ་བྲབ་པར་ཐལ། རྟགས་གསུམ་གྱི་སྔ་མ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་སུ་
 མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པའམ་དེ་མི་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་དགག་པར་སྐྱབ་པ་གང་རུང་
 གིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དུ་བས་ལ་ལ་
 རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་
 བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བཞི་པའི་མཐུག་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་
 གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས་དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། སྔ་མ་དག་གིས་ཉེ།
 རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་དག་གིས་དོན་གཞན་གྱིས་དཔེན་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་མ་
 ཡིན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཅམ་
 ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་དང་པོའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ཤུ་ཀློས།
 གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་

བ་སྟེ། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ཚུང་བ་ལས། གཏན་
ཆོག་ས་གཉིས་ནི། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་པོ་ཞེས་པའི་རྣམ་
བཅད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ནི་དགག་པ་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་ན་ཡིན་
ཞེས་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དེས་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་
པ་སྐྱབ་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་མ་ཡིན་
དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྩུང་བའི་དགག་ཉགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་
བར་འདོད་མི་རྩས་ཏེ། རྒྱུས། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། ལུང་དེས་གཏན་ཆོག་ས་གསུམ་གྱི་མི་དམིགས་པ་གཅིག་བྱ་ཁོ་
ན་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་པ་བརྩུང་བའི་འབྲས་རང་གི་ཉགས་ཡང་
དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལ་དགག་པ་བརྩུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་
དངོས། འཁོར་གསུམ། གཟུགས་སོགས་གཉིས་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་
ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་
དངོས་པོ་དེ། གཟུགས་སོགས་གཉིས་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། ལྷ་མ་འབྲས་རང་གི་ཉགས་ལ་འད་དགག་བྱ་
བཅད་པ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྩུང་བ་ཡོད་ཀྱང་དགག་བྱ་བཅད་ཅུ་ཆོས་སུ་བརྩུང་བ་
བྱས་པའི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་ཉགས་མེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུས། གཅིག་ཁོ་

ན་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་གསུམ་ལས་དགག་ཏྲགས་
 དང་སྐྱབ་ཏྲགས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 པཎ་ཆེན་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། གཅིག་ནི་དགག་པ་གོ་བར་
 བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །དགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པར་བཞུ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིས་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་པའི་དགག་པ་མེད་དགག་
 ལ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཤིང་ཀར་ནུས་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེས་ན་སྤྲུལ་མས་
 བྲེ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་མང་བའི་ཕྱིར། ཡང་འཕགས་
 དུལ་གྱི་པཎ་ཆུང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་
 དགག་ཅིག་དགོས་པར་ཐལ། མེད་དགག་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་མེད་
 ཅམ་ཡང་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲུལ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཐར་པ་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་པའི་རྟོག་གི་
 སྐད་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོར་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་
 དམིགས་པ་བརྗོད་ཀྱི། མེད་པ་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པ་ལོག་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བྲེ་རང་ཉིད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་དང་། འདིས་སྤྲུལ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་བྱ་བུང་བ་ཆོས་དང་ཏྲགས་ལ་སྐྱར་བ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆེ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཆེན་
 པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་ཆེས་མང་ལ། རྒྱ་ན་ཤེས་ཀྱང་། ཕྱི་མ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པར་བཀོད་པ་
 ཡང་དེ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་དག་རྗེ་རྒྱ་རིའི་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བར་མཛོན་ཅིང་བོད་ཀྱི་དབྱུ་ཆད་པ་
 མང་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སྤེ་བདུན་ཅ་འབྲེལ་ལས་དགག་ཏྲགས་
 བཅུ་སོགས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དགག་གཅིག་ཕྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་རྣམས་

དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་ཁྱད་པར་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐུ་པའི་བསྐུ་བ་
བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་མི་རུང་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་སོགས་དུ་
མས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གང་གི་འང་ལུགས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཕྱོགས་སྒྲའི་དོགས་སྒྲོང་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འོ་ན། གང་ཟག་དང་
ཆོས་ལ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མ་སྐུ་ཅེས་སྐུ་བ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེས་དང་།
དེ་དགག་པ་ལ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱིས་བ་ནས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉིད། རང་བཞིན་མེད་པ་སྐུ་བ་ར་འདོད་པར་བྱ་ཡི། ལུང་ལ་བརྗོད་
བྱ་དང་། ཤེས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་། རྟགས་ལ་བསྐུ་བ་བྱ་མེད་ཅེས་སྐུ་བར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་
པས་རང་བཞིན་བཀག་ཅམ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐུ་བ་པ་མིན། ཞེས་སྐུ་བ་ནི་དབུ་ཆད་གང་གི་
རིགས་པར་མི་སྤང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་
པའི་རྟགས་ལ་སྐུ་བ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ནི་སྐུ་བ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དགག་པ་ཡིན་
པར་སྐུ་ན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་སྐུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཁྱད་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐུ་བ་པ་
གང་རུང་བཟུང་བའི་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་སྐུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་
ཆོས་ལ་སྐུ་བ་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་མི་འཕེན་པར་དགག་བྱ་བཀག་པ་ཅམ་བྱེད་པའི་ཆོས་
སུ་བཟུང་བའི་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་དེ་སྐུ་བ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐུ་བ་པ་ཡིན་
ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཤ་ཆེན་
ཤུག་སྒྲོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐུ་བ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་

སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ་དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆོགས་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གསལ་བ་འདི་ལ་མ་ཁྲབ་བྱས་ཆེ་མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པས་སྒྲེགས་བམ་བྱུང་གི་འདིམ་གོང་ལྟ་བུ་དག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། འདིར་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་བཟུང་ཡང་
 རྒྱགས་ལ་དགག་པ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་གི་དངོས་རྒྱགས་གཉིས་
 ཀའ་དགག་པ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་། སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་འཕེན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དངོས་འགལ་སྐྱབ་སྟེ། འོ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་རྒྱགས་གང་ལའང་སྐྱབ་པ་ཞིག་མི་
 འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྦངས་
 ཀྱིས་བྱུང་། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དངོས་པོ་
 དངོས་རྒྱགས་གང་རུང་ལ་མི་འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་
 ཡང་། འདི་ལྟར་སྐྱབ་དག་གིས་མི་ཉག་པ་དགག་པར་མ་ཤེས་པས་ནོངས་པས་རྒྱས་པར་ལོག་
 ཏུ་འགོག་གོ། །འདི་ལ་ལུང་རིགས་མང་མོད་ཡི་གེས་མི་ལངས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་
 མཁས་སྒྲུན་གྱི་རྟོག་གོ་བ་འཁྲལ་པའི་ཆང་གིས་སྤྱོད་པའི་ལག་ལྟན་དག་གི་ལོག་པའི་ང་རོ་བརྒྱུག་
 པའི་ཆེད་དུ། ལེགས་བཤད་གདོང་ལྡེ་ངར་སྐད་རུང་ཟད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་པོད་ཀྱི་ཟོལ་
 རྩོད་གྲིས་ཀྱང་མཁས་པར་བགྲང་བ་དང་གསུང་རབ་ལྟ་བུ་ལ་མི་པན་པས་ཐོར་ཅིང་རིགས་པའི་
 དབང་རྒྱུག་གཉིས་ཀྱི་དོགས་པ་ཙམ་བཤད་ན། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རང་གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་
 འདིའི་འབྲས་ཉགས་དུ་བས་དབག་བྱར་མེ་ཁོ་ནར་རིགས་ཏེ། དུ་བ་དང་མེ་ལྟན་ཅིག་པ་མི་འཁྲལ་
 ལ། དུ་ལྟན་གྱི་ས་སྤྱོགས་ལ་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། ཆང་མ་མདོ་ལས། ཁ་
 ཅིག་གཏན་ཆོགས་མི་འཁྲལ་པས། ཆོས་གཞན་དབག་པར་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་ལ་འོ་

ན། ཉགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །དུ་བའེས་ཙམ་གྱི་
མེ་ཡང་ཆད་མས་འེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་མེ་འེས་
བ་ལ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་འེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་འེས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་སྟེ་དཔག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མེ་ཁོ་ན་དཔག་བྱ་ཡིན་ལ་དེ་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་འེས་
བ་ན་འེས་ཟིན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། ཆོས་ལ་གཏན་ཆོགས་གྲུབ་ན་ནི། །དེ་ཡིས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་
དཔག་ཅེས་སོ། །འདིས་ནི་ཉགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་
ན་ཡང་དགག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ནས་རིགས་པ་ཤེས་པར་གྱིས།

ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བྱི་ནང་གི་རྟོག་གེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
དཔག་བྱར་ཅོད་གཞིས་སྟོགས་དང་སྐྱབ་ཆོས་མེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་ལྷན་གྱི་ས་སྟོགས་དང་མེ་དག་བྱི་ཆོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་འདོད་
ཚུལ་འཆད་པར་ཆད་མ་མདོར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག་གྲུབ་བྱིར། །འབྲེལ་བ་དཔག་བྱར་ཁ་ཅིག་
འདོད། །ཅེས་སོ། །དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ལ་དང་། ཆོས་མེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་
བ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་འང་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་
ཡོད་དོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ལྟར་གྱི་ལྷན་འབྲེལ་དང་འདུ་འབྲེལ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་མ་མདོར། འབྲེལ་བ་འང་གཉིས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་
ལས། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱི་མེའམ་དུ་བས་འབྲེལ་བ་
ལོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ལ་ཡོད་འགོད་མི་རུང་
སྟམ་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་སྟམ་དུ་མི་འཇལ་བར་ལ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་འོ་སྟམ་དུ་འཇལ་བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་དཔག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བ་བཟོད་པའི་ཆེན་དུ་
 ལྷན་གྱི་ལ་དང་མའི་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མའི་ཞེས་དུག་སྒྲ་བྱས་ནས་བཟོད་རིགས་
 བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུ་ལྷན་
 གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཞེས་ཆོས་ལ་མེ་ཞེས་ནས་དབྱེ་དང་པོ་ངོ་པོ་བཟོད་པ་བྱས་ནས་
 འགོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་ཐུན་གྲུབ། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུག་པའི་སྒྲ་དུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེའི་
 རང་འབྲེལ་ལས། །འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པའི་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་མའི་མེ་འདི་
 ཞེས། དུག་པའི་སྒྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་ཞེས་དང་། གང་གི་འབྲེལ་བ་ནི་མེ་འདི་ལ་ལོ། །ཞེས་དང་པོའི་
 སྒྲས་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་གཞི་ཆོས་ཉགས་གསུམ་དང་འགོད་ཚུལ་ལ་
 དེས་བ་ཆེན་པོ་སྟེར་བས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་དང་ཡོད་འགོད་ལ་འབྲེལ་ནས་ཁ་ཅིག་
 བ་རེ། དུ་བའི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་འགོད་ཚུལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འགོད་པས་བྱུང་བར་
 བ། འོ་ན་རང་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལ་འདི་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་འགོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དུ་བ་
 ལས་ཞེས་བ་འབྱུང་བྱུངས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་པ་དང་དུ་བ་
 འབྱུང་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བ་འབྲེལ་བ་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྟོག་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་བ་རེ། དུ་བ་དུ་ལྷན་
 ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་
 པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱོད་གྱིས་འདིའི་བྱར་གྱི་ཕྱོགས་རྩོད་གཞི་དང་དེའི་ཆོས་
 ཞེས་མི་ལྷན་ནས་གཙོད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྷན་
 པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྷན་ལ་དང་ངོ་པོ་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་རྩོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་ངེས་ཅ་བའི་རང་འབྲེལ་

ལས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་གཏན་ཆོག་གས་ཡིན་ན། འོ་ན་དེ་དེའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་⁽¹⁾ འགྱུར་ཞེན་ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ལས་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལ་དང་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་
ན་ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལའི་ཆོས་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་དང་ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་
བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཡུག་བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་དུ་ལྟན་ལ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ།
དུ་ལྟན་ལ་དང་ཁྱོད་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁར་
གཞོང་དང་དེའི་ནང་གི་རྒྱ་སོགས་བཞིན། བྲབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དང་དུ་ལྟན་ལ་དོན་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་རྟེན་བརྟེན་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་སོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་རྟེན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འབྲས་བུ་གང་དང་གང་རྒྱ་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞེས་པའི་རྟེན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བུའི་ཆོས་དང་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བུའི་ཆོས་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
བསྒྲུབ་བུར་བྱེད་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། འདོད་ན། མེ་ཆོས་ཅན། མེ་ཆོད་མས་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བུའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བུའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དུ་ལྟན་
ལའི་མེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བུ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། འགྱུར་ཞེས་གསུངས།

སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ཚད་མས་ཉགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་མེ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚ་ཞིང་སྟེག་པ་སོགས་ལ་སྒྲོར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རེས་འགའ་བ་དེ་ཉེར་ལེན་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྤྱི་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་
 པའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་བྱམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་མེད་རྗེས་
 འགོ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རེས་འགའ་སྤྱེ་བ་མེད་དོ་ཟེར་ན། འོ་ན་སྤྱེ་བ་མི་
 སྤྱིད་པར་ཐལ། རེས་འགའ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད། ཉག་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྤྱེ་དེ་གཉིས་
 གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱེ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་ཉགས་དང་པོ་ཁས། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱི་སྤྱེ་བ་ཐུག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལན་རེ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རེས་འགའ་
 སྤྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱེ་ལྡན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རེས་འགའ་སྤྱེ་བ་དང་ལན་རེ་སྤྱེ་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པ་འཕམ་བསྐྱར་ནས་སྤྱེ་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རེས་འགའ་བ་དང་རེས་འགའ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། རེས་
 འགའ་བ་མི་སྤྱེ་ན་རེས་འགའ་ཡང་མི་སྤྱེ་བས་འབྲས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་འདོད་ན། བདག་སྤྱོད་དང་
 གྲ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་
 སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རེས་འགའ་སྤྱེ་
 པའི་དངོས་པོར་ཚད་མས་རེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་
 ཀྱི་ཕྱང་པོ་རེས་སྤྱེ་བར་ཚད་མས་རེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱེ་བར་ཚད་མས་

ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་
ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་གོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག །རང་གི་དམིགས་རྒྱུ་མེད་ན་མི་སྦྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱོད་སྤྱང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་
རྒྱུ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་བྱད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། འབྲེལ་བསྐྱབ་
ལ། དེས་སྤོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཤགས། ཡང་ན། སྤོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན། མི་སྦྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཐལ། སྤོན་སྤྱང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱིང་བྱ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་
བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་
ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་བྱས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྱོད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བྱས་པའི་རྒྱ་དེ་བྱས་པའི་
རྒྱ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས་ཁེགས་པར་
ཤེས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་དང་འབྲེལ་བ་གང་དེ་དང་རྟེན་བྱང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།
བྱས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
དང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་
བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལས་ཐ་དད། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། བྱ་རོ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱིང་བྱ་

བྱ་རོ་སྤྲ་མས་བྱར་གཞུགས་ཕྱི་མ་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱ་རོ་སྤྲ་མའི་
 དུས་སུ་བྱར་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱ་རོ་སྤྲ་མའི་དུས་སུ་བྱ་རོ་སྤྲ་མ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁྱོད་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 བྱ་རོ་སྤྲ་མ་ཆོས་ཅན། བྱ་རོ་སྤྲ་མའི་དུས་སུ་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པར་⁽¹⁾ཐལ། བྱ་རོ་གང་ཞིག་ད་
 ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲལ། འོ་ན། སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ད་ལྟར་བར་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་འགྲིག་མེད་དུ་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དུ་མེ་མེད་པར་མེད་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཁོ་ན་
 ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བ་མེ་ལས་སྦྱེས་པར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མེ་དུ་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མ་སྤྲུག་གསུམ་སོགས་
 བཤད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 འབྱུང་བ་ཀྱང་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་གཉེར་བ་སོགས་ན་རེ། དང་པོ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་
 དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེ་རྗེས་མེ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་། དེ་རྗེས་དུ་བ་དམིགས་པའི་དེ་
 གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་། དེ་རྗེས་མེ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་། དེའི་
 རྗེས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་སྟེ། ཆད་མ་སྤྲུག་དུག་ཟེར་ན་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་སྦྱོན་ཞུགས་
 པ་སྟེ། འོ་ན། དེ་དུག་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་རྒྱུད་དུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་སྤྲུག་དུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཆད་མ་ཡ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཆད་མ་རེ་རེ་བ་དུག་ལས་མ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྟོག་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཆད་མ་སྤྲུག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི།

བྱུག་གིས་བྱུབ་པར་ཐལ། དང་པོར་རྟ་བོར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་ །དེ་རྗེས་
སུ་རྟ་དམིགས་པའི་གཅིག་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་ཚོས་དོན་
གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། འབྲུབ་བྱེད་ཆད་མའི་བྱུབ་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པ། འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་
གསུམ་ཡིན་པ། འུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་
བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་
ཀྱི་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡིན་ཡང་དགོས་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་
མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། བོ་ཐོབ་བྱས། གཉིས་པ་ནི། ཚོས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དང་། རང་
རྒྱལ་ཀྱི་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་དང་། མ་ངེས་པའི་དང་། རིགས་ཆད་པའི་རིགས་ལྡེ་སོ་སོར་སྐྱབ་
པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལྡེ་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། སོགས་
དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན་སོགས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན་
སོགས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྦྱོད་ངེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཚོས་
ནམས་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མ་ཐུན་དགེ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་
བལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་ཚུལ་མཚོན་ཅམ་གཞུང་དོན་དུ་བཤད་པས་

སོ། །དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་དུ་བ་ཅམ་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་ལས་མ་བཤད་པས་རྣམ་འབྲེལ་གསུང་རབ་གི་
 དགོངས་འབྲེལ་དུ་དཀའོ། །རིགས་སོ་སོ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སམ་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་ཡོད་
 དེ། ཁམས་དང་མོས་བ་སྐྱབ་པ་འབྲས་བྱ་སོགས་ཐ་དད་བ་དམིགས་བ་དེ། སོ་སྤྱེ་རྣམས་ལ་རིགས་
 ལྷ་སོགས་རིགས་ཐ་དད་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྱེ་རྒྱན་
 ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་བ་དང་། སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ཐ་དད་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འབྲས་ཏྲགས་ལྷའི་
 རྒྱ་ཁྱད་པར་སྐྱབ་ལ་སྐྱར་ལ་འགོད་ཚུལ་གི་རྒྱ་སྡོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གཞུང་འདིར་བཤད་པའི་
 འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་སོགས་བྱལ་ཡོད་དེ། མཆན་གཞི་ནི། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། སྤྱེས་ཅམ་ནས་ཐ་སོགས་ཤེས་
 པ་དེ་བེད་རང་གི་སྤྱེ་བ་སྤྱ་མའི་གོམས་བ་སྡོན་སོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྡོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་
 ཡང་དག་དང་། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལེན་གི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྒྱ་སྤྱི་ལམ་རང་ཕྱོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་མི་སྤྱེ་བའི་
 དངོས་པོ་དེ། སྡོར་སྤང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་སྐྱབ་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། བུ་རོ་ཕྱི་མ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱིང་དུ་བུ་རོ་སྤྱ་མས་བྱར་
 གཟུགས་ཕྱི་མ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 དང་། རང་གི་ཉིད་ལེན་དང་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གངས་མ་ཆང་བར་མི་སྤྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ། ལྷ་གྲུ་རང་
 གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་སྤྱེ་དགོས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་གངས་ཆང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་
 དག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྡོན་སོང་གི་དེ་ནི། དབུ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས། བེད་ཡང་སྡོན་ཆད་གོམས་
 བྱས་པས། བྱང་མ་ཐག་དུ་ཐས་འཆོལ་བྱེད། བས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། འདེམ་ན་དབང་པོ་
 སྤྱིན་བ་བཞིན། ཞེས་པས་སོ། །ཡང་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་

ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་
ལ་དུ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་དང་། ལུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་
མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
གཞན་ལ་འང་རིགས་པ་བསྐྱེ་ལ། སྤྲ་མ་བཤད་པ་མང་ཞིང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་
ཡང་དག་བཤད་པ་ནི། དེའི་བྱིར་འབྲས་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཤེས་པས་བསྟན་རྟོ། །

གསུམ་པ་ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ལུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུ་བ་དང་དུ་བ་འབྱུང་
བ་དང་དུ་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་རྣམ་འབྲེལ་ངེས་ཅི་
འབྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ལུ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ལུ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །མེ་
དང་མེ་ཡོད་པ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དང་ཆ་ཞིང་སྲེག་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྒྲོར་སྒྲོར་
གཅིག་གི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དང་མེ་ཡོད་དག་གཉིས་གང་དང་མི་གཅིག་པའི་བྱིར། སོགས་སོ། །

ཡང་ཆ་ཞིང་སྲེག་པ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྟན་ལ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་སྐྱབ་ཆོས་གཞན་
ལ་རིགས་འབྲེ། ལུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་གཞན་ལ་འདྲ། ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ལའི་

དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་བྱས་ན་མི་རུང་ཤི། རྣམ་བཤད་ལས། ལའི་དུ་བ་ཡང་ཁོ་བོ་ཉགས་སུ་
 མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལའི་མེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལའི་དུ་བ་ཡང་ཆངས་མང་ལ་
 རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགལ་ཉགས་སུ་
 ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
 དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བྱུང་ན་ཁྱོད་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཉེས་པ་གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་
 ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་ལྡན་ལ་
 ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེ་ཆངས་མང་
 ཉིང་དུ་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ལའི་དུ་
 བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་གང་ཞིག །ཆངས་མང་གི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གསུམ་པ་ནི།
 དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། ཉགས་མ་བྱུང་ན། དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག །གང་ཟག་དེས་
 ཁྱོད་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཡོད་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱིས་
 མ་ཐོང་བའི་ལའི་དུ་བ་ཉགས་སུ་བྱེད་ཟེར་ན་སྟོན་སྲ་མ་གསུམ་འོངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་

སུམ་གྱིས་ལ་ལ་སོགས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉགས་འགོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཙམ་བཀོད་ཀྱང་སོང་བ་ནི་
ལའི་དུ་བ་ཉགས་སུ་སོང་བེད་རོ། །དེ་ལ་ཡང་སྒྲོན་སྒྲུ་མ་གསུམ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་མ་ཁན་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཉགས་སུ་སོང་ཞེས་སྒྲུ་མ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉགས་སུ་
གང་སྒྲུ་མ་པ་དེ་ཉགས་སུ་མ་སོང་། ཉགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གསལ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུ་མ་ན་ཁྱོད་ལ་ཐོག་ལྷང་བའམ་ནད་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་བར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲུ་རུས་ཀྱང་མ་སྒྲུ་མ་པར་གཞན་ཞིག་ནན་གྱིས་སྒྲུ་མ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཁས། རྣམ་བཤད་ལས། གང་སོང་བ་དེ་སྒྲུ་མ་རུས་ན་ཡང་དེ་ཉིད་བཀོད་པས་ཆོག་མོད། ནད་འོང་
བར་མཐོང་ནས་མ་བཀོད་དམ་ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་དུ་བ་རང་མཆོན་བཀོད་
ལ། ཉགས་སུ་སྒྲུ་མ་ཆོན་སོང་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་འང་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གང་ཟག་
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུ་མ་གྱིས་རྣ་དབང་གསོས་ནས་ལེགས་པར་གསན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྣ་བས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་སྒྲུ་མ་ཀྱང་མ་ཐོས། གཞན་
གྱིས་མ་བཀོད་པའི་ལའི་དུ་བ་རང་མཆོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
ཐོས་ནས་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་ལའི་དུ་བ་སྒྲུ་མ་ཆོན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ཀྱང་སྒྲུ་མ་གྱི་སྒྲོར་བས་རྣ་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ལ་ལེགས་པར་
ཉན་དགོས་སོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་སྒྲུ་མ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བ་དང་མེ་ལ་གོ་བྱེད་དང་གོ་བྱར་
འདོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་དུས་མེ་འགག་བེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། དུ་
བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་པན་གདགས་
བྱ་དེ་དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གམ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དུ་བ་གྲུབ་ན་པན་གདགས་བྱའི་
དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས། དུ་བ་མ་གྲུབ་ན་འང་དེ་སྒྲུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་

བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཏུ་བ་གྲུབ་ན་པན་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 མིན་ན་པན་གདགས་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཏུ་བ་འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་སོགས། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཏུ་བ་མ་གྲུབ་ན་པན་གདགས་བྱ་ཏུ་བའི་སྟེང་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཇམ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་དང་མེ་གཉིས་ཡོད་ཇམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་རུང་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཚོད་པ་
 དེ་ཆོག་དོར་རམ་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ལ་སྟོན་གང་བསྟན་ཚུར་ལ་རང་གི་ཆོག་དེ་ལའང་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་ཀྱན་བཏུས་ལས། ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཚོད་སྐྱབ་ཏུ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་
 རྟན་ཉིད་དང་། །འགལ་བ་ཉིད་དེ་སྟོན་གསུམ་སྟེ། །གསུམ་པ་ཐ་དད་ཏུ་མཆོན་མིན། །ཞེས་ཚོད་
 སྐྱབ་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་གསུམ་བཤད་ཀྱང་ལྟག་ཆོད་རེ་རེ་ལའང་སྟོན་དེ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་གསུམ་ཐ་
 དད་མི་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་ལྷོ་རང་འགྲུལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བ་ཉིད་རྣམས་འབྲེས་པས་སྟོན་མེད་པར་བརྗོད་
 པར་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཉིས་པ་ཏུ་མར་འགྱུར་པས་
 ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མེ་གསལ་བ་དང་འོད་རྣ་བ་དང་
 ལྟ་བ་ལྟ་བའབར་བ་སོགས་ཀྱང་ཏུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཏུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཏུ་བ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད། དེ་དག་གང་རུང་ཡོད་ཀྱང་ཏུ་བ་མི་སྐྱེད་པ་
 ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་ལས་གསལ་བ་དང་འོད་དང་འབར་བ་
 གསུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་མེ་ལས་ཏུ་བ་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་འགྲུལ་པ་
 ལས། གལ་ཏེ་གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་མེ་མེད་ཀྱང་ཏུ་བ་འབྱུང་བས་འབྲས་བྱ་

མ་ཡིན་ནོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་ཤིང་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྩོ་བའི་རེག་པའི་བྱད་པར་ནི་མེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཞེན་ཡན་ཆད་མེད་མར་འབར་བ་མེད་པས་ཚོད་པ་བཀོད་ནས་ལན་
དུ་རྩོ་བའི་བྱད་པར་ཞེས་པའི་ཆ་ཞིང་སྟེག་པའི་མེའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྟེ་
གཙུ་བ་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཆོག་པ་དང་སོལ་བར་བྱས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མེའི་གོ་དོན་ཤེས་
པར་གྱིས་ལ་དུས་འཁོར་ལྟར་ཆུ་ལྔ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་དང་། ས་སྟེ་ལྟར་འབྲེང་བ་གསུམ་ལྔན་
སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་ཤིང་ཞིབ་ཆ་གཤམ་ཆེ། ཅུང་གསུམ་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། མེ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དུ་
བ་སྦྱེད་པར་ངེས་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། བྱད་ཤིང་ཡིན་ན་མེ་སྦྱེད་པར་ངེས་པས་བྱབ་
པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་སྟོག་ལྔ་མོ་དང་། རྩོ་ལྷགས་བཟབ་པའི་མེ་སྟག་
སོགས་ལ་དུ་བ་སྦྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་དེ་ལས་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྲེང་བ་ནི་དེ་ལས་སྦྱེས་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དར་རྟེན་ལས། རྒྱུའི་རིགས་དེ་མེད་པར་འབྲེང་བ་ནི་རྒྱ་དེ་ལས་སྦྱེ་བར་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་འདིའི་རང་འགྲེལ་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་
ཀྱང་རྟེན་སྦྱི་ཐལ་གསུམ་གྱིས་མ་ཐོན་པ་ལེགས་པར་བཤད་⁽¹⁾ཡོད་དོ། །འབྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་སྦྱོའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོད་དེ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 བློ་མདོ་དག་ལས། དག་སྒྲིབ་དག་གང་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་བདག་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་དེའི་སྐྱབ་དག་བཤད་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་མཆོན་ཉིད་སྒྲོམ་སྟོན་པ་ལ། འདི་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་ཅུང་དང་། འབྲེལ་
 བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དམ་བཅའ་
 སྟོན་པར། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཅུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྐྱབ་
 བྱེད་སྟོན་པར། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག་མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་མི་རུང་བའི་ཚོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཡོད་པ་རྗེ་ལྟར་
 བསྐྱབ་བྱ་མིན། །བྱུང་པར་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ནི། །གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས། །ཞེས་
 བྱུང་། དེའི་ལན་འཆད་པར། ཡོད་པའི་བྱུང་པར་ཅུང་དུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་བྱུང་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །སྟོན་པའམ་འོན་ཏེ་
 འབའ་ཞིག་ལ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཟོད་དེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་
 བྱུང་། འདིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བྱུང་པར་སྟོན་པ་དང་། བྱུང་པར་དག་པ་གཉིས་ཀྱང་
 བཤད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བདག་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་ཅུང་བཤད་ནས། འོག་ཏུ་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་མི་རུང་བའི་ཚོད་སྒྲིབ་དང་སོགས་གསུངས་སོ། །

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་
 གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཞུང་བྱ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དུ་བཟོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་

པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་གང་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དུ་བ་དེ་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་། དེ་དེ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། དུ་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་
པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། འཛིག་ལ་འབྲས་
དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཟླ་བ་ཞེས་པ་
ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་དང་འབྱུང་བ་སོགས་དོན་བཅུ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འདིར་དངོས་
པོར་བསྐྱར་དགོས་པ་ལས་ཡོད་པར་བསྐྱར་བ་འབྱུར་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་
བསྐྱར་བ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིས་རྟོག་པས་བཀྲགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཟེར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་
ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་
ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གཞན་དག་གྱུང་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་
བའི་ཆད་མ་དག་གིས་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཙམ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པར་ཐལ། འདི་
ཉིད་ལས། འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡང་མི་རྟག་པར་དགོས་པར་བཤད་ལ་
ཁོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་
བ་ཅན་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་སྲིད་པའི་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་སྟོན་གཉིས་ཆགས་ཏེ། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་
པའི་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་ཁྱོད་ཅས་
བ་གཉིས་ཏེ། འདི་རྟག་དང་པོ་ལ། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཅན་དན་གྱི་ཏུ་བ་མི་
རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་དེ་ཏུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཏུ་བ་དང་
བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱམ་ན། ཤེས་བྱ་ཡང་ཏུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
གཟུང་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡིན་འབྲས་བུ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་སྲིད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྟེང་པའི་ཁྱོད་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་
དེ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་ཤོད་གཤེར་ཆོགས་པའི་ཞིང་སྟེང་དུ། ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་འབྲུང་རུང་དུ་
སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་ཆོས་ཅན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཞིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་ངེས་ན་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་འབྲུང་རུང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་སྟེང་
དེར་ཁྱོད་ངེས་ན་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡིན་པར་ངེས་ཟེར་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲུང་སྟེ། ནས་ཀྱི་
རྒྱུར་ངེས་ནས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གྱའི་སྟེང་པར་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྟེང་བྱེད་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། མཆན་མཆོན་ཤེས་ཚུལ་གོ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ།

རང་ལུགས་ལ། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད། གོ་ཐོབ་དང་གཞི་ལ་སྒྱར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
ན་ཁྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཁྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། རང་གི་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་གི་བྱེད་ཆོས་ལུགས་ལ་འཕང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་

དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི། སྤྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྒྱ་ཁྱེན་ལས་སྤྲེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།
 གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ནི། སྤྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། བྱད་པར་དག་
 པ་བའི་མཚན་གཞི་ནི། སྤྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྲག་ངོས་ཀྱི་
 ཨ་ཀ་རུ་ཤོ་རུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཤོ་ཤ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ཤོ་ཤ་བ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀན་པོ་དག་
 གིས་སྤྲ་ཚོགས་སྤྲས་མོད། མཁས་པ་གནས་བྱག་པས་ཤིང་ཤ་བ་ནི་ཚོས་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དང་།
 མང་པོ་ཞིག་ཤོ་ཤ་བ་ཞེས་སྤྲས་ནས་བྱུང་གི་ཤིང་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དང་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དག་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཤོ་ཤ་བ་ཞེས་པ་ཨ་ཀ་རུའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་
 ལོ་གྲགས་ཀྱི་འབྲུང་ལས། དེ་ནས་རྩྭ་དང་ཨ་ཀ་རུ། ཤོ་ཤ་བ་དང་སྐྱ་བོ་དང་། ཤལ་བའི་སྤྲིང་
 པོ་ཅན་ཞེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་བཤད་ན། དངོས་པོ་སྤྲ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་དང་། སྤྲ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་སྤྲ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཚོགས་དོན་དང་། སྤྲས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སྤྲ་ནམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ་སྤྲ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་
 ཚོགས་དོན་དང་། སྐད་ཅིག་མས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྲ་དང་། སྤྲས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ནམས་བྱས་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན།

དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལོན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྐྱ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་ས་དོན་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་སྐྱ་དང་སྐྱས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱོད་དང་གསུམ་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་ཉག་པ་ཆོས་
ཅན། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་
སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་འཆད་པ་ལ་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འབྲུག་པ། མེད་ལ་མི་འབྲུག་འབྲས་
བྱ་ཅན། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་དོན་དང་། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་
ཞེས་པའི་དོན་རང་ལ་མི་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཏེ་མེད་ཅེས་བཤད་མི་རུང་ཞེས་
འཆད་པ་ལ། ཚད་མ་རྣམས་ནི་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་འབྲའི་བསྐལ་དོན་དུ་
འགྲོ་བའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། བསྐལ་པའི་དོན་གསུམ་ཡོད་དེ། དུམ་གྱིས་དང་དུས་གྱིས་དང་
རོ་བོས་བསྐལ་དོན་དུ་གྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདིར་གནས་པལ་བ་ལ་འོད་
ཟེར་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་དང་། དེར་གནས་པའི་པལ་བ་ལ་ཞིང་ཁམས་
འདིའི་དབྱིབས་བཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུམ་དང་གང་ཟག་དེ་དག་དུས་མཉམ་
པར་ཡོད་པས་དུས་གྱིས་བསྐལ་བ་མ་ཡིན་ལ། དུམ་དེ་དག་པལ་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་དུམ་ཡིན་པས་
རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་བསྐལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་དག་ལ་དུམ་ཐག་རིང་བའི་སྟོ་
ནས་དུམ་གྱིས་བསྐལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། དུས་ཀྱི་དེ་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་
རིང་བོ་ན་གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ད་ལྟའི་པལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ལས་མེད་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བསྐལ་དོན་གཞན་གཉིས་མིན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། རོ་བོ་འཕམ་རང་བཞིན་
གྱི་དེ་ཡོད་དེ་དུམ་ཐག་རིང་བ་དང་དུས་རིང་བ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟ་རང་དང་ཉེ་བར་ཡོད་ཀྱང་རོ་བོ་སྤྱང་།

བའི་དབང་གིས་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྷ་མིའི་བར་སྤྲིད་པ་དང་། འག་ཟ་དང་དེའི་
བྱམ་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དུལ་དང་དུས་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བས་ན་བསྐྱལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་དེ་ཡང་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་དང་ལུང་གི་ཆད་མ་གང་རུང་གིས་བསྐྱལ་བྱས་པར་ཐལ། དོན་དེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་གཞལ་
བྱའི་གནས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་ངོར་དོན་དེར་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་
ལས་ཆད་མ་གསུམ་གང་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ། འདི་ཉིད་ལས། ཆད་མ་རྣམས་
ནི་མི་འཇུག་པ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམས་ནི་ལུང་གི་ཆད་མ་སོགས་མང་ཆིག་གོ་ཞེས་
དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་ཡོད་ན་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལུང་
རྣམས་ལས་གཅིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅོས་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས། ཏྲགས་གསུམ་དང་མངོན་རྗེས་སོགས་རང་ལུགས་སྐྱབ་
པ་ལ་རྣམ་ངེས་ཅུ་འགྲེལ་རྒྱས་པས་དར་ཤིག་དང་སྐྱར་ནས་ལྷ་དགོས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་
སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱང་པན་གྱིས་རང་གིས་མ་མཐོང་བ་དང་རྒྱང་
པན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ན་མ་བཤད་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་ཕྱི་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་
པར་ལྷ་བ་བསྐྱོག་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྒྱད་ཆོད་འཛིན་པའི་ཉེས་པ་དགག་ཆེད་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་སྤོད་པ་ནི་ངན་འགྲོ་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མདོ་རྒྱད་
ཀུན་ནས་གསུངས་པས། ཞེས་དང་། སྤར་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་འཕང་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་འཕང་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིའི་འཆད་བྱའི་མདོ་དུ་མས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་

བདག་ཅག་དེར་སྤྲད་ཆད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
ནས། འོད་སྤང་ངས་དོན་གྱི་དབང་འདི་མཐོང་ནས་དགེ་སྤྲོད་དག་ངམས་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་
གི་ཆོད་བཟུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་ཆོད་མི་བཟུང་ངོ། །དགེ་སྤྲོད་གང་ཟག་གིས་གང་
ཟག་ལ་ངོད་བཟུང་ན་སྤྲས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྟན་
ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཡིད་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དེར་བདག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས། དེའི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་མོས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་བས་བདག་གིས་པ་
རོལ་གྱི་སེམས་མི་ཤེས་སོ་སྟུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་བཟུང་གི་ངམས་ང་དང་འབྲ་བས་
གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་ངོ་ཞེས་དེ་སྤྲད་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའི་མདོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་
དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱིས་ཀྱི་གཞན་པར་གྱི་རེ་བ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ །ཤ་ཟ་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། གཞི་
འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། རྟགས་དེ་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་
དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར། འོན་ཏེ། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་མེད་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་ཡོད་ན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དགོས་པ་ལ་མ་
དམིགས་པའི་བྱིར་ འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་མེད་ཅེས་
དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་བྱིར་ རྟགས་སོང་། བྱུང་སྟེ། གང་ཟག་དེས་མེད་ཅེས་ངེས་

བ་འབྲེན་ཐུབ་ན་དེ་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། བསྐྱལ་བ་རྣམས་ལ་
ནི། མེད་པར་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མེད་པར་ངེས་ཀྱས་པ་དང་
མེད་པར་ངེས་པར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། འ་ཟ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། འ་
ཟ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཁས་སྐྱང་བར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། གསལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བར་ཐལ། འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དང་། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ་ལོ། །ཡང་
ཁོ་ན་རེ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཐུབ་པ་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཐུབ་
ཟེར་ན། འོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་
ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་མེད་པར་ཐལ།
ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། མ་ཐུབ་ན། ཐུབ་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
མི་ཟ་བས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སོ། །ཐུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟའི་ཟེར་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་
མེད་པས་ཐུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཐུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
མི་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། གསལ་བ་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་། འདོད་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
ན་མེད་པས་ཐུབ་པ་ལ་⁽¹⁾ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱང་བ་ལ་མདུན་གྱི་འ་ཟ་སྒྲིན་དུ་འབྱུག་
མི་འབྱུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་བཏང་བའི་ཆེ་ན་ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་གསལ་ཐུབ་
གཉིས་ལ་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཐུབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་
ཐལ། དེ་ལ་མདུན་གྱི་འ་ཟ་དངོས་སྒྲིན་དུ་འབྱུག་མི་འབྱུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་མི་མཆུངས། མ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ།

གྲུབ་ན། མདུན་གྱི་ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་གསལ་ཁས།
རྟགས་སོང་། དེས་རིགས་འགྲ། མདོར་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་ན་མེད་པས་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་
བ་དང་། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་མི་ཟ་བས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། མེད་ན་ཡོད་མེད་
ཐེ་ཆོས་མི་ཟ་བས་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་ན་ཡོད་པས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་ཐལ། དེ་དག་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་སྤར་གྱི་རིགས་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ཚིང་ཚུལ་ཤེས་སོ། །

འདི་དག་གི་ཐེ་ཆོས་ཟ་ཚུལ་ནི་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་བསྐྱལ་དོན་ཅན་གྱི་སྒོ་རོ་
གཞིར་བཞག་གི་གཞན་དུ་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེ་གཅིག་བཀོད་ན་མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་མི་ཟ་བས་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་
མི་ཟ་བར་ཐལ། མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་མི་ཟ་བས་བྱེད་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་
དོན་གཞིར་བཞག་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིན་མེད་པར་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག །མ་བྱེད་ན། དེ་འབྲའི་བྱེད་པ་
ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་པོས་ཁྱོད་མེད་པར་ངེས་པ་དང་ཁྱོད་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་
བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པར་ངེས་པ་དང་ཁྱོད་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས།
ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དཔེན་
པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་
དཔེན་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན།
སྒྲེས་བྱ་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཆོས་མི་ཟ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་
བསྐྱལ་དོན་ཡང་མ་ཡིན། ཁྱོད་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་

བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བས་
ཁྱབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཅ་བར་འདོད་
ན། མདུན་གྱི་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིག་གྱུར་དུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
རྣམས་ལ་དེས་མཚོན་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་དེས་
བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སྒྲ་བ་ཡོད་དེ། གཞན་དག་ཉགས་འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྣང་
རུང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་མིན་ཟེར། ལ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཉགས་འདི་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཉགས་འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཡིན་པར་བྱད། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟའི་བར་དོ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་ལྟའི་སྤིང་ཚོལ་⁽¹⁾ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྟའི་བར་སྤིང་བསྐལ་དོན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྟའི་བར་སྤིང་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྣང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་གཞིར་ལྟའི་བར་སྤིང་ཡོད་ཀྱང་དེ་བསྐལ་དོན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། གང་ཟག་དེས་དེ་ཡོད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆད་མས་མ་དམིགས་པ།

ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པ་མེད་དགག་གང་ཞིག། །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་གང་
ཟག་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྟའི་བར་སྲིད་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་བལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་
དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་དེ་ཡོད་ཀྱང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས།
ཅ་བར་འདོད་ན། ལྟའི་བར་སྲིད་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྟའི་བར་སྲིད་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྟའི་བར་སྲིད་མེད་པ་དེ་བལྟར་རུང་བ་དང་། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་འབྲེན་རུང་གཉིས་ཀར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་
གསུམ། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་
ཡང་དག་གིས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཆད་མས་མེད་པར་ངེས་རུས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག། །དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆད་མ་ལ་མི་སྣང་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་མེད་གང་དུ་མ་ངེས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
ཀོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་
སྟོང་དགག་པའི་ཕྱིར། ཆད་མར་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། ཟེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ། འདི་ཉིད་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་
པའི་འབྲས་ཅན་མིན། ཕྱིར་ན་ཆོད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་
དམིགས་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་སྣང་
རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཡོད་ངེས་དགག་པ་ཅམ་དུ་འདྲ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཙུང་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་སྤྲེང་མ་མི་སྣང་བ་
མ་དམིགས་པས་ཡོད་མེད་གང་ལའང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཤེ་ཚོམ་ལས་མི་བྱབ་ཅིང་། སྣང་རུང་མ་
དམིགས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་དེའི་སྤྲེང་དུ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྤྱིད་བྱབ་པའི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རྟུར་མི་དམིགས་པ་འདི་གཉིས་ནི་རང་དང་བརྗོག་པའི་རྒྱ་
མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དག་གི་ཕྱིར། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཉིད་དུ་འདྲ་སྟེ། གཅིག་
ལ་ནི་ཟེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ་གཞན་ལ་ནི་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་རང་དང་བརྗོག་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་། རྒྱ་གཏན་ཆིགས་དང་། གཅིག་མི་སྣང་བ་དང་།
གཞན་ལ་ཞེས་པ་སྣང་རུང་དང་འདིའི་བརྗོག་པ་ནི་ཟེ་ཚོམ་ཡོད་པ་བརྗོག་པའོ། །གཏན་ཆིགས་འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་རྟུར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་སྤྲེང་བདུན་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲེང་བདུན་རྒྱན་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་། རང་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བྱབ་
པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་མེད་ངེས་སྐྱབ་མི་རུས་
ལ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་

དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྤང་རུང་དང་མི་སྤང་བའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་མ་གོ་
 བར་ལྟག་ཚོད་འཕེན་པའི་རང་གཞན་དུ་མ་སྤང་སྟེ། གཞན་ལུགས་སྐབས་སུ་བཀག་ནས་སྤང་ཡང་
 རང་ལུགས་སུ་བྱིས་པ་མང་བའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་པའི་མཚན་
 མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་བྱི་ཚློལ་ལ་དེར་དུ་བ་ཡོད་
 །ཀྱང་སྤང་མི་རུང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཚོར་
 དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་བྱི་ཚློལ་ལ་སྤང་མི་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱབ་པར་ཐལ། ཡོད་
 །ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྤང་དང་འང་གི་སྤྱོད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་ན། དེར་དུ་བ་ཡོད་པ་དང་
 གང་ཟག་དེ་ལ་མི་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་ཟེར་ན། འོན་ཡོད་ནའང་བརྗོད་རིགས་ལ་སྒྲིན་ནི་
 དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཚློལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཡིད་དང་དབང་མངོན་གང་རུང་ལ་སྤང་རུང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདྲའི་བྱི་ཚློལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དུ་བ་མེད་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དུ་བས་དཔེན་པའི་ཅིག་སྟོར་དུ་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་བྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
 ཡང་དག་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བྱབ་པའི་
 བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་
 བསྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱབ་པ་བྱུག་མེད་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་གས་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། བྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་ལས། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་
 པ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་
 པས་བྱུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་

ཁ་ཅིག །སྒྲིའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བསྐྱལ་
དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིའི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་བསྐྱལ་དོན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིའི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་པའི་དོན་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
གོང་གི་རྟགས་གྱུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ག་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མ་མེད་པ་དེ་གཞི་འདིར་ག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ག་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་
མི་རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། པལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་
རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིགས་པ་དུ་མ་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་
གྲུབ། འདོད་ན། གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཆད་མས་མ་ངེས་ན། གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་
བཅའ་མི་རིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་
ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལ་ལུང་སོགས་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་མི་འཇུག་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་
དམ་བཅའ་ཅམ་ཡང་མི་རིགས་ལ། གང་ཟག་དེས་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དངོས་སྟོབས་དང་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅན་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱས་ན་སྟེ་བདུན་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་དང་
མཐུན་ནོ། །འདོད་ན། མདུན་ཀྱི་སྟེས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་བོས་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་
ཐལ། གཞི་གྱུབ་ན་མདུན་ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་བོས་ཆད་མས་གྱུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་འབྲེལ་ཆོས་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེས་དེ་
ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་ཇེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་མིན་གྱི་

དོན་འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་དོན་དེ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ན་དེའི་ངོར་ཆད་མ་གསུམ་སོགས་མི་འཇུག་པ་
ཞིག་དགོས་པས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
པའི་དོན་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་པར་ལུང་རིགས་དུ་
མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཆོན་ཉིད། མི་སྣང་བའི་
རྟགས་འཇུག་དུས་དང་། དབྱེ་བ། སྐབ་ཆོས་དགག་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་
སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཆོལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་དུས་ཡོད་
དེ། ཆད་མས་དགག་པ་བྱེད་དུས་ཀྱི་དགག་གཞི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ཞིང་
དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཕྱི་ཆོལ་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་
པའི་ཆེ་རྟགས་འདི་འཇུག་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་
རུང་གསུངས་པ་མཆོན་གཞིར་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག་། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

སྐབ་འདེད་ནི། རྒྱུ་པན་གྱི་ཆད་མས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པན་ངོར་དེས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐབ་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན་སྦྱར་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་པན་ལ་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པས་སྣང་མི་རུང་ལ། ཁྱོད་དེས་ཆད་
མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དགག་བྱར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་སྤང་མི་རུང་བ་
སོགས་ཀྱིས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དོན་གཅིག་ཏུགས་སུ་ཡང་བཀོད་པ་ངེས་པར་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏགས་འདི་དང་འགལ་ཆེ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་
ནམས་ནི་ཏགས་སུ་བཀོད་པའི་མིང་གི་བྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པ་དང་། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གང་གི་ཡང་ངོས་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་
གི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་མི་སྤང་བ་མི་དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་
པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱར་ཡོད། དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་དམིགས་སུ་
རུང་བས་མ་བྱབ་པ་ནི། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་མ་སྐྱ་བཤད་དང་ཕྱི་མ་འདི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་སྤང་བའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཡང་དག་དང་། མི་
སྤང་བའི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་
གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཡང་དག་ཡང་ཡིན། དགག་ཆོག་མཐར་འབྱུར་
བའི་མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མི་སྤང་བའི་རྒྱ་བྱེད་བྱེད་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་གསུམ། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་
དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན། བཅད་ཤེས་སྤྱིས་ཆེ་དོན་མ་ཐུན་ཟེར་མི་དགོས་ལ་ཐ་སྙད་ལ་དགོས།

འདིར་ཡང་ན་བར་དོ་བའམ་ལྷའམ་ཐར་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་ཞེས་སྒྲུང་ཆོག །ལྷ་ཡོད་པ་བསྐྱལ་
 དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྷ་ཡོད་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྷ་ཡོད་པ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ལྷ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་སྣ་
 བའི་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན། འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་
 སྣ་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན། སྒྲུབ་བྱེད་ནི། དེ་འབྲེ་
 གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་འ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣ་བའི་རྒྱ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱེད། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱེད། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་འ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 ལ་འ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱེད། བོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན།
 དེ་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འ་ཟ་དེ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ལ་བསྐྱལ་དོན་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་བྱེད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན་
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱེད་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་པལ་བ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འ་

ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་བཀོད་ཚོད་ཅམ་གྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པ་པལ་བ་དང་། ཤ་ཟ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་ཚོད་
དང་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱད་
ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉི། རྣམ་བཤད་ལས། འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཤ་ཟ་ཉིད་སྐྱབ་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་
དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཡོད་འགོད་དང་
མེད་འགོད་འགའ་ཞིག་ལ་བཀོད་ཚོད་བསམ་ཚོད་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་གྱིས། ཅ་རྟགས་གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་འབྲེལ་
ཆད་མ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇུག་པ་སྒོ་སྒྲོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཤུགས། དེས་ན་རྒྱ་
མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གཉིས་ལ་དེས་
རིགས་པ་སྟེར།

གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགའ་ལྷན་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགའ་ལྷན་གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་
དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་འགའ་དམིགས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཡོད་པ་དེ་མཐུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བའི་འགའ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན། འདི་སྐྱབ་ཚོས་སྒོ་ནས་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐྱབ་ཚོས་དང་དགག་ཚོས་ངོས་བཟུང་ན། ཤ་ཟ་ཡོད་པ་དེ་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་

ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་དོན་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་གི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་
 རིགས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྒྲོར་སྒྲོར་གཉིས་ཀའི་བཀོད་ཆོད་གྱི་དེ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
 སྒར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་
 ཤེས་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྒྲོར་སྒྲོར་དང་། དེ་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 དོན་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་སྟེ་བཞི་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེ་བཅད་ཤེས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་བྱས་ནས་དེ་མེད་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེ་བཅད་ཤེས་
 ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་
 ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེ་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་
 ཤེས་མེད་པ་དེ་སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་དང་། དེ་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེ་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། སྒྲོར་སྒྲོར་གཅིག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེ་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པའི་དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 མཆན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་

ཡིན་ན་ཨ་ཟ་བསྐལ་དོན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན།
མདུན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཨ་
ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་འདིར་ཆོས་
ཅན། ཨ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཨ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྒྲོར་ལུགས་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་རང་ལ་རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་ཡོད་ན་རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་ཡོད་པས་ཁྲབ་ན། རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་
མེད་ན་རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་མེད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་རྒྱ་གར་དོ་ཇེ་གདན་མེད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཨ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཨ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་
ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲུང་མི་རུང་བས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྒྲུང་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བས་
འདོད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཨ་ཟ་དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲུང་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཨ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྒྲུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཨ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཨ་ཟ་
ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་འཇུག་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་

ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁུན་འཇུག་པ་
མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཤ་བེད་པའི་བཅད་ཤེས་ཅམ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རོན་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ན་ལུང་དང་དངོས་སྟོབས་
གང་ལ་འང་བཞེན་ནས་དོན་དེ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་མི་ལུས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ཁོལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་སྐྱབ་རྟགས་
ཀྱི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ལུང་གསུམ་ཀྱི་ངེས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་
བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། རོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་
འདས་པ། རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །མི་དམིགས་ཕྱིར་ན་ངེ་ལྟར་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱང་པན་ལ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལུང་དང་དངོས་སྟོབས་
ལ་བཞེན་ནས་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་དུག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱན་དུག་གིས་ལུང་མི་འབྲེན་ཡང་ལུང་བཤད་
པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་མེད་ལྟ་ལེགས་པར་བསྟོན་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཙོ་བོའི་
དོན་ལ་མི་སྤྱི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ། མངོར་བསྟན་པ་དང་།
ཅ་བའི་སྟོན་པ་བཞེར་དབྱེ་བ་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་ཚྣ་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
འཆད་པར། གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོན་ནས། །འགལ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་
བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་བྱུང་དང་། །རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྟར་རུང་
བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་བྱུང་པ། །མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་རྣམས་བཞི། །ཞེས་བྱུང་།
གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ནས། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་

དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད། །གཞན་དུ་འབྱུང་ལ་འགྱུར་མི་བྱང་བ། །སྐྱབ་པ་ལ་ནི་
ཐལ་བ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་དག་ལ་འཕྲོས་ཚུལ། གཞུང་དོན་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཉི་ཁྲི་སོགས་མདོ་ཆེ་ཆུང་དུ་མས། དགེ་སློང་དག་ངམ་ང་འབྲ་བས་གང་ཟག་
གིས་ཆོད་བབྱང་གི་ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་ནམ་དུ་
ཡང་། །གཏན་དུ་ཆོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་དང་། །སེམས་མ་བརྟེས་ཤིང་ཆོས་མཁྱེན་པ། །དམིགས་
མི་མངའ་ལ་བྱག་འཆལ་བསྟོད། །ཅེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། འོད་སྤང་ཡོངས་སུ་བཅའ་
ན་མི་དམིགས་སོ། །གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་ཉི་བར་མི་དམིགས་སོ། །གང་ཉི་བར་མི་དམིགས་
པ་དེ་ནི་འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལྟར། དཔེའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་མེ་དུ་ལྟ་བུར་སྤྱར་ནས་
ངོ་སོ་དང་དབྱེ་བ་དང་དེའི་གཏན་ཆིགས་དུས་སོགས་འཆད་པ་ལ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་
གསུམ་བྱུང་། དགག་ཉགས་འདིས་དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་ཆོད་མར་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་པར།
ཉགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །སོགས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། དེའི་ངེས་ཚུལ་ལ་དུ་མ་
ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བྱ་ནི། །མེད་པ་
ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། དེའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། དོན་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཉགས་ཅན་ལ། །རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་རྒྱ་དང་
བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་འཆད་པར། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་འགའ་ཞིག་གིས། །དེ་
མེད་པར་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་དེ་དག་བསྐྱས་ནས་
དེ་དག་གི་ཉགས་ཀྱི་འབྲུག་དུས་འཆད་པ་ལ། སྣང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ། །མི་སྲིད་པར་ནི་
གྱུར་པ་ན། །སྣང་རུང་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི། །དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་

བྱུང་། སྤར་བཤད་པའི་འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་
ན་ཡང་། །དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་བྱེད་པ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ཅུང་ཟད་བཞོད་ན། དང་པོ་ནི། སྤར་བྱུང་
མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འཇུག་བྱས་དང་དགག་བྱ། སྤར་བའི་བྱེད་པར་བཞི་ལས། དང་པོ་
དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བརྒྱད་དང་། བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་རྣམ་འབྲེལ་ངེས་རིགས་
ཐེགས་གསུམ་ལས་བཤད། བྱུང་ཆེན་རྩེ་རྩེས་བཅུ་བྱུག་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་པ་འབྱུང་གནས་
སྤངས་པས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་མཁས་པ་གཙང་ནག་པ་བཙོན་འབྲུས་སེང་གེས་
ཀྱང་མཛད་དོ། །ཆོས་མཆོག་དང་། བླ་མ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཡང་དེ་དག་གིས་མ་བཤད་པའི་བཅུ་
བྱུག་གི་སྟེང་བྱ། རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགག་བྱ་བྱང་རེག་སོགས་བཞི་འགོག་པ་བཞི་བསྐྱན་
ཏེ་ཉི་ཤུ་ཁ་ཆེ་རྒྱ་ན་ཕྱིས་བཤད་དེ། འདི་བཞི་རྒྱ་རྟགས་བཞིར་སྤང་དོ། །རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་དགག་བྱ་འབྲས་བྱ་བྱང་རེག་སྐྱོར་བཞི་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེད་རྒྱུ་རྟགས་ཀྱིས་
མེད་འགལ་ཁྲའི་འབྲས་བྱ་དགག་བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དོར་བའི་ངན་
སྐྱགས་ལྟ་བུའི་རིགས་ལམ་ངན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགལ་འབྲས་དམིགས་པས་འགལ་
རྒྱ་འགོག་བྱུང་ཀྱང་། འགལ་རྒྱ་ཙམ་གྱིས་འགལ་འབྲས་འགོག་པ་འབྲུལ་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་དམིགས་པས་ཀྱང་མེད་པ་འབྱུང་ན། དེའི་རྒྱ་
དམིགས་པས་ཅི་སྟེ་མི་འབྱུང་ཅི་ན། མ་ཡིན་ཏེ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་བའི་རེག་པ་
མེད་དེ། ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དེ་ནི་འབྲུལ་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ན་ཕྱི་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འགལ་
པོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་འགོད་ཀྱི་རྒྱ་ཙམ་མི་འགོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཟེར་

ན། མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བའི་ཚིག་སྒྲིལ་ཡིན་ཏེ། མེད་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་རང་འབྲས་མེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་དངོས་རྒྱལ་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་
སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཅ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་རྒྱ་
རྒྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འབྲས་མེ་སྐྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་མེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པར་ཐལ། མེད་རྒྱའི་རྒྱད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་དུ་མེ་སྐྱེད་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་ལ། རྒྱད་ཅིག་ཐ་མས་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། མཐའི་རྒྱད་ཅིག་གི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སྲིད་ཀྱི། མཐའི་རྒྱད་ཅིག་ལ་ནི་
གོགས་མེད་པས། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་ལས་
སྡོན་རོལ་གྱི་རྒྱད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་དེ། དེས་
ན་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་གོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། དངོས་རྒྱའི་
མཐའི་རྒྱད་ཅིག་གི་བར་དུ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སྲིད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་མེ་སྐྱབ་པའི་སྐོན་ནས་གང་རེག་མེད་པར་ཉགས་ལུས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དུས་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད། དུས་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་གཅིག་
གི་ཡུན་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱོགས་ཚོས་སོགས་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་རྒྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཉགས་མཐོང་བ་ལས་རྒྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཉགས་ཚོས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་བྲན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱད་ཅིག་གསུམ་པར་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྡོན་དུ་འབྲས་བུ་མེ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ཉགས་དེ་
མཐོང་བ་ལས་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ན་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་མ་ལ་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྡོན་རོལ་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་མེད་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་གཅིག་འདོད་ཟེར་ན་ཐེ་ཆོམ་ཅན་
 དང་སྐབ་བྱེད་བསྐབ་བྱེད་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་བརྟན་མི་བརྟན་དབྱེད་པས་སོ། །འོ་ན།
 རྒྱ་འགལ་དམིགས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དགག་བྱ་དེ་དང་འགལ་པའི་མེད་རྒྱ་ཅམ་གྱིས་
 འགོག་མི་ཁུས་ཀྱང་དགག་བྱའི་རྒྱ་དང་འགལ་བས་འགོག་ཁུས་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་གི་
 རྒྱ་གང་རེག་དང་འགལ་པའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་རྟགས་གྱིས་རང་གི་གཞིར་གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་
 མེད་པར་སྐབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱ་མཚན་འགལ་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། འདི་ན་སྤྱ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དག་མེད་དེ། གསུང་བར་བྱེད་པའི་
 བྱེ་བྲག་ཉི་ལའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོས་མེ་ལྟ་བུའི་མེ་ཅམ་གྱིས་གང་འབྲས་
 སྤྱ་ལོང་མི་ཁེགས་པས་གསུང་བྱེད་ཅེས་པ་ཆ་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཅེས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དགག་རྟགས་ཉི་ལུ་ཁེགས། མཁས་པ་རྟོག་གེད་
 ལུ་རྒྱ་བརྟན་པའི་ཆེན་པོས་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པ་ཡང་སྤེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལྟབ་བྱེད་མིགས་པ་བཞི་པོ་བྱུང་དུ་འབྱེད་པའི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་དང་འཇུག་དུས་གང་གི་ཡང་
 དོན་བྱུར་བ་དགག་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་སྟོན་ནས་
 མེད་པ་གང་ཞེས། །དགག་རྟགས་འཇུག་དུས་སྟོན་པ་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་
 ཆེན་རྩེ་ཏུ་ངེས་བྱེས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་ལས། རང་བཞིན་འགལ་པའི་ལྟབ་པ་དམིགས་པ་ནི་
 དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་མེད་དེ། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་བཅུ་གསུམ་
 པར་བྱས་པ་དང་། བཅོ་ལྔ་པ་རྒྱ་འགལ་པའི་ལྟབ་པ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྤྱིར་བ་དེ་ཁོ་ན་བཀོད་ནས་
 དེའི་དོན་བཤད་ཅིང་ཆང་བ་ལྟར་འདི་རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་བྱེད་མིགས་པ་དང་གསུམ་ག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་ཆེན་དེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་གོ་དོན་སོ་སོར་གཤེས་པའི་ཆེད་ཅམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སྒྲོར་བ་གཅིག་གི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་རང་གི་ཅན་གྱི་མེས་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པའི་བྲབ་བྱེད་དམིགས་པ་འདྲོག་པ་སྤྲ་མ་དག་ལས་བྱུང་བ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲ་མའི་སྒྲོན་ལྷག་མ་མེད་པ་འོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་པའི་མེའི་བཞི་དང་ཨ་ཀ་རུའི་མེའི་བཞི། ལྷུ་བའི་མེའི་བཞི། ལྷུ་མེའི་བཞི་སོགས་གངས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་གངས་ངེས་གང་ཡང་མི་འཐད་པའི་རྟོག་བཏགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་བརྩུ་པོ་འདི་ལས་མང་བར་འདོད་པ་ནི་རྟོགས་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དགག་བྱ་དང་དགག་ཉགས་འབྱུག་ཚུ་ལ་སྒྲོ་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གངས་ངེས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་ཉགས་ལ་བརྩུ་ལས་མང་བ་རྣམ་བཤད་དང་འགལ་ཟེར། ལ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྩུ་ལས་མང་བ་རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་འགལ་ཞིང་དགག་ཉགས་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བརྩུ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་དང་བརྩུ་གཅིག་ཡོད་ཀྱི་དགག་ཉགས་བརྩུ་གཉིས་དང་བརྩུ་བྱ་དག་མི་འཐད་ཟེར། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་འགལ་དམིགས་བྱ་དང་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་དག་གིས་དངོས་འགལ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དེ། དང་པོ་ལ་འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལུགས་ལ་མི་སྤང་བ་ལ་ཡུལ་དུས་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་བ་ཅན་གྱི་དགག་ཉགས་གསུམ་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་འགལ་ཆེ་དམིགས་པ་བྱ་སྟེ། བརྩུ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་སྟེ། བརྩུ་བཞི་རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་འདི་གཉིས་ཀར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དགག་ཉགས་བརྩུ་ལས་མང་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྣམ་

ངེས་ཅི་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་དང་དར་ཤིག་གུན་གྱི་དངོས་ཟིན་དང་རྒྱ་བ་འགལ་སྤྱི་རིགས་པར་ཐལ།
 རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་དང་དུས་གྱི་བསྐྱལ་བས་ན་བསྐྱལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་དང་། དེའི་དར་
 ཤིག་ལས། དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་མ་
 དམིགས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དར་ཤིག་ལས། ལྟན་
 ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་བརྩ་པོ་འདི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 དམ་བཅའ་སྤྱི་བྱེ་གཉིས་ཆར་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཞེས་བས་ལྟན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ལ་བརྩ་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ཁྱབ་བྱེ་འགལ་བ་སོགས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དགག་རྟགས་སྤྱིའི་གངས་ངེས་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་རེག་གཅིག་དུ་འགོག་
 བ་ལ་ཡང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་བརྩ་གཉིས་འཛོག་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ལྟན་པོ་སྤྱི་བ་ཅུང་ན་མཛེས་སོ། །འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྤྱར་བ་བྱ་བ་སོ་སོར་ངེས་
 པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་གཅིག་དུ་འགོག་པ་ལ་ཡང་དུ་མར་དབྱེར་རུང་ངོ་ཞེས་དང་།
 སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། དབྱེ་ན་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དང་པོ་བཞི་ནི་
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་རེག་གཅིག་དུ་འགོག་པ་ལ་སྤྱར་བའི་བརྩ་གཉིས་བཤད་པ་དག་མི་འཐད་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རིགས་ཐེགས་ལས། དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩ་གཅིག་སྟེ་ཞེས་
 གང་རེག་གཅིག་དུ་འགོག་པ་ལ་སྤྱར་ནས་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་དུག་བཤད་ཅིང་། མི་སྤྱང་བ་མ་བགང་བར་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གཅིག་བགང་བས་བརྩ་གཅིག་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་

རྟགས་བརྩམས་མང་མི་རུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་བརྩམས་མང་མི་རུང་བ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གཞན་ཡང་དགག་རྟགས་སམ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཉེར་གཅིག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་བརྩམས་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་
པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་འགལ་ཆེ་
དམིགས་པ་བརྩམས་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་དང་ཉེར་གཅིག་མི་འདོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རེ་ནས་བསྐྱབས་ཟིན་ཅིང་གོ་
དོན་སོགས་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྫོ་ན་ཤི་ལྟར་མེད་ཆུ་རུས་པ་སོགས་
མེད་ཀྱིས་གང་རེག་སྒོར་བཞི་འགོག་པའི་འགལ་བའི་ཆུ་ཙམ་གྱི་རྟགས་བཞི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་
ཐལ། ཉེར་ལྟར་འདོད་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བྱལ་བྱེད་དམིགས་པ་བཞིའི་བྱལ་
བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ཡང་བགང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཁས་བྱལ་རྗེ་དང་རྗེ་དགོ་འདུན་བྱལ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་དགག་རྟགས་སམ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཉེར་གཅིག་མི་བཞི་དཔར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་ནམ་འབྲེལ་ཤིག་ཆེན་དང་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱ་དུ་དགག་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་བརྩམས་
དར་ཤིག་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ཤིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་དགག་
པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཡོད་
ན་སྣང་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་
རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་བྱུག་དང་
འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་
ནི་སྤྱིར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩམས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱ་
ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ།

ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་དྲུག་
སྟེ་དགག་རྟགས་བཅུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲས་མཆོག་གསུམ་
གྱིས་མ་སྤྲས་པར་བཤད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དཔྱོད་པར། ཆོས་
བྱས་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ལྟར་སྤང་འགལ་འདྲའི་བྱི་མ་ཅན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ལ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་པན་པའི་ཆོག་འཁྲིད་ཅོལ་སྦྱོར་གྱིས་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་བྱེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་གྲིང་
ནས་མཆིང་བུ་ཁོ་ན་བྱེར་འོངས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྦྱོར་བས་བཅུ་
དྲུག་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་གེ་སྐད་ལས། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་བཙོ་
ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཁོ་ནར་རྟགས་པར་བྱ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་
དབྱེ་བས་གཞན་དུ་བྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། འོ་ན། རིགས་ཐེགས་ལས་གསུངས་པའི་
འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་སོགས་ལྟག་མའི་དགག་རྟགས་བཅུ་པོ་དེ་བཅུ་གཅིག་གི་དང་པོ་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་བརྒྱུད་ནས་འདྲུ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དངོས་གནས་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རིགས་
ཐེགས་ལས། བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་བཅུ་པོ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདྲུ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པའི་རྣམ་བཙད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུམ་ལྷས་འབྲེལ་བ་སྒོ་བ་པན་
ལས། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་དོན་གཞན་དགག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་
འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འོ་ན། རི་ལྟར་ན་དེའི་ནང་
དུ་འདྲུ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་། དགག་པ་དག་གིས་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་

དུ་གྱུར་པར་བརྒྱད་ནས་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་དགོངས་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས། སོ་སོར་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུ་ཚུལ་བཤད་པས་དེར་ལྟོས། འདིར་མདོར་བསྡུས་
ན་དགག་ཉགས་ལྷག་མ་བཅུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་བརྒྱད་ནས་འདུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་
བཞིན་མི་དམིགས་པ་འབྲེལ་ཆེ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་བདུན་འགལ་ཆེ་དམིགས་པ་ཡིན་
པས་དེར་དངོས་སུ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་བརྗོད་པར་མི་འདུ་ཡང་བརྒྱད་ནས་འགལ་ཆེ་བརྗོད་
པས་ཀྱང་དགག་བྱ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་འཕེན་ཞིང་སྦྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་མེད་
དེ། བ་མོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་མེ་མེད་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་ཆེ་དངོས་སུ་
བརྗོད་ནས་མེ་མེད་པར་བྱགས་ལ་སྦྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་
དུ་ཆོས་མཆོག་གིས། སྤྱོར་བ་དེ་དག་དངོས་སུ་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་བ་མི་
དམིགས་པ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་
ཟོ་ཚུན་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་ཉགས་ནམས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་ཉགས་ནམས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་
ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་མཚུངས་པས་དེ་རང་
བཞིན་གྱི་ཉགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་སྟོང་སྟག་སྟེད་དང་བཞི་པ་
ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྒྱ་ལས་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལས་ཞེས་པ་ནམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཅ་བར་ཡང་། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་

ཐུབ་པས་ན། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལྟར་
 རོ། །གཞན་ཡང་དེར་མ་ཟད་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 གྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པ་དང་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་རྟགས་གསུམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་
 བེ་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་སྟོང་ཐག་ཕྱེད་
 དང་བཞི་བ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐབས་བ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཏེ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བ་ནས། འབྲས་བུ་ཡང་རང་
 བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤང་
 བ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཁོ་ན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སོགས་པར་སྐྱོར་བ་
 དགོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་མང་པོར་སྐྱོས་སོ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
 བ་ཤད་དང་། ཆད་ཆེན་དཀའ་འབྲེལ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་དུས་རྟོག་གི་མཁས་
 རྣམས་དང་རྒྱན་པོ་དག་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཡང་མ་ཤར་བ་དག་འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཆོག་རྣམས་དང་
 རྗེ་ཡབ་སྐུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་སྐྱ་
 དོན་དང་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་བྱའི་སྐྱོན་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
 དང་། དགོས་པའི་སྐྱོན་ནས་གསུམ་དང་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། དགག་རྟགས་འདུག་ཚུལ་སྐྱོན་ནས་བཅུ་
 གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། སྐར་བ་དང་སྐྱོར་བ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱོན་ནས་ཉེར་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་
 བཞི། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོད་གཞི་སྤང་རུང་གཞིར་བཞག་ཀྱང་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་གྲོལ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་མི་སྤང་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། སྤང་དུ་རུང་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་

པས་ན། དགག་ཉགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་གངས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་འདི་གཉིས་ནི་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་
བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་མི་རུང་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་ཉགས་གཞན་མི་འདུག་གོ་
ཞེས་དང་། མཁས་བྱ་བ་ཤིག་ཆེན་ལས། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་
དེའི་ཕྱིར། དགག་ཉགས་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་
སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པ་
སྟེ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་བསྐྱེད་ཆེད་དུ་གསུམ་དང་།
འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་དག་གིས་སྐྱབ་ལུགས་དངོས་སུ་འགལ་ཆེ་བསྐྱབ་པ་གཅིག་དང་བརྒྱད་
ནས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དངོས་
སུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ནི་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་ཉགས་འདུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་
ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁྲིགས་པས་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པ་
གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་རུང་བ་ཉགས་ཀྱིས་དགག་
དགོས་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་བྱ་ག བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདུན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་
མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་རུང་ན་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་མི་འདུག་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་

སྒྲ་རྒྱ་ལ་དགག་བྱའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡུལ་བྱུང་ཆེ་བ་ཡོད་ན་སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་དང་། དགག་བྱའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡུལ་བྱུང་མཉམ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲ་རྒྱ་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་
 དངོས་འབྲས་སྒྲ་རྒྱ་ཡིན་ན་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པས་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་
 པ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་བཞི་གའི་དགག་བྱའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་རྒྱ་ཞིག་ཁོ་
 བ་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་དགག་གཞི་དེར་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་
 མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་ནས། རྒྱ་རྒྱ་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ལྟར་ན་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་གང་རྒྱ་ཡང་མ་བཤད་དེ་ཞེས་དང་།
 སྤྱི་ངོན་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ་། །རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་
 པའི་ངོན་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་མི་རྒྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཁེགས་པས་རྗེས་དཔག་གིས་
 འགོག་དགོས་པའི་འགལ་དམིགས་བྱུག་དང་པན་ཚུན་སྒྲ་འགལ་ལ་བཞེན་པ་དང་བདུན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་བྱུག་ཏུ་ངེས་པ་གང་ཞིག་། གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་
 ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་འགལ་ཆེ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་འགལ་ཆེ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 དང་འགལ་ཆེ་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གཉིས་སུ་ངེས་
 ལ་དགག་བྱའི་འགལ་ཆེ་འབྲས་བྱ་འགོད་ན་བྱུང་ཆེ་བ་འགོད་ན་བྱུང་ཆེ་འགལ་དམིགས་འཇུག་ཅིང་། རྒྱའི་
 འགལ་ཆེ་ལ་ཡང་རྒྱའི་འགལ་ཆེ་དངོས་བཀོད་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་ཆེ་འབྲས་བྱ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱི་འབྲས་བྱའི་འགལ་ཆེར་གྱུར་པའི་ནང་ཆོན་དངོས་འབྲས་བཀོད་ན་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་
 གཅིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་དེར་འགལ་ཆེ་སྒྲ་རྒྱ་རྒྱ་བ་དེ་སྒྲ་

ནས་འགོག་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་བྱུག་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་
སྤྲུལ་གྱི་མཆོག་གསུམ་ག་མ་ཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤར་བ་ཤད་པའི་བཅུའི་སྟེང་དུ་པན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་གཅིག་བསྒྲན་ནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཐད་
ལྡན་ལས། བཅུ་གཅིག་པ་འགལ་བའི་ཁྲབ་པ་དམིགས་པ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དང་། འཁྲུག་ལ་མེ་ཞིག་འདིར་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་གྱི། མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་
གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་བཅུའི་གོ་དོན་མཆོག་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཤད་
ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་ནི་དུ་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་འདིར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། འདི་ན་དུ་བའི་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་དག་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དུ་བའི་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་འདི་ན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་
པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གོ་ག་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཨ་ཀ་རུའི་ཁྲབ་བྱེད་ཤིང་
ཡིན་ལ་འདིར་ཤིང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱ་མེ་ཡིན་ལ་འདིར་མེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་འབྲེལ་
རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གོགས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཡུལ་མ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་གཞི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ནི། འདི་
ན་གང་རེག་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་བའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བ་མེ་ཡིན་ལ་
འདིར་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གང་རེག་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་དང་འགལ་བ་མེ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་འདི་ན་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
འབྲས་བྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གང་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་གི་རྒྱའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་རེག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་མེ་ཡིན་ལ་འདིར་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བ་མོའི་རེག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་ནི་གང་རེག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འགལ་དམིགས་ནི། སྤྱ་ལོང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། གཏུང་བར་བྱེད་པའི་ཁྲད་པར་ཉི་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་ཟིང་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གང་རེག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་གཏུང་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེག་པ་མེད་མིང་ཡིན་པས་མེད་ཁྲད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། འདི་ན་སྤྱ་ལོང་སོགས་དང་ལྡན་པའི་མེ་མེད་དེ། དུ་བ་ཟག་སྒྲར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བ་མེ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གཙོ་བོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲོན་ས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བཤད་དེ་དག་གིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་གསུམ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། ལྡན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཉིས་དང་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་ན། གོ་ཚོབ་བྱས་ན་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་སྣང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཚོད་ཆེ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

གི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་གྱི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་གྲུབ་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཚོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དང་། རྒྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཞི། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་དེའི་རྒྱ་བཀག་པ་དངོས་སུ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས། གོ་ཐོབ་བྱས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་རྒྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། ཡང་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། བཞི་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། འབྲས་བྱ་དེ་མ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་བྱ་དེའི་དངོས་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། འདི་དག་གོ་ཐོབ་སྡེ་བདུན་རྒྱུ་དང་རིགས་རྒྱུ་ལྟར་སྦྱར། འདི་དག་མེད་དགག་ཅུ་ཉགས་སུ་སྦྱར་བའི་དགག་ཉགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པར་འགོ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་སྐྱབ་

པས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། རིན་ཏུ་སྒྲོ་སྒྲ། ཚྱོད་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་སྒྱར་ཚུལ་རིགས་འབྲ་བ།

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་གཅིག་དངོས་སུ་རྟགས་
ལ་བཀོད་པའི་སྒྲུང་རྩལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་པན་ཚུན་སྒྲུང་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་
དེ་དམིགས་པ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་དང་ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་པའི་དགག་བྱ་ཞིག་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་
དེའི་མཆན་ཉིད། ཚྱོད་ཆེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྲ་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡིན་པ་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་ནི།
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
པ་དང་། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། མཆན་གཞི་རིམ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཀྱིས་པའི་གཞིར། གང་
རེག་སྟོབས་ཅན་དང་། གང་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་དང་། བ་མོའི་
རེག་པ་རྣམས་མེད་པར་སྐབས་པ་ལ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཀྱིས་པར་ལོན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་
ཆན་གཉིས་པ་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་
དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
སུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ། མཆན་གཞི་
རིམ་བཞིན། དུ་བ་དག་སྒྱར་བས་ཀྱིས་པར་ལོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་སོགས་བཞི་པོ་སོ་སོར་མེད་

པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཏུ་བ་བླག་སྐྱར་བས་བྱུང་བར་ནོན་པ་སོ་སོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་ཚན་གསུམ་པ་བྱུང་བ་དེ་མིག་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དེ་མིག་ས་
པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དེ་མིག་ས་པ་དང་། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དེ་མིག་ས་
དང་། བྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དེ་མིག་ས་པ་དང་བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞི་ན། ཅན་དན་
གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་སོགས་བཞི་སོ་སོར་མེད་པར་སྐྱབ་པ་
ལ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་འགལ་
དེ་མིག་ས་དུག་ཏུ་འདུས་ཀྱང་ཡ་གྲུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཐས་ཆེད་དུ་གྲུབ་ཆེན་རྩེ་རྒྱ་རི་སོགས་གྱིས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྱིས་པ་འདུག་པའི་རྟོག་གོ་ལས། མི་དེ་མིག་ས་པ་འདི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་
པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་དངོས་སུ་བཅུ་དུག་བཀོད་པས་འགལ་དེ་མིག་ས་བཅུ་གཉིས་
བཤད་ཅིང་། ཐར་འབྱུང་སྐྱུ་པའི་རྟོག་གོ་སྐད་ལས་ཀྱང་། འདི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་
དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་འབྲེལ་ཆེ་མ་དེ་མིག་ས་པ་བཞི་དང་འགལ་དེ་མིག་ས་བཅུ་གཉིས་
ཏེ་བཅུ་དུག་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ན་ཕྱིས་འགལ་དེ་མིག་ས་བཅུ་དུག་བཤད་པའི་བཞི་ཚན་བཞི་པ་
རྒྱ་དེ་མིག་ས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དེ་མིག་ས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་
དེ་མིག་ས་པ། བྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དེ་མིག་ས་པ། འབྲས་སུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དེ་མིག་ས་པ་
བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་གྲང་
རེག་དང་། གྲང་རྒྱ་ཐོགས་མེད་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གྲང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་བཞི་མེད་པར་
སྐྱབ་པ་ལ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་དངོས་རྒྱས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་བཀོད་པའམ་མེད་དངོས་
རྒྱ་ཏུས་པ་ཐོགས་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་མཚོན་ནས་དངོས་རྒྱའི་རྟགས་གྱིས་གྲང་རེག་
མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ངེས་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་གཉིས་དང་ཤུ་གྲ་སྟོ་ཆོས་
མཚོག་སོགས་དུ་མས་བཀག་ཅིང་རྣམ་བཤད་གསུམ་དང་སྦྱི་དོན་གཉིས་སོགས་དང་འགལ་བས་

དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །རྫོ་ན་ཕྱི་དང་ཁྱུང་པོ་བཙོན་མེད་གི་བཤད་སྟོལ་དེ་རིགས་གཏེར་སོགས་
 གྱིས་ཀྱང་བཀག་གོ། །འདིའི་ལུགས་ལ་དགག་རྟགས་ཉེར་ལྷ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་
 བཞི་འགལ་དམིགས་བྱུག་གི་གང་དུ་བསྐྱུ་སྦྱུ་ན། རང་བཞིན་འགལ་བ་སོགས་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་
 བར་ཐལ། རང་བཞིན་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཅན་དན་གྱི་མེས་
 ཆེག་པ་དེ་མེས་ཆེག་པ་དང་མེའི་ཁྱབ་བྱའམ་བྱེ་བྲག་ཅན་དན་གྱི་མེས་ཆེག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཅན་དན་གྱིས་གང་
 རེག་འགོག་པ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཟུར་བ་འདོད་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེའི་སྤྱི་
 རིས་ཟེན་ན་ཡང་། མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་དངོས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་ཟུར་བ་ཞེས་
 དང་། མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ཅན་དགག་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པ་འགལ་དམིགས་ལ་བྱུག་ཏུ་གངས་ངེས་པས་དེར་མ་འདུས་པ་
 མེད་ཀྱང་། ཡན་ལག་སྟོན་ན་དབྱེ་ན་གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཆེས་མང་
 བོ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་གང་རེག་སྟོར་བཞི་འགོག་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 སྟེང་དུ་ཁྱབ་བྱའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་། དེའི་ཡང་
 ཁྱབ་བྱ་ཤར་པའི་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་། དེའི་ཁྱབ་བྱ་ཤར་གྱི་ནགས་རིའི་ཅན་དན་གྱི་
 མེ་སྟོབས་ཆེན་སོས་ཁྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་སྟོར་བཞི་སོགས་དཔག་མེད་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་འདི་གཏན་
 ཆེགས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་སྟོན་པ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་དང་དེའི་ཁྱབ་བྱ་སོགས་
 དང་སྤར་བས་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 དང་དགག་བྱ་གང་རེག་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཡང་ངོ་མོ་ཡ་གྲུལ་སོགས་འགོག་པར་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་རྩེ་
 ཏུ་རི་དང་རྩེ་བདུན་རྒྱན་དང་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཟུར་ཅམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་

དག་སྐྱོར་བའི་བྲེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྐྱོར་བར་བྱ་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རེག་གཅིག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཡང་དུ་མར་དབྱེར་རུང་ངོ་ཞེས་དང་། རྩོམ་རིས་ཀྱང་། མ་དམིགས་པ་འདི་སྐྱོར་བས་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀས་བྱངས་མ་བཟུང་བའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱར་བར་བྱ་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་སྐྱར་ཚུལ་མེ་དང་ཚུ་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དཔེ་བྱང་རེག་ལ་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །འཁོར་དུ་སྐྱོ་ཚུལ་སྒྲ། འདི་ཡང་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ་བྲེ་བ་ཡིན་ལོ། །ངེས་ན་རྣམ་བཤད་རྗེས་འབྱང་ཁ་ཅིག་དགག་ཉགས་བཅུ་ལས་ལྷག་མི་འདོད་པ་དང་། སྒྲོན་དང་བྱིས་གྱི་བོད་ཁ་ཅིག་(གཙང་ནག)སྒྲར་རུང་གི་དགག་ཉགས་ལ་བཅུ་གཅིག་དུ་མ་འདུས་སྣ་མ་ནས་བཅུ་བྱག་འདོད་པ་དང་། རིགས་གཉེར་མཁན་པོས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་དགོས་པར་འདོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་པར་སྒྲོས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུས་དང་བྱང་པར་རྣམས་ལ་སྒྲོས་དགོས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འཇུག་པའི་ཡུལ་དུས་དང་བྱང་པར་ལ་སྒྲོས་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་སྒྲར་རུང་གི་དགག་ཉགས་ལ་རིགས་ཐིགས་དང་རྣམ་ངེས་སུ་བཅུ་གཅིག་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བཅུར་ངེས་པ་དང་འོག་ནས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲར་གི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱབ་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་དང་བཅུ་གཅིག་དུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་པ་ནས། ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་བཅུ་བྱག་དུ་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་དེའི་ནང་ནས་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་བཞི་ལྟར་སྒྲར་ངོ་ཟེར་བ་ཡང་དགག་ཉགས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་དབྱད་ན་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དུ་འཐད་ལྡན་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོན་ས་མི་མ་བུན་པར་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་ལོ། །ཅོད་ན། པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་དེ་དང་། ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་དེ་གཉིས། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། བྱམ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་ཅམ་སྟོན་འདོད་ནས། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། བོས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མེད་དེ། ཆོན་ཅན་དུ་འབྱུང་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བོས་དཀར་པོ་བྱུང་ཅམ་ནས། ཆོན་ཅན་དུ་མ་བྱུང་པ་ཅམ་སྟོན་འདོད་ནས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་སྒྱུར་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་སྟོར་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱས་པས་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྟོང་པའི་སྐབས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དངོས་པོར་སྟོན་འདོད་ནས་སྒྱུར་སྟོར་དང་པོ་དང་། བྱུང་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོར་སྟོན་འདོད་ནས་སྒྱུར་སྟོར་གཉིས་པ་བཀོད་ན་མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་འདིའི་རིགས་པས་སྤར་གྱི་དེ་དག་ཅི་རིགས་ལའང་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་ཉེ་དགག་སྐྱབ་སྐབས་སུ་བཞད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དག་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་
 འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ལྷར་སྒྲུང་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྡེ་ཕྱི་ལ་སྟོས་
 པའི་ཚོད་པ་དང་། དུས་མཉམ་ལ་ཚོད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་
 སྟེ་བར། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལྷར་མདོ་དང་སྤྱར་ན་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་བས་རིག་པ་ཅན་སྡེ་མ་ཅན་དང་
 ལྷག་མ་ཅན་དང་སྤྱིར་མཐོང་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་གསུམ་འདོད་པའི་ཉེན་ཉགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་
 བྱ་དཔག་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་དེ་ལྷར་འདོད། སྡེ་མ་འགོག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པས་
 ལྷན་དོན་དགག་པར། མདོ་ལས། འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་ལྷན་པ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པར། རང་
 འགྲེལ་ལས། ལྷན་པ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་ན། སྤྱར་འདི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྲས་བྱ་སྡེ་མ་དང་ལྷན་པར་
 བྱེད་ན་ནི། ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་ཡང་སྡེ་མ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། གང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱར་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་དེ་ལྷར་ནི་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་རྒྱགས་ན་ཡང་གེགས་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་
 དང་། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་པ་རྩ་
 འགྲེལ་གྱི་དོན་རྒྱགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་ལ། ཚོད་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ནས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་
 ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། དོན་ནི། གཞན་སྟེ་རིག་པ་
 ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། རས་ས་ཆུ་ལུད་
 ཆོགས་པ་ཆང་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་དེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་སྟེ་བར་སྒྲུབ་
 པའི་རྒྱགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྒྱགས་ཡང་དག་ཀྱང་།

མ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་གཅིག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱ་མེད་ཅམ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་མི་འཐད་པའི་ཚིག་ཚུལ་འཆད་པར་རང་འབྲེལ་ལས། འོ་ན། རྒྱ་ཆོགས་པས་འབྲས་བྱ་སྟེ་བར་
རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་གཏན་ཆོགས་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
འདུ་ཞེན་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། གཏན་ཆོགས་གཞན་སྟོན་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་
སོགས་དང་ཤུགས། གཞན་གྱིས་འོ་ན། རྒྱ་ཆོགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་བྱང་། ལན་ནི་སྟོན་དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ། དེ་འབྲེལ་དཔྱིད་དུས་གྱི་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་
རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྟགས་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་
མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་དེ་དེ་འབྲེལ་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་དེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཀྱང་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་
གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྟེ་རུང་དེ་དེ་
འབྲེལ་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་སྟེ་རུང་
དང་དེ་སྟེ་བར་སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་
སྟེ་བར། །ནས། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅས་བྱང་། རི་སྐད་དུ་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་
ནི་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྟེ་བ་སྟོན་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་དེ། ཆོགས་པ་
ནམས་གྱི་འབྲས་བྱ་སྟེ་བར་རུང་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཕྱིར། རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཆོགས་པ་ཅམ་
དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲུབ་སྟེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྲབ་པ་ཆད་མས་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱས་པ་ནམས། །འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་
 ལ། །མ་དེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རས་ས་སྟུང་ལྟོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆད་པའི་དབྱིད་དུས་
 ཀྱི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་སྒྲེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་
 སྲིད་ན་དེ་འབྲེལ་ཆོགས་ཆད་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲེད་དེས་ཡིན་པས་མ་བྲབ་སྒྲུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། སྲིད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གུ་སྒྲེ་
 རུང་དུ་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་བྲབ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྒྲུ་
 གུ་མི་སྒྲེད་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་སྲིད་
 མི་སྲིད་ལ་སྒྲུར་ནས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒར་བཤད་པའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་
 རས་ཀྱི་སྒྲུ་གུ་མི་སྒྲེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་ཅེས་པ་ནས། ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་དེས་པ་ནི་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། རས་
 ས་སྟུང་ཆོགས་པ་ཆད་པའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན་སྒྲུ་གུ་སྒྲེད་པས་བྲབ་པ་མ་དེས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་ཡང་
 ཡིན་སྒྲུ་གུ་མི་སྒྲེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ཆད་
 མས་མ་དེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རས་ཀྱི་རྒྱ་ནས་ས་སྟུང་ལྟོད་གཤེར། ཆོགས་པ་
 གངས་ཆད་གི་དབྱིད་ཞིང་དེ། དེ་འབྲེལ་དབྱིད་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་སྒྲེ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་སྒྲེ་དེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མིན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་རང་འབྲས་སྒྲེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་
 མར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་དབྱིད་ཞིང་དེ། དེ་འབྲེལ་དབྱིད་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་སྒྲེ་རུང་

དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོད་གཞི་ལ་རྟགས་དེ་
བྱུང་བ་ནས་ཚོད་གཞིའི་ཞིང་དེ་ནས་སྐྱབ་འབྱུང་རུང་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཞིང་དེ་དེའི་རྒྱར་ངེས་ན་ཞིང་དེས་དེ་སྐྱེད་པར་ངེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་
ཐལ། རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་དབྱིད་
ཞིང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་རྟགས་ཁས་སྦངས་དང་ཚོས་
ཅན་གྱིས་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་དབྱིད་ཞིང་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་
ངེས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། དངོས་
འགལ་ལོ། བྱུང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་ངེས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་དེ་ལྟར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། ཚད་མས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་
རྟགས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱུང་ན། ལོག་
ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདི་སྐོར་གྱི་རྣམ་བཤད་གསུམ་
དང་སྤྱི་དོན་ལ་འབྲལ་ནས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྐྱེད་པར་
ཚད་མས་ངེས་པས་བྱུང་། དེ་ལྟར་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་འབྱུང་ངེས་ཀྱིས་
བྱུང་བེད་ན། འོ་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་མ་ཡིན་
པས་བྱུང་བར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚད་ཡིན་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་མ་ཚད་བར་དེ་སྐྱེ་རུང་
ཅམ་ཡང་སྐྱབ་མི་བྱུང་དེ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་བྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་

ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་མ་ཚོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་
 དང་ལྷན་ཀུས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་གཉིས་
 ལས། ཕྱི་མས་འབྲས་བུར་མ་ཐད་རུང་བ་དཔོག་པའང་མི་ཀུས་པ་རྒྱ་མ་ཚོགས་ཞེས་པ་དང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་ཚོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་བྱེད་
 དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་ན། རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་མེད་པར་
 ཐལ། རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་ཁ་ཡར་བ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།
 རས་སྒྲུག་གི་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་བྱེད་རྒྱ་དང་བདག་པོའི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲི་བྱི་གཉིས་ཀར་འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ལ་ཚོགས་
 པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་ཚོགས་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའི་ཁ་ཡར་བ་དང་རྒྱ་སོ་སོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་གཉིས་ལས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་མ་
 ཚོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཀུས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། རྒྱ་ཀྱང་། མ་ཚོགས་པ་ནི་མ་ཆང་བའོ། །རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ཅུ་ཆིག་གིས་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་དོན་བཤད་པ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རས་སྒྲུག་གི་རྒྱ་ལ་དེའི་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་རས་སྒྲུག་དང་གོ་
 རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་སོགས་ཆེས་མང་པོ་དབྱེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྦྱེད་
 པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས་མ་རྫོགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བཅུ་མ་མ་ཐག་དང་འབྲས་བུ་
 སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་ཆང་ནས་དངོས་རྒྱ་ལ་སྦྱེབས་པའི་སྐབས་དུ་མ་མི་འདོད་པར་ཐལ། རང་གི་འབྲས་
 བུ་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ངེས་པར་འབྲས་བུ་དེ་འབྲུང་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་རྒྱ་ལ་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་

ནམ་བཤད་གསུམ་དང་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་མང་ངོ་། །འདོད་ན། རྣམ་སྤྲུག་སྐྱེད་ཚུལ་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོག་པ་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ། །འགྱུར་བ་དང་འགྲེལ་
ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོག་པ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
གྱི་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བས་ཞེས་དང་། །ཤུགས།
འདི་ལྟར་ཆོག་པ་པ་སྤྲུལ་པ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་ལ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
མ་རྒྱུར་བྱས་ནས་རྣམ་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བའོ་ཞེས་
སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་བྱེད་སྐྱེས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནས་སྤྲུག་གི་རྒྱ་དེ་ནས་སྤྲུག་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བ་ལ་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་བྱེད་ལ་ཞུགས་པ་བཞི་བརྒྱ་བས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གཞུང་གོང་ལོག་མ་བསྐྱེགས་པར་སྐྱོངས་བཤད་སྤྲུལ་ཆོག་པ་བྱས་ཤིང་སོམ་
ཉི་བརྒྱ་ལྟར་བྱས་སོ། །བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་རྒྱ་དེས་
འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དེས་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་དེའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་དེས་དེ་བྱེད་རྣམས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོ་ན། རྣམ་སྤྲུལ་
ལུང་བྱོད་གཤེར་ཆོག་པ་པ་ཆང་ཞིང་ནས་སྤྲུག་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་པའི་དབྱིད་ཞིང་ཆོས་ཅན།
རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྣམ་སྤྲུལ་སོགས་ཆོག་པ་པ་བྲས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྲུལ་
ཁྱབ་སྟེ། དེ་དུས་ནས་སྤྲུག་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྒྱུའི་
དུས་ནས་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་འགག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་

སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་ན་འབྲས་བུ་དེ་
 སྐྱེ་བར་དེས་པས་བྲབ་པ་སྟོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་སོགས་མཁས་པ་སྤྱ་གང་གི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་ཀྱང་འབྲས་
 བུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 དང་མ་རིག་པས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ངན་
 འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་
 པས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐོད་དུ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ལུ་གཉིས་པར། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་
 རྣམ་ཀལ་བས། །ལས་གཞན་འཕེན་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཆོགས་
 ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་ཚུགས་པ་ཡང་
 གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཞན་མ་ཆོགས་པ་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཡངས་པ་དང་བྱི་མེད་ལས། དེ་ལྟར་ནི་རྒྱ་ཡོད་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་
 (1)བྱེད་པ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། རང་
 འགྲེལ་གྱིས་རྒྱ་གཞན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྲས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཆོགས་པ་
 ཞིག་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པར་བསྟན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མ་
 ཆང་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བས་བྲབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དབུ་པར་མདོན་སྤྲུལ་
 ལ་གྲགས་ཆེ་བས་མ་སྟོས། དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་དཔུང་བྱིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་པ་དེ་འཆད་པར། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་
 པའི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞན་བྱེ་རིག་གངས་

གསུམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་ནུམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་
འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྟགས་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
སུན་པར་བུ་རམ་དང་མ་དུ་ལུང་ཀ་སོགས་ཀྱི་རོ་སྤང་བས་གཟུགས་རྟགས་པ་དང་སོགས་སྦྲས་མེ་
རྟོག་ཅམ་པ་ཀ་སོགས་ཀྱི་བི་སྤང་བས་གཟུགས་རྟགས་པ་དང་། མེའི་རེག་བྱ་སྤྱང་བས་གཟུགས་
རྟགས་པའི་ཐེས་དཔག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཚོད་ཚུལ་འཆད་པར། རང་འབྲེལ་ལས། འོ་ན། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུར་མ་གྱུར་པ་གཞན་རོ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྗེ་
ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི་གཞན་ཞེས་པས་གཟུགས་སོགས་ཐེས་སུ་དཔག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་
རོ་དང་སོགས་པས་བི་དང་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྤང་བ་ལས་དཔག་བྱ་དེ་དག་རྟགས་པའི་
བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་དང་བི་དང་རེག་གསུམ་དེ་འབྲེལ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་། དེོས་ཀྱི་སྦྱབ་
ཆོས་གཟུགས་གསུམ་པོ་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡང་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་གཅིག་ཡང་མ་ཡིན། མེད་དགག་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ། །ཤུགས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་གྱུར་པ་ཐེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
བའི་དོན་ལས་གཞན་པ་རོ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་
ཐེས་དཔག་སྦྱེ་བ་ཡོད་པས་ཁྱོད་ལྟར་རོ་སོགས་གཏན་ཆིགས་བྱས་ནས་དུས་མཉམ་གྱི་གཟུགས་
རྟགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བྱར་པ་བཞི་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁ་ནང་བུ་རམ་དང་
མ་དུ་ལུང་ཀ་སོགས་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོས་ཐེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལས་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པའི་དེོས་ལན་སྟོན་པར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟགས་པ། །རྒྱ་ཆོས་ཐེས་སུ་དཔོག་པ་
སྟེ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཐེས་དཔག་སྦྱེ་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་རྟགས་པ་ན་བསྐྱེག་
བྱའི་བྱུད་ཤིང་ཡང་འགྱུར་བ་བྱས་ཚུལ་རྟགས་པ་བཞིན་ཞེས་འཆད་པར། དུ་བས་བྱུད་ཤིང་འགྱུར་བ་
བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། རྟགས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་མ་དུ་ལུང་ཀ་འཕྲ་བུ་རམ་གྱི་རོའི་ཉིར་ལེན་བུ་རམ་གྱི་རོ་
སྦྲ་མ་མེད་པར་བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་བྱི་མ་མི་འབྱུང་ལ། རོ་སྦྲ་མ་དེ་ཉིད་བུ་རོ་ལས་གཞན་པ་བྱར་

གཟུགས་ཀྱི་ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། རུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་
 བློ། །རྩོམ་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱ། །ཞེས་བྱུང་། བྱ་རམ་རོ་གཟུགས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་
 མེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་བྱུབ་དོན་
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྦྱེས་པས་རྟགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་དེས་པར་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། བཤད་མ་ཐག་དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གཅིག་ལས་རང་
 དུས་ན་འདས་པའི་བྱ་རོ་སྤྲ་མས་བྱར་གཟུགས་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་བྱར་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། དེ་ལྟར་
 འདས་དུས་གཅིག་ནམས་རྟོགས། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་བྱུང་།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་
 ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་
 དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། །རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་
 རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་
 བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྤྲ་མ་དེ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་
 དཔག་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་རོ་སྤྲ་མ་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱའི་
 ཆོས་བྱ་རོ་སྤྲ་མས་ཕྱི་མའི་གཟུགས་སྦྱེད་པའི་རུས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་
 རོ་སྤྲ་མའི་ཆོས་རོ་ཕྱི་མའི་རྟགས་ཀྱིས་རོ་སྤྲ་མའི་ཆོས་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐབས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བྱི་རེག་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་ཚུལ་ཡང་
 སྐབས་སྟེབས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་ནི་རོའི་ཉེར་ལེན་རོ་སྤྲ་མ་ཡིན་
 ལ། ཆོས་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རོ་སྤྲ་མས་གཟུགས་སྦྱེད་པའི་རུས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཅ་བའི་ཐལ་བ་སྤྲ་མ་གཉིས་ལ། འདོད་ན། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་
བའི་གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱའི་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤོང་དུ་བྱར་
གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། བྱ་རམ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་
རྗེས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་
བུའི་སྤོང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། བྱ་རོ་ད་ལྟར་
བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་
མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། དུས་
མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་དུས་
མཉམ་དུ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲེལ་བར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་⁽¹⁾ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་བྱུབ་ཟེར་གྱང་འོག་
གི་འབྲེལ་བའི་དོན་དང་འགལ་བས་མི་ལེགས་པས། རྟགས་མ་བྱུབ་བྱས་ན་ཚོགས་སྟེ། རྗེས་དང་དུས་
སོགས་ཀྱིས་བྱ་རོ་མེད་ལ་བྱར་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་བྱར་གཟུགས་ཡོད་ལ་བྱ་རོ་མེད་པར་གྱུར་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྫོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་ཀྱི་གཟུགས་ཅི་བཞིན། ཡང་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ།
དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཚོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤོང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་
ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར།

ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱུ་ཆོས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུང་བོ། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ཙམ་འདོད་ན། གཞན་སྡེ་དེ་དག་ལྟར་དུ་སྤྲོས་མཉམ་པའི་
 རོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཏྲགས་པའི་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེའི་འབྲེལ་བ་འདད་ལས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྲམ་སྟེ། འདིའི་ཐ་དད་ནི་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་
 ལས། རོ་གཟུགས་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚེད་པའི་བསམ་པ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་
 རོ་ལས་གཟུགས་ཏྲགས་པ་སྦྱེས་པ་ན། ནས། ལན་མ་འདེབས་ཤིག །དེ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་
 འབྲས་ཏྲགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཞེས་སྒྲུབ་སེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་བྱ་རོ་ད་ལྟར་
 བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྤྲོས་མས་བྱར་གཟུགས་ཕྱི་མ་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་
 ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གང་བུའི་
 སྟེང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྲམ་པ་ཁས། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་བས་བྱད་ཤིང་
 གི་འགྱུར་བ་ཏྲགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་དང་གྲོག་མ་འཕོ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཆར་བའི་རྒྱུའི་འབྱུང་
 བ་འགྱུར་བ་ཏྲགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་འཕར་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སོགས་
 དུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་སུ་གྲོག་མ་འཕོ་བ་སོགས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེའི་
 འབྲེལ་བ་འདད་ལས། རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆར་བ་
 འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡང་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་དོ་

ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་དང་ཉ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དང་། ཆར་
བའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་འབྱུར་བ་ཁོ་ན་གྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལྷུགས། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲས་ནི་གྲོག་འབྱུ་བ་དང་སྤལ་བ་སྤྲད་
འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟུན། །ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲས་རྒྱུང་ལ་
སོགས་པ་བསྟུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་སྤང་གི་བྱུང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བ་དགག་པ་ལ། གཞན་གྱིས་བཞོད་པའི་
ཏྲགས་ལྷག་ལྷན་དུ་བཤད་པ་དང་། དེར་སྤྱབ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྒྱ་ཁ་
ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྟེ་རུང་དཔོག་པའི་ལྷག་ལྷན་དང་། འབྲས་བུ་སྟེ་ས་རྒྱ་བྱུང་པར་བ་དཔོག་པའི་
ལྷག་ལྷན་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྒྱ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་
ཡིན་པ། །ལྷག་མ་དང་ལྷན་རུས་མེད་བྱིར། །ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན། །ཞེས་
བྱུང་། འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་། ནས། རྒྱ་
གཞན་མ་ཆོགས་པ་སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་བྱེ་རིག་གི་སྤྲ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་
བུ་དཔོག་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱུང་པན་དང་དཔྱོད་པ་བས་ཀྱང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་ལུས་གྱིས་ཆགས་
ཅན་དཔོག་པ་དང་གངས་ཅན་གྱིས་འདུས་པ་སོགས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྤྱབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ཡང་། ཅ་བར། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་ནང་གི་
མ་ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། རྒྱ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་
པ་གང་ཡིན་པ། །ལྷག་མ་དང་ལྷན། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་གོང་དུ་འཕེལ་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་བ་
ཅ་མ་གྱི་རུས་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཆད་པར། རུས་མེད་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། དཔེར་ན་དཔྱོད་
པ་བས་ལུས་རྒྱས་དབང་པོ་དངས་སྟོགས་ལ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ལྷག་ལྷན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འདིའི་

འཕྲོས་གཞི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་སོགས་བྲམ་ཟེ་དང་ཕྱོགས་སྒྲ་དཔྱད་པ་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ།
བྲམ་ཟེས། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་
ཞེས་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཡི། དཔྱད་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་རྒྱ་མ་ཆོགས་པ་ལས་
ཀྱང་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དཔྱད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ན་རེ། ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་
ནས་སྒྲར་ལྟར་འདོན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་སྤྱིའི་རྒྱ་དཔོག་པའང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལྷག་ལྷན་སྒྲར་བཤད་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་
མཐོང་བ་ལས། །གཏན་ཆིགས་ཤེས་པ་ཆད་ལྟར་སྒྲུབ་། །ཞེས་བྱུང་། དཔེའི་སྤྱིང་ནས་མཆན་གཞི་
འཆད་པར། ཆིག་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི་ཆད་མ་མདོ་ལས།
ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་ལྷ་བྱུར་རམ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞན་གྱི་ལྷག་ལྷན་བཀག་ནས་མདོའི་ལྷགས་
གྱི་ལྷག་ལྷན་འཆད་པར། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །སོགས་བྱུང་། དོན་དེའི་ན་གཞན་གྱི་
རྟགས་བཀོད་པ་ལྷག་ལྷན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སོགས་གྱིས་འཁྲུལ་མེད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། །གཞན་སྡེ་བྱེ་རིག་གངས་སེར་རྒྱང་པན་གཅེར་དཔྱད་རྣམས་གྱིས་མ་སྤུན་པར་
རྟགས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ལྷོག་བྱུང་བར་འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅམ་གྱིས་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་
མིན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་བྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འབྲེའི་ལྷོག་བྲུབ་ལ་འཁྲུལ་བ་སྤིང་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱ་བ་གཅིག་ཏུ་བཙོས་པའི་རྟགས་གྱིས་དེ་ནང་གི་འབྲས་ཀྱན་ཆོས་པར་
སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འཁྲུལ་པར་སྤིང་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །སྤྱ་བའི་འབྲས་ནི་
ཆོས་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། ཆད་མ་མདོ་ལས། འབྲེལ་གཞན་ལས་ཀྱང་རྟོགས་
མི་འགྱུར། །ལྷག་མ་དང་ལྷན་ལས་འགྱུར་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། གང་

དུ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པས་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་རིག་གི་ལྷག་ལྷན་གྱི་
སྒྲ་དོན་བཀག་ཚུལ་དང་མདོ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་སྒྲ་དོན་འཆད་པར། གང་ཞིག་མ་མཐོང་
བ་ཅོམ་གྱིས། །ལྷོག་པ་རབ་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་
བརྗོད། །ཅེས་བྱང་།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་དང་སྤྱི་དོན་ལྟར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སྤེལ་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་བྱབ་ཅེས་ཟེར་ན།
གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་
པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་
པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་།
ཁ་ཅིག་ །ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་བྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་བྱབ་ཟེར་ན། དག་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་
སྤྱོད་དེ་སྤྱེས་བྱ་གཞན་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར་
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་དེ་འདྲའི་
དོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གང་ཟག་དེ་འདྲ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ལ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་འཇུག་པར་
མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་སྤྱེས་བྱ་གཞན་ཆགས་
བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཞིང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཡོད་པར་ཆོད་མས་མཐོང་

བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་དེ་འདྲ་དེས་ཁྱོད་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ལ་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་
 དེ་འདྲས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཚད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤུང་
 ལས། ལྷག་ལྷན་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་། རྣམ། དེས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བྱུང་བ་མ་དེས་བ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲོན་སྤར་ལྟར་གཏོང་། གོ་
 ཐོབ་བྱས་ཀྱང་མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སྐང་གིས་
 ཕྱོགས་ཚོས་འཁོར་ལོ་ལས། བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚོལ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། དབྱས་ན་ཐུན་མོང་
 མིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 བྱུང་བ་རྣམ་མར་ཡང་མ་དེས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་དེས་བ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲོན་སྤར་
 དང་། གཞན་ཡང་མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་མ་དེས་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་
 རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་
 བ་ལྟར་མ་དེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་
 བ་ལྟར་ཕྱི་གོ་ལ་གྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་
 ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་སྐང་གིས་ཚད་མ་རིགས་པའི་སྒྲོ་ལས། ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། མཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱ་ཏྲག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་ཕྱོགས་དག་
ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྤངས་པའི་གཞན་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། མཉན་བྱ་འདི་ངེ་ལྟར་ན་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་མ་མཐོང་བ་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། གཞན་འདྲ་བ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལ་ཡང་ཆོད་མས་མ་མཐོང་བ་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་ཟེར་བ་དག་སྤར་བ་ཤད་པས་ཞིགས་ལ། གཞན་ཡང་། དང་པོ་གསུམ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་གང་ཞིག །
དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་གྱི་མི་ཏྲག་པར་
མཐོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་གྱིས་
ཁྱོད་མི་ཏྲག་པར་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་མདོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག ། ཁྱོད་
མི་ཏྲག་པ་དང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱུང་བའི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་བཞི་པ་ལ། སྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། ཏྲགས་
བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་པར་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཉན་བྱས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དཔོག་པ་དང་འདྲ་པའི་ཕྱིར། འཁྲལ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་། །སྟོག་སོགས་འདིར་ནི་

མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ཕྱོགས་སྡེ་བསྡུས་བར་ཀ་གྲིས། གྲེ་བྲག་པ་ནི་རྗེས་
སྤྱད་པག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་དེས་པ་ཡང་དངོས་སྤྱད་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན། གསོན་པོའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱོག་ལ་སོགས་པ་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་སྟབས་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་
རྣམས་མར་མ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་རྣམས་མར་མ་དེས། ཁྱོད་
ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་རྣམས་མར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་དངོས། ཁོ་རང་ལ། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཉག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས་ཤིང་འགྲིག་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
དེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཉག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་
ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་
པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་བྱས་པར་དེ་མ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཡང་མ་དེས། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་
མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་རྣམས་མར་ཡང་མ་དེས། དེའི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་དེས་
པ་དེ་དེ་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུབ་ཉག་པར་སྒྲུབ་
པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲུབ་ཉག་སྒྲུབ་ལ་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཤིང་། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་

ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་དངོས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གསུམ་པ་མ་
གྲུབ་ན། རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་
པ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་རྟག་དངོས་སུ་སྒྱུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འགོ་ཁྲོག་གི་བྱབ་པ་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས། དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
རུས་པ་དང་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
ཁྲོག་གི་བྱབ་པ་རྣམ་མར་ངེས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན། རྟག་དངོས་
སུ་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་དངོས་སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་རྣམ་མར་
ངེས་པ་ལ་ཁས། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་དངོས་སུ་
སྒྱུབ་པའི་ཁྲོག་བྱབ་བྱིན་ཅི་ལོག་ངེས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཚོས་
ཅན། བྱས་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་སྒྲ་བྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག་
ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས། དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ངེས་པ་དེ་དེའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་སྒྱུབ་ལ་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་སྒྲོ་ལས། དེ་ལ་ཐུན་མོང་ནི་འདི་ལྟར་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་
བྱིར་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་ཀྱི་འཕྲེང་བ་བྱ་ལ། སྒར་
བཤད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲ་བྱི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་གིས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། དངོས་བྱབ་སོགས་
མ་བྱེད་པའི་གཏན་ཡིན་པས་སོ་སོར་འབྲེད་ཤེས་པར་གྱིས།

རང་ལུགས་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན། དབྱེ་ན། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། རྟག་ཡང་
བཤད་དེ། རིགས་སྒྲོ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་དབྱེ་སྟེ། ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

དང་། མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མི་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བ་དང་། མི་མ་སྒྲུབ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་
 ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ལ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་
 གཞིའི་གོ་དོན་བཤད་ན། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་ལ་ཡིན་ཏེ། བྱོན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་འབྲུག་བྱུང་བ་ཅིང་། དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དེ་ཡིན་ཏེ། བྱོན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱོན་ཆོས་
 ཡིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཤེས་འདོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པར་དུ་བྱོན་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲའི་ལྟོག་པ་དང་སྒྲ་དང་གཅིག་དང་སྒྲའི་ཆོས་དང་སྒྲའི་རྣམས་དང་སྒྲའི་བྱས་པ་དང་
 སྒྲའི་དངོས་པོའི་རྟག་པ་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 བོ། །རིགས་སྒྲོ་ལས། དེ་ནི་རྟག་མི་རྟག་གི་ཕྱོགས་དག་ལས་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཏན་
 ཆོག་པ་དེ་ཉིད་ལས། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་པ་ནི་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་དང་
 མི་མ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འབྱུང་བས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་མི་འབྱུང་བ་དང་རིགས་སྒྲོའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ལྟོག་པ་དོན་འབྲེལ་མི་འབྱུང་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། རྟེན་བདུན་བྱུང་ལས། མཉན་བྱ་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ནི་མཉན་བྱ་དེ་
 སྒྲ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱོན་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒྲོན་པ་ཞེས་སོགས། གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི་
 མི་རྟག་པའི་རྟག་པ་ཀྱིས་དུང་སྒྲ་ཚོལ་བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པས་ཚོལ་བྱུང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སོགས་ལ་ཡོད། རྟག་པ་སོགས་ལ་མེད་ཅིང་མི་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཚོལ་
 བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མ་སྒྲུབ་

ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། སྤྲོའི་ཚན། ཉག་སྟེ། ལུས་ཚན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚན་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་
ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། རིགས་སྒོ་ལས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲལ་བ་འདི་རི་ལྟར་
སྤྲོ་མི་ཉག་སྟེ། ལུས་པའི་ཕྱིར། ལུས་པ་བཞིན། སྤྲོ་ཉག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤྲོ་བཞིན་ཞེས་པ་
འགལ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱུ་འཕྲོལ་གསུངས། རི་ཏུ་རིས་
འདི་ཉགས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། གཏན་ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །

ཡང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱང་དབྱེར་རིགས་ཏེ། ལྷ་མ་བཞིའི་སྟེང་ལ་ལྷག་
ལྷན་ནམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བཞི་བསྐྱན་ནས་བརྒྱད་ཀྱང་མཐས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིགས་
ཐེགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་རི་ན་མི་ཏུས་མཛད་པ་ལས། མ་དེས་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅེས་དང། རི་ཏུ་
རིས། བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་བ་ཞེས་བསྐྱན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བཞི་ནི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་མ་
དེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོར་དག་སྤྲོ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་སེར་སྤྲོ་སོགས་ཀུན་མཁྱེན་མ་
ཡིན་པར་སྤྲུབ་པ་ལྷ་བྱ་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་མ་དེས་
པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་དོན་གྱི་དོར་བསྐྱན་བཅོས་བྱེད་པའི་ཉགས་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་དང་འཕེལ་
བ་སོགས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྤྲུབ་པ་ལྷ་བྱ་དང། རིས་སུ་འགོ་ཞིང་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་
པ་ནི་སྒོག་ལྷན་བདག་བཅས་སུ་སོང་ལ། བདག་མེད་ལ་སྒྲོག་གྱུར་ཏུ་སོང་བའི་དོར་གསོན་ལུས་
བདག་བཅས་སུ་སྤྲུབ་པ་ལ་སྒོག་ལྷན་བཞོད་པ་ལྷ་བྱ་དང། ཡང་དེའི་དོར་གསོན་ལུས་བདག་མེད་
མ་ཡིན་པར་སྤྲུབ་པ་ལ་སྒོག་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཞོད་པ་ལྷ་བྱ་ནི་རིས་སུ་འགོ་
ལྷོག་གཉིས་ཀར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་དེས་

བའི་ཉག་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པར་བཏགས་པ་
 གཉིས་ཡོད། སྒར་བཤད་པའི་དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུ་མཆན་གཞི་ཡིན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོག་ལ་ཡང་ཡིན། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཤམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆོམ་ཟ་བཤམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་དུ་
 བཏགས་པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདི་ལྟར་བྱས་ན་སྡེ་བདུན་རྒྱུད་དང་རྗེ་རྒྱ་རིའི་གཞུང་
 སོགས་དང་འགྲིག་ཅིང་ལོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལྷན་གྱི་དོན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚུལ་
 ལྷག་མ་གཉིས་གང་རུང་དང་ཁྱབ་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་བཤད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་ཉག་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ལ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
 མས་ངེས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཤམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་
 ཆད་མས་ངེས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ་དེ་ལྟར་བཏགས་
 པའི་མཆན་ཉིད་བྱས་ན། སྤྱི་དོན་དང་ནམ་བཤད་གཉིས་ན་མཆན་ཉིད་མི་འདུག་ཀྱང་མཐུན་པར་
 སེམས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་ཉག་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་
 བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་ཕྱོགས་སྤང་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 རང་སྡེ་མང་པོ་དང་གཞན་སྡེ་ཀུན་འདོད་པས་ལྟར་ན་ཉག་ཀྱི་ཉག་ལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ་
 ཕྱོགས་སྤང་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་ལྷན་དུ་འདོད་པས་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བས། དེའི་རྗེས་འགྲོ་མ་བྱུང་ལ་ལྷོག་ཁྱབ་བྱུང་བར་འདོད་
 ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བས་ན་འགལ་ཉག་སུ་འདོད་ཀྱང་ལྷག་ལྷན་ཡིན་པས་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་

ཞེས་བྲ། ལྷག་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། ཉགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བྱབ་ཅིང་ལྷག་མ་ཅི་
རིགས་མ་བྱབ་བས་ན་ལྷག་ལྷན་དང་ཞེས་དོན་སྤྱོད་ནས་བཤད་པ་དང་ཉགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
གྱི་དང་པོ་ཆད་མས་བྱབ་ཅིང་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་ལྷག་ལྷན་ཞེས་
སྤྱོད་གྱིས་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར། དོན་སྤྱོད་གྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས། རྩོགས་དང་མཐུན་པའི་རྩོགས་དང་མི་མཐུན་རྩོགས་གྱི་ཆོས་ཅན་ནམ་པ་གསུམ་
ལས། གཅིག་ནི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་གཅིག་ཏུ་ལྷག་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྲམ་སྟེ། མི་མཐུན་རྩོགས་ནི་ཚུལ་གྱི་ཐ་མཁོ་ན་ལྷག་མ་ཡིན་
གྱི་དེ་ལ་ཚུལ་གྱི་ལྷག་མ་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་མ་
ནི་ལྷོག་མཆམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཚུལ་དང་པོ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཡོད་
ཀྱང་ལྷག་ལྷན་མ་ཡིན་པ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ལྷག་ལྷན་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས། སྤྱོད་གྱི་ལྷག་མ་
བཤད་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ནམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། བྲམ་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པས་ལྷག་མ་
དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་ལྷན་གྱི་ལྷན་སྤྱོད་ལ་མཚུངས་སྟེན་ཡང་བྱིན་
པར་གཞན་སྟེ་འདོད་དེ་ལྷག་མ་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བཤད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། སྤྱི་མ་ཅན་དང་ལྷག་མ་ཅན་ཞེས་པའི་ཅན་ནམ་ལྷན་སྤྱོད་ལ་མཚུངས་སྟེན། དཔེར་ན། ཅ་རྩ་
ལས། འབྲ་བ་ལ་བཞིའོ་ཞེས་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། མཉམ་པ་ལ་བཏའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱིན་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་རྩ་བུ་དང་། ཤེ་ཁ་བུ་ཞེས་པ་ལྷན་སྟེན་མ་
ཏུ་བའི་དོན་ཅན་དཔེར་ན་ཅ་རྩ་བ་ལས། དེ་འདིའི་ཡོད་ལ་འདིར་ཞེས་པ་མ་ཏུ་བའོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཡོད་པའི་དོན་ལ་མ་ཏུ་བའོ། །ཞེས་དང་། མ་དང་ཨ་མཐའི་ལྷ་བ་
རྩུར་ལས་བ་ཏུ་ཨི་ན་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བ་ཏུ་བྱིན་ཤུལ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་ལ་མི་
འཇུག་ཅེས་བཀག་པའི་བྱིར། མཛོ་ལས། སྤྱི་མ་ལྷན་ཞེས་བྲལ་འདི་ལ། །ཐམས་ཅད་སྤིད་བྱིར་ལྷ་བུ་

མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲ་མ་དང་མཚུངས་པས་ན་སྤྲ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དང་། མདོ་
ལས། ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་ལྟ་བུར་རམ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཡང་
གཤམ་ཉེ་ལྟ་བུར་བྱེད་ན་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་རྒྱལ་དབང་སྒྲོམ། ལྷག་མ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ།
དེ་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བ་ལྷག་མ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་རྒྱལ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་འདོད་བ་དགག་བར།
འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་མ་རྟུ་བའི་ས་སྤྲ་མ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་
ཉིའི་ས་སྤྲར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཆད་ཚོད་ཚོམ་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་ལྷག་ལྷན་
གྱི་སྒྲ་དོན་རང་གཞན་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་དང་དོན་ཞལ་མཇུག་ཅམ་མཇུག་ན་ལེགས་པར་
སེམས་སོ། །

འདི་ཡང་རྒྱལ་དབང་གོང་མས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔེར་བཞོན་ནས་སྤྲངས་བ་
ལྟར་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་མཆོད་སྤྱོད་དུ་བྱས་ལ་དཔྱོད་ལྷན་ནམས་ཀྱང་ཡིད་རངས་པར་མཛོད་
ཅིག །དེ་ནམས་ཀྱི་རགས་བཤད་སྒྱུ་རིས་ཅམ་བྱས་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གསུང་
ལའང་འཕགས་ཡུལ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབྱེད་ཚུལ་གྱི་རིགས་པའི་སྒྲོ་རེ་
བྱས་ན་མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་
བ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་བྱི་ཁོལ་གང་ལའང་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པར་ཐལ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་
དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་རིགས་སྒྲོ་སོགས་ལས་བཤད་བ་དེའི་བྱིར་ན་བཤ་ཆེན་ཆོས་
མཆོག་དང་འཕྱོ་བ་གཉིས་ན་རེ། དེ་ལ་མ་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་ལ་ཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་བྲལ་བ་དེས་གཞིའི་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ཡིན་
ཀྱང་དབང་རྟོན་ལ་མཉན་བྱ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་རྟུ་དཔེ་མི་དགོས་པར་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག །བྱི་མ་དེའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཉན་བྱ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་གྱི་བྱི་ཁོལ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པར་འགྲོ་བ་སྒྲོ་སྒྲོན་

གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས། ནང་བྲབ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི། ཉེས་པ་སྐྱོང་ས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་རི་ལྟར་གསུངས་ཞེས་དང་། འདི་སྐད་བཞུག་ཏེ་སྐྱོང་ས་པ་ཉིད་ཆོས་གཞན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པས་དེའི་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་ནས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་ཡིན་པའི་བར་བཞུག་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲབ་སྟེ། སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་ལྟོག་པ་སོ་སོར་མཚན་མཚོན་དུ་མ་དེས་ཤིང་མཉན་བྱ་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་དངོས་པོར་སྐྱབ་ནས་དོན་བྱེད་ཅུས་པའོ། །དངོས་པོ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་གྲབ་པའི་དབང་ཚོན་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་དཔེ་མེད་ཀྱང་མཉན་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནང་བྲབ་ལས། སྐྱོ་གཡེར་བག་ཅན་ལ་ནི་དཔེའི་སྦྱར་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་དཔེ་ལ་ཆགས་ནམས་ལ། །བུམ་པའི་དཔེ་ནི་བཞུག་པ་མཛད། །དེ་མི་དགོས་ལ་དོན་མེད་ཡིན། །ནང་གི་བྲབ་པ་སྐྱོ་ལྟ་ལོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས་ཀྱང་། ཅི་སྟེ་མཉན་བྱ་ཉིད་ཅི་ཉན་པའི་ཤེས་པས་རྟོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནས། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སོགས་དང་། རྣམ་དེས་རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཉན་བྱའི་ལྟོག་པ་ཆད་མས་དེས་ཤིང་དེས་ཉན་ཤེས་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དེས་པ་ན་མཉན་བྱ་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲབ་ཅིང་། དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པར་དེས་པར་བྱས་ནས། ཏྲགས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་དེས་ཅུས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་མཉན་བྱ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་དེས་པར་བྱེད་པ་ལས་དཔེ་དགོས་པའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དཔེ་མེད་ཀྱང་མཉན་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲབ་ཅིང་བྲབ་འབྲེལ་གྲབ་པའི་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་དབང་

དག་ཏུ་མི་འགོ་བའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་བྱུང་བོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མོང་པའི་ཚོལ་བ་སྤིང་པའི་བྱིར་ན་ཤིན་
ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་སྤིང་གྱང་སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བར་འབྱེད་དགོས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བཏང་འཛོག་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔལ་མགོན་ལྷ་
སྐབ་ཀྱིས། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དག །བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་རང་ལ་སྤྱ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་
ཀྱི་བཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐས་པ།

གངས་ཅན་རྟོག་གའི་སྒོ་གྲོས་ཡོལ་གོ་རུ། །

འོང་མིན་རྟགས་ཚུལ་གངས་དང་དེ་འདྲོད་གང། །

ལྷག་ལྷན་སྤོན་གཏན་ཆོགས་གངས་ངེས་སོགས། །

སྤྲ་ཞིབ་ཀྱ་ཤེས་ཅེ་བཞིན་ལུགས་རྒྱས་བསྐྱབས། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཉགས་
 ཡང་དག་གི་ཁྱབ་པ་སྒྲིབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཁྱབ་སྒྲིབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་
 པར་མི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པའི་བྱ་བ་དོན་དང་། མཐུག་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལྡོག་
 ཁྱབ་འབྱུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུང་བཞེད་པ་དང་། མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་
 དང་། མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལྡོག་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར།
 གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་
 བྱི། མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་པ་རྩ་འབྲེལ་
 དང་། དེགས་སྒོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་གཉིས་
 ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་ཉགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་འབྲེལ་བ་ལ་
 རག་ལས་ཤིང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཚུལ་མཐོང་གིས་ངེས་མི་བྱས་ཤིང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་ཉགས་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཀྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་བྱུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པས་ཕྱོགས་སྒྲུང་
 གིས་ཚུལ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཞེས་འཆད་པར་བྱངས་མ་
 ཐག་བྱུང་སྟེ། ལྡོག་ཁྱབ་དེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དབང་ཕྱུག་སྡེ་སོགས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་བྱུག་
 དང་འགལ་ཞེས་སྟོན་པར། འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་བློ། །ཞེས་པ་ནས། མི་ལྟན་འབྲུལ་བ་མེད་པ་
 ཅན། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་མདོན་སུམ་དང་འགལ་
 བ་སྟོན་པར། དུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་བློ། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང་གཞན་སྡེ་ལ་ནང་

འགལ་གྱི་སྒྲིན་འཆད་པར། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །ཆོག་གས་བཅད་གཅིག་བྱང་། མདོ་
ཅ་འགྲེལ་དང་རིགས་སྒྲོས་གཏན་ཆོག་གས་གྱི་ནི་སོགས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། །ཤུགས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེས་གཏན་ཆོག་གས་གྱི་ཚུལ་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་
ལ་སོགས་པ་ལས་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེས་པ་
བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །

འདིའི་མཐའ་དབྱང་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ་རགས་པའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་
དང་། རོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚུལ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་
གཞི་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དབྱང་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་དེས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྙེང་དུ་དེ་དང་ཐ་དང་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྗེ་བདུན་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འགོད་ཚུལ་
དང་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་རོན་ཡིན་འགོད་ལ་ཅོད་གཞི་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་འགོད་ལ་རྟགས་
ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རོན་དུ་སྤྲ་མ་ཀུན་མ་ཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་
ཚུལ་ནི། སྤྲ་མ་ལ་སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
སྒྲུབ་གྱི་སྤྲའི་སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་
རྟགས་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤྲ་ཁྱོད་ཡིན་སྤྲ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྙེང་
དུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགོད་
ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱས་པ་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་རྟགས་ཕྱི་མ་གཉིས་དེར་ཐལ།
སྤྲ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་

གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་
 པ་གཞི་ཉག་ས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་བདག་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་གཞིར་ཞོག་ཅིག། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན།
 སྤྱོད་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་
 སྟེང་དུ་དེ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཉག་ས་དེར་ཐལ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཐ་དད་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱོད་གཉིས་པ་སྤྱོད་མ་ཉག་སྤྱོད་ཅེས་འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། ཆོས་ཉག་ས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་
 ཅན་ཁ་ཡར་བ་གཞིར་ཞོག། མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པ་ཉག་ས་ཆོས་
 ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
 དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་ཉག་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཉག་ས་
 ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཉག་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 བྱེད་པ་དངོས། ཉག་ས་དེར་ཐལ། སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འགལ་ཉག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཆོས་དོན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཉག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་དེ་སྐབས་
ཀྱི་ཤེས་འདོད་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱོད་སྐའི་སྟེང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་གསུམ་
པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་
གང་ཞིག། པན་ཚུན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་
ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲིན་སྒྲིན་འབྱེད་ཚུལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐབས་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཆོས་དེའི་
སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག། ཁྱོད་སྐའི་
སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན་འདིར་མ་ཁྲབ། འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐབས་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ།

གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ཕྱོགས་སྒྲིང་གྲགས་པ་སོགས་རིགས་པའི་དབང་སྐབས་
 ཀྱན་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་ཚོགས་སྤྲུལ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་དག་དང་། ཡང་ཁ་
 ཅིག །ཚོས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་གང་། ཁྱོད་
 ཚོས་དེའི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། ལ་ལས་
 སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྒྲོན་མེད་གང་། ཁྱོད་སྤྲུལ་
 རྟག་སྐབས་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གང་ཟག་དེ་དང་འགོད་ཡུལ་གཉིས་ལས། ཁྱོད་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཁྱོད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འདོག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཚོས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འདོད། ཡང་
 ཁ་ཅིག །གཞན་དེ་འདྲ་ལ་ཁྱོད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་འགོད་པ་སོ་དང་འགོད་ཡུལ་
 གཉིས་ལས་ཞེས་དང་། ཡང་གཞན་དག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་སོ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཅེས་སོགས་སྒྲ་ཚོགས་སྤྲུལ་སོ། །ཞེ་མ་མོངས་པའི་གདོན་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བརྒྱབ་དོན་ལ་ཕྱོགས་
 བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དང་རྒྱན་དུག་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་སམ། དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ལ་འོ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲོན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཅག་གི་འགོད་ཚུལ་
 དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་
 ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་
 ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་

པར་མེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་ཀྱང་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་སྤར་བསྐྱབས་ཟེན། མ་བྱབ་ན། མཆོན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་སྟོན་
བ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་གསལ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་བ་དེའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བཤཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་རྒྱུད་བ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་
ཆིག་གིས་ནི། མིག་གིས་བརྒྱུད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་བ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མྱོངས་
བ་ཁྱོད་ཀྱིས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ཅ་འབྲེལ་བཀག་ནས་འོལ་ཆོད་ཀྱི་ལུགས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤོང་བྱ་མེ་བྱིར་གྱིས་འོད་སྟོང་ལྡན་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མེ་བྱིར་གྱི་
འོད་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཇ་རྒྱ་རིས་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་ལས། རྩོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་གོ་ཞེས་བ་འདི་ལྟར་རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཆིག་བསྐྱས་ན་འདིས་མི་ཆོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྩོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་སེལ། ཉིད་
སྟོན་པས་ཤེས་འདོད་ཀྱི་རྩོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་སེལ། ཡོད་ཅེས་བས་འཕང་བས་འོག་
གི་ངས་བས་སྟོ་སྟོན་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཤཆེན་དུལ་བའི་ལྷས་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་སྟོབ་པན་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་
ཡོད་པ་སྟོན་པས་ནི་མིག་གི་བརྒྱུད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་གོ་བནན་
བ་སྟོན་པས་ནི་རྩོགས་ལ་རྩོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཏོ་ཞེས་དང་། ངས་པའོ་
ཞེས་ཐ་མར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ངས་བ་ཉིད་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞུགས་པ་སྟེ། ཉིད་སྐྱབས་སྟོགས་ལ་སྟོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ནི་སྟོགས་དང་དེའི་
ཆ་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཞེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབས་པའི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ལ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབས་པའི་
ཤེས་འདོད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
སྒར་བཞིན། བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་ཉིད་སྐྱབས་དང་ངེས་སྐྱབས་གསུམ་ལས་
རིམ་བཞིན་དོན་སྟོན་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་ཕྱི་མས་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་སེལ་བ་སྐྱབས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་སྐྱབས་ཀྱི་
འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་གོ་བ་རྟོག་གོ་ལ་གྲགས་པས་
གྲུབ་ལ། དེའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་དུས་སྐྱལ་བྱས་པ་ཡོད་བྱས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོགས་སྐྱོད་ན་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཚུལ་དང་པོའི་སྟོགས་སྐྱོད་ཤེས་འདོད་
ཀྱི་མིང་ལ་གོ་བ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་འབྲེལ་བའི་དེ་ལྟར་གྲགས་
དང་རུས་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ལས། དཔེར་ན་སྐྱའི་དོན་རྟོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་
གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་དོན་ལས་གཞན་ཕྱོག་
པ་ཡང་གྲགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
མཁས་པ་གྲགས་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་རྗེས་
སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་⁽¹⁾རུས་པས་ཞེས་པ་ནས། བཞིས་རིམ་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རུས་ས་ཞེས།

བཞིན་དུ་རྩེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་གཏན་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་
ཁྱགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སྟོ་སྟོན་ཁྱགས་པ་ནམས་སེལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་པཎ་གྲུབ་རིགས་སྤྲ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ངི་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་ངེས་
ལས། རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ།
དེ་ལ་མངོན་སུམ་མཇེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ་ཞེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མངོན་རྩེས་ཀྱི་ཆོད་མས་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་། འཐད་
ལྡན་ཆེ་བ་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་
དང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མཇེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་ཞེས་
དང་། པརྟེ་ཏ་ཐར་པ་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པའི་རྟོག་གེ་སྒྲུབ་ལས། ཆོས་ཅན་ལ་ཉགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པ་གང་དེ་ནི་ཚུལ་གཅིག་སྟེ་ཕྱགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་ལོ། །འདིར་ཡོད་པ་སྟོས་པས་མ་གྲུབ་
པ་བསལ་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲ་མི་ཉགས་སྟེ། མིག་གི་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
དང་། ཁོ་ནའི་སྤྲས་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་སོགས་དང་། ངེས་པ་སྟོས་པས་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། ཕྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་ལས། རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡོད་པའི་ཆོག་སྟོས་པས་ནི་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལོ། །ངེས་པ་
སྟོས་པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྟེ་
བདུན་རྒྱུ་ལས། དོན་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་
པ་ནས། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལུང་མང་པོ་བྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱིར་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་དང་ཉགས་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྩེས་སུ་དཔག་
བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་མི་

སྟོན་གྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉགས་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པས་སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་མི་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཉགས་ཚུལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་པ་ན་
 སྐྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཅོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པས་སྐྱ་
 སྐྱ་ཡིན་ཅམ་ལས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་བྱུང་ན་དངོས། བྱུང་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཅམ་ནི་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་ཞེས་པས་བསྟན་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་མེད་ཀྱང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པར་
 དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆོག་འདྲ་ཡང་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་
 ཆོག་ཏུ་མ་བཟོད་པའི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཆོག་སྐྱ་མ་གཉིས་ལ་
 སྟོན་ཚུལ་བྱུང་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པས་
 ཀྱང་བདག་མེད་པར་ཡང་བཤད། ལྷ་སྟེགས་པས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པས་བདག་མེད་པར་
 མ་བཤད་པར་ལང་གཤེགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་སྐྱ་བ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་བ་ལས། དེ་སྐྱར་མེད་ཀྱང་བཟོད་འདོད་
 ལས། །དེའི་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང། །བདག་
 གི་དོན་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། ཅེས་དང་། སྐྱ་ནི་བཟོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འཐད་
 ལུན་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་ནི་གང་གི་དོན་བསྟན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་བཟོད་པར་འདོད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་
 ལས། དེ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་
 སྟོན་པར་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ན་དུ་བཤམ། སྐྱ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་ཉགས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དབག་བྱའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་

དཔག་གང་རུང་གིས་བྱལ་བ་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པས་ཕྱོགས་ཚོས་བྱལ་ཅིང་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡང་དུ་ལྡན་གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་དུ་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱལ་ཅིང་། སྐྱ་ལ་བྱས་པ་
དེས་མི་འབྱལ་པས་ཇེས་དཔག་གིས་བྱལ་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་
ཚོས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཚོས་བཤད། མངོན་སུམ་མཐའ་ནས། ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་པས་ཆད་
མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱལ་ཚུལ་བཤད། དཔེར་ན་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་བྱའི་ཕྱོགས་ཚོས་
གཉིས་རིམ་པས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་བྲམ་ཟེ་ཨཆ་ཤའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ངེས་
པ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །རབ་ཏུ་བྱལ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན་རྟོགས་པའོ། །གང་ལ་ཞེ་ན་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཅན་ལའོ། །གང་གིས་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་སྟོས་སོ་ཞེས་
དང་། འདིར་དཔེ་ནི་རིམ་པ་རིམ་ལྟར་བཞེན་དུ་དཔེར་ན་ཕྱོགས་ལ་དུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
དང་གོ་དོན་དེ་འཕགས་ཡུལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་ཇེ་ཡབ་སྲས་
གཅིག་གི་ཡང་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔག་བྱའི་ཚོས་ཅན་ལ་
འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་དེ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱབ་ཅི་རིགས་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་ལ་བྱེད་ཅག་གིས་དེ་ལ་མ་བྱལ་པའི་རྟགས་སྟོན་བཤད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ཇེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་སོགས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་ངེས་
ལས། ཇེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། སོགས་རྩ་འགྲེལ་བྲངས་པ་དག་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས།
རྟགས་ནི་ཇེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཚོས་མཆོག་
གིས། ཚུལ་གསུམ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་པའི་མཆན་ཉིད་ཇེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དེ་

ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དུལ་བ་ལྷན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་
 དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་
 མཚན་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འཁྱེ་པས་ཀྱང་། རི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་
 པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱིས་པ་འབྱུག་པའི་རྟོག་གི་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྟེ་སོགས་དང་། རྟོག་གའི་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱོད་པས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་
 ཚུལ་གཅིག་གོ་ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 པའོ། །ཞེས་དང་། འབྲེལ་བཤད་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཁྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
 བྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱ་མ་བ་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་
 ལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོའི་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་པས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ་ཞེས་དང་། ལྷན་བདུན་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྤྱོད་
 ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་
 ནར་ངེས་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཞེས་དང་། དེགས་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་གི་རྟོན་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ལྷན་སྟེ། སྤྱིས་ཀྱི་མཚན་གསུམ་གྱིས་མཐུན་པར་བཤད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་
 དེ་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱོད་པས་
 ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཆོག་ཆོགས་ཆེན་པོ་སྤྱིས་ཀྱང་དེགས་
 པའི་དབང་སྤྱོད་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཟུར་གྱི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་དེ་གྱི་
 ཆོག་དང་དོན་གང་ཡིན་མི་གོ་ལ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར། ལྷན་
 སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། མན་ངག་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་

བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་
རུས་པའམ། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟག་
པར་སྦྱབ་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་མོད། འདིར་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་བྱས་པ་ལ། རྟགས་
དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་ཟེར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་རྟགས་ཞེས་པའམ་ཡོད་པའི་དོན་ཆང་བས་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དེ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
ཞེས་པས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་བསྟན་ཟེན་ཅིང་། ཡོད་པ་
ཞེས་པས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཆོས་ཐ་
དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དག་སེལ་བ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་བྱེད་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པས་སྤར་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གིས་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་
ནི་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ལོ། ཉིད་ཀྱི་ཆོག་

གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཞེས་དང་། ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་པས་ནི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཉེག་གེ་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པ་སྟོས་པས་
 མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ་ཞེས་དང་། ཁོ་ནའི་སྐས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་དང་། ཡོད་
 པའི་སྐའི་ཕྱིས་ཁོ་ནའི་སྐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བར་མ་ཐད་རིགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་ཏེ། སྐྱེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་ན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་འགོད་
 ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ལ་མཐུན་པར་ཡོད་
 པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དངོས། དེའི་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ལ་དོན་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། ཉག་ས་གཉིས་པའང་དེས་གྲུབ་བོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
 དེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །གཞན་འབྲེལ་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཟེར་ན། རང་ལྗོག་ལ་འབྲེལ་ན་མི་
 ཉག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག །སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཐད་ཁྱོད་དེ་ཡིན་ཅིང་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་

མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་ས་སུ་འགོད་རྒྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཟུང་རྒྱ་དང་
མ་འབྲེལ་ན་རྟག་ས་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་ཐོག་ཁྱབ་གང་ཡང་མི་འབྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་
ལས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཐོག་པ་དག་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཟེར་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྟག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་གང་། ཁྱོད་མི་
རྟག་པ་ཡིན་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད་ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་རང་ཆོག་གིས་
དངོས་འགལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གསུམ་ག་ལ་སུན་མོང་དུ་འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
⁽¹⁾མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་ཞེས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་མི་ལྡན་ནམ་
གཅོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ལ་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་
བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ལ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ཆ་གཉིས།

སྟེ། ཉིད་དམ་ཁོ་ནའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྒྲོས་པ་ནི་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཁུབ་
 པའི་ཚེ་ལ་བྱུང་ཉགས་ཀྱིས་དུང་སྒྲིམ་ཉག་བར་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་ཞུམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉགས་ཡང་
 དག་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐེགས་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་
 ཡོད་པ་ཞེས་དང་། རིགས་སྒྲོལ་ས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་
 དང་། རྗེ་ཏུ་རིས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་གཞུག་གོ། ཞེས་
 དང་། ཉག་གེ་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 པའི་མིང་ཅན་ཚུལ་གཉིས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་⁽¹⁾གྲུབ་ཅིང་ཁུབ་པ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འཐད་ལྟན་
 རྒྱུ་བ་ལས། ཡོད་པ་⁽²⁾སྒྲོས་པ་ལས་སྔར་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྒྲོས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཁུབ་པ་ཚེ་ལ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། ངེས་གཟུང་ཞེས་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་དང་། ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པ་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་⁽³⁾མ་ཁུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཞུམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་གེ་སྐད་
 ལས་ཀྱང་། ཡོད་པའི་སྒྲིབ་སྒྲོལ་དུ་ཁོ་ནའི་ཡི་གེས་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཚེ་ལ་ལས་བྱུང་བ་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ཏུ་བཤད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་ཉགས་གཉིས་ཀའི་ཡང་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཅུ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྗེས་
 ཁུབ་ལ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་ཏེ་མི་ལྟན་ཞུམ་གཅིད་བྱས་ན་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཉགས་སུ་འགོད་རྒྱ་དེ་ཁོ་ནས་ཁུབ་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁུབ་ཅིང་ཉགས་གྲུབ་པ་

- 1 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་པ།
- 2 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལ།
- 3 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་མ་ཁུབ་སོགས།

གཉིས་ཀར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་
ལྷན་ཚུང་བ་ལས། སྤྱི་ལོ་བར་གཟུང་བ་བྱས་ན་ནི། རོན་འདྲིར་འགྱུར་ཏེ་གང་དག་མཐུན་པའི་
སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།

མདོའི་དར་ལྗོངས་ལས། རྗེས་ཁྲབ་ལ་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ངེས་གཟུང་མི་སྤྱར་ཏེ་
མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པར་ཐལ། དེ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྒྲ་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲུལ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་ཡིན་
ན་ངེས་གཟུང་གི་ཆིག་ཡིན་དགོས་པའི་⁽¹⁾ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། སྤིད་སྐབ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཞེས་པ་དེ་དེ་
འཕོང་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་བར་ཐལ། སྤིད་སྐབ་འཕོང་སྐྱེན་
ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དག་དེ་སྤིད་སྐབ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཆིག་ཡིན་ན། ངེས་གཟུང་གི་ཆིག་ཡིན་དགོས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། སྤིད་སྐབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་དེ་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་གཞན་
ལྷན་རྣམ་གཅོད་མི་སྤིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལས་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་དཔེར་བརྗོད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནི་རུས་ཏེ། སྤིད་སྐབ་ཁོ་ན་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་
ཡིན་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་དེ་ལ་སྤིད་སྐབ་ཁོ་ན་ཞེས་ཆིག་སྤང་དངོས་སུ་སྤྱར་མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་
ཅན་དུ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་རུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལས། དེ་སྤྱར་མེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར།

ཀྱང་བརྟེན་འདོད་ལས། རྟེན་ཉིད་ནི་རྟེན་གསུམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤིང་སྦྱབ་འཕོང་སྦྱོན་ཞེས་
བཤམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལས། གང་ཕྱིར་དག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཕྱིར། །དཔེར་
ན་ནག་པ་འཕོང་སྦྱོན་བཤམ། །སྤིང་སྦྱབ་འཕོང་སྦྱོན་ཞེས་བཤམ། །སྦྱོན་པོ་མཚོ་སྦྱེས་འགྱུར་ཞེས་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཆོག་འདི་གསུམ་ལ་སྤང་མ་སྦྱར་ཡང་ཆོག་གི་དཔེ་
གསུམ་རིམ་བཞིན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་སྤིང་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལ་
སྦྱོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཆོག་ཡིན་ན་ངེས་བཟུང་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱོད་
གྱི་ཁོ་ནའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོན་པས་བྱུང་བྱུང་དུ་ངེས་བཟུང་མེད་པར་ཡོད་ལས་
ཆེ་མེད་ལས་ཆེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དོན་འདི་སྦྱོན་གྱི་ངེས་བཟུང་བརྟེན་འདོད་མེད་པའི་བྱུང་བྱུང་གྱི་སྦྱོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུང་ན། བཞི་བ་ལས། སྦྱོན་པོ་བརྟེན་འདོད་རྟེན་འབྲས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ།
མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱུང་བར་ཏེ་བྱུང་ཆོས་ལ་སྤང་སྦྱར་བ་དང་བྱུང་བར་ཅན་ཏེ་བྱུང་
གཞི་ལ་སྤང་སྦྱར་བ་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། སྤང་དེ་དག་གང་དུ་སྦྱར་ཡང་མི་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་གྱི་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། བྱུང་བར་དང་བྱུང་བར་ཅན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆོག་སྤང་ཀྱང་བྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་
ལ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོན་དུ་མར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས། སྦྱོན་འདིར་མ་ཟད། འོན་ཀྱང་བྱུང་བར་དང་བྱུང་བར་ཅན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་སྤང་ཀྱང་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆོག་སྤང་བྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཆོག་གསུམ་སྤང་གྱི་གཞི་

མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཆིག་ཡིན་ན་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་
སྟེ། གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཆིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་པ་
ཁོ་ན་གསལ་རིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་
གཉིས་ཀའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆིག་དེ་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆིག་གང་ཞིག །གཞན་
ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་ཆིག་སྤང་སྒྱར་ནས་སྟོན་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཞི་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆིག་སྤང་ཐ་
དད་པར། །བྱེད་པས་མི་ལྟན་གཞན་ལྟན་པ། །ཤིན་ཏུ་མི་སྤྱིད་ནམ་གཅོད་བྱེད། །ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་
ཅན་དག་དང་། །བྱ་བ་དག་ནི་ལྟན་ཅིག་བརྟུན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆིག་སྤང་ཐ་དད་
པར། །བྱེད་པས་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་བྱེད། །ཁྱད་པར་ཅན་དག་ལྟན་ཅིག་བརྟུན། །ཅེས་སྒྱར་ནས་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཁྱད་པར་གྱི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཆིག་སྤང་སྒྱར་
ནས་སྟོན་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆིག་སྤང་ཐ་དད་པར། །བྱེད་པས་ཞེས་དང་། གཞན་
ལྟན་ནམ་གཅོད་བྱེད། །ཁྱད་པར་ཅན་དག་ལྟན་ཅིག་བརྟུན། །ཅེས་སྒྱར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདིས་ནམ་དེས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཤེས་སོ། །ཡང་སྤྱི་སྟོན་ཇེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ཆིག་སྤང་ལ་བརྟུན་
བྱ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྟུན་བྱ་ཡོད་པའི་ཆིག་སྤང་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། ཅ་
བ་ལས། བླ་སྟོབས་བྱའོ་ཞེས་དང་། །གོས་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། །ལྷ་མ་ཏུ་ཁ་ཐོག་ བ་ཏུ་ཆོང་ཆོག་ བ་ཏུ་ཁྱེད་འདས་མ་
ནམས་སྤྱད་བྱ་བཅོང་བྱ་འགོག་པ་མེད་པ་ནམས་ལའོ། །ཨ་ཏྲི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པར་བྱེད། ཨ་ཏུ་ཇོ་བོ་དང་
ཇེ་རིགས་དག་ལའོ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྤང་དེ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོགས་གསུམ་གསལ་བའི་
ཇེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ཆིག་སྤང་ལ་ཆིག་གཞན་ལ་མ་སྟོན་གྱི་བརྟུན་བྱ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཆིག་སྤང་དམ་ནི་པ་ཏེ་ཞེས་པ་དེས་ཆིག་ཅེས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ནམ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆིག་གཞན་དང་སྤང་ནས་དོན་སྟོན་གྱི་རང་དབང་དུ་མི་སྟོན་པས་ན་ཆིག་སྤང་

དང་། ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཡིན་པས་ན་ངེས་ཚིག་གམ་ནི་པ་ཏ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཐད་
ལྷན་ཆེ་བ་ལས། ཚིག་སྟངས་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རང་དབང་དུ་ནི་བརྗོད་པར་
བྱེད་པའི་དོན་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཨུ་དང་ཨྲ་མ་
ཏུ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ཚིག་གཞན་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚིག་སྟངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྒྲ་སྟོང་དང་འཐད་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་སྟངས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདི་དག་
ཚིག་སྟངས་གཙོ་ཆེ་བའི་ཚིག་ལ་ཚིག་སྟངས་དུ་བཤད་པ་དང་སྟངས་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚིག་སྟངས་དུ་བཞག་
པའི་ཚིག་ཡིན་གྱི་ཚིག་སྟངས་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སྟོར་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་རྟོག་གོ་བ་
དང་ཐ་སྟོན་པ་དག་གིས་ཆོང་ཐོང་བཟུམ་པ་མང་ཡང་དེས་གོ་བྱས་པས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རིགས་ཐེགས་ལྟར་བཞག་ནས་སྒྲ་བྱས་པ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་ཚུལ་
གཉིས་ཀ་ཡིན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དང་དེའི་ཚུལ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་དེ་དུག་ཀ་མིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཚུལ་མིན། རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་ལའང་སྔ་མ་ཡིན་ལ་
དེའི་ཚུལ་མིན་ཚུལ་མཚན་གཞི་གོང་ལྟར་བཤད། མཚན་ཉིད་རིགས་ཐེགས་ལྟར་སྒྲ་ཤིང་། བྱས་
པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མིན་ཟེར།
ཡང་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་
པ་དང་། ཕྱོག་ཁྲབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
ཕྱོག་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་གཉིས་སོགས་བྱུང་ངོ་། །འདི་དག་
འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནས་བཤད་དང་སྟེ་བདུན་རྒྱུན་རིགས་རྒྱུན་དང་ཡིག་རྟོག་སྔ་མ་དག་ཏུ་བལྟ་བ་

འགོག་ཀྱང་སྒྲེ། དངོས་འགལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན། སྒྲ་བྲས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་
ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྲས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཡིན་ཞིང་། བྲས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྲས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་མི་རྟག་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲས་པས་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྩེས་བྲིས་རྟག་
ལས། ཉིད་སྒྲོས་པས་ཐུན་མོང་བ་གཙོ་བོ་དོ་ཞེས་དང་། རྟག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཁོ་ནའི་ཡི་གེས་ཐུན་
མོང་གི་རྟགས་བསལ་ཏེ་སྒྲ་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་དུ། མདོའི་དར་རྟེན་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས་ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་ནི་ཞེས་པ་
ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དགག་པའི་དོན་ཅན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བར་འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྲས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བྱུང་ཅིང་ཁྱོད་
རྟག་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཅིང་། ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་
ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་བྲས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་གཙོ་བོ་
ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་གཙོ་བོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་དམ་ཁོ་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གཙོ་བོ་དགོས་ཞེས་
ཙོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ལན་དུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་

ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་ཞེས་པའི་ཚིག་རྒྱར་གྱི་དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་དང་
 ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བརྒྱུད་བའི་སྤྱིར་ཚུལ་ཅན་ལ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འབྲེལ་སྟེ། འདིའི་དེ་དང་⁽¹⁾མཚུངས་པ་ཞེས་པ་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་འཐད་ལྡན་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
 ལ་ཡོད་པ་ཞེས་ངེས་པར་བརྒྱུད་བ་དེའི་སྤྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་ཅན་ལ་མེད་པར་ཉེ་མི་བདོག་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དར་ཤིག་ན་འད་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་བྱུ་
 སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཉེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱིས་སོ་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་
 འཐད་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། ཚུལ་ཅན་ལ་མེད་པར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དགག་
 པའི་དོན་གྱི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དགག་པའི་དོན་དགོས་པ་ངེས་
 པར་བརྒྱུད་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོའི་དར་ཤིག་ལས། ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་ནི་ཞེས་པ་
 བས། འདིའི་དོན་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་འབྲེལ་བ་ཚུལ་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་
 འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་འབྲེལ་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེགས་ཐེགས་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་ངེས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེགས་
 སྟོས་ཀྱང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡང་ངོ་ཞེས་དང་། བྱིས་འཇུག་རྟོག་གོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཚུངས་པ་ལ།

ལས། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་གཞུག་གོ་ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་སྐད་
ལས་ཀྱང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་འང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འབ་སྟེ། མེད་པ་སྟོས་པས་འགལ་རྟགས་གཙོད། ཉིད་
སྟོས་པས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པ་གཙོད་
པའི་ཕྱིར། བྱིས་འཇུག་རྟོག་གོ་ལས། མེད་པའི་སྐྱས་ནི་ཐུན་མོང་པ་སེལ་ལོ། ཉིད་སྟོས་པས་ནི་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་སེལ་ལོ་ཞེས་དང་། དུལ་ལྟའི་རིགས་ཐིགས་འབྲེལ་
པ་སྟོབ་པན་ལས། འདིར་མེད་པ་ཞེས་པས་ནི་ཐུན་མོང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་བསལ་ལོ་བཞུག་
པ་སྟོས་པས་ནི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་སོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྟ་
ཅུང་བ་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཉིད་སྟོས་པས་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་སྐད་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཡང་མེད་པ་ཉིད་གཟུང་བས་འགལ་
བ་བསལ་ལོ། ཁོ་ནའི་ཡི་གེས་ཐུན་མོང་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
རྟག་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན།
ཉིད་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། མེད་པ་སྟོས་པས་འགལ་བ་དང་ཐུན་མོང་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་
སྟེ། ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་དང་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལ་འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ལྟོག་ཁུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་ཁུབ་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། རྟགས་
གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྟོར་བ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་སྟོར་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་
སྐྱབ་དག་སོ་སོར་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་
འགོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ལས་ཁུབ་པ་ངེས་པ་དང་ལྟན་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྟུར་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་

བས་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིབ་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་མེད་
དོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས་ཀྱང་། གཅིག་སྒྲིབ་བས་འབྲགས་ཀྱིས་སོ། །འབྲགས་ལ་རྟོགས་པ་
ནི་དོན་གྱིས་གོ་བ་སྟེ། དེས་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་གྱི་གོ་རྟོགས་དང་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་ངེས་པ་མེད་
དེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་དང་ཕྱོག་བྱབ་གང་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་
སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲིབ་བྱའི་ཆོས་དང་འགྲེལ་བས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་སྟོན་ཡིན་
ན་ཅི་ལྟ་མ་ཉི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ། དབང་སྟོན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟེང་མི་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱར་
སྒྲིབ་པའི་རྗེས་བྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེ་སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་སྒྲིབ་
པའི་རྗེས་བྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་གང་ཞིག །དབང་སྟོན་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་མཚམས་ལ་མ་བྱབ་ན། དབང་
སྟོན་ཡིན་ན་ཅི་ལྟ་མ་ཉི་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོས་དང་འགྲེལ་བར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཅི་ལྟ་མ་ཉི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དབང་སྟོན་ཡིན་ན་ཅི་ལྟ་མ་ཉི་
ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཅི་ལྟ་མ་ཉི་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་བྱབ་ན། བྱབ་པར་
ཐལ། དེ་དེ་དང་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོག་བྱབ་ཀྱང་གཤགས།

གཞན་ཡང་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གཅིག་སྒྲིབ་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉིས་པ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་
བྱ་བས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་བ་བྱབ་མོད་ཀྱི་ཞེས་དང་། འདྲའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་
ལ་ནི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པར་གཟུང་བ་འདི་ཁོ་ནས་གཏན་ཆོག་མི་མཐུན་
པ་ལས་ཕྱོག་བ་བྱབ་མོད་ཅེས་དང་། བྱིས་འཇུག་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོས་

བས་ཚོག་མོད། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་དོན་གོ་བ་ཉིད་དེ། དེ་
ཅི་འདིས་ཐ་དད་དུ་བྱས། བདེན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་དུ་བྲམ་ཟེ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། སྒྲིང་སྒྲིང་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན་
རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བེས་བྱ་ཚས་ཅན། མིག་ལེས་ཡིན་ན་ཆད་
མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིང་བ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་
ཁྱབ་གྲུབ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་སྒྲིང་སྒྲིང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་
གསུམ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཁས་སྒྲིང་གིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག། དེ་འདྲའི་སྒྲིང་སྒྲིང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་ལེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མིན་པ་དེ་
དེའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། གཟུགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ལེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ལེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིང་སྒྲིང་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ནང་
གི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲིང་སྒྲིང་ལྷ་མའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། བྲམ་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་དེ་བྲམ་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བོད་དུ་འདོད་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ལེས་ཀྱང་ཆད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ལེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།
ལོག་ལེས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ལེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། །སྒྲིང་ཡང་དེ་ཉིད་
ངེས་པའི་དོན་དུ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་
པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་འདིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་པར་མེད་ལ།
མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ལྷོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་མ་ཡིན་ན་ཞེས་

དང་། བས་ཟེ་ཤི་ཀར་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་འདིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བསྟན་ནས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་
 བ་ལས་ཕྱོག་པ་བྱུང་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་མཆོག་དང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྲས་སོགས་
 དུ་མས་སྒྱུར་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་
 བྱུང་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བྱུང་བས་བྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྒྱུར་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བྱུང་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་
 བྱུང་བས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། སྒྲེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་ངེས་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བདག་དང་བཅས་པ་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡོད་
 ངེས་མ་ཡིན་ན་བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྒྱུར་སྒྲོར་བཀོད་
 མ་ཐག་པའི་རྗེས་བྱུང་བྱུང་ན་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་ཕྱོག་པ་མེད་པར་མེད་ལ་ཞེས་དང་། ལྷེ་བདུན་
 རྒྱན་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་སྒྱུར་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱིས་བྱུང་བ་རྗེས་བྱུང་དང་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་བྱུང་བ་ཕྱོག་བྱུང་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
 དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་མེད་ངེས་ཡིན་པར་
 ཐལ། བདག་བཅས་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བར་ཐལ། བདག་དང་བཅས་
 པ་མ་ཡིན་ན་མེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ་རྩ་བའི་སྒྱུར་སྒྲོར་བཀོད་མ་ཐག་དེའི་ཕྱོག་བྱུང་གི་རྗེས་
 བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཤིང་སྟེ། མ་བྱུང་ན་དངོས། བྱུང་བར་ཐལ། སྒྱུར་སྒྲོར་གཅིག་གི་
 རྗེས་བྱུང་བྱུང་ན་དེའི་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བས་བྱུང་། དེའི་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་ན་རྗེས་བྱུང་བས་བྱུང་
 བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་
 དངོས། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྒྱུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་གང་

རུང་གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པར་སྒྲ་བ་རིགས་པ་སྒྲ་བ་དག་གི་སྤྱིའི་ཚུལ་ཡིན་
ཞིང་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཤུགས་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་
ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། འབ་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་གཉིས་པ་འཕེན་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྤར་བ་འདད་པའི་ལུང་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྟོ་སྟེ། འདི་དག་རང་
རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་ཚུལ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་སྤར་
མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ལ་གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པར་ནམ་བཤད་
གསུམ་དང་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་དང་སྡེ་བདུན་རྒྱན་དང་ཡིག་རྩིང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་སྒྲ་མཁས་པ་དག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་དང་ལྟོག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་
དང་སྦྱར་སྒྲོར་དེའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་
པས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་ལྟོག་ཁྱབ་
མི་བརྗོད་པར་ལྟོག་ཁྱབ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བར་སྐྱབས་ཀྱི་རྟོག་གི་བ་...གནས་ལྷག་པ་
སོགས་ཆེན་པོ་དུ་མ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཁྱབ་
མཉམ་ལ་ཁས་ཟེར་ན། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ལོག་པའམ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་དང་། རྟགས་གྲུབ་ཤི། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་

ནང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མི་ཉག་པ་དང་ཉག་པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་འགྲོའི་བྲབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྲབ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོའི་བྲབ་པ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྲབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 བ་འགལ་བྲབ་འབྱད། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་དེ་དག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 བྲབ་དང་ལྷོག་བྲབ་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཐ་དད་པ་སྟེ་
 འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན། ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ།
 མཚན་ཉིད་དངོས་ལྷགས་ལ་གོ་བའི་སྦྱར་དོན་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ཀྱི་དེ་གཉིས་འགལ་བར་མི་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དངོས་ལྷགས་ལ་གོ་བའི་སྦྱར་བ་མི་
 འད་བ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་ཀྱི་འགལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་
 གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེགས་ཐེགས་ལས། རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་ལྷོག་པ་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སློག་ལྷན་བདག་མེད་ལས་ལྷོག་ན་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་སློག་ལྷན་དེ་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་ན་དེ་མི་སྲིད་དེ། བདག་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བདག་ལས་ལྷོག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་བཞིན་དུ་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གཉིས་འགའ་བར་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཐད་ལྷན་ཚུང་བ་ལས། གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ཕྱོག་
བ་ཡང་མེད་པས། བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ཞེས་བ་ནས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དག་གི་བྱུང་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་། འགྲེལ་བ་
དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་གཤམ་ཏེ་བདག་དང་བཅས་པ་དངོས་པོ་ནི་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་ནི་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་གཉིས་མེད་དེ།
དངོས་པོ་⁽¹⁾གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དང་ཅིག་ཅར་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལས། རིགས་ཐེགས་ལས་ཞེས་བ་ནས་བྱུང་བ་གཉིས་འགའ་བའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་དག་གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མ་སྤུན་དཔེ་ཁོ་
ནའི་སྟེང་དང་ཕྱོག་བྱུང་མི་མ་སྤུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བར་འདོད་པ་བྱུང་བའི་མཆན་གཞི་བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་⁽²⁾ཙམ་ལས་མི་འདོད་པ་ཡང་དངོས་འགའ་
ངོ་མ་མེས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མ་སྤུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཡང་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། མ་བྱུང་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་
ན་ཁྱོད་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་མ་བྱུང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཅིག་དུས་གཅིག

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཙམ་ལ།

པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རེ་རེ་ནས་དངོས། ཡང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡང་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་བྱུང་པའི་སྟེང་
 དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྒར་སྒར་སྒྲ། རི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 རས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུང་པ་ནས། འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉམས་
 ཉེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་ན་མ་
 བྱས་པས་བྱས་པ་གཉིས་མེད་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པའི་བྱུང་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སྒྲིན་
 མེད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རི་བོང་རྩེ་ཅེ་མོར་སྦྱིལ་གྱང་བྱས་མེད་ཀྱང་རི་བོང་
 རྩེ་ཅེ་མོར་སྦྱིལ་གྱང་བཅས་ནས་འདུག་ཐུབ་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་
 ཞིབ་ཆ་དེ་འདྲ་འབྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་དང་
 བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་ན་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་འམ་བྱམ་པ་ལ་རྟག་པ་
 དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རི་བོང་རྩེ་ཡོད་ན་རི་
 བོང་རྩེ་ཞེས་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རི་བོང་རྩེ་ཡོད་པ་དང་རི་བོང་རྩེ་ཞེས་བྱ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ལས། རྟག་ན་མ་བྱས་པ་དང་།
 རས། འཆད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ཞེས་ན་བྱས་
 མི་འདྲིན་གྱི་ལ་སྐྱབ་བྱས་ནས་རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱས་པའི་བྱུང་པ་དེ་འདྲིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟག་ན་
 མ་བྱས་པས་བྱས་པ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་
 དཔག་ཆོས་ཅན། རམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་དངོས་ལུགས་གང་རུང་

ལ་གཞལ་བར་ཐལ་ལོ། །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་གཞལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། མ་བྱེད་ན་བྱེད་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་ལས། གཉིས་ལས་གང་
ཡང་རུང་སྐྱས་པས། །དོན་ཀྱིས་གོ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། གཉིས་ནི་བྱེད་པ་གཉིས་
དང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་སྐྱས་པས་ཕྱི་ཚོལ་སྐྱབས་བབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་བཟོད་
པའི་བྱེད་པ་ཡང་དོན་ཀྱིས་གོ་བ་སྟེ་བྱེད་པ་ལྟོགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོ་ཞེས་པ་ལྟོགས་པའི་
དོན་ཡིན་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལ་དེ་འབྲེལ་རྗེས་བྱེད་ཆོས་
ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ལྷོག་བྱེད་གཞལ་བའི་རྗེས་
དཔག་གིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེས་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་དངོས་བྱེད་པས་སུ་
འཇལ་བའི་དོན་མིན་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟུང་གི་སྐབས་དག་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་
བསྟན་ཅིང་ལྷོག་བྱེད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་ན་མཐུན་
དཔེ་ལ་རྗེས་བྱེད་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ལྟོན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་བྱང་ན་འབྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་འཇལ་
བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ལས། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ནས། བྱང་
ཁ་ན་འབྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་
གཅིག་གིས་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་འབྲེལ་སྐབས་དག་གཅིག་
བཟོད་པ་ན་ལྷོག་བྱེད་འཇལ་བའི་ཆད་མས་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷོག་བྱེད་དངོས་སུ་གཞལ་

(1) ཅིང་། དེའི་ཤུགས་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་
 འཇལ་བ་ལུང་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་གྱིས་བྱམ་པ་གཞལ་བ་སྐྱམ་
 བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ་ལོ། དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་
 འཇལ་བའི་ཚད་མས་གཞལ་བ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་
 ཤུགས་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱི་ནང་གང་ལ་འད་སྡོད་མ་བྱུང་བའི་རིགས་ལམ་ཞིག་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་གཅིག་གིས་མིན་ནས། སྡོད་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབས་དག་བཞེད་ཆེ་དཔེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་གཉིས་འཇལ་བའི་
 རྗེས་དཔག་མདོན་གྱུར་ཏུ་སྟེས་པ་དེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱིས་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷག་མ་ཡིག་རྟིང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་དོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲལ་བ་དགག་པ་ནི། སྟེ་དོན་རིགས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
 བཤད་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་སློ་བྱོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་སློ་ཅམ་བསྟན་
 བ། སྐབས་དག་གིས་ཁྱབ་པ་གཉིས་བརྟེན་པ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཁྱབ་པའི་ལྟོས་གཞི་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བྱེད་ཚད་མས་སྟོ་འདོགས་
 གཅོད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་སྟོག་
 ཁྱབ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་སྐྱ་ཚོགས་སྐྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཚོས་གཅིག་ལ་ཁྱབ་པའམ་འབྲལ་བའི་ཐ་སྟོན་
 གཏན་ནས་མི་རུང་བས་གཉིས་སོགས་དགོས་ཟེར། ལ་ལས་བྱས་པ་སྐབས་དག་གི་དངོས་ཤུགས་
 གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་འོ་ན། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་
 པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་ཡི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་པའི་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་

དང་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདིའི་ཁྱབ་པ་ཆོས་རེ་རེ་ལ་འཆད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱབ་པ་དེ་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་
ཇེས་ཁྱབ་དང་། ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་ཅེས་པས་ལྷོག་ཁྱབ་བསྟན་པར་བཤད་མི་
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་
གཉིས་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཁྱབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་
ནའས། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་
ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་ཅིང་ཇེས་ཁྱབ་དང་ལྷོག་
ཁྱབ་ལ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཁྱབ་པ་ནི་ཞེས་པ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་བྲམ་ཐེའི་ལྷ་
ར་ན་ཇིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཁྱབ་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་
པས་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ལྟོས་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཆིག་ནི། ཁྱབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀས་མ་ཐུན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བོད་ཀྱི་ལྷ་ཕྱི་དག་གིས་མ་ཐོན་འདུག་པས་ཉུང་གསལ་ཞིག་བཤད་
ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱབ་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་གོ་བྱ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་
གོ་བྱེད་དེ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས། ཁྱབ་བྱེད་གོ་བར་བྱ་བ་ཆོས་ལ། ཁྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཆིགས་
འཐད་པས་ན་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་དེ་
སྐབས་འདིའི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྲམ་ཐེ་ཆེན་པོས། དེ་
ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་གོ་བར་བྱ་བ་ལ། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འཐད་པས་ན་དེ་ཆས་
ཁྱབ་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་

ཡང་། སྐབས་འདིའི་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདིའི་བྱེད་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་བཤད་
 ཚུལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ནའང་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་
 དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་ཆེ་དེ་ལ་ཞེས་བཤད་ཆིགས་ཡིན་པས་བྱེད་པ་གཏན་
 ཆིགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གཏན་ཆིགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་མི་ལྟན་པ་བཅད་ནས་སྟོན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་
 པ་ཁོ་ནའལ། ཞེས་དང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཤུགས་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པར་བརྟེན་ན། བྱེད་པ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་
 ཆེ་ཡང་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། ཤུགས། བྱེད་པ་བྱེད་པར་བྱེད་
 པ་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བྱེད་ཅེས་ཀྱང་། བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་བྱེད་
 པར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་རྗེས་བྱེད་དང་ལྟོག་བྱེད་གཉིས་ཀ་
 གཏན་ཆིགས་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་སྒྲུབ་ནས་བཤད་དགོས་པར་ཐལ།
 བྱེད་པ་གཏན་ཆིགས་ལ་མ་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལྟར་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་མ་བྱས་པར་གཞན་
 ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་མི་སྟོན་ནམ་གཅོད་གང་བྱས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་གོ་བྱེད་མེད་པའི་སྟོན་དང་། ཆོས་
 རྒྱུད་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་སོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བྱོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་བརྟེན་པ་ན། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྟེན་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་གཞན་དང་ལྟན་པ་ནམ་
 པར་གཅོད་པ་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། དེས་ན་མི་ལྟན་ནམ་པར་གཅོད་པ་ཉིད་འཐད་པ་

ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། །འཁྲུག་གི་ཡུང་། མི་ལྡན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པས་ངེས་པར་བརྩུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་འགྲུལ་གྱི་བཤའ་ཚུལ་གཉིས་པ་
དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤའ་གྲུབ་པ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤའ་བའི་ཆེན་ཡང་ཁྲབ་པ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དེ་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པའི་ཁྲབ་བྱ་སྟེ་གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཁོ་
ན་ལ་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤའ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་
འགྲུལ་ལས། ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པ་ཁྲབ་བྱེད་དེ་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བའི་གཞན་
ལྡན་རྣམས་གཅོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་གཏན་ཆིགས་དེ་བསྦྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་གཞན་ལྡན་རྣམས་བཅད་ཚུལ་གྱིས་གཏན་ཆིགས་ཡོད་ཚུལ་བཤའ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་འགྲུལ་བཤའ་ལས། ཁྲབ་པར་བྱ་བའི་རང་
བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྲབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
དང་། འདིར་ཡང་སྤྲོ་མ་བཞིན་ངེས་པར་བརྩུང་བ་རྣམས་པ་གསུམ་སྟིང་པ་ལས་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
པར་གཅོད་པ་ཉིད་འདོད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། །འཁྲུའི་འགྲུལ་བཤའ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟེ་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པས་ངེས་པར་བརྩུང་བ་ཡིན་ཅོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ཁྲབ་པ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ལ་བཤའ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲུའི་འགྲུལ་བཤའ་ལས། གང་གི་
ཁྲབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཆེན་པོ། ཁྲབ་པ་ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་
ཅོ་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཁྲབ་པ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། ཁྲབ་པ་
ཡང་ན་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེའི་འགྲུལ་བཤའ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་

བ་ཡོད་པ་ནི་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལྔ་མས་རྗེས་བྱ་བ་དང་ཕྱི་མས་ལྟོག་བྱ་བ་སྟན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་
 བ་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་གྲགས་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། འདིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་ངེས་པ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཆད་མས་བཤད་
 ལ་ཞེས་དང་། ཤུག་ཏུ་འགྲེལ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་བྱ་བ་པ་ནི་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདིས་སོ། །དེ་ལ་བྱ་བ་པ་ཞེས་སྟོས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་བཤད་
 རོ་ཞེས་དང་། བྱ་བ་ཅེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་བྱ་བ་པར་བྱ་བ་
 ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཤད་ནས། བྱ་བ་པར་བྱ་བ་བྱ་བ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱ་བ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱ་བ་དང་ལྟོག་བྱ་བ་
 གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་ཡིན་ཞེས་གཏན་ཆོག་ས་ལ་བྱེད་དགོས་
 པར་ལུང་རིགས་དེ་དག་གིས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཅེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་ན་⁽¹⁾ཚུལ་གསུམ་
 དེ་གཏན་ཆོག་ས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆས་བྱ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་
 དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆོག་ས་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཨ་
 ཚ་ཏས་མཛད་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ། །བྱ་བ་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་པ་གཉིས་ཡིན་
 ལ་བྱ་བ་པ་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པ་རྗེས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ཞིང་རྟག་ན་མ་བྱ་བ་པས་བྱ་བ་པ་ཡང་ལྟོག་བྱ་བ་པ་
 ཡིན་པར་སྐྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱ་བ་པ་ཚོས་ཅན། བྱ་བ་རྟག་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 བྱ་བ་གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྲགས་ལ་བྱ་བ་པ་རྟོགས་དགོས་པར་
 ཐལ། བྱོད་སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་པ་དེ་ལྟོག་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚུལ་གསུམ་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

བྱམ་ཁས་ཟེར་ན། མ་བྱམ་པ་ཁོ་ན་ལོ། །སེམས་ཅམ་པ་གཞིར་ཞོག །ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་
 གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པས་བྱམ་པར་ཐལ་ལོ། །བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་བྱམ་སྟེ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་
 །འང་དེ་རྟོགས་ན་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་མི་དགོས་ལ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་
 ལ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་གོ་དོན་རྟོགས་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 བྱམ་པ་དང་ཕྱོག་བྱམ་ཡིན་འང་བྱས་པ་ཅམ་རྟོགས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱམ་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་གོ་མི་
 ཆོད་ཀྱི། བྱམ་པ་དེ་སྐྱབ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ཚུལ་དང་ཕྱོག་ཚུལ་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་གཉིས་རྟོགས་
 པར་འདོད་པས་བྱམ་པ་ལིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་བྱམ་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱམ་ཡིན་ན། དེ་དངོས་སུ་བརྟུན་ན་རྗེས་བྱམ་
 དངོས་སུ་བརྟུན་པས་མ་བྱམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་སུ་བརྟུན་ན་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྟུན་པས་མ་བྱམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་
 བརྟུན་པའི་སྐྱས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྟུན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། རྟགས་སྤར་ལུང་རིགས་
 དུ་མ་དང་། རིགས་སྟོ་ལས། གཏན་ཆོགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་བར་གྲུབ།
 འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྟུན་པའི་སྐྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བརྟུན་ལ་གཞན་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བརྟུན་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་དངོས་སུ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་མི་
 རྟག་ཅེས་པ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟུན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། བྱམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་

དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་དང་། བྱམ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་པའི་ལས་ལྷན་དུ་བཤད་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རིགས་སྒོ་ལས། འདི་ལྟར་སྤྲོ་མི་རྟག་ཅེས་པ་
 བྱི་ཕྱོགས་བརྟེན་པའོ། །བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་པ་ཉིད་དོ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་
 མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞེས་ཞེས་པ་མ་བྱམ་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་བརྟེན་
 དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ག་
 ཡིན་ཀྱང་སྦྱོར་དག་དུས་སུ་བྱས་པ་བརྟེན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅམ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན་དེ་བརྟེན་པའི་
 དག་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱམ་པ་གཉིས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དངོས། འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱད་པར་འབྱེད་པ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཞེས་བརྟེན་པ་ལས། ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆོས་སུ་ལེགས་གནས་པའི། །ལྷག་མ་ཚུལ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། བརྟེན་
 པ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ལེགས་གནས་པའི་ཞེས་པའི་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
 ལེགས་པར་གནས་ཚུལ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་བྱམ་པ་བརྟེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་
 དུ་རྒྱལ་དབང་སྒོས། གལ་ཏེ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བརྟེན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྦྱོར་པའི་
 དུས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ནི་ལེགས་གནས་པའོ། །ནིའི་སྤྱི་ནི་ངེས་པར་བཟུང་བ་ལའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅམ་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པར་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅམ་བརྟེན་ཅེས་པའི་
 དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་གི་སྦྱོར་པའི་དུས་སུ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅམ་བརྟེན་ཅེས་པའི་དོན་
 ལ་ནམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲའི་ལུང་རིགས་དུ་མར་དགོངས་ནས།
 ནམ་བཤད་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་བྱམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 བ་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷན་གི་བྱམ་པ་རྟོགས་པར་བརྟེན་པ་

ལ་བྱས་པ་བརྗོད་པ་ཚང་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྒྲ་
ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་དེས་སྒྲ་བྱས་པར་བརྗོད་པའི་སྔོན་དུ་དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་བྱེད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་ངག་དེས་དེ་སྟོར་གྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྔ་རོལ་དུ་དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་
བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་ངག་དེ་རྗེས་བྱེད་འགྲོ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར་
ན་མ་བྱེད་ཅིང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མ་བྱུང་དཔེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡན་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ལས།
བྱེད་འགྲོ་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱོགས་ཚུལ་མ་བརྗོད་གོང་གི་དཔེ་
གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡན་དང་དོན་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བྱེད་པ་དེས་
པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅུམ་གྱིས་སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་རྗོགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ། དཔེར་ན་ན་མ་མཐའ་བཞིན།
ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྡན་བྱེད་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་
ཐལ། དེས་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་པའི་བྱིར། རིགས་སྒྲོ་ལས། གང་རྟག་པ་
ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ན་མ་མཐའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྡན་པ་
བརྗོད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། འདིས་ནི་དངོས་སུ་ལྡན་བྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོ་
འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གང་ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་ཕྱོགས་ཚུལ་
བཤད་པ་ཀྱང་བསྟོམས་ནས་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་ཅུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
བྱེད་ཅེས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལོག་ཅེས་པ་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། མ་བྱེད་ན་བྱེད་པར་
ཐལ། དེ་ལྡན་བྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་དེ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱས་པ་ལྡན་པ་དགོས་པའི་བྱིར་སྔ་མ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་བྱི་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་

ངེས་དང་ཤིག་ལས། དེ་ཡང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལོག་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པས་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོར་བས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྡོག་ཁྲབ་ངེས་པའི་སྒྲོན་དུ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་རྟགས་དེའི་ལྡོག་ཁྲབ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲབ་ངེས་པའི་སྒྲོན་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་གང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པར་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཆང་བར་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། རྟག་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། རྟག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟགས་ཕྱིར། སོགས་དང་། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལྡོག་པར་འདོད་པས་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། རྟག་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བྱུབ་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒྲོར་སྒྲོར་དེའི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྲབ་པ་བྱུབ་ན་སྒྲོར་སྒྲོར་དེའི་ལྡོག་ཁྲབ་བྱུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྒྲོར་སྒྲོར་དེའི་ལྡོག་ཁྲབ་བྱུབ་རྒྱ་དང་སྒྲུབ་ངག་གི་བརྗོད་རྒྱའི་ལྡོག་ཁྲབ་རྣམས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྲབ་པ་ཁོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་ལ།

འདོད་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ལྗོག་ཁྲབ་གྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །མི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་སྤྱིར་དེའི་དངོས་ཁྲབ་དང་ལྗོག་
ཁྲབ་གཉིས་དང་རྗེས་ཁྲབ་དང་ལྗོག་ཁྲབ་གཉིས་ཏེ་བཞི་མི་གཅིག་པར་མཐས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་
མངོན་སུམ་དུ་རིགས་པས་གྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བདུན་རྒྱུ་ལས། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་ཁྲབ་
པ་ནི་སྤྱིར་བ་སྤྱིར་གཅིག་གི་སྤྱིར་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ལ། དངོས་ལྗོག་
གཉིས་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྲབ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནི་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་དང་ལྗོག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་བར་གྲབ་དགོས་ཤིང་། མ་གྲབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་
ལ། དངོས་ཁྲབ་དང་གོ་བསྐྱོག་གི་ཁྲབ་པ་གྲབ་ཅིང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྲབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྲི་མི་རྟག་སྤྱབ་ལ་མཉན་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྤྱབ་
དག་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཅམ་ལ་ཁྲབ་ཅེས་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་ཁྲབ་དང་ལྗོག་ཁྲབ་གཉིས་
མ་ཆང་བར་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་
འདི་དག་སྤྱར་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་ཡང་རིགས་པ་སྤྱི་བཟུང་བས་སྤྱིར་ཡང་མ་བཤད་
དོ། །གཞན་ཡང་། སྤྱིར་སྤྱིར་གཅིག་གི་ཁྲབ་པ་གྲབ་མ་གྲབ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྲབ་པ་གྲབ་མ་གྲབ་
རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིར་དག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོས་འཛིན་ཚུལ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྲབ་པ་གྲབ་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་གྲབ་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། སྤྱིར་སྤྱིར་གཅིག་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱར་ལུང་རིགས་དུ་མས་བཤད་ཟིན། འདོད་ན། བདག་
ལས་སྤྱི་བཟུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བཟུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བར་ཐལ། བདག་ལས་
སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་གྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྲབ་པ་གྲབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་ འདོད་ན། བདག་ལས་སྤྱི་བ་དེ་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆང་མས་
གྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བདུན་རྒྱུ་ལས། དེས་ན་རྒྱུ་བ་དེའི་དོར། ཞེས་པ་ནས།

ཐལ་འགྲུང་ལ་དངོས་ཁྱབ་ངེས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དགོས་
 པའི་ངེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པལ་ཆེར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་
 མི་ཉག་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་
 ཉག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་གིས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་
 ཉག་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་དག་གིས་བྱས་
 ན་མི་ཉག་པས་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་ལ་འོན་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉག་ས་ཡང་དག་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་སྐྱས་དེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པ་
 ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པར་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་དེས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་གང་
 ཞེས། །བྱས་པ་བྱས་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 རྟེ། བྱས་པ་ཅམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉག་ས་སྤར་བཤད་ཟེན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་སོགས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་

བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ཡིན་ན་དེའི་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཙྏ་དོར་བྱའོ། ཏྲགས་བྱབ་
སྟེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
རང་ལ་འོ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཅེས་པའི་དག་དེས་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་
པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་
ན་དག་དེས་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྲབ་པ་འགྲིག་ཏྲགས་བྱབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་ཞེས་པས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་དག་གིས་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་དག་གིས་རིགས་པ་ཕྱ་མོས་
ཙྏ་ཚུལ་ལྷག་མ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

གཉིས་པ་ཁྲབ་པའི་ལྟོས་གཞི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་
དང་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་གང་ཡིན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་མ་ཐུན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།
དེ་ལྟར་དོན་མི་མ་ཐུན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། གཞལ་བྱའི་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྐྱ་དང་ཏྲག་པར་ཆོས་མ་ཐུན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་
པའི་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས། སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་
 མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། སྐྱ་དང་མི་ཏྲག་པར་ཚས་མ་ཐུན་པ་ངེས་པར་ཐལ་
 ལོ། །སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་
 བྱབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ངེས་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞི་བྱབ་ན་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
 གཞི་བྱབ་ན་སྐྱ་དང་ཏྲག་པར་མི་མ་ཐུན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས།
 མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚས་ཀྱི་སྤྱི་འོད་མ་ཐུན་པའོ། །ཞེས་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 ཚས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚས་དང་ཚས་ཅན་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དེ་
 སོགས་བྲངས་ནས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་
 སྤྱི་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚས་སྤྱི་ཅམ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚས་སུ་འགོ་རྒྱ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཀུན་ལ་མི་བྱེད་
 པར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདིའི་སྤྱི་དེ་བྱེ་བྲག་ཅེས་པའི་སྤྱི་ལ་མི་བཤད་པར་ཚས་གཉིས་
 ཚོགས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། མ་བྱབ་ན། གཞི་བྱབ་ན་རིགས་སྤྱི་དང་
 ཚོགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་སྟེ་ནས་ཏྲགས་ལན་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིའི་

སྤྱི་ལ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས། དེས་ན་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་ནི་ཆོག་ནས་པར་མི་སྦྱོར་གྱི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་སྤྱི་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ཏུ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་ནི་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པར་ཐལ། དེ་
རིགས་ཐེགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐེགས་ལས། མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁུབ་ན་ཁུབ་པར་ཐལ། འདིའི་སྤྱི་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་དེ་སྤྱི་ལྟོག་དང་མཐུན་པས་
ཆོག་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀུན་དང་མཐུན་མི་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ཞེས་
སློམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་གི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འདིར་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱར་བལྟན་ཏེ། དེ་ནི་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཕྱོགས་དང་
མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
སྟེ། བྱེ་བྲག་ནས་བལྟན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྤྱི་མིང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་མའི་སྤྱི་ཡང་
ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྤྱི་དེ་གང་ལ་བྱེད་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་ཚུལ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་དུ་མས་བཞེད་པར་ཐལ། རིགས་
ཐེགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ལ་བ་ལྷས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་

འགྲེལ་བ་སྟོབ་པན་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །དེ་ནི་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཏེ། དེའི་སྤྱི་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ནི་
 འགལ་ཡང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དེ་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་
 ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་མཐུན་ཚུལ་སྟོན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅམ་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་
 སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེགས་སྟོ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་མཚུངས་པ་ཉིད་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་
 སྤྱིར་བཤད་ནས། འདི་ལྟར་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་བསྟན་ཅིང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
 གང་དང་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན། ཡང་སྐྱས་མཐུན་དཔེ་སོགས་སྤྱད་ཅིང་དེར་མ་ཟད་མི་རྟག་གང་
 ཡིན་ཏེ་ཀུན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་
 པར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་
 སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་སྤྱི་ལྟར་དུ་སྐྱབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེས་སྟོང་པ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཟེར་ན། དུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ⁽¹⁾རྟགས་
ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྩེད་པར་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
དེ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཟེར་བ་དང་། དུ་ལྟན་
ལར་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེ་ཁོ་ན་འདྲོད་པ་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །འོ་ན། དུ་
བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལའང་དེ་ལྟར་ཟེར་རོ། །འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་
ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་རྒྱ་དེ་དང་མཚུངས་པས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བཤད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་ས་ལྷནྱེ་ཞེས་པའི་ས་ནི་སམ་སྟེ་མཚུངས་པ་
དང་འབྲ་བ་དང་མཐུན་པའི་དོན་དང་། ལྷནྱེ་ཟུང་དང་གཉིས་སོགས་ཏེ་ཆོགས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟགས་ཁས། དེ་སྐྱབ་

ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་དང་དོན་མཐུན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཕྱོགས་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ན་དོན་དེ་ཉིད་
ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲ་བའི་དོན་ཡང་མཐུན་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་
ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མཐུན་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་། རིགས་སྒོ་ལས་ཀྱང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
དོན་མཚུངས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ཆུང་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
དོན་མཚུངས་པའོ། །མཚུངས་པ་འབྲ་བ་ནི་དོན་ཉི་བར་བཏགས་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལ་སོགས་དང་། རིགས་ཐིགས་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོབ་པན་ལས། མཐུན་པར་དབག་པ་ནི་མཐུན་
པའོ། །ཞེས་པ་འབྲ་བས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དོན་འབྲ་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་མཐུན་ཞེན་དེའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱད་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཐར་འབྱུང་སྐས་པའི་
རྟོག་གེ་རྒྱད་ལས། ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། ཕྱོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲ་བའི་
དཔེའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔང་ལོས་བསྐྱར་བ་ཞིན་དུ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱད་ལ་མཚུངས་སྐྱ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་པལ་ཆེར་བསྟོལ་ནས་བསྐྱར་བ་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པས་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་ཚུལ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པས་ལྟོག་བྱབ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་མ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པར་ཐལ། བྱབ་པ་གཉིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་ཕྱོགས་

དང་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཟེས་སུ་དཔག་བྱ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་དོན་གྱིས་ཁྲབ། ཉགས་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་དངོས་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲབ། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་
ཕྱོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྲབ་པར་མཁས་པས་ཀྱང་བཤད། བྱེད་ཅག་
གིས་ཀྱང་དོན་མ་གོ་ཡང་ཆོག་སྐྱས་འདུག་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ཆེ་བ་ལས། ཟེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་
སྙད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཁྲབ་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་ཟེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གོ་སྐྱབ་པས་མ་བྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་དཀའ་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བྱེད་ཆད་མས་སྐྱ་འདོགས་གཙོད་
ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། འཕགས་ཡུལ་མཁས་མཆོག་གིས་དཔྱད་ཚུལ་དང་། ལྷགས་འདིའི་
བན་དབང་རིགས་སྐྱ་དག་གིས་དཔྱད་ཚུལ་དང་། ཟེ་ཡབ་སྐས་དང་པཌ་བྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་
ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཞན་སྡེ་ཀྱན་དང་རང་སྡེ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲང་མ་ཤེས་པོང་གི་རྟོག་གི་
བ་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་གི་དངོས་སྟོབ་པཌ་ཆེན་དབང་ལྷག་སྡེ་སོགས་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་སྐྱབ་པ་ནི་ཉགས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དང་ཉགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་གིས་འཛོག་དགོས་ལ། ཉགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་ངེས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱས་པ་ཉག་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་

ལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་གང་ཞིག ། བྱས་རྟགས་ཀྱི་
 ལྷོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་ཁས། རྟགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟོགས་
 པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ།
 འདོད་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གིས་དེ་ལྟར་ངེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་རང་
 འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་
 པས་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཀྲས། རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ནི་མི་
 མ་སྤུན་སྟོགས་ལ་གཏན་ཆོགས་མ་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་རྟོལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ངེས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 དང་། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྲམ་ཆེན་བདེ་བྱེད་དགའ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཐམས་
 ཅད་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་བ་ལོག་པས་ནི་མི་མ་སྤུན་པའི་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་
 གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུ་རྟོལ་མཐོང་བས་ནི་ཡུལ་དང་
 དུས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་དབྱེད་པར་རུས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་མི་མ་སྤུན་
 སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དེ་ཉིད་ལྷོག་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེས་སོ། ། དེས་ན་
 དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡང་སྤར་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཀྲས། འོ་ན་སུ་ཞིག་གིས་དེ་སྐད་དུ་གྲུན་
 ཀ་བཅའ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོབ་མ་སྟོབ་དཔོན་

གྱི་གཞུང་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་སོགས་དང་། བདེ་བྱེད་དགའ་བའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། མ་མཐོང་
བ་ཅ་མ་གྱིས་གྲུབ་བ་ཉིད་བསལ་བ་འདི་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་བ་དག་བཞིན་དུ། འདི་པ་དེ་ལྟར་སྤྲོ་
བ་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། འདི་པ་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་དག་
ཅེས་དམིགས་གྱིས་མ་བསལ་བར་མང་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྒང་གི་སྟོབ་མ་གཞུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་དག་དང་། གཞན་གྱི་སྤེ་བ་དག་ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མདོ་ལས། ཙོན་བ་སྤྱབ་བ་ལ་བརྗོད་པ། །དེ་མཐུན་མེད་ལ་མེད་བ་ཡི། །ཆོས་
བརྟན་ཉགས་ཞེས་བ་དེ་ལ། སོགས་དང་། དེའི་གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ཙོན་སྤྱབ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཙོན་སྤྱབ་གྱིས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ལ་དབྱེད་པས་སྐབས་འདིའི་རང་
སྤེར་བྱ་ཡང་ལྟོག་ལྟར་འདིར་བཀག་ལྟར་གྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ལ་གོང་དུ་མ་ལྟར་མཚམས་
ལ་མ་ལྟར་བ་ཁོ་ནར་ཐལ། བྱས་བ་དེ་སྤྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མེད་
པར་ནི་བྱས་བ་མི་ཉག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་ངེས་པར་བྱེད་གྱི་ལྟོག་གཞིའི་
དབྱེ་བ་ངེས་པའི་སྟོ་ནས་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱན་གཤེར་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་
ངེས་ཀྱང་། རྒྱན་གཤེར་མཐའ་དག་ལ་དམར་འབར་གྱི་མེ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་སྤྱབ་སྐབས་སུ། ལེའུ་འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་
ལ། །ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་
ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་དང་། རྒྱ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་རང་
གི་རོ་བོ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་གཞི་མེད་པར་ཡང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་
ལ་ལྟོག་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་
གི་ལྟར་བ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་དགོངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷགས་འདིའི་བླ་དབང་རིགས་སྤྱོད་དག་གིས་དབྱེད་ཚུལ་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་སྒྲོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་འདོགས་བཅད་མ་བཅད་རིམ་བྱ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱོད་མི་ཏྲག་འཇིག་གི་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་དེ། སྤྱོད་པོ་རྒྱུན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་འཐད་ཅིང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལས་བསྒྲིག་ནས་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་པར་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཆོད་མ་སྤྱོད་པ་མང་པོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱོད་མི་ཏྲག་འཇིག་གི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་དེས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། སྤྱིའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་དེས་མི་དགོས་ཤིང་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་པས་སྤོང་པས་བྱུང་བ་ཡང་མ་དེས་ཟེར། ཕྱིས་ཀྱི་རེ་གཉིས་ཀྱང་དར་རྟེན་གཉིས་དང་རྗེའི་རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་སྤོང་རྒྱུན་དག་ཀྱང་མི་མ་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་མང་ངོ། །དབྱེ་ཆོད་ཀྱི་ཡིག་འཛོག་པ་པལ་ཆེར་ལ་འདི་དག་ལ་དོགས་གནས་ཅན་ཡང་མི་བྱེད་པར་སྤྱབ་དང་སྤྱོད་འབྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆོགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་རང་གཞན་གྱི་རྣོ་མ་སེམས་མཐོན་པོ་ཅན་རེ་མང་དང་། སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་བྱུང་ཚུལ་དང་རང་གི་ཡི་གེ་ན་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ཡོད་དོ། །འདིས་ལྷག་མ་ཤེས་ཀྱས་ལ་འདི་དག་པལ་ཆེར་གྱིས་དམ་བཅའ་ཅན་ལས་མེད་ཅིང་། སྤྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་དག་རེ་ཅན་ལས་ལྷང་རིགས་མི་སྤྱང་བས། དགག་གཞག་གི་ངལ་བ་མ་བྱས་ལ་འོག་ཏུ་དབྱེད་པས་གོ་རུས་སོ། །

གསུམ་པ་རྗེ་ཡབ་སྤྱོད་དང་བཤ་བྱུང་གི་དགོངས་པ་གཅིག་ཚུལ་ལ། དོགས་གཞི་དང་། དོགས་འགོད་དང་། དོགས་གཅོད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན། བོད་སྤྱོད་པ་དག་གིས་མ་བཞོད་པས་དོགས་པ་དར་རྟེན་དག་དང་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱུན་དང་སྤྱི་བདུན་རྒྱུན་དག་གིས་

དབྱུང་ཚུལ་འདི་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་བཞོད་པས་རྟོག་གའི་རིགས་པ་སྐྱམ་
པོ་དེ་ཙམ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱིར་དབྱུང་ཆད་ཀྱི་མདོ་བསྟན་བཅས་དུ་མ་དང་། བྱང་
པར་དུ་ཆད་མ་མདོར་བསྐྱས་ནས་གཞུང་སོ་སོར་བཤད་པ་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་དང་རྣམ་
ངེས་དང་རིགས་ཐིགས་ལེའུ་གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩལ་བཏོན་ནས་བཤད་པའི་ཚོད་ཚུལ་དང་
ཚོད་ལན་ཡིན་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་ཚུལ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་
པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་མ་དངོས་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་
འགྲེལ་མཛད་པས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ལ་
སྤྱིར་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོགས་པ་འགོད་
ཚུལ་དང་ལན་གཉིས་ནི་སྤྱི་དོན་ལྟར་སྟོས་ན། ཆད་སོགས་རིགས་ལམ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་སོགས་གཞན་སྡེ་སྡེ་ཕྱི་མང་པོ་དང་། དབྱུང་ཆད་སོགས་རིགས་
ལམ་དུ་མར་སྦྱངས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་མདོ་སེམས་དུ་མ་དང་པཎ་ཆེན་དབང་ཕུག་སྡེ་སོགས་ཅི་རིགས་
ན་རེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གྲོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་
དུ་ངེས་པར་ཐལ། རྗེས་དབག་དེས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གང་རུང་ཞིག །དེས་དེ་ལྟར་མ་
ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དབག་དེས་རྟག་པའི་བྱང་པར་གྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་འབྲེལ་རྗེས་དབག་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པས་སྟོང་པས་ཁྲབ་པ་
ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་
རྗེས་དབག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་

འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཆོག་པས་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་བྱས་
པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་ཅིང་སྐྱ་ལ་སྟོ་
ཁ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་སོང་། རྟགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཆོག་པས་པ་
གཞལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་ལས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་པས་བྱས་པ་མ་
ངེས་ལ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་བྱས་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་འཇུག་གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་འདོགས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་
འབྲེལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་ཡང་སྐྱ་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱབས་འདིའི་ཆད་མས་གཅད་བྱའི་སྟོ་འདོགས་
སྐྱ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ལྷ་ཀྱའི་
འབྲེལ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་མེད་དུ་ཟིན་
ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པར་འབྱུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས།
སྟོགས་ལ་དེར་འབྲེལ་བ་ལ་རེག་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། རྗེས་དཔག་
ནས། ཟིན་ཀྱང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོ་བྱར་བའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་

མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེར་ཞེན་པའི་ལོག་ཞེན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མེད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདིའི་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ཤེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སོགས་ཀྱིས་སྟོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཐེ་ཆོམ་ཡང་ལོག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའམ་ཞེན་པས་ལོག་ཞེན་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སྟོགས་ལ་དེར་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། སྟོགས་སྒྲོ་
མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་རྟག་པ་དེར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་སྟོང་པོ་རྒྱན་གཉིས་མི་མ་སྟུན་ཟེར་བ་དེ་ལ་འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། རང་འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་སྒྲ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་ནས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་
དེ་ཉིད་ལ་བསྟན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་གྲུབ་པ་མེད་དེ་ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་ཚེ་ལ་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ལ་མི་རྟག་
པས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ། ལྷང་དེས་རྗེས་
དབག་དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་བསྟན་ལ། སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་རྗེས་དབག་དེས་
གསར་དུ་གཅོད་རྒྱའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པར་བཤད་པས་མི་མ་སྟུན་ཟེར་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དངོས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ལྷང་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་དེས་རང་
འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་སྒྲ་མས་ཚེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་ནས་གཅོད་རྒྱའི་
སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དེ་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་ལ་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་གསར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་ལ་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་དང་དེ་འབྲེན་བྱེད་གྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་
འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་ཆོད་མ་གཉིས་ལུལ་ལ་ཆོད་མའི་སྒྲོ་ནས་སེལ་བས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འབྲེན་རྗེས་དབག་ལ་རང་འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་སྒྲ་མས་མ་བཅད་པའི་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱའི་
སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། གྲུབ་པ་བྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་

ཐལ། སེལ་བའི་སྟོན་སྟེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་ལ་གཅོད་རྒྱའི་སྟོང་འདོགས་སོ་སོར་མེད་ན་
 ཚད་མ་དེ་དོན་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེ་ལུ་
 འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་སོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
 བཏྲག་བྱ་གང་། །སོགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དང་རྟགས་དག་གིས་རྣམ་པར་
 གཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་ངོ་སོའི་རང་གི་ངོ་སོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་དང་།
 འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤུགས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་གཞན་སྟོང་འདོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར།
 ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་སྟོང་འདོགས་པ་གང་ཞིག་
 བསལ་བར་མ་བྱས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིས་རྗེས་དཔག་སོ་སོའི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་རྒྱ་སོ་སོར་བཤད་ནས།
 དེ་ལྟར་སོ་སོར་གཅོད་པ་དེ་སེལ་འཇུག་གི་ཚད་མ་སོ་སོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པར་དེའི་
 རྗེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་རྟགས་དག་གིས་རྣམ་པར་གཅད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཆོག་ལ་དཔྱོད་ལྷན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྟོང་
 འདོགས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་སྟོང་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་སོ་སོར་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་ལ་ཡང་སྟོང་འདོགས་གཅིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 སོ་སོར་བཤད་ན་འགལ་བས་ཁྲབ་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གོ་སྟོ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་སྒྲ་ལ་རྟག་པའི་རྣམ་པར་སྟོང་འདོགས་ན་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་གྱིས་སྟོང་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། པལ་ཆེར་སྒྲ་རྟག་གས་སྟུལ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་རིག་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་

ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ན་སྤྱི་འདི་རྟག་གས་སྣམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གས་ཆེ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་མི་འདྲིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོ་འདོགས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། འབ་པ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོ་འདོགས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་སྤྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོ་འདོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་སྤྱོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྤྱོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྗན་ཆེ་བ་ལས། ཐེ་ཆོམ་ནི་དེའི་བྱ་བ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱོ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྤྱོར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྱོ་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་ཆ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་གས་ཆེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་པའི་སྤྱོ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྱོ་འདོགས་ན་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པས་འབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ལ་རིམ་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་དང་། མྱོང་བ་ལ་བསྟམ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཐད་ལྗན་ཆེ་བ་ལས། གཞན་ལས་ནི་ཆ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་མ་ལོག་པས་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབ་སྟེ། གཞན་ལས་ནི་ཞེས་པས་གང་ཟག་གཞན་ལས་ཞེས་བཤད། ཆ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ཡང་ཞེས་པས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་གཅིག་ཏུ་དེའི་ཞེས་བཟུང་ཡང་ཞེས་བཤད་ནས་ལྟག་མས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྤྱི་སྤྱིའི་སྤྱོ་གཞན་འགལ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ། །འདིའི་ཐད་དུ་བོད་དག་གིས་ཆོས་མཆོག་ལ་ཕྱོགས་སྤེལ་ནམ་མ་ལངས་

པའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉི་མ་འབྲེན་པར་ཚོལ་བ་མང་དུ་བྱས་སྤང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གང་ཡང་གསར་དུ་
མ་བཅད་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྤྲ་མས་མ་བཅད་པར་དེས་
གཅོད་དགོས་པའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་པར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་བཞི་ཀ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དབང་རྟོན་འགའ་ཞིག་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
ཚོལ་ནོ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་པལ་ཆེར་ཀྱིས་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་
འདོགས་རྫོགས་པར་མ་བཅད་ཀྱང་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དེ་ལྟར་བཅད་པའི་
ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེའི་ཤིག་ཆེན་ལས། འདི་དཔེར་བརྗོད་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྤྲེས་པ་ན་བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་དེ་ཡི་
མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་
བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཆད་མ་སྤྲ་མའི་འཁྱགས་ལ་བྱལ་བ་དང་། སྤྱི་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་
མ་སྤྲ་མས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱས་ཀྱང་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མའི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་བསྟན། ལྷག་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་འཇལ་ཡང་། ཆད་མ་སྤྲ་མ་ཚུལ་
གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མས་དེ་དངོས་སུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཆད་མ་སྤྲ་
མས་ཞེས་སྤྱི་མི་རྟག་པ་བཀར་བས་ནི་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་རྫོགས་པར་ཆད་མ་
སྤྲ་མ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མས་མ་བཅད་པར་བཤད་ཀྱང་། ཆད་མ་དེས་བྱས་སྟེང་དུ་སྤྱི་རྟག་
འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་པར་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱིའི་རྟག་པ་ཞིགས་ཀྱང་སྤྱི་
གཞིར་བྱས་ནས་རྟག་པ་མ་ཞིགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་རྟགས་དང་

དཔེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྲབ་པ་སོ་སོར་ཐོག་མར་ངེས་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་
པར་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། རྗེས་བྲབ་ངེས་པའི་ཆད་
མ་ངེས་བྲད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་རྟག་པས་སྟོང་པར་བྱུང་ཀྱང་། སྤྱི་བྲད་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་
རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་རྟ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲབ་པ་
ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་སྤྱི་བྱས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པས་མ་བྲབ་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་
པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
དང་། དེགས་རྒྱན་ལས། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་པས་བྲབ་པ་མ་
ངེས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་དང་། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
འཇུག་པའི་ཆད་མ་ངེས་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྟོད་པར་མ་
ངེས་ཀྱང་འཇུག་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། འདི་
དག་གིས་ཀྱང་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཆད་མ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མས་མ་བཅད་པའི་སྟོ་འདོགས་གསར་གཅོད་ཀྱི་ངེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་སྟོབས་དང་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་ བྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོབས་དང་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་གང་རུང་གཅོད་རྒྱ་ཡོད་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
གང་ཡང་སྟོ་ངེས་གཅོད་མི་དགོས་ན་སྟོ་དེ་སྟེད་པའི་རྟགས་འགོད་པ་དང་བྲབ་པ་བྲན་པ་འབད་པ་མི་
བྱེད་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྟོ་འདོགས་

བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་ནི། དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཡང་མི་བྱེད།
 དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ལ་གྲུས་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་
 ཏུ་ཤུགས། རྟགས་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
 བ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་དག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གདོན་
 མི་ཟ་བར་ཏེ་ངེས་པར་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་རྒྱ་དགོས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཙད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པས་བྲབ་ཅེས་
 བཤད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སོ་ཞེས་བ་ནས། དེ་
 བས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནམ་པར་གཙོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་
 བེ་གཞན་སྟེ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་
 བཀག་པ་ཡིན་པས་ལུགས་ངན་དེ་རང་ལུགས་མ་བྱེད་ཅིག །

གཞན་ཡང་བྲས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གསར་དུ་གཙོད་རྒྱའི་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་རྒྱད་ལ་སྤར་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་
 དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འདྲེལ་བའི་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། མ་བྲབ་ན་བྲབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤར་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་ཐེ་ཚོམ་དེ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆད་ཆེན་ཉེར་དགུ་
 བ་ལས། རི་སྤྱང་ངེས་པ་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་སྤྱང་ཁོ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡོད། །ཅེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་།
 འདི་ཡུལ་སུན་སྤྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱང་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདོད་དང་སྤང་སོགས་
 སྤངས་པ་ནི། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་ཀྱི་བྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་

འདི་དང་མ་ཐུན་པར་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སློ་འདོགས་སྐྱེ་བས་
དགག་དགོས་ལ་འགོག་པ་ཡང་བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཞིག་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ངོ་ཤེས་
པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་འདྲའི་ལུང་
རིགས་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མའི་བྱེད་པས་དེ་སྐྱབ་
གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློ་འདོགས་གཅོད་ཀྱས་ཤིང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཀྱས་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
འཇལ་བའི་ཆད་མས་སློ་འདོགས་དེ་མ་བཅད་པ་དང་⁽¹⁾བསྐྱབ་བྱ་དེ་མ་ངེས་པའི་བྱེད་པར་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རྣམས་དང་། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བཞེད་པ་འབྲུལ་བྲལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་བཞི་པ་ལས། སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀྱུ། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་
ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་སྒོར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཅེ་ཤེའི་འཁྱེད་ལས།
ཞེས་དོན་གྱིས་ཏེ་ཤུགས་གྱིས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ཤུགས་རྟོགས་མ་ཡིན་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་དང་། དེ་
དང་མ་ཐུན་པར་ཅོད་དུས་གྱི་ཀྱན་མཁུན་ཤེས་པས་ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་གྱིས་རྗེས་
སྐྱ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱས་པ་ཉིད་ལ་ཤུགས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤུགས་བྱས་པ་ཀྱན་དངོས་ཤུགས་གྱི་ཤུགས་ལ་གོ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་
སློ་འདོགས་གཅོད་མི་ཀྱས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སློ་འདོགས་དངོས་སུ་
གཅོད་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན་
བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱད་མི་དགོས་པར་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་འཛིན་དངོས་སུ་སྐྱ་འབྱེན་
པའི་སློ་བསྐྱེད་པས་ན་དེས་དེ་གཅོད་ཀྱས་ཞེས་འཛིག་པར་དབུ་སེམས་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི།

བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩལ་སྤྱེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེས་གང་
 ཟག་གི་གདགས་གཞི་ན་བ་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩལ་སྤྱེད་དོ། །ཞེས་མི་འཛིན་ཀྱང་ན་བ་དེར་འཛིན་
 གྱི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོང་དེས་དེའི་
 ན་བ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་དེའི་ན་བ་ཡོད་འཛིན་གྱི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་པ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 བརྟུ་བླ་ལི་ཏ་ལས། བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ་དེ་མེད་ན་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན་སྟོང་དེས་དེའི་
 ན་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་མི་འཛིན་ཡང་དེའི་ན་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་
 རྒྱས་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་ངེས་ན་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
 ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་
 བཅད་ཅིང་ཕྱིས་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོང་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དེ་
 ཉིད་བྱས་པས་སྟོང་པའི་ངེས་པ་འབྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྟོང་དེས་པར་དུ་སྟོང་གཞན་མ་
 བརྟུད་པར་སྟོང་འདོགས་དང་འཛིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཆད་མ་སྟེ་རྒྱས་པར་ཐལ། ཚུལ་
 གསུམ་ངེས་པའི་སྟོང་དེས་ཆད་མ་གཞན་མ་བརྟུད་པར་དེ་ལྟར་འབྲེན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།
 འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྟགས་འཛིན་བྲན་པས་ཆད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྟགས་ཤེས་པ་ནི་རྩལ་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བྲན་པས་བར་དུ་ཆད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། འདིའི་རྟགས་ཤེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་ལྟོག་གཞལ་བའི་
 ཆད་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེ་ལུ་གསུམ་པ་ལས། དངོས་གང་ཇི་ལྟར་བྱར་གྱུར་པ། །དེ་
 འབྲེན་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་ངེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་སྟོ། །ཞེས་

དང་། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཚུ་ལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དངོས་
སུ་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། མི་སྐྱེ་སྤྱེ། ཚུ་ལ་གསུམ་བྲན་པའི་ཤེས་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བ་ཡིན་གྱི།
ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་
ལས་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་སྐྱ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ། དེ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་
འབྲེལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་ཡང་
མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟར་ངེས་སུ་ཚུག་ཀྱང་མ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་⁽¹⁾ གློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཚོད་གཞི་བྱབ་པའི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཚོད་གཞི་དང་ཚོད་གཞིའི་བྱད་ཆོས་
སྐྱ་བྱས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་ཡང་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་འདྲ་གློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པས་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། ངེས་སུ་ཚུག་ཀྱང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་
བྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་གློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མེད་
དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གིས་བྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་
པས། བྱབ་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དག་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འཇལ་
བའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱའི་བྱས་པ་ཡང་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་མ་རྟོགས་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། གློ་ཁ་ཕྱོགས།

ཉག་པ་སྐྱེལ་ག་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དངོས་པོའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱབ་པ་ངེས་པ་
ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་གཏན་ཆོག་ས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བར་མི་འཛིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་དོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁུན་ཤེས་པས། འདིར་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱད་
ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་བྱབ་པ་ཉོག་ས་པ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་
པའི་ནང་དུ་མི་འདུན་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལུང་རིགས་
མང་། དངོས་པོའི་སྐྱད་དོད་ལྟ་བུ་དོན་དུ་མར་འཇུག་ཀྱང་འདིར་དངོས་པོར་བསྐྱར་དགོས་པས་ཡོད་
པར་བསྐྱར་བ་འགྱུར་ནོར་ལ། འདི་འདྲར་འབྲེལ་ནས་བོད་འདིར་ཉག་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་
བྱབ་ཟེར་མཁན་བྱུང་ངོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་གི་ཉག་ས་ཀྱིས་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་མ་
ཆོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་ལུགས་གང་ལ་འང་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་
ཕྱིར་ན་མི་མཆུངས་ཤིང་མ་བྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་སྤྱི་ས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པ་
འབྲེལ་བས་བྱབ་ཚུལ་དང་ཆོས་དེ་དགག་བྱ་དེས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་གཞིའི་དོན་སྤྱི་འཆར་
དགོས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཅམ་ལ་མི་
སྲིད་པར་ངེས་ན་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཞིགས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་སྲིད་པས་བྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་
ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་ན་ཉག་པ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་ཀྱང་དགག་བྱ་
བྱས་པ་ཉག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པར་ངེས་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱེམ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཉག་པ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྲིད་
པར་ངེས་ཀྱང་ཉག་པའི་ཡ་གུལ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པས་སྟོང་པར་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཡོད་མེད་དངོས་ལགས་ཏུ་ངེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྟེང་ཏུ་ཡང་དེ་གཉིས་གཞི་
མ་སྐྱེན་སྲིད་པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རེ་རེ་ནས་བཀར་བའི་སྟེང་ཏུ་དེ་ལྟར་ངེས་
མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་ཅིང་། ཉགས་བྱུང་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་ཉགས་པ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་ཏུ་ཀྱང་ཉགས་པའི་ཡ་གྲུལ་
རེ་རེ་ནས་བྱས་པར་མ་བྱུང་པར་སོ་སོར་ངེས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་
འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལོག་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་
བ་ལག་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱི་ས་སྟོང་པར་ངེས་ན་
བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་འབྲུག་པ་བྱུང་བོ། །ཞེས་དང་། སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། མི་མཚུངས་ཏེ་
སྤྱི་ས་འབྲུག་དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲུག་མི་དགོས་ཤིང་སྤྱི་ཁེགས་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁེགས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུར་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
གཅིག་ལ་ཉགས་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཡང་མེད། དེ་མེད་པར་ཉགས་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་
རེ་ནས་བྱས་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་དང་ཁྱད་ཆོས་མི་འཆར་བས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།
འབྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོ་འདོགས་པའི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་དེ་བཀག་པའི་ཉགས་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།
སྟོང་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་འབྲུག་མཚམས་ཀྱི་ཉགས་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་
ཡོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ། །འདི་གཉིས་ནི་ནི་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་དག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་མེད་པར། །བྱེད་པ་
པོ་ཞེས་གང་ལ་བཏགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱད་གཞི་ཆོས་ཅན་བདག་མེད་ན་དེའི་ཁྱད་ཆོས་བྱེད་
པ་པོ་མི་འཐད་པ་དང་། དཔྱུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་བཞེན་ནས་འཇུག་པ་
ཉིད་དེ། རྣམ་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། སྟོ་ལ་ཡོད་པའི་

ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉག་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་དོན་སྤྱི་
ཤར་ནས་བྱས་པ་མེད་པར་འདྲིན་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བྱམ་པ་ཞིག་པ་དང་བྱམ་པའི་ཕྱོག་པ་བཞི་ཀའི་དོན་སྤྱི་ཤར་
པའི་སྒྲོར་ཐལ། སྤར་གྱི་ཉག་ས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སེལ་འདུག་གི་རྗེས་དཔག་
ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱབ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆུས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་
ཆེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་གཅིག་གི་སྒྲོ་འདོགས་
པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་དུ་གཞན་དུ་
འདུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྤྲང་བ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་
དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པར་ངེས་པ་དག་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་པའི་སྒྲོ་རང་གི་རོ་བོར་མཛོན་
སུམ་དུ་མི་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མགོ་ལ་རི་བོང་རྩ་མེད་པར་ངེས་ན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སོ་
སོ་ནས་རེ་རེ་བཞིན་བྱུང་གཞི་བྱས་ནས་དེའི་བྱུང་ཆོས་རི་བོང་རྩ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མས་བྱས་པ་མཐའ་དག་ཉག་སྟོང་དུ་ངེས་ན་བྱས་
པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཉག་སྟོང་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།
ཚུར་མཐོང་སུས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མགོ་ལ་རི་བོང་རྩ་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་འདྲིག་
མི་བྱབ་པ་དང་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཚུར་མཐོང་གཅིག་མེད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་བྱུང་གཞིར་ངེས་
པའི་ཚུར་མཐོང་མི་སྤིད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཉག་
པས་བྱབ་པ་ངེས་ལ་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པར་
ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ངེས་ན་སྤྱོད་ལ་ཡང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པས་བྱབ་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོན་དུ་ངེས་ནས་སྤེའི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་
པའི་ཕྱི་ཚོལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེའུ་འདི་ཉིད་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་
དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ། ཞེས་པས་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
གི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་འབྲས་ཉགས་ཀྱི་དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བསྟན་པར་
མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་
སྤྱོད་པས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། མ་བྱབ་ན་འགལ་ཞིང་། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པར་ཐལ།
དཔེའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་དུང་ངེས་ཤིང་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་བྱེད་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་དང་ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་
ཆོས་དོན་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་དང་། རྒྱ་དངོས། ཞེས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་དུ་བ་ལྟ་
བྱ་དེ་རྒྱ་མའི་ངོ་བོ་ལ་དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། སྟོན་ཏེ་ཞེས་པས་ཕྱི་ཚོལ་
ལ་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དཔེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བཞོན་
པ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་གིས་དོན་གྱི་སྟོན་ལུགས་བཞིན་
རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་བཤད་པ་དང་། སེལ་འཇུག་གི་བཤད་ཚུལ་ཀུན་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
རིགས་པ་དུ་མ་དང་མདོ་སྟེ་བདུན་ཅུ་འབྲེལ་དུ་མ་དང་འགལ་བ་བསྟན་ཏེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་
ལེན་དགོས་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་མང་པོ་ཞིག་ན་ལེ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་བྱས་ཉགས་
ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཉག་

བའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་སྲིད་པར་འཇིན་པའི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་
 རྒྱལ་དེས་ཉག་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་དེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉག་པ་སྲིད་པར་
 འཇིན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ཉག་གམ་མི་ཉག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 ཁས། འཁོར་གསུམ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེས་སྐྱེ་ལ་དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་
 འདོད་ན། ཕྱི་རྒྱལ་དེས་བྱས་པ་དང་ཉག་པའི་གཞི་མ་སྟན་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་བྱས་པའི་
 གྲེ་བྲག་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉག་པ་སྲིད་པར་འཇིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཉེ་བྱས་པ་དང་ཉག་པའི་གཞི་མ་སྟན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་དེས་དེ་འདྲའི་དམ་བཅའི་སྟོན་མཐོང་བ་ན་དམ་བཅའ་དེ་འདོར་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དམ་བཅའ་དེའི་སྟོན་རིག་པ་ན་སྤར་དེ་ལ་དགའ་བའི་ཆགས་ཞེན་
 མེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདོད་དང་སྤངས་སོགས་སྟོང་བ་ནི། །སོགས་
 དང་། ལྷ་དབང་སྟོས་དེའི་འབྲེལ་བར། དུལ་གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི། ཡོན་
 ཏན་མཐོང་བ་མེད་པས་འདོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ལས།
 དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ནམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱབ་
 པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་བྱབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཕྱི་རྒྱལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱ་ཉག་འཇིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་དེས་སྟོ་འདོགས་ངོ་བོ་གཞོམ་པའི་སྟོན་སྟོང་དགོས་པར་ཐལ། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་སྟོའི་
 ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་བས་དེ་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
 དེས་སྐྱ་ཉག་འཇིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་རྗེས་དཔག་དེས་སྐྱ་ཉག་
 འཇིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་སྟན་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་རྗེས་

དཔག་དེས་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་བྱས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་བསྟན་པ་དེ་དེ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་དམ་བཅའ་དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་མ་མདོ་ལས།
དེ་བཞིན་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་བའི། སྒྲོན་བརྗོད་སྒྲུབ་འབྲིན་དུ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་
གཉིས་པ་ལས། འདི་ཡུལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་པར་ནི། །དེ་སྟོང་བ་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷས་
དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བ་མེད་
པར་ནི། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་སྟོང་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
སྒྲ་ལམ་རིམ་གྱིས་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་
སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཆེར་མ་གཅོད་པ་ལྟར་དང་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སོར་མོ་དང་སྒྲུབ་པའི་མཆེ་བ་གཅོད་པ་
ལྟར་སྟོང་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་
མི་སྟོང་བར་ངོ་བོ་གཞོམ་པའི་སྒྲོན་སྒྲུངས་པར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་
འབྲུག་ཞན་སྤེལ་ཅིག་འདོད་པ་ལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་མི་དགྲེས་ཤིང་དེ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་
བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྲེལ་དུ་ལྷས། རྟོར་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སོར་མོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་དག་དེ་ལྟར་སེམས་སོ། །འདི་ཉིད་ལ་
མི་མཉེས་པས་སོགས་ཀྱིས་མ་དགྲེས་ནས་ངེས་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཡུལ་ལ་
མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱི་བྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྤྲེ། ཞེན་ཡུལ་མ་
བཀག་པར་བྱི་རོལ་གྱི་ཆེར་མ་སོགས་ལྟར་གཅོད་མི་ཐུབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་འབྲེལ་བར་
ལྷས། སྟོང་བའི་ཐབས་ནི། འདིར་སྟོང་བར་མདོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྤྱེ། སྒྲོན་དང་ཡོན་
ཏན་དེ་དག་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། གོ་རིམ་གང་ཡིན་བྱི་ལ་མེད། །དེ་ལ་ཆེར་མ་ལ་
སོགས་པ་མདོན་པར་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་ནས་གཞན་དུ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
གྱི། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་འདོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།

བདེན་མོད་ཁོ་བོ་ཅག་ལ། བླ་མ་ཆད་མའི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྤྲོ་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་
ལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་
ཁྲད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་
གིས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་གིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ལ་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་
ནས་ཁྲད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་གིས་སྤྲོ་ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་དེས་སྤྲོ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅོད་གཞི་སྤྲོ་མ་
བཟུང་ཡང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེད་པས། དེ་མེད་
པས་ཀྱང་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སོ་སོ་རེ་རེ་ནས་ཁྲད་གཞིར་བྱས་ན་སྟོ་ཁ་
ཕྱོགས་ཏེ་ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་མ་བཅད་བར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
བྱས་པ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོང་འདོགས་སྤྱི་ཁྲབ་ཚུལ་གྱིས་གཅོད་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ།
བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པར་ངེས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་
པའི་ཡ་གྲུལ་མཐའ་དག་སྤྱིར་ཏྲག་པ་དང་བྱས་པའི་ཏྲག་པ་སོགས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོང་འདོགས་
ཆོད་པའི་དུས་མི་སྤྱི་དབར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་

ཁྱབ་པ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དུ་ངེས་པའི་བྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་
བྱ་ངེ་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་རྟག་པ་ཡང་དེ་སྒྲིལ་ཡོད་པས་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་ན་ཚུ་
རོལ་མཐོང་བས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་དང་། འཇམ་
དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། དངོས་པོ་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་རྒྱས་པས་
ཞེས་པ་ནས། རོས་བསམ་གྱི་དཔེར་བཞིན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བྱས་པས་མི་གྲོལ་ན་རེ་དོགས་མཛུབ་
ཅིས་གྱི་གཡེང་བ་བཞོལ་ནས་བཅའ་པོ་ཞལ་བྱིས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཞུ་ཞེས་
དང་། རྗེ་བདུན་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོད་མ་དེས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པར་དོགས་པ་དེ་གཅོད་བྱེད་གྱི་
ཆོད་མ་གཞན་བསྟན་དགོས་ན་འདྲ་ཆེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆེད་ན་ཆོད་མ་མཐའ་མེད་བསྟན་དགོས་
ཏེ། རྟག་པའི་གསལ་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པ་སྲིད་པའི་དོགས་པ་གཅོད་བྱེད་
གྱི་ཆོད་མ་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། བཤ་ཆེན་ཤུའི་བས་ཀྱང་། སྒྲུབ་
པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲང་བའི་བྱིར་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ཡང་སྤྱག་པ་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱག་པ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོལ་བ་དོན་མེད་པའི་བྱིར་
དང་། ཞེས་དང་། སྟོང་སྤྱན་ལས་ཀྱང་། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་
གིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་སྲིད་ཆོད་རེ་རེ་ནས་བདག་མེད་དུ་རྟགས་
གིས་སྒྲུབ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་དུ་རིགས་སྟོབས་གིས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་
ལས་ཀྱང་། རྟག་འབྲུང་བའི་དུས་ཁོ་ནར། ཞེས་པ་ནས། དཔེ་སྤྱག་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་རྟོགས་པ་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་སྒྲེ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་ཁྱད་
པར་མ་གཏོགས་རྟགས་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་དབྱ་སེམས་གྱི་མཁས་པ་ཀུན་མཐུན་ཅིང་།
འདིར་དཔྱད་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲོ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

རང་འགྲུལ་ལས། སྤྱི་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཕེན་ཀྱང་ཐ་དད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་
དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲུལ་བ་ཤད་དུ་ཤྲུགས།
ལྷོག་པའི་ཉེན་རང་གི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་
པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ནམ་བཤད་ལས། ཡང་སྤྱི་འཇུག་པའི་
ཆད་མ་ངེས། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ས་སྟོང་བར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་བྱུང་བ་བྱུང་
བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པའོ། ཡང་རྗེས་བྱུང་འགྲུལ་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་
དཔྱད་པ་ལ་རགས་པར་འབྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་དང་། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ནམ་བཤད་ལས་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་གསུངས་པ་དེ་སྤྱི་
ཕྱི་ལ་དེ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་ཞེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པ་ལ་སྤྱར་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་ཕྱི་ལ་དགོས་མི་དགོས་མ་ཡིན་པར་
གངས་གསུམ་ལས་མང་དགོས་མི་དགོས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ནམ་བཤད་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་
པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ལ་བྱས་མ་བྱས་དངོས་འགལ་དུ་
དང་རྟག་པ་ངེས་བྱེད་དང་རྟག་པ་བྱས་པ་ལ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་
ཞིག །བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཐག་དང་། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་པར་ཆད་མས་

ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཀྱིས་ཁས་⁽¹⁾ གྲང་དོ། །འདོད་ན། བྱས་
 བ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་
 བཅའ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་དང་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པར་ཡང་
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་མ་ངེས་ཤིང་། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། ཉག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་
 གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་ན་
 བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་བྱས་པ་མི་ཉག་
 པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་བྱས་པ་ཉག་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ཉགས་ཀྱིས་
 ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་པ་ཉག་པར་མེད་པར་ངེས་ནས་མི་ཉག་པ་ལ་སློ་ཁ་མ་
 ཕྱོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། ཉག་པ་བྱས་
 སྟོང་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། སྤར་བཞིན་ཡང་སྐྱབ་
 ལ། འོ་ན་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ན་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྲངས་སོ།

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མའི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ལ་ཕྱི་མའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ། ཁོང་དུ་འདོད་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཆད་ལ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདིས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ཁེགས་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྒྲ་བཤད་དང་བཅས་པ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པ་དང་། མཆན་གཞི་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྔ་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་བདུན། དང་པོ་ནི་མདོའི་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་འདི་རྒྱ་གཞུང་དག་དང་ཆིག་དོན་གཉིས་ཀ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དོན་མཐུན་ལ། ཡོད་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ་འོ། །ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་། ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་ཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱ་རིས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། དུལ་ལྟས་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་

དཔལ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་འབྱུང་
སྤྲུལ་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ། །འདིར་ཚོད་གཞི་ལ་རྗེས་སུ་དཔལ་བྱ་དང་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་
མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་འདོད་དམ་དཔལ་འདོད་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ལ། ཆོས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ནས། དེས་རྒྱ་དང་ལྡན་པས་ན་ཆོས་ཅན་ཏེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔལ་པར་བྱ་
བ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་
སུ་དཔལ་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་དཔལ་པར་འདོད་པ་དོན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་དང་བྱད་པར་
བྱི་སྐད་དོད་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་དོན་འབྲེལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་པཎ་ཆེན་དུ་མས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བ་ནས། བྱེ་
བྲག་ནི་གང་དཔལ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། རྗེས་སུ་དཔལ་པར་བྱ་
བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བཤད་པ་ཤེས་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྗེ་རྩ་ངེས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔལ་པར་བྱ་བ་ནི་འདིས་ཤེས་པར་འདོད་
པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་བཤད་ཟིན།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཡང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་སྤྱི་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་དག་གོ་ཐོབ་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་དོན་ལྟར་དོ། །དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་⁽¹⁾དོན་ལྟོག་འགྲེལ་བ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་ལ། དོན་དང་།

དང་མཐུན་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱར་
ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་⁽¹⁾དོན་ལྡོག་འབྲེལ་བ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཆུང་ལ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་མཐུན་ལ་ཡོད་དང་ཞེས་དང་། དེའི་རང་
འབྲེལ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་གསུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་
ངེས་ལས། དེ་མཆུངས་ལ་ཡོད་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་མཐུན་
པ་ཉིད་ལ་ཡང་རོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་རྡ་རིས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ་
ཞེས་གཞུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

འདི་ལ་བོད་སྐད་མ་འགའ་ཞིག་ཚོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་ཟེར་ན། དེ་འགོག་སྐྱ་ལ། རྒྱ་གར་
བ་ལ་ལ་ན་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ འདོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་ཉིད་སྐྱ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་དེ་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལས་
གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་སྐྱ་
ལ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ བྱུང་སྟེ། དེ་
མཆུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་
པར་བསྐྱབས་ཟེར། ཁོ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པ་གཅོད་པའི་བྱིར་ དེར་
ཐལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་རག་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཤིང་། རྟགས་ཀྱི་བྱུང་
པ་གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དང་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀའི་ཅ་བར་ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཆུངས་
ལ། ཡོད་ཅེས་པའི་དང་སྐྱ་ནི། རྗེ་རྡ་རིས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་དང་།

རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་རོ། །ཞེས་པ་དག་གི་ཡང་སྤྲད་ཉིད་སྤྲས་བྱས་
 པ་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་མི་གཙོད་པར་མ་ཟད་བྱབ་ཟིན་སྟེན་པའི་ངེས་གཟུང་དང་གཞན་ལྟན་ནས་
 གཙོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སང་སྟོང་འདི་ལ་བྱ་གཉིས་སྟེན་ཏེ་ན་ར་དང་སྟེན་མེད་
 བྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་ན་ར་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཙོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟེན་དང་མཚོད་སྟེན་ཁོ་ན་
 ལ་ཟན་བྱིན་ཞེས་པས་ཀྱང་ལྟ་སྟེན་ལ་སྟེན་པ་མི་གཙོད་པར་བྱབ་ཟིན་སྟེན་པ་དང་གཞན་ལྟན་ནས་
 གཙོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་
 པར་གཟུང་བའི་བྱིར། ཚོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་གི་པའི་དོན་གྱི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཚོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་མི་གཙོད་གཞན་ནས་པར་གཙོད་
 ཅེས་བཤད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པར་བྱབ་པ་སྟེན་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི་གཞན་ནས་
 པར་གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་བྱབ་ཟིན་སྟེན་པ་དང་གཞན་ལྟན་ནས་གཙོད་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དཔེར་ན་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྟན་ལས།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་པ་རོལ་དོགས་པ་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན་ལྟ་སྟེན་དང་མཚོད་སྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྒྱས་
 པར་བཤད་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། ཚོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་འདིའི་དོན་ནས་ངེས་སུ་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་ཆོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། རྣམ་བཅད་གསུམ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྤར་ཡང་དཀའ་གནས་དག་སྟོས་ཟིན་
 པས་སྤར་མ་སྟོས། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་བསྤྱབ་བའི་ཚོས་སུ་གཟུང་རྒྱ་དང་འགྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་སྤྱབ་མ་སྤྱར་
 ཡང་ཆོག །སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་བསྤྱབ་བའི་ཚོས་མི་ཉག་པ་དང་འགྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་
 པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏུན་ཆོག་གིས་དེ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་

པའི་ལྷོག་ཁྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མེད་ལ་མེད་པར་ནི། རེས་པ་ཞེས་དང་། དེའི་
རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆིགས་དེའི་མེད་པ་ལ་
མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་མཛོ་ལས། མེད་ཉིད་
ལ་མེད་པ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་པས་ནི་སྐྱར་ཡང་དེ་ཉིད་
ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་འགའ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་མེད་པ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྩེ་རྒྱ་རིས། མི་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞིག་གཞུག་གོ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྷན་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་
བར། རིགས་མི་མ་ཐུན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་སྣ་ཚོགས་སྣ་བ་མཁས་མི་མཁས་སྣ་ཚོགས་བྱང་བ་བཀག་ཚུལ་
གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཙམ་བྱས་ན། ལྷོག་ཁྱབ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ལྷོག་ཚུལ་ལ་ཚིད་སྡོད་གཉིས། དང་
པོ་ཚུལ་གསུམ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་
བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས། གསུམ་ག་
ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དོན་གཞན་དང་རང་གཞན་དག་ཅེས་པ་
ནས། ལྷོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། གསུམ་པ་ལ་དབང་བྱུག་སྟེའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
དེ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་བྱུག་སྟེས་རྗེས་འགྲོའི་ངོས་བཟུང་
གི་དོན་ངེས་པ་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་ངེས་ཀྱང་གཞན་པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་འཕམ་འགའ་བ་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་དམ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱན་ནས་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་
སུ་སྒྲོས། ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་
ལྷོག་པ་བྱུང་མོད་ཀྱི་ནས། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་ལས། བྱུང་ཟེན་

བ་རྩེ་མ་བ་ནི། ཞེས་བ་ནས། ཞེས་ཁ་ཅིག་རྟོགས་པ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། དེའི་ལན་
ལ་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་ན་རེ། རས། དེ་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། ཞེས་དང་། རྣམ་ན་ལྷིས་འགྲེལ་བ་ཤད་
ལས་ཀྱང་། གཤམ་ཉེ་མ་ཐུན་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་བ་ཞེས་སྟོས་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་བ་ནས། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
དབང་ཕྱུག་སྟེ་ཟེར་རོ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་བ་དེ་དག་ག་བ་ལ་གཞན་བ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
རྟགས་ལྟོག་བ་མ་ཡིན་བ་རྟོགས་བ་དེའི་དགོས་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ན་ལ་རྟགས་ལྟོག་བ་མ་ཡིན་བ་རྟོགས་བ་ཡང་དེའི་དགོས་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཚུ་ལ་
གསུམ་བ་ལོགས་སུ་སྟོས་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ནི། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ལ་མི་སྲིད་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་ལ་ཡོད་བ་འགོག་པའི་དོགས་བ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་ཐུབ་ཀྱི་ངེས་བ་བྱུང་རྟོགས་པའི་ཕྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཆོས་གཞན་ལ་
ཡོད་བ་འགོག་གམ་སྦྲུམ་པའི་དོགས་བ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་གཞན་ལ་མི་འདུག་པར་གཅིག་ཁོ་
ན་ལ་འདུག་པའི་རྟགས་དངོས་པོ་ལའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལེས་ཟེན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་བ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། འགལ་བ་ལ་འགོག་བ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་འགོག་ན་ནི་སྟོན་
དུ་འགྱུར་ན། ཞེས་བ་ནས། འོན་ཀྱང་དེ་དང་མ་ཐུན་བ་ལས་ལྟོག་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། སྟོན་བྱུང་
ཚུ་ལ་ནི། དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མི་རྟོགས་ཆེ་ཆ་བ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རྟགས་དུ་བ་དེ་མེད་དང་འགལ་
བ་གང་རེག་ཁོ་ན་ལས་ལྟོག་ཅིང་། རྟགས་དུ་བ་དེ་གང་མིན་ངོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བ་ཏང་སྟོམས་བ་ལས་
མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཕྱི་མ་ཁས། ཞེས་བའོ། གསུམ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་འདི་ལ་
སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུ་ལ་གསུམ་བ་མི་བརྟོག་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། དོན་ནི་དབང་ཕྱུག་སྟེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དོགས་བ་དེ་དག་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཚུ་ལ་གསུམ་བ་ལྟོག་ཁུབ་མི་
བརྟོག་བ་བརྟོག་མི་རིགས་ཤིང་དགོས་བ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེའི་ངེས་བ་བྱུང་ལ་མཁས་བ་འདི་
དང་ངེས་བ་བྱུང་འདི་གཉིས་གང་ལའང་འདི་གཉིས་གང་ལས་ལྟོག་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་རང་ལུགས་ཀྱི་དེའི་དགོས་པ་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་
བརྗོད་པས་གཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
འགོ་ལྗོག་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་བཤད་པའི་ཚུངས་སྤྱོད་དང་། འཐད་ཀྱང་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་ཀར་
ཐལ་བའི་ཚུངས་སྤྱོད་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྗོག་པ་དག་
ལས། རྣམ། སྦྱར་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཀྱང་སྦྱར་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་བྱུང་དང་ལྗོག་བྱུང་པན་ཚུན་
མི་འབྲུལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ལྗོག་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་བྱུང་
མ་ཡིན་པས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུངས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་
ཏེ་མཉན་པར་བྱ་བ་ལྗོག་པ་ཡིན་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། དེའི་ལན་དུ་
མཉན་བྱ་ལ་ལྗོག་བྱུང་མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པར། དེ་ཉིད་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་ལྗོག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ནས། ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་དང་ལྗོག་བྱུང་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་
གྲུབ་ཅིང་རྗེས་འགོ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་
ལས། རྗེས་སུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྗོག་པ་དང་ལྗན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་འབྲེལ་
ལྗོག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མེན་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། ལྗོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་
བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ། སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན། རྟགས་ཚུལ་
གཉིས་པར་ཐལ་ལོ། །སྦྱར་བ་གཅིག་གིས་བཤད་ཚུལ་དང་བྱུང་ཚུལ་པན་ཚུན་གཅིག་གྲུབ་ན་ཅིག་
ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། སྦྱར་བ་གཅིག་གིས་བཤད་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་
གཅིག་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན། རྟགས་
ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ། ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཆད་མ་མདོའི་

རང་འགྲེལ་གྱི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐོག་ཁྲབ་ལ་གཞན་སྟེའི་ཚོད་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དག་མེད་པ་ལ་
 མེད་པ་ཉིད་མི་འབྱུང་སྟེ། མེད་པ་ལ་གཞི་ལ་སོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། །ཞེས་བྱང་། འདིའི་
 རྟོགས་སྒྲུང་ལ་སྟོན་མཁན་ནི་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲང་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་པ་རྟེན་མིག་གི་མདོ་ལ་
 འགྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་དང་དུས་མཉམ་པ་དེ་ཡིན་གྱི་རྟེན་མིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་རྟེན་མིག་གི་མདོའི་རྣམ་
 འགྲེལ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྒྲུངས་དང་དུས་མཉམ་པར་བྱང་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ལས་འདི་མ་བཤད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས་ཆ་བ་སོགས་
 གྱིས་རྟེན་མིག་ལ་བཤད་པ་ལོར་བར་མདོན། དེ་དགག་པ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་རྟོགས་སྒྲུང་ལ་སྟེན་
 བ་སྟུགས་ལས་སྟུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། རེ་ཞིག་སྟུགས་དག་ཀྱང་ནས། མི་
 ཤེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། ཅས་བྱང་། འོད་བྱེད་པ་སྟུན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟུགས་ལས་སྟུགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་ཆོག་དང་རྣམ་རྟོག་འཕྲུག་བཞིན་དུ། དངོས་མེད་
 ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མི་འཐད་ཅེས་གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཆོག་གཅིག་བྱ་
 དེས་རང་ཉིད་དངོས་འགལ་བྱས་ཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གཅིག་པོ་དེས་རང་ཉིད་སྟུན་འབྱེན་དང་
 དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས་འདི་ཐོག་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་
 གྱིས་མེད་པ་ལ་ཐ་སྟོན་མི་འཐད་པར་སྟོན་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་ཡང་ཡང་བསྟན་ནས་
 རྒྱས་པར་བཀག་གོ། །རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཉེས་པ་འདི་དག་ནི། ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་མཚན་
 རྒྱས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་ཐ་སྟོན་གྱི་གཞིར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་དངོས་འགལ་གྱི་སྤང་
 པོ་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྟེན་

ལ་འཕྲོས་ཤིང་རྣམ་ངེས་སུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་ཁྲབ་ལ་འཕྲོས་ཀྱང་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་བས་མི་
འགལ་ལ། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་གཞན་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་
བ་ཡང་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངེས་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཆད་མ་མཛད། རང་གིས་རྟོགས་བ་བཞིན་གཞན་ལ། །ངེས་བ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་དང་།
སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། རང་ལ་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་བ་
སྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་ནི། །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་སྐྱབ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མིང་གི་
རྣམ་གངས་ཡོད་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གཏན་ཆིགས་དང་རྟགས་དང་རྒྱ་
མཆན་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་དཔག་བྱེད་དང་
དཔག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤེན་ཐར་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་རྟོག་གི་སྐད་ལས། སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་གཏན་ཆིགས་དང་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བ་རྟགས་ཀྱི་མིང་
གཞན་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཡིས། ཁྲབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆིགས་དེ་ལ་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེས་
ཀྱང་། གཏན་ཆིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲིབ་གིས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་
དབང་བྱས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། གཏན་ཆིགས་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོགས་དུ་མས་བྱུབ་སོ། །སྐྱབ་བཤད་
གཞན་རྣམས་གོ་སྟེ། བྱས་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། མཆོན་པར་བྱེད་ཅིང་འདིས་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པས་རྟགས་སོ། །ཞེས་
དང་། དུལ་སྟེས། འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཁྲབ་

དང་མེས་འགྲོའི་བྱ་བ་དང་མེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་མེས་འགྲོའི་བྱ་བ་ཚུལ་ནམས་ནམས་བྱངས། བྱ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་མེས་བྱ་བ་དང་མེས་བྱ་བ་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱ་བ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་ཉག་པར་དང་འབྲེལ་བས་བྱ་བ་དེ་ཡོད་པའི་མེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དེས་བྱ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་མེས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཚུལ་ཞེས་བཞུགས་པའི་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་བ་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱ་བ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་ཉག་པར་མེད་ན་བྱ་བ་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་བ་དགོས་ཤིང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་མི་ཉག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱོད་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སམ་བྱ་བ་དེས་བསྦྱབ་བྱའི་སློ་འདོགས་ལ་གཞོན་པས་ན་ཚུལ་ཞེས་བཞུགས་པའི་བྱ་བ་འདིར་གཞན་ནམས་སྤར་བྱ་བ་སྦྱབ་ཀྱིས་བཤད་ཟེར་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་དུ་མ་ཡོད་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཉག་པར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་ཅུ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཐག་ཉག་པར་བྱ་བ་ལས་ཏི་ཅུ་བ་ཡིན་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉག་པར་ཞེས་བཤད་པའི་བྱ་བ་ཡང་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞོན་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། གཞན་དག་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྦྱབ་བྱའི་སློབ་ཕྱོགས་ལ་ཉག་པར་དེ་མེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གིས་བྱ་བ་པར་བྱ་བའི་སློ་ནས་གཞོན་པར་བྱེད་པས་ན་མེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གི་བྱ་བ་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ་བྱ་བ་ནའང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་འབྱོར་བར་སེམས་སོ། །དབྱེད་གཞིའོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དང་མེས་བྱ་བ་ཀྱི་དང་སྤྱོད་བྱ་བ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་ཐེགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉག་པར་ནི་མེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཆོས་མཚན་གྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱུ་བཤད་⁽¹⁾གཉིས་ཀྱིས་བཤད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ།

དེ། མདོར་བསྟན་ནི། འཐད་ལྷན་ཚུང་དུ་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟླ་དཔག་
པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱས་བཤད་
ནི། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ངེས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནས། མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཟླ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་སྟོས་པས་དོན་སྟོན་གྱི་དེ་
སྤྱོད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྲོད་མེད་པ་ལོན་ཏེ། སྤྱོད་རྟག་སྤྱོད་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ལྟ་བུ་ཚོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱོད་རྟག་སྤྱོད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག །སྤྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཐད་
ལྷན་ཚུང་དུ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ནི། མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་མས་བཤད་
དོ། །རྟག་གེ་སྒྲིབ་ལས། ཡོད་པ་སྟོས་པས་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་ཉིད་དོ་དེ་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རིགས་
ཐེགས་ལས་ཟླ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟར་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ཀྱས་སྟོང་དེ་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། ⁽¹⁾དེ་དེ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཉིད་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོན་
མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་དེ་ལྟོན་ཤིང་སེམས་ལྷན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉིད་སྟོས་པས་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་གཅོད་ཀྱས་པར་ཐལ། མཆོན་
མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་དེ་ལྟོན་ཤིང་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟོན་ཤིང་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དེ་མེད་པའི།

མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྡོན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོ་མ་མཚན་མོ་མི་ཉལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ལྡོན་ཤིང་ཡིན་ན་ལོ་མ་འཁུམས་ནས་ཉལ་བས་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། འཐད་ལྷན་ཚུང་དུ་ལས། ཉིད་ཀྱི་
 ཆོག་གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ལྡོན་ཤིང་ནི་སྟོག་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལོ་མ་འཁུམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་ནི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམ་པ་ལ་བརྟེན་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་འགའ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་ཉལ་བ་ནི་
 ལོ་མ་འཁུམས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་ན་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་ཉལ་བ་དང་ས་ལ་འབྱེལ་བ་ལ་
 ཡང་ཉལ་བ་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱིར། རྟོག་གེ་སྐད་ལས། ལོ་མ་རྩམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉལ་བ་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཤིང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྡོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་ཀྱི་ལྡོན་
 ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་པར་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལྡོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་
 བ་གང་ཞིག །ལྡོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་རང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྡོན་ཤིང་གི་
 ལོ་མ་ལ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྡོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལོ་མ་ཡོད་མེད་གཉིས་འབྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། འདིས་ལོ་མ་ཙན་ལའང་
 མཚན་མོ་འཁུམ་མི་འཁུམ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས།

གཞན་དུ་དངོས་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད། ཉིད་ཡོད་པའི་ཆོག་གི་སྒར་མ་སྟོས་པར་རྗེས་ལ་
 སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིད་ཡོད་པའི་སྒར་སྟོས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་རྟག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་
 སྒྲིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་རྗེས་
 ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། འཐད་ལྷན་ཚུང་དུ་ལས་ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་པས་ནི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲིམ་ནི།

མཉན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་སྟོས་
བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་དང་རྟགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཐེ་
ཆོས་ཟེ་བ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོས་ཟེ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་གཙོ་བོར་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་
ཚུང་བུ་ལས། དེས་པ་སྟོས་པས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐེ་ཆོས་གཙོ་བོ་ལྟུང་། ལ་ལས་དོན་ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པ་དང་ཁོ་ནའི་སྟོས་བཅད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་གཉིས་ལས་སྟོན་གྱི་
ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དེས་སྟོས་ཐེ་ཆོས་སེལ་བས་གཙོ་བོར་སྟོན་གཙོ་བོ་
པར་སྦྱར་ཡང་དོན་སྟོན་དང་སྟོན་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཞུགས་པའི་ཐེ་ཆོས་ཟེ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དེ་སྟབས་ཀྱི་
རྟགས་སྟོན་གྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་གྱི་ཡུང་རིགས་མ་སྟོས་སོ། །ནམ་དེས་
འི་ཀ་ཆེན་སོགས་ལ་བལྟ་དགོས་སོ། །དེ་གཙོ་བོ་ཡང་ལྟུང་ཏེ། ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པས་བྱུང་བའོ། །གང་ཟག་
དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་དུ་དེ་དེ་སྟབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
རྗེས་བྱུང་ནི། རིགས་ཐེགས་ལས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་
པར། འཐད་ལྡན་ཚུང་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཆན་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཉིད་
ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ཡང་ཡོད་པ། ཞེས་པ་
ནས། ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད། འདིར་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་
དེ་སྟབས་ཀྱི་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་དང་བསྟུན་བྱའམ་
ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བའོ། །རྟགས་བྱུང་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་སྟངས་ནི་
ནམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། བྱུང་བའི་ཡུལ་བསྟུན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ཞེས་དང་། མདོའི་
རང་འབྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཆོས་

མང་བས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཏེ། འཐད་ལྗན་ཚུང་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་དོན་མཚུངས་པའོ། །མཚུངས་པ་འདྲ་བ་ནི་དོན་
 ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ལྟ་བུ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེས་འགལ་རྟགས་གཅོད་རུས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་
 རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ཚུང་དུ་ལས། འདིར་ཡང་ཡོད་པ་སྟོས་པས་འགལ་བ་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་རྒྱ་རིས། ཡོད་པ་
 སྟོས་པས་འགལ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟུར་
 དུ་ཉིད་སྐྱ་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། ⁽¹⁾ དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
 ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཆོག་དེས་དེ་གཅོད་རུས་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་
 ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གང་
 ཞེག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དགོས་པ་མེད་དེ།

ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ཚུང་བྱ་ལས། ཉིད་སྒྲོས་པས་སུན་མོང་གི་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མ་སུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རེ་རྩ་
རིས། ཉིད་སྒྲོས་པས་སུན་མོང་བ་གཙོད། ⁽¹⁾ཅེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས། ཁོ་ནའི་ཡི་གེས་སུན་
མོང་གི་རྟགས་བསལ་ཏེ། སྒྲ་རྟག་སྟེ། བཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་པ་སྒྲོས་པས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་མི་སེལ་བར་ཐལ་
ལོ། །དེས་འགལ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་
བས་མ་དེས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་སྒྲས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཉིད་སྒྲས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་འབྲ་མི་སེལ་
ཞེང་དོན་སྒྲོན་⁽²⁾དེ་འབྲ་ཡང་ཡོད་པས་དེས་སྒྲས་ཀྱང་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། ནུལ་ལྷས། འདིར་ཡོད་པ་
སྒྲོས་པས་ནི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགལ་བ་སེལ་བར་ཡོད་པ་དང་ཉིད་སྒྲ་གཉིས་སྒྲོས་དགོས་པར་ཐལ། ནུལ་ལྷས་
གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པས་འགལ་བ་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་འདིར། ཁོ་ནའི་
སྒྲས་ཚོད་གཞི་མི་གཙོད་པར་མ་ཟད་ཚོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་སྒྲད་པའི་དེས་བཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
དེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པར་བྱལ་བ་སྒྲད་པའི་དེས་བར་གཟུང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཞེས་པ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉིད་ཡོད་པའི་སྒྲར་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ནུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་དུ་མི་འབྱུག་ཀྱང་། ཚོ་ལ་བྱུང་ལྟ་བུ་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེས་དེ་ལྟར་སྟོན་རུས་ཏེ། ཚོ་ལ་
བྱུང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མ་སུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་སུན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ཚུང་བྱ་ལས། ཡོད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅེས་པ།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་འབྲ་ཡོད་པས།

བ་སྟོས་བ་ལས་སྤར་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྟོས་བ་ནི་ཡོད་བ་⁽¹⁾ཡིན་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་
 བྱེད་པ་ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་
 སྐད་ལས། ཡོད་པའི་སྟོས་ལས་སྟོན་དུ་ཁོ་ནའི་ཡི་གེས་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་སྟོས་བ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་སྟོས་ན་ཚེ་ལ་བྱུང་ལྟ་བུ་དུང་སྟོས་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐམས། ཚེ་ལ་བྱུང་དུང་སྟོས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་བསྐྱབས་ཟིན། རྟགས་ཟུར་གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཤི། ཚེ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། ཚེ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་
 ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། ཚེ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་མེད་
 ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། ཚེ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ལ་མ་བྱུང་གི་
 བྲག་རི་དང་སྟོག་སོགས་ལ་མེད་ལ། ཚེ་ལ་བྱུང་དེ་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་དང་ཁང་བ་སོགས་
 ཚེ་ལ་བྱུང་དག་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ནམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཐད་ལྟན་ཆུང་དུ་ལས། ཕྱིས་ངེས་པར་
 བཟུང་བ་བྱས་ན་ནི། རོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དར་རིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། རྗེས་ཁྲབ་ལ་
 མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ངེས་གཟུང་མི་སྦྱར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཁྲབ་
 མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྤར་ལྟར་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་གཞན་
 ལྟན་ནམ་གཅོད་དང་མི་སྤྲོད་ནམ་གཅོད་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ཤེས་ནས་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཁོ་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་གྱི།

དགོས་ཚུལ་ཞེས་པར་གྱིས། དེས་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངག་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡིན་
པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཁྱབ་འདུག་ཚུལ་གྱི་དོན་སྟོན་དང་སྟོ་སྟོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་
ཅན་ནམས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། དེས་པའི་
ཆོག་གིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱབ་པའི་
ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ལ་སྤྱབ་པ་ཉིད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གེ་སྐད་ལས།
དེས་པ་སྟོས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ནི་རིགས་ཐིགས་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་
དུ་དེས་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཆད་པར་འགྱུར་
པའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་
དོ། །ལྟོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
མེད་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུའི་
འགའ་རྟགས་ནམས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་
གཙོད་ཀྱས་ཏེ། བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་ཁོན་ལ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པས་ནི་འགའ་
བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགའ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་
སྐད་ལས། འདྲིར་ཡང་མེད་པ་ཉིད་བཟུང་བས་འགའ་བ་བསལ་ལོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་སྟོབ་པན་
ལས། འདྲིར་མེད་པ་ཞེས་པས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་དང་འགའ་བ་བསལ་ལོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མས་སྐྱེ་ཉག་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་
 ཡང་བསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏུ་ལེགས་ཚུལ་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་རིགས་བསལ་ཤེས་སོ། ཉིད་སྒྲོས་པ་
 ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིད་མ་སྒྲོས་ན་མི་ཉག་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དུང་སྐྱེ་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པ་
 ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པ་ཡང་ཕྱོག་ཁྲབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། ཉིད་སྐྱས་
 མ་ངེས་པ་དེ་འདྲ་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པ་གཅོད་བྱས་ཏེ། མི་ཉག་པ་དེ་དུང་སྐྱེ་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་ཉག་པ་མེད་
 པ་ཉག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མེད་པ་ཀུན་འཛོག་ཀྱང་ཚུལ་བྱུང་མིན་པའི་བྲག་རི་དང་སྒོག་སོགས་ལ་
 མི་ཉག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་སྤྱོད་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། མི་
 ཉག་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པར་བྱེད་པས་འདི་བསལ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་མི་ཉག་པ་དུང་སྐྱེ་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་ཡོད་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རིགས་སྒོ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ།
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་པ་ནི་རི་ལྟར། སྐྱེ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མེད་པའི་སྤྱི་ཕྱོད་དུ་མ་སྒྲོས་པར་བྱས་སྒྲོས་པ་ལ་ཚོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིད་མེད་པའི་སྤྱི་སྒྲོས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་ཅེས་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ལ་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དུང་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་བྱུང་

ལྷ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་ལྷོག་ཁྲབ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མེད་པའི་རྗེས་སུ་སློས་པས་དེ་གཙོད་
རུས་ཏེ། ཚྱུ་བུ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡང་ཚོལ་མ་བྱུང་གི་བྲག་རི་སོགས་ལ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་ཁྱིལ་ལས། ལྷོག་ཁྲབ་ལ་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་ལྷོག་ཚུལ་མི་སྦྲར་ཏེ།
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་ལྷོག་ཁྲབ་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ཆུང་དུ་
ལས། མེད་པའི་སྒྲིའི་སྤྱོད་ཀྱི་དེས་པར་གཟུང་བ་བྱས་ན་ནི་དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དག་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྷ་ན་སྤར་མ་
བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་བྱར་དུ་དེས་པ་སློས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་སྦྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དག་སྦྱ་བའི་
སྦྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁེན་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་དེ་གཙོད་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དག་སྦྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དག་སྦྱ་བའི་སྦྱེས་
བུ་གཞན་ཀྱན་མཁེན་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པ་ལྷ་བུའི་ལྷོག་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྷ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ལས། དེས་པ་སློས་པས་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བསལ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་དང་། རྟག་གི་སྒྲུང་ལས། དེས་པ་སློས་
པས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྦྱེས་བུ་འདི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་

མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ནི་རྟགས་དེས་
དེ་སྐྱབ་ལ་⁽¹⁾ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལས་སྐྱེད་མི་བྱུང་པའི་རྟགས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེས་དེ་སྐྱབ་ལ་ངེས་
པ་སྐྱེད་མི་བྱུང་པར་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཞིག་འདྲེན་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྟགས་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་ཁྲབ་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

པ་ཞི་བ་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཚོས་དང་། དེ་དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་དང་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཕྱོགས་
ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཁྲབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། ཕྱོག་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྗེས་
ཁྲབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། ཕྱོག་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་སྤར་བཤད་པས་རྟགས་སྒྲ། ཡང་དག་ལ་བའི་མིག་འབྱེད་ཅུང་གསལ་བྱས་
ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་གང་
ཞིག་ ཁྱོད་སྐྱ་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ལ་དཔག་འདོད་དམ་རྟགས་འདོད་ཞུགས་ནས་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་
སྤྱོར་ནས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྟགས་འདོད་དམ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ནས་ཚོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཀྱི་གོ་དོན་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐེ་ཚོམ་ལས།

སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དབག་འདོད་ཞུགས་ནས་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཉག་སྐྱོར་ལྷན་དག་གི་ཚོད་གཞི་
ཡིན་པ་དེ། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་
བུའི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལྷན་དག་
གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་ཉག་སྐྱོར་དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
ཉག་སྐྱོར། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉག་སྐྱོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཉག་སྐྱོར་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་སྐྱ་ལོད་ཚུལ་ཡིན་
འགོད་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱའི་སྤྲེང་དུ་ཁྱོད་ཡིན་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་སྐྱོར་དང་པོ་བསྐྱབས་ཟེན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་
གཞིར་བཟུང་བའི་སྐྱའི་སྤྲེང་དུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བའི་
སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི། འཕགས་ཡུལ་བཤཾ་ཆེན་སྐྱ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་
རྩལ་རི་བ་མང་པོ་མ་སྐྱ་ཞིག་ཉག་སྐྱོར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཡང་མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་དུག་པོ་གང་རུང་མིན། རྟོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉག་སྐྱོར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་ངོ་པོ་མི་སྤིང་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མིན།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་མི་སྤིང་པའི་ཉག་སྐྱོར་ཀྱང་མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་སྤིང་
པའི་ཉག་སྐྱོར་ཀྱང་མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྤིང་པའི་ཉག་སྐྱོར་ཀྱང་
མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉག་སྐྱོར་ལ་མི་སྤིང་པའི་ཉག་སྐྱོར་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་སྐྱོར་གྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་

བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཚོས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོས་
 ཅན་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅན་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་
 ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་བྱས་པའི་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་
 བྱུང་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མིན་པ་
 གང་ཞིག །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན།
 ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོད་གཞི་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཆད་མས་བྱུང་
 པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་
 རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། གཞི་ཚོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། རྟགས་ཚོས་
 ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསུམ་པ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་རྟགས་འབྲེལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་
གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་དང་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་དང་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་
མེད་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་
པའི་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཁྱོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་སྤྲ་
ཁྱོལ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། ཕྱི་ཁྱོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན།
དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་ག་གྲུབ་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྲ་ཁྱོལ་ཡང་
ཡོད་ཕྱི་ཁྱོལ་ཡང་ཡོད། དེ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཁྱོལ་བ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་བྱས་པའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་སྤྲུབ་ཚུལ་མདོ་ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བ་ཤད་དང་བཅས་
པ་དང་སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་ཆད་པར་གསུམ་གྱི་ནམ་བཤད་
དག་གི་དགོངས་པ་ནང་བྱན་ཚུད་པའི་འགྲེལ་གཏམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཡིག་རྩིང་གི་ཡང་སྐབས་འདིར་
རགས་བཤད་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་རིགས་སྤྱིའི་ལུགས་འཛིན་ཅིང་སྤྲ་
པའི་བྱ་རྒྱ་འདོད་ན་གཅེས་པར་འཛིན་རིགས་ཉེ། འདི་ལྟར་མ་བཤད་པར་ཁྱོད་སྤྲ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་
དད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན། སྤྲ་ཁྱོད་
ཡིན། སྤྲ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཅམ་ཡིན་ན། ཁྱོད་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་
པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངས་པའི་དོན་ཆད་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

སྒྲིའི་སྟེང་དུ་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིའི་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟག་ས་ཀྱིས་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་
 འགོད་ཡིན། སྒྲིའི་ཡིན་སྒྲིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་སྤར་གཞན་བཀག་
 པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ལ་ཡོད་པ་དང་ཉིད་དང་ངེས་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཆད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་་
 ཉེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟག་ས་ལ་
 རྟོགས་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ངེས་འབྲེལ་བཤད་ལས། རྒྱ་ན་གླིས་འདིར་རྟོགས་་
 ཀྱི་ཆོས་ཉི་ཆེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པ་ན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟག་ངེས་དར་ཤིག་ལས། རྗེས་་
 སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ལས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པ་བཞིས་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་གཏན་མེད་པ་དང་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འབྲེལ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་
 བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སྟོ་སྟོན་བྱས་པ་རྣམས་སེལ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་
 ཉེ། དེ་འབྲེལ་དོན་སྟོན་གཉིས་དང་དོན་སྟོན་ལྟར་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་བཞི་པོ་གང་
 རུང་གི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟག་ས་ཡིན་ན་ཡང་རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟག་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆོག་རྣམས་ནི་རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཁོ་ནར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་དར་ཤིག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ལྟར་ངེས་་
 པ་བཞིས། དོན་སྟོན་བྱས་པ་དང་སྟོ་སྟོན་བྱས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བཞི་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ཞེས་པ་ནས། ངེས་པ་སྟོས་པས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཐ་
 བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་ཡར་སྐྱར་བ་དང་། ཡོད་པ་ཞེས་མ་གྲུབ་

བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་པ་གཉིས་དགོས་སོ། །

དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་སམ་ཡིག་རྙིང་འདི་ལ་ཞིབ་བཤད་
མང་ཡང་རགས་བཤད་དང་ཕྱོགས་ཅམ་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་གོང་འོག་སྒྲིག་ཤེས་དགོས་
སོ། །ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་ན་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བ་སོགས་
ཤེས་དགོས་སོ། །ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཉགས་
བཀོད་པ་བཞིན་ཆོས་ཅན་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡོད་འགོད་ལ་ཆོས་ཅན་⁽¹⁾དེ་
ལ་ཉགས་དེ་ཡོད་པ་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིན་འགོད་དགག་སྒྲ་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་གང་
བཟུང་དེ་ཉགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དགག་ཉགས་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་ཡིན་གང་བཀོད་ལྟར་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་འགོད་ལྟར་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་འགོད་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇེས་བྱུང་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཇེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་
ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་
མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་
མཐུན་དཔེར་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད། ཁྱོད་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་
མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་སྒྲོར་བ་དང་སྐབས་དག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་སྟེ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་བ་ཆོད་མས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ལ་ལ་ཉགས།

མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་
 དག་ཡོད། ཁྱོད་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་མ་ངེས་པར་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་
 རྒྱལ་ཡང་དག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཚོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་ཡོད། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབས་དག་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ཆད་ནས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་གང་ཞིག །སྤྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་
 ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྱོད་
 བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་
 རྩའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་
 བོང་རྩའི་སྟེང་དུ་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། མི་མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་
 དུ་མི་མ་ཐུན་སྐྱོར་ཀྱི་སྐབས་དག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་ཏུ་ཡོད་པར་བྱད། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཅེས་པ་ཆད་ནས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེར་
 གཟུང་བ་གང་ཞིག །སྤྱི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་ཁྲབ་པ་དེ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད། ཁྱོད་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱིར་བཞིན། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་

ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མཉན་བྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་མིང་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མཉན་བྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཁང་བ་དེའི་མིང་མ་ཤེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཁང་བ་དེ་འཛིག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། མི་ཉག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མཉན་བྱ་དེ་མི་ཉག་པས་བྱུང་བར་
དུ་བྱས་པའི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སོགས་བྱ། ཉག་ས་གསུམ་པ་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་ས་ཁས།
འདོད་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་མཉན་བྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་མཉན་བྱ་ཉག་མི་
ཉག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་
བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྐྱ་ཉག་མི་ཉག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཉག་ས་གཉིས་ཀ་བྱབ་སྟེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། སྔར་གྱི་ཅ་ཉག་ས་གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་ཉག་
པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
མི་ཉག་པ་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྟོན་སྟེ། ཁྱོད་ཡོད་མེད་
མི་ཉག་པ་ཡོད་མེད་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྟོན་སྟེ། ཐ་དད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ལྟོས་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ལྟོས་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་བརྟགས་པ་
ལས། གཞན་ལྟོས་པ་ནི་འབྲེལ་བར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
དེ་དེ་གཞན་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་བཤད་ནས་ཡང་སྐྱས་འབྲེལ་ཆ་སྟོན་བརྟགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར།

དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་པོ་ཐ་དད་པ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་མ་
གཏོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་མེད། ཅེས་པ་ནས། འདིར་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ན་ལྟོས་
པས་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
པར་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་ཏག་པར་གྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་གྲུབ། ཁྱོད་
དེར་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཁོ་ནས་རྣམ་བཅད་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་བྱས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཏགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་མ་ངེས་པའི་ཏགས་གང་རུང་མིན་ཞིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏགས་ཀྱང་མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་
པའི་ཏགས་ཀྱང་མིན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་
སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་
འགལ་ཏགས་དང་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཏགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཏགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཏགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་
མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་

པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་
དེ་ལྟར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་
པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཞེས་པ་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
དོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཞི་སེལ་ལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དོགས་ལ་ཞེས་པ་ངེས་པའི་འགལ་ཆོས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་མིན་རང་ཉིད་རྗེས་ཁྲབ་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་མིན་སྟོ་
ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟགས་མ་རྟགས་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མིན་ཡང་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

རི་སྐད་དུ། རྟེན་བདུན་ཀྱན་ལས། ཅི་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན་ནས། སྐབས་
ཀྱི་རྒྱལ་བ་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་
བ་དེའི་ངོར་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་ཁྲབ་ཅིང་། སྒྱིར་རྒྱལ་བ་དེའི་
ངོར་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་བ་དེའི་ངོར་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་ཁྲབ་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་
པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་དེས་ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཡིན་པར་བརྒྱང་བ་ཙམ་ལ་རྒྱལ་བ་
དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་རྟགས་ན་རྗེས་ཁྲབ་ལྷོག་ཁྲབ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཁོ་ནའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་སྟོས་པའི་དོན་ཀྱང་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་

རྟོགས་པར་ལྟུང་ལ། གཞན་དུ་ན་ཆོག་ཙམ་ཞིག་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་
 ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 པའི་མ་ངེས་པའི་རྟོགས་དང་ཞེས་གསུངས་པས་མཉན་བྱ་སྤྱོད་རྟོགས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རིགས་
 སྟོན་པར་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། མདོའི་དར་རྟེན་ལས། དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞིས། དེ་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་།
 དེ་ལྟར་དོགས་པའི་དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་སྟོན་ཞུགས་པ་བཞི་སེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་རྩེས་བྱས་ཏུ་སྦྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟོག་པར་སྦྱབ་པའི་རྩེས་
 བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
 ཡོད། ཁྱོད་མི་རྟོག་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་གཉིས་སྟེ། རྟོགས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟོག་པར་
 སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་
 ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་སྦྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྦྱབ་ཡིན། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད་ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟོག་པ་
 ཡིན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་རྣམས་སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་
 སྤྱོད་མི་རྟོག་པར་སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱས། རྟོག་གཏེར་དབང་པོ་དག་འདིར་མ་བྱས་ཟེར། དེར་ཐལ། མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
 སྤྱོད་དབང་གཞན་དག་འདིར་མ་བྱས་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རྒྱ་དེ་མིན་པ་དང་དེ་
 སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་འགོད་དག་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 ཉི། དུ་ལྡན་ལ་མེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལེགས། མ་བྱས་མཚམས་ལ་རྟོགས་དེར་ཐལ། རྟོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་སྤྱོད་མི་རྟོག་པར་སྦྱབ་པའི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
ཆང་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་ཁྱབ་ལ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
ནར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞོག་ཁྱབ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཞོག་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་
ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། མི་ཉག་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་⁽¹⁾སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་སྒྲ། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉག་ས་དང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པའི་ཉག་ས་གང་
རུང་མིན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་
ཡང་དག་གིས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་
ཞོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ལ་དཔེ་དང་འབྲེལ་བ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་ལ་སྟོ་བྱ་མང་
ཡང་མཆོན་ཉིད་ཆ་བཤད་པས་ཤེས་རུས་སོ། །

བྱག་པ་རྗེས་སུ་འགོ་ཞོག་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། ཁྱབ་པ་གཉིས་ངེས་པའི་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། བྱག་

སྟོན་དུ་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་
ཀྱང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་འཆད་འགྱུར་གསུམ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་དང་། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་ཚོག་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་
དགོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་
ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཚུལ་དེ་ཁྲབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་ཚད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྟོན་
དུ་འགོ་དགོས་པ་གསུང་གང་ནའང་ཟུར་ཅིམ་ཡང་མེད་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། འོ་ན། རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོན་ག་
གི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དགོས་པར་མ་ཟད་སྟོན་དུ་འང་འགོ་
དགོས་པ་དེའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚད་མ་ཐ་དད་པ་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་
དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ཚད་བའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་ཀྱང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་འགྲུབ་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅིམ་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་
ཀྱང་དེ་⁽¹⁾གྲུབ་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། གསུམ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་པས་གསུམ་ཁོ་
ནར་གྱངས་ངེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ངེས་པར་དགོས་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ངེས་པར་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དོན་སྒྲུབ་ཅེས་པས་ཚད་མ་གསུམ་ཚད་བས་
ཚོག་གི་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲུགས་ལ་འཕེན་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ་ཞེས་དང་། འོག་དུ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། སྤར་རྗེས་ཁྲབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྒྱུག།

འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དགོས། དགག་ཚོས་ཏྲག་པ་དང་སྒྲུབ་ཚོས་མི་ཏྲག་
པ་དངོས་འགལ་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དགོས། ཏྲགས་བྱས་པ་དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཏྲག་པ་ལ་འགོག་
པའི་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་དང་པོ་དགོས་པ་ཏྲགས་མ་
བྱུང་བེད་ན། རི་བོང་རྩའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་བྱུང་པར་ཐལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་
དངོས་འགལ་དུ་ཚད་མས་དེས། རི་བོང་རྩ་ལ་ཏྲག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་
གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཏྲགས་སྒྲ་མ་མ་བྱུང་སྟེ། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཚོས་ཅན། ཏྲག་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏྲག་པར་ཚད་མས་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་དགོས་པ་བྱུང་ཀྱང་དགག་ཚོས་སྒྲུབ་ཚོས་དངོས་འགལ་
དེས་པའི་ཚད་མ་དགོས་པ་མ་བྱུང་བེད་ན། དུང་མདོག་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུང་མདོག་སྒྲོན་
པོར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་བྱུང་པར་ཐལ། དུང་མདོག་ཚད་མས་དེས་དེ་སེར་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྲབ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་ཚོས་
སྒྲུབ་ཚོས་དངོས་འགལ་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་
དང་པོ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་ཚད་མ་གསུམ་པ་དགོས་པ་མ་བྱུང་བེད་ན། གཞལ་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲི་
མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཚད་མས་དེས་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞལ་བྱ་ཚད་མས་
དེས་ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ཚད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཏྲགས་བྱས་པ་ལ་ཏྲག་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་

དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་།
གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དང་གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་སྟོན་དུ་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་མེད་
པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ངེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་ཤེས་ན། །སོགས་དང་རྗེས་འགྲོ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་ཚུལ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ལ་
ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉི་
བའི་ཕྱིར། །སོགས་དང་། ལྟོག་⁽¹⁾པའི་འབྲེལ་བར་ལྟོས་ཚུལ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་
འབྲེལ་བའི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད། །ལྟོག་པར་འབྱུང་བ་འཇམ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆལས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་
དེ། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་ཅིང་།
དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་རྗེས་དཔག་གིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར།
རྗེས་དཔག་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་
སྤྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྟོག་ཁྱབ་སྤྱབ་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་ཚུལ་སྤྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རང་བྱབ་
ཅམ་ནས་འཇིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཇིག་པར་འབྱུང་བ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་སོགས་ལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ།

ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སློབ་པ་ཞིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། བྱམ་པ་དེ་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། ཕྱིས་
འབྱུང་གི་རྒྱས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་དངོས་མེད་ཀྱང་མི་སྐྱེད། བྱས་པའི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་
པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། བྱས་
པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་
གི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་སྒྲ་ཕྱི་ནི་རང་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་སྒྲ་མ་ཐ་དད་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱམ་ཅིང་། ཁྱོད་དེའི་ཆ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་
སྐྱབ་བྱེད་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ན་བྱས་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་རྗེ་
སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་
མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྡོག་པའི་བྱར་སྒྲ་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱམ་ལ་ཕྱི་མ་ནི་ཞེས་
དང་། མཁས་བྱམ་ཤིག་ཆེན་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ནི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་
དད། མི་རྟག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ལ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་དོན་སོ་
སོར་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བྱམ་ཅེས་དང་། ལྷེ་
བདུན་རྒྱན་ལས། བྱམ་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྟོག་རྟགས་ལ་
རྗེས་བྱམ་སྐྱབ་པ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། དབང་རྣོན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
ངེས། དབང་རྟུལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྐད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལྡོག་བྱམ་ངེས་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་རྟགས་དཀོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་
 དེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། ཕྱོགས་ཚོས་ནི་ཅིག་
 ཅར་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྱུབ་པའི་བྱིར། རིམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་ན། འོན་ཏེ་ཡང་སྤྱི་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་
 བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རིམ་དང་
 ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ལྟོག་ཁུབ་དང་བྱས་པ་
 མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱུབ་བྱེད་གཞིར་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་རྟག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལྟོག་མི་དགོས་སྟམ་པ་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་སྐྱུབ་བྱེད་སོ་སོར་བཤད་པ་དག་
 བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཚོས་སྐྱུབ་བྱེད་ནི་རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་སྐྱུབ་བྱེད་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པའི་ཆད་མ་རྟགས་གྱི་
 མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མར་འགྱུར། རེས་ཁུབ་སྐྱུབ་བྱེད་གྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་
 ཚོས་འགལ་བ་ཤུགས་ལ་སྐྱུབ་ཅིང་། ཆད་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟགས། ལྟོག་ཁུབ་སྐྱུབ་བྱེད་གཞོད་པ་
 ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་བྱེད་དངོས་ཡིན་ལ་དགག་ཚོས་སྐྱུབ་ཚོས་འགལ་བ་
 ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤར་རེས་ཁུབ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མཛོད་ཞེས་དང་། ལྟེ་བདུན་རྒྱུ་
 ལས། དེས་ན་རྟགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གིས་མི་རྟག་པ་
 ལོག་པའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་ལོག་པས་ཁུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་པ་དང་རྟགས་བྱས་པ་ངེས་པའི་
 ཆད་མ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་དེ་སྐྱུབ་གྱི་རེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་དེ་
སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་
ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་དེ་ནས་ཁྱབ་པ་མཁས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྗེས་དཔག་སྟེ་རིམ་གང་
ཞིག་[དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ལོག་རྟོག་ཆེ་བས་ཁྱབ་འབྲེལ་སྟོན་ལ་བསྐྱབས་
ནས་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་སུ་སྐབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་
ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ། ཞེས་དང་། མདོ་དང་རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་
ཆོས་སྟོན་ལ་བསྟན་ཅིང་། རིགས་ཐིགས་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་
བར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་དང་། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་
ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཀྱན་དང་རྩེ་རྩེ་
རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ཐར་འབྱུང་བ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཅོད་
ཆེ་མིན་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐབས་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། [ཞེས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་
གིས་ཀྱང་། རང་གིས་ངེས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཞེས་དང་། ཤིལ་བས་ཀྱང་། དང་པོ་ཡོད་པའི་གཏན་
ཆོགས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཆད་མ་ངེས་ཆོས་ཅན་
ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན། ཕྱིས་ཁྱབ་པ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་འཛིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ཁྱོད་གྱིས་ཕྱོགས་ལ་
ཡང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཏན་ཆོགས་འཛིན་ཅིང་ཕྱིས་ནི་ཁྱབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་འདི་ཡིན་
ནོ། [ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། [ཅེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། གང་དག་ལ་དེའི་ངོ་
བོ་དང་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དག་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་
ཟད། [ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་མཁས་

བ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་སྟེ། རྟགས་ཚིག་གཞིར་གྲུབ་
ཚུལ་དང་། འབྲས་རྟགས་སྐབས་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཅེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ལྷུས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཙམ་མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་
རྣམས་ལ་ནི། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་
ཚོས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་མ་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ཚུལ་
གཞན་གཉིས་ངེས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་སམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྲབ་པ་
གཉིས་ཚད་མས་སྟོན་ལ་ངེས་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་དགོས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་
ཚིགས་འབའ་ཞིག་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རང་འབྲེལ་ལས། གང་གི་དོན་དུ་དཔེ་བརྗོད་པའི་དོན་དེ་རབ་དུ་
གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གང་གི་
དོན་དུ་ཞེས་པ་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དོན་དེ་གྲུབ་ཟིན་ལ་ཁྲབ་པ་དེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ལྷུས། གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
ལྟོག་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
དེའི་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་ངེས་པའི་ཆོ། དེ་བརྗོད་པས་དཔེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་
བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་དང་རིགས་པ་འདི་འདྲ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། སྟེ་བདུན་རྒྱུ་
ལས། ཁྲབ་འབྲེལ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཕྱོགས་ཚོས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཚིག་འབའ་ཞིག་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བརྗོད་པའི་ཚད་མ་སྟོན་དགོས་པར་ཟད་ཀྱི་ནས། རང་འབྲེལ་ལྷུ་སྟོ་བྲམ་ཟེ་ཆེན་
པོའི་འབྲེལ་བཤད་སོགས་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྲས་པ་མི་
རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་དང་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་དེ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་

དགོས་ཟེར་བའི་སྒྲིབ་པོ་དང་མཁས་སྒྲོམ་དག་གི་ཁའི་དབྱུགས་རྒྱ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་མོད།
རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་གསུང་ལས། བ་བསད་བྱ་ལའང་ལབ་རྒྱ་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་མེད་པ་འབྲ་
ཡིད་དུང་ལབ་ལབ་བྱས་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་བྱི་ཀན་ཟུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཙམ་མོ། །

བདུན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོགས་གཅོད་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང་། སྐབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་
བྱབ་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་
རྟོགས་ཀྱང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱས་པ་ལ་མི་
ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་མ་དེས། དེས་བར་བྱེད་རུས། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཡང་
ཆད་མས་མ་དེས་ཀྱང་དེས་བར་བྱེད་རུས། རྒྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཡང་
ཆད་མས་མ་དེས་ཀྱང་དེས་བར་བྱེད་རུས། རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཏྲགས་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་དང་སོམ་ཉིདེ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་
གཉིས་ཆོད་ཀྱང་དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་སྐྱ་གཉིས་ལ་སོ་སོ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཏྲག་འཛིན་གྱི་
སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་སོམ་ཉིདེ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་གཅོད་པར་བྱེད་རུས། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་འཇལ་བའི་
རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་བྱད་
གཞིར་བཟུང་ནས་མི་ཏྲག་པར་མ་རྟོགས། དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་
བྱེད་རུས། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སོམ་ཉིདེ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་
མ་ཆོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད། དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་སྐྱ་གཉིས་ལ་ཡང་
སོམ་ཉིདེ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་ཅིང་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མས་མ་དེས་པ་འབྲེན་
པར་བྱེད་རུས། དེ་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་གིས་ཀྱང་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་ཏྲག་

པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པ་ནས། སློ་འདོགས་གཉིས་གཅོད་ཚུལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟར་ཡིན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སློ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེས་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དང་། དེས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས། དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སློ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པ་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེས་རྟག་པ་སྐྱའི་བྱས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེས་རྟག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། རྟག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་མི་དགོས། སློ་རྟོག་གཉིས་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འབྱུག་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་པ་སོགས་རིགས་པའི་ཐ་ཞིབ་གཙུག་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སློ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཆད་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རེ་རེ་ནས་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཅེས་བྱས་པར་བསྐྱས་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་

རྟོགས་ཀྱང་། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོར་བཀར་ནས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་ན་ཞེས་བྱས་པར་བསྐྱས་པ་ལ་སློབ་
ཕྱོགས་ནས་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་སྤྱིར་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སོ་སོར་སློབ་པ་
ཕྱོགས་པས་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་སྟེང་དུ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱའི་སྟེང་
དུ་རྟག་སྟོང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ལ་སློབ་པ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
རྗེས་ཁྱབ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་པར་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱ་
ཁྱད་གཞིར་བརྒྱུད་བ་ལ་རྟག་པ་མ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཁྱབ་
ལས་པཎ་ཆེན་ཤིན་པས། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཉིད་སྤྱད་པས། །སྤྱི་ཉིད་ལ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་
དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་འགྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་སྟོས་པ་མེད་པར། ཞེས་གསུངས་པ་
འདིས། སྤྱི་ཁྱབ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་མི་སྟོས་པར་བཤད།
སྐྱར་ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་མེད་
པས་ཀྱང་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་ཁྱབ་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལྟར་
འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་
རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོར་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས་མི་རྟག་པས་
ཁྱབ་པ་དང་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དག་ལ་
བསྐྱབ་བྱའི་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས་སློབ་པ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱའི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་མ་ཏྲོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐྱའི་བྱས་པ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཚོམ་ཐ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་དེས་ཤིག་ཆེན་དང་རིགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་ལས། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་གང་ལ་ཡང་དངོས་
 རྒྱགས་གང་དུ་ཡང་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱའི་བྱས་
 པ་དང་སྐྱ་གཉིས་མི་ཏྲག་པར་དེས་པར་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བར་མ་ཆད་པར་ཏྲགས་འཛིན་
 སེམས་དང་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཏྲག་འཛིན་
 གྱི་སྒོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་ཆོད་པར་ཐལ། བྱོད་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་
 པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། བྱབ་པར་ཐལ། རི་སྤྱི་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་སྒོ་འདོགས་
 དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཆད་མིན་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཐག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་དེ་དེས་པའི་ཆད་མ་
 འཇུག་མི་སྤྱི་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རྫོགས་པའི་ཆེན་དུ་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 ཡིན་པས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་གནས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ནི་ཆད་མིན་
 གཉིས། །དོགས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ན། །⁽¹⁾འཁྱལ་པས་དེ་ཡི་ཡུལ་བྱས་པས། །ཞེས་དང་། དེའི་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་རང་ཆུལ་གྱིས་དེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་དག་གིས། དེས་ཡུལ་བྱས་པའི་རོ་ཐོ་ཉིད་ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་སྐྱ་
 གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ།
 དེས་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པ་གང་ཞིག་ །ཐེ་ཚོམ་
 གྱི་སྒོ་འདོགས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེས་བྱས་པ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྤྱན་སྤྱང་བའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྲུབ་པས།

ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སློ་དེ་སྤྱན་སྤྱང་ན་དེ་དང་རིགས་མ་སྤྱན་མཐའ་དག་སྤྱན་སྤྱང་བར་འགྱུར་བར་རིགས་
པའི་དབང་སྤྱག་དག་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱམ་མཆོམས་ལ་ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་
བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་སྤྲ་ཉག་པར་དམ་མི་བཅའ་བའི་
ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་སྤྲ་ཉག་པར་སྤྲོ་འདོགས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉག་པར་སྤྲོ་འདོགས་མི་བྱེད་
བ་དེ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། དེ་ནི་སྤྱི་བར་གྱུར་
བ་ན། །ཕྱིན་ལོག་ཐེ་ཆོམ་རྟེན་མེད་འགྱུར། །ངེས་བ་དང་ནི་སྤྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་
ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདིར་ནི་སྤྲོ་འདོགས་དབེན་བ་ལ། །འཇུག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱམ་མཆོམས་
ལ་ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་སྤྲ་ཉག་མི་ཉག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་
དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་བ་བྱམ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྤྲ་
མི་ཉག་པར་མ་རྟོགས་བ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་ཉག་པར་ཐེ་
ཆོམ་བ་དང་སྤྲ་མི་ཉག་པར་ངེས་པའི་ངེས་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་
ཆེན་ལས། རི་སྤྱིད་ངེས་བ་མ་སྤྱེས་པ། །དེ་སྤྱིད་ཁོ་ནར་ཐེ་ཆོམ་ཡོད། །ཅེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། དེས་བ་ནི་སྤྲོ་འདོགས་བ་ལས་སྤྲོག་པའི་རྣམ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཡུལ་མ་
བསལ་བར་བདག་ཉིད་གནས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོ་བའི་རིག་བ་གང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཅ་བ་དེས་འགལ་སྤྱིའི་ངེས་བ་མ་སྤྱེས་བར་དུ་ཐེ་ཆོམ་འཇུག་བ་དང་
དཀའ་འགྲེལ་གྱིས་སྤྲོ་འདོགས་དང་འགལ་སྤྱིའི་ངེས་བ་གང་རྩོ་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་ནས་འགལ་སྤྱིའི་ངེས་བ་སྤྱེས་ན་དེའི་སྤྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
དོགས་བ་བསྤྲོག་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་ལ་
ཡིན་ཚུལ་ལ་ངེས་བ་སྤྱེས་ན་དེའི་འགལ་སྤྱིའི་དོགས་བ་སྤྲོག་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་བའི་
ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པས་མེ་མེད་པར་སྤྲོ་འདོགས་བ་ལོག་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་

དོན་དེ་འཆད་པར། ཚད་ཆེན་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་ནི། འོ་པོ་གང་ལ་ངེས་སྒྲིམ་ན། འདི་
ལས་སྒྲོག་པའི་དོགས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལྟོག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དཔེ་དེ་འཆད་
པར། ཚད་ཆེན་ལས། རི་ལྟར་དུ་སོགས་ཉགས་དག་གིས། མེ་སོགས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། འདི་
མེད་ཐེ་ཆོས་རྣམས་པར་གཙོད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སྒྲུ་
ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་དང་རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གྱིས་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱད་གཞིའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚུལ་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་དེ་སྒྲུ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་འཇལ་བའི་ནང་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་
མ་སྒྲུ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་སྒྱུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་
ཡང་དག་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་བྱད་གཞིའི་ཚུལ་
ཀྱིས་སྒྲུ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་ཐལ། རིག་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་གཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་ན་ཤེས་འདོད་
དེ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཉགས་ཀྱི་བྱད་གཞིར་ཕྱོགས་ཀྱང་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་བྱད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། ཚེལ་སྒྲུ་ཉག་སྟོང་དུ་སྒྱུབ་པའི་ཆེ་དེ་ཉག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་ཉག་སྟོང་བྱད་གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲོ་
ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་
ཤིང་ནས། དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཚེལ་སྒྲུ་དེ་ཉག་པས་སྟོང་བའི་བྱད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་ཀྱིས་
སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་དགོས་ན་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱི་ཚོལ་དེ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་སྒྲུ་ལ་བྱད་
གཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་བྱད་གཞི་དང་བྱས་པ་དེའི་
བྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་

སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱ་བ་སྟེ། ཕྱོགས་དེ་རྩོད་གཞི་དང་ཆོས་ཞེས་པས་བྱང་ཆོས་སུ་
སྟོན་ཚུལ་སྤར་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་སྤྲ་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་
པའི་རལ་གྱིས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སོམ་ཉིད་ཏུ་བ་གཅོད་པར་བྱ་ཡི། དཀའ་གནད་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
ལ་མི་རེག་པའི་རྩོད་པ་དེ་མདུང་ཅིད་ཀྱི་མཆེད་ཆེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་དེས་གོ་བྱས། ཉག་པ་ལ་
བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱད་ས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་ཡང་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱད་ས་བྱས་
པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་པ་གང་ཞིག །ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་
ཉག་པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། སྟོ་སོ་སོ་བ་གསུམ་གྱི་བཟུང་བའི་དོན་སྟོན་
འདོད་ནས་ངག་གཅིག་སྐྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ལས། སྤྱི་བརྗོད་འདོད་
རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་མཆོམས་ལ་ཉག་པ་བྱ་བ་སྟེ། ཉག་ན་མ་བྱས་
པས་བྱ་བ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་
བརྗོད་ཅིང་བསམ་པ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ།
ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱ་བ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་མ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་འཇུག་ཚུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ག་གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་ལ་འཛོག་པར་ཐལ།
བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་
བྱས་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱ་བ་ཉགས་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱ་བ་དེ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་བ་ཁོ་ནས་བྱ་བ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་ལས། དེ་ལ་བྱ་བ་རྒྱུད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་

བར་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤར་བ་ཤད་
 བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་
 སུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཤུགས་ལ་མ་
 གཞལ་བར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་གིས་ཏྲག་ན་མ་
 བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཤུགས་ལ་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྗེས་ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྗེས་
 དབག་གིས་ལྷོག་ཁྲབ་ཤུགས་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ལའང་རྣམ་བཅད་དོན་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་ཏྲགས་དགོས་
 ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་གཞལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཏྲག་
 པ་ཁོ་ནར་ཡོད་དང་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། མི་ཏྲག་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་གིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་མ་ཏྲགས་པར་ཐལ། སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་འགྲིགས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་
 འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 པ་འགྲིགས། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་མཛོན་སུམ་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་
 སུན་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མཛོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་

ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད།

ཕྱིར། ལུང་འགལ་བྱུག་དང་ལྷག་མའི་རིགས་པ་ནམ་བཤད་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་སྒྲུང་བས་
མ་གྲིས་ཤིང་། སྐྱབ་ངག་ནི་ལེའུ་བཞི་བར་རྒྱས་པར་འཆད་བར་འགྱུར་བས་འདིར་སྒྲོས་ཚུང་ཞིག་
མི་དགོས་སོ། །འདི་ཡན་ཆད་དཀའ་གནས་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ལ། འདི་མན་ལ་དཀའ་གནས་
མཐའ་དབྱེད་པ་ཙམ་བྱའོ། །

སྐྱས་པ།

ཁུབ་པའི་སྐྱ་དོན་བྱ་བྱེད་གསུམ་ལྡན་ལ། །

སྐྱོར་ཚུལ་མི་ཤེས་གངས་ལྗོངས་རྟོག་གེ་ནམས། །

ཁོར་སྐྱོང་སྐད་ངན་རི་བཞིན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི། །

འཁང་ཆོག་མི་སྟན་ཤེས་ལྡན་ན་བ་འཆོར། །

འདིས་ཁུབ་འདིར་ཁུབ་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཁུབ་པའི་སྐྱ་དོན་སིན་རྒྱ་མ་རའི་ཁ། །སྐྱ་དང་
རིགས་པའི་སྐྱེད་པའི་འགལ་ཆང་གིས། །སྒྲོ་ལྡན་དགའ་སྐྱེད་འདབ་བརྒྱའི་རི་མོ་བཀ། །ལེགས་བཤད་
དེ་གསུང་བྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འགོང་། །ནམ་དཔྱོད་ཅ་བརྟན་ཆད་མ་རྒྱན་འབྱུང་འབྱུལ། །ཆེ་བལ་
རིགས་གཞུང་ཡོངས་འདུའི་སྐྱོན་པ་འདི། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཆོད་པའི་སྤྲིན་དུ་འབྱུལ། །

འདི་ཉིད་ལས། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཕྲོས་དང་། མཐའ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་
 པའི་རྩ་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་འདིའི་ལྡོག་ཁྲབ་གྲུབ་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ན་
 དེ། ཏྲགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྲབ་འགྲུབ་དགོས། གཞན་དུ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན་ཚུར་མཐོང་གི་ལྡོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པར་དཀའ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལྡོག་ཁྲབ་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་རིགས་སྟོ་ལས། དེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་
 མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་སོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་
 ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་ཉིད་ལས། འཁྲུལ་བ་
 ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ནས། དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་ཁྱོད་གྱིས་དེ་
 ལྟར་འདོད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་བརྟུས་ལས། ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་ལྟ་བུར་རམ། ཞེས་དང་། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་རོ་ལ་སོགས་པ་
 གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཆད་
 མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ལུང་འགལ་གཉིས་པ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་
 ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་ལྷག་ལྷན་འཁྲུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་དབང་ཕྱུག་
 སྡེ་དེ་ལྟར་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། བདག་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་
 ཏུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ལུང་འགལ་གསུམ་པ་
 འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ལྡོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་དབང་ཕྱུག་
 སྡེ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་འདོད་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟོག་པ་དང་བྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་

དེས་པར་གཟུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་ལུང་འགལ་བཞི་བ་ཆད་
པར་བྱངས་མ་ཐག་ལ། མ་གྲུབ་སྒྱུར་བ་བཟོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་དབང་ཕྱག་སྡེ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་
འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཁྱད་པར་མཉན་པར་བྱ་བ་ཡང་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་
བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་ལུང་འགལ་ལྔ་བ་འཆད་པར།
འདི་ཉིད་ལས། ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་མ་མཐོང་བྱིར། །སོགས་
བྱུང་། ཡང་དབང་ཕྱག་སྡེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ན། རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལུང་ཚད་
མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་ལུང་འགལ་དྲུག་པ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། མ་མཐོང་བྱིར་
རེག་མཐོང་བ་ལ། །མི་ལྟན་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་དག་གི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། དབུ་ཚད་ཐར་ཐོར་མཐོང་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲ་
ཆོགས་སྒྲ་མོད་སྒྲུན་པོ་དག་དཔྱད་ཡུལ་མིན། ཁ་ཅིག་གིས། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ། དེས་ན་དོན་
བྱེད་ཀྱས་སྟོང་དེ་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་རྣམས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཟེར་བ་ལ་རྟོག་གེ་ཤེས་རྣམས་ཁ་ཅིག་ན་རེ་...ལྟར་ལ། དོན་བྱེད་ཀྱས་སྟོང་ཆོས་ཅན། དངོས་གྱུར་
གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་རྣམས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་
ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱེ་བྲག་བས་ལུས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་
ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེ་བེར་རོ། །ལུས་ཐམས་ཅད་
ལ་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱབ་པ་དེ་བདག་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་སྟོན་མི་འོངས་ཞེས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་

གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་
 འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པ་དེ། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མ་སྤུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྦྱབ་
 གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚད་གཞི་
 དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དེ་སྦྱབ་གྱི་བྲབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མ་སྦྲང་བ་ལས། གང་ཞིག་རང་གི་འབྲས་
 བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། མ་སྤུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་རྟག་པ་
 དང་གཅིག་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ནམ་མཁའ་
 ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་པོ་མངོན་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱང་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་
 བར་མི་བྱེད་པས། བྲབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་
 སྟེ། འདི་ཉིད་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་།
 དེ་དེ་སྦྱབ་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་གྱི་ཚད་
 གཞིའི་དོན་ལྡོག་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་བྲབ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་
 བཀོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་⁽¹⁾འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྦྱབ་
 གྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། བྲབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པས་
 ཀྱང་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྦྲང་བ་ལས། བྲབ་པར་
 བྱེད་པ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། ནམ་མཁའ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་པ་མེད་པར་ཡང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཆད།

གཏན་ཆོག་ས་འདི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་པོད་ཀྱི་དག་གིས་མ་བྱེད་འདུག་པས་གསལ་བར་ཆོག་ཉུང་དུས་བཀོལ་ན། འོ་
ན་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པ་དེ། ཉག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཉག་དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་འཇུག་
དང་། ཉག་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་། ཉག་དངོས་ཀྱི་གངས་ཅན་པའི་སྐྱི་ནམས། རང་
འབྲས་སྐྱ་སོགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་སོ་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་
ཉག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་བཞིར་རང་འབྲས་སྐྱ་སོགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བཞི་སོ་གང་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་བཀག་ཀྱང་དགག་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་བཀག་པས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཉག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས། རང་འབྲས་སྐྱ་སོགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཉག་ས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་གིས་
ཁྱབ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་རང་འབྲས་སྐྱ་སོགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉག་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ཅན་གྱི་མེད་དགག་རང་ཉིད་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་

བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། ཉགས་བྱུབ་པར་ཐལ། རི་ཐོང་རྩ་ཡང་རང་འབྲས་སྒྲ་སོགས་སྦྱེད་པའི་
 ལུས་པ་སོགས་མེད་ཀྱི་ཉགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་པ་ལས། དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དགོངས་པར་པཎ་གྲུབ་
 ཏུ་མ་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་
 ལས། འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་འདོད་
 དེ། ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འོ་བོ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ལ་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་
 གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྦྱོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཏན་ཆེགས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 དང་། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡང་འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དངོས་
 པོར་གྱུར་པ་བསལ་བུ་ཟིན་ཀྱང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་གཞོད་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་ཞེས་དང་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོད་པ་ནི་སྦྱོན་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཉགས་དེས་སྒྲས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་
 ཀྱང་སྦྱོན་མེད་པ་ནི་ཉགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བཟུང་བའི་དགག་ཉགས་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་འོ་། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གཞན་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་
 འིང་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཡིན་པས་ཉགས་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་
 སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱོན་མི་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་ལུ་བཞི་པ་ལས། ཅིག་ཅར་སྒྲ་
 སོགས་རྒྱ་མིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མས་བཀའ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་
 སྒྲོས་ནམ་མཁའ་མེད་པར་སྒྲ་བས། སྦྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ལ། ཆོས་རྣམ་པར་

བཅད་པ་ཙམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་འབྲས་བྱ་ཅིག་ཙར་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་
ཆོས་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཆིགས་འབྲས་བྱ་ཅིག་ཙར་མི་བྱེད་
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་པ་རོལ་གྱི་སུན་འབྱེན་མི་གཞོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཙན་བསལ་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་པར་
གཅོད་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆིགས་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་
ངོ་བོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། གཏན་ཆིགས་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཙན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་
ཡང་དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཅིག་ཙར་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟོན་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རང་གི་རྟེན་དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་
ཆོས་ཙན་བཀག་ན་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་རྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཙན་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོན་
དུ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཙན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་སྤར་བཤད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། སྟེ་བ་མེད་པ་དེ་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སྟེ་ཕྱན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཙན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཆེན་ལས། འགལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནི། །རྒྱབ་པར་བྱང་བ་

མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་ནི། །སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན། །ནམ་མཁའ་ཡི་ནི་བརྒྱ་
 བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་མ་
 ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་དུ་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས། གང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་འགལ་ཞིག་གི་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་
 བརྒྱ་བཞིན་ནོ། །དབང་ཕྱུག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་འགལ་བ་
 དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆོགས་འདིས་ཉག་པའི་བྱུང་འཇུག་དང་། ཉག་
 པའི་གཙོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་དག་དང་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་དང་ཉག་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་དང་ལྔ་སོགས་
 གཞན་ཕྱིས་ཉག་པའི་རྒྱར་འདོད་པ་ཆེས་མང་བ་དག་སྐྱེ་ལྡན་འགལ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་བྱུང་བྱེད་འགལ་དམིགས་གྱི་ཉག་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་
 གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་ཉག་དངོས་སུ་འདོད་པའི་རྒྱས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་
 དང་སྐྱེ་སོགས་གྱི་ཉག་དངོས་རྣམས་རེ་རེ་ནས། ཉག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རིམ་དང་རིམ་མིན་འགལ། །ཞེས་སོགས་གཞུང་དུ་མས་ཉགས་
 ལྟར་སྒྲུབ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དག་འགོག་བྱེད་གྱི་གཏན་
 ཆོགས་གཅིག་ལ་ཡང་འགོད་ཚུལ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་བྱས་བཀག་ཆོག་པ་རིགས་པའི་སྐོ་ཤེས་པའི་
 བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས། དེ་ལྟ་མིན་ན་རི་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་རིམ་དང་
 ཅིག་ཅར་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པས། གཞན་གྱི་
 ཀྱན་བཏགས་པ་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པར་བྱེད་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 རྒྱས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་སྟེགས་ཅན་ངན་པས་ཀྱན་བཏགས་པ་རྣམས་

(1) དགག་པར་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཡང་རྩི་ལྟར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་འཇུག་པར་
མི་འགྱུར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉེས་པ་
མིན་ཀྱང་དངོས་པོ་སོགས་སྐབས་པ་དང་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པ་ཉེས་སུ་
བཀོད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་སྒྲིན་འོང་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པར་སྐབས་
པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བའི་སྒྲིན་འོང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་མེད་དགག་བཟུང་ན་སྒྲིན་མི་འོང་བ། ཕྱགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་
ཆེ་གྲགས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་དང་། རྒྱུ་མཁན་པོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་ལྷ་ལྟ་རྒྱུ་རྗེས་འབྲང་
དང་རྩི་རྒྱ་རི་སོགས་དང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་བ་དག་དང་། རྩི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཆབ་མཁས་གྲུབ་
རྩི། དགེ་འདུན་གྲུབ་སོགས་བཞེད་དབྱངས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོངས་
གྲུབ་ཀྱི་ཉེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་སྐབས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་དམ་བཅའ་གྲུབ་ཀྱང་གཏན་
ཆིགས་དང་ཕྱགས་ཆོས་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་ན་དངོས་པོ་སོགས་སྐབས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་གིས་ལྷ་
ཅི་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། བདེན་དེ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ནི། །འབའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི། །སྒྲིན་དང་ལྷན་
པར་ཁས་ལེན་ཏོ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་གི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉེས་གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐབས་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཉེས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་དམ་བཅའ་
ལ་སྒྲིན་ཡོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐབས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་

གཅིག་མེད་ན་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་པ་གཅིག་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་
 རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྒྲང་གིས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་
 དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལོ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། གཉིས་ཀའང་བསྐྱབ་བྱ་
 ཉིད་ཡིན་ན། །ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གཞོད་པ་གང་། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། །དེས་ནི་དེ་ལ་
 གཞོད་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུང་མང་ཡང་མ་བྲིས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་
 བྱུང་སྟེ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཤད་ཅིན་ཅིང་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་དེ། རྟག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱེས་པའི་སྣོ་བརྟགས་པ་ལྟར་མ་བྱུང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་
 པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་མོད་ཀྱི་རྟག་གེ་བ་
 འགའ་ཞིག་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་རྟག་གེ་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་མེད་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཅིང་སྐྱེས་པ་དེ་ཤིང་རྟེན་ཅན་སོ་དག་གི་རིགས་གཞུང་ཁོ་བོ་ལ་
 སྐྱབ་མི་རུང་བའི་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཆོ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ཡིད་
 ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟེན་ལ། །ཞེས་པའི་རང་རྟེན་གྱི་དོན་མ་གོ་བའི་ངན་སྐད་དུ་མ་ཟད། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། རང་ཉིད་སྐྱ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ། །གཞོད་པས་གཞོད་མིན་ཞེས་བསྟན་པ། །དེ་ནི་རང་གི་ཆོས་
 ཅན་གྱི། །སོགས་རྩ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེ་བས་ལོག་པར་རྟག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར།
 རང་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་གཞོད་པར་བྱས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་
 གྱི་ཆོས་གཞན་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་གི་ཆོས་
 ཅན་སྟོས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་བཤད་དེ་ཞེས་སོགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 གསལ་བར་བཤད་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་གིས་དེ་ལྟར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན་ཅན་རིགས་པའི་ཀྱ་
 མཆོ་ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་

གིས་ནི། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་འདེ་
དག་དང་ཁོ་བོ་ཅག་པན་ཚུན་བསྐྱལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་ཆོད་སྒྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱད་གཞི་ཚོས་ཅན་དང་སྟེ་
ལྷན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་སུ་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟེ་
མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་སྟེ་ལྷན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚོས་དང་དེ་ཚོས་ཅན་དུ་འགོ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་ལ་དོན་སྟངས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཞེས་པ་ལ་དོན་སྟངས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་དང་
དོན་སྟངས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོ་འོར་དགག་ཚོས་དང་བསྒྲུབ་ཚོས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་ཤེད་
པའི་གཞིར་བརྒྱང་བ་ཡིན་པས་ཚོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་དོན་དང་
གཙོ་བོ་སོགས་དོན་ལ་དེ་ལྟར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲབ་གཞི་ཁྱད་ཚོས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོ་ཁྱད་གཞིར་བརྒྱང་
ནས་སྟེ་ལྷན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྟངས་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་ཤེད་པས་ཚོས་ཅན་ཞེས་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་མ་ཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་དུ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དབུ་མ་སྦྱང་བ་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དང་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་
སྒྲོ་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགོག་
པར་ཤེད་དོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཅིག་ཅར་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་མེད་དེ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ལ་གནས་པའི་ཚོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཚོས་ཅན་
མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་གནོད་ཀྱང་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྟེ་བདུན་རྒྱན་
ལས། ཚོས་ཅན་ཞེས་པའང་སྒྲོ་འོར་དགག་ཚོས་དང་བསྒྲུབ་ཚོས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་ཤེད་པའི་

གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་ཡི། འོན་ཏེ་ནས་ཁྱད་གཞི་བྱེད་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱས་
 བའི་བྱེད་གཞི་ལྟ་བུར་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོན་ཟེད་
 ལུས་སྟོང་ཉགས་ཀྱིས་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཉག་རྩས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་འཛོགས་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའ་
 སྟོང་ལ་སྤང་བ་དེ་འཛོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། སྟོང་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དོན་བཤད་ཅིན་ལྟར་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་འཛོགས་པའི་
 དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་འཛོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རི་པོང་རྩ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་གྱུར་ཁ་ཅིག་སྐྱོད་ཆོས་
 ཅན་ཟེར་བ་ཁེགས་སོ། །

དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྱུབ་པ་བརྒྱུད་པའི་དངོས་
 པོར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་རུང་གི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དམ་བཅའ་
 གཉིས་ཀ་མ་གྱུབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་ཉགས་
 ཆོས་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པ་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དགག་ཉགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་
 དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་
 དེ། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྱུབ་པ་བཀོད་ན་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་པོང་རྩ་རྒྱ་སྐྱས་

བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་
ཀར་སྐྱབ་པ་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་དགག་ཉགས་ཆོས་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ལྡོག་མེད་
པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བྱ་སྐྱབ་བསྐྱེད་བར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་མེད་ངེས་དེ་སྐྱེས་བྱ་སྐྱབ་བསྐྱེད་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་
སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་
འེག་ལས། ཡང་གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དགག་ཉགས་ལ་སྤིང་
ཡང་སྐྱབ་ཉགས་ལ་མི་སྤིང་སྟམ་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱབ་ཉགས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་
པ་ནས། གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་སྤིང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་མ་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལ་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པ་བཟུང་བའི་དགག་ཉགས་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་
བྱུང་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་དང་དགག་ཉགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཆོས་དང་ཉགས་གཉིས་ཀར་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་
དང་དགག་བྱ་བཅད་ཅུམ་བཟུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བེན་ཏུ་སྟོས་པས་ཆོག་
གོ། །དེས་ན་རི་བོང་རྩ་སྐྱེས་བྱའི་སྟོ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དགག་ཉགས་གཅིག་མ་རྟེན་པ་དག་
གི་སྟོ་རོང་ཞེས་བྱ་རི་སྟེད་ཅུམ་ཡོད་ནའང་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་
དཔྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་པན་པའི་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་རྟོལ་གཏམ་མང་པོ་མ་སྐྱ་བར་རྗེ་ཡབ་སྐས་ལྷ་
སོགས་མཁས་མང་གི་ལེགས་བཤད་ལ་ལྟོས་ཤིག །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་སྐྱེས་བརྗོད་
རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་

དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་བཟུང་བ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུག་ཅིང་བྱུག་
སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་གཞིར་ཡོད་མེད་གང་རུང་ཞིག་བཀོད་པའི་སྒྱུར་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་གང་རུང་
ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོད་གཞི་ཡོད་པའི་སྒྱུར་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུག་པའི་
ཕྱིར། བྱུག་སྟེ། རྟགས་བཀོད་པ་དང་ཚུལ་སྐྱབ་ནས་སྐྱབ་དག་སྟོན་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་རྟགས་ཡང་
དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འགོད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལ་ས།
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་བྱུག་པས་བྱུག་པ་དགོས་ཀྱི། རྟགས་ཡང་དག་
གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་བྱུག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལེགས་བཤད་ཡིན་མོད་དེ་མ་གོ་བར་མོངས་ཡུས་ཀྱིས་གྲ་རྒྱུང་བས་ཀྱང་བཀག་ཀྱང་གྲགས་སེང་
མཆོག་ལྷ་བསོད་གྲགས་སོགས་མི་བཞེད་པ་ལེགས་སོ། །དེ་དག་གིས་རགས་དབྱུང་ཅམ་བྱུག་
ནས་ཞིབ་དབྱེད་ཕྱོགས་སྒྲིང་གི་དགོངས་པ་བཤད་ཚུལ་འཕགས་ཡུལ་ནའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་
སྒྲིང་གིས། སྒྱུར་བ་བཀོད་ཚུལ། འདི་ཉིད་ལས། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །སོགས་
ཀྱི་མཆོམས་སྐྱར་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྟེ་གང་འདི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ་བཤད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་མ་བྱུག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ།
རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཕྱོགས་སྒྲིང་གི་སྒྱུར་བ་དེའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་དེ་མི་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སྒྲིང་གི་སྒྱུར་བའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཁོ་ན་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་

འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་ཆོས་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་གཙོ་བོའི་སྤྱི་ལས་སྤང་བའི་དོན་འདི་ནི་
ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཤུགས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་
ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་
དངོས་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད། དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སྤང་གི་སྦྱོར་བའི་
དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་རང་མཆོད་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་རང་མཆོད་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་མཆོད་དུ་མེད་པར་སྦྱབ་པར་བྱས་ཆོག་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་སྦྱོར་བ་འདིའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་
རང་མཆོད་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དེ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ལྟར་མངོན་ལ། ནས།
འགོག་པ་ལྟར་སྤང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཅོད་གཞིར་མི་འཛིན་
པར་གཙོ་བོ་སྤང་གི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཤུགས་འགྲེལ་པའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་གཙོ་བོ་སྤང་གི་
དངོས་པོའི་ཉིད་ལེན་དུ་མེད་ཅམ་ཁོ་ནར་སྦྱབ་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་སྦོ་ལ་གཙོ་བོས་
གཞན་སྦྱེད་པ་ཁེགས་ཀྱང་གཞན་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་ཅིང་། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། གཙོ་བོར་སྤང་བས་གཞན་སྦྱེད་པ་དང་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་
པ་མི་འདྲ་བའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་རང་མཆོད་དུ་མེད་
པར་སྦྱབ་པ་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས།
དེ་ལྟ་མེན་ན་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་བོ་ནས།
སྦོ་ལ་ཕྱི་རོལ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བསྦྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དགག་པ་བསྦྱབས་སུ་ཟིན་ཀྱང་
གཞན་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་དགག་པ་ནི་མི་འབྱུང་པ་ཁོ་ན་
སྟེ། དེའི་རྣམ་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་
ལས། འདི་དག་གི་དགོངས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ཞེས་པ་ནས། བཞེད་དོ་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་དང་ཕྱོགས་སྒང་གིས་བཤད་ཚུལ་
 འགལ་བར་ཐལ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཅོས་བཟུང་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་ཅོས་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། གཙོ་བོ་རང་མཚན་མེད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཅོས་རྒྱ་མཚན་མེད་ཅེས་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་རོལ་གྱི་ཚོད་པའི་བསམ་པ་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཅོས་ལ་དངོས་
 དབང་གིས་འཇུག་པས་གཙོ་བོ་རང་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་ན་དེའི་སྤྱོད་ཅོས་ལ་མི་འཐད་སྟམ་ནས་ཚོད་
 པ་བཞོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་དོན་འགོག་པ་ན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་མི་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཞུམ་ཀྱི་དོན་འགོག་པ་ཡོད་ན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཅད་
 པའི་ལན་དུ་འང་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཅོས་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ཞར་བྱུང་དུ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་ཡང་སྤྱོད་ཅོས་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་དང་དངོས་མེད་དང་། ཡོད་མེད་
 གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པས་དེའི་སྤྱོད་ཅོས་རང་མཚན་ཡོད་མི་དགོས་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་ཞེས་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་བའི་ཡུལ་རང་མཚན་མི་འོང་བས་དཔེ་བཅའ་དང་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ནི། མེད་པ་མ་ཡིན་སྤྱོད་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
 དེའི་འགྲེལ་པར་ཞུམ་ཀྱི་དོན་འགོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཅོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྩི་ལྟར་སྤྱོད་ཅོས་དང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམས་བཤད་ལས། སྤྱོད་ཅོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཁོ་ན་སྤྱོད་ཅོས་
 བཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་མཚན་མེད་ཀྱང་སོགས་སོ། འདི་དག་པན་ཚུན་གྱི་བཅད་ཚུལ་

རྒྱས་པར་བཤད་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །འདི་ཉིད་ལས། བྱད་པར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་
ཡི། །ཞེས་སོགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉན་བྱ་དང་སྤྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྤར་
མཉན་བྱ་སྤྲད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས། དེ་རྗེས་མཉན་བྱ་དང་
སྤྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས། དེ་རྗེས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚུར་མཐོང་དེས་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་མ་
མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་མ་མ་མི་རྟག་པར་གསར་
དུ་རྟོགས་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་ཟུར་
གཉིས་པ་ཡང་མ་བྱུབ་ལ། འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཤེ་ལྟར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤོན་ལ་
མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལྟར་བྱབ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
སྐབས་དགོས་ཤིག་སྤིང་པ་གང་ཞིག་ །ཕྱོགས་ཆོས་དང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ན་སྤྲ་མི་རྟག་
པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྤིང། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྲ་སྤྲད་ཅིག་མ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། སྟོན་ཏེ་མཁས་
པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །ཅེས་པའི་ལུང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྤར་རྣམ་ངེས་དར་ལི་ཀ་དང་འཐད་ལྟ་དང་ཤུཌི་བ་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་བཤད་པ་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེས་རིམ་བཤེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྤྲ་མི་རྟག་
པར་ངེས་པའི་སྤྲ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་སྤིང་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་
བཤད་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་སྤྱིར་བཏང་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྤར་བྱབ་པ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྤྲད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་རྗེས་སྤར་མེ་དུའི་འབྲེལ་
བ་ངེས་ཤིང་ཕྱིས་ལ་བྱུབ་ན་དུ་བ་མཐོང་བའི་སྤྲ་བའི་རྟགས་སམ་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་

ཚད་མས་བྲངས་པའི་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་ཐམས་
 ཅད་སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འདིར་ཡང་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་
 ལས། ད་ནི་བྱུང་མཐའ་མེད་ནམས་ཀྱིས། །དུ་བས་མེ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་
 པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་ནས། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བ་ལས་རྟོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཞིབ་ཆ་དེ་ལྟར་མེད་ན་གོང་ལོག་དངོས་འགལ་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྤར་མཉན་བྱ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་རྟོགས་
 པའི་མངོན་སུམ་དང་བྱིས་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་བས་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བ་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
 དེ་འབྲེལ་ཚུར་མཐོང་དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་
 མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱུང་ཟེར་ཞིང་། ཡང་སྤྱི་
 དང་སྤྱི་མི་རྟག་པ་བྱུང་བ་དེ་རྗེས་གཅིག་ཟེར་བ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་མི་
 རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་ལས་ཁྱོད་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་
 བ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ལ་
 མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་མི་རྟག་པ་སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་
 ངེས་མི་བྱུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གཞན་དང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་ཚུར་
 མཐོང་གི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ལ་དེ་འཇིག་པར་ཡང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མར་
 མེ་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན། འདི་ཉིད་གསུམ་པ་ལས། སྤྱི་ཡི་རྟེན་ནི་བྱུང་བ་ན། སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་བྱུང་
 པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་རྟག་མེད་བྱིས་པར་གྱི། སྤྱི་བོས་བྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི། །འབྲེལ་མེད་

མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱི། །འཛིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཙུག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་
བྱུང་ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་ཡི་རྟེན་ནི་བྱུང་བ་ལྟ། །སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་པོ་དེ་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ན་དེའི་མི་རྟག་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བར་བཤད་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་འདི་ལྟར་རྟགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་ནས་བྱིས་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་བོས་རིགས་འདྲ་བྱིས་
འབྱུང་བ་དང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མར་མེ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡོངས་
སུ་གཙུག་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མར་
མེ་དང་སྐྱད་གསུམ་ཅམ་ནས་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་བྱི་སོ་སོར་འཛིག་པ་མ་ངེས་ལ་རིགས་འདྲ་མཆོམས་མི་
སྦྱོར་བ་ངེས་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་དབང་སྟོའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། བྱིས་པའི་བར་ལ་ནི་
བྱིས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡང་རོ། །སྤྱི་བོའི་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་བའི་སྟོན་ནས་ཡོངས་གཙུག་བྱེད་དེ་
ངེས་པར་གཙུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འདྲ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཞན་དང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་མེད་
པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །དེས་ན་སྤྱི་བྱིས་པ་གཞན་འབྱུང་བས་མ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་བྱི་
སོ་སོར་འཛིག་པ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་སྤྱི་བྱིས་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ལྟར་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ལ་འབྲུལ་ནས་སྤྱི་བྱིས་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་མི་རྟོགས་པས་སྤྱི་བྱིས་ཅམ་ནས་
འཛིག་པ་རྟགས་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱི་བྱིས་དགོས་པ་གང་ཞེས། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དང་རྟགས་གྱིས་དབལ་བྱའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བྱིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། གསུམ་པ་ལས། དེ་མ་བྱུང་ན་དེ་ལྟར་དེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བྱིས་རྩིས་དཔོག་ཡིན། །འདྲ་བ་
གཞན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། །འབྲུལ་བྱིས་སྟོང་གི་ཐ་དད་བཞིན། །ཞེས་
དང་། ལྟའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། རྒྱན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དུས་ན། །ཞེས་པ་ནས། མི་རྟག་པ་བཟུང་དུ་
ཟེན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་སྤྱི་བྱིས་ཆེན་ལས། འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་དོག་

མཐོང་བ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་མི་རྟག་པའང་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་མ་ངེས་པས་ཁ་དོག་གི་
 མི་རྟག་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཁ་དོག་དེ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་
 འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་
 གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལའང་ཞིབ་ཆ་གྱིས་ཤིག། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤ་
 བའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཀྱང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཡིན་པས་མ་དོར་ཞིག །

གཞན་ཡང་། སྤྱ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སྤྱ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མི་རྟག་པ་
 མ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེས་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ལས། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་དེ། །རབ་ཏུ་
 གྲུབ་ཕྱིར་རྗེས་དཔོག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་
 པ་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་མངོན་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མི་རྟག་པ་སྤྱ་རགས་ཁྱོད་གཞི་སྤྱ་རགས་སྒོ་ནས་འདོག་པར་ཐལ། སྤྱ་
 མི་རྟག་པ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷའི་སྟངས་
 མི་རྟག་པ་སྤྱ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་ཕྱགས་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་ལ། ཐོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་
 ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐོག་
 མར་དེ་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བསྟན་པའི་གྲུབ་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་
 བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མི་ལྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། གཉིས་པ་མི་ལྟོས་ན་ཏ་

ཅང་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་བྱང་། གཉིས་པ་ལྷོག་
ཁྱབ་བྱབ་པ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་ཀྱང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་བྱབ་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ལྷོན་པའི་
གདུལ་བྱ་ངོས་བརྒྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་
བཞི་བྱང་། གཉིས་པ་ལ་འང་འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་
ཟིན་མ་བརྗེད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ལ་བློན་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་
པར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་བཞི་བྱང་། གསུམ་པ་ཐོག་མར་དེ་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བསྟན་པའི་
གྲུབ་དོན་འཆད་པར། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཡང་། །ཞེས་
སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱང་།

འདི་ལ་འཕྲོས་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། དེ་ཕྱིར་
དེ་ཅུ་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ། རྒྱ་ཡིས་ནི། །འབྲས་བུ་འབྲུལ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྟགས་
ཀྱི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པས་ན། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་
དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་མེ་མེད་དང་དུ་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་
པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཡང་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་
སུ་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་རག་ལས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་། །མེད་པས་འགའ་ཞིག་གྲུབ་པའི་
ཡང་། །གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱང་། ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་
འཇ། །ཞེས་པས་ཤི་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤི་ཤི་བ་སྐྱར་ཀྱོག་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ངེས་པ་

ལ་ཤ་བ་དང་ཤིང་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཉགས་ཡང་དག་གི་བྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཤིང་མེད་
 པའི་ཉགས་ཀྱིས་ཤིང་མེད་བྲག་རྫོང་ན་ཤ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ཤིང་མེད་
 པ་དང་། ཤ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཀྱི་བྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་སམ་ཞེ་
 བ། དེ་ལྟར་རག་ལས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་
 ཡང་། །གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་། །དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་འཆད་པར། དམིགས་པར་ནི། །
 དེགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་།

དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་བཤད་དང་བཅས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་
 གསུམ། །སྒྲུབ་བཞི་བྱུང་། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་དག་གི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་
 པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དག་ནི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་
 དང་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གིས་བྱབ་
 ཅེས་འཆད་པ་ལ། རང་འབྲེལ་ལས། དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དེའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་
 བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པའི་ངོ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 བྱུང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྲེལ་
 སྐྱབ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་འཆད་པ་
 ལ། རང་འབྲེལ་ལས། རང་གི་བདག་ཉིད་དམིགས་སུ་ཡོད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་

ངེས་ལས། ⁽¹⁾རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། འོ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་དོན་ལ་སློ་ཞུགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
ཐ་སྙད་གསུམ་པོ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་ཕྱིར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཅིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་
དབྱེ་བ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞེ་ན། མ་དམིགས་པ་ལའང་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གོང་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
གི་ཆེ་མེད་པ་དག་གི་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི། ཡུལ་བྱུབ་ཏུ་ཟེན་
ཀྱང་སྒྲོངས་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྐྱད་དང་ཐ་སྙད་དག་ཁོང་དུ་མི་ཚུད་པ་ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས་
བརྒྱུ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་བྱུང་། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་རྟོགས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་
པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། འདི་ནི་བ་ལང་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ནས་ཡུལ་རྟོགས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མ་རྟོགས་པ་
དག་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།

མཐའ་དབྱེད་པ་དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལོ་འདབ་སོགས་ཁྱད་
པར་བ་འདི་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཤོང་ཤ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཤོང་ཤ་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་ལོ་འདབ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོང་བུ་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། རྟོག་གེ་
སྐད་ལས། དཔེར་ན་འདི་ནི་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཤོང་ཤ་བའི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡོད་དེས་མ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཐ་
སྙད་བྱར་རུང་ངོ་། །ཞེས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་
སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གསུམ་རེ་རེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཞིན་མི་དམིགས་པ།

ནས་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་རེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆིགས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐྱད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡིན་ན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་དགག་ཉགས་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་བསྟན། དེ་ལ་ཞེས་པས་རང་བཞིན་
 མ་དམིགས་པའི་ཉགས་དེ་ལ་འཇུག་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་དེ་ལ་ཞེས་བཤད།
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་པས་ཐ་སྐྱད་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྐྱད་ལ་
 བློ་ཤེས་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གོང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་གྲུབ་ཏུ་ཟེན་
 གུང་ཚེངས་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྐྱ་དང་། ཐ་སྐྱད་དག་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་གུང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྐྱད་
 སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐྱད་ནི་སྐྱོ་ལུས་གསུམ་ནི་ཐ་སྐྱད་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་དོན་ཞེས་བཤད་
 རིགས་པར་ཐལ། རི་སྐྱད་དུ། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཚེངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་
 པ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མ་ཐུན་ལས། །བརྟུན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་ཐོར་མི་དམིགས་པ་དེ་བྱམ་འཛིན་ཆད་མས་དབེན་པའི་
 ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་དངོས་པོར་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཙམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་

པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་མིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཡུལ་མིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་མེ་མེད་པར་སྐབས་
པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་མེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་
མཚོར་མེ་མེད་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཁྱོད་མེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡིན་ན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་
མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྲེལ་གསུམ་ཞི་ཅུམ་པ་གཉིས་ཏེ།
ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྲེལ་མས་
ལ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་
མ་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་མེ་མེད་པར་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྲེལ་ དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུམ་ངེས་ལས།
དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐབས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་མཆན་མས་ལ་དེར་
ཐལ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དགག་བྱ་མེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གང་
ཞིག །མེ་མེད་མཆན་མོ་རྒྱ་མཚོར་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་སུ་
གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་མ་ཟེན་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་

གཞན་འདྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་བྱུབ་མ་ཟེན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དང་། གཞན་འདྲ་བ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དོན་བྱུབ་ཟེན་པ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཅིང་དོན་དང་
 ཐ་སྙད་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི་དོན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 བེ་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་ཟེར། འདི་དབྱེད་གཞི་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་རི་བཞིན་འཐད་དགའ་
 ལ། སྤྱི་དོན་ཀྱི་བཞེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད། ཡང་ཁ་ཅིག་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཟེར་
 བ་སོགས་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དོན་སྐྱབ་
 ཅེས་པའི་དོན་མཆོན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་མཆོན་བྱ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་
 ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མཆོན་ཉིད་གཅིག་གི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དང་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དུ་བཞག་པ་
 གང་ཞིག་། དཔག་ག་རྟགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མཆོན་བྱའི་ཐ་སྙད་འཇུག་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་དང་དོན་ཞེས་
 དང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དང་བཅུ་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། གཏན་ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྤྱིར་བཤད་ནས་མེ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་དང་དོན་བྱུབ་ཟེན་གྱང་མེ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོན་བྱའི་ཐ་སྙད་
 སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེས། འོན་ཀྱང་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱུབ་ཏུ་ཟེན་གྱང་མེད་པའི་
 ཤེས་པ་དང་སྤྱི་དང་ཐ་སྙད་དག་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས།
 དམིགས་པར་རིགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་
 བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ།

མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོན་གྱི་ཞེས་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཆད་
མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲམ་ཟེ་ཤི་ཀར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་
ལས། དེའི་ཆེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྲམ་པ་མ་དམིགས་པ་དེ་བྲམ་པ་ཆད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། བྲམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་ངེས་ལས། མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། འདིས་ནི་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་
གསལ་ལོ། །ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཁྲོད་ལ་
པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་
ཆེ་མེ་ཁྲོད་ལ་པན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དུ་བ་མའི་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྱེད་པས་ན་པ་ཞེས་བཤད་དེ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལ་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་
ལས། འདི་སྟམ་དུ་ཐ་སྙད་གང་ཞིག་གང་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་མཆན་མཐོང་དུ་
ཟིན་ཀྱང་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་མི་རུས་པའི་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཉོགས་པར་
བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་དང་། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྤྱི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ནི། བྲས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། བྲས་པ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་

འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་ཟེན་
 མ་བརྟེན་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཚོལ་བ་དབང་ཚུན་མེད་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས།
 མི་ཉག་པའི་དོན་ཕྱོག་སྐད་ཅིག་མར་མ་ངེས་ཤིང་། སྐྱ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་དང་
 བོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་འགོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དབང་པོ་ཚོན་པོ་ལ་འགོད་མི་དགོས་
 ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཆན་ལ་མོངས་པ་
 དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའམ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་ངོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་དང་སྐད་
 ཅིག་མ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་
 པ་སྐད་ཅིག་མར་ངེས་ཀྱང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་ཉག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཚོལ་བའི་
 ངོར་དོན་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། དེའི་ངོར་ཐ་སྙད་གྲུབ་ན་དོན་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་མི་ཉག་པའི་དོན་ཕྱོག་སྐད་ཅིག་མར་ངེས་ཀྱང་སྐྱ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་དང་བོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་འགོད་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དབང་པོ་ཚོན་པོ་
 ལ་འགོད་མི་དགོས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་འགོད་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་དོན་
 འགོག་མཁན་ཁྱོད་ཀྱིས། ཆོས་གཤམ་གྱི་སྡེ་བདུན་དང་དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་སོགས་དབུ་ཆ་དུ་
 མ་འགོག་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་
 འབྲེད་པར་གཏན་ཆེགས་དེ་སྤྱི་ཚོལ་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འབྲེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མཆོན་བྱ་གཅིག་བརྒྱུད་ནས་སྐབས་པའི་ཉག་ས་ལ་ཐ་སྙད་
སྐབས་དང་མཆོན་ཉིད་ཅིག་བརྒྱུད་ནས་སྐབས་པའི་ཉག་ས་ལ་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཁོ་ན་ལས་ཐ་སྙད་སྐབས་
ཏུ་མི་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་འགལ། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་
ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པ་གཅིག་བྱ་ཡང་
མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་དང་ཐ་
སྙད་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་
རུང་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་མེ་མེད་རྒྱ་མཚོར་རིང་པོ་ན་དུ་བ་སྤང་མི་རུང་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐབས་
པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐབས་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། འབས་བྱ་
དང་ཁྲབ་བྱ་ལྟར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པས། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་མེ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་
དུ་རུང་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་བ་མེད་པའི་དོན་གྲུབ་ཟེན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་མི་སྤང་བར་དམིགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་དོན་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་ལས། རྒྱ་དང་ཁྲབ་པར་
བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་ཞེས་དང་། འབས་བྱ་དང་ཁྲབ་བྱ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དག་ག་བྱ་སྤང་རུང་མི་རུང་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱ་ཁྲབ་
བྱེད་གཉིས་ལས་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་མེད་དུ་སྐབས་པའི་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་དང་

ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ག་ཡིན་པར་
 ཐལ། མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཚན་མེའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་རྟགས་ལྷ་མ་གཉིས་ཀུན་གྱིས་འདོད་
 པས་བྱུང་བློ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཁྱོད་གྱིས་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་བྱི་ཁྱོལ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྟེང་དུ་ཚོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱི་ཁྱོལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱབ་
 ཚུལ་དང་བྱི་ཁྱོལ་དབང་པོ་ཚོ་རྟལ་གྱིས་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་
 དེ་འདྲ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དབང་པོ་ཚོ་རྟལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་དོན་ལྟོགས་སྐྱད་ཅིག་མ་ངེས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་
 བྱའི་ཐུ་རྒྱལ་རྟགས་སྟོར་གཞན་དག་ལ་ཡང་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ངེས་ལས།
 འདིས་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་ཤི་ཤ་བ་
 མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་སྟོར་བ་
 རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་སྟོན་པ་ནི་འདིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདིས་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས་ཁྲབ་བྱེད་མི་དམིགས་
 པ་བསྐྱས་པར་བཤད་ཅིང་། འོག་ཏུ་ཡང་འཐད་ལྡན་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མི་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་གསུམ་པོ་དག་ལ་དགག་
 བྱ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བལྟར་རུང་བ་ཁོ་ནའི་
 འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་འགལ་བ་དང་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དག་ཁོ་ན་དགག་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་བྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱ་སྤང་རུང་ལ་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མི་འཇུག་པ་དར་ཤིག་གི་

དགོངས་པ་མིན་ནོ། །རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
དག་ཕྱི་ཚོལ་དབང་རྟོག་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྩལ་པོ་ལ་དེ་དག་
དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་བྱུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས།
གང་གི་ཆེ་ནས། སྐྱ་དང་ཐ་སྙད་དག་རྟོགས་པ་འཕྲ་སྐབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་
མཆོར་དུ་མེད་དུ་སྐབས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་མེ་མེད་པ་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་
མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་མེ་མེད་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། མེ་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་མེ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ལ་མི་སྐབས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ན་མེ་མེད་ཀྱི་དོན་ལྡོག་
མེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དག་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
མེ་མེད་རྟོགས་པའི་སྐོ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐངས་པའི་མེ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
རྣམས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དེར་བྱམ་མེད་སྐབས་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིན། རྣམ་ངེས་
དར་ཤིག་ལས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱིས་དོན་མི་སྐབས་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན། ཐ་སྙད་ནི་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དོན་ལ། བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་དང་
དེས་ཀྱན་ནས་བསྐངས་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན།
འོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་དང་ཐ་སྙད་སྐབས་ལའང་ཐ་

སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་བྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་འོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ལུང་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །རིགས་པས་ཀྱང་བྲུས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་བྱུན་མེད་པར་ཐལ། བྲུས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྲུས་པའི་སྐོ་ནས་དོན་སྐྱབ་དང་མཚོན་བྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྲུས་པའི་སྐོ་ནས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། བྲུས་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། བྲུས་པ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སྐད་ཅིག་མ་བྲུས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུག་ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་ཐལ། རྩེ་བྲག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་དར་ཐལ། རྩེ་བྲག་པས་མི་ཉག་པའི་དོན་སྐད་ཅིག་མར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་རྟོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། སྐད་ཅིག་
མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་ཀྱང་
ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་
གསུམ། འདོད་ན། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་
འཛོག་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་མི་
འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་དབང་པོ་ཚོ་བས་སྟོན་ལ་དོན་གྲུབ་ནས་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། སྐད་
ཅིག་མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་དོན་གྲུབ་ཀྱང་དབང་པོ་རྩལ་པོས་ཐ་སྙད་འབང་
ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་དང་། སྐད་
ཅིག་མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་ཆོལ་རྩ་བ་བྱེད་པ་པོ་ཕྱོགས་སྒྲིབ་དང་ཆོས་གྲགས་ཆོལ་བ་ལ་མི་
མཁས་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དགའ་སྐྱ་དང་ཆེ་ཆུང་དང་སྐབས་པོ་པོར་ཕྱི་
ནས་མ་བཞེད་པར་སྤྱ་མ་གང་སྐྱབ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
ནམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཕྱིན་ཏུ་མོངས་དོན་ཏེ། །གནག་རྗེ་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ནམ་
ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཐ་སྙད་འཇུག་རུང་དག་མཁས་པས་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རྟོགས་པའམ་མོངས་པ་
ལ་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྤྱི་ལྟེང་དུ་མི་
ཏྲག་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་པའི་ཆོལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དོན་སྐྱབ་པ་ཁོ་
ནས་ཆོག་ལ་སྤྱི་ལྟེང་དུ་དོན་སྐད་ཅིག་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པའི་ཆོལ་བ་
ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མོངས་པ་སྟེ། དེའི་ངོར་མི་ཏྲག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྲལ། །ཅེས་དང་། སྤྱི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་འགོག་པ་དང་ལམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་རྒྱང་པན་འགོག་པ་དང་ལམ་མེད་སོགས་བརྗོད་བྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིར་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་ལ་དོན་དང་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྲས་པ་ཞིག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྙེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་ལ་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལ་ཐ་སྙད་བྲས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་མ་འདི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱར་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། ལུང་རིགས་དུ་མས་བྱལ་བེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་ན་སྤྱི་སྙེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སམ་མི་རྟག་པ་བྱལ་བ་མིན་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱད་ཅིག་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཕྱོག་བྱལ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཚོད་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཚོ་སྤྱི་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མ་བྱལ་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་མི་རྟག་པའི་དོན་ནམ་རྒྱ་མཆོན་དུ་མ་གོ་བ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤར་རྟོགས་བེན་གྱི་དོན་ལས་ལྷག་པ་རྟོགས་རྒྱ་ལ་འཇུག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་བ་ལང་ཆུང་དུ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལ་མི་འབྲ་བས་འཇུག་ཆེ་རོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྲམ་བེའི་འབྲལ་བ་ཤད་ལས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ལྷག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱལ་བེན་པའི་ཕྱིར་བྱལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པས་དེའི་རྟོགས་པ་ཅམ་ཉིད་བྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཐད་

ལྷན་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་ཆེ་སྒོ་གྲོས་སྒྲུབ་པོ་བ་ལང་ཚུང་དུ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཞུགས་ཀྱང་མི་འབྲ་
བར་མཐོང་ནས་བ་ལང་ཆེན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་འདུག་པར་མི་བྱེད་བ་དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐབས་ལ་ཚུ་ལ་གསུམ་ཡིན་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།
དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ལ་ཚུ་ལ་གསུམ་ཡིན་བ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཀྱང་འབྲ། གོ་ཚོབ་བྱས་ན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་ཡང་ཡིན་ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་མཆོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་སྤྱད་བ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཡང་ཁྱོད་དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་
ཡང་ཡིན། མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་བ་གསུམ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་བ་དང་།
བྱས་བ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན། མི་རྟག་བ་དང་
རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་
ཡིན། དགག་རྟགས་ལ་མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དོན་དང་ཐ་
སྙད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཏུ་བ་མེད་བ་དང་ཏུ་བ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་བ་གཉིས་དུ་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུ་ལ་གསུམ་
ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མཆན་ཉིད་
ཡིན་དགོས་པའི་རྟགས་ཡིན་བ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད། དབྱེན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་བ་གསུམ། སྐབས་རྟགས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲས་བྱ་དེ་དངོས་པོའི་
འབྲས་བྱའི་བྱ་མ་པ་རྒྱད་ཅིག་མར་སྐབས་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། བྱས་བ་དེ་སྐྱ་
རྒྱད་ཅིག་མར་སྐབས་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་བ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་རྟགས་ལ་མེ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་

བ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མེད་ཀྱི་མཆོར་དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མཆོན་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་གཞི་མ་བྱན་བ་དེ་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་དེ་མཆོན་བྱར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན། དབྱེ་ན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་རུང་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་
 གྱུར་པའི་སྐྱ་གཟུགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དེ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་བྱམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་
 བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་
 ཡིན། སྐྱབ་བྱེད་གོ་སྒྲ། གཙུ་མོར་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གོ་བདེ།

འདོག་ཚུལ་གཉིས་པ་སྐྱབ་ཚུལ་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་འཁྱུགས་ཀྱིས་འཕངས་
 པའི་དོན་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལ་ཐ་སྙད་མི་སྐྱབ་པར་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཅིག་མི་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྙེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཟེན་
 པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་སྒྲ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྙེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་ཟེན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། གཉིས་ཀའི་མཆན་གཞི། མེ་མེད་མཆན་མེད་ཀྱི་
 མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་

གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟེན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིར་དཔེར་ན། བུམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་
དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་བཤད་པའི་ཁས་ལེན་ཆེ་གཅིག་ཁས་སྐྱབ་པ་
གཞན་དེ་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱ་སྟེ། རུས་བཀྱགས་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་བུམས་ཚོས་
དང་ས་སྟེར་མང་དུ་བཤད་པ་མདོ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཁས་སྐྱབ་ནས་གཞན་རྣམ་གྲངས་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །འདྲི་ཚུལ་ཕྱི་མ་འདི་དབུ་མའི་སྐབས་སུ་དང་། གྲོལ་བ་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་རྣམ་
འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀར་དབྱེ་བ་མཚན་གཞི་རྣམས་དགག་ཉགས་སྐབས་སུ་ལྟར་ལྟར་བཤད་པས་
རྣམ་གྲངས་བྱེད་ནའང་གཅེས་པར་གྱིས་ཤིག །གསུམ་པ་མཐུག་སྟེད་ནི། རྒྱ་དང་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གསུམ་བྱང་།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་དེ་དང་།
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱས་པ་ཤད་དང་དོན་བསྟུ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱས་པ་ཤད་དང་། དོན་བསྟུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་
 བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་གཞི་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་
 འབྲེལ་བ། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཕྱིར། འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུ་བས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་བྱབ་བ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཕྱི་ཁོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྗེ་ལྟར་ངེས་ཤིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁོལ་བ་
 དབང་ཚོན་གྱིས་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ངེས་པ་དང་། དབང་འབྲིང་གིས་མངོན་སུམ་སྟུག་གསུམ་
 མམ་ལ་བྱུག་གིས་ངེས། དབང་རྩལ་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། མེ་
 བན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 བཀོད་པ་ལས་རྟགས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། །འབྲས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
 ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་ཚད་སྟོང་འཆད་པར། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་ལན་འཆད་
 པར། རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འཆད་པར། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རས་འགའ་ཞིག་འབྲུང་བ་
 ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ཀོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ནང་གི་ལམ་རིམ་དང་སྐྱར་ནའང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་སྟེ། བྱམས་
 པ་ཆོས་མཆོག་གིས། སྐྱེས་བྱ་རྒྱུང་དུའི་ལམ་རིམ་དང་སྐྱར་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲས་བྱ་མངོན་མཐོ་
 སྟེ། །འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འབྲིང་གི་ལམ་དང་སྐྱར་ན། །ཤེས་རབ་འབྲས་

བྱ་ཐར་པ་སྟེ། །འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཆེན་པོའི་ལམ་དང་སྦྱར་ན། སེམས་
བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ནམ་མཁུན་ཏེ། །འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་སྦྱར་བ་ལེགས་བཤད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བཞི་བརྒྱ་པ་དང་འཇུག་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་སོགས་དང་། མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས། རི་འབྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འབྲ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མའི་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལེགས་བཤད་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་
ལེགས་བར་འདོད་པས་སྤངས། །ཉི་མ་ས་སྟངས་མིག་ལྡན་ལ། །ཀྱུན་གྱི་སྤྱི་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱ་འོས་སོ། །

མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་
ཚོལ་དབང་ཚོན་གྱི་མདོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་
ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དུ་བ་མེ་ལས་སྦྱེས་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མདོན་སུམ་གཅིག་གི་བྱེད་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་ཅིང་། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་མདོན་སུམ་ཆད་མའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟོག་བཟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུབ་པ་ལ་དང་པོར་མེ་རྟོགས་མདོན་
སུམ་དང་། དེ་རྗེས་དུ་འཛིན་མདོན་སུམ་གཉིས་དེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་མ་བྱུབ་པར་
ཐལ། བུམ་པས་རྒྱ་སྦྱོར་བ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་གཅིག་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུབ་པ་ལ་ཆད་མ་སྟུག་གསུམ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུབ་ཀྱང་། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་
འཛིན་པ་དང་། དུ་བ་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་
ཆད་མ་སྟུག་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་མ་དམིགས་པའི་མདོན་

སུམ་གཅིག་ །དེའི་རྗེས་མེ་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་ །དེའི་རྗེས་སུ་བ་གཞི་མེ་དེ་
 ལས་གསར་དུ་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་ །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་དམིགས་པའི་དེ་
 གཅིག་ །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་ །དེའི་རྗེས་སུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་
 མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྟུག་
 གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་དེ་གཉིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒར་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་དང་དེ་རྗེས་སུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་རྒྱ་
 མེད་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁེགས་པ་གང་ཞིག་ །མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྩུང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 པས་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་ངེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །ནས་འབྱུང་བ་སྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བྱུང་། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མེས་པན་གདོགས་སྟོབས་ཀྱིས་
 དུ་བ་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ན་མེ་མིན་
 ཡང་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོ་སྟེ། དབང་པོའི་མཆོད་སྤྱོད་གི་ཅེའམ་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་ཀྱི་གྲོག་མཁར་ལྟ་བུ་
 མེ་མིན་ཡང་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ཉིད་ལས། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དོན་བསྟུན་
 སྐབས་སུ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོ་མེའི། །ནས། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྟོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་
 གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་ཅན། །དེའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁས་བྱུང་ལྟེ་ཀ་ཆེན་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྟེ་བོ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་
 དབང་པོའི་མཆོད་སྤྱོད་གི་ཅེ་མོ་ལ་བཤད་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་ཀྱི་གྲོག་མཁར་
 ལ་གྲག་གོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གྲོག་མའི་ཚད་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་གྲོག་མཁར་ལ་མིག་

སྟོང་ལྷན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་གཞི་ལོ་ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། འདོད་ན། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དངོས་འགའ་ཡང་ཡིན་ལ་དེས་ན་ཁྱབ་པ་གང་རྩལ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་ རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཁའ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་རང་འདོད་ན། འོ་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དངོས་སུ་འགའ་ལོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས།

རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ཡོད་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་
 བདག་མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་། འདིའི་འཕྲོས་སྒྲ། འདི་སྤར་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡོད་ཅམ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་རྫོས་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤར་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་ཅིང་འདིར་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་
 ལྟར་རྫོས་ཏེ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། སྤར་དམ་བཅའི་སྒྲོན་ས་བཤད། འདིར་འབྲེལ་པའི་
 སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་ལ། སྤར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་། འདིར་དེ་ལ་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་པའི་ཅོད་སྤོང་དུ་གཞན་སེལ་སྒྲོས་ལན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་རག་
 ན་རང་བཞིན་ངེ་ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། །ཤུས་འབྲེལ་བཤད་ལས། ཡོད་
 ཅམ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་ལོ་ཡང་། གཏན་ཆོགས་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ན། ཞེས་པ་ནས།
 གཞན་སེལ་བ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མཚུགས་སུ་འབྱུང་བས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
 པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་སེམས་ཤིང་། དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་
 སྤར་བཤད་པ་རྫོས་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་སེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲེལ་པའི་མཐའ་དབྱེད་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟུར་ཕྱི་མར་མི་རྟག་པ་ཞེས་
 ན་བྱས་པ་ཞེས་པ་ཞེས་སྒྲུར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་
 འབྲེལ་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ཞེས་ན་ཁྱོད་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་ལྟོག་
 དང་གཞི་ལྟོག་བྱེ་ནས་ལན་བྱེད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་
 ལྟོག་དབང་དུ་རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ལྟོག་དེའི་སྒོན་དུ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱུང་ན། འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐོང་བ་ཡོད་ཏེ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་

རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལྗོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་
ལྗོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་
བྱལ་མཆམས་ལ་རྟགས་མ་བྱལ་ལན་བྱེད་ན། འོ་ན། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་རྒྱ་གཉིས་
མི་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་⁽¹⁾ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་བྱམ་པ་ཁེགས་པ་ན་ཁྱོད་ཁེགས་དགོས་པ་
ཁྱོད་བྱམ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཆན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལ་
འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁེགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་བྱམ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་དག་ཀྱང་གོ་སྤྲ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེས་སྤྲོད་ཁའི་བྱ་རོག་ཤེས་སྤྲོད་དང་མ་འབྲེལ་ཟེར་ན། ཤེས་སྤྲོད་ཁའི་བྱ་རོག་
ཤེས་སྤྲོད་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་
དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག་མཁར་གཞོང་ནང་གི་རྒྱ་ལྷག་དེ་མཁར་གཞོང་གི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། རི་རྒྱན་དུ། རྒྱ་ལྷག་སོགས་ལ་འད་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྤྲེས་པ་
མཁར་གཞོང་སོགས་པས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་
ན། ཆོས་དེ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་ན་ཆོས་དེ་སྐྱབ་དགོས། ཆོས་དེ་དང་
འགལ་ན་ཆོས་དེ་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་གཉིས་ལས། ཆོས་གཞན་དབེན་པ་འགལ་ཡིན་
ན། །འབྲེལ་བ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ན་འགལ་བ་འགོག་པ་དང་། །འབྲེལ་ན་སྐྱབ་
པའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་ཏེ། རིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་རང་གཞན་ངོ་མི་ཤེས་པའོ། །འོ་ན། ཏུ་
བ་ཆོས་ཅན། མེ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། མེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་བྱལ་ན། དེར་
ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་དག་ཡིན་པར།

ཀུས་ཏེ། མེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་མེ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་ཐ་དད་ཁྱོད་མི་ཉག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། མི་ཉག་པ་
དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གང་རུང་ཡང་ཡིན། མི་ཉག་པ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་གཞི་མ་སྤུན་
དེ། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་དེ་དང་དེ་རྒྱང་འབྲེལ་དང་དེ་དང་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སློན་ས་ཁྱོད་དེའི་འབྲས་
བུ་ཡང་ཡིན། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པས་ཁྲབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་དུ་དམིགས་པ་དེ། ཁྱོད་
དེ་དང་དེ་རྒྱང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སློན་ས་ཐ་དད་དེ་
མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་གཞི་མ་སྤུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དགག་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་
རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
ཆོག་པ་བཅད་གསུམ་བྱུང་། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་འདྲིན་ཚུལ་བཤད་
པ་དང་། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་གི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རོན་
གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ །བདག་ཉིད་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་
བྱུང་། འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་ན། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ཐ་དད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་
དེ་བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ཐ་དད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དེ་ཐ་དད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་
བ་ཞིག་སྤྲོད་ཉག་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་ཐ་དད་མཆན་ཉིད་པ་མ་

ཡིན་པ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
ཐ་དད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ནམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་རྟགས་དེའི་བྲབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྲོད་རང་གིས་གཏན་
ཆོགས་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་བྱས་པའི་
རྣམ་དང་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་
གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྲལ། རྟགས་
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བྱས་པའི་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སྤྱི་
མི་རྟག་པའི་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པར་རྟོགས་པས་བྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་
གཉིས་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྱི་བྱས་པར་ཆད་མས་
ངེས་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་དགོས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་
ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ལས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དར་རྟེན་ལེགས་བཤད་
སྤྱི་པོ་ལས། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ལ་སྤྱི་བྱས་པའི་རྣམ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཐ་
དད་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་རྣམ་གྱི་ངོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་དང་
ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། འོ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་

རྒྱུ་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་གཉིས་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་གཉིས་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཀྱི་འགྲུལ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་དང་སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་
 གསུམ་གྲུབ་བདེ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་ཡིན་ན་རང་ལ་སྤྱི་དང་གྲུབ་བདེ་རྒྱུ་གཅིག་ཐམས་ཅད་སྤྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྟེ། རོ་བོ་གཅིག་ཅེས་དང་། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་
 ཞེས་དང་། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཞེས་པ་གསུམ་གྱི་རོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་ཁ་ཅིག །འདིས་
 དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མཐོང་སྟོང་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་ན་ཆེ་
 གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་ཉགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་
 མི་ཉག་གཉིས་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་
 གཉིས་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གཟུང་ངོར་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་བྱས་
 མི་ཉག་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་དབང་གིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོ་མ་འཁྲལ་བའི་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྟོག་
 བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་སྟོ་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་ཉག་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་མ་འཁྲལ་བའི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་
 མ་འཁྲལ་པའི་སྟོ་འི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་སྤྱི་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དར་རྟེན་ལེགས་བཤད་

སྒྲིང་པོ་ལས། གློ་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་ཐ་དད་ཡིན་ན་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་ངོར་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྤང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བའི་བྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་། བྱུང་བར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་སྤང་བའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་སྤང་ཡང་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འང་མི་སྤང་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྤང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མེད་པ་རྟོག་པའི་སྒོ་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དར་རྟེན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གློ་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་སྤང་བའི་ཆེ། དེ་གསུམ་ཆ་ཐ་དད་དུ་འང་མི་སྤང་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྤང་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཕྲོས་དོན་རྒྱས་བཤད་ལ། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སྐྱ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་མེད་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་བཀག་ནས་སེལ་འཇུག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་སྤྱི་གསལ་རྩལ་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་སྤང་ཡུལ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱ་དོན་དངོས་པོ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་སྐྱ་དོན་ལ་བད་སྒྱུར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། སྐྱ་རྟོག་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྩོད་པ་རྒྱས་པར་སྤངས། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་སེལ་བ་སྐྱ་བར་ཐ་སྟངས་ཅན་འཐད་ཅིང་སྤྱི་རྟག་དངོས་པོ་ལ་མི་འཐད་པར་བཤད་ལ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་སྐྱ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་རྒྱས་པར་དགག་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །སོགས་བཤད་མ་ཐག་ནས། བྱུང་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པའི། །མངོན་སུམ་གྱིས་

ནི་བརྒྱུད་བ་ལའང་། །ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་བ་ཡི། །རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
 བར་བྱུང་། གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཀོད་པའི་ཉེས་སྒྲོང་འཆད་པར། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྷོག་
 བ་དང་། །ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། གསུམ་པ་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་འདུག་ཚུལ་
 སྒྲུང་ཚུལ་སེལ་བ་སྤྱི་འཛིན་རྒྱས་བཤད་འཆད་པར། བ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །ནས། སྤྱི་ཡོད་
 མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འདུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། བཞེ་བ་སྤྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པ་
 བཀག་ནས་བརྟེན་རྒྱས་བཤད་འཆད་པར། སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ནི་བརྟེན་བཀགས་སྟོན། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ལྷ་པ་སྤྱོད་རྟོག་དེ་མ་ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་སྟོན་ནས་
 འདུག་ཚུལ་ལ། རྩོད་པ་རྒྱས་པར་སྒྲུངས་པ་འཆད་པ་ལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་ཡི། །ཞེས་པ་
 ནས། འབྲས་བུ་དུ་མ་གཅིག་བརྟེན་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། དུག་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་
 པའི་སེལ་བ་སྤྱི་བ་ལ་བ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་སྤྱི་རྟག་དངོས་པ་ལ་མི་འཐད་ཚུལ་འཆད་པར།
 རྣམ་གཅིད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་བ་ན། །ཞེས་པ་ནས། བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང་།
 བདུན་པ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལ།
 སྤྱིར་བཀག་པ་དང་སོ་སོར་བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་
 པ་ནས། བ་སྒྲུང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟར་ཐོབ། །ཅེས་བྱུང་། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་སོ་སོར་
 བཀག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་
 བ་ལས། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཉིད་ན་འང་བརྟེན་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱས་བཤད་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་
 ལུགས་དགག་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། མི་འགྲོ་དེ་ནི་
 ཡོད་པའང་མིན། །ནས། སྤྱི་ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་
 པ་རྒྱས་པར་འགོད་པ་ལ། འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷོག་
 པ་སྤྱངས་པ་ཡིས། །སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་དུ་མའང་སྤྱི་

གཙུག་པོའི་རང་དབང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་
ཉིད་དགག་པ་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། རས།
ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་སྒོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །དེ་
ཕྱིར་སྤྱན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱུང་།

འདིའི་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་དགག་པའི་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱོན་གྱི་རྟོག་གེ་བ་...^{ཆ་གཙང་དན་གསུམ་སོགས།} ཆེན་
པོ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་གཞན་
སེལ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་པར་བྱས། མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
སྤྱབ་པའི་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་སྤྱབ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགའ་
བས་ཞི་འཆོས་སེལ་བ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་ཟེར། འོ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་
པར་ཐལ། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་མཚན་ཉིད་བྱུང། རྟགས་
དེར་ཐལ། རང་གི་དགག་བྱ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མི་ཞེས་པས་རྟག་པ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ།
མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ནི་ཏྱི་ཞེས་པའི་ཨ་དགག་ཆོག་དེས་ནི་ཏྱི་ཞེས་པའི་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་
ནས་དེ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་དགག་ཆོག་
ཨ་དེ་ཡོད་པ་འགོག་པ་སོགས་དོན་བདུན་ལ་འརྱག་པས་སྐབས་འདིར་འགའ་ཆེ་གཞན་ལ་བྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་
བྱ་བའི་དོན་དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཡོད་
པ་དག་ནི་འགོག་པ་དང་། །གཞན་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བ་དང་། །སྤྱད་དང་ཉུང་དང་བལ་དོན་དང་། །གཉེན་
པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། །དོན་

གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི། དགག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་དང་སྤྲུབ་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤོང་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་གཞི། རྫོས་
 བཏགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་སྤྲུབ་པའི་རྣམ་པ་སྤྲོད་བཏགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཐ་སྦད་བྱེད་དེ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་གཞི་ཞེས་དང་། དེ་
 རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཐ་སྦད་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུག་འབྲེལ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་རྟག་ཏུ་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅིང་སྟེ་
 རྣམ་པར་བསྐྱོག་ཅིང་མི་རྟག་པའི་སྤྲུབ་འབྲུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན། བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྤྲུབ་ལ་
 དགག་པ་གཅིག་དངོས་སུ་སྤྲུབ་ཆོས་བྱས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཞིན་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འབྲུར་བ་ལ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཤས་
 ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགག་པ་གཟུང་ཡང་སྤྲུབ་རྟགས་སུ་འབྲུར་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་ལས། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བཤད་
 ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འདིར་གཟུང་གི། ཁ་ཡིན་⁽¹⁾པ་དགག་པ་
 བྱི་སྤྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འདིར་མི་གཟུང་རོ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་རང་ལ་འོན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་གཞི་སྤྲོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཅེས་
 བརྗོད་པའི་སྤྲུབ་དགག་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འབྲིག་ཅིང་ཁས་སྦངས། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཁ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་དང་ཁྲད་པར་
 གཉིས་ལས་རོ་བོ་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དེའོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཆེད་ཏུ་ཉིད་
 སྤྲོ་སྤྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མཛོད་དག་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཏུ་ཏུ་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར།

ཇི་སྒྲ་མས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཚས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཚིག་གིས་ཟིན་
པར་དགག་བྱ་བཅད་པ་མེད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ལ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་འབྱེད་པར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་
དགག་པ་འདི་ནི། མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་གཟུང་གི་ མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ནི་མི་བཟུང་
ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཞི་འཆོས་ཆད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་
དགག་དང་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་དེའི་འགྲེལ་པར། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་པ་ལོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པར་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་མེད་
པར་དགག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་དང་། ཀུམ་མཁུན་དབྱེག་གཉེན་གྱིས་འདི་
ཡང་དོན་བདུན་ལ་མཐོང་སྟེ་ཞེས་དགག་པ་བདུན་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་
ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་ན་མི་རྣམས་ཀྱང་། དེ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་རི་སྟེད་པ་
ཡང་མེད་པར་དགག་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་བར་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་བཙེ་ལྔ་དང་། བསྐྱས་ན་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་།
དུག་དང་ལྔ་དང་བཞི་དང་གསུམ་དང་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཙེ་ལྔ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བསྐྱས་ན་བརྒྱད་བདུན་དུག་ལྔ་བཞི་གསུམ་དང་མ་
ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བར་གྱི་རྟགས་ཟུར་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྟོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས། མེད་དང་གཞན་དང་འབྲ་
བ་དང་། །དམན་དང་ཁྱུ་དང་ཞན་བ་དང་། །སྤ་དང་ཉུང་དང་སྤྱར་བ་དང་། །ཆུང་དང་ལྷག་མ་མེད་
པ་དང་། །འགའ་ལས་མཐའ་དག་མ་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཙེ་

ལྷར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་ཉེ་བ་སྤྱི་བ་དང་། ཅུ་གོ་མི་
 སོགས་བདུ་སྤྱི་མཁན་པོ་ཉི་མེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་མཁན་ཆེར་བཤད་པ་དེ་བཞེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྷར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བཤད་པའི་ཁུངས་འགོད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་དང་བསྟན་
 བཅོས་མཁས་པའི་མཐར་གྱུར་པ། །སྤྱི་ཞི་དང་བ་བྱ་ཅུ་དང་། །རྩ་མ་ཉི་གང་བ་ཆེ་བ་དང་། །ཞི་
 མན་པ་ཀ་ལ་སོགས་མཁན་པོ་ཡིས། །དགག་པའི་བྱི་བྱེད་ཆེར་བཤད་པ་ལས། །དམན་པའི་དོན་
 ཏུ་ཅུང་ཟད་བསྟུ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱི་རྒྱ་ལ་གཞིགས་བརྟུ་ཞུགས་ཀྱིས་
 བྱངས་པའི། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ནས་བྱུང་ལ་ཇེ་བཅུན་
 ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་ལེན་ཏུ་མ་བྱུན་ཞིང་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཏུ་མ་དང་མ་བྱུན་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཉགས་བྱུར་བྱི་མ་བཟུན་རེ་རེ་ནས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྟུ་བ་ནི། །བརྒྱད་
 ནས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཏུ་སྟེ། །ནས། དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་རི་སྟེད་པ། །མེད་དང་མ་ཡིན་གཉིས་སུ་
 འདུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་
 པ་གཉིས་གང་རུང་བརྱུང་ན་དགག་ཉགས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱས་པ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
 ཉགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རང་གི་ཉགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྐྱབ་ཉགས་
 ཀྱིས་བྱུབ་པར་འདོད་ཅིང་སྤར་ལྷར་ཡང་འདོད་ལ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཉག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་དེ་རི་བོང་རྩས་
 ཕྱག་པ་དེ་རི་བོང་རྩས་སྟོ་ཕྱག་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱག་བསྟུ་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྷར་སྤང་ཏུ་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་སུ་འདོད་ཅིང་སྤྱི་མོགས་སྐྱབ་དག་ནི་མཁས་པར་རྣོ་ཡང་རྟ་ཞོན་ནས་རྟ་
 རོ་མ་ལེས་པར་རྟའི་མཆན་ཉིད་ལ་རྩ་ཅན་ཡང་རུང་བར་ཅོད་པར་ལྟ་བུ་མཁས་པའི་ཁྲེལ་གནས་ཆེན་
 པོ་ཡིན་པ་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ལེས་པར་གྱིས། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་ལ་དགག་པ་ཞིག་
 བརྱུང་པའི་ཉགས་ཡིན་ན་དགག་ཉགས་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟག་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟག་པར་བྱ་བ་དང་། ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་རུང་གི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེ་ལ་དགག་པ་ནི་སྤྲུལ་བརྗོད་པ་ན་ཆོག་གིས་ཟེན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའམ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོང་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟག་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་རྟག་པ་དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་ཀུན་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་འཛིན་རྟག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་རྟག་ཅིང་བརྟན་པ་དེ་བཅད་ནས་འགྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་ལ་དངོས་སུ་ཤར་བ་ན་མི་འགྱུར་བ་བཅད་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་པའི་རྣམ་པར་བྱས་རྟག་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་རྟག་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་རྟག་པ་ཚུ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཤུགས། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཆོག་པ་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་པ་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་གཙོ་བོ་ཨ་ནི་ཏྱི་ཞེས་པ་དང་། ནི་རི་ཏྱི་ཞེས་པ་དང་། ཨ་ས་ཏྱི་ཞེས་པ་གསུམ་ནི་ཨ་དང་ནི་གཉིས་དགག་ཆོག་དང་། ནི་ཏྱི་དང་རི་ཏྱི་དང་ས་ཏྱི་གསུམ་རྟག་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་དགག་སྐད་དེས་ནི་ཏྱི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྟག་པ་གཙོ་བོ་པས་ན་མི་རྟག་པའི་སྤྲུལ་པ་རྣམ་པར་གཙོ་བོ་པ་ཅན་ཀྱི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་བདག་མེད་པ་སྤྱག་བསྐལ་བ་མི་གཙང་བ་དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཀྱི་དགག་པར་འབྲས་བུའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་དགག་པས་ཀྱང་སྤྲུལ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་

ཉག་དང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ་ཤྲ་གྲོས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་
 སྐྱབ་པའི་སློན་པ་བསྟན་པ་དགག་པའི་སློན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སློས་ཏེ་སློན་པོ་ལ་སོགས་པ་མིག་གི་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
 བཀག་པས་ཞེས་པ་ནས། སྤྱིར་མིག་གི་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱས་བརྗོད་དོ། །མི་ཉག་
 པའི་སྐྱ་ཡང་ཉག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་འབྲས་བུ་བཀག་
 པ་ཁོ་ནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཁན་སོས་ཀྱང་ཆད་
 མ་སྐྱབ་པར་འདྲིལ་ཉེན་པ་རོལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱན་ལས། ཅི་ལྟོ་ཉེ་ཉམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་དང་མ་དང་ནོ་དང་ནི་རྣམས་ནི་དགག་པའི་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀ་ཙན་སྤ་ཆེ་དབྱངས་ཙན་ཙ་འབྲེལ་ཀྱན་གྱིས་
 ཨ་སོགས་བཞེ་སོ་དགག་སྐར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། པཱི་ཏ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མངོན་
 བརྗོད་ལས། ཉག་ཏུས་...^{ྟྟ}རྒྱན་དུ་...^{སྟྟ}སྐྱབས་མེད་...^{ཨ་མི་ཏ}...ཏ་དང་། །རྒྱན་མི་འཆད་དང་
 ...^{ཨ་ནི་མི་ཉག་པ་}...ན་ཏ་དང་། ཞེས་སོགས་ཉག་པའི་མིང་གི་སྐྱབས་སུ་འད་དཔག་བསམ་འཁྲིལ་ཤིང་
 དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་འཛིན་མངོན་བརྗོད་འདི་ཡང་བོད་
 དག་གིས་མིང་དོན་ཀྱན་དཀྱགས་མོད་མ་བཙོས་པར་དེ་ལྟར་བྲིས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འདོད་ཆགས་མེད་པའི་དགོ་རྩ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགོ་རྩ་དང་། གཏི་ལྷག་
 མེད་པའི་དགོ་རྩ་དང་། མ་རིག་པ་རྣམས་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགག་སྐྱ་ཡང་ཨ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ལྡོག་པ་བསྐྱས་པའི་དགག་པ་
 བཙོ་ལྷ་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བདུན་དུ་བཤད་པའི་ནང་གི་བདུན་པ་ཡིན་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགག་སྐྱ་དེ་བདུན་གྱི་དང་སོ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱིས་དགག་སྐྱ་
 ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་པ་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་དགག་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། གསུམ་

པ་རང་གི་དགག་བྱ་དང་འདྲ་བའི་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། བཞི་པ་སྐད་པའི་དགག་སྐྱ་ཡང་
མ་ཡིན། ལྷ་པ་ཉུང་བའི་དགག་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱག་པ་རང་གི་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་སྐྱ་
ཡང་མ་ཡིན། བདུན་པ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འགལ་ཆེའི་དོན་ཅན་གྱི་དགག་སྐྱ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་རུང་
བའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། འདོད་ཆགས་མེད་ཅམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
དུ་ཞེ་སྤང་བཀག་ཅམ་སྤང་མེད་ཀྱི་དེ་དང་། གཉི་མུག་བཀག་ཅམ་གཉི་མུག་མེད་པའི་དེ་དང་། རིག་
པ་བཀག་ཅམ་མ་རིག་པ་དང་། ཉག་པ་བཀག་ཅམ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་
དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དང་པོ་དངོས་པོ་མེད་ཅམ་ལ་མེད་དགག་གཅིག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ལྷོག་པ་ལས། དེ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་ནི་མེད་པ་ཅམ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
མ་ཡིན་པ་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་མ་ཡིན་པ་ནས། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་མི་ཉག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
མ་བྱལ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེ་རྣམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་པ་ནས། ཉག་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགག་བྱ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་དགག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རིག་པ་ལས་གཞན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མིན་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། གཞན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་དགག་
པར་བྱ་བ་ལས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་སྒོས་ཀྱང་རོ། །གསུམ་པ་བྱལ་
སྟེ། དེ་དག་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ལ་དགག་བྱ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མིན་ནོ་ཞེས་བཀག་
པའི་དགག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རིག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གཞན་
ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲ་ཞིང་
མཚུངས་པ་བཀག་ནས་མི་འདྲ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱལ་སྟེ། དགག་

བྱ་དེ་དག་ངན་པ་ལ་དེ་དག་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འབྲེལ་བར། སྤྲེད་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། དམན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་བཀག་ནས་དམན་པར་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་མེད་པ་ལ་སྒྲ་མ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ངན་པ་ཆགས་མེད་མ་ཡིན་པ་ནས། ཉག་པ་ངན་པ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་དགག་བྱ་རྒྱུར་བ་ཅམ་ལ་དེ་དག་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པ་རྒྱུར་ཅམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་མ་ཡིན་པ་ནས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུར་ཅམ་མ་རིག་པ་དང་། ཉག་པ་རྒྱུར་ཅམ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འབྲེལ་བར། རིག་པ་རྒྱུར་བ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་མ་རྫོགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ཏ་རེ་ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། རྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་སུ་འཛིན་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་བ་བཀག་ནས་རྒྱུར་བའི་ངོ་སོ་ཉིད་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྦྱེས་བྱ་གཟུགས་རྒྱུར་བ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་བརྫོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་རང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་དེ་དག་སོ་སོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་པ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་མ་ཡིན་པ་ནས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྦྱེས་པའི་སོ་སྦྱེའི་མིག་ཤེས་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཉག་པ་མེད་པའི་རི་བོང་རྩ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འབྲེལ་བར། བྲལ་བའི་དོན་ལ་ནི་དགོ་སྟོང་མེད་པའི་གནས་དང་རྒྱ་མེད་པའི་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་རིག་པ་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ཏ་རེ་ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་སྟོས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་དཔེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན། ནས།

སེམས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་
གྲུབ་སྟེ། རང་གི་དགག་བྱའི་འགལ་ལྷ་སྟོན་པའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་མེད་
ཀྱི་དེ་དགག་བྱ་ཆགས་པའི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པ་ནས། མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་ཡིན་
པར་སྟོན། མི་རྟག་པ་ནི་རྟག་པའི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
མ་རིག་མི་མཛོད་རྩལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཆོས་གཞན་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
དང་། གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ལེའུ་གཉིས་པར། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །སོགས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས། དེ་
ཡང་དབྱད་པར་བྱ་ན། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཕྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་པའི་མི་ཤེས་པ་
ནི་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དག་ནི། སྒྲོས་བཏགས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྱར་བའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་
བཏགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་ཡང་། རང་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་མི་རྟག་པ་དགག་པ་དང་དེའི་སྒྲ་ཡང་དགག་སྒྲ་ཅན་དུ་བཤད་
པར་ཐལ། ལུང་དེས་གཞན་སྟེ་རང་ཉིད་རྟག་ཏུ་གནས་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་མི་རྟག་
ཅེས་པས་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་རྟག་པའི་འབྲས་
བུ་བཀག་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་
བདག་གི་སྒྲ་བྱས་པ་དེ་དེ་འགྲོག་པའི་ཆེད་དུ་བདག་མེད་བྱས་པ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་འགྲོག་པའི་སྒྲར་
འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་བཀག་པས་ཀྱང་ཞེས་པའི་
འབྲེལ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཡང་། ནས། གཞན་དག་རྟག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ཀྱི་
མེད་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྟག་ཏུ་སྒྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་རྣམ་

པར་བཅད་ཅིང་རྣམ་པར་བརྒྱུག་ཅིང་མི་རྟག་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཏུ་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་སྒྲར་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
པར་བཅད་པས་བདག་མེད་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་གཟུང་བའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འདོད་པ་སྒྲར་ཡང་རྒྱས་
པར་བཀག་ཅིང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་རེ་རེ་ན་ཡང་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་
ལྷོས། སྒྱུར་བ་ནི་གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ནི། དེའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་འདུ་
བྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་རིག་
པ་ཡང་རིག་པའི་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་
གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱབས་བསྐྱེད་སྐྱབས་པ་ཡིན་
ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དམན་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་
རྒྱ་བཀག་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པ་དང་སྒྲོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཅི་
རིགས་པར་སྒྱུར་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་གཞན་དག་ལ་སྒྱུར་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཤིང་། ཐུབ་པར་ཐལ། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དག་ལ་
ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་མགོན་མེད་པ་དང་མི་རྟོན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཅི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་དགག་པ་དང་། རྒྱ་འགའ་ཞིག་
བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། དགག་པ་དང་
གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོག་ཟེར་ལ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དགག་པ་ཡིན་ན་ཆོག་ཟེར་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐུབ་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོག་གིས་རང་གི་

དགག་བྱ་མ་བཅད་ཀྱང་དོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྟོ་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་
པའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིན་ན་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོག་གིས་བཅད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་དང་ཡོངས་གྲུབ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཉིས་ལ་དགག་ཆོག་མ་སྦྱར་ཡང་དེ་གཉིས་
ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་རྣམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཅམ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདག་གཉིས་
བཅད་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དགག་པ་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་
འཆར་བར་ཐལ། ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་འཆར་རྒྱུའི་དགག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དགག་བྱ་སྟོའི་གོ་ཚུལ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོག་པ་རྩ་བ་ལས། རི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པ་
ནི། །དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི། །དགག་པ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
དོན་རི་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱས་བྱེད་པའི་ལུགས་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་ནི་དགག་
པའི་དོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས། ལ་ལ་དགག་པའི་ཆོག་གཅིག་གིས། ལ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་ལ་
ལ་ནི་གཞན་གྱི་ཆོག་གིས། ལ་ལ་ནི་སྐྱ་དངོས་སུ་བྱེད་པས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བཅད་པ་དང་། རང་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་
དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གང་རུང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་རང་འཛིན་རྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞལ་བའི་རྟོགས་པའོ། །འོ་ན། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
སྟོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་ཆོག་གིས་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་གང་རུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགག་པ་པལ་ཆེར་མང་ཤོས་ཆོག་གིས་བཅད་
པས་སྐྱ་རྟོག་གཉིས་ཀས་དགག་བྱ་བཅད་ལ། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་ཆོག་གིས་མ་བཅད་པ་རེ་གཉིས་ཀྱང་
རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བས་སྐྱ་རྟོག་གང་རུང་སྟོན་ནས་

དགག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རང་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པར་འཆར་བས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། སྟོད་འཇུག་
 ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་སྟོན་གྱི་དབྱ་ཆད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་རྩས་
 ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྲབ་པ་ཁོ་ན། ཡང་ཁ་ཅིག །གཞི་དང་བདག་མེད་ཆོགས་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ཆོགས་ན་རང་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་འོར་བྱེད་ཆོས་བདག་མེད་ལས་བྱེད་གཞི་
 ཡང་འཕངས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། རྟོག་པའི་ངོ་དང་སྒྲུབ་འོ་མི་གཅིག་ཅིང་སྒྲུབས་འདིར་འཕང་
 མ་འཕང་ཞེས་པ་དང་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་དོན་འབྲས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་འོ་ན། བྲམ་ཟེས་ཆང་
 བཏུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་མེད་དགག་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་མཆོད་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་
 དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་ཁས། དེར་ཐལ། གཞི་སྒྲུབ་ཆོས་གཅིག་དང་ཆོགས་
 པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། གཞི་བྲམ་ཟེ་དང་ཆོགས་པའི་
 དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་དགག་པ་ཆོགས་ཀྱང་
 མེད་དགག་གི་མཆོད་ཉིད་མི་འདོར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞི་སྒྲུབ་ཆོས་དང་དགག་པ་ཆོགས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱ་བ་ལས་གཞན་བཏུང་བ་བཏུང་མི་བཏུང་སོགས་གང་ཡང་མ་
 འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་
 འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་
 བ། བྲམ་ཟེས་ཆང་བཏུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 བཏུང་བ་བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་མ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གཞི་སྒྲུབ་

ས་དང་ཚོགས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ཁྱད་གཞི་མེད་པར་ཁྱད་ཚོས་ཁོ་ན་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་
བཤད་རིགས་པར་ཐལ། བདག་མེད་དེ་གཞི་སྐྱབ་པ་ཞིག་དང་ཚོགས་ན་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཚོས་བདག་གི་ངོ་པོ་
ཉིད་ཅམ་ཞིག་འགོག་པའི་མེད་དགག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉྱག་གི་འབར་བ་ལས། མེད་པར་
དགག་པ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱི་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་མེད་དགག་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན། ལྷག་མས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་
ཚོས་སྐྱར་པའི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི་གོ་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་
ཞེས་པས་ཁྱད་གཞི་བསྟན། ངོ་པོ་ཉིད་ཅེས་པས་དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ལྟ་བུ་བསྟན། ཅམ་ཞེས་པས་
དགག་བྱ་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་གཙུག་། ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པས་ཁྱད་ཚོས་ཚོས་བདག་
བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ཅམ་
བཀག་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ཅམ་བཀག་པ་ཅམ་ལས་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་མེད་
དགག་ཡིན་ཡང་དགག་བྱ་རིགས་མི་གཅིག་པ་བཀག་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱབ་ཅེས་ལྷག་མས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉྱག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་མི་
བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པས་དགག་བྱ་རིགས་མི་གཅིག་
པའི་མེད་དགག་བསྟན། དེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་མ་ཡིན་དགག་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པས་
ཁྱད་ཚོས་སྐྱབ་པ་བསྟན་ནས། སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པས་མེད་དགག་དེ་དག་ཉྱགས་པའི་ཚོཾ་དང་
སྐྱས་མི་འཕེན་ཚུ་ལ་བཤད་ནས་དཔེར་ན་མཚ་ཆད་ཀྱིས་དཔེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་
ཞེས་པ་ཁྱད་གཞིའི་དཔེ། ཆང་བརྟུང་བ་དགག་བྱའི་དཔེ། མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་
ཟད་པ་ནི་ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་དཔེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྟུང་བ་བརྟུང་ངོ་ཞེས་པ་ཚོས་གཞན་མ་ཡིན་

དགག་དང་སྐྱབ་པའི་དཔེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྟུང་བ་མི་བརྟུང་བའི་དགག་བྱ་མི་གཅིག་པའི་མེད་
 དགག་གི་དཔེ། ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་པས་ཆོས་གཞན་དཔེ་དེ་དག་མི་འཕེན་པའི་དཔེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆོག་དབྱེད་ཆེ་ཆད་ལྷག་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད། བོད་ཆོག་ལ་ལྷག་ཆད་
 མང་ངོ། །ཙ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྟོན་འབྱུང་པའི་
 ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། ཆོས་ལ་གཏན་ཆོགས་གྲུབ་ན་ནི། །དེ་ཡིས་དེ་ལ་གཞན་ཅི་
 དཔག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་མེད་བྱེད་གཞི་སྐྱབ་པ་དང་ཆོགས་པས་མེད་དགག་
 མིན་དགོས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་བྲམ་
 ཟེ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་གྱི་བྱེད་གཞི་དང་བདག་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་བསྐྱབ་སྐྱུའི་ཆོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་དེ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕང་པའི་
 ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་དངོས་མིང་གི་མཐར་མེད་ཆོག་སྐྱར་བ་མེད་དགག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར།
 མ་ཡིན་དགག་གི་མཆན་ཉིད་མིང་མཐར་མིན་ཆོག་སྐྱར་བ་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་ཆོས་
 ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མིང་མཐར་མེད་ཆོག་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཉིད་དང་ཡོངས་གྲུབ་དང་ནམ་མཁའ་
 སོགས་འཕེན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །མཆན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་
 རེ་རེ་ནས་འཕེན། དེ་རི་སྐད་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། མེད་ཅེས་པའི་
 ཆོག་གིས་བཀག་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ལྷོག་འབྲེལ་ལས། མེད་པར་དགག་པར་སྟོན་པའི་སྒྲུ་ནི་འདི་ལྟར། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྟོན་པའི་

སྒྲིན་འདི་ལྟར་ཞེས་བྲེ་བྲག་མེད་དེ། མེད་དོ་ཞེས་བྲེ་བ་དང་། མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲེ་བ་དག་ཀྱང་ཐུན་
མོང་གི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་ཆོག་དགག་
ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། ཁྱོད་
ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་དགག་བྲེ་དངོས་སུ་མི་གཙུག་ཀྱང་ཁྱོད་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དགག་
བྲེ་དངོས་སུ་གཙུག་པར་སྒྲིད་འབྲུག་གིས་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར། དངོས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པས་ཆོས་
ཉིད་སྒྲིའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་སྒྲིད་འབྲུག་པར་མི་གཙུག་པར་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་དོན་སྒྲིམ་ཤར་བའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་གི་དགག་བྲེ་བཀག་ལུལ་
དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དེ་མེད་དགག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །རང་ཞེས་བཞེད་པའི་སྒྲིམ་དེ་ལྟར་འཕེན་མི་འཕེན་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། འོ་ན། རྟག་པས་སྒྲིང་པའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དགག་བྲེ་དགག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་
འཕེན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
བྱིར། བྲལ་སྟེ། ལུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཕེན་ཚུལ་དང་སྒྲིབ་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་
མེད་ཆོས་ཅན། རང་བཞེད་པའི་སྒྲིམ་རང་གི་དགག་བྲེ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པར་
ཐལ་ལོ། །མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་བཞེད་པའི་སྒྲིམ་རང་
གི་དགག་བྲེ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞེད་པའི་སྒྲིམ་རང་གི་
དགག་བྲེ་བཀག་ལུལ་དུ་བྱམ་པ་བཀག་པ་འཕེན་པའི་བྱིར། རྟགས་དགག་བྲེ་བཀག་ཚུལ་གྱིས་བྲལ་
བྲལ་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྲལ་ན། བྱམ་མི་རྟག་ཀྱང་ཐ་དད་དང་གཞན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་བཀག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་མེད་དང་གཞན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱམ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། འདིའི་གཞན་ལ་ལྟོག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འཛོག་
པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།

དེ་ལ་ཁོ་རང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་རང་གི་
 དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕེན་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། རང་
 ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། བྱ་བ་དངོས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། བདག་
 མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་བཟོད་པའི་ཆོག་གཅིག་
 གིས་རང་གི་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་དགག་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་པས་དགག་བྱ་བཀག་ ཡོད་པ་ཞེས་པས་
 སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷོག་པ་དང་སྐྱབ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བྲངས་པ་
 ལས། ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། སྐྱབ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཆོག་
 གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལྷོག་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཆོག་གཅིག་གིས་
 སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཆོག་གཅིག་
 གིས་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་བདག་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཚོས་གཞན་དངོས་སུ་
 འཕེན་པ་གཉིས་ཆོག་གཅིག་གིས་ཟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱེད་བ་དང་། དགག་
 པའི་ཡུལ་དང་། ལྷོས་བ་དང་། རེས་ཆོག་དང་། དགོས་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དངོས་
 སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་དགག་པའི་མཚན་
 ཉིད། ཅ་ཤེད་རྟེན་ཆེན་ལྟར་ལོ། །དགག་པ་དང་སེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ །དེ་ལ་དབྱེ་
 བ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། ལྷོག་པ་ལས། མེད་དང་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །དམན་དང་ཞུམ་དང་ཞན་པ་
 དང་། །སྤ་དང་ཉུང་དང་སྤྱར་བ་དང་། །ཆུང་དང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། །འགའ་ལས་མཐའ་དག་མ་
 ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྐྱེད་ཆུང་ལྷོ་ཡོད་དེ། བཙུ་ལྷ་ལས་ཁྱུ་པ་དམན་པ་གཅིག་བྱས་སྒྲ་བ་
སོགས་དྲུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་མི་མཐུན་གཉིན་པོའི་དགག་པར་བསྐྱེད་པས་
བདུན་དང་། དམན་དང་ཆུང་བ་ཁྱུ་པར་བསྐྱེད་པས་དྲུག་དང་། ཆིག་གི་སྟོན་ཆུང་སྟོན་ནས་དོན་
གྱིས་གོ་བ་དང་། ཆིག་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་ཆིག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་དང་།
རང་ཆིག་གིས་མི་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་མེད་དགག་དང་ལྷ་དང་། འགོག་ཆུང་སྟོན་
ནས་ཀྱན་བཏགས་འགོག་པ་དང་། རང་གི་གཞི་ལས་ཁྱུ་པ་དང་། གཞན་པའི་དང་། འགལ་
བའི་སྟེ་བཞི་དང་། མེད་དགག་དང་གཞན་པའི་དགག་པ་དང་གཉིན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་དགག་པ་
གསུམ་དང་། དགག་བྱ་གཙོ་ཅིང་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་
དགག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱུ་དང་ཞན་པ་དམན་པར་ཏེ། སྒྲ་
བ་ལ་སོགས་དྲུག་གཅིག་ཏུ། སྐྱར་བས་དགག་པའི་རྣམ་གངས་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་མཐུན་གཉིན་པོར་སྐྱར་ནས་བདུན། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དམན་དང་ཆུང་བ་ཁྱུ་པ་རུ། དགག་པའི་རྣམ་གངས་རྣམ་པ་དྲུག་ ཅེས་
སོ། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆིག་གཅིག་རྣམ་པར་སྐྱབ་པ་
དང་། དེ་ལྷན་རང་ཆིག་མི་སྟོན་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པ་ལས། དེ་ལ་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ལྷས་བྱིན་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ལུས་ཆོ་ཞེས་བརྗོད་ན་
མཆན་མོ་ཟ་བ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། ཆིག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་བརྗོད་ན་ཡོད་པའི་ཆིག་གཅིག་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་གཉིས་ཀ་
དང་ལྷན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཉིད་དེ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་ཡང་ཆིག་གཅིག་གིས་སྐྱབ་
པར་ཡང་སྐྱར་དུ་རུང་བའོ། རང་གི་ཆིག་གིས་མི་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་རིགས་ལ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ནི་དངོས་སུ་སྟོན་པ་སྟེ། མེད་པར་སྟོན་པ་ཅམ་བྱེད་

པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ཙམ་ལེ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་གཉིས་དང་
 ཡང་མ་ཐུན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེས་ན་ཆོས་གཞན་འཕང་ཚུལ་ཤུགས་དང་དངོས་
 དང་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྐབས་ཀྱིས་འཕང་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ནས། དེ་ལས་གཞན་བ་དེ་བཞི་གང་
 ཡང་མ་འཕང་བ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལས་གཞན་མེད་དགག་གོ་ཞེས་དང་། ཙམ་ལེ་འདི་རྟེན་ཆེན་ལས།
 སྟོང་དགག་པ་ནི་སྟོང་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ནས། དེ་ལས་
 གཞན་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
 བ་འགོག་པ་དང་། །རང་གི་གཞི་ལས་ཁྱུ་པ་དང་། །གཞན་དང་འགལ་བ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། སྟག་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མེད་པ་དང་ནི་གཞན་པ་དང་། །གཉེན་པོའི་
 རོན་ལ་འཇུག་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུན་པ་བྱུང་སྟེ། དགག་པ་ཐམས་ཅད་
 དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། དགག་བྱ་བཅད་ཀྱང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་
 དགག་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་རི་སྟེད་པ། །མེད་དང་མ་
 ཡིན་གཉིས་སུ་འདུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཆད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་
 གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ཙམ་བཅད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 བ་དེ་རང་མེད་དགག་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། འདིར་སྟོང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དགོས་ཀྱི་སྐྱེས་ངེས་པ་
 མེད་དེ། དགག་ཆོག་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་དག་མཐའ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོངས་
 བྱུང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན། ནམ་མཁའ་སོགས་གཟུགས་བཀག་ཙམ་
 དང་། དངོས་མེད་སོགས་དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་དང་། སྤངས་པ་སོགས་རང་གི་སྐྱིབ་པ་བཀག་ཙམ་
 དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་གཏོགས་པ་དང་དོན་དམ་ལ་གཏོགས་པ་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་སྟོང་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའམ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་

དེ། རང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་སྤར་གྱི་བཅུ་བཞི་སོགས་ཡོད། དགག་པ་
འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱི་དགག་སྤྱི་སྟོན་མ་འབྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ། མེད་དང་མ་ཡིན་
གྱིས་མི་འབྱེད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མ་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་སྐབས་དབང་གིས་མེད་
དགག་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། འགལ་ཆེ་གཞན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་གར་འཇུག་པ་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩན་བྱས་སམ་ངེས་ཆེ་མ་བྱས་ཞེས་པའི་མ་དེ་མེད་དགག་གི་སྤྱོད་དང་། བྱས་པ་
ལས་གཞན་པའི་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་མ་བྱས་ཞེས་པའི་དགག་ཆོག་མ་དེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་
སྤྱོད་དང་། བྱས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་མ་བྱས་པར་སྤྱི་ཆེ་དགག་ཆོག་མ་དེ་འགལ་ཆེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བཀག་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་མེད་དགག་ཏུ་ལེགས་ལྡན་དང་ཆེ་བ་གཉིས་ཀས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷོག་པ་ལས་ཀྱང་། མེད་པ་དང་ནི་གཞན་པ་དང་། །གཉེན་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་
པ་གསུམ། །ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་ལས། དགག་པ་འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་མ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་
བྱས་པ་འགོག་པ་ཞིག་སྟེ། བྱས་པ་མེད་པ་ཅམ་སྟོན་ན་མའི་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །གལ་ཏེ་བྱས་
པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ན་གཞན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པ་
དང་ལྟན་ཅིག་འགལ་བ་སྟོན་ན་མའི་སྤྱོད་འགལ་བ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྱས་
པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པར་ཡང་བསྐྱར་ཆོག་གོ། །དགག་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་
བར་ཞེས་པ་ལ་དགག་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་དང་སྤྱོད་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་དང་དགག་བྱ་
དང་ལྟོས་པ་དང་། དེས་ཆོག་རྣམས་ཞེས་དགོས་ཏེ། དགག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
དགག་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་དང་། །སྤྱོད་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་དང་། །དགག་བྱ་ལྟོས་པ་དེས་
ཆོག་གིས། །རབ་ཏུ་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྐྱུས་ན་བཞེས་

ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་ཐུབ་སྟེ། ཡུལ་དང་ལྗོས་པ་དང་སྐྱ་དང་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། མདོར་ན་ཡུལ་དང་ལྗོས་པ་དང་། །སྐྱ་དང་ངེས་པའི་ཚིག་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དགག་པའི་སྐྱའི་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དགག་པའི་གཞིའི་ཡུལ་དང་། དེའི་བྱ་
བའི་ཡུལ་དང་། དེའི་དགོས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རུམ་པས་དག་པའི་
ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་རུམ་མེད་ཀྱི་དགག་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རུམ་མེད་སྐྱབ་
བ་ལ་རུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་
དེ། དགག་སྐྱའི་དགོས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་པའི་ཡུལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་
སྟེ། །གཞི་ཡི་ཡུལ་དང་བྱ་བའི་ཡུལ། །དགོས་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཙུག་ཆེར་ཡུལ་དགག་གཞི་ལ་འཛིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་ནི་དགག་བྱའི་གཞི་ཡིན་
ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འདི་ཞེས་ངེས་གཟུང་མེད་དེ། དགོས་
དབང་གིས་སྐྱ་གཅིག་དགག་སྐྱ་དུ་མར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་ནི་བྱེ་
བྱག་མེད་པ་སྟེ། །དགོས་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ནི་དུས་
གསུམ་ལ་འཛིག་སྟེ། སྔོན་མ་བྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ད་ལྟར་ཀྱི་དབང་གིས་
འཛིག་གོ། །གནས་སྐབས་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཛིག་སྟེ། གོ་བར་བྱ་བ་དེའི་སྐབས་ལ་
འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དུས་གསུམ་ད་ལྟའི་དབང་གིས་ཡིན། །གནས་སྐབས་གོ་བར་བྱ་བའི་
དབང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་དགག་པའི་ལྗོས་ས་ཡོད་དེ། དགག་པའི་དགོས་པ་བྱུབ་པ་
ལ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཅི་རིགས་ལ་ལྗོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་པ་ཡུལ་དང་གནས་
སྐབས་དང་། །དུས་ལ་ལྗོས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་དགག་བྱ་འགོག་
པ་ལ་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་བཟུང་དགོས་ཀྱང་། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུས་
མ་བཟོད་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་པ་ཡོད་དེ། དགག་གཞི་དང་དུས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་མེད་དང་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དགག་བྱའི་བདག་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་གཉིས་དང་། འགོག་བྱེད་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་ལས་དུས་དང་
དགག་གཞི་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དུས་མི་དགོས་པར་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཡུལ་གསུམ་ཙམ་བྱས་
པ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མནར་མེད་དཔྱལ་བ་དགག་གཞིའི་ཡུལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་དགག་བྱ་དང་། མེད་འགོག་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞིའི་ཡུལ་མི་དགོས་པར་དུས་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་གསུམ་བྱས་པ་
ཡང་ཡོད་དེ། བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་
ལར་ཡུལ་དུས་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་བཞི་ཆར་བརྗོད་པ་ཡོད་དེ། ཟླ་གས་འདི་ན་མྱོན་བྱམ་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི། དགག་པར་
བྱ་དང་བྱེད་པ་དང་། །ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་དག །གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་ནི། །སྤྱི་ལ་
ལྟོས་ན་མེད་ཀྱང་རུང་། །གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
པར་བཤད་དོ། །ཡང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་ནའང་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་
དང་གསུམ་ཅན་ཡོད་དེ། ཡུལ་རྒྱུད་པ་ནི་གང་ལ་སྦྱ་བྱ་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་ཤི་ནས་མེད་
ཅེས་པ་དུས་རྒྱུད་པ་དང་། གཉིས་གཉིས་པ་ནི་སོ་གཤིང་འབྲས་མི་སྤྱིན་ཞེས་པ་དུས་དང་གནས་
སྐབས་གཉིས་ཅན་དང་། ཉལ་བ་ལང་མེད་ཅེས་པ་ཡུལ་དང་གནས་སྐབས་ཅན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དབྱེ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་དུས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། །གནས་སྐབས་ལ་ཡང་
ཆ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནས་དབྱེའི་སྒོ་ནས་བདུན་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ལས་དགོས་
ཆེད་ནས་གནས་གཞིའི་བར་བདུན་གྱི་དགག་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་ངེས་ཆོག་ནི། བདག་མེད་
ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་མིང་དང་སྒྲགས་ནས་དགག་
བྱའི་བདག་བཀག་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་ག་པར་བརྗོད་པའི་དེ་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་མིང་

དང་སྒྲགས་ནས་དགག་བྱའི་བདག་ལྷོག་པར་བྱས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད། བྱས་པ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ན་
མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་དང་ལྷོག་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་བྱེད་པར་སྟོན་
པའི་ཆོག་དང་སྒྲགས་ནས་དགག་བྱའི་བྱས་པ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་ན་བཀག་པས་ན་དགག་པ་དང་ད་ལྟར་
དགག་བྱེད་ལྷོག་པར་བྱས་པས་ན་ལྷོག་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་བྱེད། དེ་ཉིད་ལས། གང་བྱིར་གང་ཡང་
ལྷོག་བྱེད་པས། །དགག་པ་ཞེས་ནི་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང། དེའི་འབྲེལ་པར། གང་གི་བྱིར་དགག་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ནས། འདི་ལྟར་མིང་དང་སྒྲོགས་ན་ནི་མིང་ཉིད་ལྷོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་
དང་⁽¹⁾ དག་དག་གསེང་སྤྱིད་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་ལྷོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། བདག་མེད་
ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཅེས་བཟོད་དེ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་
གཞན་འཕང་བ་མེད་པར་དགག་བྱ་བཀག་ཅམ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱེད། བདག་མེད་
ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་
མ་ཡིན་པར་ཆོས་གཞན་འཕང་བའི་དགག་པ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་ཅེས་བཟོད་པའི་བྱེད། ཆད་
ཆེན་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

བདུན་པ་དགོས་པ་ནི། མདོ་སྤེ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཐོས་བྱང་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང། རང་དོན་
སྐབས་ཀྱི་བསམ་བྱང་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱོམས་པའི་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལས་སོ་སྦྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་
དགོས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
བྱེད། སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་པའི་ཐོས་བྱང་དང་བསམ་བྱང་གི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱོམས་པ་ལས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དག་དག་གསེང་།

སོ་སྤྱེའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་གསུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མེད་དགག་ཅིག་དགོས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་མིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཇི་བཙུན་བྱམས་པས་དབུས་མཐའ་ལས། ཇིས་སུ་མ་བྱུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། ཇིས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བསྐྱོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག། ཇིས་སུ་འབྲེལ་མེད་བསྐྱོམ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག་འོ་ན། དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པའི་དུས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུག་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁྱོད་རང་ལ་ཁས། མ་བྱུག་མཆོམས་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནམ་ཡང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དགག་གཞག་སྤྱོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱམ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་དང་དེ་མིན་བཅད་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག་འོ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་བྱམ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་མིན་དགག་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། གསལ་བ་གཉིས་ཀར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་ཆེན་ལས། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ། དོན་ཅས་

བྱ་བར་ངེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དཀའ་འབྲེལ་ལས། རོན་གྱི་ནམ་པ་སྤང་བ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་མིང་བཏགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཕྱིའི་རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་
 བཏགས་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོན་
 ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་གྱིས། རོན་བདག་
 མེད་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་རོན་གྱི་བདག་ཉིད་མེད་པར་ཡང་ངོ་། །ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེན་
 བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྱི་ལ་དངོས་འགལ་བྱུང་ངོ་
 ཞེས་སྤྱི་རིགས་པར་ཐལ། རོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་ཀྱང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཆད་ཆེན་ལས། གཞན་དང་
 མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པས། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། བཤམས་བྱུང་ཤིང་ཆེན་བྱ་
 བྱེད་པ། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། འདིས་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཞན་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལ་ལར་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བྱུང་། གང་ལྟར་རོན་འབྲས་སྟེ། རང་མཆོན་གཞན་འགོག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། སེལ་བ་དང་
 དགག་པ་ལས་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མིང་འདི་བཏགས་ཞེས་སྐབས་དང་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཏགས་པ་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན། དེ་ལ་མིང་དེ་བཏགས་ན་དེ་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་
 བར་ཐལ། བྱུང་འདིས་མིང་འདི་བཏགས་ཞེས་པས་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་
 བཏགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ་སོ་
 རས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་རེ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། ཤེས་བྱ་དངོས་གནས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་སྒྲན་པོ་ཁྱོད་མཆོར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡང་གཞན་སེལ་དངོས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གཞན་སེལ་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་ལུང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤར་བྲངས་པ་དེ་དང་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་དང་པོ་སྒྲོ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་གཞན་ལས་ཐ་
དད་པ་སྟེ་གཞན་ལས་ལོག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་གཞན་སེལ་དང་། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་སོགས་
བཏགས་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ལ་སྤང་བའི་གཞན་
སེལ་གྱིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། སྤང་བ་གཞན་ལས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འདིའི་
དཀའ་འབྲེལ་ལས། རི་ལྟར་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་བསྟན་ཞེ་ན། སྤང་བ་གཞན་ལས་ཐ་
དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་བཞིས་འདི་སེལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ་དངོས་སུ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་སྟོ་བཏགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པས་རང་
ཉིད་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་ནི་ཞེས་པ་གཞན་བསལ་བའི་ཆ་དངོས་
ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཏགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ལྡན་མིང་བཏགས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ཆོས་བཏགས་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་བཏགས་པ་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཏགས་པ་གསུམ་གྱི་བཏགས་པ་དང་པོ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆོས་
གཞན་སེལ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་བཏགས་ཚུལ་འཆད་པར། ཆད་ཆེན་ལས། གཞན་ལས་ལོག་པའི་
དངོས་པོ་ནི། །ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། གཞན་ལས་ལོག་པའི་དངོས་
པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་ནམ་རྟོག་གི་སྤང་བའི་སྟོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོ་བས་གྱིས་འབྲས་
བུ་རྟོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ལས་ལོག་པར་སྤང་ཚུལ་སྟོ་ནས། ལྡོག་པ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་
ཆོས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། མ་འདྲེས་པའི། །དངོས་པོའི་སྟོ་ནས་འོངས་པ་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ལ་ལྡོག་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོ་གཞན་

དང་ཐ་དད་པར་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་དེ་འདྲིན་བྱེད་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དངོས་སོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྤྱོད་བའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཚད་
 ཆེན་ལས། རིགས་མི་མ་སྤུན་པ་ལས་ལྟོག་པ། །དེ་འབྲས་གང་ཡིན་རང་མཆོན་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་།
 དེས་ན་དེ་དག་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་པ་བ་གསུམ་དང་སྤང་བ་
 ཐ་དད་པ་དང་རྒྱ་མཆོན་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས། དེ་ལ་
 འདི་ནི་གཞན་སེལ་ཅེས། །མིང་དུ་བསྟན་པ་རྒྱར་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། འདི་ནི་ཞེས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་སྤང་ཡུལ་བསྟན། རྒྱར་བཅས་པ་ཞེས་པས་རྒྱ་མཆོན་བཞི་དང་
 བཅས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་མིང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འབྲེལ་ལས། འདི་ཞེས་བྱ་
 བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་
 བེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་མཁས་བྱུང་གྲིག་ཆེན་ལས། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ན་སེལ་
 བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་སྒོ་བ་དཔོན་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་སྤྱོད་བའང་སྒོ་བ་
 དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་མ་མཐོང་བར་གསལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་
 པར་བཤད་དོ། །དཀའ་གནས་འདི་དག་ནི་མཁས་སྤྱོད་མང་པོས་མཐོང་ཡང་དོན་ལྟར་གྱུར་པས་
 རྩོམ་ཐོགས་པ་གསལ་བར་བཀའ་ཏེ་དཔྱད་ལྡན་ཡོངས་ལ་གནད་དོན་གསལ་བའི་ཉིན་མོ་བྱས་
 ཡོད་པ་དགའ་བའི་རིགས་སོ། །

གཞན་ཡང་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་གྲགས་ཤུག་སྒོ་
 སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་
 དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། །སྤྱོད་ཅེས་བརྗོད་
 པའི་ཆོག་རྩར་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་པ་གཞན་དགག་པའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱོད་དངོས་སོ་
 གང་སྤྱོད་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་

ཤིང་བྱུང་པར་ཐལ། རང་གི་མིང་ལ་དགག་ཆོག་མངོན་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་
དགོས་པ་གང་ཞིག །དགག་ཆོག་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པ་ལས། ཅུ་ན་ཨ་རྟེ་གང་ལྡན་པ། །ལྟན་ཅིག་
པ་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་ན་དགག་པ་ཨ་རྟེ་མངོན་པའོ། །གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལ། །རྟོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་
དང་། །ཤུག་འཁྲུག་པ་འདད་ལས། རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞན་སེལ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་གི་མཚན་
ཉིད་བརྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བརྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཚུན་དག་
གིས་དེ་ཅུ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱས་ཀྱང་སྟོང་མན་དག་ལ་རིགས་པ་སྤྲོ་མོ་བཞི་ལ་སྦྱར་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
བྱམ་པ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་
འཛིན་རྟོག་པས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། བྱུང་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེའི་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོ་དེ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྟོས་དེའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་
ལང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོས་བ་ལང་གི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆད་
ཆེན་ལས། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ། །ད་ལྟར་རབ་ཏུ་སྦྱབ་པ་ཡི། །ཤུགས་ཀྱིས་མེད་པར་
དགག་པ་ཡང་། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་
ཀུས་ཏེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཤུགས་ལ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་མིན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་
ཞིང་བྱམ་པ་དངོས་སུ་བཅད་པས་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཆད་
ཆེན་ལས། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གཞན་བདག་ཉིད། །མིན་ཞིང་འགྲེལ་ཡོད་དངོས་རྣམས་ནི། །རྟོག་པའི་

དངོས་སོ་རྟོགས་པར་ཡང་། རྟོན་གྱིས་གོ་འབྲུང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱམ་བ་རྟག་པ་མིན་པ་དེ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་འཛིན་
རྟོག་པ་ལ་བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་བ་མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་
བ་རྟག་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་སྤྱི་བྱམ་བ་མི་རྟག་པ་བྲགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་བ་མི་རྟག་པ་དེ་བྱམ་བ་རྟག་
བ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བྲགས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བྲགས་
གཞལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
སྤང་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་ལག་ལ་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་བྲགས་ལྷལ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་
མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་བྲགས་ལྷལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་བྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་བྲགས་ལྷལ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་བ་མི་རྟག་
བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་བྲགས་ལྷལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱམ་བ་མི་
རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་རང་ལྷལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་
དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་བ་མི་རྟག་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་
སོ་སོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་

བ་དང་། བྱམ་བ་མི་རྟག་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་གཅིག་བ་དང་བྱགས་ཡུལ་ཡང་
གཅིག་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་རྒྱན་ཤེས་སུ་ཐལ། བྱམ་པའི་སྟེང་གི་ལྟོག་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་བྱགས་གང་རུང་གིས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་སོང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ག་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། བྱམ་པའི་སྟོའི་གཞན་སེལ་
ཆོས་ཅན། བྱམ་མིན་བཅད་བ་དངོས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་མིན་སེལ་བ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟག་སྟེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་
ན་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱམ་བ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱམ་མིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱམ་
པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཡང་བྱམ་པའི་སེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་
ཀྱི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་བ་ཡོད་པས་བྱལ་བེར་ན། ཀ་
བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཀ་བྱམ་གཉིས་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོན་རང་མཆོན་
ཀྱི་དེ་ཡིན་ན་དེ་མིན་མཐའ་དག་ལས་ལྟོག་མི་དགོས་པར་རིགས་བ་དེས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ཀྱ་
སྟོའི་འགྲེལ་བ་འད་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ལྟོག་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་གཞན་དང་གཞན་ཞེས་སྟོས་སྒྲ་སྒྲ་མའི་དངོས་བསྟན་དང་ཕྱི་མའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་བྱམ་པའི་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་གཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། དགག་བ་དགག་བ་མིན་བེར་ན། དགག་བ་ཆོས་ཅན། དགག་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དངོས་མིང་
དགག་ཆོག་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་བ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདྲིན་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་འདྲིན་རྟོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 དེས་མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་མིན་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་སྒྲོར། འཁོར་གསུམ་དང་དངོས་འགལ་མི་
 ཞེས་པར་ཟད་དོ། །ཡང་མཁས་སྒྲོམ་དང་སྒྲུན་སོ་དག་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཆོལ་ཆོལ་
 སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་
 བ་དང་བ་ལང་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་བ་ལང་གི་མེད་དགག་གི་སེལ་བར་འཕགས་ལུལ་དབྱ་
 ཆད་མཁས་པས་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། བ་ལང་འདི་ལ་བ་
 མིན་མེད། མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། གཞན་སེལ་བ་འདི་རབ་གསལ་བ། ཁོ་ནར་ཞེས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྤྱུའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། གཉིས་པ་གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྤར་བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སེལ་བ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་པས་མཆོན་ཉིད་འབྲ། དབྱེ་བ་
 མེད་དགག་གི་སེལ་བ། མ་ཡིན་དགག་གི་སེལ་བ་གཉིས་ཡོད། རང་ཉིད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་
 སེལ་བ་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་བྱམ་མེད་
 ལྟ་བུ། མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པས་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་རེ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་དེ། སྤྱུ་སྒྲོའི་འབྲེལ་བ་ཤད་
 ལས། གང་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་སོ། །རང་མཆོན་ཡང་
 ཡིན་དགག་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ། དོན་རང་མཆོན་གྱི་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་བྱམ་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། འདི་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་མེད་ལ་མེད་དེ།
 སེམས་ཅམ་པས་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་འདི་མདོ་སེམས་

རེ་རེ་ཙམ་གྱི་ལུགས་མ་བཟོད་པར་སྐྱོན་མོང་གི་འདོད་པའི་རང་མཆན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འོན་ཀྱང་ཆད་མ་བཤ་ལྷགས་པའི་རང་མཆན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ཤུགས་འགྲུལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་བསྐྱོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མཐས་
གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རོན་གྱི་སེལ་བ་ནི། རོན་རང་མཆན་ཡང་ཡིན་ལ་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དག་
ལ་བཟོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་མཆན་ཡིན་ཀྱང་སེལ་བ་མིན་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ཁྱོད་
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཁྱོད་གྱི་སྒྲིའི་གཞན་
སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། སྤོར་གྱི་སེལ་བ་དང་། སྒྲིའི་གཞན་སེལ་དོན་
གཅིག་སྟེ། འདིའི་སྒྲིའི་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་སེལ་
བའམ་གཞན་བཅད་པའམ་བཀག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་སྒྲིའི་སེལ་བ་ཞེས་རྒྱ་མཆན་བཞིས་ཆད་
ཆེན་ལས་བཤད་ཅིང་། ཤུགས་ཀྱང་། གསུམ་པ་ནི་འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་སྒྲིའི་སྤང་བ་⁽¹⁾ཡིན་ནོ། །གང་བསྟན་བཅས་མཛད་པའི་སྤྱིའི་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་
རུང་ངོ་། །དགག་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་དགོས་ལ། རིག་ཆེན་ལྟར་ན། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་བྱུང་། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་
པའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། རུམ་
པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་རུམ་འཛིན་རྟོག་པས། སྒྲིའི་
སེལ་བ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་
སེལ་མེད་པས་བྱུང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་བྱུང་། ཁྱོད་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། ཡིན་ཏེ།

ཀྱི་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་དང་ཞེན་ལུལ་ཡིན་པས་
 བྱུག་སྒྲུང་ལུལ་མ་ཡིན་པས་བྱུག་སྒྲུང་གི་རྟོག་ཆེན་ལས། རྟོན་གྱི་སེལ་བ་དེ་ནི་བྱུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་
 དངོས་ལུལ་དང་ཞེན་ལུལ་ཡིན་ཞིང་སྒྲུང་ལུལ་མིན་ལ་ཚུལ་འདིས་གཞན་དག་ལ་རིགས་བསྐྱེ་བར་
 བྱ་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་བྱུག་
 ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་དང་སྒྲུང་ལུལ་ཡིན་པས་བྱུག་
 རྟོགས་ལུལ་མ་ཡིན་པས་བྱུག་ཀྱང་། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་རྟོགས་གཞལ་ཡིན་པས་མ་བྱུག་སྒྲུང་
 མེད་ངེས་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟོན་འབྲེལ་རྟོག་ཆེན་ལས།
 བྱུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱུམ་བར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོའི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བྱུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུལ་
 དང་དངོས་ལུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྐྱུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་
 སོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ལུལ་མ་ཡིན་པས་བྱུག་། རྟོགས་ལུལ་ཡིན་པས་
 བྱུག་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་གསུངས་པ་དགག་པ་གང་རུང་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ལ་དགག་རྟགས་
 ཀྱིས་བྱུག་པར་ཁས་སྐྱོང་བའི་རྟོགས་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་དང་ལྟ་མ་རྟོག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གང་བདེ་
 ཁས་སྐྱོང་བར་བྱ་ལ་རྒྱ་མཆོན་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་ཤེས་ན་ཁས་ལེན་ཅམ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་
 མི་འཁྲུག་གོ། །གཞི་ལ་སྐྱར་ན་བྱུམ་བ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོང་པའི་བྱུམ་བ་དང་བྱུམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་རྟོགས་བྱུམ་པའི་དོན་གྱི་སེལ་བ་དང་། རྟོན་བཤད་དང་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐྱུས་ལྟར་བྱུམ་བ་ལ་
 བྱུམ་མིན་མེད་པ་དང་། ལྟ་བུའི་ཡང་ཡིན་རུང་ལ་བྱུམ་ཟེ་ལྟར་བྱུམ་མིན་ལ་བྱུམ་བ་མེད་པ་ཡང་
 རུང་། ཡང་ལྟ་བུས་གཞན་དང་གཞན་གསུངས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་བྱུམ་བ་དང་བྱུམ་མིན་གྱི་གཞི་
 མ་སྐྱུན་མེད་པ་དང་གསུམ་སོ་བྱུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དང་བྱུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱུམ་བ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་བྱུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་བ་ཅོད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བཏགས་

ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱམ་ཟེའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་བྱ་མེད་ཀྱང་། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དེ་མཆོན་བྱའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དང་ཞི་འཛོའི་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་
མ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་ཀྱང་། འདོད་ན། མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཆོན་བྱ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་ལ་མེད་པ་གང་
ཞིག །མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། མཆོན་བྱ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་བཏགས་
ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་
དེ་མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་
བྱམ་ཟེའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲོན་མེད་པར་བྱལ་བོ། །གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མཆོན་ཉིད་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་མཆོན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་བྱེད་རུས་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
ན་རེ། ཁྱོད་མ་ཡིན་དགག་དགག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་དགག་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟོག་པ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་བྱལ་

པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སེལ་རྟོག་གིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་
 སེལ་འཇུག་གིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དེའི་
 དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་འཛིན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་ཁྲབ་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 རྟོག་པ་ཡིན་ན་དགག་རྟོག་ཡིན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
 བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཇི་ཀ་ཆེན་རྗེས་འབྲང་དག་མ་ཁྲབ་ཟེར་དགོས་ཀྱང་འདི་ལའང་དགག་རྟོག་
 སྐབས་རྟོག་སྤར་དང་འབྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 རུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རུམ་པ་ལ་སེལ་བའི་
 རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། ཁྲབ་པར་ཐལ། སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྐབས་
 པ་ཡིན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སློང་སེལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་རིགས་ཁས་སྤང་གསུམ་གར་འགལ། གོང་དུ་འདོད་ན། རྟོག་པ་ཡིན་
 ན་སྐབས་འཇུག་ཡིན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྐབས་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་བས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེལ་འཇུག་གི་སློ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་
 ཡིན་ན་རང་མཆན་ཡིན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐབས་པ་རང་དབང་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སློ་བཏགས་མ་ཡིན་བས་ཁྲབ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་གྲུབ་པས་
 ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། སེལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཅིང་མི་མཆུངས་ཏེ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་སྐབས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་
 པ་སྐབས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་སྐས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐབས་པ་ཡོད་ན་རྟོག་པ་སྐབས་འཇུག་ཡིན་

ནོ་ཞེས་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རང་གི་སྤང་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་
སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གང་དག་ནམ་འགྲེལ་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་གིས་སྐབས་འདི་
དག་དང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཤིང་འབྱེད་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ནི་ཅོར་མ་སོང་བ་དགོས་སོ། །འདི་དག་
ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་སྒོ་དམན་ལ་བསྐྱངས་བདེ་སྤྱད་ཀྱི་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཅན་བཞུགས་
ནས་སེལ་བ་གསུམ་དེ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡིག་རྩིང་ལྟར་བྱས་ཡོད་དོ། །

སྐྱས་པ།

གཞན་སེལ་མ་ཤེས་སུ་སྟེགས་ཆ་མེད་དང་། །

ལྗོངས་འདིའི་གནས་ལུགས་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ། །

འདོད་སོགས་ལོག་རྟོག་སུན་པ་སེལ་གསུམ་གྱི། །

འོད་སྟོང་འདིས་བསལ་བན་བདེའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད། །

ཆེར་སྒྲོམ་ཁེངས་དེགས་མཐོན་པོའི་མཁར་ཁྲིང་ཡང་། །སེལ་ངོའི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་
ཅོད་རིགས་ཀྱི། །འཕྲོག་བྱེད་བཞོན་པས་སྒོ་བྲོས་སུན་སྟོང་ལྗན། །མ་ལུས་དབྱེས་པའི་ལྟན་མོས་
ནམ་པར་ཅེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བཞིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚིན་པ་སྤངས་པ་དང་། སྒྲིབ་བའི་དབྱེ་
 བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྱི་བྲག་ལ། །ལྟོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་
 ལ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཞིན་དེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འདིའི་
 འཕྲོས་སོགས་སྒྲ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་
 བ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས།
 འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཡོད་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྟག་བཏགས་ཡིན་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན་འདི་འགྲུར་ཁྱད་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཁོ་རང་ལ་
 འོ་ན། ཡོད་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 མ་གྲུབ་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་
 རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ངེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱི་
 ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་
 ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེལ་
 ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཀྱི། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྟག་ངོར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དོན་
 སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་
 བའི་རྟགས་དང་། དེ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་མི་ལྟོས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་

མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ལ་ལ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་ཀྱི་
དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་བྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དེ་
ལྟར་དགོས་ཀྱང་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་མཆན་ཉིད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་དངོས་པོའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་སྐྱ་སྤྱི་རྒྱང་
པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་སྡུ་མ་དེ་ལ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་གི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་
འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པར་དག་པ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ལྟོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དེ་དེའི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་གང་
ཞིག །དངོས་པོ་ཡིན་པ་བྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་ཡིན་པ་
ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡིན་པ་དང་བྱོད་ཡོད་
པ་བྱོད་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་པ་དང་བྱོད་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ།
དེ་ཡིན་པ་དེ་དེ་དང་ཐ་དང་གང་ཞིག །དེའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་
པ་ཡོད་ཅིང་། དངོས་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དེའི་དེ་ཡིན་པ་ཆོས་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་དེའི་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་ན་ཆོས་དེ་མེད་
དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་དངོས་གཉིས་ཆོས་ཅན།
མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་

གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱེད་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་
བ་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དོན་སྤྱི་
ཤར་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ནས་
བཤད་པ་སྣང་བའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་
རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་
བྱེད་སྟེ། འདི་ཡིག་རྟེན་འདིའི་ཡང་གཞན་གྱི་དགག་རྟོག་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་རང་ལྷགས་
མ་བཞག་པས་སྤར་བཤད་པ་སྣང་རོ། ཁོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་
དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་སེལ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རང་གི་སྣང་
ཡུལ་སེལ་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་ལྷགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དངོས་ཡུལ་ཡང་མིན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ཡུལ་སྣང་ཡུལ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་
ལྷགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་དགག་ཉགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་མ་བྱུང་པའི་སྟབས་ཡིན་གྱི་དབྱ་
ཆད་རྒྱ་གཞུང་འདི་ཙམ་གང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་སྤྱི་མི་རྟོག་པར་
སྤྱོད་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མིན་ཟེར་ཡང་མི་དགོས་པར་
གཉིས་ཀ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་ཆོག་པས་རྒྱས་པར་གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་པོ་
དང་། མི་འཕེན་པ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྟོས་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བརྗོད་པའི་
སྒྲས་རང་གི་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་། རང་བརྗོད་པའི་
སྒྲས་རང་གི་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་སྒྲ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་ལྟར་ལྟོས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་ལྟ་བུའི་ལྟོས་ཆོས་སྒྲས་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི་ལྟོས་
ཆོས་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེས་པས་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།
མཚན་ཉིད་དེ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་འཕེན་
པའི་བཀྲགས་ཡོད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་པས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་དང་འབྲས་
སོགས་ཀྱི་རྟགས་གཙོད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་ཞེས་པས་བཀྲགས་ཡོད་ཡིན་
ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པར་དག་པ་པའི་རྟགས་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་གཙོད། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་
རང་གི་ལྟོས་ཆོས་འཕེན་པའི་བཀྲགས་ཡོད་ཅེས་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ཆོས་འཕང་བས་
དེར་འགྱུར་བ་གཙོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རང་གི་བྱེད་
པ་པོ་སྒྲ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་ལྟར་ལྟོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྟོས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུང་གི་ཟུར་བཏོན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་

བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་
བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་ཆོས་རྗེས་གཞན་འཕེན་པའི་དེ་དང་། རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་
ཆོས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས།
དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རང་དང་རྗེས་གཞན་པའི་རྒྱ་འཕེན་པའི་དེ་
དང་འབྲས་བུ་འཕེན་པའི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རང་
དང་རྗེས་གཞན་པའི་རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་དེ་དང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱ་བྱགས་ལ་འཕེན་པའི་དེ་གཉིས།
མཆན་གཞི་ནི། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱས་པ་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རང་དང་རྗེས་གཞན་
རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་
དག་གི་མཆན་གཞི་དང་། ཆོལ་བྱང་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རང་དང་རྗེས་གཞན་
རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་བྱང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི། བྱས་པ་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རང་དང་རྗེས་གཞན་
རྒྱ་བྱགས་ལ་འཕེན་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་
དག་དང་། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་རྗེས་གཞན་བྱ་འཕེན་པའི་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་། འོན་ཀྱང་བྱས་པ་
དང་། སྐྱེ་ལྷན་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་
རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་
དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་ལྟོས་ཆོས་མི་འཕེན་པའི་རྗེས་ཡོད་དང་
དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་

ལྟོས་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟོས་མི་ལྟོས་མི་དཔྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་སོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་
དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱུགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
བྱུགས་ཡོད་ལ་རང་ཆོག་གིས་བྱུགས་ཡོད་དུ་མི་སྟོན་ན་བྱད་པར་ལྟོས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་
མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་བྱད་པར་ལྟོས་མི་ལྟོས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱེད་རིགས་
པར་ཐལ། འདིའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་མི་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་པོ། །

འདི་ཉིད་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། འོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་
 སུ་དཔག་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞོན་མེད་འདི་ཡི་མི་བསྐྱུ་བའོ། ཞེས་པའི་འཕྲོས་དང་མཐའ་
 དབྱང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱ་ནམས་དངོས་དང་ལྷན་ཅིག་
 ཏུ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་ལྷན་པའི་
 ཤར་གཞིར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་
 རྟོགས་སྒྲང་གིས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཐོག་མར་ལུང་དེའི་དོན་ནི་གཞལ་བུའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་
 པའི་གསུང་དང་། ཤེན་ཏུ་ཞོག་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་
 མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་གི་ལུང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་བྱུང་། འོ་ན། ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ཇི་ལྟ་བུ། ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གང་། ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དང་པོ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་
 ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། སྦྲེས་བུའི་
 དོན་ནི་རྫོང་བྱེད་དག ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་
 མིན། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུང་དེའི་བསྟན་དོན་ལ་ཆད་མ་གསུམ་གྱིས་མི་གཞོད་
 པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། མཐོང་དང་སོགས་བྱངས་མ་ཐག་གི་གཞུང་དེ་
 བྱུང་། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། བྱས། གཞན་
 ལའང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་།

འདི་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་དང་ཞེས་པས་
མངོན་གྱུར་རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
མཆོག་གིས་འཐད་ལྡན་ལས། ཉེན་མིག་མཐོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་བྱུང་
བ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་བྱུང་བ་
དང་། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་བྱུང་བ་དེ་དབྱེད་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཉགས་
ལས། སྤྱིན་པས་འོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟོ་
བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེས་
ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཏུ་བྱུང་བའི་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
རྒྱལ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་ཟེར་ན། འོ་
ན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་
ཡིན་ན་འཇམ་བྱེད་ཆོད་མ་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ལུང་ཅམ་གྱིས་བྱུང་
པའི་དོན་ལ་ཆོད་མ་གཞན་འཇམ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། སྤྱིན་
པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་སྤྱིན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པལ་ཆེ་བ་ཆོས་
ཅན། འཇམ་བྱེད་ཆོད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་
ལྟོག་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་འཇིན་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལོག་ལྟ་ཡིན་པས་སྡོམ་ལྟན་ཡིན་ན་སྡོམ་པ་ཡང་གཏོང་ཞིང་
དགེ་ཅ་ཀུན་གཙུག་པོ་ལེ་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཅ་བ་ཆད་དང་མཆོན་འདས་ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་
འདུལ་བ་གཏོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་བྱས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མེད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་དེའི་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་
འཐད། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ལུང་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ།
དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཡང་མ་བྱུང་མོད། ཁོ་
རང་ལ་འོན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་
པར་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་མ་
གྲུབ་བཞིན་དུ་དེ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གྲུབ་བློན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་བྲུབ་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་སྒྲུབ་པོ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཟེར་ན། འོན། ཉེས་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་བདག་
འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཉེས་ཀུན་ཟད་
པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྲ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱལ་དོན་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱང་འཕེན་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དགོན་
མཆོག་གསུམ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོན་མཆོག་གསུམ་
ཡོད་ན་དེ་སྒྲུབས་སུ་མཆོའོ་ཞེས་སྒྲུབས་འགྲོ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིན་
སོགས་དཀར་ཆས་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལས་མ་འོངས་པ་ན་ནམ་སྒྲིན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་

བར་སངས་རྒྱུ་གི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིད་ཆེས་ཉགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཟེར་ན། དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སུ་ངེས་པས་སྤྱིན་པས་རྣམ་སྤྱོན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པར་
ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱིན་པ་ཅམ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ནས་དེ་ལྟར་འགོད་ཟེར་ནའང་། ཕྱོགས་ཆོག་
སྐབས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྟོད་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོག་དེ་སྐབས་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་བ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྐབས་པོའི། །ནས།
ཆད་ཡིན་དེ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དག །སྤྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོག་དེ་བཀོད་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ལས་སྤྱེད་མི་
བྱུང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉགས་ཡིན་ན་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་ཁྱབ་ཟེར། འོ་ན། དེ་ལ་རང་ཡིན་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གསུམ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་རང་
གི་བསྟན་དོན་ལ་བསྐྱེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དེ་
སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་
ཤིང་། དེས་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་
ན་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་མ་བཟགས་པར་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྦངས་རིགས་པར་ཐལ།
ཐེ་ཆོམ་སྟོས་ལུང་རྣམ་དག་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་བྱུང་
སྟེ། ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས།
དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ནས། །དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་
ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཁས་སྦངས་ནས་བཟགས་པ་འཇུག་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བཟགས་ནས་

ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་དོན་ལ་དབྱང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནམ། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་ཡོད་པས་ཁྲབ་
 པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། ཁྲབ་པར་
 ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་དོན་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཅ་བར་འདོད་ན། སྦྱིན་པས་
 ལོངས་སྦྱོང་ཅེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་སྦྱིན་པ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ་ཀྱང་
 འདོད་དོ། །འདོད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྲབ་ཤོ། །ཁོ་རང་ལ་འོ་ན།
 འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་སོ་སྦྱེན་ས་ས་བརྩའི་བར་གྱི་ཆོས་ཟང་ཟང་མི་འཛིགས་པའི་
 སྦྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲབ་
 སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུང་ཚུལ་བསྟུས་ནས་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲབ་ན། དབྱ་མ་
 རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས་བཤད་པའི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ན་སོ་སྦྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ས་མཐོན་པོའི་མངོན་མཐོ་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 པའི་ཕྱིར། བོང་དུ་འདོད་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་མི་ཁྲབ་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ལུང་གཞན་གྱི་དོན་ཅོད་
 ཚུལ་ལ་རིགས་པ་སྤྲེས་ཤིག །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལུང་གིས་བཤད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 རང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་

དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་ཟླུ་དཔག་དང་གྲགས་པའི་ཟླུ་དཔག་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོན་པའི་ལུང་དེ།
དབྱེད་གསུམ་གྱི་དག་པའི་ལུང་གི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས། མཚན་གཞི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་ས་བཅུ་
པ་དང་དགོངས་འགྲུལ་ལྟ་བུའི་མདོ་དང་། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
སོགས་དང་། ས་སྡེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
དབྱེ་ན་རང་ཡིན་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་
ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོན་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་
པའི་སྒོ་སྟོན་བྱ་སོང་སྟེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་
པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསྟུ་བ་མེད་དེ།
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀོ། །དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
ཡིད་ཆེས་ཟླུ་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སོགས་
ཡིན་ཏེ། རང་འགྲུལ་ལས། ལུང་ཟླུ་དཔག་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིས་བྱ་འདི་
ནི་ལུང་ཆོད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བཞག་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་མདོན་སུམ་བྱ་གྱུར་པ་
མ་ཡིན་པ་ལ་ལ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མ་བྱས་
པར་ཉེས་ཟད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར་བཞོན་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲུལ་ལས། དེ་དང་འདི་དེ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ཟད་པའི་ཆོག་མི་བསྟུ་བར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་
སྟེ། ཆོད་མ་བཞིས་མི་གཞོན་པ་དང་ཉེ་ཟད་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་མི་བསྟུ་བར་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་
བྱིར། ལྟ་བུའི་འགྲུལ་བཤད་ལས། གང་དང་གང་ཉེས་པ་ཟད་པའི་ཆོག་དེ་དང་དེ་ནི་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲ་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་

ཏུ་གྲུར་པའི་དོན་ལ་ཉེས་པ་ཟད་པའི་ཆོག་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱིར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་ཞེས་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་
 ལུང་གི་རྟགས་ལས་ཤིན་ཏྲོག་སྟོན་པའི་བཀའ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་བསྟན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡང་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་དེ་སེུ་བཅུ་པ་ལྟ་བུའི་མ་
 འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་འདིར་སྒྲུང་དོར་སོགས་བསྟན་པ་གཞི་གཅིག་བསྐྱར་བྱུང་འབྲེལ་ཆགས་པ་
 དང་། འདྲོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་མངོན་མཐོ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་སྐྱབ་པ་
 དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོན་བརྟོན་བྱར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་
 ཞིང་ཁས་ལེན་པའི་གནས་སྐབས་ཡང་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར་འབྲེལ་
 བ་དང་ནི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མི་བསྐྱུ་ཞེས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ཆད་མ་བཞི་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། མཐོང་དང་
 སོགས་བཞི་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱི་ལས་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན། སྟོབ་དཔོན་དེས་འདིར་བཤད་
 པའི་གཏན་ཆོགས་འཆད་པར། སྤྱི་ལས་འདིའི་ཏྲོག་གྲུར་པ་ཡི། །ཡུལ་ལའང་སོགས་བྱུང་། སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད་ལས་རྗེས་དབག་སྟེ་ཚུལ་འཆད་པར། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་
 བའི། །སྤྱི་ལས་སོགས་བྱུང་། སེུ་བཅུ་པ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། སེུ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་དག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱ་སྟོའི་འབྲེལ་བར། སེུ་བཅུ་
 དང་ཁུར་བ་བྱུག་དང་མཁར་གཞོང་དང་བགས་པ་དང་ཤ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་དག་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ཞི་འཆོས་ཚོད་རིགས་འབྲེལ་བར། སེ་བཅུ་ཁུར་བ་བྱུག་སྟོད་དང་། །རི་
 དྲགས་པགས་པ་རྩ་གོང་བྱ། །དེ་ནས་སྟོན་མོའི་བྱ་མོ་འདི། །བ་ཡང་ཏང་གའི་བཤི་བའོ། །ཞེས་བཤད་
 དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱར་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱིར་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་
 ཆོས་ལ་འབྲེལ་སོགས་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། དེ་

དང་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཡང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གོ་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆད་མ་བཞིས་མི་གཞོད་པའི་
ལུང་ཆོས་ཅན། དེ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྱིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་
ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་སྟུབ་པའི་ཕྱི་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཕྱི་གྲོལ་དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་དེ་མི་བསྟུ་བར་བྱུང་བའི་ཕྱི་གྲོལ་ལ་ལུང་དེ་ཆད་མ་བཞིས་
མི་གཞོད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བོ། །གཞན་ཡང་། མཆན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱིན་པས་ཡོངས་
སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་སྟུབ་པའི་གཞན་ལ་བུའི་གནས་དང་སོ་གཉིས་
ལ་དབྱུང་བ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡང་ཡིན། སྤྱིན་པའི་སོགས་ལ་སྟོ་ཁ་
མ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། དབྱུང་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་
ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་བུའི་གནས་དང་སོ་གཉིས་ལ་དབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་འདི་མ་བྱུང་བོ། །གོང་གི་རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། གཞི་གཅིག་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་གཞན་
བུའི་གནས་དང་སོ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུང་བ་རྫོགས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་
ཤེས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ཆད་མ་བཞིས་མི་གཞོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྟོན་

པོ་གནག་རྗེ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཙམ་སྤྱིར་སྟོབས་
 ཀྱིས་ངེས་པའི་སྒྲུན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ལས། ད་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་
 ཀྱིས། །དུ་བས་མེ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞལ་
 བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པར་དབྱད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་
 པར་དབྱད་པ་ཞུགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁས་པ་དབང་རྣོན་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞལ་བྱའི་གནས་ལ་དབྱད་པ་རྒྱས་པར་ཞུགས་ཤིང་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལོ། །

སྒྲིམ་པ།

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཐེབས་པའི་ལམ། །
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྒོལ་བཞིན་ཆེས་གསལ་ཡང་། །
ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་ཕྱགས་བཞིན་ལོག་འགྲོ་དག །
ཤིང་རྩ་ཆེ་བརྒྱས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག །

གནམ་ལ་ཉི་ཟླའི་འོད་སྟོང་འགྲེད་པ་བཞིན། །རབ་གསལ་ལུང་རིགས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་
བརྒྱས། །བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བཅུ་གཉིས་བྲིམ་གསལ་ཞིང་། །ཆོག་དོན་ཆེས་བཟུང་མཁས་ཀྱིན་
ཡིད་དབང་འགྲུག། །རྒྱན་བྱས་ལུང་གི་ཆར་དང་སྡེ་བདུན་གྱི། །རིགས་པའི་འབྲུག་སྒྲིམ་པན་བདེའི་བྱ་རུའི་
ལྷོན། །ཞུ་སེར་རིང་ལུགས་གསེར་གྱི་རི་བོ་དག །འཛིག་རྟེན་ངོ་མཆར་བཞིན་དུ་ལྷན་རྒྱས་ཤོག །ཆད་
མའི་མཐའ་དབྱེད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཆད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས། ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་སྒོ་
གསལ་མགུལ་རྒྱན་སྒྲིམ་བཟང་འབྲུག་ངོགས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲིགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །མདྲ་ལོ་རྩ་ལྟོ།

༡༡། །ཚད་མའི་མཐའ་དཔྱིད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཚད་
མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་མཐའ་
དཔྱིད་སྒོ་གསལ་མགུལ་རྒྱ་སྐལ་བཟང་
འཇུག་དོགས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
ཕུལ་བྱང་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་སྒོན་པའི་གྲས་བྱངས་པའི། །
མགོན་པོ་གང་གི་ཞབས་སེན་བྱ་པའི་ཉི་ཟེར་གྱིས། །
སྒྱུ་ཀྱང་སྒོ་གོས་པད་ཆའ་བྱེ་བ་འབྱམ་བཞད་པའི། །

རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ཞབས་ལ་གྱས་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །ཐར་འདོད་འཇུག་སྒོ་ཚད་མ་མཐར་
ཕྱིན་པའི། །སྐྱབ་བྱེད་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བསྒྲོག་འོད་སྟོང་གིས། །ས་ལམ་དག་པའི་སྤང་བ་ཀུན་
གསལ་བའི། །རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་བདེར་གཤེགས་འོད་འབྱིན་སྟོ། །

གཉིས་པ་དེས་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཟོད་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ། ཚད་མ་
མདོའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཚད་མར་སྐྱར་
བ་འགོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེར་གཤེགས་སྟོབ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས། །ཚད་མར་སྐྱབ་
ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བརྟམ་ཏེ་སྒྲ་ཆོགས་འཛོར་ནམས་འདིར་གཅིག་བྱ། །ཞེས་བྱང་།

འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མར་གྱུར་
བ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་མར་གྱུར་བ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅེས་ན། སངས་
རྒྱུ་མ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་
རང་འགྲེལ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་ཞེས་པས་བྱུང་བ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བྱང་ཆུབ་
གསུམ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བསྟན་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བས་ན་ཚད་མར་བཏགས་ཤིང་། གྱུར་
བ་ཞེས་པས་དེ་རྒྱ་ཕྱན་ཆོག་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། བྱུང་བ་
ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ནམས་ལ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བསྟན་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་མི་
བསྐྱེད་བར་བྱེད་བ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མ་དང་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཕྱན་ཆོག་ལས་སྐྱེས་
པས་ཚད་མར་གྱུར་བ་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མའི་ལམ་རྒྱུ་ལ་ཆབ་ཀྱིས་མཛད་བ་
ལས། ཚད་མར་གྱུར་བ་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྟོས། ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བས་བཙུན་ལྷན་འདས་ཚད་
མའོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་རྒྱན་ལས། ཚད་མ་ཡང་བཙུན་ལྷན་འདས་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོའི་ཚད་མར་གྱུར་བ་
ཞེས་པའི་ཆོག་བྱུང་གྱི་ཚད་མ་དེ་སངས་རྒྱུ་མ་བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས།
དེར་ཐལ། དེ་ཚད་མ་རང་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །གྱུར་བ་ཞེས་པ་དེ་སྐྱེད་
བ་ལ་མི་བྱེད་པར་འབྲེལ་བ་ལ་བྱེད་ཅེས་ན། འོ་ན། ཚད་མར་གྱུར་ཞེས་པའི་གྱུར་བ་སྟོས་པ་ལ་རྣམ་
བཅད་དང་ཡོངས་གཙོ་དེ་གྲོལ་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གྱུར་བ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ལ་ཉག་པའི་ཚད་མ་དགག་པ་དང་། ཡོངས་གཙོ་དེ་ལ་སྟོན་བ་ཚད་
མར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་ཆུལ་གཉིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་

རིགས་པར་ཐལ། དེའི་དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་
 ཟེ། གུན་བརྟུས་འགྲེལ་བཤད་དེ་མེད་ཡངས་ལྡན་ལས། གྲུར་པའི་ཚིག་གིས་ནི་མ་བྱུང་བ་རྟག་པ་
 དབང་སྤྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དགག་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་
 དང་། འདི་ཉིད་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བརྟོག་དོན་དུ། །གྲུར་པ་ཞེས་ནི་བརྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 ལྟ་དབང་སྟོས། མ་སྐྱེས་པ་རྟག་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་བརྟོག་པའི་
 དོན་དུ་གྲུར་པ་བརྟོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཟེ། རྒྱལ་དབང་སྟོས། གྲུར་པ་ནི་
 སྐྱེས་པ་སྟེ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཚད་མས་བྱས་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ལ་
 གྲུར་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་དབང་སྟོས། ཚད་མ་ཡང་འདི་ཡིན་ལ་
 གྲུར་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཚད་མར་གྲུར་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཟེ། དེའི་དོན་ཚད་
 མར་གྲུར་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་གྲུར་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཚད་མར་གྲུར་
 པར་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་ཟེར། ལ་
 ལ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་དང་སངས་འཕགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཁོ་ནར་བྱེད་ཟེར་ན། དམ་
 བཅའ་དང་པོ་ལ། འོ་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་དེར་གྲུར་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྟུ་བ་བ་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། སྟོན་པ་ལྷག་ཐུབ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་
 འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་ས་⁽¹⁾བརྟུ་བ་བ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་
 ལ་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་མིང་གིས་བརྟགས་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དར་
 རྟེན་མཐར་འཛིན་གཤུངས་ལས། བདག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟེར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བརྟུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
དབང་ལློས་ཀྱང་། བསྟན་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་
ལ་སྟོན་པའི་སྐྱས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱོགས་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་བསྟོན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཐུབ་དབང་ལ་རྒྱ་བྱང་སེམས་
སྐབས་སུ་ཕྱིན་བྱུག་དང་བདག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
གོམས་པར་བྱས་ཆུལ་སྐབས་ཀྱི་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་སྟོན་པ་དེ་ཐུབ་དབང་ཁོ་
ན་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་ལ་སྟོན་བྱང་སེམས་སྐབས་སུ་བསྐལ་པ་དུ་མར་
གདུལ་བྱའི་སྐྱག་བསྐལ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་བསྟོན་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་བ་ཕྱན་ཆོགས་གང་
བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱལ་ས་ན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་ཆད་མ་དང་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ན་ཆད་མ་དང་། རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྲུངས་པས་ན་གྱུར་
པ་དང་། བསམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཅེ་བ་ཐུགས་མེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པར་
བཞེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དུས་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་བཞེ་སྟོན་པས་སྟོན་པ་ནམས་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་བདེར་གཤེགས་དང་། གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་
སྦྱོབ་པ་གཉིས་བརྟེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཐབས་བཅས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་དང་དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཆད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཆད་མར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དབང་ལློས།
ངེས་པར་ལེགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ལ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱད་པ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་
བསྐྱུ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་དང་ཆོས་མཆུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་རང་འགྲེལ་

ལས། འདིར་ནི་བཙུག་ལྟུང་ཉིད་ཚད་མ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་པ་ཞེས་པས་ནམ་བཙན་ལ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ནམས་གཙོ་
 ཅིང་། རྒྱ་ཕུན་ཚོགས་ལས་སྦྱེས་པ་ཡོངས་གཙོ་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་དབང་ལྡོག་སྟེ། བྱུང་པའི་
 ཚོགས་གིས་ནི་མ་བྱུང་བ་རྟག་པ་དབང་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་
 དགག་པའི་དོན་དུ་ལོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
 པས་ཚད་མར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཙུག་ལྟུང་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ།
 མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་པན་པར་བཞེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ལ་དབང་ལྡོག་སྟེ།
 འགྲོ་བ་པན་པ་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཐབས་དང་དག་གིས་འདོར་བ་དང་ལེན་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དག་སྟེ།
 དེ་བཞེད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་རྟེན་ལས། འགྲོ་བ་ལ་པན་
 པར་བཞེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞེ་བ་བྱུང་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་བསྟན་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྟགས་པའང་ཡོད། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལ་དབང་ལྡོག་སྟེ། བསྟན་པ་དེ་བྱེད་པ་བཙུག་ལྟུང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་བཞིན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལ་དབང་ལྡོག་སྟེ། སྤྱུག་བསྐལ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉི་པར་སྟོན་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་བྱེད་པ་སོ་སྟོན་པ་ཞེས་བཞིན་དེ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་འདི་རྒྱའི་སྐབས་གཙོ་སྟེ། རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་རྟེན་གི་
 དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་དངོས་ཟེར་བ་དང་བྱང་སེམས་ཟེར་བ་འབྲུལ་ལོ། །དེ་
 བཙུག་ལྟུང་ལྟུང་ཀྱིས་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་
 འགྲོ་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། ཉི་མ་སྤྲས་པས་ཀྱང་། སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་

ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་
དོན་བདེར་གཤེགས་ཀྱི་དོན་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་པས་ལེགས་པ་དང་། མི་ལྡོག་
པ་དང་། མ་ལུས་པར་གཤེགས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྔ་དགོས། གཞན་དོན་སྐྱོབ་པའི་དོན་འགོ་
བ་སྐྱོལ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་དོན་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དོན་གསུམ་ཉེ་བར་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ནས། དོན་
གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ལས།
རང་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ནི་སྐྱོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་སྐྱོབ་པ་ཉིད་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ་སྤྱིའི་གཞུང་དོན་བསྟུ་བ་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དཀའ་གནད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཆད་མར་གྱུར་པ་དང་། འགོ་ལ་ཕན་
བཞེད་དང་། སྟོན་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་དང་། སྐྱོབ་པ་ལྟེ་དོན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་
མཐུན་པར་ལུགས་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་དང་། དེའི་ལུགས་བརྒྱུ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་པ་ཆད་མའི་
སྤྱིས་བྱར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཆད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་
པ། །ནས། དེའི་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཡང་ན་སྐྱོབ་པ། །ནས། བཅེ་
བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་ལྟེ་དངོས་སྟོན་
བསྟོད་པ་ནི། །ནས། བསྟན་ཕྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་དག་ལྔ་སོ་སོར་བཤད་
ན་དང་པོ་ཆད་མའི་དོན་འཆད་པར། ཆད་མ་སྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ནས། རང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུ་དོན་འཆད་པར། དེ་ལྟན་བཅོམ་ལྔ་མན་ཆད་མ་ཉིད། །ནས། ཚུར་ཤོག་བྱ་
ཁོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་འགོ་ལ་ཕན་བཞེད་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། སྐྱོབ་བྱེད་

ཐུགས་ཟླ་གོམས་ལས་དེ། །ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་བྱང་། གསུམ་
བ་སྟོན་པའི་དོན་འཆད་པར། བཅེ་ལྷན་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཞིམ་པའི་ཕྱིར། །ནས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་
བྱ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། བཞི་བ་བདེར་གཤེགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་
བདེ་གཤེགས། །ནས། དེ་ཤེས་བ་དང་གྲུབ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། ལྷ་བ་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་འཆད་པར།
སྐྱོབ་བ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ། །ནས། དེའི་ཕྱིར་ཆད་ཡིན། །ཞེས་བྱང་བ་ལུགས་འབྱུང་
ལྷས་རྒྱ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལས་འབྲས་བྱ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་སོགས་ལྷ་སོ་སོར་
འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་སོ་སོའི་སྐྱབས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། །ཞེས་གྲོལ་བ་
དག་གི་ལོག་རྟོག་དང་པོ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་འབྱུང་གི་བཤད་པ་མཛད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། །ཞེས་རྒྱ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་
སྐྱེ་བའི་རིམ་བ་ཉིད་སྟོན་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་བརྒྱུག་གི་བདེན་བཞིའི་སྒྲ་
དོར་མཐའ་དག་སྟོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས། །ཤུ་མེད་གོ་སྐྱོབ་བ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྐྱེས་བྱར་སྐྱབ་བ་ལ། ཅ་བར། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་བ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །སོགས་བྱང་།

གཉིས་བ་སྐྱོབ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་ཤུ་མེད་གོ་བདེར་གཤེགས་
གསུམ་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བྱར་སྐྱབ་བ་ལ། ཅ་བར། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཅན་དང་། །ནས། མི་སྐྱོབ་
ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། གསུམ་བ་ནི། སྤངས་རྟོགས་གསུམ་ལྷན་བདེར་གཤེགས་ཐོབ་
པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས། སྐྱོར་བ་ཕྱན་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་བ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བྱར་
སྐྱབ་བ་ལ། ཅ་བར། གཞན་དོན་མཐེན་སྐྱོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་པ་གསུམ་བྱང་། དེ་
བཞིན་བཅེ་བ་མཐར་ཕྱིན་སྐྱེས་བྱས་ལེགས་གསུངས་དང་། མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་སྐྱེས་
བྱས་བདེན་བ་གསུངས་བ་དང་། ལེགས་བ་དང་བདེན་བ་གསུངས་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བྱའི་
ཉགས་ཀྱིས། །ཤུ་མེད་གོ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐྱབ་བ་ལ། ཅ་བར། བཅེ་བས་ལེགས་

དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་གནས་བཤད་པ་ལ། ཟུབ་པ་ཆད་མར་
སྐབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུགས་འབྱུང་སྒོ་ནས་
སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱང་དང་། ལུགས་བརྒྱུ་སྒོ་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ཆད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱའི་མཆན་གཞི་བསྟན། ལྷག་མ་བཞི་བཤད་
པས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་
ཆད་མ་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཟུབ་པའང་མཆན་ཉིད་དེ་ལྷན་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འཆད་
པར། ཆད་མ་བསྐྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ནས། རང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་
བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་
གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཉགས་སྐྱས་ཟེན་ཅིང་། མ་བྱུབ་སྟེ། དེས་གཅོད་རྒྱུའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོགས་པ་མི་གཅོད་
པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། དོགས་པ་མི་གཅོད་ན་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དོགས་
པ་རུང་ཐད་ཀྱང་མི་གཅོད་པ་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན། སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལོག་པར་
ཞེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཉག་གམ་མི་ཉག་ཉག་ལས་ཆེ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོག་ཉག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུབ་སྟེ། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས། ལོག་ཉག་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྐྱངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་རྣམ་པ་

ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་པལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྟེ་འདྲི་བའི་རྟོག་པའང་ལོག་
 རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱོད་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོག་རྟོག་
 དང་ཐེ་ཆོམ་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྤྱི་རྟག་འདྲི་བ་སྟེ་སྤྱི་མི་གཞོད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
 པར་རྟོགས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྤྱི་རྟག་འདྲི་བ་སྤྱོད་འདོགས་སྟེ་སྤྱི་མི་གཞོད་པར་ཐལ་བའང་ལོག་པར་
 གྲུབ་བཅགས་མཛོན་གྱི་ལ་གཞོད་ཀྱི་སྟེ་སྤྱི་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 བ་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། རྗེས་དཔག་དེས་གྲུབ་བཅགས་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་ལྟོག་ཀྱང་སྟེ་སྤྱི་
 ཡང་ཡང་སྤྱི་བ་ལ་མི་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་འདྲི་བ་སྟེ་སྤྱི་མི་གཞོད་ཀྱི་འགལ་ཆེར་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་འགལ་ཆེའི་གཉེན་པོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འདྲི་བ་སྟེ་སྤྱི་མི་གཞོད་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་གསུམ། མ་བྱལ་ན། སྟེ་མི་གཞོད་ཀྱི་གནས་འགལ་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དང་ནི་སྤྱོད་འདོགས་ཡིན། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཅོ་མོའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས། དེ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་བདག་འདྲི་བ་ལ་གཞོད་
 བྱེད་དང་བདག་འདྲི་བ་དེའི་གཞོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། རང་གི་སྤྱི་མི་གཞོད་ཀྱང་
 མི་བསྟེན་བའི་རིག་པ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
 ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་སྤྱི་མི་གཞོད་ཀྱང་ལ་མི་བསྟེན་བའི་
 བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་གི་སྤྱི་མི་གཞོད་ཀྱང་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་མང་། བསྟན་ཚུལ་

ལ་རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་ན་རེ། ལྷ་ཤྲུག་ལུགས་ལ། ཚད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་དངོས་སུ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་
མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཞན་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ལྷ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་ལས།
དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱ་བ་གཅིག་གཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཀྱང་། །གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་
ཚད་མ་དེ་རང་ལྷོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བྱིར།

དེ་སྐད་དུ། རིགས་གཏེར་ལས། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་
གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲོས་གསར་
དུ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་བཞེད་པར་ཐལ། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། དེར་ཐལ། ཚད་མ་སྐྱ་མེད་ཅན་ཞེས་པས་དངོས་སུ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་
བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་སྐྱ་མས་བཟུང་བེན་གཞལ་བའི་ཚད་མ་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཟུང་བེན་འཛིན་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་ལྷ་དབང་བཞེད་པ་གང་
ཞེག །ཅ་བར། བཟུང་བ་འཛིན་བྱིར་ཀུན་རྫོག་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་པ་འདིའི་གཞུང་སྐྱ་མའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ། དང་པོ་འཕ་གསར་དུ་དགོས་པར་ལྷ་དབང་སྒྲོས་བཞེད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲིལ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གཟུང་བ་འཛིན་བྱིར་ཀུན་རྫོག་ནི། །མི་འདོད། ཅེས་པ་ནས། ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཅིའི་
བྱིར་ཞེ་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཤྲུགས། གཟུང་
བ་འཛིན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། ལྷས་དེའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལས་དང་པོར་མཐོང་བ་ཉིད་དེ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤྲུགས། འདིས་ནི་འདི་སྐད་དུ། ཚད་མ་བསྐྱ་མེད་

ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཚད་མའི་སྒྲ་དང་པོར་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འགྲེལ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། ཚད་མའི་སྒྲ་ཡན་ཚད་ཀྱིས་བྲ་མ་ནའི་སྒྲ་
དོན་ནི་ཞེས་བཤད། དང་པོར་སོགས་ཀྱིས་དང་པོར་འཇལ་བ་སྒྲ་དོན་དང་ཆེག་སྒྲ་བྱི་འགྲེལ་ཚུལ་
བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་བསྒྲ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དང་པོ་འཇལ་གསར་དུ་སྒྲར་
བས་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་རྩལ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་གང་ཞིག །ཤེས་པ་སྒྲོས་པས་བྱེ་སྒྲས་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཚད་མར་འདོད་པ་སེལ་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེའི་མཇུག་ཏུ་ཤུགས།
དེ་བས་ན་དོན་མ་ཉོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོགས་པ་པོ་ཡིན་པས་ན། ནས། ཐལ་ཆེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ཅ་བར། སྒྲོ་ནི་ཚད་མ་
ཉིད། ཅེས་དང། ལྷས་དེའི་སྒྲ་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མར་འདོད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང། ཤུགས། ཚད་མ་བསྒྲ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་
སྒྲོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཅ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཀྱང། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲ་བསྒྲོམས་
ནས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་བྱིར། ཤུགས། ཡང་ན་གཞན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་
རྩལ་པ་ཉིད་སྟོན་ཏེ། གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡང་བྱར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཀྱང་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ནམ་བཤད་ལས། མི་བསྒྲ་བ་ཅམ་གྱིས་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ་དང་པོ་འཇལ་གསར་
དུ་ཤེས་ཀྱང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྒྲོས་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་དག་ན་རེ། ཚད་མའི་རང་ལྡོག་གཉིས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་
པའི་བྱིར། རིགས་གཏེར་ལས། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་ན་ནི། །མཚན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཡང་རང་ལྡོག་གཉིས་སུ་

ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། གུན་བརྟུས་ལས་མཚན་
ཉིད་ལྷ་ལྷན་གསུངས། རིགས་སྒྲོར་ཡན་ལག་གསུམ་ལྷན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གུན་
བརྟུས་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་བྱ། རང་དང་འདོད་པ་མ་བསལ་བ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཉིད་བསྟན། རང་དང་འདོད་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྷ་ན་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཉིད་
དམ་ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་སྟེ་དོན་ལྷ་ཚང་དགོས་པའི་བྱིར། དར་
ལེག་ལས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མཚོན་པ་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྷ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདིས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་བསལ་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རིགས་་
སྒྲོ་ལས། དེ་ལ་ཕྱོགས་ནི་རབ་དུ་གྲགས་པའི་ཚས་ཅན་རབ་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར་པར་གྱིས་བྱིར་པར་
དུ་བྱས་པ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པ་ཅན་འདི་ལྷ་
སྟེ། ལྷ་མི་ཉག་ཅེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚས་དང་ཚས་ཅན་གྱི་ཚོགས་་
དོན་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བའི་གསུམ་ལྷན་
བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཅ་བར། ཚད་མ་སྤྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་། མ་ཤེས་དོན་
གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་རེ་རེ་བསྟན་ཀྱང་
ཚད་མ་གཅིག་མཚོན་པས་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཚད་མ་གཅིག་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་
དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་བའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་
སོར་འཆར་བའི་བྱིར། མཚོན་བྱའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་ལུགས་ལ་གཞུང་སྤྱ་མས་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན། བྱི་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་སྤྱར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའི་རིག་

པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟེར་ན། འོ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དམ་མེད་དགག་
 ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚེས་ཅན། རང་གི་གཞུང་བྱ་རང་མཚན་འཇུག་པའི་རིག་པར་ཐལ། ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀར་རང་མཚན་
 མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྟའི་ལུགས་ལ་བསྟན་ཚུལ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
 པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱི་མ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་
 (1)ཚད་མའམ་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པ་བསྒྲིག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
 ཟེན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་བ་དོན་མེད་དོ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་བསྒྲིག་
 པའི་ཚད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིག་བྱེད་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་ཚད་མར་འདོད་པ་སོགས་
 དང་། བྱི་སྤྲ་དབང་པོ་ཚད་མར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དང་དེ་ལ་ཚོངས་པ་བསྒྲིག་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བསྟན་བཅོས་ཚོངས་པ་བསྒྲིག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷས། དེ་ལྟར་ན་
 ཚད་མ་དག་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད་མིན་ལོ། །པན་ཚུན་འགལ་བས་མཚན་ཉིད་བྱེད་པས་མཁས་
 པ་སྟུང་སེམས་པ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་ནི་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ། སྤྲ་མས་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་དང་། བྱི་མས་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཟེར་ན། རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྤྲ་མས་ཐ་སྟད་
 ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་བྱི་མས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་ན་ཁ་ཅིག་
 གིས་མ་བྲལ་ཟེར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ལས། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་
 བྱི་ཐ་སྟད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། མཚན་གཞི་དོན་དམ་པའི་ཚད་
 མའི་སྟངས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པའི་སྟངས་ཚུལ་གསུམ་བཤད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚད་མའམ་ཚད་ཉིད།

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོན་ཀྱང་མཁན་པོས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་
དམ་པའི་ཆད་མའི་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྟན་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྲབ་མཆམས་ལ། ཁོ་རང་ལ་ཆད་མ་མདོར་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཆད་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་ཐལ།
མདོར། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྤྱིར་བ་ཡིས། རྟོག་པ་དང་བཤམ་མདོན་སུམ་མོ། ཞེས་པས་མདོན་
སུམ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་། མདོར། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། རྩལ་གསུམ་རྟགས་
ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བ་གང་ཞིག། དེ་ལས་
བྱུང་དུ་དེ་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས། གཞན་ཡང་། རྒྱན་ལས། ཆད་
མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པ་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ལས་
ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཆད་མ་
བསྟུ་བ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་འཕམ་བྱུང་མོང་
དུ་འགོ་བའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྲུལ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་ཡིན་
ནོ། །སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོར་བྱ་བ་དང་། ནས། བྱུང་མོང་ཉིད་དུ་ཉི་བར་མཆོན་བ་གྱུར་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གྱིས་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མ་བཤད་པར་འདོད་
པས་རང་སྟུན་པར་མ་བཟད་དཔེ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཡ་མ་རིས་མདོན་སུམ་ལེ་འུའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་ཡང་ཆད་མ་བསྟུ་བ་མེད་
ཅན་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། མདོན་སུམ་རྟོག་དང་བཤམ་བ་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ནི་ཁྲད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
རྒྱན་ལས། ཆད་མ་བསྟུ་བ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དངོས་

སུ་བསྟན་པར་ཡ་མ་རིས་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
 མ་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་མདོན་སུམ་ལེ་འབྲེལ་བར། དེའི་འབྲེལ་བཤད་
 ཉི་མ་སྤྲས་པས། དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟུང་མོང་བ་བརྗོད་ནས། རྒྱུ་ལས་འདི་ལྟར་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་བརྗོད་ནས་བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཞེས་དང་། ད་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལས། ཚད་མ་བསྟུ་བ་མེད་ཅན་གྱི་སོགས་
 གྱིས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་
 བ་རེ། ཚད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་ཐ་སྟད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མ་ཤེས་དོན་
 གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། འདིའི་ཡུལ་
 མི་བསྟུ་བ་དོན་བྱེད་བྱས་པའི་ཆོས་དང་། དོན་གསལ་གྱི་དོན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཅ་བར། དོན་བྱེད་བྱས་པར་གནས་པ་ནི། མི་སྟུ་ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། ཡང་ན་འདིར་དོན་གྱི་དམ་
 པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། མི་བསྟུ་མ་ཤེས་དོན་
 གསལ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་པ་འམ་ཐ་དད་སྟུ། ཞེས་པས་ལྟ་དབང་སྟོས་རྣམ་གྲངས་དང་། རྒྱུ་
 ཐ་དད་དེ་འགལ་བར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར། འོ་ན་སྟུ་འཇལ་བའི་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་
 ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟུ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་
 དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་པའི་དབང་ལྷག་གོ། ཡང་
 གཉིས་སྟོང་གཞལ་བའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མར་ཐལ་ལོ། སྟུ་བ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྟད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཐ་སྟད་པའི་

ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐེང་བ་རིང་པོ་སྟོན་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་སྤྱི་རབས་བ་
...དུམ་ལ་གཙང་པོ་སྟོན་པས་དག་ན་རེ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་དོན་རྟགས་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ནི། ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་སྤར་མ་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་སྤངས་
གྱི་བྱུང་པར་མ་འབྲུལ་བ་དང་། བྱེད་ལས་གྱི་བྱུང་པར་སྟོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཆོག་
གི་སྐྱོ་སྟོག་ཅེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་འཇུག་པོད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ལ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་
བཞེད་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱུངས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས། བྲམ་ཟེ་དེ་ལྟར་བཞེད་
པའི་བྱུངས་གང་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་དུ་ལེགས་པར་གོ། །ཡང་
སྤྱི་རབས་བ་...ཆ་དུམ་ལ་གཙང་པོ་སྟོན་པས་དག་ན་རེ། སྟོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མི་བསྐྱུ་བ་བྱུང་པར་
གསུམ་ལྟན་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། བྱུང་པར་གསུམ་ནི། རོ་བོའི་བྱུང་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་
གྱི་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པ། ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་
ལས་གྱི་བྱུང་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མ་བྱུང་བ་
གཙོད་པའི་མཆན་ཉིད་གྱི་རྒྱར་གཅིག་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆ་བའི་སྟོ་
དོན་དང་སྐྱ་མ་གཞན་གྱི་སྟོ་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་དགག་པ་ལྟ་སྟགས་བྱེད་
བ་འཁོར་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཁས་པའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་དགག་པ་བྱས་པས་
མི་རིགས་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། སྟོན་གྱི་དགོ་པའི་བཤེས་གཉིན་
ཆ་བ་ལ་སྟགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཅི་ཡིན་མ་རྟོགས་བཞིན་
དུ་ཞེས་དང་། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས། སྟོ་འདོགས་འདི་ལྟར་སྟོ་བས། འབྲེལ་བ་མཁན་པོའི་དགོངས་
པ་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་གསལ་བར་བྱས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་
གིས་ཆོས་མཆོག་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་ཆད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་དཔྱད་སྟོན་གྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པ་དང་གསར་

རྟོགས་གཅིག་དགོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྷན་ལས། འབྲུག་པ་ཡང་ཁོང་
 ཏུ་ཆུད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྷན་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩལ་སྟེ། མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་པས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་
 བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་རྩལ་པ་གཅོད་པ་ཁ་བསྐྱང་
 བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་བབ་ཆོལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གི་གཞུང་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་
 བདུན་རྒྱུ་ལས། མ་རྩལ་པ་གཅོད་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་
 གཞུང་གང་ནའང་ཟུར་ཅམ་མེད་པས་སྡེ་མ་དག་གིས་བབ་ཆོལ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཐོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་ལ་
 སྟོ་འདོགས་པའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་འགལ་བ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ། ཆ་བསྐྱུས་ལས། མ་
 རྟོགས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་བྱ་བའི་དོན་ནི། ནས། སྟོ་འདོགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བསྒྲིག་པ་སྟེ།
 དེ་ལ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་འོ་ན། གཟུགས་སོགས་རྩུན་པ་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་རྩལ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན། སྡར་ཤེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་
 རྟོགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བསལ་བས་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན། སྡར་རྟོགས་ཟིན་མ་བཟེད་པའི་ཡུལ་མི་
 འཇལ་བས་རྩལ་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་བརྟགས་ན།
 དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་རྟོགས་ཟིན་མ་བཟེད་པ་གཞལ་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཟིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་སུ་ཡང་དོན་མ་བཟེད་

པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ཆད་མ་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པའི་དུས་སུ་གསར་དུ་བྱུང་བ་རྒྱུ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
གསར་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གཏན་ནས་མ་རྟོགས་
པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་དང་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གང་
ཡང་མ་བྱུང་། དེ་གཉིས་ཡོད་དུས་སུ་མ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཤིང་། འཁོར་གསུམ་ཡང་
ཁས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དུས་ཀྱི་གསར་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཁོ་བོས་ནི། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཅི་ཅི་མ་བསམས་
ཀྱང་། ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་མཁུན་དང་། ཆད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྲལ་བ་མ་ཆོད་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཅ་བར། དེ་ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྟོ་
ཆད་མ་ཉིད། །གསུངས་པའི་དོན་མ་ཆད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་
ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་མ་དོ་ལས་སངས་འཕགས་རྣམས། ཆད་མར་
གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སོགས་ཀྱི་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་
ཏུ་བསྟན་ནས་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དང་པོར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྟོ་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་བྱུང་པར་
ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བཅོམ་ལྟོ་འདས་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་ལ་བསྟོད་ཐུག་མཛད་པ་
དེ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བཅོམ་ལྟོ་འདས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་

སུམ་ཚོགས་པས་ཚད་མ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྟོད་པ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚད་མ་ཡང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་
ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉིར་ལེན་
ཚད་མ་སྒྲ་མས་བཟུང་ཟེན་བསྒྲན་ནས་འཛིན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་ཉིར་ལེན་ཀུན་
མཁྱེན་སྒྲ་མས་མཛོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོའི་བསྒྲན་ཚུལ་
དབྱུང་ན་དངོས་འགལ་འོང་ལ། ལུང་གཞན་དག་གིས་ཞེས་ཤིང་གལ་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་དོར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚད་མ་ལའང་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ནི་རང་གི་སྒྲོ་བློས་
ཡངས་པ་ཅ་མ་ཞིག་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སངས་འཕགས་
སྐྱད་ཅིག་གི་མ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པས་ཁྲབ་པ་སྤྱད་གོས་པས། ཚད་མའི་
སྤྱིས་བྱའང་མ་ཡིན་པར་སྤྱད་གོས། འདི་ནི། ཅ་བར། ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གང་དེ། །ཞེས་པའི་
བཞད་གང་གི་རྒྱ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཚོགས་ལ་ཚོད་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་
མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པར་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར་ན།
ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར། དེར་ཐལ། མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པར་གསར་དུ་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྲབ་སྟེ།
རིག་པར་གསར་དུ་སྤྱིས་ན་གསར་དུ་རིག་པར་སྤྱིས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། གོང་གི་
རྟགས་བྱུབ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་བསྐྱུ་བའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་སྤྱིས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བུམ་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་

རིག་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། བྱམ་པ་རང་གིས་གཞལ་བ་ལྟར་གྲུབ་པའམ་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་
གནས་པ་ནི། །མི་བསྐྱུ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཉེར་ལེན་བྱམ་པ་འཇལ་
བའི་ཆད་མ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་བྱམ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་
མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱམ་པ་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་ན་བཅད་ཤེས་མེད་དགོས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནམ་དངོས་རྒྱ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་
དེ་ལ་རྒྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁོ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྲུང་བས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལ་བུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མེད་
ན་མི་འབྲུང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤར་རུབ་ཀྱི་ཡུར་ཚུ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
ནས་ཞིང་སྒྲོར་མོའི་རུབ་ཚུ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེད་ཅིག །མེད་ན་
མི་འབྲུང་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་མེད་ན་
མི་འབྲུང་གི་པན་འདོགས་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། འདིར་ཞིབ་ཆ་གཅིག་དགོས། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་
མཆམས་ལ་འདོད་ན། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། བཅད་
ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱམ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡིད་དཔྱད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོ་
ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། རིག་པ་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆད་མ་
ཡིན་པ་གཙོ་ཆད་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་དང་རིག་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་
ཟད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོ་ལ་དགོས་པ་དེ་
ཙམ་དུ་མ་ཟད་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ལ་དགོས་པ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་

གྱི་ཤེས་པ་དང་དྲུང་སེར་འཛིན་སོགས་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱབས་ལའང་གཙང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རེ་རྒྱ་རིས། བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་སྟོས་པས། བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཐར་འབྱུང་སྐུ་པས་ཀྱང་། བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པར་བརྟེན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་སྐྱམ་པོ་མ་ཡིན་སྐྱམ་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་ཐེ་ཚོམ་ལོག་ཤེས་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ་ཡིད་དཔྱོད་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེས་མ་བཅད་ན་གསར་དུ་དང་ཤེས་པ་སྟོས་པ་གཉིས་གྱིས་མི་ཆོད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་སྟེ། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རིག་པ་སྟོས་པས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་དབང་པོ་དང་སྐྱ་སོགས་བེམ་པོ་མི་བསྐྱུ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཙོད་པའི་བྱིར། རེ་རྒྱ་རིས། ཤེས་པ་སྟོས་པས་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཐར་འབྱུང་སྐུ་པས་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཆོད་མའོ། །ཞེས་བརྟེན་ན། རྒྱགས་ལ་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་དབང་པོ་ལ་སོགས་ནི་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར། ཚད་མ་ཉིད་བསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བཅད་དེ་འཇུག་ཅེས་པས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་གཙོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་ཀྱང་། མི་བསྐྱུ་བ་དེ་ཡང་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུའི་འབྲེལ་པ་ལས། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅུ་གྱིས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཤེས་པ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱུ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱུ་བ་དང་དོན་གཅིག་ཟེར། འོ་ན་

ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་ན། མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཟེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཚོས་ཅན། མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་མི་
བསྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསྐྱ་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་
ལྟར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
བསྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་
མི་བྱུང་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷས། བསྐྱ་བར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་གང་
ལ་བསྐྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བསྐྱ་བ་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བསྐྱ་བ་ནི་རྟོག་
པ་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་། རྟོག་མེད་ལ་རང་གི་སྤང་གཞིའི་དོན་མེད་ནས་བསྐྱ་བ་གཉིས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྡེལ་ལས། ཤེས་པའི་ཚོས་བསྐྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ནི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཚོས་ལ་མི་བསྐྱ་བས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཁེགས་སོ། །ཡང་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་
དང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། །དབང་པོ་མི་བསྐྱ་
བ་དང་། བརྟན་བཅས་མི་བསྐྱ་བ་དང་། སྤྱིས་བྱ་མི་བསྐྱ་བ་སྟེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་དབང་པོ་མ་འབྲུལ་བ་དོན་གཅིག་ །གཉིས་པ་དང་ལུང་ཆད་མ་དོན་
གཅིག་ །གསུམ་པ་དང་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་བརྟན་ཚུལ། དབྱེ་བ། མི་བསྐྱ་བའི་དོན་
བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་
སྒྲོས་པས་བཅད་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་སོགས་གཙོད། མི་བསྐྱ་བ་སྒྲོས་པས་ཟེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་

དང་ཞེན་དོན་ཡོད་ཀྱང་མི་གཞལ་བའི་རྟོག་པ་དོན་མ་ཐུན་དང་ཡིད་དཔྱད་མན་ཆད་གཅོད། ཤེས་
བ་སྒྲོས་བས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། རྫོང་བྱེད་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། དབང་པོ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་
མི་བསྐྱུ་བ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། ཚད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་དང་།
ཤེས་བ་དེས་སྤར་ཤེས་ཟིན་བྱུ་བའི་བྱུ་ཤེས་ལྟ་བུ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་སྐད་དོད་
བ་སྐྱུ་ནའི་བ་ཞི་བ་མ་ཐ་སྟེ་དང་པོ་དང་། མ་ནི། བྱིངས་མདོ་ལས། ལྷན་འཇལ་བ་ལ་འོས་གསར་
འཇལ་དུ་བཤད་དགོས་པས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་
གསལ་བྱེད། ཅེས་དང་། རྫོང་རིས། མ་བཟུང་བའི་སྟོན་གྱི་ཤེས་བ་གཞན་གྱིས་དེས་བར་མ་
རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་འཛིན་པ་ནི་མ་བཟུང་བ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་སྐད་ལས། དེས་ན་
དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་དང་པོ་ཁོ་ན་ཚད་མ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་ཕྱི་མ་གཉིས་
བྱུ་བ་ཟེན། དེས་ན་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བ་དང་། དང་པོར་འཇལ་བའི་ཤེས་བ་དང་། གསར་
རྟོགས་གྱི་ཤེས་བ་དང་། གསར་འཇལ་གྱི་སྟོན་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་སྟོན་དང་། མ་བཟུང་བ་
གཞལ་བའི་ཤེས་བ་དང་། རང་དབང་དུ་འཇལ་བའི་ཤེས་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། གསར་དུ་དང་
དང་པོར་དང་རང་དབང་དུ་དང་མ་ཤེས་པའི་དོན་གཞལ་བ་དོན་གཅིག་ །དོན་གསལ་དང་གཞལ་བ་
དང་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དང་མི་བསྐྱུ་བ་དང་རྟོགས་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བས་
མཆན་ཉིད་གྱི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་བས་མ་ཤེས་
པའི་དོན་ཤེས་བའམ་གསར་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་མའི་མི་
བསྐྱུ་བའི་དོན་འཆད་པར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་རུས་པར་གནས་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་ནས། རྒྱ་ཅན་མིན།
ཞེས་བྱུང་། བཅད་ཤེས་ཚད་མའི་སྟོན་དོན་བྱེད་ཚུལ་འཆད་པར། ཅ་བར། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་
རྫོང་ནི། །མི་འདོད་སྟོན་ཞེས་བྱུང་། སྤར་མའི་ཤེས་པའི་དོན་འཆད་པར། ཅ་བར། སྟོན་མེད་མ་ཉིད།

ནས། དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་
པར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། ཚད་མའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པར། ཅ་བར། བསྟན་བཅོས་སྒྲིབ་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གསར་རྟོགས་སམ་དང་པོ་གཞལ་བའི་དོན་འཆད་པར། མ་ཞེས་དོན་
ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཚྩོད་སྤྲོད་འཆད་པར། ཅ་བར། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་
ཏུ། །ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བའི་སྟོན་ས་མངོན་རྗེས་
གཉིས་དང་། རང་གི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་སྟོན་ས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་
དང་། རྣམ་པའི་སྟོན་ས་གཟུང་རྣམ་འཇུག་བའི་གཞན་རིག་ཚད་མ་དང་། འཛིན་རྣམ་གཞལ་བའི་
རང་རིག་ཚད་མ་གཉིས་ཚད་མར་འབྲུག་ཚུལ་སྟོན་སེལ་འབྲུག་གི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་
སྐྱབ་འབྲུག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཚད་
མ་ལ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གཞལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རང་
གི་གཟུང་ཡུལ་སྐྱེ་མཚན་བཟུང་བའི་སྟོན་ས་གཞལ་བའི་རྗེས་དབག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་འདིར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཏུ་རིས།
རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་སྟོན་པས། ཚད་མ་གཅིག་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་ལྔ་དང་། རྟུག་གོ་
སྟམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་མང་
ངོ། །གངས་ངེས་ཚུལ་སོགས་གསུམ་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དབང་པོ་རྟོན་པོས་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་ལ། དབང་པོ་རྟུལ་པོས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལ་གཞན་

སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་སུམ་ནི་རང་
 ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་དེ་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གོ་སྐད་ལས་ཀྱང་།
 དོན་གྱི་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་རྟོགས་པ་བར་ཆད་མེད་པས་ནི། བེན་ཏུ་གསལ་བའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ལས་
 དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ། སྟོ་ཞན་པས་ནི་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར་རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། ཐ་སྙད་ཀྱི་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཚད་མ་ཀྱན་རང་ལས་ངེས་པའམ་གཞན་ལས་ངེས་པས་བྱབ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ངེས་ཀྱང་ཡོད་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་
 གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་པའི་སྟོན་སྟེ། ཅ་བར། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་བྱིར་དང་། ཞེས་པས་
 གཞན་རིག་དང་། ཅ་བར། རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་བྱོགས། ཞེས་པས་རང་རིག་བཤད་པ་
 དེའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་པ་བྱབ་སྟེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོག་པ་སྟེ། སེལ་བའི་ཆ་བྱེད་སྣང་
 བས་འཇུག་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་དང་། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོག་པའམ་སེལ་བ་མི་འབྱེད་
 བར་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ལེ་ཏུ་
 དང་པོ་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འདྲིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། ཆོས་
 ཀྱན་འདྲིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། ཉེས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས།
 ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་སྟེ་སོ་སོར་སྣང་བའི་དོན་དམ་པའམ་སྟོ་བཏགས་
 པ་དང་། ཞེན་པའི་ཡུལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་པོ་
 ལས། དེ་བྱིར་དངོས་སོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །འབྲུལ་བས་ངེས་
 པར་མི་བྱེད་པས། །སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས་ཀྱང་། འདིར་
 འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དུལ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། དུལ་
ཅན་མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུལ་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། མི་བསྐྱ་བའི་སྒྲོས་ཡོངས་སུ་
བཅད་ནས་ཞུགས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དེ། སྒྲོ་དེའི་དུལ་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས།
དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འབྱུག་པ། ཞེས་པ་ནས། རི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་རོ་བོ་མི་བསྐྱ་
བ་ནི་དུལ་གྱི་ཆོས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ནི་བྱད་བཞིན་རྒྱན་ཡང་། དེ་ཡོད་
པ་ནི་མི་བསྐྱ་བ་དང་། བྱམ་པ་ནི་རང་དང་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམས་སྒྲོ་དེའི་ཆད་མར་སོང་བ་
དང་། མི་བསྐྱ་བ་དང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་བདེན་གཉིས་སྐབས་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་
མི་དགོས་སོ། །བསྐྱ་བའི་ཤེས་པའི་བཟུང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དེ་སྒྲོ་དེའི་དུལ་བསྐྱ་བའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་དེ་དོན་དེ་ལ་སོང་ཡང་མི་བསྐྱ་བ་དང་ཆད་མར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ལ་སྒྲོ་དེ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་
ཤེས་གྱི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་ལྷས། དོན་སྒྲོས་པས་ནི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་
ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། མི་ཤེས་པ་དེ་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རིགས་པས་སྒྲུབ་དུ་སྐྱེས་བུའི་དུལ་བསྐྱ་མི་བསྐྱ་སོ་སོར་
ཤེས་དགོས་སོ། །དུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་ལ་ཤེས་པ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། མི་བསྐྱ་བའི་སྐྱ་དང་། མི་བསྐྱ་
བའི་སྐྱེས་བུ་དང་། མི་བསྐྱ་བའི་དབང་སོ་བཞི་ཡོད་དེ། དུལ་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
དང་། དུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྐྱ་དང་། དུལ་དེ་སྐྱ་འཛིན་སོགས་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྐྱེས་
བུ་དང་། དུལ་དེ་སྒྲུང་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་དབང་སོ་རྣམས་ནི་གང་ཡིན་ཆད་ལ་མ་ངེས་ཀྱང་། དུལ་
དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་བསྐྱ་བ་དང་། ཆད་མར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུང་མི་བསྐྱ་བའི་སྐབས་སུ་
བཤད་པས་གྲུབ་པས་མ་སྒྲོས་སོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོས་གཞུང་ལྟེ་ཕྱིའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
ཆ་རེ་བཤད་པ་ལ་མཆན་ཉིད་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་རྒྱན་ལས། གཉིས་ཀ་དེལ་བས་ཆད་

མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུ་མཁན་པོས་གཞུང་
 སྒྲ་མས་རང་དབང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱིར་བསྟན་ཐ་སྟངས་པའི་ཚོས་ལ་
 རང་དབང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་གཞིར་བཤད་དེ། མཚན་སྒྲོར་འདོད་ནའང་རུང་སྟེ། ཅ་
 བར། དོན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཀྱན་རྫོབ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན་ག་
 ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐ་སྟངས་ཅམ་གྱི་ཚོས་ལ་རང་གི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་མེད་
 པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ལེགས་སོ། །གཞུང་བྱི་མས་སྒྲར་མ་ཤེས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རང་དབང་དུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་དོན་དམ་དབྱེད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བསམ་པར་བྱེད་པ་དེ་
 ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་འཛིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཚད་
 བར་བསྟན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་བྱུ་བ་སྟེ། དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
 རྫོགས་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་བསྟན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མ་བྱེད་པར་དབྱ་སེམས་སོགས་མཐུན་ཡང་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཟུར་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དོན་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། ལྷས། ཚད་མ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད། ཅེས་དང་། འཛིག་
 རྟེན་ནི་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་རྫོད་པར་བྱེད་པས་འདི་ནི་གཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཞན་རྣམས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་

ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཇིག་
རྟེན་གྱི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཅན་ལ་ཆད་མའི་ཐ་སྙད་གྲགས་ཀྱང་དེ་ཅན་གྱིས་བྲ་མ་ནའི་སྤྱོད་ན་མི་
ཆོག་པས་བསྟན་བཅོས་རྩལ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། བསྟན་བཅོས་སྤོངས་པ་སྒྲོག་
བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟས། བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་སྟངས་དུ་བསྟན་པའི་མཆན་ཉིད་
གྱི་མི་བསྐྱུ་བ་རིག་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཇུག་པར་འཇུར་པའི་བྱིར་བསྟན་བཅོས་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། མི་བསྐྱུ་བ་རིག་པར་བྱས་ནས་ཡན་ཆད་གྱིས་
འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་བསྟན། རྣམ་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པར་བཅུག་ནས་མཆན་ཉིད་ཆད་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ལྟ་དབང་སྒྲོས། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འུ་ཀྱ་སྒྲོས་ཀྱང་། གཞན་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡང་བྱར་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོག་ཟུར་དག་ལ་ཞིབ་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། ལྟས།
མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཅན་གྱིས་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། བཟུང་བ་འཇིག་བྱིར་སོགས་ཀྱིས་བཅད་ཤེས་ཆད་མར་ཐལ་བའི་བྱིར་ཆེ་བ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་
གསར་འཇུག་སྟོན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གསར་
དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་དང་པོར་སྒྱུར་དགོས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར། འུ་ཀྱ་སྒྲོས། འདིས་ནི་ཇི་སྟངས་དུ་ ཆད་མ་
བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཆད་མའི་སྤྱོད་དང་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཀུར་བརྟུས་ལས་
གསུངས་པ་དེ་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱའི་མཆན་ཉིད་དང་། རིགས་སྟོན་གསུངས་པ་དེ་གཞན་དོན་
སྟོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས། རིགས་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲོན་
མེད་ཀྱང་ལྟ་དབང་སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་ཟེར་ན་འདྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟ་

དབང་སྒྲོམ་གཉིས་བསྟན་པར་མི་འདོད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་བསྟན་མེད་
 ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་
 དར་རྟེན་ལས། ཚད་མ་བསྟན་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་དང་པོ་དང་གསར་པའི་དོན་ཁོང་ན་གནས་
 གུང་གསལ་པོར་མེད་པས་བྱི་མས་དེ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་
 བྱབ་སྟེ། དངོས་སུ་མ་བསྟན་གུང་ཁོང་ནས་སམ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དར་རྟེན་
 གིས། དོན་ཁོང་ན་གནས་གུང་གསལ་པོར་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱིས་ཚད་མ་བསྟན་མེད་སོགས་
 སྒྲ་མས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་སོགས་བྱི་མས། དོན་དམ་པའི་
 ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། གཞུང་སྒྲ་མས་ཐ་སྙད་ཚད་མ་མཚན་གཞིར་
 བྱས་ནས་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། གཞུང་བྱི་མས་ཐོག་མེད་ནས་མ་ཤེས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་
 གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་གཉིས་གྱིས་
 རི་སྟོང་པ་མཐུན་པའི་ཚད་མ་དང་། རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་བཤད་ནས་བྱབ་པ་ཡང་རི་
 ལྟ་རི་སྟོང་གི་ཆོས་གཉིས་ལ་མི་བསྟན་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། དེ་ལྟ་
 བཅོམ་ལྟན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཚད་མར་བཤད་པའི་བྱིར། རྒྱན་ལས།
 དེ་ལྟ་བཅོམ་ལྟན་ཚད་མ་ཉིད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་སོ། །དེ་དང་ལྟན་པའི་
 བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ།
 འཁྲལ་བ་མ་ལུས་པ་སྒྲོག་པའི་དོན་དེ་བཅོམ་ལྟན་འདས་སུ་འཛོག་པས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 མ་ཐོབ་པ་ལ་མི་རུང་བའི་བྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདིའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱན་མཁན་པོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རི་

སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི། ཞེས་པ་ནས། རོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ས་ཚད་
མར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤམས་ལྷན་ཡང་དཀའ་
གནས་འདི་དག་གོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཛོག་པ་ལ་དཔྱོད་མ་
བྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡི་གེ་མང་དུ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་བྱུང་བ་སྤང་བ་ལ། ཅ་བར། སྤྲོ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། བས། འོན་ཀྱང་ཉིད་
 རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་པའི་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་ཚད་མིན་གྱི་སྤྲོ་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མིན་སྤྲོ་ལ་གངས་ངེས་མེད་པར་ཐལ། ཅ་བར། ལོག་པའི་ལས་ལ་མཐའ་མེད་
 ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ལྟག་ཚད་གྱི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚེས་དེའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་གྱི་གངས་ངེས་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་གྱི་གངས་ངེས་རང་སྤྱི་གཉིས་དང་བདེན་གཉིས་སོགས་
 སྤྱི་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མིན་གྱི་སྤྲོ་ལ། འཁྲལ་ཤེས་དོན་མཐུན་དྲུང་སེར་འཛིན་
 ལྟ་བུ་དང་བྱུག་ཏུ་འདོད། དྲུང་སེར་འཛིན་གྱི་སྤྲོ་ཚེས་ཅན། སྤྲོ་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རང་གིས་ཁས་སྤངས་སོ། །ཡང་སྤྲོ་མ་...^{ལོ་རྒྱུ་ཆ་གཙང་དག་ཚད་མིན་གྱི་}
 སྤྲོ་རིགས་བསྐྱུས་ན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་འདྲུས་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་...^{པ་རྟོ་ཏུ་གཞན་}
 རྟག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲོ་ལས་བྱུང་བ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པ་དེ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 བྱམ་པ་མ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །བད་བྱེད་པ་ནི་དོན་
 མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། བད་སྐྱར་བ་ཡང་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་
 ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་⁽¹⁾ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བད་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་⁽²⁾རྟོགས་པའི་ཤེས་
 པ་འཇམ། ཡིད་དབྱེད་གྱི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤོང་ཉིད་གྱི་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། རྟུག་སྟེ།
 2 པར་ཐངས་གཉིས་པ། རྟོགས་པའི་དགོས་པ་འཇམ།

མིང་བརྗོད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྷོང་ཉིད་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་རྗེས་
འབྲང་གི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱིའི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྤྱོད་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་སོགས་
ཆད་མེན་གྱི་སྤྱོད་ལྡན་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད་དེ། བཅད་ཤེས་ཡིད་དཔྱད་སྤང་ལ་མ་ངེས་ལོག་ཤེས་
ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་བཞེད། དེ་ལ། ཁ་ཅིག་...^{ཆུ་མིག་དཔལ་གྱི་སེལ་རྟེན་རེ།} སྤྱོད་འདོགས་དང་མི་འགལ་ཞིང་དོན་
བདེན་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོན་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་འཛིན་
པའི་ཡིད་དཔྱད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་འདོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རང་ཡུལ་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་འདོགས་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་མི་རྟག་པར་ཆོག་གིས་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་དང་ནི་སྤྱོད་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་འོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་...^{གནས་སྤྱུག་རེ།} བདེན་བཞི་ལ་དཔྱད་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་ཆོས་ཅན། ཆད་མེན་གྱི་སྤྱོད་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷང་དང་རིགས་
པས་རྣམ་དཔྱད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ལྷང་རིགས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་སྤྱོད་
ཀྱན་ཡིད་དཔྱད་དུ་འདོད་པ་བཞད་གད་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
འབྲའི་སྟོན་རྒྱུད་དུ་མ་དབྱ་སེམས་ཐམས་ཅད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། སྤྱོད་མི་རྟོག་
རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རྟོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཐུབ་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱི་ ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་
 སྤྱོད་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁུབ་སྟེ། སྤྱི་དེ་དེའི་སྤྱོད་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་འདོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་འགལ་ལྷེའི་
 ཡུལ་མིན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟག་པའི་འགལ་ལྷེའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་འདོགས་པའི་ཡུལ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྤྱོད་འདོགས་གཙོད་པའི་
 གཞི་དང་། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྣམ་
 གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་སྤྱི་བཅད་ནས། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་
 གཅིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་རྟགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དང་སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་
 འགལ་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་ དེ་རྟུང་སྤྱོད་འདོགས་གཙོད་པའི་གཞི་གཅིག་ཀྱང་
 འཛིན་སྟངས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་
 ཀྱི་དངོས་འགལ་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་ལ་རྟག་བདེ་སོགས་སུ་འཛིན་
 པའི་སྤྱོད་འདོགས་བཅུ་དྲུག་དང་དེའི་གཉེན་པོ་སྤྱུག་བདེན་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
 བ་བཅུ་དྲུག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་དང་། བདེ་དང་ང་དང་ངའི་
 ཞེས་སོགས། ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ སྤྱོད་བཟགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྟེད། གེ་ཉིད་ལ་ནི་
 དེ་འགལ་དོན། གེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟགས་ཅན། ཞེས་སྤྱོད་ཡང་དག་ལྟ་བུ་ལོ་སྟེ། སྟེད་པ་རྗེས་
 འབྲང་བཅས་འཛོམས་སྟེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་ བདེན་པ་བཞི་ལ་ཞེས་པས་ལོག་
 ཤེས་བཅུ་དྲུག་དང་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་བཅུ་དྲུག་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་བསྟན། བདེན་བཞིའི་
 སྤྱུག་བདེན་ལ་བརྟན་པ་སྟེ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་དང་། བདེན་འཛིན་དང་། ངར་འཛིན་དང་། ང་ཡི་ཞེས་

འཛིན་པའི་སློ་སོགས་ལོག་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གིས་སློ་འདོགས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །བདེན་བཞི་
དེ་ཉིད་ལ་ནི་ལོག་རྟོག་དེ་དང་དེ་དག་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་འགལ་ལྷའི་དོན་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སྣང་
བདག་མེད་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་རྟོགས་ཅན་སློམ་པས་ལོག་རྟོག་བཅུ་
དྲུག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། བདེན་པ་བཞི་ལ་ནས། མེད་ཅེས་པའི་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ཉིད་ནས། བཅས་འཛོམས་བྱེད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སླ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སླ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་སྤྱིར་མ་
ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཡུལ་སྣང་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་སྣང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྣང་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་མི་འདྲ་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །ཞེས་དང། ལྷས། དེ་དག་དང་འགལ་བཞི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་སློ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སླ་མི་རྟག་པ་སླ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སློ་
འདོགས་པའི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས། མ་རིག་པ་དེས་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་རྟག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྣམ་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་བརྟོག་པར་སློ་བཏགས་ནས་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སླ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་ཆེ་གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། སླ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་

ཡུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ལགལ་བྲབ་ཁོ་ན། འོ་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་
 མེད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ལ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྲོད་མས་གཞོད་ན་ཆད་མས་བསལ་བས་
 བྲབ་ཟེར་ན། ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་བསལ་བར་
 ཐལ། ཆད་མས་གཞོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་
 འདོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲབ་སྟེ། གསར་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ཆ་ཤས་སྟོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་བསལ་བྱིར་ན་དེས་པ་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོའི་བྲད་པར་སྟོ་འདོགས་གཅོད་
 པ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་ལེ། སྟོ་འདོགས་སྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོའི་བྲད་པར་སྟོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོ་འདོགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར། ཉགས་མ་བྱབ་སྟེ། སྟོ་འདོགས་ལ་སྟོ་
 རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ཆ་ཤས་སྟོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །ནས། སྟོ་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་
 དེས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོང་བའི་རང་རིག་པའི་ཆད་མ་ཆོས་
 ཅན། ངོ་བོའི་བྲད་པར་སྟོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། འོ་ན། དེས་གཅད་
 བྱའི་སྟོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྟོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་མིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། དེས་གཅད་བྱའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཅད་བྱའི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་
 ཤེས་པ་མེད་པར་སྟོ་འདོགས་པ་དང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་པའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར།

རང་ལས་རང་གི་ངོ་མོ་རྟོགས། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་
ན་གསར་དུ་སློ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
སློ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཁས། འདོད་ན། སློ་འདོགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་
པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤར་ལྟར་འཁོར་གསུམ། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མངོན་
སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་
འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སློ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པར་ཐལ། རང་གི་བསལ་བྱའི་སློ་
འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བསལ་བྱའི་
སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་སོམ་ཉི་ཟ་བའི་སྟོ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་འདྲའི་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཁྲབ་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག་ །ཡུལ་ལ་ཅེ་གཉིས་པའི་སེམས་བྱུང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འབྲོ་ལྡོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལས།

ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁོ་སོགས་དང་། །འགྲོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག་། །སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། །ཀུན་འགྲོའི་སེམས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་། །སེམས་ཅེ་གཉིས་
 པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉི་ཉོན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅ་ཉོན་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྲིད་པའི་ཅ་བ་ཤ་རྒྱས་བྱུག་། འདོད་
 ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁོ་དང་། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བུ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ་དེ་བྱུག་ཀྱང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་། །ཡུལ་ལ་ཅེ་གཉིས་པའི་ཅ་ཉོན་ཟེར་ནའང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་སྤྲུག་དང་
 ཁོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། རྟག་ཏུ་འབྱུང་གི་
 དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་། །རང་ཡུལ་ལ་རང་དབང་
 ཏུ་ཅེ་གཉིས་པའི་སྟོ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་གས་
 ལྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་
 ཡུལ་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོམ་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་། །དེ་དོན་འགྱུར་
 གྱི་དེ་དང་། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དེ་དང་། ཆ་མཉམ་པའི་གསུམ། སྤྲུག་གས་སྟམ་པའི་ཅེ་གཉིས་
 པའི་སྟོ་དང་པོ་སོགས་བྱེད་ཟེར་ན། དག་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མེད་སྟམ་པའི་ཅེ་གཉིས་པའི་སྟོ་
 ཚོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡིད་དཔྱོད་ལ། བོད་སྡེ་མ་...ཁ་ཅིག་། །སྟོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་གསར་
 ཏུ་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རིག་པ་ཞེས་གསུངས། ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་...རིགས་
 གཉེར་རྗེས་འབྱུང་ན་རེ། ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་བཞི་ལས་ཡིད་དཔྱོད་ཟུར་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་

དཔྱད་ཉགས་ལ་བརྟེན་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཡིད་དཔྱད་གི་ཡུལ་
བདེན་པ་ཡང་མི་འཐད། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ངེས་ན་ཆད་མར་འགྱུར་དགོས། བདེན་པ་མ་ངེས་ན་
ཐེ་ཆོམ་དང་ཡིད་དཔྱད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེས་ན་ཆད་མིན་གི་སྒོ་ལ་བཅད་ཤེས་ལོག་
ཤེས་ཐེ་ཆོམ་སྒྲུབ་ལ་མ་ངེས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་
དམ་བཅའ་ཅམ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཉེར་ལས། ཡིད་དཔྱད་ཉགས་ལ་གཏན་
མི་སྟོས། །དམ་བཅའ་ཅམ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་མེད་
པའི་དེའི་ཡུལ་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་
ཡི། །ཡིད་དཔྱད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་
པ་ངེས་ཀྱང་ཆད་མིན་ན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལས། དེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱད་ཉམས། །གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཆོམ་དཀའ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་
པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒོ་རིག་བཞིར་འདུས་ཡིད་དཔྱད་མིན། །ཞེས་སོ་བཟེད། འོ་ན་བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ལས་བྱམ་པ་དོན་མཐུན་དུ་⁽¹⁾ཉགས་ཅམ་གི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞི་གང་རུང་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མིན་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་སུམ་དུ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་རྗེས་དཔག་
ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དབྱུང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཆོམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་གང་ཞིག་དོན་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །བད་བྱེད་པ་ནི་དོན་
མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ཉགས་ལ་མ་
བརྟེན་པའི་ཡིད་དཔྱད་ཞིགས་སོ། །གཞན་ཡང་། གངས་ཅན་ལ་བྱས་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་
གསུམ་རིམ་གིས་ཆད་མས་ངེས་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན།

ནས། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐོག་མར་གོ་བ་ཆགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། དེ་རྗེས་
 ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །
 ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་
 མ་ཚོད་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་སུ་འགལ། བྱབ་སྟེ། དོན་གོ་བ་ལ་ཚད་མས་
 སྦྱོ་འདོགས་ཚོད་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། དོན་གོ་ཡང་སྦྱོ་འདོགས་མ་ཚོད་པས་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དང་པོ་རྗེས་དཔག་ཡིན། གཉིས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། དོན་གོ་རྣམ་གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། ངེས་དེ་རྗེས་དཔག་ ཅས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཏུ་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་གོ་བ་ནི་དཔེར་ན་འཚོད་པ་ལས་སྟོད་དང་བརྟེན་ལ་སོགས་པའི་
 དོན་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཤོས་རྩུན་
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་གོ་བ་ནི་ཚད་མ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བསྐྱུ་བའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། །སྤྱི་མི་རྟག་གམ་སྦྲུམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བསྐྱུ་བའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་
 ལ་ཞེན་པ་གང་ཞིག །བསྐྱུ་བའི་ཞེན་རིག་ཀྱང་ཡིན། དོན་མཐུན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 ཐེ་ཚོམ་གྱིས་རྩུང་ཟད་དང་བཅས་ཏེ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་ཞེན་ན། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཚོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གཞལ་བུའི་དོན་དང་མ་སྟངས་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བུ་མ་རྟོགས་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་དོན་

དང་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་བསྐྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། །རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་གི་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡང་བསྐྱེན་པའི་དོན་དང་སྤང་བར་བྱེད་ན་མི་བསྐྱ་བར་རིགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་ཡང་ལྷ་དབང་གློ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་བཤད་ཐིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེན་དོན་གྲུབ་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེས་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས་ངོ་ཤེས་དགོས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་གཞག་གོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་དེ། ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་བསྐྱས་ནས་དབྱེན། བཅད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་དཔྱེད་དང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་དང་ལྷར་ངེས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲངས་མེད་པ་དང་གསུམ་དང་བཞིར་འདོད་པ་སོགས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ། དང་པོ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། རང་གི་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རིག་པ་དེ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་དོན་དང་འཇུག་ཡུལ་དང་དེའི་ཤེས་པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱོད་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག །ལོག་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསུམ་སྤང་བ་ཡོད་ལ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་བཏགས་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་ཀྱང་། དོན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། མི་བསྐྱ་བ་ཉིད་ནི་དོན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་མཁོ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་

སྟེ། ལྷང་བ་ལ་མཐའ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ཡང་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་
ལས། བསྟན་ཀྱང་མ་སྤང་ན་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། གལ་ཏེ་མི་བསྟུ་བ་
མེད་པར་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན། རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་
ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་སྤང་བའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས་ཀྱང་། དོན་སྟོས་པས་ནི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་ཡང་ཚད་
མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་
ལས་དེ་བས་ན་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། ལྷས་
ཀྱང་། མི་ཤེས་པ་དེ་བརྒྱུད་དུ་ཐེན་ཀྱང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་བ་
གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྟོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པར་
གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་འཛིན་སྟངས་
ཡུལ་ལ་ལོག་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཁང་བྲིམ་གསལ་བར་སྤང་
བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་ཅེ་གཉིས་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་རྩ་
ཉོན་དེ་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྟུས་ན་རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་རྩ་གཉིས་པའི་རྩ་ཉོན་ཐེ་ཆོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས། ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཆོས་
གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རྟག་སྟུམ་པའི་

ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྲ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཐེ་ཚོམ་པའི་
སྟོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་པའི་མི་བཞིན་ནོ།

བཞི་པ་ཡིད་དཔྱོད་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲོང་བ་དང་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་
པའི་ངེས་པ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པའི་དོན་ལ་གསར་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་
རིག་པ་དེ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲོང་བ་དང་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་པ་གཉིས་
གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱོད་དང་། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་གཞི་མཐུན་
གཅོད། བདེན་པའི་དོན་སྟོས་པས་ལོག་ཤེས་གཅོད། གསར་དུ་སྟོས་པས་བཅད་ཤེས་གཅོད།
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟོས་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་ན་གངས་
ལྗང་འདོད་པ་མི་འཐད་ལ། སྤྲ་བྱང་ཆད་མ་འགོག་པའི་མདོ་དང་ཆད་ཆེན་རྣམས་དང་འགལ་བས་
གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་རྒྱལ་རྩ་བ་དུན་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
ཡིད་དཔྱོད་དང་། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅན་གྱི་
ཡིད་དཔྱོད་དང་། རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲ་མི་ཏྲག་པ་གོ་བའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་
པ་ནི། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་གོ་བའི་ཡིད་དཔྱོད་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་པ་མེས་ཀྱི་ཁྲོན་པ་རྟིང་བ་ན་རྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་
དཔྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཕྱ་མ་དག་དང་བསྟུན་པས་ཡིན། སྤྱིར་ཡིད་དཔྱོད་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱང་
རུང་བར་ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ཡང་སྤང་ངོ་། །

ལྟ་བུ་སྤང་ལ་མ་ངེས་ལ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་མཚན་གསལ་སྤང་
ཅན་ཡང་ཡིན། རང་ཡུལ་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རིག་པ་དེ། སྤང་ལ་
མ་ངེས་པའི་སྟོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་དང་།

རང་རིག་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་དེ། དེ་ལ་གང་སྤང་ངེས་པས་ཁྱབ་
 བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་དབང་མངོན་ལྡོ་ཡོད་དེ། ཡིད་གཞན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་
 གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་ངི་འཛིན་
 དབང་མངོན་སོགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་
 གཞན་ལ་ནི། །ཆགས་པ་གཞན་ལ་མི་འགྲོའི་ཕྱིར། །ཤེས་གཞན་མི་སྤྱེ་ཞེ་ན་མིན། །ལ་ལར་ཅིག་
 ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པ་མཚུངས་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་ཆེ་གཞན་རྟོགས་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞེ་ན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཡིད་གཞན་ལ་ཆགས་ཆེ་དབང་
 ཤེས་གཞན་མི་སྤྱེ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མིན་མན་ཆད་ཀྱིས་སྐབས་ལ་ལར་དབང་ཤེས་ལྡོ་ཅིག་ཅར་
 འབྱུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་སོགས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་གཅིག་གི་ཡུལ་རྟོགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་
 དང་རང་རིག་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཁྱབ་ཆོས་སྤངས་པར་ནི། ཅ་བར། གཟུང་
 བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་གསུངས།

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་
 གང་རུང་གང་། རང་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་པ་བཅད་ཤེས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤྱོད་འཛིན་དབང་མངོན་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱོད་མི་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
 དེས་དངོས་རྟོགས་ལ་སྤྱོད་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 སྟེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པས་རྟོགས་གཞི་ཡིན་ཀྱང་རྟོགས་བྱ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྲ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་
སྤྲ་རྟོགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མེད་
དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་
ཆོས་གཞན་སྤྲུབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར་སྤྲ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
སྤྲ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་རྟོགས་པའི་མི་བསྐྱུ་བའི་
སྤྲོ་གང་ཞིག །དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་དང་སོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྲ་
དམིགས་ཡུལ་བྱས་ནས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་འཇལ་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྲ་མི་ཉག་
པ་ལ་སེལ་འཇུག་དུ་སོང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྤྲུབ་འཇུག་གི་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་སྤྲ་མི་ཉག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་རྟོགས་པའི་བཅད་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཀྱང་
ལ་མ་ཐུན་གྲུབ་ཡིན། སྤྲ་ལ་བཅད་ཤེས་སུ་སོང་ཡང་སྤྲ་མ་རྟོགས་པའི་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་ཏེ།
དེ་རྟོགས་ཟིན་ན་དེ་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་འཕགས་ཆོགས་
ལམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་སྤྱི་ཆོད། སྤྲོ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་
པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྲ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་པ་དང་འཛིན་
སྟངས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་
གཉིས་ཀ་གཅིག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་རྣམ་
གཅིག་ལ་བྱས་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་རྣམ་གཅིག་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་རྣམ་གཅིག་ལ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་

ཁོ་རང་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་དབུ་ཚད་ལ་རིགས་པ་སྤྲ་དགོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་པ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མས་རྟོགས་མ་ཟིན་པའི་སྟོང་གི་རྟོགས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུལ་དེ་ཚད་མ་སྤྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉི་མ་སྤྲ་མར་ལྷན་ལ་སྤྲོ་པོ་མཐོང་ཡང་ཉི་མ་གཉིས་པར་ལྷན་ལ་སྤྲོ་པོ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དབང་མངོན་བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་ལ་དེ་ཚད་མ་⁽¹⁾སྤྲ་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཐ་དད་པས་ཉི་མ་སྤྲ་མར་རྟོགས་ཟིན་པ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དབང་མངོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསར་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་འཕེན། རྣམ་མཐུན་ལ་ཚད་མས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་ཕྱི་མའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ན་རྣམ་མཐུན་སྤྲ་མས་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མས་བྱུང་པར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་...ལྷ་དམར་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་བཅད་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་ངེས་ཤེས་དང་བློ་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཏྲག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མིན་ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྗེས་དཔག་ལ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། ཏྲགས་ལས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། རྟོམ་གྱུར་གི་རིམ་པས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་གསུམ་བློན་པ་ལས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྤྲ་མས་རྟོགས་པའི།

རྒྱུད་ནས་སྦྱེས་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་ན། བྱང་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་བཅད་ཤེས་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
པའི་སྒོ་སྦྱེས་པ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་བླན་པ་
ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་སྦྱེ་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་དང་། རིགས་
ཐེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རང་གི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ཤེས་ཚུལ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་བླན་
པའི་རྟགས་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། བྱས་
པའི་རྟགས་ལས་སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་རྗེས་སུ་སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་རྗེས་
དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་བླན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེས་དཔག་ལ་བཅད་ཤེས་མི་རུང་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་ཚུལ་གསུམ་
ཆད་མས་ངེས་པ་བླན་པའི་རྟགས་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་རིགས་
པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀས་རྗེས་དཔག་གཉིས་བཤད་པའི་དགོས་པ་རུང་བད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བཀོད་པའི་བླན་པ་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
དངོས་སུ་སྦྱེ། སྤྱབ་དག་བཀོད་པ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བླན་པ་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
ངེས་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་འཇུག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འཐད་ལྡན་ལས། བརྒྱད་
པའི་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་ཀྱི་འདི་དག་གི་བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བུ་དེ་སྐད་དུ། རིགས་ཐེགས་དར་རྒྱུ་ལས། རང་དོན་ལེན་མེད་ཅུ་ལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་དེ་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཅུ་ལ་གསུམ་ལ་བྲན་
བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྡོན་གྱི་ཆེར་སྦྱངས་པའི་སློ་ཆེན་མང་
པོ་ཡང་འབྲུལ་སྦྱང་བས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་འབྲུལ་བར་བཤད་ཡོད་པས་ལེགས་བཤད་
ལ་ལེགས་བཤད་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

ཡང་དཀའ་གནས་གཅིག་ལ། བཤུ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས་དབང་མཛོན་ལཱ་འདི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
བ་བཅད་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ལ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དག་ན་ལ། མཛོན་སུམ་ལ་བཅད་ཤེས་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་སྤྱི་མའི་གཞལ་བྱ་དེ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་གྲུན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། བྲན་དང་མཛོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུང་
བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་དང་། ལྟས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་བྲན་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་དང་། ལྟས།
གཟུང་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལོ། །རི་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁ་དོག་ལ་དམིགས་པ་ནི་རི་ལྟར་གཟུང་བའི་རྣམ་
པ་གཉིས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ན་ཡང་དེ་བྲན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུང་བ་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་བྲན་པ་གཞན་བཞིན་དུ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་བ་སྟེ། བཅད་
ཤེས་ལ་བྲན་པ་འདྲན་པའི་མཛོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བཅད་
ཤེས་གསུམ་ཡོད་པས་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་སྐབས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་

ཁོ་ན་རེ། རྟོག་བྲལ་བཅད་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ངོ་བོ་བྱན་པར་མཁས་བྲལ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ལྷ་ཤྲུག་རྒྱན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་པར་
བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱན་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། གཟུང་བ་
འཛིན་ཕྱིར་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་བཅད་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་བྱན་
པ་བཅད་ཤེས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པ་ལྷ་ཤྲུག་རྒྱན་རྗེའི་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཀུན་རྫོབ་བྱན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་
དེ། རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲ་མས་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྤར་
ཡང་བྱན་པས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། སྟོ་ཀུན་
རྫོབ་པ་བྱན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ནས། བྱོད་རང་དབང་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་
པ་མིན་ཀྱི་རང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤྲ་མས་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་སྤར་ཡང་བྱན་པའི་སྟོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་
སྟེ། ཆོག་ཀྱང་མཐུན་ལ་ཕྱི་མས་བྱན་པ་བཅད་ཤེས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མདོ་ཅ་འགྲེལ་དང་བཤ་ཆེན་རྒྱལ་
དབང་སྟོ་དང་བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་
པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་དོན་དེ་ཉིད་སོ་སོར་
ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆད་མ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
གང་གི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་མ་ཐོང་བས་འདི་ཞིག་གོ། །ཞེས་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བཟུང་ཟིན་པ་ཁོ་ན་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་
འདི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པ་འདིས་སུ་མོང་གི་ལན་
འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐུག་པ་མེད་འགྱུར་ཞེས་པ་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁྲབ་སྟེ། ⁽¹⁾གང་ཡང་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ལན་དུ་མར་འགྲེལ་བཤད་
འདིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་གྲུབ་པ་
དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བཅད་ཤེས་ལ་རྟོག་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་ཙམ་པར། བརྒྱུང་
བ་འཛིན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་བཅད་ཤེས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སྣ་ཤུག་རྒྱན་
གསུམ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱན་མཁུན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པས་གྲུབ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བྱེད་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་སུས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་ལ་
རྟོག་པས་ཁྲབ་པར་བཤད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་སྐབས་སུ་
ཆོས་མཆོག་གིས་དགག་དགོས་པར་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་དར་
ཤིག་ལས། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་དང་། དེའི་འགྲེལ་བྱེད་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་ལ་
རྟོག་པས་ཁྲབ་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཅད་ཤེས་ལ་བརྟན་
ཤེས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཙམ་པར། བརྒྱུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཞེས་པས་བཤད་པ་དེས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་བུམ་པ་ཡང་ཡང་ལན་དུ་མར་འཇུག་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་
སྟེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་དེ་དག་ཆོས་ཙན། དམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྟོགས་ཐེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་དེ་སྤྲར་ཡང་ཡང་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཡང་
ཡང་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་དོན་དེ་
ཉིད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཡངས་ལྡན་ལས། ཡང་གི་སྤྲས་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཟུང་བ་ཁོ་ན་ལ་སྤྲར་ཡང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་ཅས་གང་འཛིན་པ་དེ་ཡང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་ཡང་།

ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་སྟེ། རྟོག་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་
གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། རྟོག་ཤེས་དང་རྟོག་པ་མི་གཅིག་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མངོན་སུམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་པ་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་
མི་རྟོག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་པའང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོག་
སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས། །ངེས་ཤེས་གྱི་བཅད་
ཤེས་⁽¹⁾གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། རི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤར་གཟུང་བ་ཁོ་
ན་བྱིས་⁽²⁾ངེས་པས་ཤེས་པས་འཛིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། དར་ཤིག་ལས། གངས་ཅན་གྱིས་དུ་བའི་
རྟོགས་ལས་མེ་རྟོགས་ཟིན་མ་བཞེད་པར་ཡང་ཡང་རྟོགས་པ་ཆད་མར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་
དུ་འགྲེལ་བར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་གཉིས་
བཤད་ཟིན་རྟོ། །ཡང་སྤར་གྱི་སྒྲིག་བྱེད་མང་པོས་བཅད་ཤེས་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ཅེས་འཆད་
དོ། །འོ་ན། འོགས་སྤར་བ་པོས་བཅད་ཤེས་ཆད་མར་ཁས་ལྷངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་བཅད་
ཤེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། རྟོག་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་རོལ་པོས་བྱུབ་ཟིན་པའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བྱུབ་ཟིན་ཀྱང་ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་ཁྱབ་ཆོས་ལ་སྟོན་བཞིན་པ་དང་སྤར་དགོས་པའི་བྱིར། ལྷས། དེ་ཡང་ཆད་མར་འགྱུར་
ན་དེ་མི་འདོད་པ་དེ་བས་ན་མཆན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཞེ་ན། སྟོན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཟུང་བ་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་ཡོད།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པས་འཛིན།

རང་ལུགས་ལ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་དེ་བཅད་ཤེས་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པ་ཤེས་པས་ན་བཅད་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ད་ཕྱི་
ན་ཡུལ་འདྲིན་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས་དང་། ཟུན་པ་བཅད་ཤེས་དང་། དེས་ཤེས་གྱི་
བཅད་ཤེས་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་དབང་མངོན་ལྡེའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་དང་། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
གྱི་བཅད་ཤེས་དང་དེ་དག་གིས་བྲངས་པའི་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་སོགས་ཡོད།

ཙུང་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཆོས་ཅན། ཚད་མིན་གྱི་
སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་སྔོན་པོ་དེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ཞིང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙུང་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་
པོ་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྟོགས་པའི་བཅད་
ཤེས་ཡིན་ན་བཅད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསར་རྟོགས་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་གསར་རྟོགས་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྒྲོ་གསར་བ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་
འབྲི་ཚུལ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་སྔོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་
ཅན། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་
མ་གྲུབ་པོ། །ཁོ་རང་ལ་དེ་སྔོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་པོ་གཞལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་གཞལ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ།
སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱས་སྟོན་པོ་བརྗོད་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་
དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། ཅ་བར། མྱོ་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །སྒྲིབ་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་
ཡི། །ནས། དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱུ་དང་བྱུག་བྱུང་། གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་
སྒྲིབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་སྟོན་པར། ཅ་བར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་
ནི་ཆད་མ་ཉིད། །བསྟན་བཅོས་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།

འཕྲོས་སྒྲིབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མའི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ངེས་བྱེད་རང་ལས་སམ་གཞན་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་ལྷག་ལྷར་ན་སྟོན་འཛིན་
མངོན་སུམ་ལྷ་བྱུ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་རིག་གིས་ངེས་ཞེས་སྟོན་པར་རྒྱུ་དང་པོ་དང་། རང་
གི་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པའི་གཞི་དང་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱིས་འབྱུང་གི་དོན་བྱེད་
སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་ངེས་ཤེས་སྟོན་པར་རྒྱུ་དང་གཉིས་པ་དང་། སྐྱེས་བྱ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་
དེ་ལྷར་མི་རྟོགས་པས་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུ་མས་ཞེས་རྒྱུ་དང་གསུམ་པ་བྱུང་། དང་པོ་
ནི། ལྷས། རང་རིག་པ་ལས་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བྱུ་བ་པ་ཡིན་གྱི་
ཆད་མ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུ་བ་སྟེ་རང་རིག་གིས་བརྒྱུང་ཡང་ངེས་མི་
རྒྱས་པའི་བྱིར། ལྷས། དེས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ན་ཆད་མ་ཉིད་བརྒྱུང་བྱེད་ཀྱང་
མ་བརྒྱུང་བ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལྷས། འོ་ན། རི་ལྷར་ཆད་མ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ནི་ཆད་མ་ཉིད། དུས་བྱིས་
འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། ལྷས།
དོན་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་བསྟན་བཅོས། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི་གཞུང་འདི་ཆོས་
ཅན། ཆད་མ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་

བས་རང་ངེས་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ངེས་པར་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་པའི་གཞན་ལས་
ངེས་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ། རང་ངེས་དང་གཞན་
ངེས་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཤུ་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་དགོད། འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་བཤུ་ཆེན་རྒྱལ་དབང་སྒྲིའི་གསུང་ན་དེ། མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲལ་བས་མ་ཁུབ་
བར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། འགེལ་བ་འད་ཡངས་
ལྡན་ལས། འདིར་བསྟུ་བ་མེད་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མར་མངོན་པར་འདོད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆན་གཞི་དྲུང་དཀར་པོ་ལ་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། མིག་མི་
གསལ་བ་ཐག་རིང་པོའི་སྟོན་པོ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། བྱ་དང་སྤང་པོ་བཞོན་
ནས་སྟོན་ཤིང་འགོ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དྲུང་དང་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་ཤིང་གསུམ་ལ་
ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འཁྲལ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་དྲུང་སྟོན་ཤིང་སོགས་ལ་མི་བསྟུ་
བའི་བྱིར། འགེལ་བ་འད་ལས། གང་འདི་མིག་སེར་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟུང་བའི་མིག་ཅན་གྱིས་དྲུང་
དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དྲུང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་དང་ནས། གང་ཡང་བྱ་དང་བཞོན་
བས་བསྟོད་བས་བྱས་པའི་ཤིང་སྟོང་ལ་སོགས་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འགོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་
པའི་རྒྱང་འཁྲལ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་དང་། འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་
འཛིན་པའི་བྱིར་འཁྲལ་བ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བའི་བྱིར་
འགའ་ཞིག་ལ་ཆད་མ་ཉིད་དྲུང་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མིག་པར་སྒྲུང་བཞིན་དྲུང་
ཆད་མར་མི་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་པར་སྒྲུང་བའི་
བྱིར། འོ་ན། མངོན་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དྲུང་
བའད་པ་དང་འགའ་ལོ། ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཆོག་རྣམས་ངེས་བཟུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་

རབ་རིབ་གྱིས་གང་མི་བསྐྱུ་བ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་བསྐྱུ་བ་དེར་ནི་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལ་བཤེས་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་གསུང་ན་རེ། གྲུང་དཀར་པོ་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་
 ཤེས་དང་། རྟོན་བྱའི་འོད་ལ་རྟོན་བྱར་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡུལ་དུས་ལྷན་པའི་ཆ་གང་ལ་འང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གྲུང་སེར་འཛིན་དབང་
 ཤེས་དེ་གྲུང་གི་ཆ་གང་ལ་ཡང་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སེར་པོར་སྤང་བ་མ་
 གཏོགས་གྲུང་གི་ཆ་གང་ཡང་བཟུང་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་
 རྟོན་འཇུག་པའི་ཡུལ་འཕྲོལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཞེས་སྤྱི་བ་ན། གྲུང་ལ་སེར་པོར་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་
 བྱའི་འོད་ལ་རྟོན་བྱར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པའི་ལྷན་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དག་ཆད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་དང་དུས་དང་ལྷན་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་གཞན་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་ཆད་མ་མིན་ཀྱང་དབྱིབས་ལ་ཆད་མར་ཐལ། གྲུང་
 དཀར་པོ་མི་སྤང་ཡང་གྲུང་གི་དབྱིབས་སྤང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། གྲུང་གི་ཁ་དོག་མི་སྤང་ལ་དབྱིབས་
 སྤང་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ། གྲུང་གི་དབྱིབས་གྲུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་འོ་ལོ་གཅིག་
 ཡིན་གྱི་སེར་པོ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། དཀར་པོ་མ་བཟུང་ན་དེའི་
 ཆོས་སམ་གཞན་གྱི་དབྱིབས་མ་བཟུང་བས་ན་བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་དབྱིབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུང་ཐོབ་པོ་ཟེར་ན་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། གྲུང་རྟེན་པ་ཡང་གྲུང་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་པ་རིམ་འཛིན་དབང་
 ཤེས་གྱིས་རྟེན་པའི་བྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། དེ་བཟུང་བ་ན་བཟུང་བར་འགྱུར་བར་འཁྲུལ་བས་མ་
 ངེས་པ་ནི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གང་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱི་མ་ལ་འང་འཐེན་ཕྱོགས་དང་སེམས་ཅམ་པར་སྤྱར་

ན་མི་རུང་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་མདོ་སྤེལ་པའི་སྐབས་འདིར་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་མ་འབྱུལ་
བར་བཤད་པ་དང་། རུང་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རིག་པར་དགའ་མོད། འདྲེན་བྱེད་
དམ་པ་རྣམས་ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་བཞེད་པས་ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །ནས། ལུགས་
དེ་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བའི་མངོན་སུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་
ཅམ་པ་ལ་སྦྱར་ན་རྒྱལ་དབང་སྒྲོའི་ལུགས་ལའང་འཐེན་ཕྱོགས་རུང་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་བརྟན་
བྱུང་གི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་གྱི་འབྱུལ་རྒྱ་བཞེས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་། ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་འབྱུལ་
བས་བྱབ་པ་མདོ་སྤེལ་བས་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟུས་དར་རྒྱུ་ལས།
སེམས་ཅམ་པས་ཤེས་པ་འབྱུལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་འབྱུལ་
བས་བྱབ་པ་མདོ་སྤེལ་བ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་པ་རྣམས་ན་རེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་མ་ཡིན་ན་མི་རུང་སྟམ་ནས། ཆད་
མ་ནི་རང་ལས་ཆད་མར་ངེས་དགོས་ཟེར་ན་འོན། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལས་ཆད་མར་རང་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་ཆད་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད།
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མར་གསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་རང་ཉིད་ཆད་མར་
སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད། ཆད་མར་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུབ་ན། ཆད་མ་
ཆོས་ཅན། ཆད་མས་ཁྱོད་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆད་མའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་མ་བྱུབ་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆད་མ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མ་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུབ་ན། འོན་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཚོངས་པ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མར་གསལ་བར་བྱུབ་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆད་མ་ལ་ཚོངས་པ་བསྐྱོག་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅས་ཅུ་མ་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཅ་བར། བསྟན་བཅོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་ཀྱང་།
བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གཞན་མི་འདུག་པས་བརྗོད་པ་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་ཅིག་
སྟེ། ལྷས་པའི་ཆད་མ་ནམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་བྱེད་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཆད་ཆེན་ན་གསལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན་དོན་ལ་མེ་
ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་
སྟུང་དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་
ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བ་དམར་པོ་རང་གིས་ངེས་
ཤིང་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་པའི་དོན་མེ་དེ་བདེན་པའམ་མི་བསྟུ་བ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་
ཀྱི་མངོན་སྟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྷན་ལས། འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཅི་མེ་འདི་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འདི་ལ་བདག་ཉིད་
ཐམས་ཅད་གཞན་ལས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དཔྱད་ལྷན་དག་ན་རེ། རྒྱང་
རིང་པོ་ནས་དོན་ལ་མེ་ཡིན་པའི་དམར་པོ་དབང་པོས་འཛིན་པའི་མངོན་སྟུང་ཡིན་ན། སྤང་བ་རང་
ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤང་བ་རང་ངེས་དང་བདེན་
པ་གཞན་ངེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བསྟུ་བས་ཟེར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་མངོན་
སྟུང་ལ་དམར་པོ་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་མེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་སྤང་བ་རང་ངེས་དང་བདེན་པ་གཞན་ངེས་
ཡིན། དེ་འདྲའི་མངོན་སྟུང་གིས་སྤང་བ་ངེས་ནས་དེ་མེད་ན་རང་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་སྟེས་
པའི་གོང་དུ་ངེས་ན་སྤང་བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་ངེས་ཡིན། དེ་འདྲའི་མངོན་སྟུང་གིས་སྤང་

བ་ངེས་ཀྱང་བྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་འབྲེན་ན་སྤང་བ་རང་ངེས་དང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ཉིད་
ཀྱི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་ངེས་པར་བྱེད་
པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མར་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་སྤང་
བ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཞལ་ན་ཆད་མར་མི་རུང་ལ། དེ་གསར་དུ་འཇལ་བས་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་བྱ་
བ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཞིབ་ཆ་འདི་མ་ཐོན་པས་ལོང་གཏམ་མང་དུ་བྱས་
སོ། །གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། དེགས་ཐེགས་དར་ཏེ་ཀ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱུ་རིང་པོའི་མེར་སྤང་གི་ཁ་དོག་
དམར་བ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་སྤང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་ངེས་པ་འབྲེན་
པས་བྱུབ་ལ། མེར་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མ་བྱངས་
པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ངེས་པ་བྱངས་ན་རང་ངེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་འབྲེན་ན་གཞན་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། རང་ངེས་གཉིས་བ་ཤད་ཅིང་འདིའི་རང་ངེས་ནི་སྤང་བདེན་གཉིས་ཀ་ལ་རང་ངེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ནི་
སྤང་བ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་རང་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་དེ་ལ་ཆད་
མར་འབྱུང་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཟུགས་རེག་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། གསུམ་
བ་བྱུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། འོ་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གིས་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་པའི་ཆད་མ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད། དེ་མི་འབྲེན་པའི་ཆད་མ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་

མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་
 མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཚད་མ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་
 ན་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། རང་ལས་
 རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བསྟན་གྱི། དབང་ཤེས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལ། རོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་ངེས་
 པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་གཅིག་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་བྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཡང་དམ་པ་ཆེན་པོ་ལྷོ་...འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་
 པའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་
 པའི་ཐ་སྟོད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་རང་ངེས་དང་མི་རྒྱས་པ་གཞན་ངེས་གསུངས།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་...ཅ་ན་རེ། མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་
 པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་སུན་འབྲིན་འཕེན་ནོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཁྲབ་པ་གཉིས་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། ལོ་ཆེན་ཀྱིས་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། ལོན་
 ཀྱང་དེ་ལ་སྟོན་གཏོང་ན་བདེ་ལ་མ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་
 ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟོད་ལ་རང་སྟོབས་

གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཀླུ་པས་བྱས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱུང་སྟེ། བར་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་
པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་བྱིར་གང་ཞིག་མི་ལམ་ལ་
སོགས་པས་ཤེས་པ་མ་སྦྱང་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བ་དང་གསལ་བྱེད་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་
བཟུང་བ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་དོན་བདེན་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བྱིར་སྟེ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ནི་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཐད་ལྡན་
ལས། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་འབྲུལ་བ་མེད་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཐ་སྙད་གོམས་
པ་ལས་མཆོན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱུད་པན་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་ངེས་གྱི་
ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་
ངེས་པ་འདྲེན་མི་ཀླུ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་པན་པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ཀླུ་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། བཤ་ཆེན་ཐར་འབྱུང་སྤྲུལ་པའི་
རྟོག་གི་སྒྲིབ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱིར། རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་
མའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།...^{འབྲེལ་བྱེད།} དེགས་གཏེར་ལས། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འབྲུལ་རྒྱ་
ཅན་ནམས་གཞན་ལས་ངེས། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་བྱིས་པ་སྦྱེས་
མ་ཐག་གི་གཟུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་མངོན་སུམ་ནི་ཡིད་གཟུགས་
མངེས་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱ་འདྲིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་
སྦྱིག་རྒྱ་ཅུར་འདྲིན་གྱི་སྦྱོ་འདོགས་སྦྱེད་པའི་སྦྱིག་རྒྱ་འདྲིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་ཟེར་ན། འོ་ན་
ཡིད་གཟུགས་མངེས་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱ་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་མེད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ཆགས་པས་

གཞན་སྐྱེད་རྒྱས་ཉམས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཁྲལ་བྱས་པའང་འདིས་
 ཞེགས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅ་བར། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གར་གྱི་དུས་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡིད་མ་ཞུགས་པའི་དུས་དབང་
 ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོག་
 རྒྱུ་ལ་ཚུར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆད་མའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འདྲིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་དངོས་
 སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རིགས་གཏེར་ལས། རོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དབག་པ་
 རང་ལས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་
 ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འཕྲེན་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 ཁས། ཉགས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་ན། སྤ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པར་
 ཐལ། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།...^{རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་།} གོ་མས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རོན་བྱེད་སྤང་
 ཅན་གྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དབག་བཞི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཟེར་ན།
 བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་པའི་གཟུགས་འདྲིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་
 འདྲིན་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བཅད་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་སྐྱད་ལས། གང་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 ཆད་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཟུང་ཟེན་པ་འདྲིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོས་གྲགས་ཆོས་མཆོག་ལྷ་
ལྷག་རྩེ་རྩེ་རི་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་
པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་
པའི་རིག་པ་དེ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་
པ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་མི་རྒྱས་
པར་ཕྱིས་འབྱུང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་གསར་དུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཤེས་དེ་གཞན་
ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གཉིས་འཐད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་
མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཉིད། །འགྲེལ་པ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། །རྒྱ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་
མཚུངས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་
དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་གཞན་ངེས་སོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐེགས་དར་ཤིག་ལས། གསར་དུ་
མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བྱལ་བ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་
བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པ་གཞན་ངེས་དང་། མི་འདྲེན་པ་རང་ངེས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་
ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་
དུ་གནས་པ་མེད་ན་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་རང་ངེས་
དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཞན་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་གྱི་དབང་མངོན་ལྷ་
དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རྒྱན་ལྷན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་
དཔག་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་སྒྲན་ལས། མངོན་སུམ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མ་
ཉིད་དེ། ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལས་སོ། །རྣམ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་དང་། རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་

ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་དོ། །རྗེས་སྤྲོད་པ་ལ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱིར་རང་ཉིད་
 ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་འོ། །ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་
 ངེས་ལ་བདག་ཆེན་དང་བྱེད་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་ལྡར་ཡང་ཡོད་དེ། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 གཞན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུ་མ་སྤྲོད་ཀྱིས་ཉེ། ཅུང་ཟད་རང་ལས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ།
 དཔེར་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་དང་། རོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
 དང་། རྗེས་སྤྲོད་པ་དང་། གོམས་པ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཚད་ཆེན་རྩ་འགྲེལ་རྒྱུ་སོ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན།
 རང་ཡིན་གྱི་དབང་མངོན་ལྟ་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་བ་དང་སྤྱི་གང་རུང་ལས་རང་ལས་ངེས་
 ཤིང་བྱེད་པར་གཞན་ལས་ངེས་དགོས་ཀྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་
 ལས། ལ་ལ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དེ་ལ་སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱེད་
 པར་གཞན་ལས་ངེས་དང་། ཡོད་པ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་
 གཞན་ལས་ངེས་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ལྷན་ལའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་སྟོན་པོ་ཙམ་
 ངེས་ནས་ཅི་ལྷན་ལའམ་སྟོན་པོ་གཞན་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་སྟོ་འཛིན་དུས་ཀྱི་སྟོ་འཛིན་དབང་
 མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་ལ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ལྡན་པའི་ཤིང་དུ་ངེས་
 གྲང་ལ་བའམ་སེང་ལྷེང་ངམ་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཤིང་འཛིན་དབང་མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། མེ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་མདོག་དམར་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་ཅི་མེའམ་
 མེ་མ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་པོ་ཡོད་འཛིན་གྱི་དབང་མངོན་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། ལ་ལ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གཞན་ལས་ངེས་པར་

བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཚད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། མི་མ་ཐུན་འཇུག་པ་མེད་ན་ཡང་། །རིགས་མི་མ་ཐུན་དོན་
དོགས་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ནི། །མེད་ན་ཚད་མ་ངེས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། །འཐད་ལྡན་ལས། །དེའི་ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །འཐད་ལྡན་ལས།
འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཅེ་མེ་འདི་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་འདི་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གཞན་ལས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །བྱབ་སྟེ། །འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་ཞེས་པས་སྤང་བ་དེ་ཡོད་པ་ངེས་པར་བསྟན།
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་གཞལ་བྱའི་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་འདད་དགོས་
པས་སྤང་བ་དེའི་སྤྱི་མེ་དང་བྱེད་པར་བཅོ་སྟེག་གི་དོན་བྱེད་སོགས་གཞན་ལས་ངེས་སུ་བཤད་པའི་
བྱིར་ཏེ། །ཚད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། །མེ་ནི་བྱ་བ་བཅོ་སྟེག་གི་ །རྒྱ་ཙམ་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་བྱིར། །དེས་
ནི་དོན་བྱེད་སྤང་བ་ཡི། །ཤེས་པ་རི་སྤྱོད་མ་སྤྱེས་པ། །དེ་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིས་ནི། །དང་པོ་ཚད་
མིན་དོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཚྱོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། །དེ་འདྲའི་
དབང་མངོན་མེད་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། །དོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་
མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ན་ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱབ་ཟེར་བའང་རུང་ཙམ་མོ། །དེར་ཐལ། །དོན་
ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ན་རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་ཏུ་ངེས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཟེར། །འོ་ན་དོན་ལ་མེ་ཡིན་
ཀྱང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། །དོན་ལ་མེ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་མེར་ངེས་
པས་བྱབ་པའི་བྱིར། །བྱབ་པ་ཁས། །དེ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། །རྟོག་པ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་
པས་མ་ངེས་ཟེར་ན། །དངོས་འགལ་ལ་བྱུད། །དེ་རྟོག་པ་རྩས་སྤྱི་མ་ཡིན་པས་ཆོག་ལས་ཞེ་འདོད་ལ་
ཡང་མ་སོང་བའི་ཚྱོད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། །དོན་ལ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་

ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 ཐམས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ཀྱི་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤང་བ་གང་
 ཞིག་། དེ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་མི་ཉག་པ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་ཇུས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱེ་དང་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་ཅན་མས་ལ་སྟོས་
 ཉེ་སྐྱུབ་འཇུག་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པ་ལ། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་བཟླས་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་དག་མཐོང་བར་བསྟན་གྱི་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མིན་ནོ། །ཅ་ཉག་པ་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་ལ་མི་ཉག་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ལས། སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་
 བེ་དངོས་པོ་ལ་སྤང་དུ་ཐེན་ཀྱང་ངེས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། སྐྱེ་མི་ཉག་སྐྱུབ་ཀྱི་ཕྱི་གྲོལ་ནས་དག་རྒྱད་
 ཀྱི་སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ དེ་རང་ལས་
 ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་དེའི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་། སྐྱེ་
 དང་སྐྱེའི་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་དེའི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའམ་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་མ་དེའི་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ལས། སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་བེ་བྱེད་པར་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པར་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཉེ།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་འབྲེན་བདེ་ཆད་མ་གཞན་ཁོ་ནས་སྐྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དེའི་སྤང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྗན་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤང་
 བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དོན་བྱེད་སྤང་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཛིན་དབང་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐམས་ དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་དོན་བྱེད་པ་སྣང་བའི། །ཤེས་ལས་གཞན་མཆོད་ཉིད་ཅན་མིན། །དོན་བྱེད་
བར་ཡང་སྣང་བ་ཡིན། །ཤེས་བར་གསལ་བ་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་ཀྱི་དེའི་
དཀའ་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་བྱིར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་བས་ངེས་པའི་བྱིར། རང་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་གྱི་
རྒྱང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པར་ཐལ། གཞན་ངེས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་ཀྱི་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་ལས་
ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོགས་མངོན་སུམ་གོམས་པ་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མ་སྤྱོད་ཡང་། །དང་པོའི་ཤེས་པ་གོམས་བཅས་
འཇུག །ཅེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་དང་པོ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲུལ་
པའི་རྒྱ་མཆོད་གསལ་བ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ལས་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། གོམས་
པས་འཇུག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབེར་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་འོར་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་
ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་གྱི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོད་འཛིན་
དབང་མངོན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ་ལ་བྱུང་། ཡང་ཁ་

ཅིག་། དེ་འབྲེལ་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་མེ་འཛིན་⁽¹⁾ དབང་མངོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་འབྲེལ་དམར་འབར་བ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་
བས་མེ་མཐོང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་
ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །རྩ་མེ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མེ་མཐོང་བ་ལ་ཆ་བ་ཁོ་ན་
མཐོང་དགོས་སྟམ་པ་སོགས་ལོག་རྟོག་གྱེ་བའི་ཐུན་པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཉི་ཟེར་གཅིག་གིས་བསལ་
ཏེ། དཔྱོད་ལྡན་སྒོ་ཡི་འདབ་མ་གྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བཞད་པར་བྱས་སོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དབང་མངོན་ཡིན་པར་ཐལ།

སྒྲུབ་པ།

རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཆད་མའི་ལུགས། །

མ་བྱེད་འཕགས་ཡུལ་བྱི་ནང་བཤ་ཆེན་མང་། །

སོམ་ཉིའི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་⁽¹⁾འབད་མ་ཁྲོལ་ན། །

སྒྲོངས་འདིར་བྱེ་སྒྲུབ་ཉི་རྩོས་གཏམ་ལབ་མང་། །

རིགས་པ་ཀུ་ཤའི་ཅེ་ལྷར་མ་འདྲེས་ཀྱང་། །སྒོ་གོས་སྒྲོངས་པས་རབ་རིབ་བཞིན་བསྐྱེས་
བས། །བྱི་ནང་གྲུབ་མཐའི་རིགས་ལམ་ཤེས་མདུན་ན། །རྡོལ་གཏམ་ངན་པས་རང་རང་རྒྱལ་
མཆན་བྲས། །མངོན་སུམ་དང་པོ་གོམས་པ་འབྱུལ་རྒྱ་ཅན། །ཞི་འཆོས་བཞེད་ཀྱང་མ་གོ་སྒྲ་
ལྷག་གིས། །བཤད་སྒྲུབ་སྒྲིག་རྒྱའི་ཚུར་བེལ་པན་ཚུན་གྱིས། །རྟོག་པའི་ལྷ་ངམ་ཐང་ལ་ངལ་ངལ་
རྒྱགས། །དང་པོའི་ཚུལ་དང་གོམས་ཚུལ་འབྱུལ་རྒྱ་སོགས། །མི་ཤེས་གསར་བཤད་སྒྲིང་ཁམས་
ཐག་བཅད་ཀྱང་། །ཐེ་ཆོམ་མི་གྲོལ་བྱི་བྱིར་སོམ་ཉིའི་རྒྱས། །སྒྲར་འཆིང་དར་གྱི་སྤོན་བྱའི་ཁ་རྒྱ་
བཞིན། །ཤེས་འདོད་གྲོལ་བར་འདོད་ན་རིགས་པའི་སྒྲོ། །བྱེ་བ་འདིར་ཞུགས་ཆད་ཆེན་ཅ་འགྲེལ་
གྱི། །སྒྲ་ཆོགས་ནོར་བུ་ད་ལོངས་ཡི་གའི་ཆོགས། །མངས་དོགས་མ་སྒྲོས་ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་
འབར། །ཞེས་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འབྱུང་།

གཉིས་པ་སྐབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ལ། ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་
 དང་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་
 མ་ཉིད། །ཅེས་བྱང་། འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་དབྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསྐྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་
 པ། །ཞེས་བ་ནས། དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བས་མི་བསྐྱེ་བའི་ཚད་མ་བཤད་ནས། དེ་དང་ལྡན་ཞིང་
 ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་མཐར་སྐྱག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཞི་བཅོམ་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དེ་དེ་དང་ལྡན་
 ཞེས་སྦྱོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་
 སྦྱེས་བྱ་མཐར་སྐྱག་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མི་བསྐྱེ་བའི་སྦྱེས་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཚོག་ལྟར་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པ་བྱས་ནས་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 བདེན་བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
 བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་
 བས་ཚད་མས་ངེས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པའི་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བདེན་བཞི་
 ལ་ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་
 དངོས་བཅགས་གཉིས་གང་ལའང་དེ་ལས་དམན་མི་རྩང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མའི་སྦྱེས་བྱ་ལ་
 ཐ་མའང་གཞན་གྱིས་བཞིར་མི་སྐབ་པ་དང་། སོམ་ཉི་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་། དཀོན་མཚོག་ལ་ཤེས་
 བས་དད་པ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གསུམ་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 མིག་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྦྱེ་ལ་རྟོགས་པ་ཅི་ཅམ་མཐོ་ཡང་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། ཤེས་པ་དེ་ཡང་དུས་གཞན་ན་འགྱུར་བས་མ་ངེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་

དང་དོན་དམ་པའི་སློ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་པ་དང་། སློབས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་མ་ཐོབ་པས་སློབ་ཅན་ལྔ་ཆང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས། རྟོག་གེ་རྟོན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་བྱུང་ཀྱན་རྩོལ་སློབ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་རྟོན་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་ཅུམ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཐུན་མོང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་ལ་
སྦྱབ་བྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར། །གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་། རིག་
པ་ཐོབ་པར་ཐལ། བྱིད་བདེན་བཞི་ལ་ཆང་མའི་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། དེ་མ་ཐོབ་ན། ལོང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བདེན་བཞི་ལ་བསྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་
བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆང་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་དཔོག་པའི་རིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གངས་བསྐྱུས་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅེས་པ་
ནས། ཆོས་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་པ་དང་། ཆོས་རིག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཏིང་རྟོན་པ་དང་། རེམ་
བྱུང་ལས་ཀྱལ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྱལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་
བྱིར་མི་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱབ་སྟེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅེས་
བྱ་བ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བས་ཏེ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་
གོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གངས་བསྐྱུས་པ་ལས། ཆོས་མཐོང་བ་ནི་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའོ། །ཆོས་ཐོས་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་མཐུན་པར་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་
པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་གཏིང་སྟེབས་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཤེས་ནས་
དད་པ་རྟོན་པས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པ་དགྱེས་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་ནམས་ནམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གཏིང་ཏྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ཏྲོགས་པའི་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་བདེན་བཞི་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་པན་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲུལ་བའི་ཕྱང་པོར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་གྲགས་པའི་པ་མ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་པན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་བཞི་ཅམ་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་གྲངས། མི་རྟག་སོགས་རྗེས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མདོ་སྤེ་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་ཐལ། བདེན་བཞི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་འབྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུབ་པ། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞེན་དུ་སྤྲོ་སྤོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་དང་སྤྲོ་མ་གཉིས་ཀས་རྟགས་འགོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟ་ལྟ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད། རྒྱན་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལྟས། དེ་བཞེན་བཅོམ་ལྡན་ཆད་མ་ཉིད། ཅེས་ཆད་མ་གཉིས་དཔེར་ལེན་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་བྲད་པར་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གྲང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟས། དེ་བཞེན་བཅོམ་ལྡན་ཆད་མ་

ཉིད། །འདི་ཚད་མ་དང་ཡང་ཅི་ཞིག་མཚུངས་ན། གང་གིས་ན་ཚད་མ་དང་འབྲ་བས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན།
ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་
དང་མཚུངས་པའི་སྐད་དོད་ལྷན་དང་པ་ཏ་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་སྤྱི་རིང་ཡོད་པ་སོགས་མི་ཤེས་པ་
བདེན་ཡང་། ས་བཅད་རགས་པ་ཡང་མ་ཤེས་འདུག་གོ། །གཞན་ཡང་། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
ཅ་མ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་ཚད་མ་འགོད་ན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། མ་
ཤེས་དོན་གསལ་ཞེས་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེ་ལ་དེ་གཉིས་ཆོག་དེ་ལྟར་དགོས་པ་
གང་ཞིག །དཔེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འབྲུལ་ཟད་མི་བསྐྱུ་བའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཛད་པ་དང་། སྐྱེས་བུའི་མི་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་
བར་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་འཇམ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་
དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་མདོན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་
བའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཛད་པ་དང་། རྟགས་པ་སྐྱེས་བུའི་དོན་བསྐྱུ་བ་
པར་བྱ་བའི་མི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ངེས་
པར་ལེགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་བདེར་གཤེགས་ཀྱི་སུ་ག་ཏའི་སུ་བདེ་བ་དང་ལེགས་པ་སོགས་
ལ་བྱས་པས་འབྲུལ་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་མི་བསྐྱུ་བ་ཚང་། ག་ཏ་རྟོགས་པ་དང་གཤེགས་པ་
དང་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པས་མི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡང་ཆང་བའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་མོན་ཕྱིར། །ལེགས་ཡིན། ཞེས་དང་། བདག་ལྟའི་
ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྤྱར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ནས། གོམས་ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་

ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྒྲོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཟླ་དང་། །མ་
ལུས་ཁྲད་པར་མཁྱེན་པར་གྲུབ། །གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཉེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་
སྒྲོབ། །མི་སྒྲོབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་མཁྱེན་སྒྲོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིས་ནི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དངོས་དང་སྟོན་པ་དངོས་སེམས་ཅན་ལ་མི་ཡོང་བ་གསལ་བར་བཤད་
དོ། །རྩ་ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེར་གཤེགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆད་མའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་སྐྱེས་བྱར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཅི་ཅམ་དང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་དང་དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གསུམ་
སྟེ། ཆད་མ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་གྲུབ་པར་བྱས་ན་དཔེར་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཞེས་པ་ནི། ཅ་
བར། རྩ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། ཉིད་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་ཅ་བར། བཅི་
བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྐྱབ་བྱེད་བཅས། །དེ་གསུང་བར་ཡང་
མངོན་སྒྲོར་ལྷན། །གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དང་པོའི་རྩ་
བསམ་སྒྲོར་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་སྒྲོན་སོང་དང་། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་ཐབས་ལེགས་པ་སྒྲོན་
བྱ་སོང་བ་དང་། བདག་ལྟ་བུ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས་
ཀྱི་དོན་དང་། ལུང་ཕྱི་མས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འབྱུང་བལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་
རྩོགས་པས་ཀྱང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྟོན་ཆད་
ཡིན་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཤུགས། །གཞན་དག་ནི་གང་གིས་དང་པོར་ཕྱང་པོ་
དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་ནམ་པ་སྒྲོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་མི་བསྐྱབ་པ་ཅན་དང་། དེ་དང་འགལ་
བ་མེད་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་པོ་དེ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནན་ཏན་བྱ་

མཛད་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་དཔོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འཁྲུལ་བར་སྟོན་པ་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྒྲིག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྒྱུས། མངོན་སུམ་མ་མཛད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་
མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་བཀོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
ཡང་དག་པ་གཅིག་མ་གོ་ན་སྐྱབས་འགོ་རྣམ་དག་ཀྱང་ཡོང་བ་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་སོ། །གཞན་ཡང་།
ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་རྒྱན་མཁན་པོའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཅག་གི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲོར་བ་དེ། ཅ་བར། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་སྒྲོར་
དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆད་
མ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ཕྱིར་
བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་མིན་པ་བསྒྲོག་དོན་དུ། འཁྲུལ་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཏེ།
ཡང་དག་ཉིད་གསུངས་གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་གྱི་
གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟར་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཅོམ་ལྟན་
འདས་ཆད་མ་དམ་པའི་སྐྱེས་དུ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་
ལྟན་པས། བསྟོད་མི་རིགས་པར་བཤད་པའི་ལན་དུ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་པའི་བཅོམ་ལྟན་
འདས་ལ་ཆད་མ་ཉིད་ཅེས་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བསྟོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་
ལས། འོ་ན། རི་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆད་མ་ཡིན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་
ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། འདི་ལ་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་ཆད་མ་ཉིད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་སོ། །དེ་དང་ལྟན་པས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆད་མ་

ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱམ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་སྐྱོད་དང་བཞིན་
སྤྱོད་པར། ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་ཐུགས་དེ་སོང་བའམ། གཤེགས་ཤིང་རྟོགས་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་
ཆད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཐར་ལམ་ལེགས་པར་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པ་དང་། དེ་
གསུངས་པ་ལ་བཙུན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རང་གི་མཁན་པོ་
མཁས་བཙུན་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་པ་དཔོན་ལྷ་བྱ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ལྷས།
སྦྱོར་བའི་གང་ཞིག་གང་གི་སྤྱིར། གང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ལེགས་པ་དང་བདེན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
ཅིང་། དེ་སྟོན་པ་ལ་བཙུན་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མཁས་པ་དེས། ཆད་མ་ཉིད་དུ་བྱ་
བའམ་དེའི་ཆོག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་མཁན་
པོ་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྟོན་པ་མཁས་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱའོ། །བཙུག་
འདས་ཀྱང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པ་དང་བདེན་པའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་འཆད་
པ་ལ་བཙུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷག་
མ་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། བདེན་
བཞི་ལ་ཆད་མའི་སྤྱི་མཐུན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་དཔོག་པའི་སྤྱི་མཐུན་བྱ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ། ཁ་ཅིག་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལ་འཁྲལ་བ་བྱལ་བའི་སྤྱི་མཐུན་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཀྱན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་
ལ་ཆད་མས་བྱམ་པར་བསྐྱབས་ཟེར་ཀྱང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། རྟོགས་ཟེར་

རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། དེས་རྟོགས་ཟིན་
རྟོགས་ཅིང་མ་ཡིན་པར་གསུང་རྟོགས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་
མ་དང་མཉམ་དུ་སྦྱེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་རང་དུས་ན་མ་འོངས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་ཚུལ་
དུ་མཁུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་མས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པར་མཁུན་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱལ་མཆིམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱལ་སྟེ། དེ་དུས་སུ་དེ་
མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་གནས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁས་མི་
ལེན་པར་ཐལ། ཅ་བར། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ན་མ་
བྱལ་སྟེ། གུན་མཁུན་ཡང་ཚུར་མཐོང་དང་རྟོག་གི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ཇི་བཞིན་བསམ་ལས་འདས་
པར་བཤད་པ་ཅིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་མཁུན་པའི་སྦྱོབ་
པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། དངོས་སུ་བྱས་པའི་བྱུང་བར་ཕྱིར། བག་
ཆགས་བཅས་སྦྱོན་མེད་འགྲུར་ཕྱིར། ཉེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་བྱལ། སྦྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲོལ་ཕྱིར། ཉེ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་བྱལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གྲུར་བ་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར།
མ་སྦྱེས་པ་ནི་བཞོག་དོན་དུ། ཤོགས་ཀྱང་བ་གསུམ་བྱུང་། གྲུར་བ་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་
ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་གུན་མཁུན་པའི་སྦྱེས་བྱ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱོག་པར་བྱེད། ཡོངས་
གཅོད་ལ་སྦྱོབ་བྱེད་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་
འགྲུངས་པར་གོ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་གུན་
མཁུན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པ་གུན་མཁུན་

དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱག་གི་ངོ་པོ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཏྲག་པ་དགག་པ་དང་། མི་ཏྲག་ན་ཡང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
 བེ། ཅ་བར། ཚད་མ་ཏྲག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བདུན་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་
 བར། རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་གྱིར། །མི་ཏྲག་ན་ཡང་ཚད་མེད་ཉིད། །ཅེས་བྱང་། གཉིས་
 པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྫོང་འདུག་
 དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་། གཉིས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 རོན་བཏགས་ལ་དགག་པ་དང་། དེས་རིགས་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ་དང་། དེས་བྱབ་རོན་གསུམ།
 དང་པོ་ལ་དབྱིབས་རོན་ཏྲགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱིབས་སྐྱ་འདུག་པ་ཏྲགས་སུ་མི་རུང་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱིབས་བྱང་པར་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་པ་དང་། དབྱིབས་ཅམ་མ་ངེས་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བྱིན་རྒྱལ་ཡོད་མེད་རྗེས་འདུག་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་
 བྱང་། གཉིས་པ་ལ་མ་ངེས་པའི་དཔེ་དང་། དེས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་
 ཚེད་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་བྱུབ་པ། །སོགས་ཀྱང་
 པ་བཞི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྩ་མཁན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་བྱང་།

གསུམ་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་དེ་སྟོན་པར། ཅ་བར། བསྐྱབ་
 བྱེད་རྗེས་འགོ་བྱིར་འབྲས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་བྱང་། འདི་དག་ལ་འཕྲོས་སྒྲིབ་མཐའ་
 དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཀྱང་མིག་གིས་ལྷག་ཚེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་བཤད་པ་འགོ་གཅིང་
 ཚེད་རིགས་ཀྱིས་གསུམ་བསྐྱས་པའང་མི་འཐད། ཅེས་བཤད། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལྟར་སྣང་བ་
 བརྗོད་པའི་གྱིར། །ནས། ལྷག་ཚེད་གཞན་ལ་ཕྱོགས་དེ་ཅམ། །ཞེས་པའི་ལྷག་ཚེད་སྤྲ་མ་བཅུ་

དང་ཕྱི་མ་བཞིར་བཤད་པའི་སྔ་མ་བཅུའི་ནང་གི་དྲུག་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དང་དེར་མི་
འགྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་འདི་བྱང་། སྒྲིང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚེས་བྱང་གི་རྟགས་ལས་དུང་
སྒྲིང་འབྲས་བྱར་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། སྔར་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བའམ་རྣམ་འགྱུར་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་
ན་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། སྔར་མེད་གསར་བྱང་གསལ་བའམ་རྣམ་འགྱུར་རྟགས་སུ་འགོད་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་ཅེས་ཚིད་པ་འདི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་
བྱ་གསལ་བའམ་རྣམ་འགྱུར་ལ་སྔར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟགས་པ་གཞན་ལ་བྱས་པ་དེ་འབྲས་བྱ་དེ་ལ་
སྟོས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྷར་སྒྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲིང་ཁྲབ་སྟེ། ཆོད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། མ་
ཆང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྲིན་ཡིན། དེར་སྒྲིང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་
མས་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་ཕྱི་མས་སྔར་སྒྲིང་དང་ལྷག་ཆོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བྱང་པར་
ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་སུན་འབྲིན་ལྷར་སྒྲིང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱང་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟགས་ནས་
སུན་འབྲིན་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ན་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཚེས་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིང་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་
འདི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཐང་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ་མ་འཕྲད་པར་སྒྲུབ་ཅེས་འཕྲད་མ་འཕྲད་གཉིས་ཀ་
བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱས་མེད་པར་ཚིད་པའི་སུན་འབྲིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་
ཆོད་བཅུའི་དང་པོ་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དང་པོ་དེ་དང་དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚིད་
པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འཕྲད་དང་མ་
འཕྲད་དག་དང་དུས། །གསུམ་ལ་འང་རྟགས་སུ་བརྗོད་འདོད་མིན། །འཕྲད་དང་མ་འཕྲད་ལྷག་ཆོད་

དེ། །མ་ཚང་གཏན་ཆིགས་ཟེས་མ་ཐུན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་དག་གི་མ་ཚང་བའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དང་ཟེས་སུ་མ་ཐུན་བཤོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པ་
 དང་མི་ལྡན་པའི་དཔེར་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དར་
 རིག་ལས། ཚེས་བྱུང་དུ་མ་ཟད་གཏན་ཆིགས་ཅམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒང་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་གང་
 རུང་དང་དཔེ་འབྲས་བྱ་མཚུངས་པར་ཚོད་པའི་སུན་འབྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་སུན་
 འབྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །བྱ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། འབྲས་བྱ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས། །བསྐྱབ་བྱ་མི་
 འབྱུང་བར་སྟོན་པས། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་མ་བ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཞན་བྱ་མ་
 པའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་འདིའོ་ཞེས་ཅེ་སྟེ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 །བྱ་སྟེ། དར་རིག་ལས། དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་འབྲས་བྱ་མཚུངས་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྟགས་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་འཕྲད་མ་འཕྲད་ཚོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཚུངས་མི་མཚུངས་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ལྷག་ཆོད་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བྱུང་བར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་
 འབྲིན་པའི་སུན་འབྲིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཕྲད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་མ་བཀོད་པར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་
 པའི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ནམ་ཡང་འདོར་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཐོབ་
 པ་འདོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་ཀྱན་དུ་མི་རྟག་པའི་ཟེས་སུ་འབྲང་བས་རྟག་པར་འབྱུང་
 རོ་ཞེས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷག་
 ཆོད་བཅུའི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་དག་མི་རྟག་བྱས་

མ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྗེས་མ་ཐུན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་སམ་
དམ་བཅའ་ལ་སྐྱོན་རྗེས་མ་ཐུན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་སྤྲོ་མི་རྟག་
ཅེས་བྱ་བ་ལ་དེའི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཐོབ་
པ་མི་འདོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས། གཞན་ཡང་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྟ་ཆོད་ཆོས་ཅན། འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདིར་བཤད་ལྟ་
ཆོད་བདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་
སོ་སོར་བརྟུ་བཞིར་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་མཚུངས་གཅིག་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་བྱུ་སྟེ། ཅོལ་བྱུང་གིས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་བྱ་
པར་བཟུང་བར་རྟག་མི་རྟག་ལ་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་མདོ་
ལས། བྱེ་བྲག་བརྗོད་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་པའང་། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
དཔེར་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཡང་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་ཐེན་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་བསྟེན་བྱ་
མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་པས་ན། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྤྲིའི་
བྱས་པ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། བྱས་པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སུན་འབྲིན་འདི་འབྲས་
མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ཡིན་
པར་ཐལ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུ་སྟེ། སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱ་
བྱེད་པོ་ལ་ཅོད་སྐབས་ཡིན་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྤྱི་བ་པོའི་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་བསམ་པས་མ་གྲུབ་འགལ་མ་ངེས་ལྟར་སྤང་བའི་འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདི་མ་ངེས་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཅུས་ལས། དེ་ལྟ་བུ། སྤྱི་བ་པོའི་འདོད་པས་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་བསམ་ནས་བྱས་པ་དེ་བྱམ་སོགས་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་སྤྱིས་
 བ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་དེ་དང་། དེ་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ་སྤྱིས་ན། ལུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་
 ལྟར་སྤང་གི་དེ་དང་། བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཚོད་གཞི་སྤྱི་ལ་མེད་དོ་སྤྱིས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་བའི་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲས་བྱ་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་བསམ་པས་ལྟར་
 ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་པོའི་འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གལ་ཉེ་སྤྱི་བ་པོའི་
 འདོད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་ཚོད་སྤྱི་བའི་བསམ་པས་དང་སྐབས་
 ཀྱི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དུ་འགྱུར་བར་ལྟ་བུ་རྒྱ་ནམ་བཤད་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། འབྲས་བྱ། །སྤྱིས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཐ་དད་
 སྦྱོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །ཅེས་དང་། ལྷས། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པ་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་འབྲས་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་བ་པོའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་། རས། དེ་རྟག་པ་ལ་
 ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཚོད་པ་
 ཡང་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྒྱ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཅི་འདྲའི་སྦྱོན་ཞེ་ན། ཐ་དད་པར་བརྗོད་སྦྱོན་ནོ། །ཐ་དད་
 པ་བརྗོད་པས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་སྟེ། ཅི་འབྲས་བྱ་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བར་གྱུར་པ་བཟུང་ངས།
 ཅི་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཅན་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་འབྲས་མཚུངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་ཞེས་པས་གཞན་སྟེའི་རྒྱ་ལ་དང་རང་སྟེའི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་

དང་། གསལ་བ་ཡང་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙ་བར་འདོད་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་
སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱལ་
ཟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་སྤེའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན། བྱས་པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དེ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅེས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་འབྲའི་སུན་འབྲིན་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཆོས་མ་ཐུན་ལྟར་སྤང་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་ལྟར་སྤང་དང་། རྣམ་རྟོག་
མཚུངས་པའི་དེ་དང་། ཁྱད་པར་མེད་མཚུངས་ཀྱི་དེ་དང་། ལྷག་ཆོད་ཕྱི་མ་བཞི་བསྐྱབ་བྱལ་ལྟོས་
ནས་སུན་འབྲིན་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རང་གི་དམ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་
སྟོན་དུ་རྟོགས་རུས་ཀྱི་སུན་འབྲིན་ལན་མེད་དུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་དར་རྟེན་ལས།
སྐབས་འགར་སྟོན་མེད་ན་ནི་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པའི་སྐབས་པ་རུས་པ་མེད་
པར་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་སུན་འབྲིན་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་གཉིས་དང་རྒྱལ་དབང་སྟོ་སོགས་པཎ་ཆེན་དུ་མའི་བཞེད་པ་
འབྲུལ་མེད་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡང་ཅི་ཆོས་
མ་ཐུན་པ་ཉིད་དང་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་
པ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལན་
རྣམས་སུ་ཡང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ལན་རྣམས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོའི་ཙ་བར། སྟོན་ཡོད་མིན་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱི་མ། །ཞེས་ལྷ་མིས་བསྐྱར་བ། འགྲེལ་བཤད་ལས།
སྟོན་མེད་ན་ནི་ལན་རྣམས་འགྱུར། །ཞེས་དབང་ལོས་བསྐྱར་བ་ཆེས་ལེགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བཟགས་ནས་སུན་འབྲིན་

པའི་སྲུང་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ལྷག་ཚེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྲོ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲོར་འདི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་
 སྲུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྒྲོར་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ལ་རིག་པ་ཅན་པས།
 སྤྱིའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་སྲུང་
 འབྲེན་པ་བསམ་པའི་དབང་གིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁོ་ཐོས་དབང་
 ལྷག་གིས་སྤྲོ་སོགས་བསྐྱེད་པར་བསམ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཐ་དད་སྒྲོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་
 འདོད། ཁེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྟགས་སྒྲོར་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་
 སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སྲུ་བཀོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་
 ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲོར་
 ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟགས་སྲུ་བཀོད་པའི་སྒྲོར་བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སྲུ་བཀོད་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། རྟགས་སྒྲོར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། འདོད་ན། ཏུ་བ་དངོས་སྲུ་བརྗོད་པས་སྤྱི་དངོས་སྲུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཉེ། དེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ཕྱིར་བྱེད་པར་གང་གི་ཆོས། གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། ཉེ་ལས་གཞན་གྱིས་རུས་
 མ་ཡིན། ཉེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྲོ་ཅིག་མ་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྤྲོ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྤྲོ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་པའི་ཆོག་དེས་སྤྲོ་སྤྲོ་ཅིག་མར་ཡང་དངོས་སྲུ་དམ་བཅས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཕྱོགས་དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་ལས། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་
 ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག །བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རུས་པ་མེད། ཁེས་པའི་སྒྲོན་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲེེ་
 རིགས་པའི་ཟུར་སྤྲོ་མ་བྱས་པར་གོ་ཐོབ་ཀྱི་ཁུལ་བྱས་པ་དབྱེ་ཆེད་ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་ཡང་

ཡང་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཁྲབ་
བར་ཐལ། སྤྱི་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་པའི་དབང་སྤྱག་གཉིས་དང་ཆད་ཆེན་སོགས་ལས་
ལྷོག་པའམ་གཞན་སེལ་ལེའུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མས་གྲབ་པའི་དོན་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྱེན་པའི་
སུན་འབྱེན་དེ་འབྲས་མཚུངས་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། འབྲས་མཚུངས་ལྟག་ཆོད་
ལ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་དང་། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྤང་དང་། མ་གྲབ་པ་ལྟར་སྤང་དང་གསུམ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དམ་བཅའི་བྱད་པར་ལ་སུན་འབྱེན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་
བརྒྱས་ལས། དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་དེ་ལྟ་བུ། །སྤྱི་པོའི་འདོད་པས་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་
འབྱེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ཞིང་། དབྱེ་བའང་འགལ་
མ་ངེས་མ་གྲབ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁོ་ན་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་པའི་
གཏམ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ལ་རྟགས་ཁོ་ནའི་བྱད་པར་ལ་སུན་འབྱེན་པའི་
སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་གིས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་བརྟགས་ནས། ཞེས་
དང་། དབྱེ་བ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲབ་པའི་ལྟག་ཆོད་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་
རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་སྟོ་ལས། སྤྱབ་པའི་རྟགས་ལ་
མ་གྲབ་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་
དང་། མི་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱབ་བྱེད་ཆང་བ་ལ་མ་ཆང་
བར་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། ཕྱོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་ལ་སྟོན་བརྗོད་པའི་དེ། རྟགས་ཡང་
དག་ལ་མ་གྲབ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་དེ་དང་། རྟགས་ངེས་པ་ལ་མ་ངེས་པར་སུན་འབྱེན་པའི་དེ་དང་།

ཉགས་ཡང་དག་ལ་འགལ་བའི་སུན་འབྲེན་པའི་དེ་དང་། སྟོན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་སྟོན་དང་བཅས་པར་
འཛིན་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དང་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་མ་རིགས་པའི་སྟོ་ལས།
སྐབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྟོན་བཟོད་པ་ནམས་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་
ཏེ་ཇི་ལྟར་ན་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཆང་བ་མ་ཆང་བ་ཉིད་བཟོད་པ་དང་། ཕྱོགས་སྟོན་མེད་
པ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་བཟོད་པ་དང་། བྱུག་པའི་ཉགས་ལ་མ་བྱུག་པའི་ཉགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། མ་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཉགས་ལ་མ་ངེས་པའི་ཉགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། མི་འགལ་བའི་ཉགས་ལ་འགལ་
བའི་ཉགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། སྟོན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་སྟོན་བཟོད་པ་སྟེ་འདི་ནམས་སུན་འབྲེན་
པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུག་སྟེ། ལན་ལྟར་སྤང་བའམ་ལན་འབྲུ་བའི་སུན་
འབྲེན་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཙུ་བར། དེར་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དེ། ཞེས་དང་།
དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། སུན་འབྲེན་པར་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། ལྷག་
ཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་དང་འབྲུ་བའོ། ལྷག་ཆོད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འབྲུ་བའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
ལན་དང་འབྲུ་བའི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་བཟོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་སོ་སོའི་དཔེ་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་སོགས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ལ་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་ཉུང་
གསལ་དེས་གོ་བུས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྟོ་གསལ་བར་པན་ཆོད་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་རྣམ་པར་མ་དག་པ་སྤོང་
བའི་ཆེད་དུ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཆོག་དོན་ཀྱི་གངས་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། ལན་ལོག་པ་ནི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང་། མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། ཕྱི་ཆོལ་ཀྱི་ལན་ལོག་པ་མཐའ་དག་ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱི་ཆོལ་ཀྱི་ལན་ལྟར་སྤང་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྤྱི་ཆོལ་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་བྱས་
པ་ལྷག་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་སྤྱིར་མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱས་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་

དེ། གཏན་ཆིགས་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། ཉགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་
ལྷག་ཆོད་དང་། བཏགས་པ་དང་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། མ་བཟློན་པར་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། མ་
སྐྱེ་བ་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་དེ་དང་། ཆོས་མཐུན་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། ཆོས་
མི་མཐུན་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། བྱད་མེད་མཚུངས་པའི་དེ་དང་།
དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མཚུངས་པའི་དེ་དང་། རོན་གོ་མཚུངས་པའི་དེ་དང་།
ཐལ་འགྲུར་མཚུངས་པའི་དེ་དང་བཅུ་བཞིར་འདུ་བའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྔ་ཆོལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་ཉགས་ལ་སྤང་མ་སྤང་བཏགས་ནས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་སུན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་
བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ། མ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས་རྗེས་མཐུན་གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད།
ཆད་མ་མདོ་ལས། སྤང་དང་མ་སྤང་ལྷག་ཆོད་དེ། མ་ཆང་གཏན་ཆིགས་རྗེས་མཐུན་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་ཆོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་པ་ལ་
དུས་གསུམ་གྱིས་བཏགས་ནས་སུན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ།
གཏན་ཆིགས་མི་འདོད་པར་བཟློན་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མ་མདོ་ལས། དུས། །གསུམ་ལའང་
ཉགས་སུ་བཟློན་འདོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྔ་ཆོལ་གྱིས་དམ་
བཅའ་ཡང་དག་བཟློན་པར་དེ་ལ་བཏགས་ནས་སྤྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཟློན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་
འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ་བཏགས་པ་མཚུངས་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མ་མདོ་ལས། དེ་དག་མི་ཉག་
བྱས་མ་ཡིན། །སྤྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྗེས་མཐུན་བཟློན། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་
དེ། ཆོལ་བས་ཡང་དག་བཞོད་པར་གཏན་ཆིགས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
བྱ་སྐྱབ་མི་བྱས་པར་སུན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ། མ་བཟློན་པར་
མཚུངས་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས། སྤང་བཟློན་གཏན་ཆིགས་མེད་པ་ཡིས། །བསྐྱབ་བྱ་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྲུར། །མ་བཟློན་པའང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ཡོད་དེ།

རྒྱལ་བས་ཡང་དག་བཀོད་པར་རྟགས་སྤར་རྟགས་མ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་རྟགས་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་བརྗོད་དེ་སྤྱན་འབྲེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་འབྲེན་ལྟར་སྤར་དེ། མ་སྦྱེས་པ་
 མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། བརྗོད་པ་ལས་སྤར་བརྟགས་མིན་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་པ་
 དང་འགལ་པའི་དག །མ་སྦྱེས་མཚུངས་པ་རྣམས་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲག་པ་ཡོད་
 དེ། རྒྱལ་བས་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་དངོས་སམ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུར་གཞན་དུ་སྦྱོ་བརྟགས་
 རས་རྟགས་ཆོས་དཔེ་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་རིགས་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་འབྲེན་ལྟར་
 སྤར་དེ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པར་
 ཆོས་མཐུན་ཀྱི་དཔེ་ལ་དེ་གཞན་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་འབྲེན་
 ལྟར་སྤར་དེ། ཆོས་མཐུན་མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། དཔེ་བསྐྱབ་མི་མཐུན་ཕྱོག་
 དག་ལས། །ཆོས་མཐུན་དཔེ་ཡིས་གཞན་སྐྱབ་པ། །ཆོས་མཐུན་པར་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འགྲུར་སྤྲ་མར། དེས་བསྐྱབ་མ་དག་དཔེ་བསྐྱབ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བརྒྱད་པ་
 ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་དཔེ་གཉིས་ཡང་དག་བཀོད་པར་གཞན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་པའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་འབྲེན་ལྟར་སྤར་དེ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་མཚུངས་པའི་མཚན་ཉིད། མདོར།
 གཞན་དག་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པས་མཚུངས་པ་ཉིད། །གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲག་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པར་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལའང་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པར་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་འབྲེན་ལྟར་སྤར་དེ། རྟོག་
 མཚུངས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། རྟེན་བཞག་བརྗོད་པའི་ཆོས་མཐུན་པའང་། །རྣམ་རྟོག་
 མཚུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་བཀོད་
 པར་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟགས་ནས་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པའི་ཆ་

ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ། བྱང་མེད་མཚུངས་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མ་མདོ་
ལས། བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་བྱང་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བཙུ་གཅིག་པ་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་དེ་ཡོད་དེ། རྟོལ་བས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལས་གཞན་ཡང་གཏན་ཆིགས་བསྟན་ནས་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་
སྤང་དེ། དམིགས་མཚུངས་ཀྱི་དེའི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི། །བསྟན་བྱ་དམིགས་པ་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཙུ་གཉིས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
ལྷག་ཆོད་ཡོད་དེ། རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་ཡང་དག་བཞུགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནས་
བརྟགས་ནས་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ། ཐེ་
ཆོམ་གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས། ཐེ་ཆོམ་བརྗོད་དོན་ཐ་དད་ལས། །གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་ཅོད་
པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཙུ་གསུམ་པ་དོན་གོ་ལྷག་ཆོད་ཡོད་དེ། རྟོལ་བས་རྟགས་
ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱོག་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་འུགས་ལ་འཕངས་
པར་ཅོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ། དོན་གོ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མདོ་
ལས། དོན་གྱི་འདོད་མིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །སྐྱབ་བྱེད་དོན་གོ་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཙུ་བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡོད་དེ། རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་ཡང་དག་
དཔེ་གསུམ་བཞུགས་པར་དཔེ་དེར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སོགས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
འགོག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲིན་དེ། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
མདོ་ལས། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ཡང་། །གང་ཡང་གཉིས་ཀ་གཏན་ཆིགས་སམ། །དེ་
ནི་དཔེ་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷག་ཆོད་ལ་སྟོར་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་མཐའ་མེད་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་
བསྐྱས་ན་བཙུ་བཞིར་ངེས་ཏེ། སྟོར་བའི་སྟོན་ནས་མཐའ་མེད་ཀྱང་གཞི་ཆོས་རྟགས་དཔེ་བཞིའི་

རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་དང་བྱུང་མ་བྱུང་འགལ་མ་ངེས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལྟར་སྤང་དུ་མ་
 འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། རྟེ་
 དག་འདིར་ནི་སྟོ་བྱ་མིན། །ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་བཟོད་དེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། ལྷག་ཚེད་ཀྱན་ལ་ཕྱོགས་ཅམ་མོ། །ཞེས་དང་། རང་
 འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་འབྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དར་རྒྱུ་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། སྤར་བཤད་པའི་
 ལྷག་ཚེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་དེ་སུན་འབྲེན་པ་ལྟར་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་པ་མདོ་ཅམ་སྟོས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་ཚེད་ཀྱན་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཕྱོགས་ཅམ་མོ་སྟེ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་ན་བྱུག་ཏུ་འདུ་སྟེ། གཞི་རྟགས་ཆོས་དཔེ་བཞིའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། རིགས་སྟོ་ལས། སྐབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྟོན་བཟོད་པ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་
 ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཉེ། སྐབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཆང་བ་ལ་མ་ཆང་བ་ཉིད་བཟོད་པ་དང་།
 ཕྱོགས་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་བཟོད་པ་དང་། བྱུང་བའི་རྟགས་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྟགས་སུ་
 བཟོད་པ་དང་། མ་ངེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། མི་འགལ་
 པའི་རྟགས་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། སྟོན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་སྟོན་བཟོད་
 པ་སྟེ། འདི་རྣམས་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་ཤིང་འཆོམས་སོ། །དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་ལྟར་དེ་བས་ཀྱང་བསྐྱུས་ན་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་
 གཅིག་ཤུར་འདུ་སྟེ། ཆོག་གིས་བཅུ་བཞི་པོ་དེར་མ་འདུས་པ་ཡང་ཡོད། རོན་གྱི་ཆ་འགས་བྱས་ན་
 དེ་དག་གི་ནང་པན་ཚུན་ཀྱང་འདུ་བས་དེར་མ་ངེས། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བྱས་ན་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིར་དམ་པའི་དོན་པན་ཚུན་འགལ་
ཏེ་བདག་སྐྱོད་པའི་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེར་སྤྱི་ལོ་སྟོན་སྤྱད་པར་མི་འདུ་བའི་
ཕྱིར། རྣམ་དེས་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ངེ་སྐྱད་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་⁽¹⁾ རྟག་
ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་དེས་ལས།
གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་འགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེ་ན། འདི་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་དེ་ལྟར་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་དེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལོ་
⁽²⁾མཆན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པར་ཡིན་ན་ནང་དུ་མི་འདུ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་དེ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་ཐོན་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གར་གཅིག་
ཁོ་ནར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན། གྲེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་མེད་ན་ལྟག་ཆོད་ངེ་ལྟར་
ཤེས་སྟུང་ན་དེ་ཡོད་དེ། སྟབ་པ་དང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཤེས་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་
སོ། །ཡང་ཙཱ་བླ་བ་ལས་ལྟག་ཆོད་རྣམས་བསྟུས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོན་ཅན་དང་། རྩན་པའི་
སྟོན་ཅན་དང་། འགལ་བའི་སྟོན་ཅན་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཆོས་མཐུན་མཆོངས་པའི་
དེ། མི་མཐུན་པའི་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དེ། གྲེ་བྲག་མེད་པའི་དེ། སྤང་མ་སྤང་ཀྱི་དེ། འབྲས་
མཆོངས་ཀྱི་དེ་དག་ནི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་བལ་ཞིང་གཞོན་པའི་རྟགས་ཡོད་པས་ན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ཅན་དང་། ཐལ་འགྱུར་མཆོངས་པ་དང་དོན་གོ་སོགས་དམ་བཅས་པའི་དོན་
ཆོད་མས་གཞོན་པས་རྩན་པའི་དོན་ཅན་དང་། མ་སྤྱེས་པ་མཆོངས་པའི་དེ། བརྟགས་པ་མཆོངས་
པའི་དེ་སོགས་དམ་བཅའ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་

1 ལྟག་ཡིན་ན་སྟུང་།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅུང་ཟད།

ཏེ། མདོ་ལས། ལྷག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཚོད་སྒྲུབ་ཏུ། བྱིན་ཅི་ལོག་དང་རྩན་ཉིད་དང་། འགལ་བ་ཉིད་
 དེ་སྐྱོན་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་གསུངས་པ་དེ་
 དག་སྐྱོན་གསུམ་གྱིས་ཐ་དད་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷག་ཆོད་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཉེས་པ་
 དེ་གསུམ་གའི་སྐྱོན་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སྐོན་སྐྱོན་འབྲེས་པར་གནས་པའི་བྱིར།
 ཅ་བར། གསུམ་པོ་ཐ་དད་དུ་མཆོན་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ལ་
 སྐྱོན་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡོད་ལ་གཞན་མེད་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་མི་བྱུང་བའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་བྱིར་ལྷག་ཆོད་རྣམས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བ་ཉིད་
 རྣམས་འབྲེས་པས་སྐྱོན་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རུས་སོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་
 བྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྐྱོར་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་སོ་སོའི་ཚོད་རིགས་དང་གཉིས་ཀའི་བཤད་ཚུལ་སྒྲུང་ཡང་མ་སྒྲོས།
 རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སྐྱར་བཞུགས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

ཚོད་སྐྱོང་ལ་ཁོན་རེ། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཅུ་བཞིར་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ལྷག་
 ཆོད་ལ་ད་དུང་འཕེལ་བ་དང་འགྲེལ་བ་དང་རྗོད་བྱེད་དང་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་འཐད་པ་དང་དཔེ་
 རྒྱ་དང་སྐབས་མཚུངས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་བཞི་བྱེད་མེད་
 མཚུངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པར་འདུ། འཐད་མཚུངས་ཀྱི་དེ་ཆོས་མ་བྱུན་དང་ཆོས་མི་མ་བྱུན་
 གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ། དཔེ་རྒྱ་མཚུངས་པའི་དེ་ཡང་ཆོས་མ་བྱུན་མི་མ་བྱུན་མཚུངས་པ་གཉིས་
 སུ་འདུ། སྐབས་མཚུངས་པའི་དེ་ཐེ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དུ་འདུ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 འགྲེལ་བཤད་ལས། བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་
 པའི་ནང་དུ་འདུ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། འཐད་པ་
 མཚུངས་པ་སྟེ་འདི་ཡང་རྟག་པར་ཆོས་མ་བྱུན་པ་ཉིད་དམ་མི་རྟག་པར་ཆོས་མི་མ་བྱུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་

ངེས་པར་དག་ཆར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་མཆུངས་
པ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས།
དཔེའི་རྒྱ་བོ་མཆུངས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པར་མཆུངས་པའི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ།
ནས། ཅི་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཆུངས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞེ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། སྐབས་མཆུངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ནས།
དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཆེགས་སྐབས་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་བྱད་པར་ཐ་
དད་པ་སྟེ་ཐེ་ཆོས་མཆུངས་པའི་ནང་དུ་འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
ཀུས་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་དོགས་དང་། འགྲེལ་བཤད་དང་དར་རྒྱུ་ལྟོས། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་གྱིས་
ཅོད་དུས་ཕྱོགས་སྒང་གཤགས་པའི་ལུགས་ཤེས་དགོས་གསུངས་པ་དང་རྒྱལ་བ་གོང་མས་པོ་ཉི་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཁོང་དུ་ཞེས་པའི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱར་སྤྲད་བྱིས་པ་ཕྱོགས་འདིའི་སློབ་ཤོས་ཆེ་མ་ཐམས་
ཅད་ཡིད་རངས་པར་མཛོད་ཅིག་གྱ།

སྐྱེས་པ།

འཆད་ན་མ་འགྲེལ་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱིང་ཁམས་བྱེད། །

ཅོད་ན་ཆོལ་གཉིས་སྤྲད་ཁྱེར་ལྟག་ཆོད་བྱེད། །

སྒོམ་ན་ཡིད་བྱེད་འགོག་པ་ལྟར་ལེན་མཁན། །

འདི་འདྲའི་དུས་ཆོད་གཟེགས་སམ་སྟོན་མཆོག་གྱ། །

འཁོར་བ་ཉེས་པ་བརྒྱ་ཡི་འབྱུང་གནས་དང་། །མཐོ་དམན་སྤྱིད་སྤྱུག་ཚུ་རྒྱུ་ལྟར་མཐོང་
ཞེར། །ལམ་གྱི་གངས་ངེས་གོ་རིམ་དངོས་སྟོབས་གྱིས། །སྒོམ་པ་རྒྱལ་བ་ནམས་གྱིས་བསྟགས་
ཞེས་ཐོས། །ཕྱོགས་སྒང་གཤགས་པའི་རིགས་ལམ་མི་ཤེས་ཤིང་། །རི་ལྟ་རི་སྟེད་ནམ་དབྱེ་མ་དོད་
པར། །བྱུན་དང་སྒོམ་དང་རར་འཛིན་དམ་པོས་ལྷ། །སྒོམ་སོགས་རིམ་གཉིས་མོ་གཤམ་བྱ་མའི་

བྱ། །ལྷག་ཚོད་སྐྱོད་ན་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་དག་སྐྱོད་ཅོམ་པའི་སྐྱུ་མ་མཁན། །ཐུབ་དབང་
མི་དགོངས་སྐྱུ་མ་འདི་ཤེས་ན། །ཆངས་དང་འདོད་ལྷན་མ་སྐྱུལ་འདི་ཅི་ཀྱེ། །ཞེས་བའང་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱིབས་སྐྱོད་ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ། དབྱིབས་མཐོང་ཅམ་ཉགས་སུ་མི་རིགས་པའི་
དཔེ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གྲུབ་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱང་པ་བཞི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
ཀྱང་པ་བཞི་བྱུང་། གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁྱེད་པའི་ཅི་ནི། ཅ་བར། འདིས་ནི་སེར་སྐྱ་
ལ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་བྱུང་། དོན་ནི་དབང་སྐྱུག་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་དང་
བརྗོད་འདོད་སོགས་བཤད་མ་ཐག་འདིས་ནི་སེར་སྐྱ་བ་དང་སོགས་ཀྱིས་གཅེར་བྱ་བའི་ལྷགས་
ངན་ཡང་ཁྱེད་པའི་ཡིན་ཏེ། སེར་སྐྱ་བས་སྒོ་དང་བདེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་འདྲིལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། གཅེར་བྱ་བས་སྒོ་ནི་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ།
ལྷན་པ་བལྟས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པ་དེས་འགོག་རྣམས་པའི་ཕྱིར། །སྒོ་ཟེར་
ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་མིང་ཡིན། སེམས་མེད་ཀྱང་བཅའ་པོ་ཡིན། སྒོ་ནི་ཤིང་ལ་འཆི་བའི་སྐྱ་
ཅམ་ལས་དོན་མེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་སྒྲོན་པར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །ནས། གྲགས་པས་ཡིན་
ཀྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་བཅད་བཞི་བྱུང་། དེ་དག་ནང་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་
པ། ཅ་བར། སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཕྲོས་སྒྲོར་མཐའ་དབྱེད་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་
དབྱིབས་དང་། དབྱིབས་སྐྱས་འཇུག་རུང་བྱ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་དེ་ངོ་བོའི་དབྱིབས་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་དེ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་

བ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བ་དང་། མིང་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་བ་
གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་སྟོན་པར། ཅ་བར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་བཞི་
བྱུང་། གཉིས་པ་མིང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པར། ཅ་བར། སྤྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་
པོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འབྱུང་ཏེ་དཔེར། །འུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །འུགས་སོགས་སྐྱབ་
ཤེད་བཤད་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲ་ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྤྲའི་བརྗོད་
བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྤྲའི་སྟེང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་
རྒྱལ་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འུགས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེན་བྱེ་བྲག་པས་འུགས་ཅན་གྱི་
སྤྲ་དེ་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུག་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་
པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་སྤྲ་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་སྟེ།
ཕྱི་རྒྱལ་འུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། འུགས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲ་ཞིང་། རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྤྱིར་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་དེ་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པས་དེ་རྟག་བཀོད་པའི་ཆེན་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་
འགོད་དུས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། སྤྲ་རྒྱལ་སངས་
རྒྱས་པས་ཕྱི་རྒྱལ་འུག་པ་བ་ལ་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། འུགས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་དེ་འུགས་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་པོ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་སྤྲ་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་ལུས་ཏེ། ལུས་ཅན་གྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་དང་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
 བས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་ལྷར་བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྷར་བཀོད་པའི་ཆེ་ཕྱི་
 རྒྱལ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་སོ་སོ་བ་ཉག་པར་བདེན་
 ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཉག་པ་ཆ་མེད་བཞི་
 རིམ་བཞིན་གཟུགས་བྱི་རོ་རེག་བཞི་ལྡན་དང་། གཟུགས་རོ་རེག་པ་གསུམ་ལྡན་དང་། གཟུགས་
 རེག་གཉིས་ལྡན་དང་། རེག་བྱ་གཅིག་སྤྱད་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། དེ་ལྷར་ན་རྩལ་
 སྤྲོ་རབ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་གྱིས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྒྱུད་དང་མེ་
 དང་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དེ་དག་ཀྱང་ཉག་པ་སྟེ་གངས་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་། ཡོན་ཏན་
 གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་ཉག་པ་དང་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་ངོར་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྒང་གིས། ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །སོགས་དང་།
 མི་ཉག་ཚོལ་བྱུང་རེག་མིན་པ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆབ་མཁས་བྱུབ་མེ་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་བཤད་དུ་རྩལ་སྤྲོ་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་བྱས་པ་ལྷར་འདིར་ཡང་བདེ་ཁུད་བྱས་པས་ཚོད་དུས་
 རྩལ་སྤྲོ་རབ་རེ་རེ་བ་ཟེར་དགོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་སོ་སོ་བ་ཉག་པ་དང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་
 གཉིས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་མི་ཉག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་དགའ་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་

དུ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱང་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལོ། །རྟག་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་། ཡིད་ལ་
རྒྱུ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཉིས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྷས་ཀྱང་། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པར་སངས་རྒྱས་པས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཉིད་དུ་ལུས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
མི་རྟག་པ་སྟེ། རྩལ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
ལས་ཀྱང་དོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་མཁས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་
བཀོད་དུས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་དེ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་
པ་ལ་དེ་ལྟར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པར་མཐེན་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་དུས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྩལ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལ་དེ་བཀོད་ནས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
བབས་དུས་དེ་དེ་འབྲེ་བའི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེ་བའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་ཕྱི་
རྒྱུ་ལ་དེ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་བྱེ་བྲག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་དུས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུང་ལ་བྱུང། འོ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་ལམ་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་ལམ་མ་
ཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་ལམ་མ་ཞུགས་ལམ་ལ་ཞུགས་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་བྲག་
པའི་ལྟ་བུ་བཏང་བའི་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་མི་རྟག་
པས་བྱུང་བའི་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་།
འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། རྩལ་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རྟག་པས་འཁོར་བ་དང་སྟོད་བཅུད་བསྐྱེད་པར་གཙོ་བོར་
བཞག་པའི་ཕྱིར། ཆོད་ཆེན་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། གང་འདོད་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་དེ་རྩལ་སྤྲོ་
རྟག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྩལ་སྤྲོ་རབ་སྐྱེད་པ་བོར་འདོད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིའི་ཡང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཞེས་པ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འདིས་ནི་རྩལ་

སྤྱི་འདུན་ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པ་ལེ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལེ་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ལས་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗོད་པ་དེ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། རེག་བྱ་
 ཅན་ཡིན་པ་ལེ་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱུང་པ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་རེག་བྱ་ཅན་ཕྱི་ཚོལ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་སྤྱོད་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉག་སྤྱོད་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པ་ལེ་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རེག་བྱ་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་སྤྱོད་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་པ། བྱེ་བྲག་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་ཀྱི་ཉག་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་སྤྱོད་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་ལ་མི་ཉག་པས་བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་ཀྱི་ཉག་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་དང་ཉག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 ངོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉག་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཡོད་པ་
 དང་། མེད་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་ཀ་ཡི། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་མདོ་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་
 རྣམ་གཉིས། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་སོ་སོར་ནི། །ཡོད་
 མིན་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རང་འགྲུལ་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རེག་བྱ་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་སྤྱོད་ཡང་དག་ཡིན་ཟེ། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བྱེ་བྲག་པ་དེ་

རེག་བྱ་ཅན་གྱི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་དང་། འབྱུང་བཞིའི་
རྒྱལ་མི་ཉག་པ་ཡིན་མིན་ཟེ་ཆོས་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་པའི་ངོར་རེག་བྱ་ཅན་དེ་
སྐབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་རིགས་ལ་འཁྱུལ་ནས་ཆོས་གྲགས་གྱི་ངོར་བྱས་
པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དང་པོ་ལ། གྲེ་བྲག་པས་རེག་བྱ་ཅན་
དེ་སྐབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་པའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩུས་པར་བསྐྱབས་ཟེར། གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་
གྱིས་གངས་ཅན་ལ་བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་རང་གི་ངོར་བྱས་པ་
དེ་སྐབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་བཞིན་ཏུ་གངས་ཅན་ལ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉགས་སུ་
བཀོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོལ་བྱས་པའི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་གྱི་ཆོལ་བྱས་པའི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་གྱི་བྱུང་ཟིན་སྐབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་ངོར་བྱས་པས་དེ་སྐབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་
རང་གི་བྲགས་གྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ཚུལ་ཆད་མས་ངེས་ནས་གྱི་ཆོལ་གངས་
ཅན་ལ་དེ་སྐབ་གྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གངས་ཅན་ལ་བྱས་ཉགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་སྤྲ་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། རང་
གི་ཉགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་
པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ངོར་དེའི་ཉགས་གྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཆེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་

མི་ལུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྐྱབ་ངག་གི་ཚུལ་གསུམ་སྤྲུལ་ཀྱང་ཁོལ་བ་གཉིས་ཀའི་གང་
 རུང་གི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་གའི་གཅིག་ཅེས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་ལས་གཅིག་མ་སྤྲུལ་ན་ཡང་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྲུལ་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁོལ་བ་གཉིས་ཀར་མ་གྲུབ་པ་སྤྲུལ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 བྱ་ལྟ་བུ། ཕྱི་ཁོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྤྲུལ་གཅེར་བྱ་བས་ཕྱི་ཁོལ་སངས་རྒྱལ་བར་ལྟོན་ཤིང་སེམས་
 ལྟན་དུ་སྐྱབ་པར་འཆི་བའི་རྟགས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། སྤྲུལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་གངས་ཅན་གྱིས་བདེ་
 སོགས་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་མི་རྟག་པ་དང་སྟེ། བ་ཅན་གང་རུང་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲུལ་མི་རྟག་པའི་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་ལས།
 ཤིང་རྣམས་ལ་སེམས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤུན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ན་འཆི་བ་ནི་ཕྱི་
 ཁོལ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཐིགས་ལས། བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྟེ། བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གངས་ཅན་ཁོལ་བ་བདག་
 ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་གངས་ཅན་པའི་
 མཆེད་པོར་བྱས་ཤིང་འདི་ཅེས་ལའང་རྫོངས་ན་ཤིན་ཏུ་དེ་བས་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་ཐལ་རྒྱུག་སོགས་ལ་ཆེ་
 འདིར་རེ་བ་བསྐྱེད་པ་དགོས་པར་སྤྲོད་དོ། །

གཞན་ཡང་མངོན་འདྲུལ་གྱི་རིགས་པ་བྱེད་ཁུལ་དང་། གོ་ཐོབ་ཡིན་རྒྱུའི་ཆིག་དོན་གང་ལའང་
 རུང་མ་ཐོན་པ་དུ་མ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་པས་བྱེད་བྲག་པ་ལ་འབྱུང་བའི་དུལ་སྤོང་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
 སྟེ། རིག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེད་བྲག་པ་རིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་བྱེ་བྲག་པ་མ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱི་ཚློལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ བ། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཟེར་བ་སྐྱོད་ན་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲལ་བའི་ངན་སྐད་ཤེས་བྱ་སྒྲིག་བརྒྱུ་ཁོ་ བའི་གོ་ཐོབ་ཡིན་ཏེ། ཚད་དུས་སྐྱོར་བ་⁽¹⁾ ངག་ཏུ་སྒྲིས། འདིར་བདེ་བྱད་བྱས་ཏེ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་ཕྱི་ཚློལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱི་ལྷོག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་ཡང་དག་ཀྱང་ མི་རུང་། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཀུན་ཕྱི་ཚློལ་ཡང་དག་ཀྱང་མི་རུང་ བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་པར་ ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད། དེའི་ཆེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་ ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་དངོས་འགལ་ཡིན། རྩོམ་ཆེ་ཡང་འགལ་ལོ། །མ་ཁྲབ་ མཆའས་ཀྱི་ཉགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་སྐྱོར་བ་དངོས་སུ་ བཀོད་ཡུལ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་ཕྱི་ཚློལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་ཡིན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱི་ལྷོག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ ཚློལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་མ་སྐྱེས་པའི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། དེ་དུས་འགག་ཟེན་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཉིས་པ་ཡང་བྱགས་ཀྱིས་བྱལ། གཞན་ཡང་སྤྲ་ཚོལ་ཀྱིས་ཕྱི་ཚློལ་ལ་ཉགས་སྐྱོར་འགོད་ དུས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཟིན་ཁོ་ན་ལ་འགོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་འགོད་དུས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་འགོད་པ་སྐྱབས་བབས་ ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་ཚོལ་ཀྱིས་ཕྱི་ཚློལ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཉགས་བཀོད་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་ དུས་ཀྱི་ཕྱི་ཚློལ་རྒྱད་མ་སྟེན་པ་གཅིག་དང་། སྤྲ་ཚོལ་ཀྱིས་ཕྱི་ཚློལ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྐྱབས་ཟེན་

1 པར་ཐངས་གཉིས་ཀྱི་དག

ནས་ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་ཏུ་སོང་བ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ལྡིན་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ལྡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐོག་མར་ཡིད་དཔྱོད་
 དང་དེ་ནས་ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡིད་དཔྱོད་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འདོད་ཀྱང་མི་བྱས་ལ། བྱབ་
 པའང་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་
 རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ལས། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ངེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པར་དབྱ་མ་པའི་
 ལྟ་བ་མ་གོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་ངེས་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ངེ་ལྟར་ངེས་ན་བྱད་བཞིན་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་དབྱ་མ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཡང་མི་
 བདེན་པར་ངེས་དགོས་པས། དེ་འབྲ་བའི་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སྐྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱིས་མ་ངེས་ཀྱང་།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་དེས་དཔེའི་སྟངས་དུ་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱུང་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཚོད་པའི་སྐབས་དང་རང་གི་གདུལ་བྱ་བའི་
 བའི་སྐབས་སུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བཞོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་འགོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་ཏུ་བྱུང་
 ཟེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་མི་ཤེས་པའི་རྫོངས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཐེགས་དར་
 རིག་རིན་པོ་ཆེའི་གཏར་ལས། བྱུང་མཐའ་མི་མཐུན་པ་ཚོད་པའི་སྐབས་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་བའི་
 བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་གསུམ་ག་གཞི་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡང་མི་དོ། །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་རྒྱན་
 དང་རྒྱན་སྣང་གཉིས་ཀར་ཡང་སྟོན་ལ་སྟོར་བ་དང་དེ་ནས་ཚུལ་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་
 རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱི་དངོས་འདི་དག་ །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་

བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་མེད་དེ་ག་ཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ནས་ཚུལ་རྗེས་
སུ་སྐྱབ་པར་མཛད་ལ། རྒྱུ་སྤང་ལས། གང་དག་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ནས།
གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཅམ་བརྟན་པས་དུ་
མས་བཤད་པ་གོ་བྱས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ་བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤོང་ལ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འཇུག་
པར་མི་འདོད་དེ། དེས་ཤེས་བྱ་ལ་རྗེས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་དང་འདྲ་
བ་སྟེ་ཆོག་གི་དོན་དུག་འདོད་པའི་ནང་ནས་འབྱུང་བཞིའི་སྤྱུ་ལ་རྗེས་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་
ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་ཆད་མ་ཐོང་ཆོད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་དུག་གྲང་ལགལ་བར་འདོད་
པའི་ཕྱིར། སྤྱས་མཆོག་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
དེ་ལ་བརྟགས་པའི་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆད་གཞན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པར་འདོད་ལ།
ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་ནི་འབྱུང་བཞིའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་
པར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་པ་མཐུན་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་
པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཆད་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པར་འདོད་
ལ། སངས་རྒྱུ་པ་རེག་བྱ་ཅན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤོང་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་
ལ་ལུས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མིང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་ལ། དོན་རེག་བྱ་ཅན་འདོད་ན་
མ་བཟོད་གྲང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་ཅན་ཁོ་
ན་བསམ་ནས་བཀོད་ན་དེ་ཅམ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་མི་འབྲུབ་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

བཤད་ལས། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་དང་།
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མཐུན་སྣང་དུ་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱས་སངས་རྒྱས་པ་
 ལ་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པར་གྲག་གི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་ལ་སྐྱ་
 བེ་པན་ཚུན་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེས་ལུས་ཅན་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་རེག་བྱ་ཅན་བསམ་ན་ཆོག་ལ་མ་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཆོད་
 དེ་ཉག་ས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱ་མ་ངེས་ཀྱང་དོན་གང་བསམ་གཙོ་བོར་བཤད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྲལ། །བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་
 འདོད། །ཅེས་དང་། ཅ་བར། སྐྱ་བེ་བརྗོད་འདོད་ཇེས་འབྲང་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་
 བཅ། །སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕོང་སྐྱེན་སྐྱ་མ་ལ་ནག་
 པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཕྱི་མ་ལ་སྲིད་སྐྱབ་ཁོ་ནས་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདིར། ཅ་བར། སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 དངོས་པོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར། །ཁྱུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །ལུས་སོགས་
 སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། ལྟས་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་དག་གི་ཡང་པན་ཚུན་མངོན་པར་
 འདོད་པའི་སྐྱ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་བྱམ་པ་དག་
 ལ་རེག་བྱ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་
 མངོན་པར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྲུབ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆད་མ་ལ་འདི་དང་
 རོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་གཉིས་ལས་དཀའ་མེད། ཕྱི་ནང་དང་གོང་ལོག་གིས་
 བཅད་ཚུལ་མང་མོད་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་བཀལ་ཡོད་པ་
 རྫོང་ལྡན་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །

སྤྲུལ་པ།

ལྷ་ལས་མི་ཀན་གདོང་བཞི་མིན་ཀྱང་རྗེ། །

ཆེ་མེད་ཁོད་ཀྱི་སྤྲུལ་མཆོག་བརྩ་གཉིས་བདག །

ཉི་མ་གཉིས་སྤྲུལ་ཆངས་པ་གདོང་བཞི་དང་། །

ལྷ་ལས་ཀན་ཡང་ར་རིའི་ཆེ་བ་ཅམ། །

འཕགས་ཡུལ་ཕྱི་ནང་པ་ཆ་ཆེན་ཆོག་དོན་དང་། །དོན་གྱི་རོ་བོ་བྱད་པར་ལ་ཅོད་ཚུལ། །སྡེ་
བདུན་མདོ་བཅས་དབྱ་ཆད་རིགས་པ་ཞེས། །བཀལ་བརྟགས་བྱེ་བའི་མ་མ་འདི་ཡིན་གྱི། །སྤྲུལ་བར་
རོ་འཛིན་མི་སྡོད་སྟོག་གི་སྒྲ། །དཀའ་གནས་འདི་འདྲ་མཐོང་ཆེ་འཇུ་མ་པའི་ཞལ། །མི་བཞད་མི་གཡོ་
སྡེར་བཟོའི་སྤྲུལ་གྱུར་པའི། །སེམས་ལྡན་བེམ་པོར་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་མ་སྤྲུ། །འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་
ལུགས་ཤེས་བྱད་པར་དུ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་རིགས་པའི་ལམ། །ཁོང་ཚུད་འབྲེན་པ་
མཉམ་མེད་སངས་རྒྱུས་ལ། །ཡིད་ཆེས་དད་པའི་ངལ་གསོ་སྤྲུལ་མའི་བྱིན། །ཞེས་བའང་བར་སྤྲུལ་ས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་པ་ལ། ཉག་པ་རྒྱུར་མི་རུང་
 བར་བསྟན་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་
 པ། ཉན། མ་ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་དང་རྒྱུ་པ་གསུམ་བྱུང་།
 གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཚད་མ་
 རྟོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནན་ཉན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
 བེ་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་བྱུང་། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བ་དག་སོགས་ན་རེ།
 སངས་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་བྱུག་བཀག་པ་མི་འཐད་དེ། །ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་མཛོན་སུམ་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་ཤེས་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཉན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཆོལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཀུན་
 མཁྱེན་འཆོལ་བའི་རྒྱ་ལ་བཤད་པ་དང་། ཅ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 ཅ་བར། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནན་
 ཉན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་གསུམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་
 མ་གོ་ན་སྐྱབས་འགོ་དང་སྒྲ་དོར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་ཡིད་དཔྱོད་ལས་མི་ཡོང་སྟེ། རྗེ་རིན་པོ་
 ཆེས་མདུན་ལེགས་མ་ལས། རྣམ་གྲོལ་དོན་ཏུ་གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཚད་མར་བསྐྱབས་
 ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡིས་ནི། །བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་སུ། །དེས་པ་གཉིང་ནས་རྟེན་
 པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་སྒྲ་ལས། གང་
 ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འདི་གཉིས་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཉེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་

ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་
གྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་ལགས་གྱི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་
ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། རྩོགས་སྒྲུང་གིས་སྟེལ་བསྟོད་ལས། །ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་སྐུ་སྟོག་
གིས། །ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་ཅུ་ཡང་། །གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམས་སྟེལ་བྱི། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་
མཆི་བར་བགྱི། །ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ལུས་རྣམས་མཁྱེན་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུ་
ཁོ་ན་སྐུ་བས་སྟོན་པར་འདྲིན་དགོས་པའི་བྱི། །སྤྲུགས་གྱི་སྐུ་བས་སུ་ཡང་ཆོས་གྲགས་བྱིན་ཆད་གྱི་
སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བས་བྱིན་དང་། དཔལ་འབྱས་རྗེ་རྗེ་དང་། ཨ་བླ་དང་ཐ་གན་སོགས་
དུ་མས་རྣམས་འགྲེལ་རང་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཆོ་
འདི་ལ་མཐའ། །རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འདིགས་པ་ཅིས་
མི་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་དུང་དུ་ཡང་འཁོར་བ་འདིར་འདིགས་
པ་ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱ་སྟོན་གྱིས་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་མཐའ་མི་མཐོང་བས། སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་སེལ་ཐབས་
མི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས་འདི་འབྲུལ་ལམ་སྟུང་བའི་དོགས་པ་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་ལྡན་འཆོལ་དགོས་ཤིང་། དེས་བསྟན་པས་མི་ཆོག་པར་བསྟན་
པ་ལྟར་སྐུ་བ་པ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་གཉིས་དགོས་པའི་བྱི། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། མི་ཤེས་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་གྱིས། །ཞེས་དང་། རྩོགས་སྒྲུང་གིས། གཏིང་
མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྣམས་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་
བཟད་པའི། །རྒྱ་སྟོན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་ན། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐུ་བས་སུ་མཆི། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་
དཔའ་བོས། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན། །གཏན་ནས་ཡོངས་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་སྤྱར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་
ཉིད་ལ་ནི་སྐུ་བས་འཁྱོ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱི། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དེས་བཤད་

ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང། ལྷོགས་སྤང་གིས། རི་
སྤྱང་བདག་ལ་སེམས་ཡོད་ན། །གང་གི་བསྟན་ལ་གནས་བ་སྟེ། །གང་བསྟོད་གང་ལ་བསྟེན་བཀུར་
བགྱི། །ཞེས་དང། ལན་དུ་དབའ་བོས། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་
ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །སྐྱབས་འགོ་རྒྱུད་སྐད་མི་འདུག་པས་ལེགས་པར་གོ་བ་གཅིག་དགོས།

གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྐྱབས་བྱ་བུ། །ཐུར་པའི་
ཡེ་ཤེས་རྣམ་དབྱེད་ཕྱིར། །འདི་ཡིས་སྤྱོད་ཕྱིར་གངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་
མེད། །ཅེས་བྱུང་། །ཤེས་ལྡན་དེ་ཡང་གོལ་བ་དོན་གཉེར་དེའི་བསྐྱབས་བྱ་འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་
ལས་གོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་མཁྱེན་ནམ་མཁུ་མཁྱེན་སྟུང་དུ་དབྱེད་ནས་བཅའ་བར་བྱ་ཡི།
སྤྱོད་ཕྱིར་གངས་མཁྱེན་མི་མཁྱེན་སྟུང་དུ་དབྱེད་པར་མི་བྱ་སྟེ། །གངས་དེ་འདྲ་མཁྱེན་པ་མི་མཁོ་
ཞིང་རང་གི་སྐྱབས་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་དང། །དེའི་ཐབས་འཆོལ་བ་དེའི་ཕྱིར། །འ་
ན། དེའི་ཆེ་བཤེས་གཉེན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་བདེན་བཞེས་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་
ན་བདེན་བཞེས་རང་གིས་ཀྱང་ཤེས་པས་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་དོན་མེད། །མི་ཤེས་ན་བསྟེན་བྱར་
བྱུང་མི་བྱུང་མི་ཤེས་གང་འཕྲད་པ་བསྟེན་ནམ་ཞེ་ན། །སྟོན་མེད་དེ། །འདིར་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་
མཁྱེན་ནི་རྟོག་ལྡན་ཡིན་པས། །དེའི་ཡོན་ཏན་རགས་པ་ཆོད་མས་ངེས་ཤིང་རྒྱུད་ཐད་དང་སྤྱོད་པ་ཡིད་
དཔྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ། །གཞན་ལ་ངེས་པ་དང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཅུ་བའི་ཀུན་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཅུ་བར། སྤང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་
ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆོད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་
མ་ཡིན་ནོ། །རིང་བོར་མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་བྱུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིང་
བོར་མཐོང་ཡིན་ན། །རྒྱུར་ཤོག་བྱ་གོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང་། །དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་སྤྱབ་དབང་བཙུག་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀུན་མཁྱེན་དང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱར་འདོད་ཀྱི། སྤྱིན་བྱའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་དང་། ཐག་རིང་
པོའི་དོན་མཐོང་བ་གཉིས་ཀུན་མཁྱེན་དང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་མིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་གྱི་དེ་
ཉིད་དང་། དེའི་ཐབས་དང་བཅས་རིག་པར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤར་དབང་
སྤྱག་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བཀག་ཅིང་། འདིས་གྲངས་ཐམས་ཅད་
དང་རིང་པོ་རིག་པ་གཉིས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བཀག་པའི་བྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། སྤར་ནི་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། འདིས་སྤྱིན་བྱའི་གྲངས་དང་རྒྱང་རིང་
པོ་སོགས་མཐོང་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བཀག་སྟེ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེར་མཁོའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྤྱབ་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ།
ཞེས་པ་ནས། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་གཟིགས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྟོན་
པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེའུ་འདིས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པར་གྲགས་
པ་ལྟར་ཡིན་པས་འདིས་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་བ་དང་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཆང་བར་སྟོན་ཏེ། འདོད་དོན་གཙོ་བོ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་པལ་བ་ཅིས་དང་བཟོ་སོགས་མ་ཡིན་
པར་བཤད་དོ། འོན། རྒྱང་པན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་མི་འཐད། ཐམས་ཅད་རིག་
ན་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱབ་སྟམ་ན། རྒྱན་ལས། ཚད་མ་སྤྱི་
མེད། ནས། སྤྱབ་བྱེད་ལ་སྟོས་ཚད་ཡིན་རིགས། །ཡན་ཆད་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་། དེ་ནས། མ་
ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ཆད་དབང་སྤྱག་དགག་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱང་པན་དགག་པའི་
ལེའུ་དག་ན་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་སྟོས། འདིར་མདོ་སྟེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་ཉོགས་
པར་འདོད་དེ། དུས་གསུམ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ལུང་དང་ཏྲགས་ལ་མ་སྟོས་པར་ཅིག་ཅར་དངོས་

སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས། ཡང་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་བྱུང་བའི། །འདས་དང་མ་
འོངས་ལྟར་གསལ་བ། །རྟོགས་དང་ལུང་ལ་མ་ལྟོས་པའི། །ཡིད་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡང་མདོ་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ། ཐམས་
ཅད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་
བས་འདོད་པའི་ལུགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་དགོས་ཀྱང་། སུས་
མ་སྒྲིམ་ཤིང་ཡི་གེ་མངས་དོགས་ཤིང་གཞན་དུ་བཤད་པས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་བདུས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བྱུང་བར་ལྷག་མ་ཐན་བཞེད་དང་སྟོན་པ་དང་བདེར་
གཤེགས་དང་སྟོབ་པ་བཞི་བཤད་པའི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་བུའི་མཆོན་ཉིད་དང་དེར་བཞོད་པའི་
ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་ཐན་བཞེད་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་བཞི་སྟབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཆད་མར་
སྟབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྟོར་བ་ཕུན་ཚོགས་
སྟེ་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་དང་
པོའི་སྟབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་པ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྟབ་བྱེད་
ཐུགས་རྗེས་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་བྱུང་། འཕྲོས་སྟོར་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་
ལས། ཆད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཐན་བཞེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲོ་ལ་ཐན་བཞེད་ཀྱི་ལྷག་
མ་དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པར། འདི་ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་
བྱུང་སྟེ། ལྷས། སྟབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ཆགས་
དང་མི་གཙང་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདིས་ནི་འགྲོ་ལ་ཐན་བཞེད་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་

ལས་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་འབྱུང་བའི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱགས་
ཇི་ལྟ་ག་བསམ་དང་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་སྦྱེ་བ་དུ་མར་
གོམས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་
རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་སྦྱེད་མ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་རྒྱ་བསམ་པ་
བྱ་ཆོགས་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྒྱ་སྦྱོར་བ་བྱ་ཆོགས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན།
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བྱ་ཆོགས་མ་ཐོབ་གོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་བསམ་པ་བྱ་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། རྒྱ་ལམ་དུས་དང་འབྲས་དུས་གཉིས་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་སྦྱོར་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ས་
ན་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་སྦྱོར་བ་བྱ་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་སྒྲར་བཞིན། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ལམ་མ་ཞུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྟོང་ཇི་དེ་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་
འདིར་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་
ཇི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་
བ་ལ་གཅེས་པའི་བུ་མི་གཙང་བའི་ཁྱོད་པར་ལྷུང་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པའི་སྒོ་བྱོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། དེ་ནས་ཁྱེད་དེའི་མ་དང་
གཉིན་གྱིས་ཁྱེད་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བ་དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་དེ་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་

ཐུང་ན་བྱེད་ལ་སྤྲེ་སྤྲེ་གསུངས་འདོན་ཏེ། མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྤྲེ། དེའི་མ་དང་གཉེན་དེ་ཉན་རང་གི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 དེ་ཉིད་ལས། མ་དང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གང་དག་འཁོར་བར་ལྷུང་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་
 བས་ཀྱང་ཐུང་བྱེད་ཅིང་སྤྲེ་སྤྲེ་གསུངས་འདོན་གྱི། གདོན་པར་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྩེ་ནི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོར་སྒྲོམ་རིམ་དང་ལམ་རིམ་
 ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དགོལ་བར་
 རང་གི་ཁུར་དུ་ལེན་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐེག་དམན་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲའི་དར་རྒྱུག་ལས།
 བྱ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷུང་བ་ལ་མ་ལ་བཅེ་བ་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
 བ་སྤྲེ་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་ཡང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་
 བྱའོ་སྤྲེ་པའི་ཁུར་དུ་སྒྲངས་པ་དེ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷུང་གིས་ཐོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་
 གོ་ནས་སྤྲེ་ཚོགས་ལབ་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འབྱེལ་ལས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་
 བློ། །བཅེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་
 དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་
 འདོད་པའི་སེམས་རྒྱུད་སྐྱབས་འདིའི་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ །དེ་འདྲ་བའི་བཅེ་བ་
 ཡིན་པར་དམིགས་པ་ཟེར། སྤྲེ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྲེ་གསུངས་རྩེའི་རྣམ་པ་དང་འོ་
 བོ་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྲེ་གསུངས་རྩེའི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ་གང་ཞིག །སྤྲེ་གསུངས་

རྗེའི་ངོ་བོ་ཡང་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སེམས་སྟོམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཏན་ཟབ་དུ་ཁྱར་དུ་
ཁྱེད་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་སྒྲ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེའི་ངོ་བོ་ཡང་མ་
ཆང་བར་བྱུང་མཐའ་བཞི་ཀ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་ཀྱང་། སྐྱབ་བྱེད་སྤྱགས་པན་གདགས་པའི་
ལན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། ཞེ་སྤང་མེད་པ་ནི་སྤྱགས་རྗེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོམས་པའོ། །འདིས་ནི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱགས་རྗེ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་
སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་སྟེ་མ་སོགས་དུ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ངོ་
བོ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པོ་ལྷ་པ་ལྷར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པའི་
རྣམ་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྤྱད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ་འོ་
ན། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པར་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་རྗེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་འབྱུང་། མ་བྱུང་ན། བྱམ་པ་ཡིན་པར་བྱུང་
པ་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་སྤྱགས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པར་དམིགས་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དང་གཏན་ནས་བྲལ་བར་ཁྱར་དུ་འཁྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞེ་
སྤང་མེད་པའི་བཅེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དོན་གཅིག་། དེའི་རྒྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་འདུག་སྟོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ཅ་བ་ཡང་སྟོང་རྗེ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་དུག་སོགས་སྟེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་མའི་སྟེས་བུ་འབྲུག་པར་བསྟན་ཏེ། ⁽¹⁾དེ་ལྟར་སྒྲུབ་རིགས་ཙམ་གྱིས་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་ངེས་པ་ལས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲ་བའི་ཡིད་ཤེས་བརྟན་པ་ལས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱན་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྒྲུབ་ཅིང་། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་བ་ལ། ཅོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྫོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་སྒྲུར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། རྒྱང་པན་དང་ཁུད་པར་དུ་འཛིག་རྟོན་མིག་དང་གཞོན་ལུ་མ་ལེན་སོགས་ན་རེ། ཐུབ་དབང་སྟོང་རྗེ་སྟེ་བ་དུ་མར་གོམས་པས་ཆད་མའི་སྟེས་བུར་འཁུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་སྒྲ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སྟོ་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟན་པས་ལུས་ཞིག་པ་ན་དེ་ཡང་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་མ་ལ་འོད་ལྟར་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཇམ། ཆང་དང་ཁྲོས་པའི་རུས་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ། ཅིག་པ་ལ་རི་མོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ལྟས། རྫོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གྱི་ལུས་སམ། འབྲས་བུ་ཉིད་དང་། རུས་པ་འདོད་པ་ཞིག་ན། རྫོ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་སམ་འབྲས་བུ་འཇམ་རུས་པ་མེད་པས་སྟེ་བ་དང་འཆི་བའི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བའི་རྒྱན་མང་པོ་དག་ཏུ་གང་ལ་གོམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྒྱན་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། དེ་ལྟར།

ལས་ཀྱང་། གློ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། །ལུས་འབྲས་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །འདིར་ནི་
ལུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །གོམས་བ་སྤྱོད་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །འདིའི་ཕྱོགས་སྤྲ་ལ་སྦྱེ་བ་སྤྲ་བྱི་མི་འདོད་པ་ཁོ་ནས་བྱུང་བའི་ན། ལུ་
སྟེགས་སྦྱོར་བ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་འདིའི་ཀུན་མཁུན་ཡོད་
པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ལ་གློ་སྦྱེ་བ་སྤྲ་བྱིར་གོམས་བ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སྦྱེ་བ་སྤྲ་བྱི་
ལ་གོམས་སྦྱུ་ཡོད་ཀྱང་གོམས་བ་མཐར་བྱིན་མི་འདོད་མཁན་དང་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། །འདི་གཉིས་མིག་སོགས་དང་པོ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་གཉིས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། གློ་ལུས་ལ་བརྟེན་བ་མི་རིགས་པར་བཤད་བྱིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མ་ཡིན་བརྟེན་ནི་
བཀག་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འདོད་ཚུལ། ཅུ་བར། གོམས་
ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་
ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་འགོག་པ་ལ། ཅུ་བར། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྦྱར་ཡང་
ནི། །འབད་རྩལ་ལ་ནི་སྟོས་འགྱུར་རམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
རྒྱུང་པན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲ་བའི་ལ་ལ་རྒྱུང་པན་ཡིན་ན་སྦྱེ་བ་སྤྲ་བྱི་གང་ཡང་ཁས་
མི་ལེན་པས་བྱུང་བའི་རོ། །དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུང་པན་ཉི་ཤུ་སོགས་མིང་དང་རྣམ་གྲངས་
ཅི་རིགས་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱེ་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་
རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་རྒྱུང་པན་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་བཤད་བྱིན་པས་མ་སྟོས་ཏེ།
ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་དཔེ་ཅུ་མོ། །

རང་ལུགས་ལ། །འདིའི་ཀུན་མཁུན་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་ལ་རྒྱུང་པན་བ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་
སོགས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་རིམ་བཞིན་དུ་འདིར་བཀག་ཅིང་། ཆད་ཆེན་སོགས་ལས་
བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། མ་ཡིན་
བརྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་ལོད་པ་དང་།
དེ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྩ་
དབང་པོ་སློང་དག་ནི། །རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་མིན། །
ཅང་ཐལ་བྱིར་མཆོམས་སྒྱོར་བར། །ནས། ཐམས་ཅད་ཆེན་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། དོན་ནི་མ་
མལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབྱགས་འབྱུང་རྩ་བ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་སློང་ནམས་རེ་རེ་ནས་
ཆོས་ཅན། །རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་གྱི་ལུས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ།
རིགས་འདྲ་སྐྱ་མ་སློན་སོང་གི་དབྱགས་འབྱུང་རྩ་བ་སོགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
ཏ་ཅང་ཐལ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀུན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། །འབྱུང་བ་ཀུན་སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་
འཇུག་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །ནས། ཏ་ཅང་ཐལ་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཞེས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་གྲུབ། ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁའི་ཡིད་སློང་ཉིག་པ་ཆོས་ཅན། །རང་འབྲས་རིག་པ་བྱི་མར་
མཆོམས་སྒྱོར་ཏེ། ཆགས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། མཆོམས་སྒྱོར་བར། །ནས་ལྷན་
མཐོང་བ་གང་དེ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གྲུབ། །ལྷག་མས་བྱེད་སྐྱེ་བ་ལུང་
འགལ་རིགས་འགལ་སྤངས་པ་སོགས་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྐྱེ་བ་
གསུམ། དང་པོ་ལ་རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་མའི་
སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆོམས་སྒྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། ཐ་མལ་བའི་འཆི་
ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན། །སེམས་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མར་མཆོམས་སྒྱོར་ཏེ། །འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན། ཆགས་བྱལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་འགོད་ཟེར། རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་
ཐལ། ཐ་མལ་བའི་འཆི་ཁའི་སེམས་རིགས་འདྲ་བྱི་མར་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དག་བཙུག་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཆམས་སྒྲོར་
མེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་བཙུག་ཐ་མའི་
སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆམས་སྒྲོར་བ་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་ཆད་མ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མཛོན་སུམ་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་
པར་ཁོ་རང་འདོད་ཅིང་། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་
ལས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་བཙོན་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འོ་
ན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་དག་བཙུག་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་
བཙུག་ཐ་མའི་སེམས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་རིག་པ་བྱི་མར་
མཆམས་སྒྲོར་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་དག་བཙུག་ལ་ཞི་བཤོད་
གཅིག་སུ་བ་དང་ཡོངས་འགྱུར་དག་བཙུག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་ཞི་བཤོད་གཅིག་སུ་བ་སངས་མི་རྒྱ་བ་གང་ཞིག །བྱི་མ་ཡོངས་འགྱུར་བའི་དག་བཙུག་པ་འཆང་
རྒྱ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཞི་བ་བཤོད་པ་གཅིག་སུ་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་
མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་། ཐག་

559

རིག་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་ནི། དངོས་འགལ་མི་ཤེས་པའི་བ་
ལང་གི་དབང་སྤྱད་ཏུ་བསྟན་ཏེ། འོ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་འདའ་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་
པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་རིག་པ་བྱི་མ་དང་མཆོམས་མི་སྟོར་བར་ཐལ། ཁྱོད་
རྒྱན་གཏན་ཆད་བྱེད་པའི་རིག་པའི་རྒྱན་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་པ་དང་མ་བྱུང་ན་
ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་མེད་པར་འབྱུང་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་
བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲ་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་
བུ་རིག་པ་བྱི་མ་དང་མཆོམས་སྟོར་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྲངས།
རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། འོ་ན། ཅ་བར། ཐ་མའི་སེམས་
ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆོམས་སྟོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་བསྒྲིག་ནས་
འགལ་བ་ཡོད་ཅེས་རྒྱང་པན་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་
མངལ་དུ་སྟེས་མ་ཐག་པ་དང་། མངལ་དུ་བཅས་མ་ཐག་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཆེ་འདིའི་ཐོག་མ་ལ་མངལ་དུ་བཅས་མ་ཐག་བཞག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མངལ་འཇུག་གི་མདོ་དང་
ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་མངལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་མངལ་ནས་བཅས་དུས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་
གཉིས་སྔ་བྱིར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་
ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། མངལ་ནས་བཅོམ་བའི་ཆེ་དང་། ཞེས་དང་། སྟོབ་སྤྱངས་ལས། དེ་ནི་རིམ་
གྱིས་ཏིལ་མར་བཅོར་སྤྱང་སྔ་བ་ཡི། །བཅོར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་བཞིན་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་བཅས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བཅས་མ་ཐག་པའི་སྟོན་ཀུན་སྟེ་བ་སྔ་མའི་དུས་མ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་
བ་སོགས་མང་། གཞན་ཡང་ཆེ་འདིར་སྟེས་མ་ཐག་གི་སྟེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
རིག་པ་དེ། དེའི་སྟེ་བ་སྔ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེ་བ་སྔ་མའི་སྤྱབ་ཚུལ་གྱི་
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲ་བའི་སྟེས་མ་ཐག་གི་སྟེས་བུའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་

འབད་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་དབྱིངས་
ལ་གནས་པས་དེ་དག་བཅོམ་དང་རྩོམ་བ་འབད་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་འཁོར་བའི་སྟེ་བ་
དང་འབད་རྩོམ་རྒྱན་བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས། འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་
ནི་བསྟུ་བར་བཤད་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་
རྒྱུ་ལས། འདིའི་ལན་སྟོབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་ན་བེམ་རིག་
རྒྱན་ཆད་པར་བཤད་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་ལུགས་འཆད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་རང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་སེམས་གྱི་ལུགས་ལ་སོ་སོར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། སྟོབ་
དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཉི་མ་སྤྲས་པའི་
འགྲེལ་བཤད་ལས། ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་
ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཡོད་དོ། །མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་
ཅན་ལས་ཀྱང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཀྱང་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པར་
འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་བྱུབ་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་ཆེ་སེམས་རྒྱན་ཆད་པས་དག་བཅོམ་
ཐ་མའི་སེམས་ཆད་པར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལྷག་མེད་དུས་འཁོར་བའི་སེམས་ཕྱི་མ་
མཆམས་སྟོར་མེད་པར་ཤེར་མདོ་ལས་བཤད། དེས་ན་ཤེས་པས་ཀྱང་སྟོང་མཆོག་དང་དག་ལུན་
གཉིས་ཀར་དེ་ལྟར་བཤད། རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། མཆམས་བཅད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད། གཞོད་
འཛོམས་རྒྱུང་བར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད། དེས་ན་གསེར་འབྲེང་གིས་ཀྱང་བསྟུ་བའི་དོན་འཁོར་བར་

སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་བླངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་མདོ་ལས། གང་
ཡང་དག་པར་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་མེད་རྫོགས་མཁས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་
དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བ་བཀར་ནས་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུ་བཅད་ནས་སྒྲོས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁྱེ་པའི་འབྲེལ་བ་སྦྲེང་པོ་མཆོག་ལས།
ཡང་དག་པར་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དམན་ལམ་གྱི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། མཆོམས་བཅད་
བ་འཁོར་བའི་ཟམ་པ་བཅད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་ལྟན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁྱེ་པས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཀལ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཁོར་བ་སྒྲོས་པས་ཟམ་མེད་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་ཡོད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་
སྒྲུང་ལས། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལྗོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དོན་བཤད་པའི་གསེར་
འཕྲེང་ལས། མཆོམས་བཅད་པའི་དོན་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ལོག་པ་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། གཞོད་
འཛོམས་ཆུང་བར། ནས། མཆོམས་བཅད་པའི་དོན་ཉན་ཐོས་འཁོར་བ་ལ་སྒྲག་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ།
ཞི་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས།
བསྐྱེ་བར་བཤད་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ལུགས་འདི་ལ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་ནི་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཆུངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་སྟོན་པ་དང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་
པ་གཟུགས་སོགས་དབང་ཐོབ་ཀྱང་དེ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་

གནས་གྱུར་པ་ལྷག་བཅས་དུས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་འབྲེལ་ཡང་ལྷག་མེད་དུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པ་
ནམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མེད་ཙམ་འདྲ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་
སྟོན་པ་སྟོན་སྟོན་ལམ་མ་བཟུང་བ་དང་ལྷང་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་མི་མངའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་
ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། སྟོན་ལམ་སྟོན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནས། དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་
ལ་ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པ་སྐྱིབ་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དག་བཅོམ་པ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འགག་པ་དང་། ནམ་
པར་སྐྱེན་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྐྱིབ་པ་མ་འགག་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚཏགས་
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཅི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དབང་ཐོབ་པ་མ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དབང་ཐོབ་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དབང་ཐོབ་པ་ཅི་མངོན་
དུ་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། ལ་ལ་ནི་མངོན་
དུ་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མངོན་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས། དེ་ལས་
གཞན་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཚཏགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་
ལས། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་པའི་གནས་གྱུར་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ལ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་གནས་གྱུར་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པ་མའི་རིག་པས་

སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་དག་བཙུག་པའི་སེམས་
 ཀྱི་ཉིང་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུངས་སྟེ། ལྷག་མེད་དག་བཙུག་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་
 བའི་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
 དུལ་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་
 རོན་དམ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་རྩོམ་པ་ཅན་གྱིས་བྱེད་པའི་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་བྱུང་ཅིང་། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བགྱང་བའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དབྱིངས་དེར་ཡོངས་སུ་བྱ་
 རན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་ལ། རི་བུ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ནས། མི་ཉིད་ཀྱི་
 གྲངས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། མདོར་བསྐྱུ་ན་དེ་ནི་སྒྲིགས་བཅའི་སེམས་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ནས། དེ་དག་གི་གྲངས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 དབྱིངས་དེ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རིག་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དང་། དབྱིངས་སུ་ཁམས་
 ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ན་སངས་འཕགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་
 ཐལ་བ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འེན་ཏུ་སྒྲོ་སྟེ།

གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གཞིར་བྱས་ནས་དག་བཙུག་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཉིང་ལེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འདྲེན་པ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་དག་བཙུག་པ་
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཕྱུ་བས་དག་བཙུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
 ཉིང་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བས་ཆེ་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱུ་བ་ནས་སྒྲིབ་པ་གཅིག་
 གིས་འཛང་རྒྱ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་ནས་མདོན་པར་

སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་
ནས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ལོར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞེས་པ་བཞི་བསྐྱོན་ནས། བསྐྱལ་པའམ་
བསྐྱལ་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ཆེ་གཅིག་
ཡིན་ཀྱང་སྐྱར་ནང་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་སུམ་ཅུ་དགོས་པའི་བྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱ་རན་
འདས་ལ་མཛོན་དགའི་བྱིར། རྟོག་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང་། བསྐྱལ་བ་ལས། དེ་ནི་དེ་
ལྟར་ཆེ་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཤིན་ཏུ་བྱལ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ཉི་མ་སྤྲས་པས་རྩ་བར། ཐ་མའི་
སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་པས་མཐར་སྟག་ཐེག་
པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཁས་བྱུང་ལྟེ་ཆེན་ལས། འདི་དག་
ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་དང་།
ཉི་མ་སྤྲས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན། གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་བ། །གཞན་གྱི་ངོར་
ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་ཉམས་དམས་པ་
སྤྱིད་པས་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པའོ། །འདིས་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་པའི་
ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེར་
མ་ཐད་དེ་དག་གིས་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་བཞེད་པའི་ལུགས་
གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་སྟག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཆགས་བྲལ་དག་བཙུག་པ་འཁོར་བར་གནས་པ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོས་གནས་པར་བཤད། ཡང་
ན་མཐར་སྟག་ཐེག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆགས་བྲལ་ཏེ་དག་བཙུག་པ་འཁོར་བར་སྤྲ་མའི་
ལས་དབང་གིས་གནས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་
བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ། ཞེས་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉི་མ་སྤྲས་པའི་འགྲེལ་

བཤད་ལས། འོན་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདིས་ནི་ཐེག་པ་
 གཅིག་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་།
 དེས་ན་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་
 སྤང་ནས་སྤྱིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གོམས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་གཞོན་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་
 པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་ན་ཞེས་སྒྲོས་པ་
 སྐབས་ཐ་དད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་སྤྱོད་པའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་ཕྱོགས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི་ཡང་ན་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐབས་ལ་སྟོས་ནས་བརྗོད་པ་ནི་ཉིས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། མདོ་
 སེམས་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མངལ་དུ་
 སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྲུལ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན། ཐུབ་
 རྟེ། རིག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་ལས་མ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་ཀྱང་ཉགས་བཅུ་དྲུག་སོགས་གང་འོས་འདིར་དོན་ལ་སྦྱོར་
 དགོས་ཏེ་སྤར་བཤད་པ་དཔེ་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་གཙོ་བོར་རྒྱུད་པན་ལ་སྐྱབ་པ་དགོས་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལྔ་མ་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ།
 ཉགས་སྦྱོར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཐག་གི་རིག་པའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་
 འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པའི་ཉེར་ལེན་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཤེས་

པོ་དབང་བཅས་དང་དབང་པོ་མེད་པའི་མེས་པོ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མི་
བྱེད། དེས་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཁྱབ་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་སློན་སྐྱབ་སྟེ། ལྷས། སྦྱོར་བ་ནི་གང་ལ་གང་གི་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
ནི། དེ་ལས་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དོ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་
དག་ལ་ཡང་སེམས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ལེན་ལ་མ་སྟོས་ན་ཀུན་ནས་
ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། ཀུན་འགྱུར་
ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དབང་པོ་བཅས་
ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། ཤེས་སྦྱིད་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་མེད་
ཉིད་ཕྱིར་གཞན་ལས་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་ཡུལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དབང་པོ་
མེད་པའི་ཡུལ་སེམས་རྟོན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་སྟེ།
ལྷས། སྦྱོར་བ་ནི་གང་སེམས་མེད་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟོན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་མ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན། དབང་པོ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཀྱང་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར།
རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འབྲུག། རེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་རིག་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་རིག་པ་སྔ་མ་ཡོད་པར་བྱུང་
ལ། དེའི་རིག་པ་སྔ་མ་དེ་པ་མའི་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་
མ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་སློབ་གསལ་བ་ཡིན་ན་བྱུ་ཡང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་སློབ་གསལ་དགོས་པ་ལ། རེ་
ཞིག་བར་དུ་སློབ་མི་གསལ་བ་དང་བརྟེན་མི་ཤེས་ལ་བྱུ་སྒྲུབ་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཇི་ལྟར་
སེམས་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། རོས་སོགས་འདུ་བྱེད་སེམས་ལ་ནི། རུས་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་

ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་འདྲ་ཡོད་ཉན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། འཆི་ཁ་མའི་སྒྲིམ་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཚེས་ཅན། རང་གི་ཉེར་འབྲས་སུ་
 གྱུར་པའི་རིག་པ་ཕྱི་མ་དང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རིག་པ་སྤྱི་མའི་སྒྲིམ་ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན། ཅ་བར། ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་རྣམས་
 ཀྱུན། །མཚམས་སྦྱོར་མེད་པ་མིན་དེའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོད་མེད་
 བ། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
 ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་ཐུན། །ས་ཉིད་འབྲས་བུ་རྣམ་གཉིས་ཉིད། །འཆད་དང་
 རྒྱུད་ཏུའི་ཡང་དག་འཛོམས། །སྤོང་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉིད། །ཅེས་དག་མི་དག་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་པར་འཆད་པའི་ནང་གི་འཆད་དང་། སྤོང་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་
 པ་ལས། ཡང་དག་པར་འཆད་པའི་བྱེད་པར་ནི་དག་པ་ནི་མི་དག་བས་དུས་རེ་ཞིག་ཡང་དག་པར་
 འཆད་པ་ཡིན་ཀྱི་མི་དག་པ་ནི་དག་བས་གཏན་དུ་ཡིན་པས་སོ། །ནས་དང་། སྤོང་པའི་བྱེད་པར་
 ནི་འདི་ལྟར་སྒྲིམ་པས་མི་དག་པ་སྤོང་གི་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 ཏུགས་ལ་རིག་པ་ཅམ་དང་གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། གཞོད་
 བཅས་ཀྱི་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་ཟད་ཐུབ་ཅིང་། གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་པ་གཏན་ཟད་མི་ཐུབ་པར་
 ཡང་ཡང་ལྟས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་ཉན་རང་ལྟག་བཅས་དག་བཅོམ་པ་ཐ་
 མའི་སེམས་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྦྱོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོབ་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་ཅན། སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་ཆད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱིད་
 པའི་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་སྟོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་མའི་སྟོབ་པའི་ཞེས་པའི་
 བྱེད་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྟས། གང་ཞིག་གནས་སྐབས་གང་ལ་སྤྱིད་པའི་
 རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱིད་པའི་རྒྱུན་ཆད་པ་མིན་ཏེ། སྟོབ་པའི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུའོ། །ཐ་

མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་བ་ར་བྱེད་པ་
འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་དང་
དངོས་པོ་སྐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས། དེས་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱན་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། འཆི་
བ་སོགས་སེམས་མེད་ལྗེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་འཇུག་པ་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷས། ཇི་སྟེ་བར་དུ་སེམས་ཆད་པ་ལས་ཇི་ལྟར་ཉོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཆད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཞུགས་པ་འཇུག་པར་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། འཆི་བ་དང་། གཉིད་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། འདུ་
ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྟེ་སེམས་མེད་ལྗེ་པོ་དེའི་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་
རགས་པ་དང་འཇུག་པ་གསལ་པའི་རྒྱན་ཆད་ཀྱང་སྒོ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས།
དུས་དེ་སྤེད་དུ་སྒོ་ཡོད་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་འདིར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཟུར་ཅ་མཁན་རེ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རང་གི་འགྲེལ་པའི་འཇོ་ཚྭ་པར་དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྟེ་བདུན་གྱི་
བདག་པོ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟ་དབང་སྒོ་ས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བསམ་
བཞིན་དུ་སྤྱལ་པའི་སྒོ་ས་གར་མཛད་པ་ས་སྟེང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཅོད་བན་ལ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
པའི་གོམས་པ་འཇིགས་པ་མེད་པར་དལ་བུས་ཡང་ཡང་འགོད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་ཞིང་། དར་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་
ལྗེའི་སྐབས་སུ་སེམས་སྤོ་ལོ་འཇུག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འགོག་
སྟོམས་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པའི་ཉིར་ལེན་གང་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྤྲོ་སྟེ། འགོག་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གསལ་པའི་ཆ་

ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅུང་ཞིག་གཤོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རིགས་པ་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཅིང་། ལྷས་ཀྱང་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་སེམས་རྒྱན་གཏན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེའོ་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱེད་དེ་གཏན་ཆད་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། ལྷའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བ་དེ་དག་ནས་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དག་ལ་འཆི་བའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་བ་དེའི་ཆེ། ཞེས་བ་ནས། འོན་ཏེ་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ཅན་ཡིན་པས་གཉིད་སྒྲུག་པོས་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ལས་⁽¹⁾སང་བ་བཞིན་དུ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་བྱངས་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། རི་སྟེ་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་དེའི་ཆེ་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསོན་པོའི་གནས་སྐབས་ན་གཉིད་འཇུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་འཇུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱན་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་འཆི་བ་སོགས་ལའང་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ལྷས། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འགྱུར་བས་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་དང་བཅས་སྟོམས་པར་བཤད་པས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར། འཆད་དང་མཆོམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །སྐྱེ་དང་འཆི་འཕོ་བཅས་སྟོམས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། བྱུང་ཆེན་ལྷ་དབང་སྒྲིའི་བཞེད་བ་བཞིན། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་སྒྲོག་གྱུར་མེད་ཟེར་བའི་བྱིས་འབྱུང་གི་སྒྲུན་པོ་མཁས་པར་འདོད་པ་དག་དང་། རིགས་གཏོར་རྩ་བ་སྟོན་ཙམ་ཡིན་པས་མི་གསལ་ཡང་རང་འགྲེལ་རྒྱན་མ་ལ་སོགས་དེའི་འགྲེལ་རྒྱུ་དུ་མས་རང་རང་གི་ནང་ཁོལ་གྱིས་མཇུག་ཀྱངས་སྒྲུང་རོ། །སྟོབ་དཔོན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མད།

གཞན་གྱི་ལུགས་མ་སྟོས། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་བྱལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡང་དགྲ་བཙུག་ཐེག་པའི་སེམས་རྒྱན་མི་ཆད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བས་སེམས་རྒྱན་མི་ཆད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་ཞི་བཟོད་ལྷག་བཅས་པས་ལྷག་མེད་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྒྱ་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཡོངས་འགྱུར་ལྷག་བཅས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་པར་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད་པ་ལུང་རིགས་སྤར་བ་ཤད་པ་སོགས་དུ་མས་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་རིགས་པ་ནི། ཐ་མལ་བ་འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། རིག་པ་བྱི་མ་དང་མཆམས་སྦྱར་ཏེ། མེད་པ་དང་བཅས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེད་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་སྐད་ཅིག་བར་མ་བཞིན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བྱི་མ་གཞན་དང་མཆམས་སྦྱར་ཏེ། ལུས་ལ་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་སྐད་ཅིག་དབུས་མ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་དབང་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྤྱི་བྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱབ་པར་རྟོགས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །ཡིད་སྒོ་ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ནས། དེ་ཕྱིར་སྒོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་འགྲེལ་བར། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་སྦྱེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དགོས་པ་ལ་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བ་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ། ཕྱི་མ་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ་དང་། སྤྱན་མོང་གི་རིགས་པའི་དགོས་པ་གསུམ། རིག་པའི་ཐོག་མ་ཐུག་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྟོན་ནས་

གཞོ་དང་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྲིང་རྩི་ཡང་སྐྱེ་བར་
བྱུང་སྟེ། སྐྱབ་སྤྲིངས་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་བྱུར་པ། །ལྷང་གི་ནང་དུ་སྤྲང་
བ་ལྟ་བུར་སྤང་བཞིན་དུ། སྐྱེ་ལི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་
དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྲད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་
ལྷན་འདས་སྤྲིང་རྩི་ཆེན་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལམ་རིམ་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བའི་རྟགས་ཀྱི་ཟུར་ལྷ་པ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་དེ་དག་སྐྱོབས་པའི་སྐྱབས་མཐར་བྱག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པ་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་ཡིན་པས་སྐྱབས་འཆོལ་དགོས་ཤིང་། འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་འཆུགས་པ་མེད་ཅིང་
སྤྲང་ཤོས་སེམས་བསྐྱེད་ལྟག་ཅིང་བཟང་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་
གཅིག་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྐྱོད་འཇུག་ལས། སྤྲིག་པ་སྐྱོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགོ་གཞན་གང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་།
ལམ་རིམ་ལས། བསྐྱེད་པ་དུ་མའི་བར་དུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་སྤྲ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་
རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ན་འདི་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱེད་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་བྱེད་རིགས་པས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་
བྱག་ལ་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ངན་
སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་པས། སྐྱེས་བུ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བར་ཅན་དང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནམ་

དགོས་པ་མངོན་མཐོང་ཉེན་བཟང་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་ཐོབ་པར་བྱེད། སྐྱེ་བ་ལྟེན་པ་རིགས་ལྷན་
 སོ་སོར་ལས་ཉོན་མ་ཟད་བར་དུ་སོ་སོར་འཁོར་ཆུ་ལ་དང་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྤྲོད་པ་དང་དེ་ཡང་རྒྱ་
 མ་རིག་པས་བྱེད་ཆུ་ལ་ཤེས་ནས་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མ་ཟད། འགོ་དྲུག་པ་
 མ་དང་དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་
 ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ། གཞན་དོན་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་
 བྱས་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པའི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་འབྲུག་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ལྟེན་
 མ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་པོ་བྱུག་སྟེ། རན་འགྲོའི་རྒྱ་ནག་པོའི་ལས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་ཆུ་ལ་གྱི་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་
 རིགས་པས་བྱུག་པའི་དད་པ་གཉིས་མངོན་མཐོ་སྤྱད་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་
 འགྲོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རབ་ཏུ་ཆ་ཞིང་གང་བ་ཡི། །དཔལ་བ་ཉི་མ་
 གཅིག་བཞིན་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། ཐོབ་དཀའ་འཇམ་སྤྲིང་མི་ཡི་ལུས། །དེ་ཐོབ་དུས་སུ་རན་སོང་
 རྒྱ། །རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཉི་མ་ཅད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤྲིང་བ་ལས། གང་ཕྱིར་མངོན་པར་
 མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་། །དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་སྟེ། །ངེས་པར་
 ལེགས་པ་ཐར་པར་འདོད། །དེ་ཡི་སྐྱེ་བྱེད་མདོར་བསྐྱེད། མདོར་ན་དད་དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་བའི་ཉགས་ཟུར་གཉིས་པ་བྱུག་སྟེ། སྤར་མ་ཟད་དུང་ལམ་ཉམས་སུ་
 མ་སྤངས་ན། འགོ་བ་བ་ལང་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་འོ་མ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ལས་མང་འབྱུང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་སྤྱད་པ་ཡི། །འོ་མ་འབྱུང་སྟེ་དུང་
 སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་འཁོར་བ་པའི། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་གཅིག་བཏུང་
 འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཉགས་ཟུར་གསུམ་པ་བྱུག་སྟེ། བྱེད་པར་འཕགས་
 བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཙུག་ལྷན་ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བས་སུ་མཆི། །དེ་

ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན་ཁྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཕྱི་ནང་གི་
སྟོན་པའི་བྱེད་པར་རྟོགས་ཤིང་། མ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་འདི་ཙམ་ཞེས་གསུང་དུ་མེད་
པས་མཐའ་མེད་དུ་འབྱམས་པ་ལ་སྟོང་ཇེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་
འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མེད་ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཛིགས་པ་ཅིས་
ན་སྟེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལམ་སྟོན་ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས། །གང་
ཞིག་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །སྟེས་བུ་དེ་ནི་མཚོག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མདོ་སེམས་སུན་མོང་གི་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩེ་མདོ་སོགས་
ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་མཐར་སྐྱབས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་བསྟན་
པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་དང་། ཟག་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་
གཉིས་ལས་ཀྱང་གཞུང་འདི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་སྦྱར་ཞིང་མཐར་སྐྱབས་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་ན་མི་
རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞུང་འདི་དག་གིས་མཐར་སྐྱབས་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞུང་འདི་དག་ཅེས་བཀར་ཞིང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་
པར་འདོད་ན་ཞེས་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་པ་བཀག་པས་བསྟན་ཙམ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཁས་བྱུང་ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་མཐར་སྐྱབས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བཞེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མོ་གསར་རྣམས་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབྲས་རང་མི་དམིགས་པ་གསུམ་གྱིས་
སྤྱབ་ཚུལ་གྱི་དཔེ་རེ་བྱས་ན། རྟོན་ཏིང་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཚོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱུ་རྩལ་དུ་ཟད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་ལ་གཞོན་ཤེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དངོས་སུ་
འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་དང་ཉེ་བས་གྲང་འབྲས་སྤྱོད་ཤེད་ཟད་པ་མཐོང་
བ་བཞིན། རྩི་རྩི་བྱུང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་སྤང་པོའི་རྒྱ་ལ་གཞོན་ཤེད་
གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་
གིས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཟད་པ་ཙམ་སྐྱབས་ན་རྒྱ་ལ་འགལ་དམིགས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཟད་པ་ཡོད་པ་སྐྱབས་པ་གཙོ་ཆེ་
བས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལས། ཡང་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རང་ལྟོག་ནས་སྐྱབས་པའི་རྒྱ་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་
རང་གི་རྒྱ་ལ་གཞོན་ཤེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟད་པ་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་དང་ཉེ་བས་
གྲང་འབྲས་སྤྱོད་ཤེད་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། སྤུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་འདྲིའི་རྒྱ་ལ་ཡང་གཞོན་ཤེད་
སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉམས་དེའི་བྱུང་དོན་
སྤུག་བསྐྱེད་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་
ཉིང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པའི་ཤེས་སྤྱོད་ཉམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་གཞོན་ཤེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་
ལྡན་དང་བཅས་པ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་དང་ཉེ་བས་གྲང་རིག་ལོག་པ་
མཐོང་བ་བཞིན། ཁྱོད་ལ་ཡང་གཞོན་ཤེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཆད་མས་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉམས་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་བྱུང་ཅིང་རང་བཞིན་
གྱི་ཉམས་ཡིན་རྒྱ་ལ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལམ་བསྐྱེད་པ་ལས། ཡང་གང་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་
མཐོང་བ་དེ་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་དང་ཉེ་བས་གྲང་རིག་
ལོག་པ་མཐོང་བ་བཞིན། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྣམས་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཉམས་པ་ལ་ཡང་གཞོན་
ཤེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཉམས་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་

པར་འབྲུག་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པ་དང་ཆོག་པ་གཅིག་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བྱོགས་ཅམ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ལ་དཔག་ནས་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ནས་མེད་དེ། ཁྱོད་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐར་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བྱབ་པར་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བྱབ་པའི་གཞིར་གང་རེག་མི་གནས་པ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞོད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གིས་རྒྱད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་རྟགས་ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཆ་ཆང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གསུངས་མ་ཐག་པའི་དག་ཆོས་ཅན། དེ་ཀུན་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བདག་མེད་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་གློག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་སྟོང་པ་ཉིད་བཞེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་དང་། ཅ་བར། གཙུ་པོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱའི་བྱིར། །གཞན་ལ་འད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཡང་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དག་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་ལེའུ་དང་པོར་བཤད་པའི་རྟགས་རིགས་སོ་སོའི་དགོས་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་ངེས་ཅན་དུ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།

བཤེས་གཉེན་འཛོལ་བ་དང་སློབ་མའི་རྒྱ་དྲུག་སྒྲིབ་པ་དང་བཤེས་སྒྲིབ་པ་འདྲིའི་འབྲས་ཏྲགས་
 ལས་གཞན་སེམས་ཤེས་དགོས་པས་འབྲས་ཏྲགས་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་པས་ལམ་
 ཏུས་ཀྱན་ལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། མི་རྒྱལ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་
 སྒྲིབ་པ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ལའང་དག་དགོས། བདག་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་དང་ཆོས་ལ་
 སྒྱུར་བ་དགག་པར་མི་སྒྲིབ་པ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྒྱལ་ལའང་དག་དགོས། བདག་མེད་ཐ་རྒྱལ་གྱི་
 ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། རྒྱ་འདི་ལོག་པས་འབྲས་བྱ་འདི་མི་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བྱ་འདི་
 ཡོད་པས་རྒྱ་འདི་སྒྲོན་ཏུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་འབྲས་སེམས་པ་ལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་འདི་
 རྒྱལ་ལའང་དག་དགོས། ཐར་བ་སྒྲིབ་པ་འདི་མ་སྒྲིབ་དཔེ་དང་སྒྲིབ་གཉེན་གྱི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱལ་ཤེས་པ་ལ་སྒྱུར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལའང་དག་དང་། བྱེད་པར་དུ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལའང་དག་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་
 ཤེས་དགོས། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་ལུས་སོགས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་རྒྱལ་ལའང་དག་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་དང་པོས་ཀྱང་
 གཏན་ཆེགས་དེ་དང་དེས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རིགས་པས་སྒྲིབ་
 རྒྱལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེར་དཔེའི་སློན་པས་རིགས་པས་བཤད་པ་དོན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་
 བ་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་གྲུག་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མངོན་རྒྱལ་གྱི་
 སྒྲིབ་པ་དང་པོས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་མ་བརྟན་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་རྒྱལ་གྱི་ལས། དེ་ལང་
 ས་གསེར་རྒྱ་བཤེ། ཁས། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། ཞེས་པས་
 སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལམ་མ་བརྟན་པར་འབྱུང་བར་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔྱོད་ལྟ་
 སྒྲོ་བྱས་ཀྱི་ཁོར་དང་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་སྒྲིབ་པོས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་རིགས་པས་སྒྲིབ་པའི་ལེགས་བཤད་གཞན་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པ་ལོན་པའི་ཞེས་པའི་

སྒྲིན་པ་དང་ལུག་བོང་གི་ཚོངས་སྐད་རྒྱུ་རིང་དུ་དོར་བར་གྱིས་ཤིག །

ཅོད་སྒོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་པའི་ལུགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ལུགས་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ལུགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ལུགས་གཉིས་ཀ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་གྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅུ་བར། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །སྒྲིན་རྣམས་མི་ཐད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན། །རྒྱ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱ་ཡི་ནི། །ནས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་བྱུང་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། རིགས་པ་དེས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་སྐྱབ་པར་བཤ་བྱུང་དུ་མས་བཤད་ཅིང་རིགས་པ་འང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་ཁོ་ན་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞུང་འདི་དག་གིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། གཞུང་འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་བྱུང་མཐའ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་གྱི་ཉིང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པས་ཁུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉིང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉིང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉིང་འབྲས་སུར་⁽¹⁾གྱུར་པའི་རིག་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྷར་པའི་རྒྱུན།

ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག། །ཁེམ་པོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅ་བར། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྟེན་བདུན་རྒྱུ་ལས། དེས་ན་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཁའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་
 དེ། ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པར་འགྲུབ་
 པས། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས་འཇིག་རྟེན་མ་རིག་པར་འཛོག་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཐེག་ཆེན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། བྱེད་སྟེ། ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་མངོད་ལྟར་མ་རིག་པ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་
 གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་དེར་མོངས་ཅམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་མ་ཟེན་པའི་ཆ་ལྟ་མིན་
 ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མོངས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོད་ལས་ཀྱང་། ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
 བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ཉོན་
 མོངས་བྱེད་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ལ་ལྟ་མིན་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འདིར་

འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པར་འཇོག་པ་མདོ་ཉིང་དེ་འཇིག་རྒྱལ་པོ་དང་མདོ་སྡེ་ས་བཙུ་པའི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷར་འཇོག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་རིག་པར་འཇོག་པ་
མདོད་ཀཉིས་གྱི་དགོངས་པར་ལྷ་ལྷག་རྒྱན་གསུམ་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལྷས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་ཤེས་རབ་གྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་
པའི་རོ་བོ་ཡིས་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ།
མདོད་དེ་དང་དེ་དག་གི་གསུངས་ཚུལ་ནི། ལྷས་དེའི་འཕྲོར་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྷ་སྟེ། འཕགས་པ་
རྒྱ་བའི་སྟོན་མའི་ཉིང་འཇིག་ལས་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་
གྱི་ཆོས་རྣམས་སྟོ་འདོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མདོད་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཉིང་འཇིག་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡང་
རྒྱན་ལས་དེ་བཞིན་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉེ་བར་སྟོད་པ་སྟེ་བ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་
མདོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ས་བཙུ་པའི་མདོའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། མདོད་ཉིང་
འཇིག་རྒྱལ་པོ་ལས། བདེར་གཤེགས་སྟོང་པོས་འགོ་བ་ཡོངས་ལ་བྱལ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་དང་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་
ལྷར་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྲུལ་བ།

སྤྲུབ་དང་སྤྲུན་འབྲེན་ནམ་དག་ཤིང་རྟ་བདུན། །

ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་ལེགས་བྲངས་བས། །

ཕྱོགས་སྒྲང་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་འོད་སྟོང་གིས། །

ཐར་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལམ་གསལ་ཞིང་འབར། །

རིགས་པའི་དབང་ལྷག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་བས། །རིམ་བཞིན་བཤེས་གཉེན་སྟོབ་མ་
བརྟགས་བ་ནས། །ཀྱན་མཁྱེན་བར་གྱི་སྤང་གཉེན་སྤྲུབ་པའི་དོན། །རིང་དུ་འདོར་བ་སྤྱར་ལེན་སྟོན་
འགའ་འབྲུམས། །རྟགས་གསུམ་སྤྲུབ་དང་སྤྲུན་འབྲེན་མི་ཤེས་དང་། །ལུང་རིགས་དང་འགའ་ཆོས་
ཅན་བདག་མེད་རགས། །འགོད་པའི་རིགས་སྤྲིའི་གཟུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་ཆུང་། །གཟུགས་བརྟན་
ཟ་བར་འདོད་པའི་གཉིས་སྤྲེས་མང་། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་སྤྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་དགག་པ་ལ། །ལུང་གི་སྤྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་དང་། །རིགས་
པའི་སྤྲུབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཆད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །ཞེས་བྱང་།
གཉིས་པ་དེ་སྤྲུབ་པའི་རིགས་པ་དགག་པ་ལ། །བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྟོང་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ཕྱོག་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་གསུམ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་
བལ་བྱིར་ན། །སོགས་རྒྱུ་པ་བདུན་བྱང་། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་གཅིག་བྱིར་ན་ལྟན་ཅིག་
གནས། །སོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་བྱང་། །གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་བྱིར། །ནས།
དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཕྱོག་པ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱང་། །འཕྲོས་སྤྲོར་མཐའ་དབྱང་པ་
གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། རྒྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུས་ཡིད་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་

བཀའ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཉེར་ལོན་པའི་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་པ་ནི། སློན་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སློན་
མེའི་འོད་ཀྱི་ཉེར་ལོན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སློན་མེའི་འོད་རང་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཇུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་
ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་མིག་དབང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལོན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་གཟུགས་
མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་མིག་དབང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་⁽¹⁾ རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཉེར་ལོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལོན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་ལོན་ཡང་མེད་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་
པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་
ཁའི་སེམས་དེ་དེའི་ཉེར་ལོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་ཡང་། དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། བཅ་རིག་པན་ཚུན་ཉེར་ལོན་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་
ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལོན་རྒྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལོན་མིན་པའི་ཕྱིར་
ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
ནས་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་ཉེར་ལོན་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། གཟུགས་མེད་
ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེར་གཟུགས་
མེད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། རྒྱུན་ཡང་མེད་པར།

མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤར་གྱི་གཟུགས་མེད་སྟོན་གྱི་འདོད་
 །ཁམས་ནས་འཆི་ཁ་མའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན།
 འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དང་། དེ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྐྱེས་བྱ་འཆི་ཁ་མ་
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
 དེས་བྱི་མའི་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 བྱེད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྲབ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤར་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་
 མི་མཐུན་པས་ཆོད་ཀྱང་རིགས་མཐུན་གྱིས་མ་ཆོད་པས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། འོ་
 །ན། གཟུགས་མེད་པ་ཆེ་ཆོད་རྫོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་འདྲའི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་སྤར་མའི་འཆི་
 །པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་གཟུགས་མེད་པ་ཤི་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་
 ཐག་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་ཆོད་
 པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤར་མ་དག་ཀྱང་དེའི་དངོས་ཀྱི་
 ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་དེའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་སྟོས་པས་ཆོག །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་
 དེ་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་དངོས་པོ་དེའི་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་མཆོངས་ལྷན་
 ཀྱི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལྷལ་འཛིན་པ་ལ་པན་འདོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་གི་འཁོར་ཆོར་པ་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལྷལ་ཉམས་སུ་སྤོང་མི་རུས་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས།
 ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་

དེའི་རྒྱ་ལ་དེའི་སྤར་ཡོད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤར་མེད་ན་དེ་སྦྱིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་
ཅིང་། རྒྱ་ཕྱིས་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་ན་འང་དེ་སྦྱིད་པ་ལ་ཕན་པ་སྦྱོར་མི་ཐུབ། དེས་ན་རྒྱ་སྤར་
ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུའི་ཡིད་མངོན་སྐབས་ཀྱི་ཙུ་བར། སྤར་མེད་
རྒྱས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཙུ་བར། ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་
བར་མི་སྦྱོར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཙུ་བར། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་། གྲུབ་དབང་འདུལ་དཀར་པ་གྲགས་པ་དཔལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་རྩུང་
ལས། རྒྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རང་འབྲས་ཀྱི་སྤར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་
བ་ལས་ཀྱང་། སྤར་སྦྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས། །རྒྱ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དངོས་
པོ་དེའི་རྒྱ་བྱུག་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་ཟེན་རྟོ། །

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་བས་འབྲས་བུ་སྤར་པ་དང་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་པ་མི་རུང་བར་
ཐལ། འབྲས་བུ་དེའི་ལྗོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེའི་སྤར་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས། འབྲས་བུ་དེ་སྦྱི་
བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། དེ་དེའི་སྤར་ལོགས་སུ་སྦྱེས་པ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་སྦྱི་བ་ལྗོན་པ་གཉིས་
ཆང་བའི་སློན་ནས་རྟག་ཏུ་བདེན་པར་ཁྱོད་རྒྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་རྣམ་དཔྱེ་བདུན་པའི་སྦྱ་རྒྱའི་དོན་དུ་མངོན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཆར་བབས་ན་ལོ་ཐོག་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་
ན་འདི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙུ་བར། གང་ཞིག་ཡོད་པས་ཕན་འདོགས་བྱེད། །དེ་རྒྱ་
དེ་ཕྱིར་བདུན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་ཙུ་བར་ཡོད་པས་ཞེས་པ་འབྱུར་
གྱིས་མ་ཐོན་ཏེ། འདི་ཡོད་ན་ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཕན་འདོགས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདིར་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ནས། །འདི་བྱུང་བ་ནི་སྦྱི་བས། །དེ་ལྟར་ན་བདུན་པ་རྒྱའི་དོན་དུ་རིག་པར་

བྱུང་། གཤམ་ན་ཆར་བབས་ན་ལོ་ཐོག་སྐྱེའོ། གསད་བབས་ན་ལོ་ཐོག་འཇིག་གོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་
 ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བར་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་ཀས་བཤད་དེ།
 ཇེས་འགྲོ་ནི་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ནི་འདི་བྱུང་དཔེར། རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་བྱེད་
 བཞིན། ཞེས་དང་། ལྟོག་འགྲོ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་བྱེད་ཉིད། རང་གི་
 རོ་པོ་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་བྱུང་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འདི་སྐྱེས་པ་ལས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཁུངས་གྱི་སྐྱེ་རྒྱུའི་དོན་
 དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ན་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཆོས་པ་དང་། ལག་པ་བརྟུང་བ་ལས་སྐྱེ་འབྱུང་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་སྐྱེ་བས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅ་བར། རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་ཇེས་འབྱུག་ཕྱིར། གས། སྐྱེས་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདི་སྐྱེ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
 བ་ཡིན་ནོ། འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་རྒྱུའི་དོན་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། གཤམ་ན་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཆོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལག་པ་སོགས་
 བརྟུང་བ་ལས་སྐྱེ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདི་ཡང་
 ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་ཀས་བཤད་དེ། ཇེས་འགྲོ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདི་སྐྱེས་པས་ན་
 འདི་སྐྱེ་དཔེར། མར་མེ་བྱུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། ལྟོག་འགྲོ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།
 མར་མེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་ལྟ་བུ་སྐྱུར་བའི་
 ཕྱིར། མ་བྱུང་སྟེ། དོན་སོ་སོ་བ་མེད་ཀྱང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉེན་
 འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོག་འདི་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཅི་
 ཡང་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་མང་ངོ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་ཅམ་ལས་མ་

བཟོད་ན། གངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། སྤར་མ་བྱུང་བ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་པ་ཏྲག་
པའི་དབང་ཕྱག་དང་ཏྲག་པའི་དུས་དང་སྐྱེས་བུ་ཏྲག་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
མཛོད་འགྲེལ་དང་ཀ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་བཟོད་ན་གངས་ཅན་པའི་དོན་ཡོད་པ་འཇམ་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བར་མ་བཟོད་ན་ནི་རྒྱ་ཏྲག་པ་དགག་པ་མ་བྱས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པས་ཆོག །

ཡང་ཉེར་ལེན་ལ་སྣ་ཆོགས་སྣ་སྟེ། བོད་ཁ་ཅིག །ཞི་འཆོའི་བཞེད་པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་
དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཐུན་
མོང་དུ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་སྣ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། གཞན་དག་ན་ལེ། འབྲས་བུ་
དེའི་རོ་བོ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད། འབྲས་བུ་དེའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་
དེའི་སྣ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལ་ན་ལེ། འབྲས་བུ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་
དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད། འབྲས་བུ་དེ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་སྣ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་ཤུག་སྒྲོའི་ཆོག་ཟེན་དགོངས་པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་རང་
དང་འབྲ་བར་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་དེ་རང་འབྲ་མ་ཡིན་པར་
བསྐྱེད་པ། དེའི་སྣ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། དང་པོ་ཞི་འཆོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་འོན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཐལ། མིག་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩེ་སྐྱ་དང་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་
ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྣང་དབང་བོས་བྱས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྣང་བྱེད་པ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་སྐྱ་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་ཞེས་པ་བཞིན་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་ན། རྒྱུང་པན་གྱི་ཐུགས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ་

ལོ། །དེ་སོགས་སྟོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་དུ་ཐལ། དེའི་ཁྲད་པར་སྐྱེད་གྲེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 མི་རྟག་པ་སོགས་སྐྱེད་གྲེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེད་གྲེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་
 ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས། འདོད་ན། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་
 དམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་
 ངོ་བོ་གཅིག་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐོག་
 མེད་ནས་མི་འཛོག་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཉེར་ལེན་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱིས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་རང་གི་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་གཉིས་ཆོགས་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་
 ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འབྲེལ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་གཉིས་
 ཆོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་རིགས་སྤྱ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་ཆུ་ལུང་ཆོས་ཅན། ལྷ་
 གུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་རང་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེད་གྲེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་བོན་
 དང་ལྷ་གུ་ཡང་མི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་
 གཅིག་འབྲེལ་བ་ཀྱན་ལ་ཡོད། མཐའ་དག་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་པ་ཐ་དད་ལ་མེད་ཟེར་བ་རྣམ་པར་མ་བྱེ་པའི་
 རྩོད་པར་སེམས་སོ། །འོ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ཞིག་མེད་
 པར་ཐལ། ཕྱོགས་གཅིག་འབྲེལ་ན་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་
 མཐུན་པའི་དཔེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པར་མཚུངས་
 ན་མཚུངས་པས་འབྲེལ་བར་ཐལ། རྒྱ་མཚུངས་པས་མཚུངས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་
 དེ་ལྟར་ན་དན་འགྲོ་བ་དང་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་

རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་མོངས་པའི་དབང་ཕྱག་གྲེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷང་ཐུན་མ་ཐུན་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་
དང་བདག་འཛིན་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སྒྲ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རོ་མཚར་བར་ཐལ། དེས་རང་གི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་ཕྱིར། རང་ཆོག་གིས་འགལ་ལོ། །དེས་ན་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་གཙོ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་འཛིག་གི་
སྟོགས་གཅིག་ཁོ་ནས་མ་ཐུན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་གཏན་མི་རུང་མོད། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་མཁས་
ཚོས་དང་ལྷན་པོ་དུ་མས་སྟོད་སྟོང་ལ་ལག་པ་བརྟུང་བའི་སྒྲ་ཁོན་འབྲིན་པར་བྱས་སོ། །སྟོ་སྒྲ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དང་འབྲེན་ནས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲེན་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་དང་སྟོགས་
གཅིག་འབྲེན་ན་འབྲེན་བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྱིར་དཔེར་ལེན་ཚུལ་དེ་འབྲེན་མི་འབྲེན་དང་
གཙོ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་ནས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲེན་
ཤེས་པ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་འབྲེན་བ་ན། །ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་
མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་ནས་པ་རང་གི་ཉེར་
ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གྲེད་དགོས་ཀྱི་རང་གི་ལྟན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འགོ་ལྟོག་མི་བྱེད་དེ། ཅ་བར། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་མཚམས་སྟོར་དུ། ལྷས།
གཞན་པན་པར་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར། དེ་ལྟོག་པས་ན་པན་པར་བྱ་བ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་པན་བྱེད་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་ན་པན་
འདོགས་ལ་མེད་ན་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་པའི་ནམ་དུ་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱ་ཡན་ལག་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ས་བོན་སྐྱུ་བོས་སྐྱུ་
ཀྱུ་སྟོན་པོ་སྟེད་པ་ལྟན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཆུ་ལུང་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་ཡོད་ཉིད་ན་
གང་སྟེ་འཇ། གང་འགྱུར་ན་ཡང་ནམ་འགྱུར་བ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིར་པའི་སྤྱིད་ལས་ནམ་ཁལ་

བས། །ལས་གཞན་འཕེན་ལུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དེའི་ཆོག་ཐོས་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ཅི་ཡང་མ་ཆགས་པས་ནི་ཅོར་གྱུར་པས་ནོངས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད། དེ་དུས་ཀྱིས་དབྱེན་དངོས་རྒྱ་
དང་། བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། འབྲས་བྱ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་དངོས་རྒྱའི་མཆན་ཉིད།
འབྲས་བྱ་དེ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་བརྒྱད་རྒྱའི་མཆན་ཉིད། རྒྱ་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་
དབྱེན་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་གཉིས། འབྲས་བྱ་དེ་རང་གི་རྩས་རྒྱན་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ། འབྲས་བྱ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་ས་བོན་དེ་
ལྷ་གྱའི་ཉེར་ལེན་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་པ་སྤྱི་པའི་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་སྐྱེ་སྤྱི་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཞི་འཆོ་ལྷ་ཤུག་གི་དགོངས་པའོ། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བརྒྱད་པའི་
ཉེར་ལེན་གཉིས། ས་བོན་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལྷ་གྱའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། ས་བོན་སྐྱད་ཅིག་དང་
པོ་ལྷ་གྱའི་བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན་ལྟ་བུ། འབྲས་བྱ་དེ་རང་གི་རྩས་རྒྱན་དུ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། དེ་སྐྱེད་པའི་
དངོས་པོ་ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་ལྷ་གྱའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆུ་
སོགས་ལྟ་བུ། དབྱེན། དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་བརྒྱད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་གཉིས།
ལྷ་གྱའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལྷ་གྱ་དང་བར་མ་ཆོད་པའི་ཆུ་སོགས་ལྷ་གྱའི་དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་
དང་། དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆུ་སོགས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གྱའི་བརྒྱད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ། ནང་ལ་སྦྱར་ན་ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བར་མཐའ་གསུམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་
མའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བར་མ་དང་། དེའི་བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ། དེས་ན་ཆེ་
ཕྱི་མའི་མིག་དབང་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆེ་འདིའི་མི་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བའི་མིའི་མིག་དབང་ཐ་མས་སྐྱེ་འགྱུར་
འདོད་ལྷའི་བར་དོའི་མིག་དབང་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་བཞིན། ཅ་བར། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་

མཆེད་ལ། །ལུས་གཞན་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་
ནས་གཟུགས་མེད་དང་དེ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་མིག་དབང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉར་ལེན་གཟུགས་མེད་
ཁམས་པའི་སེམས་ཐ་མའི་སྟེང་ན་ཡོད་དེ། སྒར་འདོད་ཁམས་སུ་འཆི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་
ཐ་མའི་སྟེང་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་ནས། རུས་པ་ཐ་མ་དེས་དེའི་ཉར་ལེན་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ཀྱི་གཟུགས་འདོད་པའི་བག་ཆགས་གཟུགས་མེད་ཐ་མའི་སེམས་སྟེང་ན་
ཡོད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་གཟུགས་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་རུས་པ་དེས་ཉར་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་འགྱུར། །བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །ཞེས་དང། སྟེང་པ་ཀུན་
ནས་འཆིང་བའི། །སྐྱེ་རྒྱུ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང། མཛོད་ལས་ཀྱང། གཟུགས་མེད་པ་
ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
རྒྱུ་པ་ཕྱི་མའི་མཆོམས་སྟོར་བའི་རང་འགྲུལ་ལས། ད་ནི་དེ་ལྟར་ན་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཟུགས་བསྐྱེད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཏུ་གཟུགས་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས། གཟུགས་
ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གཟུགས་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་སེམས་
འཇུག་པ་རྟེན་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་བསྟོས་ཞེས་པས་
ཉར་ལེན་བག་ཆགས་བསྟན། སེམས་འཇུག་པ་རྟེན་ཅེས་པས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བསྟན་པ་གཉིས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།

ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ།...རྣམས་ལ། འོ་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ན་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ས་བོན་དེ་བཅའ་རིག་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དངོས་པོ་ལ་བཅའ་རིག་གཉིས་སུ་གངས་མ་དེས་པར་

ཐལ་ལོ་ཞེན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། དངོས་སོ་ལ་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་སོས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱེས་བྱ་ཚོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་བུམ་པའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། འདོད། རི་སོང་རྩ་ཚོས་ཅན། བུམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་དབང་ཚོས་
ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱེད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་
བདག་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉེར་ལེན་དང་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཉིས་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབྱེ་བསྐྱུ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་
འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལག་རྩལ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་
སྟོན་སོའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དང་སྟོན་སོ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དང་གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པ་གསུམ་ཆར་
བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་ཟློས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བརྟགས་བཞིན། ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་གྲངས་སོགས་རྩལ་གྲུབ་འགོག་
པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་རྩལ་གྲུབ་མེད་ཀྱང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་བྱེད་པར་དང་རིགས་བརྗོད་
ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་བྱེད་པར་གཉིས་ལས་དང་སོ་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བར། དངོས་སོ་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་རྣམས་
ཀྱིས། །ནས། དེས་ན་བུམ་པ་གཟུགས་སོ་ཞེས། །གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྐྱེ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ནི། ཙ་བར། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། །ཆོགས་པ་བཟོད་པའི་བྱང་པར་ཡིན། །དེ་
སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །བྱམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སོགས་ཞེས། །དེ་རྒྱས་བྱང་པར་སྟོན་པར་
བྱེད། །སྤོགས་འདིས་གཞན་ལ་འང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་བྱང་། །འདིར་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱ། གཉིས་པ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་རྩས་གཞན་མེད་ན་རིགས་
བཟོད་ཀྱི་སྤྱ་དང་ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱའི་བྱང་པར་མེད་མི་དགོས་ཏེ། །རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱ་དེ་རིགས་
སྤྱི་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་འབྱུག་ལ། ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱ་དེ་ཆོགས་སྤྱི་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་འབྱུག་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། །རིགས་བཟོད་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དེ་བྱམ་པའི་རིགས་ཀྱི་ཡ་བྱུ་
གསེར་བྱམ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་དག་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་བར། དེ་
མཚུངས་འབྲས་བྱ་ཡི། །རྒྱན་མིན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བྱམ་པའི་སྤྱ་ནི་འབྱུག་པར་འབྱུར། །ཞེས་
དང་། མཁས་བྱུབ་ཁྱིལ་ཆེན་ལས། དེས་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དེ་བྱམ་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ལྟོས་
ནས་རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱ་ཡིན་པས་རིགས་ཅན་དེ་དག་བཟོད་པར་བྱ་བར་མི་སྤོང་ལ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱ་མས་རིགས་ཅན་བཟོད་བྱར་མི་སྤོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུབ་སྟེ། ཆོགས་བཟོད་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱ་དེ་བྱམ་པའི་ཆོགས་པ་ཅན་གཟུགས་བྱི་རོ་རིག་དང་
རྒྱལ་ཤན་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། །བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཙ་བར། གཟུགས་སོགས་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་ནི། །སྤོང་བས་ཞེས་དང་། མཁས་བྱུབ་ཁྱིལ་
ཆེན་ལས། །བྱམ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་ཅན་
དེ་དག་བཟོད་བྱར་སྤོང་ཞིང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། །བྱི་མའི་ཆོགས་པ་ཅན་བཟོད་བྱར་
སྤོང་བ་འདི་ནི་རིགས་བཟོད་དང་ཆོགས་པ་བཟོད་པའི་བྱང་པར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །བྱོད་དངོས་སུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན། །རིགས་སྤྱི་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཟོད་བྱེད་སྦྱར་དམིགས་པ་རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྱའི་མཚན་

ཉིད། ཁྱོད་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ཚོགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐར་དམིགས་པ་ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། དངོས་
 པོའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་མིང་དུ་
 འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐར་དམིགས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཉ། དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་རིགས་སྤྱིའི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོའི་མཆན་
 ཉིད་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཉ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་
 བྱིར། དམ་བཅའ་བྱི་མ་ལ། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཚོགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་སྐྱབ་སྟེ། རྒྱུ་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱ་
 དངོས་སུ་འཇུག་པ་གང་། ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རིགས་བཅོད་ཀྱི་རོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུ་པའི་རིགས་བཅོད་
 ཀྱི་རོན་རྒྱུ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་རྒྱུ་པའི་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཁྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟེན་ཆེན་ལས། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་རྒྱུ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་རྒྱུ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་དེ་དག་
 ལ་རྒྱུ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་རོན་མཐུན་འཇུག་པས་ཁྱབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་
 མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་ཚོགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 ཤེས་བྱ་རྒྱུ་པ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་དངོས་

མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་དང་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་རྫོང་གྲེད།
ཆོག་པས་བརྫོང་གི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེ་རྩལ་གཉིས་ཆོག་པས་པའི་གོང་བུ་
ཞེས་བརྫོང་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མེ་
རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་རྩལ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། རྩལ་
རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་
འདུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡིན་ཏུ་མ་ཁྲབ། འོ་ན། རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་ན་འབྲུང་
བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ལྷན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྩལ་སྤྱི་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་
འདུས་ཀྱི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་
ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་མེད་སྤྱི་རབ་རྩལ་
རྩལ་བརྒྱད། །ཅེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། གང་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད། །ཅེས་དང་།
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སར་འདི་བཞིན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྩལ་སྤྱི་རབ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་ཆུ་རྩལ་ཡང་ཆོག་པས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁྱོད་རྩལ་སྤྱི་རབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རབ་དང་རྩལ་སྤྱི་རབ་ལྷགས་རྩལ་དང་ཆུ་རྩལ་བཞི་འོག་མ་
འོག་མ་བདུན་འགྲུར་གོང་འཕེལ་བྱས་པའི་ཆུ་རྩལ་ཡང་ཆོག་པས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
ལས། སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་རབ་རྩལ་དང་ནི། །རྩལ་སྤྱི་རབ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་ཆུ་རེ་བོང་ལྷག་དང་
སྤངས། །ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྤྱི་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སོར་ཆོག་ཞེས་བྱ་གོང་
བདུན་བརྒྱུད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཆང་ན་འབྲུང་བཞིའི་
རྩལ་འདུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས།
སྤྱི་མེད་སྤྱི་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྱི་རབ་ལ་མེ་རྩལ་དང་

ཚུ་རྩལ་འདུས་པ་བསགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་སྤར་བ་
རྩལ་དང་ནི། །ནས། ལྷགས་ཚུ་རི་བོང་ལུག་དང་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་
སྤར་བ་ཚུ་རྩལ་གྱིས་བསགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མེ་འབའ་ཞིག་གི་རྩལ་རྩལ་ཡན་
གར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩལ་ལ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཚང་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་
གསུམ། འདོད་ན། གཞན་སྤེའི་ལུགས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གཅིག་མེད་ན་རྩལ་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུ་རྩལ་མེད་ན་
སྤྱད་པ་མི་འཐད། མེ་རྩལ་མེད་ན་སྤོན་པ་མི་འཐད། རྒྱུང་རྩལ་མེད་ན་གཡོ་བ་མི་འཐད། ས་རྩལ་
མེད་ན་སྤར་བ་སོགས་མི་འཐད་པ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རོན་ཐོབ་བྱས་ན། རང་ཉིད་དངོས་མིང་འདུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་
རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་མཉན་བྱ་དེ་རིགས་བཅོད་ཀྱི་མིང་གི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་བྱམ་པ་ཞེས་བཅོད་པའི་སྤྲ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཅོད་པའི་ཆེ་ན། རིགས་སྤྱི་དངོས་སུ་བཅོད་
པའི་མཉན་བྱ་དེ། རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱི་སྤོན་ནས་མིང་ཆོག་གཉིས་ཡོད། ཤེས་
བྱ་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་གཞལ་བྱ་རྣམས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། སྤྱི་དང་རིགས་
སྤྱི་དོན་གཅིག །རང་ཉིད་དངོས་མིང་དུ་འདུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ཆོགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། ཆོགས་བཅོད་ཀྱི་མིང་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ཀ་བྱམ་གཉིས་
ཞེས་པའི་སྤྲ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཅོད་པའི་ཆེ་ན། ཆོགས་སྤྱི་དངོས་སུ་བཅོད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། ཆོགས་
བཅོད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱི་སྤོན་ནས་དབྱེ་ན་མིང་ཆོག་གཉིས་ལས། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་
ཤིང་ལ་སྦྱར་ན། ཤིང་ཞེས་པ་དང་པོ། ལྷག་མ་ཤིང་ལ་རྒྱུང་གིས་སྦྱོད་ལྟ་བུ་ནས་འབོད་པའི་བར་
བརྒྱད་ལྟ་བུའི་ལྷག་མ་བདུན་ཆོགས་བཅོད་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱར་རུང་། དེས་ན་ཆོགས་བཅོད་
ཀྱི་སྤྱི་དང་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་གང་རུང་ལ་འང་མིང་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོག་གུང་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་སྤྱི་ལ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དང་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཅིག། ཚོགས་བརྗོད་དང་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོགས་བརྗོད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རིགས་བརྗོད་མ་ཡིན་པ་ཀ་བྱམ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་བརྗོད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཚོགས་བརྗོད་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཉག་དངོས་གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ལ་རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དུ་མ་འདུས་པས་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་ཡིན་པ་མེད་པས་རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་རིགས་སྤྱི་ཡིན་ལ་ཚོགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། བྱམ་པ་དེ་རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་སྤྱི་དང་། རང་གིས་གཞུགས་བྱེ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཉག་པ་ཡིན་པས་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་བརྗོད་དང་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་གང་རུང་ཡིན་ན་མིང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་ན། དེ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཚལ་རྣམས་སྤྱང་གི་བསྐྱོད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། མིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་སྤྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་སྤྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱིའི་གནས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིང་སུ་བ་གང་རུང་གི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེའི་མཚན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀ་བ་ཞེས་པའི་དག་དང་བྱ་མ་བ་ཞེས་
 པའི་དག་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ཚོགས་སྟེ་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོགས་
 བཅོད་ཀྱི་མིང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་མིང་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་འགལ་པའི་ཚོགས་སྟེ་དུ་མའི་མིང་བསྐྱས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། དག་དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་རིགས་སྟེ་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་
 བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་ཐ་དད་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཀ་བ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། བྱ་
 བ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཅོད་དང་ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱ་རིགས་དང་ཚོགས་ཅན་ལ་
 འཇུག་པ་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚོགས་
 བཅོད་ཀྱི་སྐྱས་ཚོགས་ཅན་དངོས་སུ་བཅོད་པར་མི་བྱེད། རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐྱས་རང་གི་རིགས་
 ཅན་ནམས་བཅོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

སྐྱུ་སྐྱུ་པ།

མོངས་ཞེན་ཆོག་སྤྱི་ཙམ་མིན་སྐྱབས་གསུམ་རིན་ཆེན་རིགས་པ་བྱེ་བས་བྱུབ།
ཁྱི་པག་འང་ངེས་འབྱུང་ཆོར་གདུང་ཙམ་མིན་འདུ་བྱེད་སྤྱི་ཙམ་མཆང་བརྒྱ་མཐོང་།
དྲི་མ་རང་བཞིན་ལ་མིན་རྟག་མིན་གཞན་མིན་གཉེན་པོ་མཐོང་བས་གཞོམ་ཚུ་ལ་རྟོགས།
འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟན་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུར་མཁུན་ནམ་ཤེས་རབ་ཅན།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་འདི་དབྱར་གྱི་དགའ་ཆེ་ལ་ཟླ། །འགོ་བའི་སྤྱི་འཆི་ཚུ་ཡི་གཉེར་མ་
ཡིན། །སྤྱི་པའི་ཕུན་ཆོགས་སྒོག་གི་སྒྲུང་བ་འཇིན། །སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་དེ་གཞོན་རེ་
རན། །མཁའ་བྱུང་མ་རྣམས་ངལ་བའི་ཚུ་ལ་བསམ་སྟེ། །མཁའ་བྱུང་བྱེ་བས་གཤེགས་པའི་དབྱ་
སེམས་ལམ། །འཇུག་འོགས་མཆོག་དེར་ཞུགས་ནས་སྐྱུ་བཞིའི་གར། །ཆོས་སྤྱི་སྒོ་བརྒྱ་གདངས་
དེར་བྱེད་བར་སྒྲོ། །ཞེས་པའང་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གོམས་ལས་ཁྱད་པར་
འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་
བྱུང་། རོན་ནི། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ། སྙིང་རྩེ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་འགྱུར་ཡང་ཆད་ཅན་ལས་
འདས་ནས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། ཆད་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་ཆ་
བ་བཞིན་ཟེར། གཉིས་པ་ལན་ཡོད་དེ། དཔེ་མི་མཆོངས་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་བ་སྤོང་བ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བཅེ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་གང་
ཞེག། །དེ་མཆོངས་བ་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་ལ་མེད། བཅེ་བ་དང་སོགས་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་
འཛིན་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐའ་མེད་
དུ་མི་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟེན་བརྟན་པ་དང་གོམས་ཟིན་འབད་རྩོལ་སྤྲར་བསྐྱར་མ་ལ་ལྟོས་མི་
དགོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་མི་
བརྟན་པ་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཡང་ཁྱོད་རྟེན་བརྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་
བར། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤར་ཡང་ནི། །འབད་རྩོལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་རམ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་
ན། །ཁྱད་པར་དགའི་མི་འཕེལ་ན། །རང་བཞིན་དེ་འབྲམ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་རྟེན་མི་བརྟན་པ་དང་སྤར་ཡང་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་ཡིན་པས་
ན་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་
པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །མིན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བཅེ་བ་དང་
ཤེས་རབ་སོགས་རྟེན་བརྟན་པ་དང་གོམས་ཟིན་སྤར་བསྐྱར་མི་དགོས་པས་ན་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། གང་ཆེ་བྱས་གྱུར་པ། །ཡང་རྩོལ་ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར་ན། །ནས། བཅེ་

བ་ལ་སོགས་སྒྲིལ་དག། གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཙྰ་སྤྱོད་ནི། ཅ་བར། བཅེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།
འདི་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཅེ་བ་སྡིང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་གོམས་པ་མཐར་
ཕྱིན་རུང་བར་བཤད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་སྦྱར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་
པར་མ་སྟོས། གསུམ་པ་ནི། བཅེ་ལྷན། ཉན། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་
གྱིས་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཆད་པར་གྱུབ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
དང་། རོན་བསྟུ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། བཅེ་ལྷན་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་བྱུང་། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་། དེ་
རྟོགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུང་དང་རིགས་པས་བདེན་བཞི་ལ་དཔྱད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར། ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱད་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་
དེ། རྒྱག་ཀུན་ལ་རྟོགས་ཚུལ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྱུབ་སྟེ། ཅ་བར། རྒྱག་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བྱུང་། གཉིས་
པ་གྱུབ་སྟེ། ཅ་བར། དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་དེས་
འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་འོན་འཁོར་བའི་ཅ་བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་དང་། དེ་མདོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
གང་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་གཞོད་བྱེད་དེ་དེ་དང་
འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉེན་པོ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མར་
ཐབས་སྟེ་ཆོགས་གོམས་པས་དེ་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། ཅ་བར། བདག་དང་
བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །འདུས་བྱས་སྟོད་ལུལ་ཅན་ཆགས་ནི། །རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་། གཉིས་
པ་གྱུབ་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ཡི་གཞོད་བྱེད་ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོན་ཡོན་མ་ལུས་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པས་ཐུགས་

གསལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཉོན་མོངས་པར་མ་ཟད་བག་ཆགས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 བས་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་ན་ཉོན་རང་ལས་བྱུང་བར་འཕགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཐབས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤང་བ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་
 ལས། །དེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་
 གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་བྱུང་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དེ་
 དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན།
 འདིའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་གནས་སྐབས་
 གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་
 མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སློབ་ལམ་དུས་
 གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་བདེར་གཤེགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚིང་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་
 བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། ཉིད་
 ཡིན་ཞེས་བྱུང་། ཐུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེར་གཤེགས་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤང་མི་སྟོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་
 ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སློབ་གཉིས་ཤེས་

དགོས་ཀྱང་། འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་
བསྟན་ཅིང་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་
ཅན་ལ་མཁོ་བའི་ལམ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ལེའུ་འདིར་
ཉོན་སྒྲིབ་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་
ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཅམ་བདེར་གཤེགས་སུ་སྟོན་གྱི། གཟུང་འཛིན་རྩལ་
ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་
སྤོང་བ་བྱེད་པའི་གཉེན་སོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་དག་མ་བཤད་ཅེན་བདེན་མོད་
གྱི། ཞེས་པ་ནས་རེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་དག་རྩལ་སུ་
བཟུང་བའི་ཕྱིར།

ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་ན་འང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
བཤད་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་གསུམ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་
ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་དག་ནི་ལེའུ་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་
ཡང་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྩེ་བུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གནས་ཏེ། ལམ་བསྒྲིགས་སྤར་བཤད་པས་
ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་རོ། །དེས་ན་
བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཀྱང་སྐབས་སོ་སོ་བྱུང་མཐའ་སོ་སོར་བཤད་དགོས་ཏེ། ཤེས་མདོའི་དགོངས་
པ་བཀའ་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡེ་ཤེས་དང་རྟོགས་པ་དང་སྟོན་པ་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་
ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་རྟོགས་པ་དང་སྟོན་པ་མ་འདྲེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དག་ཀྱང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་
མང་པོར་ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་འདྲ་ཞེས་དགོས་
སོ་ཞེས་ལྟན་དག་ཅེས་ཀྱང་འདོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཐུབ་དབང་གི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་
སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འདིས་བྱི་རོལ་པའི་ཐར་པ་ལས་སྤྱག་ཚུལ་
བཤད། ཅ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་རྟེན་མིན་བྱིར། ལེགས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སྤང་མི་ལྟོག་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཉན་རང་སྟོབ་
པ་འཁོར་བར་སྟེ་ཡང་དག་བཙུག་པ་མི་སྟེ་ཚུལ་བཤད། ཅ་བར། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
བྱིར། སྤང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོ་གསུམ་གྱི་
གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཅན་དང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
མི་ཞེས་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེད་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་
ངན་ལེན། རྣམ། གོམས་བྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཁ་ཅིག་སྤྱ་སོགས་བྱིར་ན་
སྟོན། །ཟད་མེན་ཞེས་ཟེར། ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། འདི་ལྟོག་ལ། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེའི་
བྱིར་འཁྲུལ། རྣམ། དེ་ཞེས་པ་ཡང་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་བྱང་། འདི་དག་གསལ་ཆེད། གཉིས་པ་
གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ནི། ཅ་བར། སྟོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུང་བ། འབྲས་མེད་བྱིར་ན་
རྟེན་མི་གསུང་། སྤྱགས་བཙུན་བྱིར་ཚོམ་ཀྱན་ཡང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྟོབ་བྱིར་རོ། །དེ་བྱིར་
ཆད་ཡིན་ཞེས་བྱང་། མདོར་ན་ལུགས་འབྲུང་གི་སྐབས་འདིར་སྟོབ་པ་ཉགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱིར་བྱས་
ནས། གཞན་གསུམ་སྤང་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་མཐར་སྤྱག་པའི་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱགས་

ལེའུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད།

ཇི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྐྱབ་
བྱེད་སྤྱགས་ཇི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུགས་བརྒྱུ་བཤད་པ་ལ་སྐྱོབ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་ཆད་མར་གྲུབ་
 བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱོབ་པ་བཤད་པ་དང་། སྐྱོབ་པ་དང་བདེར་གཤེགས་སོགས་བྱི་མ་བྱི་མས་
 གྲ་མ་གྲ་མ་དཔོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་སྟོན་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་
 དང་། བསྟན་བྱ་བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཡང་ན་
 སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཆད་མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་
 འབྱུང་སྐྱོན་ས་ལས་གང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་གཤེགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཟད། ཡང་ན་རྟགས་
 ཡང་དག་གིས་མཆོད་བརྗོད་ལུགས་བརྒྱུ་བྱས་ནས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དོ། །འབྲས་རྟགས་དང་།
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ལུགས་བརྒྱུ་བྱ་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་དང་། བདེ་གཤེགས་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར། ཡང་ན་ཞེས་དང་། ལྷས། དེ་ལྟེ་ལུགས་ལས་བརྒྱུ་ལྟེ་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་བྱི་མ་རྟགས་པའི་སྐྱོན་ས་
 རྒྱ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི། ཞེས་དང་། ལྷུས། འབྲས་བྱ་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱ་
 བྱི། བྱི་མ་བྱི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲ་མ་གྲ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་
 ཉིད་ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཆོས་ཅན། གོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་བདེན་བཞིའི་
 རྣམ་གཞག་ནི་པར་བྱིན་སྐྱབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པ་དང་འབྲས་བས་དེས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་བདེན་བཞིའི་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་བར། ལུགས་བསྟན་པ་ལོར་བ་ཅན་ཕྱང་

པོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟུག་བདེན་བཤད། ཙ་བར། རེས་འགའ་བཞི་ཡིན་པས་ན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ཙ་བར། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །སོགས་ཀྱིས་འགོག་
བདེན་དང་། ཙ་བར། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །སོགས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྟུག་བདེན་ངོས་བཟུང་། འོག་ཏུ་རེས་འགས་མི་རྟག་པར་བསྟུག། ད་
ལྟར་གྱི་ཉེས་པའི་རྟོག་དང་སྟོན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱུའི་གཞན་དབང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་སྟུག་
བསྟུག་པར་བསྟུག། མི་རྟག་པའི་དང་གཞན་དབང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་བསྟུག།
རང་དབང་པའི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟུག་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། སྟུག་བསྟུག་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་པོ། །སོགས་ཀྱིས་སྟུག་བསྟུག་
རྒྱར་བཅས་བཤད་ཅིང་རྒྱ་མེད་སོགས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། དེ་ནི་རེས་
འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། ཉེས་
པའི་རྟོག་ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་དབང་ཕྱིར་ཡང་སྟུག་བསྟུག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞེ་བ་
བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། བདག་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའང་མིན། །རྒྱ་མིན་བྱིན་གྱིས་རྫོང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྟགས་གཉིས་པ་ཀུན་
འབྱུང་བསྟན་ཚུལ་བྱུང་སྟེ། ཙ་བར། རེས་འགའ་བཞི་ཡིན་པས་ན། །སྟུག་བསྟུག་འདི་རྒྱ་བཅས་
ཉིད་བྱུང། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་བསྟན། ཙ་བར། རྟག་རྣམས་བཀག་
ཅིང་དབང་སྟུག་ལ། །སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྟོན་མིན་ཏེ། །བྱས་མེད་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་དེའི་ཀུན་
འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན། ཙ་བར། སྟོན་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །མི་རྣམས་ལུལ་གྱི་བྱུང་པར་
ནི། །ཡོངས་འདྲིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། །ཞེས་པས་དེའི་རབ་སྐྱེས་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། །ཡོངས་འདྲིན་དང་ཀུན་འདྲིན་ཅེས་པ་འདིར་ལེན་པ་ལ་བརྟུན་པས། སྟོན་པའི་རྒྱུ་
གྱི་ལེན་པ་ཞེས་མངོན་པར་འབྱུང་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། །རྟེན་ཆེན་ལས།

འདིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ལེན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་ལེན་པ་ཞེས་
མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཐུན་ཞིང་། ཙྴ་བར། བདེ་མིན་བདེ་བར་
འདུ་ཤེས་པས། །ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་སྲིད་པ་སྲིད་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་པས་རྒྱུན་
གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྲིད་པ་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་མེད་པར་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་མ་མཐོང་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལས། སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙྴ་བར།
ཆགས་བྲལ་སྦྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་ནི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་
འཕྲོས་དོན། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་འདིར་བཤད་ན་མང་དོགས་པས་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་དཀའ་གནས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཙྴ་གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་
བསྟན་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་གི་མཆོམས་
མ་སྦྱར་ཡང་རྒྱན་མཁན་པོས་སྦྱར་བ་ལྟར་རིགས་པ་གང་ཞིག །འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བསྟན་ཞི་
བ་ཡང་བསྟན་གྱུ་ཞོམ་ཡང་བསྟན་ཅིང་། དེས་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་ལམ་གྱི་དེས་འབྲིན་དང་འཇུག་པ་
གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་ལྟ་དབང་སྟོས་འགོག་ལམ་
ལ་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་མཆོམས་མ་བཅད་པར་འཆད་ཀྱང་རྒྱན་མཁན་པོས་འདི་ལྟར་མཆོམས་
ཕྱེན་པ་འཆད་པ་ཉིད་གཞུང་ལ་འགྲིག་པར་མངོན་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙྴ་བར། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་
སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སྦྱག་བསྐལ་འགག་པའི་འགོག་པ་ཐར་པར་བཤད་པའི་སྟོས་འགོག་པའི་
རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་ལྟག་མས་ཚོད་སྤོང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྦྱག་བསྐལ་འགག་
པའི་ཐར་པ་སྦྱབ་པའི་སྟོན་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཤད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། །འདྲུ་བྱེད་སྤྱུ་མ་འཇུག་པ་ཅན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བཅུ་བ་མི་འགལ་བ་བཤད་པའི་སྒོ་
ནས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བསྟན། ཅ་བར། དེ་བདག་མིན་པའི་ཆོས་
ལ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོང་རྗེ་གསུམ་
གྱི་ཁྱད་པར་དང་རྟེན་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་ལྡན་ལུགས་ལ་དབྱ་བཅོམ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
པའི་སྟོང་རྗེ་མེད་པའི་བྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། །ཞེས་པའི་མཚམས་སྟོར་
འགྲེལ་བར། ལྷས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ནི་དོན་དམ་ཅན་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྡན། སྟོང་རྗེ་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
ལ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་
འདོད་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་དེ་སྟོང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ།
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་གསུམ་ཡོད། སྤྱབ་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་
ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། སོ་སྟེའི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྟོང་རྗེ་མཚན་གཞི། སྤྱབ་
པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
བྲལ་བར་འདོད་པའི་བཅུ་བ་དེ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཉན་རང་

སློབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱངས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ལྟ་བུ། བྱང་སོགས་ཆོས་ཙམ་སེམས་ཙན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་རྟག་
 པའི་རྣམ་པ་སོགས་གང་རུང་ཤར་བ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་
 བྱས། གདགས་གཞི་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་གྱུང་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་བདེན་པར་མེད་པ་
 ལ་སེམས་ཙན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློན་ནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
 བྲལ་བར་འདོད་པའི་བཅེ་བ་ནི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་འཆམ་ཉིད། མཆམ་གཞི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ལྟ་བུ། གདགས་གཞི་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མེད་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་ཞེས་པ་དམིགས་ལྷུ་ལ་
 དང་དོན་མི་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་འདར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོན། མཁས་
 རྩོད་མང་པོས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་གྱི་དངོས་གཉིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བྱམས་
 སོགས་རྩོད་པ་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སློབ་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་
 བཅེ་བ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། འགྲོ་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱིང་
 བཅེ་བ་དེ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཚུ་ཡི་
 རང་གི་ཁྲ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྤྱིང་རྩེར་གྱུར་
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་
 གྱུང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་སྤྱང་དེས་སྤྱིང་གཉིས་
 ཆོགས་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སློན་ནས་བྱས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 རྟེན་གྱི་ལས། སྐྱུ་མའི་སྤྱང་པོའི་གཟུགས་འཛིན་པ། །འཁྱུལ་ཕྱིར་གཉིས་སུ་བརྟེན་པ་སྟེ། །དེ་ལ་རི་

བཞིན་གཉིས་མེད་ཀྱང་། །གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བྱ་བ་སྟེ། དེ་
བཞིན་གཉིས་མེད་ཀྱང་། །གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས། །ཞེས་པས་དོན་དམ་དཔྱད་དོར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པའམ་སྤང་བ་དེ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཏུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་འདིའི་ཕྱང་པོ་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་མི་
འདོར་བར་གནས་པ་ཡོད་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་ཏུ་སྤྲོད་པར་
སྟེ། བ་ཆད་མེད་པ་འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་བྱང་སེམས་བཞིན་ཞེན། འདིའི་ལན་རྒྱན་
མཁན་པོ་དང་ཉེ་མ་སྤྲུལ་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷར་ལྷར་བཤད་ལ། ལྷ་ལྷ་གི་གསུང་ན་རེ། དེ་ལ་བྱ་བ་
པ་མེད་དེ། དག་བཅོམ་པ་སྟོན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་མ་ཟད་ནས་སྟོན་པའམ་དེ་ཟད་ཀྱང་སྟོང་རྗེའི་དབང་
གིས་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལྷར་བསམ་བཞིན་འཁོར་བའི་སྟེ། བ་ཆད་མེད་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། ཅ་བར། འདུ་བྱེད་ཀྱས་པ་མ་ཟད་ན། །གང་དེ་གནས་པ་ཉེས་
མེད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་སྟོང་རྗེ་ཆུང་བས་ཡུན་རིང་ཏུ་
འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་ཏུ་གནས་པའི་འབད་ཚོལ་སྤར་ཡང་མ་བྱས་ལ་ད་ལྟར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར། སྟོང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང་། །གནས་པའི་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །བྱ་བ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྟོང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཁོར་བའི་བར་ཏུ་བཞུགས་པའམ་སྟོན་ལས་
དབང་གིས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་དག་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ག། །གཞན་གྱི་⁽¹⁾དོར་ནི་བཞུགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་བཞི་བ་གྲའོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བ་
སྟེ། ཅ་བར། སྤྱུག་བསྐྱལ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། །འཆིང་ཡིན་ཉག་ལ་དེ་གང་ལས། །སྤྱུག་བསྐྱལ་མི་སྟེད་
རྒྱ་ཉིད་ནི། །ཐར་ཡིན་ཉག་ལ་དེ་གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཁ་ཅིག་...རྫོགས་པ་སོགས་ན་

1 པར་ཐངས་གཉིས་པ། དོན།

རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགོག་བདེན་མཐར་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་...^{མི་རྒྱུ་}ཐར་པ་སྐྱབ་པ་རང་
དབང་བའི་རྟག་པ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ། རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཐར་པ་རྟག་པ་དང་
བདག་རྟག་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ལྷོད་འཇུག་
ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས་སྐྱབ་པོ་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐར་
སྐྱབ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཙམ་བཀག་པས་མི་
ཆོག་སྟེ། འཛིན་ལྟ་ཉི་ཤུའི་འཛིན་ཚུལ་བཀག་ཀྱང་རྩ་ཡོད་འཛིན་པའི་སྐྱབ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་མི་
ཞེགས་པའི་བྱིར། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་དེ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་
དང་རྒྱན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེས་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ཙམ་ལའང་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་མིན། དེའི་ཡ་གྲུལ་ཡིད་ཤེས་
ཙམ་ལའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ད་ལྟའི་སྤང་པོ་དང་ལྟའི་སྤང་པོ་བརྩེ་ས་བྱང་
ན་སྤྲ་མ་འདོར་ཞིང་བྱི་མ་ལེན་པ་པོར་ཞེན་འདུག་པའི་བྱིར། ཅ་བར། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་
བྱིར་དང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཞེན་པ་དེས་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་འདི་ཙམ་ལ་གང་ཟག་
ཏུ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ད་ལྟར་སྐྱོ་མི་གསལ་
བ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྐྱོ་ལྟ་བུ་དང་བརྩེ་ས་བྱང་ན་བརྩེ་པོད་པར་ཞེན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་
ལས། དེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་ཟད་པར་བརྟགས་པའང་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་དང་ཡ་གྲུལ་བར་ལའང་བཏགས་པའམ་དེ་མ་ཡིན་པའི་
གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་གང་ཟག་བདག་འདྲིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་། རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་
རྩམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་ཅོམ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཆད་མས་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཏགས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
བཀག་པའི་བདག་མེད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཅ་བའི་ཏགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
འདྲིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ན་གཅིག་དུ་བལ་ཀྱི་ཏགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྲུབ་སྟེ། སྐྱབ་བདེན་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་
སྟོང་བ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་དང་ལྷག་མ་དེའི་སྟོན་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། རྣོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་དང་།
སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀྱང་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དགག་བྱ་དོས་ཟེན་ནས་རི་ལྟར་འཆོམས་པས་
རིགས་པ་རེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྩམ་ཡོད་དུ་མི་འདུག་པའི་རེས་པ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་བྲངས་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། སྤང་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་ལ་གང་ཟག་བཏགས་ཅོམ་དུ་ཉན་
ས་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཚྱོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་མིང་གིས་བཏགས་ཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤང་པོའི་ཚོགས་
རྒྱན་ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། སྤང་པོའི་ཚོགས་ཅོམ་
ལ་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
ལྷན་གྱིས་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་
ནས་ཤིང་རྟར་བརྟོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་བརྟོད་

བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དོན་དམ་
 དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་རྒྱན་ལ་མིང་གིས་བཏགས་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཅམ་སྐྱས་སྤང་པོ་ལ་མ་སྟོས་པའི་རྣམས་ཡོད་གཅོད་ཀྱི་རང་
 མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
 ལོ། །རང་མཆན་ལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ལྟ་བུས་ན་གང་ཟག་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་དོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་པོ་
 ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྤང་པོའི་རྒྱན་དང་ཆོགས་པ་གང་
 ཟག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་དེ་
 བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། དེ་སྟེད་ཅིག་ལ་མི་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བོད་གི་ཉགས་ལྟ་བུ་ལ་དེས་འབྱུང་བསྟན་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན་ཆེན་ལས།
 དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་དེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་
 པས་སྐབས་འདིར་ཟུར་དུ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཉགས་བཞི་པ་ལམ་
 བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་བཤད། དེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
 ཡང་བཤད། དེག་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བཤད། སྐབས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་ནི་ཅ་བར། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །གནས་གྱུར་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོད་ལན་དང་བཅས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་གྱང་། །ལམ་བཞིན་སྟོན་ནི་འབྱུང་ཞེ་ན། །མ་ཡིན་རུས་

བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རིག་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་
མ་རིག་པ་དང་འཇིན་སྐྱངས་འགལ་བ་དང་། དེའི་འཇིན་སྐྱངས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་
མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས། དེའི་གཉེན་པོ་རིག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། རྣམ་
ཤེས་ཡུལ་འཇིན་པ་ཡི་ཆོས། །སོགས་དང་། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། བདག་འཇིན་རྒྱ་གཅིག་
ཅན་ཉིད་དང་། །ནས། འགལ་བར་རབ་ཏུ་སྦྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ།
གཞན་གྱི་ཐར་ལམ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐར་ལམ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་
ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རུས་པ་འདྲེས་སོགས་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྤྱི་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤང་
གཉེན་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་གཉེན་པོ་ཆུང་དུས་སྦྱིབ་པ་ཆེན་པོ་སྤྱང་ཆུལ་སོགས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་
ཆུལ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་མང་དོགས་ནས་མ་སྦྱོས་ཏེ། མཛོད་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཤེས་
སྦྱིབ་སྤངས་ཆུལ་པར་བྱིན་ལྟར་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་དེ་དག་ཀྱི་ལས་
ཆད་མར་སྦྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། བཅེ་བས་ལེགས་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་ཆད་མའི་སྒོ་
ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལས་དགོངས་འགྲེལ་བཞིན་མངོན་རྗེས་
ཀྱི་ཆད་མ་བསྟན་པའི་དོན་རང་བཟོ་སྤངས་ཏེ། མདོ་མཛད་པས་བཤད་ཆུལ་ལེགས་པར་བྱུང་བོ་
ཞེས་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་
ཉིད་ལས་ནི། །ཆད་མའི་དེ་ཉིད་བྱུང་དོན་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲུལ་པ།

དེ་མེད་རིགས་པ་བྲེ་བས་ཐར་པའི་ལམ། །
ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་སྲོལ། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྟོགས་དུས་ཀྱི། །
རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་བྲེ། །

ཨེ་རྟོ་ཨེ་མ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདམ། །ད་སྟོང་ཐར་པའི་ལམ་ཆེན་མདོ་སྤྱགས་
ཀྱི། །བཞེད་པའི་ཐེག་པ་ཞོན་ནས་སྤྱུ་གསུམ་ཀྱི། །ལྷན་གྲུབ་དགའ་ཚལ་སྟོང་ལ་འབད་རིགས་
སོ། །འགྲོ་དྲུག་སོ་སོར་གནས་ཤིང་རྒྱང་རིང་ཡང་། །ཡང་ཡང་མ་བྱས་འཁྲལ་བའི་ཆང་གིས་
སྟོས། །མཐོ་རིས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོར་འདི་རྣམས་ལ། །སྟོང་བཅེ་མི་སྟེ་བེམ་པོ་འམ་སྟོན་པ་
ཅི། །མཁས་ཀྱང་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྤངས་པ། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་སེར་སྒྲའི་འོར་བཞིན་དུ། །རང་གཞན་
དོན་གཉིས་མཐར་མིན་པལ་བ་བཞིན། །ཆགས་བྲལ་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱང་མཁས་མི་བསྟོད། །དང་པོ་
ཅལ་དམན་དུས་ནས་སྟེ་དགྲའི་གཉེན། །སེམས་ཀྱི་ཆོ་བ་གཞན་པན་བདུད་ཅི་འབྱུང། །ལེགས་སྟོན་
རྒྱ་སྐར་བྲེ་བས་རབ་བཀྲ་བའི། །ཐུབ་དབང་ཁྱོད་ལ་དུས་ཀྱན་མགོས་ཕྱག་འཛུགས། །དེ་ལྟར་མད་བྱང་
ལམ་བཟང་ལུང་རིགས་ཀྱི། །ས་གསུམ་ཀྱན་གསལ་སྟོན་མེད་བཅུ་གཉིས་བདག །བྱས་པས་པན་
བདེའི་འོད་སྤང་ལུས་ཅན་ལ། །ཐར་ལམ་མིག་ཏུ་ཏྲག་ཏུ་འབར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སར་མརྒྱ་ལོ། །

༡༡། །ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱིད་ཐར་ལམ་
རབ་གསལ་ཆད་མའི་འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལེ་ཏུ་
གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱིད་སྒོ་གསལ་མགུལ་
རྒྱ་སྐལ་བཟང་འདུག་འོགས་
བཞུགས་སོ། །

རྩེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཏེར་དང་དབྱེར་མེད་པའི།
 དངོས་བསྐྱེད་ལྷ་མ་རིགས་པའི་དབང་ལུག་ཆོགས།
 རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མ་ལུས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ།
 ཞབས་མེན་ཞོར་བྱའི་སྤང་བཞེད་ལུག་བྱས་ཏེ།

བདེན་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་བཀལ་བའི་བྲུ་གཅིག་ལ། །རང་སྤྱིའི་རྩལ་སྤྱིས་སྡོན་སྡོན་ཆེ་
 རོངས་ཀྱང་། །ཆོད་མ་རྣམ་བཞིའི་དར་འབྱར་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །རིན་ཆེན་མཛོན་སྐྱམ་སྤྱིང་དེར་
 ཡིད་རབ་སྟོ། །

གསུམ་པ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ངེས་ཐབས་མངོན་སུམ་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཆད་
མའི་གངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་
རྟོག་དགག་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆད་

མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་དང་། དེར་མ་ངེས་པའི་ཚྭ་སྤྲོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤང་ཡུལ་རང་
སྤྱིའི་སྒོས་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་མངོན་སྒོག་དབང་གིས་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ། ཚུལ་སྐྱབ་པ། རོན་བསྐྱབ་པ་གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པར། གཞལ་བྱ་གཉིས་
ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པར། རོན་བྱེད་རྒྱས་
དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ནས། རྫོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། རྟགས་དེའི་བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་
ནི། རོན་དམ་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །ནས། རོ་པོ་ལ་གཞན་སྤང་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། གངས་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གཉིས་དང་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་
ཆད་མ་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཟེར། རིག་པ་ཅན་ན་རེ། གསུམ་པོ་དེ་དང་ཉེར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་བཞི་
ཁོ་ནའོ་ཟེར། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་རོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆད་མ་
དུག་ཁོ་ནའོ་ཟེར། ཅ་ར་ཀ་པ་ན་རེ། དེ་དུག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། །ཞེས་
གསུམ་པ་དང་། སྤིང་པ་དང་། སྐྱམ་སེམས་པ་སྟེ་ཆད་མ་བཅུ་གཅིག་ཁོ་ནའོ་ཟེར། རྒྱང་འཕེན་པ་
ན་རེ། མངོན་སུམ་གཅིག་བྱེད་ཆད་མ་སྟེ་གཞན་མེད་ཟེར་བ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཡུལ་ལའང་
འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ། རང་སྟེ་བྱེ་སྐྱེ་དང་ཕྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་དངོས་སུ་འདོད། གངས་ཅན་པས་
རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་ཕྱང་གསུམ་པ་འདོད། རྒྱང་འཕེན་པས་རང་མཆོན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དེ་བཀག་
ནས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྟོན་པར། ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཀྱན་བརྟུས་ལས། མངོན་
སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ །ཆད་མའོ་མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱར་ཕྱིར་ཆད་
མ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་རོན་རྒྱས་པར་སྟོན་པས། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་
མ་གཉིས། །ཞེས་པ་ནས། གསུམ་གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་ནང་ནས་
ཆད་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་གསུམ་སོགས་འདོད་པ་དགག་པར། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཆད་
མ་གཞན་ནི་ཡོད་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རོན་འཆད་པར། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་

ཏེ། །ནས། འབྲུལ་བྱེར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་
 ལྟོན་པར། གུན་བརྟམ་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲིར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟོན་པར། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་
 སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་བཤད། །ཅེས་བྱུང་། བཞི་པ་ནི། ཚད་འབྲས་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པར།
 བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་ཅིང་། ལོག་རྟོག་བཞི་
 པ་དགག་པར། བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་བྱུང་། སྒྲིར་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་
 མངོན་རྗེས་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་ལ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་
 མི་གཅིག་སྟེ། སྤྱི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་
 དང་གཞལ་བྱ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ་བེད། ཆོས་
 དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ག་བའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ག་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ག་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟག་བྱུབ་སྟེ། ག་བ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ག་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལ་ཁྱོད་སྒྲུང་བར་
 ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་དེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟོག་གེ་སྐད་ལས། བཅ་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་དོན་གཅིག་ན་བྱམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ།
 ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་ན་སྒྲོ་དེའི་ཡུལ་དང་སྒྲོ་དེའི་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་པས་བྱུབ་པའི་
 བྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་འགལ་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་
 རྒྱ་དང་བྱམ་པའི་འབྲས་བྱ་འགལ་བའི་བྱིར་སོགས་སྟོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་

དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོད་གྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཆོད་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་དང་། གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོ་འདྲོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྦྱེས་བྱའི་སྒྲུང་དོར་དོན་གཉིད་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་མཆོད་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཆོད་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱད་རྣམས་ཀྱི། དོན་བྱ་དེ་ལ་བྱུང་བའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྦྱི་མཆོད་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཆོད་གཅིག་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོད་སྦྱི་མཆོད་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ། སྦྱི་མཆོད་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་བྱུང་ན་དངོས། བྱུང་སྟེ། གཞལ་བྱ་རང་སྦྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པས་ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པའི་བྱིར། ཅེ་བར། གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ལོ། །ཀྱང་གི་བྱིར་ཞེ་ན་མཆོད་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་བཞེད་ཅིང་། རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་མཆོད་བཟུང་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་དང་། སྦྱི་མཆོད་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལས། རང་དང་སྦྱིའི་མཆོད་ཉིད་དག་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་ཉིད་གཞལ་བར་བྱ་བ་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཆད་མ་གཉིས་པོ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་དར་རྟེན་མཐར་འཛིན་གཤུངས་ལས། དེ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་དེས་པའི་སྦྱོས་བསྟན་པས་གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་འདྲེད་ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཁེགས་ཤིང་། ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་རྗེས་མངོན་སུམ་ལེའུའི་སྦྱི་

ལ་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གའི་ཚོགས་ཆེ་དོགས་སོ། །

རང་ལུགས་ལ། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་པ་དང་གཞི་བྱ་བ་པ་དང་ཚོས་དང་
དམིགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན། མཚན་ཉིད་ནི་སྟོས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་
ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བྱ་བ་པ་གཞི་བྱ་བ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཚོས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་སྟོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད།

ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་
ཁྱབ། འདོད་ན། གངས་རི་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་རི་སྟོན་པོར་
སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་འབྲའི་དབང་ཤེས་
ལ་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་བྱིར། མ་བྱ་བ་ན། གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འབྲའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་པའི་བྱིར། གངས་རི་དཀར་པོར་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རི་བོ་རྩ་
ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོར་རྩ་འཛིན་ཉོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱ་བ་ན། དེ་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་འཛིན་ཉོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་ཉོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མེད་པ་བཞིའི་གཏན་
མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
རྣམ་ངེས་ལས། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ལའང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་

པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའི་ལས། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་པའི་ཚད་མའི་གངས་པེ་གི་མཐའ་དབྱེད་
པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་པེ་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་
མ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་གྲུབ་
སྟེ། ཚད་མ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར། དེ་གསུམ་གསུམ་གངས་པེ་ལ་བྱུང་བ་འཆའ་གཞིར་གཞག་བྱའོ། །དེ་གསུམ་ལ་གངས་
པེ་ཡིན་ན་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་པེ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱེད་ཅག་གིས་འདོད་ཚུལ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤྱིར་གངས་པེ་ཚུལ་ལ་རིགས་ཀྱི་གངས་པེ་དང་། དངོས་འགལ་
གཅོད་པའི་གངས་པེ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་པེ་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་ཕྱིན་དུག་དུ་གངས་པེ་པ། རིགས་ཀྱི་གངས་པེ་
གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སམ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བའི་
གངས་པེ་དང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གངས་
པེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ལས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གངས་པེ་ལ་དེ་
གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་མངོན་སུམ་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ཡང་སྤྱིར་རིགས་ཀྱི་གངས་པེ་དང་། དངོས་
འགལ་གཅོད་པའི་གངས་པེ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོས་པའི་གངས་པེ་སོགས་མང་དུ་
ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། སྤྱི་བདུན་རྒྱུ་ལས། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་

སྤྲིད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་དུ་འདུག་གོ །མ་ཁུབ་
མཆོམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྩ་སམ་དངོས་པོའི་སྟོན་ཕྱིན་
དུག་ཏུ་མ་ངེས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་⁽¹⁾སྟོན་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པར་
བཤད་པ་ལྟ་བུ་རིགས་བསྐྱེད་གངས་ངེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་སྤང་གསུམ་སེལ་བ་དངོས་འགའ་གཅོད་པའི་གངས་ངེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་
གི་རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྩིས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་སྡེ་བས་མངོན་རྩིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་སྟུང་བ་དང་། གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་
བར་གཞུང་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །གསུམ་
གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཆད་མ་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོག་རྟོག་བརྟོག་པའི་གངས་ངེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་
སྟེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྩིས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ལོག་རྟོག་བརྟོག་ཆད་ཡིན་པར་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་དབངས་གཅིག་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་རྣམ་ངེས་ཤིག་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི་
དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་དང་། ར་གད་རྒྱ་ལའི་མཁས་དབང་ཐར་པའི་འབྲུང་
གནས་ཀྱི་རྟོག་གེ་སྤྲུང་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཅིག་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་
ལྔ་དང་དྲུག་ཅེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བསལ་བའོ། །ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཇི་རྒྱ་རིས་
བྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སྟོན་པས་ཆད་མ་གཅིག་དང་གསུམ་དང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྟོན་ཕྱིན་དུག

བཞི་དང་ལྔ་དང་རྒྱག་གོ་སྟུང་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་རང་
འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། རང་དང་
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དག་ལས་གཞན་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞལ་བར་བྱ་བ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་རྒྱལ་དབང་སྒྲོས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་གཅིག་དང་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆད་མ་
ལ་མདོན་རྩེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མདོན་
རྩེས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། མདོན་སུམ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གང་ཞིག་རྩེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་ཁས། འདོད་ན།
ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོན་
སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཕྱོགས་སྒྲང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་
རང་འགྲེལ་ལས། ལེས་པ་གང་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མདོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར། མདོན་
སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། མདོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཕྱང་
གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྩས་
སྤྱི་གཉིས་མགོ་སོགས་མ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆད་མ་ཡང་རྩས་སྤྱི་སོགས་བཅད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྡོན་ཤིང་སེམས་
ལྡན་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་ལོ་མ་ཁུམ་ནས་ཉལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་ལ་མདོན་རྩེས་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཕྱང་གསུམ་པའི་ཆད་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཆད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་
དེ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མདོན་

སུམ་དེ་ཆད་མར་ངེས་ཤིང་དེ་ཡིན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཁེགས་ཀྱང་། དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མར་ཡོངས་གཙོད་དུ་མ་གྱུབ་ན་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་རྗེས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་ཆད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒར་
ངེས་ནས། རྟག་པ་དང་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་ཁེགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་མི་བྱས་ན།
རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
ལས། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་ག་
ལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་⁽¹⁾བར་ན་ཞེན་ཆད་མ་
ཕུང་གསུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱལ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཀླགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་
མིན། ཡིད་ཆེད་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅུང་ཟད་ལྟོག་
གྱུར་ཅམ་ལ་ཆད་མར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅ་བར། གལ་ཏེ་ལ་
ལར་དེ་གྲུབ་ན། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དག་གམ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཤགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་གིས། གཤགས་པ་ཐ་སྙད་
གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། གཤགས་པ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དེ། །དེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་
ན་དེ་སྐྱད་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་ཡུལ་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར་ཞེན།

བྱེད་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། བྱེད་པའི་ཆེས་དཔག་ཤིན་ཏུ་མྱོག་གྱུར་གྱི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་ནས་དག་ན། །དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་
འཛིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ལ་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་།
རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞིར་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དེ་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་སོགས་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མའི་གངས་ངེས་ལ་དེ་གང་
རུང་གིས་བྱེད་པ་གཞིར་བྱས་ནས། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས།
ཆད་མའི་བྱེ་བྲག་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཆད་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལ་
དེ་གཉིས་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྟན་དུ་དམིགས་པ་དེ། དེ་མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རི་བོར་
རྩ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྟན་དུ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྟན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་རིགས་སྤྱི་དབང་པོ་...^{ཆག་ཅད་གསུམ་དག་ན་རེ།} མངོན་རྗེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
མྱོག་པ་འགལ་བའི་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་རང་འཛིན་པའི་རང་རིག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་
གང་ཞིག །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། བྱ་མཆོག་གསང་བུ་ལེགས་དོན་པ་...
རང་སྟོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་དོན་དེ་འདོད་མོད། འོ་ན་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་མིན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཆོས་

ཅན། ཉག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། བདག་མེད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
དེ་བཞིན་དུ་ཆ་རེག་ཆོས་ཅན། ག་རེག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར། དེ་སོགས་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
མངོན་སུམ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལས། འདིར་དགོ་བཤེས་ཆ་པ་ན་རེ། ཉན། ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་
གིས་མ་ངེས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མཆོག་ཏུ་རྩིང་བཤོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཉག་བཅས་ཉོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་གཉིས་དང་། སེལ་སྒྲོ་སྒྲུབ་
སྒྲོ་རྩིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་འབྲུལ་བའི་སུན་ཆོགས་རིགས་པའི་ཉི་ཟེར་གྱིས་ལེགས་པར་བསལ་
ཡོད་པས། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་རྩིས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དང་
རང་མཚན་དོན་གཅིག་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་⁽¹⁾ཡིན་ཀྱང་། རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཉོགས་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རྩིས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་བྱའི་བདག་མེད་ལ་
གསལ་སྣང་བྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅ་བར། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་
ཡང་དག་མིན། གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་བ། སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། དེ་གསལ་མི་
ཉོག་སྒྲོ་འབྲས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། གང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན།

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་དངོས་
 སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འཕགས་
 པ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ཙམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ནི་ཤུགས་
 ལ་འཇལ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་རྟོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།
 རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 བ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། བད་སྟོད་པ་ཡང་ཚད་མ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གཤེད་རང་སྐྱད་ལས། བད་སྟོད་པ་
 བ་རེ། མངོན་སུམ་དང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་གཉིས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་འབྲེལ་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ། ཀུན་བརྟུས་སུ་རང་མིང་ཡང་སྟོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟོག་གཤེད་རང་སྐྱད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག་ཅེས་སྒྲར་ཡང་བརྗོད་པ་
 དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གཉིས་ཉིད་བསལ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱ་རིས་ཀྱང་། གངས་ཀྱི་
 གཞི་སྤྲས་པས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་གཉིས་ཉིད་བསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གངས་ངེས། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཚོས་དང་མི་རུས་པའི་ཚོས་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་

གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་དོན་རང་མཆོན་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། གཟུང་དོན་སྤྱི་མཆོན་
སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་གངས་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་
སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཀྱང་ཡིན་མོད། སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་
གངས་ངེས་མ་བྱས་ན་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་ཡོད་
དམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་རྟོག་མི་སེལ་བས་ན། སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པས་ལོག་རྟོག་
དེ་གཉིས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དོན་བྲིལ་ན་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མངོན་
རྗེས་ལས་གཞན་པའི་ཆད་མ་སྤང་གསུམ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་སྟོག་ལས་གཞན་
པའི་གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན་ཞེས་པའི་དགག་
ཕྱོགས་སྐྱབ་ཕྱོགས་སྤང་གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཅར་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས།
སྤང་གསུམ་སྤྱིར་བཏགས་པ་འདིས་དགག་ཕྱོགས་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་གཉིས་ཀ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ།
དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་
སུ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཞེས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་གིས། རྣམ་སུ་ན་
བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཀྱི་སྟོས་ཐ་དད་
བཅུ་བདུན་བྱས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁྲབ་
ཅིང་། ཚུར་མཐོང་ལ་དབང་མངོན་ལྡན་དང་ཡིད་མངོན་སྒྲུང་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དབང་
མངོན་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
གྱིས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་སོགས་སུ་དབང་མངོན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་

སུམ་གྱི་སྐད་དོད། བྲ་རྒྱ་ཡང་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཚད་མ་རིགས་སྒོ་ལས། དེ་དབང་པོ་སོ་སོའི་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་དང་། འཐད་
 ལྷན་ལས། བྲ་ཉིའི་ཆིག་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟེན་པ་ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་།
 དབང་པོ་སོ་སོ་བར་གྱུར་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །ཨ་ལྷ་ནི་དབང་པོ་སྟེ། མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་
 དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྗེས་ཐ་དད་དང་། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་སོགས་རྗེས་ཐ་དད་བྱུང་སྟེ།
 དེ་དག་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་ལུང་རིགས་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་སྤང་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤང་པོ་གསུམ་པ་འཛོག་ཚུལ་
 ཚད་མས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞག་དགོས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མིན་ཅམ་གྱིས་
 མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་
 གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་གསུམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་རྟེན་
 ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྤང་གསུམ་ཡིན་མིན་ཚད་མས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་
 མ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད། ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་
 སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་
 དུལ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དཔེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་
 པོ་གསལ་བར་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་

སྒྲ་ཡུལ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་སྤྱི་མཆོན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་
ཡུལ་མིན་ཞིང་། འོན་རང་མཆོན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མེད་ལ་དབང་
སྤྱིས་སྒོ་མིན་ཏེ། འོན་གྱི་སྒྲོ་བས་ལས་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གསལ་བར་སྒྲ་བའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲ་བ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཅམ་གསལ་
བར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་
བར་སྒྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་
ལྡན་ལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲ་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་
པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་
ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲ་བའི་
ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
རིགས་ཐིགས་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྟོམས་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་
པའི་ཤེས་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བསྟོམས་པའི་རབ་མཐའ་སྤྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་གྱིར། །ཞེས་སོགས་ལ་གཞུང་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་གཉིས། དང་
 བོ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ལ། གཏམ་ཆོགས་རྣམས་གངས་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་སྟོན་པར། དོན་གྱིད་
 རུས་དང་མི་རུས་གྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པར། འབྲ་དང་མི་འབྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང། །ཞེས་
 གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྲངས་མ་ཐག་བྱུང། བཞི་པ་འཆད་པར། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་
 པ་ན། །སློ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫོང་གྲེད་སྤྱི་
 དངོས་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ། རང་མཚན་ཡིན་ན་རྫོང་གྲེད་སྤྱི་བརྫོང་བྱ་
 མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་རྫོང་གྲེད་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྫོང་
 གྲེད་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྫོང་གྲེད་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་རུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྫོང་གྲེད་རང་
 མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་གྲེད་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྫོང་གྲེད་རྣམས་དག་མེད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། སོགས་བྱ། སྟོན་གྱི་མཁས་...ེད་དབང་...གཡག་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རགས་རྒྱན་
 གང་རུང་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རུམ་
 པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་...ེད། རགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རུམ་པ་རགས་རྒྱན་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་རུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་རྩལ་སྤྱོད་པར་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུང་ན། རུམ་པ་ཆོས་
 ཅན། རྩལ་སྤྱོད་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅ་བར། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་སྤྱོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་

བློ་མཁུ་མཆོམས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བློ་མཁུ་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམ་འཛིན་དབང་པོའི་
མཐོང་སྤྱུལ་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁུ་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཤམ་གྱི་
བཤ་ཆེན་ན་རེ། བྱམ་པ་རྩས་སྤྱུལ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེ་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན།
བྱམ་པ་གསེར་བྱམ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བྱམ་ཡོད། བྱམ་པ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གསེར་བྱམ་ཆོས་ཅན། རྩས་སྤྱུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་ཁྲལ་
པ་སོང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས།
འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གསེར་བྱམ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་
མཆོན་གྱི་མཆོན་གཞི་ངོས་བཟུང་། བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་རང་མཆོན་པ་དེ་རང་མཆོན་གྱི་
མཆོན་གཞི་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་བྱམ་རང་མཆོན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའུ་རང་མཆོན་པ་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་གཞི་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། བློ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་དེའུ་རང་མཆོན་དཀར་རྒྱུད་དེ་བློ་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཁྲལ་ཅིང་། རང་མཆོན་ལ་ཆ་
མེད་པས་ཁྲལ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་
པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བློ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་
ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་མི་དགོས་ཟེར་ན། གཞན་བྱེ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤྱུ་གངས་ངེས་པའི་རྟགས་
སྤྱི་ ཅུ་བར། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་མཆོན་དང་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་

ཆོས་སྤྱི་མཆན་ཡིན་པ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གང་ཞིག་། གཉིས་པ་
ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་པ་ལས། འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་གང་གི་རྣམས་པ་
གང་ཞིག་གིས་དོན་བྱ་བ་འགྲེལ་ཞིག་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། རགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་སྤྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམས་སྤྱི་མ་གྲུབ་
པས་བྲུབ་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྣམས་གྲུབ་སྟེ། རགས་པ་གང་
ཞིག་། རྒྱུན་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ།
རྒྱལ་ཐོན་དུ་མ་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་རགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བདུན་རྒྱུན་ལས། རྒྱལ་
མ་རབ་དུ་མ་ཆ་གས་སུ་ལྡན་པའི་གོང་བྱ་ལ་རགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་དུ་མ་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། རྟེན་བདུན་རྒྱུན་
ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཆ་གས་སུ་ལྡན་པའི་དུས་ལ་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་བསྐྱབས་ཟེན། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམས་སྤྱི་མ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྤྲང་བའི་ཆོས་དང་སྤྱི་
དོན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རང་འཛིན་པའི་སྤྱི་དུ་མ་རྣམས་རང་མཆན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ནས། སྤྱི་མི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། །ཤྱ་སྤྱོད་དེ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། སྤྱིའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པ་དང་། །ནས། གང་མེད་པ་ལས་སྤྱི་མེད་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་
སྤྱི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤྱང་པོ་དང་གཉིས་པོ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཉིས་མིན་སྤྱང་པོ་ཡང་བསལ་བར་ཐལ། རང་མཆན་དོན་དེ་འདྲ་གང་ཞིག་། རོན་

བྱེད་མི་རུས་པའི་ཚས་དང་། ཐུན་མོང་པའི་ཚས་དང་། སྤྱི་དོན་དང་། བྱེད་ལས་རང་འཛིན་ཤེས་
པ་མི་སྦྱེད་པའི་ཚས་ནམས་སྤྱི་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། མཁས་བྱུབ་ཤིག་ཆེན་
ལས། དེ་ལྟོག་པ་བཞི་སྤྱི་མཆན་གྱི་ཚས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་
ན་རུས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་སྤྱི་ཡུལ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཤི་མཆན་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དང་སྤྱི་མཆན་
དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་མཆོན་གཉིས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལོན་རེ། དོན་དམ་
དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། ཞེས་དོན་དམ་གྱི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྐད་ལ་མི་འདུག་གོ་ཟེར་ན། ལྷ་ལྷག་བ་ཡ་མ་
རི་ནམས་ཀྱིས་དོན་དམ་མི་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡ་མ་རིས་བཤད་
པའི་ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི་དོན་
དམ་དོན་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའོ། གཞུགས་ཡང་ལྷ་ལྷག་གིས་དོན་དམ་དོན་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞུང་
མི་འདོད་པར་ཐལ། ཀྱང་པེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྐད་དོད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷས་འདོད་
པ་གང་ཞིག རྒྱུ་སྤྱོད་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལྷས། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་གང་།
ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
སྟེ། དོན་ནི་ཞེས་པ་དོན་དམ་གྱི་དོན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྤྱི་དོན་
བཟུང་ནས་དེས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།
རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། དཔུ་མ་པས་དེའི་སྟོན་ཕྱོགས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་མེད་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་བས་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ལྷོད་ན། ལྷ་སྟེ། དེ་ནི་ནམ་བཤད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་
པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་བཤད་ལས། དོན་གྱི་ལྷན་པར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་

ཅམ་དུ་དོན་བྱེད་ལུས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་ཏྟིག་དག་གི་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་ཟུར་བྱིན་པར་སྒོམ་
བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་སོགས་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་གཉིས་བཤད་ཅེས་གསུང་གི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་མཆན་ཉིད་མ་
གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོན་སུམ་སྤྱི་དོན་ལས།
རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅེས་སོགས་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རང་གི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱར་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ།
དེ་དོགས་པའི་རྣམ་གངས་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངེས་བཟུང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་གིས་
ཀྱང་མཆན་ཉིད་ལ་སྤྱར་བའི་བྱིར། ཡ་མ་རིའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རི་སྐད་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པས་གང་
ཞེག་རྣམ་པ་གང་གིས་དོན་བྱེད་པ་འགའ་ཞེག་ལ་ལུས་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། ལུས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེས་
ན་ལྷས་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མཆན་
ཉིད་ལ་སྤྱིར་རིགས་པར་ཐལ། རང་ཞེས་པས་རང་མཆན་བསྟུས། སྤྱི་ཞེས་པས་སྤྱི་མཆན་བསྟུས་
པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལྡོག་གཉིས་སོ་དེ་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་
དང་། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། དུམ་དུས་རང་བཞེན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་སོ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། དེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་རྩལ་ཅམ་

ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དངོས་སོ་
ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དངོས་སོ་ཡིན་ན་ཡུལ་མ་འདྲེས་
བར་གནས་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན། དེས་དེ་ཡིན་ན་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་
སོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན། དེས་དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། དེས་ལུས་འཕགས་སྒྲིང་ཤར་ན་ཡོད་ཀྱང་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་
ན་མེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། ཤར་ལ་རེག་པའི་རྩམ་དེས་རུབ་
ལ་མ་རེག་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྐྱུ་
རེངས་དང་སོའི་དུས་དེ་སོ་རངས་ཡོད་ཀྱང་སྟོད་ལ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སྟེ་བདུན་
རྒྱུ་ལས། སྔ་རྩོའི་ཀ་བ་ཕྱི་རྩོའི་མེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
བྱུང་སྟེ། བ་ལང་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་རྟ་ལ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས།
བ་ལང་རང་གི་གསལ་རྩམ་སུ་འགོ་བའི་ཆེ་ཁ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ་
སོགས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན།
རང་མཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤར་
ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དེ་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཁྲབ་པས་ཡུལ་མ་འདྲེས་
པ་དང་། ⁽¹⁾ ཁར་སང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་རིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པ་དང་།
གསེར་བུམ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དདུལ་བུམ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མ་ཁྲབ་པས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རིགས་རྒྱུ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་

1 བར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁ་སང་།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱ་བོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་སེར་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པ་དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བར། ཁྱ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་
 སེར་སྤྱི་ལ་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱ་བོའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱ་བོ་སེར་སྤྱིའི་ངོ་བོ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པའི་བ་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་
 བ་ལང་གི་རིགས་སྤྱི་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་སྤྱི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལྡོག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཆོས་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་མི་རུས་པའི་ཆོས་
 སྤྱི་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་མཆོན་གྱི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་དུ་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་མཆོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 ལྡོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གཞུང་འདི་བཀོད་པའི་དགོས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
 མཆོན་གཞི་གང་འདོད་དབྱུང་པ། གཞུང་འདིས་བསྟན་ཚུལ་གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་དབྱུང་པ། དེ་
 དག་གི་ནམ་གཞག་དབྱུང་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་རྫོགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་དབྱེད་པའི་གཞི་
 འབྲས་བྱ་བ་སྤྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གཞི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་ཆེད་
 དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་ཉིད་གང་
 ལྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིའི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ངོས་
 འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཆོག་ཟུར་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོགས་བདེན་

པའི་དོན་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་ན་མདོ་སྤེལ་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
གཙུག་པོ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་
པ་ནི། བདེན་གཉིས་ངོས་འཛིན་དང་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ཡོད་ཚུལ་གཙུག་པོ་ལོན་ཏེ། དོན་དམ་དུ་
ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སོ་སོའི་མཆོད་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་གསུངས་པ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་མཆོད་གཞི་ལ་བྱེད་
པའི་བྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་
དག་གི་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གཙུག་པོ་ལོན་པར་ཐལ། ཅུ་བར།
དེ་འདྲིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷན་སྟེ།
དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། སོགས་ལ་སྦྱར་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །འབ་
མི་འབྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན། སྒྲིའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན། སྒྲོ་ནི་ཡོད་དང་
མེད་པས་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷན་རང་ཉེ་བས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་འདྲིར་ཉེ་བསྟན་ཆོས་འདྲིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷན། དེ་ལྟར་ན་མི་འབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། འབ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤིན་
ཏུ་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷན། སྒྲིའི་ཡུལ་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པ་ཡང་ཡིན་ཞིང་སྒྲིའི་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱུང་
སྟེ། ལྷན། རྒྱུན་ཡོད་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་མེད་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་
ཞིང་གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བསྟན་ཚུལ་དང་།
བྱུང་མཐའ་གང་ཡིན་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོ་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་བྱུང་པ་ལ་

བྱེད་པས་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདིར་གཏན་
ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་བྱུང་མ་བྱུང་འབའ་ཞིག་ཅེས་
པའི་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་གི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས། དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་མོང་དབང་དུ་བྱ་བར་བཤད་
དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་བསྟན་པལ་བ་མདོ་སྤེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་
རང་མཚན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་ཏྲག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡ་
མ་ངེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐེག་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བདེན་གཉིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མདོ་སྤེ་བ་ལས་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཚིག་ཟུར་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་མི་
གསལ་ཡང་། དོན་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་མདོ་སྤེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྟུང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞོག།

ཅེས་བཤད་ཡང་དེད་དུས་ཡིད་སྦྱབ་ཀྱིས་རྒྱ་དང་བརྒྱུ་མ་པའི་སྒྲ་སྟེང་སྟོན་མི་ཐད་པས་གདངས་སྟོངས་ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྐར་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་མིང་གི་སྟག་མ་ཅམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྟོགས་དང་ཕྱོགས་ན་དུལ་ཐུན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆོ་
གྲ་གྲུའི་སྟོར་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱུ་བ་འདི་དག་སྟག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་ཐོད་ཁ་བ་ཅན་
དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རྩོ་སྐར་ཡང་སྟར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྟོངས་འདྲིང་ཡང་བྱལ་བའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྐྱད་དང་།
འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲུག་གྲུ་མེད་གཤེད་རང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་
ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱུན་བྱལ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྲུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ། ལྷ་གྲུའི་
དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲུལ་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།

༡༡ ། ཀྱུན་མཁུན་གསུང་འབྲུམ་པར་སྤྱོད་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བྱུང་ཁག

མཆན།	ཚྭ	མཆན།	ཚྭ
བསམ་སྒོ་ཞི་བ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ནས།	༥,༠༠༠	མངའ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དབྱིན་གཉེན་ནས།	༨,༠༠༠
མངའ་དགེ་བཤེས་སྤྱིན་པ་བསོད་ནམས་ནས།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་རྒྱ་མིའི་ཆེད།	༡༥,༠༠༠
ཆེ་འདས་བཀའ་ཤིས་མགོ་དམར་གྱི་ཆེད་དུ།	༩,༠༠༠	དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་ནས།	༣༠༠
སྤྲེལ་སྒོ་བཟང་བཟང་རྒྱ་གཉིས་ནས་པ་མའི་དགེ་ཅན།	༣༠,༥༥༥	ཆེ་འདས་དགེ་སློང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད།	༥༠,༠༠༠
སྤྲེལ་སྒོ་རྒྱ་མཚོས་པ་མའི་དགེ་ཅན།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་ནོར་བུ་བཀའ་ཤིས་ཆེད།	༡,༠༠༠
བསམ་དགེ་བཤེས་བསྐྱན་པ་དར་རྒྱས་ནས།	༡༥,༠༠༠	ཆེ་འདས་དགེ་འདུན་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཆེ་འདས་བསོད་སྤྱོད་ཆེད།	༣,༥༠༠	གྲུང་དགེ་བཤེས་བྱུང་བསྐྱན་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱས་ནས།	༣,༣༠༠
དགེ་བཤེས་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༣,༠༠༠	དད་ལྡན་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད།	༥,༠༠༠
ཆེ་འདས་དགེ་འདུན་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་ཆེད།	༡,༠༠༠
སོག་ལུལ་གནས་བཞུགས་བསམ་དགེ་བཤེས་བསྐྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༣,༩,༩༩༩	དད་ལྡན་མ་ལྷ་མོ་ནང་མིའི་ཆེད།	༡༩,༩༩༩
རེབ་ཅ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཉན་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༡,༥༠༠	དད་ལྡན་རྩོམ་ཐང་ནང་མིའི་ཆེད།	༥༠༠
ཆེ་འདས་རྩོམ་ཐང་ཆེད།	༡༠,༠༠༠	དད་ལྡན་རྩོམ་ཐང་རྩོམ་ཐང་མིའི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
ཆེ་འདས་དབང་ཆེན་ཆེ་རིང་གི་ཆེད།	༦,༠༠༠	ཆེ་དང་ལྡན་པ་བསྐྱན་འཛིན་ཉི་མ་ནང་མིའི་ཆེད།	༡,༠༠༠
གྲུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ནས།	༥,༠༠༠	ཆེ་འདས་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་དབང་མིའི་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཉི་ཤོད་གནས་བཞུགས་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཟུང་རྒྱ་གཉིས་ནས།	༡༦,༥༠༠	ཆེ་འདས་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བརྩོན་འགྲུས་ཆེད།	༣,༨༠༠
ཆེ་འདས་སྤྱོད་ཆེད།	༡,༨༥༠	ཆེ་འདས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
དད་ལྡན་པོ་རྩེ་ནང་མི་ཡོངས་ནས།	༣༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་བཀའ་ཤིས་པ་པོ་ཆེད།	༩,༥༠༠
ཆེ་འདས་མཐར་ཕྱིན་དང་གནས་མཆོ་ཆེད།	༩,༥༠༠	ཆེ་འདས་ཁྲིང་ཕྱིག་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཆེ་འདས་འཛམ་གླིང་ཆེད།	༡༣,༥༠༠	ཆེ་འདས་ལྷ་དབལ་རྩོམ་ཐང་ཆེད།	༣,༣༠༠
དད་ལྡན་པལ་སྤྱོད་སོ་མའི་སྤྱི་ལྷ་མོ་ནང་མི་ནས།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་དགེ་སློང་བྱུང་ཆོགས་འདེམས་ཆེད།	༩,༨༥༠

སྐྱ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ནས།	༡,༠༠༠	གཞུང་དགེ་བཤེས་སྐྱལ་བཟང་བགྲའི་ནས།	༡,༠༠༠
ཆེ་འདས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཆེད།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་མགོན་པོ་ཆེ་རིང་ཆེད།	༩,༥༠༠
༡༠༡ ན་ལོའི་བྲུ་ཆང་དགེ་བསྐྱོས་སྐྱ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན། ཆབ་རིས་འགག་གིང་བགྲའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། རེབ་ཚ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་ མཚོ་བཅས་ནས་སྐྱབས་ཏེན་སོགས་ལས།			༥,༠༩,༡༠༠
ཆེ་འདས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད།	༩,༠༠༠	དད་ལྡན་ཨོ་རྩ་དང་བདུད་འདུལ་གཉིས་ནས།	༩,༠༠༠
ཆེ་འདས་རྒྱ་འབྲུམ་གྱི་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཆེ་འདས་སྟོ་བཟང་གི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
ཆེ་འདས་དགེ་སྟོང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཆེ་འདས་ལྷན་བུམས་དང་མཁར་བུམས་གྱི་ཆེད།	༨༡༤
ཆེ་འདས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆེད།	༡༠༠	ཆེ་འདས་བགྲའི་ནོན་འབྲུབ་ཆེད།	༡༠༠
ཆུན་སྐྱལ་བཟང་འཕེལ་རྒྱས་ནས།	༡༠༠	སྐྱ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་དར་ནས།	༥༠༠
ཆེ་འདས་ས་རའི་ཆེད།	༥༠༠	ཆེ་འདས་བདེ་ལྷའི་ཆེད།	༥༥༠
ཆེ་འདས་རིན་ཆེན་ཆེ་དབང་ཆེད།	༥༠༠	དད་ལྡན་བྱབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༥༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༩༥༠	དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་ནས།	༩༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན།	༥༠༠	ཆེ་འདས་ཆེ་རིང་སྤྱད་ཐར་ཆེད།	༥༠༠
ཆེ་འདས་ཕྱར་བའི་ཆེད།	༤༨༥	ཆེ་འདས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཆེད།	༥༠༠
ཏར་དགེ་བཤེས་བྱབ་བསྟན་སྟོ་བཟང་།	༩༠༠	གྲུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ནས།	༡,༡༦༦
བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཕྱར་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ནས།			༡༠,༠༠༠
ཆེ་འདས་རྩོང་པོ་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་བགྲའི་སྐད་དཔོན་བྱུག་ལྟ་སྐྱབས་གཉིས། ར་རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ རྩོང་པོ་ལོ་རྒྱལ་དང་ཁོ་རྒྱལ་པ་བྱ་ གཉིས། དད་ལྡན་རྩོང་པོ་དཔོན་སྟོར་ཁྱིམ་ཁ་ཡོངས་གྱི་ཆེད།			༡,༩༡,༤༩༠
ལ་ཉེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད་ནས།			༡༥,༥༥༥

བསྟོ་སྟོན།

འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོས་རི་ལྟར་མཁུན་པ་དང་།

དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྩེས་སུ་བདག་སྟོབ་ཕྱིར།

དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས།

བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང་།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།

དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ།

བསྟོ་བ་གང་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྟགས་པ་དེས།

བཟང་པོ་སྟོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བགྱི།

དཔར་སྒྲན་ཐུ་སྒྲོར་བ།

ཨ་རི་ཨ་མ་སེན་ཏེ་རྒྱ། Ama-Sandra Esner

དཔེ་སྒྲན་བྱེད་པོ་དང་བདག་དབང་།

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

སྤྱི་ཁབ་འགན་འཛིན།

ལྷ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཕེལ།

འགན་འཛིན་གཞིན་པ།

ལྷ་དགེ་བཤེས་སུན་ཆོགས་དར་རྒྱས།

སྒོ་གྲ་ཁྲད་པར་ཅ་སྒྲིག་སྒྲོར་བ།

གྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

སྒོ་གྲ་ཁྲད་ཡིག་འཇུག་པ།

ཏར་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཏར་དགེ་ལེགས་གྲགས་པ། བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཏར་དག་དབང་འཇམ་དཔལ། ལྷ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།

པར་ཅ་ཞིབ་སྒྲུར་བ།

ཏར་དགེ་བཤེས་རྒྱུད་བདག ལྷ་དམ་ཆོས་སྒོ་གསལ། བྲ་ཉེ་བསྟན་འཛིན་ཉེན་བྱེད།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

བྱ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་རྩ་མགྱུར་བྱམས་པ།

ཀྱན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ།

སྤྱིགས་བམ་བརྒྱ་བཞི་བ།

༡༠༡༥ ལོའི་ ༤ ཆོས་ ༡༡ རོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ རོད་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༥

ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཉེན་ཉེན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཆད་ཨང་། 17.3x24 CM

མ་ནི་པལ་དཔར་ཁང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༡༠༠༠ དཔར་དུ་བསྒྲན།